

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme - PARIS (13°)

Tél. : GOB. 15-70 - C. C. P. Paris 1678-63

Երեքշարթի 1 Մայիս

39. SUPb - 16 Année Nº 4391-bap apquis phi 20

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱ**ՔԵԱՆ**

9h6' 3 3n

upl ponec

FPSPLF by UPPAL

Առաքին Մայիս Մէկը, ազատագրում էն ի վեր:

« Ճակտի քրաինքովը պիտի ուտես Հայա տեր բանական սասաը — ըստ առանվութենան — ոչինչ։ բայց մարդը, որ անասունչն կը տարբերի միայն հայց մարդը, որ անասունչն կը տարբերի միայն

րունական սաստը — ըստ աւանդունիան — ոչինչ։
Բայց մարդը, որ անասունեն կը տարբերի միայն
հրկու տառով, այդ հրկու տառերը վերածեց
պատուսնդանի մը, եւ պատուհրը դարձուց պատուհաս։ Կատարեալ անէծջ։
Ո՛վ որ ուժով էր ԹաԹով եւ դոյքով, աղդեա
ցունեամբ կամ խելքով, հեծաւ հապարաւորներու
ջալակը, եւ ջչեց։ ծրորեց ու քանեց։ Ոչ միայն
բարնեց, այլ եւ արիւն հոսեցնելով։ Ոչ միայն խատրանը չաչեցնելով եւ մորնը բերնելով, այլ եւ
տարուկներու խայտարվէտ, անձանաչելի դան
դուածի մը վերածելով բաղմունիւնները։
Դարեր ու դարեր, արջան կը հրամայեր, իշ
իսաններն ու ավնուականները կր դինակցերն, ի
րենց արիւնապանդ մականին տակ պահելու համար
ամբողջ ժողովուրդներ։

ժողովուրդներ:

Փարաւունները բուրդեր շինել կուտային, փառ-ջի լիչատակարան կամ դամրարան։ Ուրիչներ Համրայ եւ ջաղաջ։ Դեռ ուրիչներ աչտարան, պա-

ճամբայ եւ ջաղաջ։ Դեռ ուրիչներ աչտարակ, պալատ կաժ կրկես։
Դարեր ու դարեր, հողատերն ու կալուածատերը, ունեւորն ու դրամատերը, «կաժօջն Աստուծու» հաստատուած նուիրապետութիւններ,
մինչեւ անդամ ջրիստոնեական Աթոռներ եւ իսլամական աւատապետութիւններ ահուսարսափ կը
տարածեին աչ ու ձախ, դետնին հաւտարեցնելու
համար ալխատաւոր բազմութիւնները։
Բայց, արթնայած էր Մեծ Համրը։

Բայց, արթնայած էր Մեծ Համրը։

Ցեղափոխական միտջը, որ կը գործէր անընդհատ, իր կարդին ջրուրնջ եւ արիւն թափելով, վեր
ի վայր չոչեց «ծառանդական» կոչուած իրաւունջ
ները։ Եւ ունեցանջ 1860ը, — Մայիս Մէկ — պանծացումը Աչխատանջին եւ անոր անրոնաբարելի,
որրադան իրաւունջներուն։
Տարրական էին այդ իրաւունջները եւ չատ
բնական — չաբաթը 48 ժամ աչխատանջ։ Բարւոջում աչխատանջի պայմաններու։ Արդելջ՝ որոչ
տարիջե մը վար կամ վեր։ Արձակուրդ եւ հոդածուժիւն յրի կիներու։ Ապահովադրութիւն արտ
կածներու դէմ են որի դարման հիւանդութեանց
պարադային եւն ::

Աւ սական և նորեն տաւթատ ու ապարադ

ծուհիւն յգի կիներու։ Ապահոկադրութիւն արակածներու դէմ եւ ձրի դարման հիւանդութեանց արատահրութեանց արատանց հրարաան հրանդութեանց արատահրութեանց արատահրութեանց արատահրութեան արարահահրութեան արարահրութեան արարարահրութեան արարարահրութեան արարարահրութեան արարահրութեան արարարահրութեան արարարահրութեան արարարահրութեան արարահրութեան արարահրութեան

կազմելու համար։ Անօգուտ։ Ճակատը չատոնց ճեղջուած է։ Եւ պատերազմը պիտի փունացնէ մնացեալը։

ԵՐԵՍՆԱՄԵԱՑ ԳԱՏԵՐԱԶՄԸ

Գերժանիոյ պատժունեան որո՝ չրջանները տարօրէն նժանունինն ժը ունին այս։ Հւան Ռային եղերական իրականունեան ձևտ ։ Եղին բուռն գրութը յադրութեամ հետ։ Հողին բուռն կատագրապաչտութեան հետ, տրատ օդիր կ՝ընեն Հատագրապաչտութեան հետ, տրատ օդիր կ՝ընեն քար խարժանանարության չրա, անաթ աժեն ի նրրը հետ այսնություրն արասարություն որ գեր ի հետ այ-ուս ու դենը նրասարություն հարասար հիտ այսնություն արդասար հիտ հարասարություն այսություն հարասար հիտ եր կարձեք, որով երնի կարծչը, որով հետեւ կը հաւատայ իր ցեզի անսպառ կենսունակունեան։

Երեսնամեայ պատերազմի չրջանը (1618-1648) Տիչը այսօրուան հման Գերժառիան հասցուց ան-գունդին ափը։ Եւրոպական պատմութեան տեսադունդին այրը։ Արրապական պատմուրծնան տեսա-կչաով անկիւնադարձ մր կարելի է 4 մարել արիւ-նահեղ այդ երեսնամ տալ այդ շրջանի դատկերը, որ տնդամ մր, եւս պիտը ցուցնք Թէ ինչպէս աննչան դէպքեր աննախատեսիքի հետեւանընկու ծնունդ հուսան Ֆէ ինչակս Գորհայ մեր Ուորաայի մեծ ն, թե ինչպես հետրեայ մեր Եւրոպայի մեջ մասնակի պայջար մը չատ դիւրուխեամը կրնայ վերածուիլ միչազգային բարդ պատհրազմի մը։ \//րդ դարու սկիդրը Գերմանիա տակաւին ա-

(քրդ դարու ակրդրը բերսասրա տաղաւրս աւ պակերըուն, անձկազմակերպ այլատարը երկիր մին էր, անուանական կայսրուխիւն մը, որու վեհա-պետը կ՝ընտրուէր չանի մը լիագօրուած, ընտրող իշխաններու չուէարկուննամը։ Մեծ ու պզարկ աւանդական, ագնուապետական կառավարուխիւն-ներու խանիճաղանձին մէջ ամենեն ազդեցիկ ուժը կը հերկայանար Աշտորիոյ Հապսպուրկնան տունը, որժէ կ՝ընտրուէին առշասարակ կայորերը։ Հաանսանունդերը ասուրիը դէին ջիւմն ի իշնրք Ումու-

արոյ վրայ։

Կրոնական պայքարներու կիրքը մեզմացած էր, բողոքականությունը տարածուած էրառաւելա-պէս Հիշորսային Գորմանիոյ մէջ, մինչ Հարաւը եւ Աւսարիան կը մնային կաթոլիկ։

րաց, խումդ կախոլիկ մըն էր։ Կորովի նկարադրի արտարորական դրմունության արտարակունի նկարադրի արտարարակունիամի արտարարակունիամի արտարարակունիամի արտարարակունիամի արտարարակունիամի արտարարան արտարան արտար աւեր, ան խաջուն նպատակը յդացաւ միակ կրօնի մը, կախոլիկու հևան մականին տակ միաւորելու, Համադրելու գերման խայտարդէտ, այլատարր պետականուխիւնը։

Pp փորձարկու Թևան առաջին գոհը եզաւ Պոհեմիան : Աեխերը, որոնք դերման ծովուն մէք սլաւա-կան կղզի մը կը կազմեն, միչա նախանձախնդիր կան կղզի մը կը կազմեն, միչտ նախանձախներիր հղած են իրհնց անհատականարները անվծար պահելու, եւ իրթեւ այդ ջանացեր են ինջնուրոյն, արդային եկեղեցի մը ստեղծել իրրեւ կոռւան իրենց ցեղային դոյուխեան։ Պոհեմիան միչտ մնացեր է հերձուաժի, կրօնական աղատամառւխեան կեղթոն մը. 17րդ դարու սկիդրը Ձեխերը բաժնուաժ էին հիւսականութեան եւ լուտերականութեան միջեւ, երկուջն ալ հակակախոլիկ դաւսանանանը:

հերտինանտ Բ. գրդոիչ պատրուակներ ստեղ-ծեց, 1618 Մայիս 23ին չեխ ազնուականներ ու ե-րեսփոխաններ Փրակայի խազաւորական պալատի, «հրադէն»ի մեկ պատուհանէն դուրս չպրտեցին կայսեր ներկայացուցիչները, որոնը աղբակոյտին վրայ իյնալով կրցան փախուստ տալ։ «Կատուհա-նի այդ գրուագը» կայծ տուաւ հրդեհի մը որ 30 տարի պիտի աւրչտկերներոպան, նման Սէրայե-վոյի մահափորձին։

տարի պիտի աւրչակչիներոպան, հնան Օշրայների համափորձին։
Կայսրը, ուրիչ դերժան իչխաններու ժեղսակցունեամբ դրաւեց Պոհեմ իան։ Պատուհասը եղաւ վայրադ, դազանային։ Բոլոր իրաւասունիւնները ջնչուհցան, դարադլուինները դլիսասունչ կերջ, չեխ ազնուականունիւնը կորմնցուց իր սեփականունիւնը և ժառանդական իրաւունջները։ Իրևնց կարունծները բաշխունցան դերժան բախասարներիներու, 4 միլիոննոց ազդարնակչունիւնը ինպաներու, 4 միլիոննոց ազդարնակչունիւնը ինպարուն ցաւ ինչպես նաևւ կաթույն երկուն դարուն պարտադրուն ցաւ ինչպես նաևւ կաթույն երկուն այարաարուն այումի առաջին արիւնուուչա փորձն էր այս, որ ի վերջու պիտի վերածուկ դարական մենոտի մել 1621 և այս ահարկու դսպումը որ չեխ ժողուկորդը երկու դար պիտի հեռացներ պատմունենին, մինչեւ այսօր մնացեր է անջնչնելի վերջ մը այդ դժրախտ ազդի սրայն մէջ։ Մնոր յիշատակը հրունաւորէ ժինչեւ այսօր ու երկու տարրերու հերանանուն հերանանուն հերևու հերևուները։
Ֆերաինանա Բ. կը խորհեր իր կամեունիւն-

JUSEPUSU

20-44

Մուսոյինի գնդականառունցաւ 47 Atmumphalitem has

Theyter ning to pk utinud

Լուրերը իրար իր Հրժ շուկեն, մեկը միւսեն ընդայիս իր Հրժ շուկեն, մեկը միւսեն ընդայիս իր հրժ շուկեն, մեկը միւսեն ինուրեց — Մուսուլինի գնդակահարուեցաւ 47 միդսակիցներու հետ,— Հիթքեր մեռած — Դաշնակիցները դրաւեցին Միւնիիսը, Վենետիկը, փատովան, Միլանօն, եւն - Գերլինի 9)10ը Ռուսերուն ձեռը եւնւ - Մեկ խոսքով փլուգում վերեն վար արուր հակապահերում վորու վար, բոլոր ճակատներուն վրայ։ Ջանանը անփոփել երկու օրուան անցու-

Ի°ՆՉՊԷՍ ԳՆԳԱԿԱՀԱՐՈՒԵՑԱՒ ՄՈՒՍՈԼԻՆԻ

Ինչպես գրած էինը արդէն, Մուսոլինի ձերբակալուեցաւ հաալացե հայրենասերներու կողժե, երբ գուիցերիական սահմանագրուխը կերթար գերման ոպայե հանազգեստով։ Ապստամբները աննիչապես ժողովրդական ատեսն կազմելով, ժահուան դատապարտեցին խտալիս, երբեմնի ամենակարող Առաջնորդը, սիրուհին՝ Քրարա Փեթաչլի, խումբ մը նախարարներ եւ արդանեակներ։ Առաջին առժիւ դեռակահարուեցան 17 հուրե, գլուին ըլլալով Մուսոլինին, յետոյ 30 հոգի եւս։ Քոլորն այ գարնուհցան հրմակեն, ի նչան անապատուուժեան։ Այս վերջին 30ը դնդակահարուեցան այն վայրին մէջ ուր Սեւ Շապիկտուրները 15 հայրենասերներ սպաննած էին։ Մուսոլինիի, Քլարայի, կուսակցուհետը նաև ըսպհ ըստուղար Սթարայի, կուսակցուհետը նաև որպերունցան Քոմայի Ինչպես գրած էինք արդեն, Մուսոլինի ձերբահայրենասերներ սպանած էին։ Մուսոլինիի, Գլա-բայլի, կուսակցուժեան ընդեն ընդուուգար ՍԵա-բայլի դեսույ փոխադրուեցան Միլանոյի Տիլորեթերօ հրապարակը, ուր ֆալականները վերջերս Հայ-թենասերներ կախած էին։ Մարժինները ցուցա-դրուեցան մեծ վաճառատան մր ապակեփեղկերուն մէջ, ուր Հաղարաւոր ջաղաջացիներ օրն ի բուն հանոեն։

մէջ, ուր Հաղարաւոր թաղաքացիներ օրն ի բուն դիտեցին։
Թերβերը մասնաւոր յաւհլուածներով ծանուգ ցին Մուսոլինիի եւ իր մեղակիցներուն գնդակահարուն գնդակահարունը։ Այս լուրին կը սպասուէր արդէն։ Հայրենասէրները վճռեր էին ամէն բան վերջացնել ժամ առաջ, որովճետեւ, դինադարարի պայմանագրութեամբ, Դաւմակիցները կրնային պահանջել որ իրնաց յանմնուին Մուսոլինին եւ պատերաղժի միւս պատասխանատուները։ Թերβերը կը գրեն Թէ հաալիոլ մէջ բոլոր չրջանակները գու են այս գրերակաշարութիններն համար։ Այս յեղափոխական հղան ժողովուրդին Համար։ Այս յեղափոխականարարով փրկուած կը համարուի Իտալիոլ ազգարին պատիւը։

Գնդակահարուածներուն մէջ կը դանուին նա-

ները տարածել Գերմանիոյ բողոջական չրջանակ-ներուն վրայ, ջաղաջական խաղերով կը ջանար բաժնել դանոնջ։ Լուտերական իչխաններ դիմեցին արտաջին օժանդակուԹեան։ — Դանիոյ Թագաւո-ըր տկար փորձ մբ ըրաւ օգնելու բողոջական իչ-իսաններու, բայց ապարդիւն։ Իր ուժերը ջախջան-ուեցան կայսերական կաԹոլիկ բանակին կողմէ 1620 և ։

Այդ կռիւներուն ընթացրին վճռական դեր մբ խազաց կայսերական ուժերու ղեկավարներէն մին , ՎալննչԹայն ։

Վալենչ Թայն :

Ասիկա վերջին տիպարն է արկածախնդիր այն ասպետներէն — գոնտոթիէրի յորջորջուած — որ միջին դարուն Հրապարակ կուղային այս կաժ այն երկրին ժէջ, անհայրենիք, ասպատակ, բախտախնդեր ժարդոցժէ վարձկան բանակ մը կր կավժէին , այնուհետեւ իրենք դիրենք կր արաժաղոչեին աւելի վճարող , յազթանակ իսոսուցող ո եւ է իշխանի : Աւարառութիւնը իրենց դորժուն եւ վարև չթայն այր պղտոր չրջանին հանապատասիան ժարդն էր։ Վալինչ թանակարոր դարոր գործեր արոր գործեր արոր գործերն արատորութիւն արուներ այն արաջուք իրենց արատորութիւն իրենց արայն օգտագործեց առաւելագոյն չափով ,

ծունեունեան չարաչուք իրեանն էր։ Վալհեջնայն այդ պղտոր չրջանին համապատական մարդն էր։ Կայսրը դայն օգտագործեց առաւելագոյն չափով, բայց իրբեւ բացասական ուժ դժգոհունեան տեղի տուաւ կանոլիկ չրջանակներուն մէք իսկ։
Դանիոյ պարտունենն կերը, ֆերաինանա Բ. Կայորը սկսու սանձարձակ բնաքնչեր բոլոր կրօնական ապատունինները։ Վալենչիայն, որ գործարին էր իր հրովարտակներուն, կր յայտարարեր նէ անհրաժեշտ է դերման 400ի մօտ իշխանունիւները ձուլել միակ, կեղթոնացնալ պետակատնունինները ձուլել միակ, կեղթոնացնալ պետակատնունիան մի մէջ ու կայսեր ընտանիչին տալ ժառանդական իրաւունջ։ Համագերմանականունեան ունենան մի մէջ ու կայսեր ընտանիչին տալ ժառանդական միակ կայսրունիւն մի հիմնելու երադը, որուն հմայքը, ինչպէս տեսանք, մինչեւ այսօր այ կր դենովան է դերման այդ ծրադիրը այն օրերուն այ կր բանչեր ոչ միայն ներջին բազմագան, աւանդական բարջերու եւ իրաւունջներու, այլ մանաւանդական արտաջին չահերու։ Հակահարուած մը անիսուսափելի էր։

φ. ՍԱՆԱՍԱՐ

ՄԱՅԻՍ ۱Ի ԴԱԴԱՐԻՆ ԱՌԹԻԻ, «Յառաք»ի յաջորդ Բիւը լոյս կը տեսնէ ՀինդչաբԹի օր, ինչ-պէս բոլոր տեղական ԹերԹերը։

Համազգային սգանանդեսը Querhah dkg

Ապրիլեան Սպահանդեսի առնակատարութիւնը տեղի ունեցաւ Կիրակի կէսօրէ վերջ, Մէզոն տր լա Շիմիի սրահին մէջ, նախաձեռնութնամբ Հայ Աղգ. Ճակատի կերջ. վարջութան : Սրահը լեցուն էր, կարգապահութեան կր հակերն Հ. Մ. Է. Մ. և հրկսեռ սկաուտները։ Բեմին ճակատը մեծատառ դրուած էր «Յարդանջ մեր նահատակներուն» նշահատնը։
Հանդէսը սկսաւ ժատմը 3.30ին Շոփէնի մահարնը։
Հանդէսը սկսաւ ժատմը 3.30ին Շոփէնի մահարնը Հ. Մարմակի վրայ նուադեց Օր. Վ. Ճինձեան եւ որ յոտնկայս ունկնդրունցաւ։ Նախադահ Պ. Հ. Մարմարհան իր րացման հաշարն մէջ ըստւ Թէ 1915ի դոհերու Սդատոնին կր միացնենջ նաեւ ներկայ պատերարմին ընթացջին գոհուած հայ դինուորներու յիչատակը։
Առաջին խոսովո էր Պ. Լ. Ջորմիսեան, որ չեշատեց Բ Թուրջերուն կատարածը պարզ ոճիր մին էր, դոր չեն կրնար արդարացնել ո եւ է ձեւով։
Հայիրու անջատողական ձգտումներու մասին իրենց յերիւրանջները ջննադատուքեան չեն դիմա-

Հայիրու անչատողական ձգտումներու մասին իրենց յերիւրանջները ջննադատունեան չեն դիմարնար։ Իրենց մաջով հայ ժողովրդի գոյունիւնը իր մեջ կը պարունակեր ապատագրունեան դաղափարը, որով իներիչատական կառավարունիւնը վըճունց ընտջնջել հայունիւնը, որպեսկի անիկա ապատ հայրենիչի տեր չդառնալ։ Ունիը պիտի ըլյայ չվերահաստան Հայերու իրաւունջները։ Ու յոյս յայանեց որ խորհրդ և կառավարունիւնը կարևւոր դեր պիտի ունենայ Հայկ Դատին պալապանութնեան մեջ է։

Թեան մէք։

Երկրորդ խսսողն էր Պ. Գ. Ֆէնէրնհան որ ոդեկոչեց 1915ի Վասպուրականի կռիւները եւ 150
Հազար Վանեցիներու պաղթը դէպի Հայաստան,
Շ. Գարահիսաթի, Երեսիոյ եւ Սուէտիոյ հերոսամարաները, յիչեց մտաւորականներու Հարդը, անապատներու մէջ հրակէզ մեռած, տարադրութեան ճամրաներուն վրայ ողջակիզուած հարիւր
Հաղարաւոր մեր հայրենակիցները։ Ճիշը է թէ,
ըսաւ, կրեցինը մեծ պարտութիւն մը, բայց Թշնամին չհասաւ իր նպատակին։ Ու պանծացուց ներկայ
Հայաստանի վերաչինութիւնը։

մին չհասաւ իր նպատակին։ Ու պանծացուց ներկայ Հայաստանի վերաչինու Թիւնը։
Վերքին իսսողն էր Պ. Շ. Տատուրեան, որ ըսաւ Թէ Հայր միայն Լարդուած չէ, այլ կռուիլ
գիտցած է եւ դտած՝ իր մեծու Թեան ճամբան։
Մեր Թչնամին կարծեց բնաաննջել մեղ, բայց մենջ
այսօր աւելի լաւ վիճակի մէջ ենջ, ջան էինջ եթէկ։ Երէկ պետու Թիւն չուն էինջ, այսօր պետական ժողովուրդ ենջ, ունինջ մշակոյ Թի կեդրոն։
Բանախսսը յետոյ Թուրջիոյ եւ ներկայ Հայաս-

տանի ընակչութեան եւ անտեսութեան ժասին բաղղատական ցուցակ մը կարդաց, առնելով անցեալ ապրակ մեր կարդաց, առնելով անցեալ աարի «Հայ Գաղթականներու Ծահերու Պայտան կոմիոէ» ին հրատարակած դաղանի վիճակաց դրութենէն, որժէ կը տեսնուի թէ որջան դարդացած է Հայաստանի անտեսութեւնը և ո՛րջան խիտ է անոր բնակչութեւնը, մինչ Թուրջիոյ նախկին հայարնակ դաւառները դրեթե ամայի են եւ անտեսատել աղջատ է Անդրադառնալով Թուրջիոյ իրութնած արիջին ներկայ պատերազմի ընթացչին, ըստու թէ ան բացե է բաց հակախորհրդային ջաղաջականութեան հետեւեցաւ եւ Գերմանիոյ կողջին մնակ մինչեւ այն օրը՝ երը յայանի հղաւ այլեւս անոր վերջնական պարտութեւնը եւ փետր. 23ին պատերազմ յայաարարեց Գերմանիոյ դէմ՝ որակեսի Ման Ֆրանչիսին երթայ անդամ պիտի չյանութեան ժուղովին մէջ, երը կովկանան սահաններու խնդիրը հրակարի հերչ անանարներու միացանն հերչ և ո՛չ մեկը պիտի համարձակի արգելջ դառնալ թրջատանի։ Եղրակացնելով, ըստւ թէ Հայկ. Դատե հետակորումը կարարանան հերկայ Խ. Հայաստանի կառանարու միացման ներիայ Խ. Հայաստանի կառանարու թեան, որուն չուրջ պէտջ է բուրունն ամ էնըը։ տանի ընակչութեան եւ անտեսութեան մասին

Ցետոյ ուղերձներ կարդացուեցան Հայ Կա-նանց Միութեան, Հայրենասէր Երիտասարդ-ներու, Փարիդահայ Ընդե Երիտ Միութեան, Դպրոցասէր Տիկնանց Միութեան եւ Աղատ Ար-ուեստագէտներու Միութեան կողմէ,

հետաագչասրու Օրութսաս կողսչ, հարձ դադարե մի վերջ, սկսաւ դեղարուես-տական բաժինը՝ Սիփան-Կոժիտաս երգչախում-րով, դեկավարութեամբ Գ. Գ. Ալեմչահի։ Հետ-զհետէ երդուեցան «Ով զարմանալի», «Էս գիչեր լուսնակ գիչեր» եւ «Գարուն ա»։ Գ. Գ. Տէրվիչ-եան արտասանեց Սիամանթույի «Գաղափարին»ը, լուսնակ դիչնի» եւ «Գարուն ա»: Պ. Գ. Տերվիչ-եան արտասանեց Սիաման Թոյի «Գադափարին»ը, Օր Հ. Թորոսեան երդեց «Մանի՛ը, մանի՛ը իմ Տա-խարակ» եւ «Երրոր բացուին»: Տիկին Արչ Սար-դիսեան արտասանեց Սիաման Թոյի «Մօր մը հրա-գը»: Օր Իրիս Պիւլպիւլեան հրդեց Կոմիտաս վրդ ի «Տէր ողորմեա»ն եւ «Կռունկ»ը, Պ. Տրդատ Նչանեան արտասանեց Վարուժանի «Ջարդը» : Հանդէսը վերջացաւ կենդանի պատկերով մը:

ՇՐՋՈՒՆ ԹՂԹԱԿԻ8

NVF. — Նոյն օրը առաուն Նոնր Տամի Մայր հկեղեցին տեղի ունեցաւ Հայկական հանդիսաւոր պատարադ նկմալեան ջառաձայնով, Սիփան-Կոյնիտաս եւ Ս․ Խաչի հրդչախում բերուն կողմէ (90 հոդի)։ Այս առնիւ ֆրանսերէն եւ հայերէն ջարող մը խոսեցաւ Փարիղի Հայոց նոր ժողովրդապետ Հ․ Մոմձեան։ Մանրամասնունիւնները յաջորդով։

խարարներ, կուսակցութեան հին եւ նոր վարիչներ, խմբադիրներ, ժառէջալ Կրացիանի եւն ւ։
Վճիռները արագօրէն դործադրելու հրամանս անա
ծելով տուած էր Թոլիաթի, համայնավար
վարիչ մը որ դեր-նախաղահն է հիւսիսային Իտալիոյ առժամեայ կոմիտէին։ Պատուէրը այն էր թէ
Փաչական վարիչները պէտը է ղնդակահարուին
առանց երկար բարակ դատավարութեան, կը բաւէ
որ վճռանկես հաստատուի իւրաջանչիւրին ինջնութիւնը։ երեջաբնի, այսօր)։ Մոսկուայի ժէջ բաւական չեն հկատեր Հիմլէրի առաջարկը, նկատի առնեւով անոր հանգամանջը։ Աժէն պարագայի ժէջ, չատ կարեւոր լուրերու կը սպասուի ժաժե ժաժ։ Անգլիող, Մ. Նահանգներու եւ Խ. Միունեան արտաքին նախարարները, որոնց Սան նրանգիոկը կր պանուին, խորհրդակցունիւններ կատարեցին։ Լուրի մր հաժաձայն, ժառէչալ կրաուխիչ եւս հաժաձայն է անմիջական անձնատրունեան, մանատար որ այլ եւս կառավարունիւն չէ ժնացած Գերժանիոյ ժէջ։

ՓԼՈՒՋՈՒՄ ԲՈԼՈՐ ՃԱԿԱՏՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՑ

Մինչ գիւանագիտական բանակցունիւնները արձնապուին անպայման անձնատրունեան Մինչ դիւանադիտական բանակցութիւնները կը չարունակուին անպայժան անմնատրութնան ըսբաւնակունն անպայժան անմնատրութնան ըսբաւրուն առիքիւ, դերժան բանակներուն ջայջաւուժն ալ գուղւննաց կ հրիայ։ Բացի Կերքինն ու չերժանները կը չարունակեն մաջառիլ, ժիւս հակատներուն վրայ դեմադրութնեւնը հետղհետէ կը փիչ ՝ Գերժան բանակները անձնատուր եղան Լոմպարտիոյ, Փիէմոնթեի եւ Վենետիկի մէջ (Ռատւրիա)։ Ըմրոստութիւններ ալ ծաղած են։ Դաշնատ կից բանակները 100000է աւելի դերի բռնած են ընդե բարձակողականեն ի վեր, միայն այս չրթանանին չէջ ։ Իտալացի հայրենասէրները դրաւեցին Վենետիկը, ուր մասու նաեւ անպեւաներիկեան բանանը ։ Ամերկացիները Միւնին մաան եւ անդնարկը ։ Ամերկացիները Միւնին մաան եւ անդնարնը ՝ Սարայա դեպի աւստրիական բանակը յառաջ կը խաղայ դէպի աւստրիական է արդեն ավարիատ կանակութիները ։ Մառեչարներ ժուկով եւ Կոնիեւ դերադոյն յարձակողականին ձեռնարկած են Պերլինի դէմ՝, որուն 9) Որ Ռուսերուն ձեռջն է արդեն ։ Գերժան ոպայ մը որ դերի ըսնուած էր կրաէ թե 40000 դասալիները կրակի կուտան պետական դիւանախարիները կրակի կուտան պետական դիւանախարական դեսականիրը և Անդլիացիները Համպուրկի արուարձանները Անդլիացիները Համպուրկի արուարձանները

ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆԻ ՆՈՐ ԳԻՐՔԸ, «Ծի-

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13'

արրերը։ Արգլիացիները Համպուրկի արուարձանները մտած են Կարմիր բանակը գրաւեց Աւստերլիցը։ րանի Գօտի», գ'արժել 150 ֆրանը։ Դիմել Հեղինա-կին, 52, Rue de Strasbourg, Vincennes (S.):

Umrhitudi bytalin

Ապրիլեան Եղեռնը մեր դարաւոր պատմութեան մէջ, մեծադոյն աղէտն է, որուն ենթարկուհցաւ Հայ ժողովուրդը։ Անոր հետեւանջները
կուրդաւ կայնցին վերապրող հայութիւնը, ու
տակաւին լատ ժամանակ պէտք է անցնի, որպէսգի
սպետնան անոր վէրջերը։
Հայ ժողովուրդը իր ապատութիւնն ու անկախութիւնը ու հայրենիջը վերականգնելու համար
հրապարակ իջաւ, ու իր ճամրուն վրայ հանդիպեցաւ Ապրիլեան Եղեռնին։ Աղգի մը ամբողջական
ընաննիման ոճրածին ծրագիրն էր, որ կը դործադրուէր, իսկ հալածանջն ու աւարը ծրագրին
բնական հետեւանջը կր դառնային։

ծադրուէր, իսկ հալածանջն ու աւարը ծրադրին բնական հետեւանջը կր դառնային:
Ապրիլեան Եղեռնը ծնունդն է համաշխարհային առաջին պատերագրեն (1914—1918) ու անոր յրացողն ու գործադրողը հղաւ ԻԹԹիհատը։ Գաղծաչխարհի նոր սերունդները շատ աւելի պէտջ ունին ծանօժանալու Հայային Սարսափներուն, իրրեւ դլիաւոր ազդակը ամբողվ ժողովուրդը ազդային ազատագրուժեան շուրջ համախակելու հաժար։ Թէեւ Թուրջ իշխանուժիւնը չկրցաւ իրականացնել ամբողվական բնարնական մեկ միլիոն դոհ որոնց հետ անհաացաւ ամբողվ ընտրանի սերունդ մը։
Ապրիլեան սերունդը մը

Ապրիլիան սերունը մր։

Ապրիլեան սերունըը, Հարադատ ժառանպորդը
թրջահայ արիւնապանգ դատին, հարիւր հաղարնեբով դաղքարհարհի մէջ, իրեն համար սրթագան
պարսականուժիւն կը սեպէ, աժէն տարի վերյիչել Ապրիլեան նղեռնը, իր յարգանջի ու երախատարիտուժեան հասջն ըսել ժեր նահատակներունուհերոսներուն ու յիչեցնել ու յայտարարել աշխաբհեն, Թէ ժենջ ունինջ արդար դատ մը որ չէ լուծուած տակաւին, Թէ ժենջ ալ ունինջ իրաւունջ,
մարդավայել ապրելու այս աշխարհե իրեսին, ու
ւոննալու մեր սեփական հայրենիջը, Թրջահայ
յատանը որ աժայի է հիմայ ու անձկուժեամբ կը
սպասէ իր սիրասուն դաւակներուն...։

Աշխարհի երեսին ո եւ է ուժ չի կրնար կաշկանդել մեզ, յիչեցներու եւ պահանջելու ժեր արդար
իրաւունչները. երբ ժօտ կը Թուի այս փերջին աշիարհասասան պատերազմի վախճանը, ու նորեն
մէջանդ նետուած են, Աղատուժեան, հաւասաարութեան ու փոջը ժողովուրդներու ավատագրուժեան ու փոջը ժողովուրդներու ավատագրուժեան և չանախաստերը։ Կրնանա
«հայմաթիշս» եւ Հայրենաբաղ գ գանգուածները
երբեջ պիտի չլոեն, իրջեւ կենդանի բողոջ մարդկուքեան առջեւ։ Ապրիլեան սերունդը, Հարադատ ժառանդորդը

LAPPU FURULBUL

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐՈՋԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Դիրակի օր ամ բողջ երկրին մէջ տեղի ունեցան բաղաքապետական ընտրութիւնները։ Կը մասնակցերն ՀՀ մերիոն Հուեսը կրարութիւնները։ Կր մասնակցերն ՀՀ մերիոն Հուեսը կրար 100000 հերկայացուցիչըներ 38000 համայնքներու մէջ։ Կիները առաջին անդամ էր որ կը մասնակցերն։ Միայն Փարիգի մէջ կին բուէարկուներուն թիւն էր 800/41, համադուծ

1,577,140/ demi

սար 1,577,140ի վրայ։
Վերջնական արդեւնքը նոր պիտի ստուգուի։
Գ. տը թրոքեր, Գարիզի քաղաքապետական առ-ժամեայ իորթուրդին նախագահը, յայտարարեց ժէ առաջին ջուէհամարէ մբ դատելով, Փարիզի եւ արուարձաններու մեջ համայնավարնները լա-հած են 30 առ հարիւբ, ընկնրվերականները 18, ռամկավար-ժողովրդականները 17, արմատական ներ և դանագան հոսանջներ՝ 29 առ հարիւր։ Ըն-կերվարականները կը տիրապետեն Մարսելլի, թուլուղի, Գոռտոյի նւն. մեջ է Նախարարները մեծ մասով ընտրուած են ։

FULL UE SHEARL

ԱԻՍՏՐԻՈ6 մէք առժամեայ կառավարութիւն մը կազմուհցաւ նախագահութեամբ ընկերվարա կան Ռէննէրի, վերահասատելու համար հանրա-

պետութիւնը ։ ԼԱՎԱԼ, Մարսել Տետ եւ Ժան Լիւչեր ևւս

ՀԱՎԱԼ Մարսել Տէա և ժան Լիւչէս ևս որոշեր են դանձնուիլ ֆրանաական կառավարութ ինան ևս դատուիլ, համաձայն հեռագրի մը։
ՄԱԵՐՍ եՒ ԱՄԻԵՐԻ, այսօր ժամը Հին ժապիոր մը պիտի կազմուի Պասթիյէն Նասիօնի հրապար բակը, պանժացնելու համար հանրապետական կարդուսարջը ընդդեմ ֆաշականութեան եւ դրամատիրական դիկտատուրայի։

PUPPRULUB BPPSUUUPPLBPAP ՄԻՈՒԹԵԱՆ Հաւաքոյքը՝ 3 Մայիս ժամը 8,30ին «Սիիւտիս Ալեմ չաւ»ի մեջ, 19 Kue Caumarin, մեք ըս Madeleine գամ Opera: Կը խսսի՝ Գրոֆ Աղաճանանան, «Ուղեղի ևւ մաքի փոխ յարաբերութիւննես ըրը» նրւքը սասին։ Մուտքը աղատ է։

USUSUՆԻ — Եկեղեցական պատմունիւն Հաո յոք։ Գրեց Ադդէ ջՀեր, Փայլակեան։ Հասցէ 19 Rue de la Chevrette, Deuil (S. et O.)։ Կր դանուի նաև Պարսամեան եւ Հրանա Սամուէլ դրատուները։

Թատիս - Միլան կը ծանուցանք ԹԷ դօր . Ռիչչի անձնասպան եղաւ , ԹԷ բաղմաԹիւ Ֆաչական վարիչներ գնդակահարուած եւ 8000 Հոդի ձերբակայուած են 8000 Հոդի ձերբակայուած են 8000 Հոդի ձերբակայուած են դանական կարևորու մէջ։ Պոնոմի , Իստալիս , ընկերվարական վարչապետը , խօսելով Մուսոլինիի դնդակահարուԹեան վրայ, ըսաւ — «Ահա դժբակա վաիճանը արկածախնդիրի մբ որ խաղաց իր կեանջին եւ իր ժողովուրդի ձակատապրին հետ»: *** Լուրի մբ Համաձայն , ՀիԹլեր մեռեր է կիրակի կէս օրին, ԹիրկարԹընի Թաջատոցին մէջ , իր սնարին վերևւ ունենալով կէօպելոր , իսկ Հիմելեր Լիւպեջ է դապեր, Հրամայելով դերման դօրջին որ անձնատուր ըլլայ:: ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԱՆՁՆԱՏՈՒՐ

Thuned limbe Whigher be Ավերիկայի, յետյ Խ. Միութեան

Հիմլեր, Կեսթափոյին նախագահը եւ Գերմա-նիոյ միահեծան տերը, շաբաթ օր - առաջարկեց Սնոլիոյ եւ Աժերիկայի անձնատուր ըլլալ առանց որ եւ է պայմանի։ Երկու պետութիւնները պա-տասիանեցին թէ դիմումը պէտք է կատարուի նաեւ Խ Միութեան : Հիմլէր միեւնոյն ատեն կ'ա-ւելցներ թէ Հիթլեր հոգեվարք է եւ 48 ժամ իսկ պիտի շրիմանալ, անպայման անձնատրութեան լուրը ծանուցուած ատեն միրւթերի թղթակարութ լուրը ծանուցուած ատեն ։ Իրև բերի թղքակիցրայս լուրը ծանուցուած եր Սան Ֆրանչիսկոյի խորհրդաժոտ դովի չրջանակներեն։ Բանակցութեանց ժիջնորդն է Շուէտացի ծր, դոժա Գէրնադօթ, որ վերջերս քանի մը անդաժ Գերժանիա գացած էր։ Մոսկուտ յի դործակալութիւնը Հաղորդեց թէ Սթալին եւս ընդունած է անձնատրութեան առաջարկը (Անդրիա եւ Աներիկա պայժանաժամ տուած էին մինչեւ

orem-bre-

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme — PARIS (13°) Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Jeudi 3 Mai

1945

Հինգշարթի 3 Մայիս

49. SUCh - 16º Année Nº 4392-Նոր շրջան թիւ 21

խմրագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

9h6' 3 3p.

upe Ponse

PERUUL ZUAUSPE APUS

Ադրիւրները լման չեն տակաւին։ Ինչ որ կ՝ի մանանը Թուրը մամուլէն, արտատպումներ են կամ օտար ադրիւրէ տրուած լուրեր ու ԹդԹակ ցուԹիւններ։

ցունիւններ։
Ամեն պարադայի մեջ, տրամադրելի նիւները
լահեկան են, Թուրջիոյ մաահողունեանց գանագան երեսները պարզելու համար։
Այսպես, ամերիկեան հանրածանօն օրկանի
մը, «Քրիսչըն Սայենս Մոնինոր»ի Լոնտոնի նրդնակիցը, չոնդալից յայանունիւններ կ՛ըներ ջանի մը ամիս առան։

նի մը ամիս առաչ։
Թղթակիցը կը պատմէր թէ Սոֆիայի դատավաթութեան ատեն պարզուեր է որ Պուլկարիոյ վարչապետ Ֆիլօվ (գնդակահարուած) պահանված էր
Գերմանիայէն՝ Կուլկարիոյ կցել ոչ միայն ամբողջ
Մակեղոնիան, այլեւ Թրջական Թրակիան՝ մինչեւ Միտիա - Էնօս գիծը։ Նոյնիսկ խօսը դարձեր

չեւ Միտիա - Էսօս գրծը։ սոյ-ը-ը է Գոլսոյ մասին։
 Դարձեալ, նոյն ազբիւրին համաձայն, ենէ Գերմանները չյացնուէին Մնալինկրատի աւերակհերուն մէջ եւ Էլ - Ալամէյնի Հակատին վրայ,
Պուլկարիա պիտի զարևեր Թուրջիան։ «Բայց այդ՝
այն պարադային միայն, ենէ Թուրջիա չանցներ
ուղղակի Գերմանիոյ կողմը, չէզոջացնելով Պուլկարիոյ չարժումը»։
Այսպես կամ այնպէս, կը հաստատուի որ
Թուրջիա մինչեւ վերջը որոշ լոյսեր ներչնչած է
Ֆոն Փափենի, եւ Սնալինկրատի յաղնական հերոսամարտէն վերջն էր որ հետպետէ վերապահ

Այսպես կում այնպես, կը հաստատուր որ
Թուրըիա ժինչեւ վերջը որոշ յոյսեր ներշնչած է
Ֆոն Փանգենի, եւ Սեալինկրատի յաղենական հեբոսամարտեն վերջն էր որ հետոգետէ վերապահ
դիրջ մը բռնել սկստու Գերմանիոյ հանդեպ։
Մնացետքը դիտեջ արդեն։ Տեսնելով Դաշնակիցներուն չախչախիչ յաղեանակը, Անդարա փուեաց իսկց իս դեւանագիտական ապարհրուելեննա
ները Գերմանիոյ հետ, իսկ վերջին պահուն պատերազմ ալ յայտարարեց, յաղեականներուն
արամադրուերեան տակ դնելով իր գինուորական
ուժերու

ուժերը։
«Սկիդին իմաստութեան՝ երկիւդ Մոսկովի»։
Մանասանդ այն օրէն ի վեր որ և Միութիւնը
չեղեալ «ռչակեց Թուրջիոյ հետ կնջուած բարեկամութեան գոչվեց (ստորագրուած՝ 1925ին)։
Լոնտոնի մէջ գնահատելի կը գաննն Թուրջիոյ
բռնած դիրջը՝ պատերագմի փոթորիկներուն մէջ
եւ վերջերս ժողով մին ալ տեղի ունեցաւ, ուր երկու դեսպաններ Հերմ ներբողներ հիւսեցին։

Բայց, իրականութիւն է որ Մոսկուա վճռա-մն ջաղաջականութեան մբ կը հետեւի Աթեւելջի Հ, իր անմիջական սահմաններուն վրայ, եւ չի Հանդուրժեր որ եւ է օտար ազդեցունեան

տարրուրցոր որ եւ է օտար ազդեցունեան, ինչպէս կը հաստատէր «Ժուռնալ տը Ժընհւ» (5 Ապրիլ)։
Անչույտ այս իրականութիւններ գրիլ կուտայ բուն ահայլ, յունտես տեսութիւններ գրիլ կուտայ բունչ եր անույին։ Եւ միւս կողմէ կը մղէ գանոնը գծնիլ Դաչնակիցներուն, պատրաստակամութիւն յայոներ ծառայելու։

Ք Քէ բաշտավրցներուն, պատրաստակամութիլա Սահերիկայի մեր պաշտօնակիցը, «Հայրենիջ», դիտել կուտայ այս առթիւ դրած խմրագրականի

— « Սակայն, ինչպէս քանիցս ըսած ենք, Թուրքերու հաշիւները սխալ են։ Որովհետեւ եթէ Լեհաստան, որ Միացեալ Ազգերու անդամ է եւ Մոծն Բրիտանիոյ ու Միացեալ Նահանգներու ալ օսսս բրրտավող ու Օրացնալ Նահանգներու այ զինակիցը, իր բոլոր հսկայական զոհարժրութիւն-ներով հանդերձ չկրցաւ ապահովել Լոնտոնի եւ Ուոչինկթընի պաշտպանութիւնը ընդդէմ Ռուսիոյ պահանջներուն, Թուրքիա Ի՞նչպէս կարող է Լե-հաստանէն աւելի լաւ բախտի մը արժանանալ, հրբ ցառը ը եւ երոհահերութիւն աւ չէ որած և նրակար ցարդ ո եւ է զոհարերութիւն ալ չէ ըրած ի նպաստ Միացեալ Ազգերու դատին»։

Միացեալ Ազգերու դատին»։

Ամեն պարագայի մեք, կը դանուինը չռնդալից անակնկաիներու չրջանի մը մեք։ Պատերազմի ահեց ցնցումներուն հետ գուդընքաց, կ'եկի դիւանադիտական կաքսան, իր իսմորումներով եւ Դժուար է նախատեսել ամեն բան։ Երբ կրակը գաղրի եւ օրուան յաղքականները բոլորուին կանանչ սեղաններում առջեւ իր բարգը հեղաններուն առջեւ, ակասատու գլեւ կանանչ սեղաններուն արհերու, յանուն ազդերու ինջնորոչման իրաւունջը, նոր սահմաններու և ու-րիչ բարդ խնդիրներու։ Վկայ՝ Սան Ֆրանչիսկո-

քատն։ Որ քարքարան եւ արիախա պահելով միացեալ ծա-Որ քարքարան եւ իրատես։ Ուշադիր դէպքերու Որ քարքարան եւ իրատես։ Ուշադիր դէպքերու Որ քարդ արթուներու։ Վկայ՝ Սան Ֆրանչիսկու Որ քարդ արթուներու

ԵՐՈՒԱՆԴ ՏԷՐ-ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

Երկու չարան առաջ իր մօտն էի։
Դեպի Փարիզ ճամրուս վրայ, յողմած եւ դրենէ հիւանը՝ կանգ կ'առնեմ Լիոն, եւ ուղղակի կ'երնամ իր բնակարանը։ Տիկնը րացաւ դուռը։
— Հրաչքի մը պես կր սպասեր քեզի, աղեկ հատի կայ տունին մեջ։
— Հիւանը՝ է։
Շախասեննակ կր մտնեմ։ Քրաինքներու մեջ կր լողամ տակաւին։ Մինչ կր հանգառանատմ, կ'նրանան տայելու նել արթնցա՞ծ է։ Երկար տառապելե կերջ՝ նարունիւն մը եկած, ընացած էր իրիկուան դեմ։ Կերօրին Լեցն պետի հասնեի միչլինով, այդպես հեռադրած էի Վալանուն, և Հոմունիք ի դուր կը վաղին կայարանէ կայարան, ի վերջոյ փետունու համար դես Տարադին մօտ։ Եւ կը մեկնին յուսահատ։ Ուշ ատեն կը հասնին Լիոն, եւ ուղղակի կ'երնամ Տարադին բնակարանը։
Գիտեր նել պիտի դամ։ Բայց որպեսգի չյուղաւի — երկու տարիե ի վեր կը սպասեր —, կը յայոնեն նել կիու տարիե ի վեր կը սպասեր —, կը արտնեն նել կիու տարիե ի վեր կը սպասեր —, կը արտնեն նել կիու արտեն և հեր և և արտած է, ջիչ վերջ ալիտի դայու այնօտն արտահատուներն և արտատ

պիտի գայ։

Տագնապը այնքան յուսահատութիւն կը պա ճառէ որ կը հեռադրեն Փարիզ՝ կանչելու համար աղջիկը եւ տղան։ Ժամէ ժամ կը սպասեն, որ հասնին ։

հասնին :

Երբ կ՝ իմանայ վերջապէս թէ քովի տենեակը կբ դանուիմ , ստենաորեան իր հին ձայնով կանաչեց ծերս : Բարձին վրայ իր աղուոր դեռւիրը , հայաստ հիրս և ծարձին վրայ իր աղուոր դեռւիրը , հայաստ կիսաժայիտով : Փոփոխութիւն չեմ դաներ , նոյնն է մնացեր , հակառակ տարիններու դումարին եւ այս անարդ պատհրագինն :

— Ծոէ դիուիս որ համրուրեմ ձակատդ , կ՛ըսէ ։
Շետոլ , Պարտիդակի անուշ եղանակովը որումել յուղում կայ եւ իսանդաղատանը՝ կ՛աւելցնէ .

— Ա՛խ , Նարդունիս , այսպէ՞ս պիտի ընդոււներ չեմ , երկու տարիէ ի վեր կը սպասէի , եւ երբ , եկար՝ անկողին ինկած եմ՝ հիւանդ եւ անկար։

— Քեղ որ տեսաւ՝ կ՛աղէկնայ, կ՛ըսէ ինծի

- Քեղ որ տեսաւ՝ կ'աղէկնայ, կ'ըսէ ինծի

եկար՝ անկողին ինկած եմ՝ հիւանդ եւ անկար։

— Քեղ որ տեսաւ՝ կ'աղէկնայ, կ'լսէ ինծի տիկնը։

Կը նստիժ ու կը խօսինը։ Տեղեկութիւններ կ'ուղէ Փարիդեն ու դաւառներէն։ Ցետոյ կը խօսի իր ծրադիրներուն ժասին։ Մտիկ կ'ընեմ սիրտը, իր տարիջին հետ հաժեմատելով՝ որջա՛ն առողջ է։ Վտանդը կրնայ դալ միայն իր երկամներեն, — ուժառե տարիկան հիւանդի մր մօտ՝ իմ առաջին հետաջրջըունիւնա կ'երթայ երկուջն ալ։

Ուշ ատեն կր մեկերն հանդատանարւ հատոյ աղիջներուն, արգարեւ ծոյլ երկուջն ալ։

Ուշ ատեն կր մեկերն հանդատանայու համար, խոստանալով վերադառնալ յաջորդ առաւօտ։

Յաջորդ առաւօտ, կարծես ժէ հիւանդ քրկրար, կը սպասեր արդեն անհանդեր, նոյնիսկ կը նեղանայի մօտաը, խոսեցանջ հինեն ու նորեն, դրականունեան հետաքարկան հանդարին հետալի միայի մօտաը, խոսեցանջ հինեն ու նորեն, դրականունենան հետալին, Դարեվանաջին եւ Հայ ներկոջիին մասին մես օրեն վերջ, իր կրասերին՝ Գեղամի հետա վար կ'իջնենջ, պատյա մը կ'ընենջ ջաղաջին մէջ, — կա դետեմ հետ վրայի, Դեղանի հետա վար կ'իջնենջ, պատյա մը կ'ընենջ ջաղաջին մէջ, — կա դերուն վերայի, ու կը թարձրանանաց հետ, դերերը։ Դրետելու հանար սջանչելի համարատաններու հարսաութերունը կանցրնեն Ձոժունեսց հետ, դերերը։ Դրետելու իր նարագաններ հետալի հետալի հետալիանաց հետ, դերերը։ Որիտալութե կ'երկարեն մեն դարութերնին հետում հետ դուրը իննալ հետ դարոր Այվազետներ հանար հետ իր արարունիւներ համար ինծի կ'արեթերնեն ան արարունիւներ համար ինծի կ'արեթերներ հանար հանար ինծի կ'արեթերներ հանար ինծի կ'ընկերանայ անմանան Ձանտեանը, դեռարեղ արարունիւներ հրարաելու չան արարում են հոգածութեւններով պաշարան կիս հանար հանար հենի հայանար հանար հետ հանար հանար հանար հանար հանար հանար հանար հանար հանա

JUSEPUSU

ՀԻԹԼԷՐ ՍՊԱՆՆՈՒԵՑԱՒ

ՆՈՐ ԱՌԱՋՆՈՐԳԸ՝ ԾՈՎԱԿԱԼ ՏԷՕՆԻՑ

Գերմանական անները երեջարնի իրիկուն հանեւհալ գնկոյցը Հաղորդեց — «Առաջնորդե մեծ բանակատեղիկն կր ծանուցանեն նկ մեր Առաջնորդը հինչնորդը Ատոլֆ Հինյեր ինկաւ այս իրիկուն իր հրամանատարունեան դիրջին վրալ, վարչապետունեան չկնչին մեջ , մինչնեւ վերջին չունչը կրուներ հ առերով Գերբանիոյ Համար ընդոչեն բոլչեւիկու-Թեան։ Ապրիլ 30ին ան իրեն յաքորդ նյանակած էր «Եծ ծովակալ Տէօնիցը։ Մեր նոր Առաջնորդը

տունիան չենջին մեջ, մինչնեւ վերջին չունչը կրուտելով Գերժանիոյ համար ընդդեմ բոլչնեկութեան։ Ապրիլ 30ին ան իրեն լաջորդ նշանակած էր
մեծ ծովակալ Տեջնիցը։ Մեր նոր Առաջնորդը
պիտի իսօսի դերժան ժողովուրդին»։
Ծովակալը իր յայաարարութեան մեջ հատաանիլով Հիթվերի մահը, կրաէ Թե ան իր աժբողջ
կիանջը նուիրից համար հաղարդելով իր անուանումը;
կրաէ Թէ իր առաջին պարտականութիւնը պիտի
ըլլայ դերժան ժողովուրդը փրկել համակատարունեան կործանումեն և ենք պայքարը կը չաթունակուի, միայն այդ դործը դլուխ հաներու
համար է։ Ֆորչափ Անդլիացիներ և Ամերիիացիներ և Ամերիկացիներ և Ամերիկացիներ իր ույ ապատականութիւնը ական արդ չաան որ իրականացիներ և Ամերիկացիներ և Ամերիկացիներ և Ամերիկացիները և Ամերինարի հարունիր, այլ համակար
վան չահարուն համար չեն կոուրի, այլ համակար
վան չահարուն համար չեն կոուրի, այլ համակար
վան չահարուն համար չեն կոուրի, այլ համակար
վարութիւնը տարածելու համար։ Թուսակին
իրակալումին հանար չեն կոուրի, այլ համակար
վարութիւնը տարածելու համար։ Երդ ամեն մարդ
կատարե իր պարտականութիւնը և խուսակար
վարութիւն տակար չեն կոուրի, այլ համակար
վարութիւն աատաց ձեն գնուրը, եւ պիտի կրնանը
թենեւցնել ժեղ «անար չեն կոուրի, այլ համակար
վարութիւն աահանար հանանար հանար կարելին, հերը ախ
հանարութիւն աահար հանանար հանարարի կինաւ և
հարելաումին իր այնանանիրը և խուսաին
կատարելեր արևով թե Առաջնորը ինվաւ հեթոսի այես և և արևով թե Առաջնորը ինվաւ հերութիան
կրները արդեն անանանիր և անանուկները։ Մեր
ժողովուրդին կեանըն իսկ վաանդեւ վար ին և ար
հանարութենան կինները եւ մանուկները։ Մեր
ժողովուրդին կեանըն իսկ վաանար կարերը Մեր
տաննարութենան ատեն Դաջնակիցները Հիրների
հանարութենայի հարանաներ, որպեսար կե կրուր
ուրն հերիլինի փողոցներուն մէջ, յուսահատական կրուր
հան կերիր իր արանայներ, հարարար կանարութեր և
հանարուն թեւը, որովչնաեւ դարնան հրանարարութեր և
հանար դիաներուն հերանան հրամանատարութեր
ունիրուն թեւը, որովչնաեւ դերանան հրամանատարութեր
հանարը դեպերնի իրերուն մէջ, որ ծածկուած է անար ուներն իրանիր հերանաները արաեր և
հանար դիանաները անանարարունին հանար իրերանան հրամանար հանարում են հետեն նորանում
որորանանուն իր հերը անանարանանում իր հրանաինի

նը օղազօրջեր իջեցուց Պերլին, թայց բոլորն մաջրուեցան կարմիր բանակին կողմէ։

Փրոֆ. Խայիկեան, բարեկամ եւ դրացի, այ ցելութեան եկեր եւ ուզեր է աղօթել իր Հոգւոյն Համար։ Մերժեր է։ — Չեմ Հաւատար, Նարդուհիո, չեմ Հաւա

կաւին անդացատրելի։ Երբեմն աչիստեր եմ psycho - chimique բացատրութեւն մը դոնել, բայց յիմար déterminisme և մը դիրկն ի յնալու վախով՝ յունաի ապաւիներ եմ Հոգերնաիսսութեան տակայանախ ապաւիներ եմ Հոդերնախօսութեան տակա-ւին մանուկ օրէնըներու, որոնց Թերեւս, ապագա-յին, անսպասելի վկայութեւն մր բերէ ներծոր դեղձերու գիտութեւնը։ Այսպէս կամ այնպէս կր Հաւատան իմ «աստղիս», նոյնիսկ կր զգամ Թէ պետի աղօտի Թէ փայլի, պետի իջնէ Թէ բարձ-բանայ, այդ իսկ բացատրելով Հոդերնախօսական վարդապետութեամբ, «աստղ»ը դնելով իմ մէջս եւ ոչ երկնքի։ (Մնացեալը յաջորդով)

UNDER SUUF ZUBULLU MUSUCUAL

՝ Ինչպէս դրած էինք, կիրակի օր Փարիզի Նոնի Տաժ Մայր հկեղեցիին ժէջ տեղի ունեցաւ Հայկական Հանդիանութիական Հայկապասար հանաձեռնունեան բարձրեր Հայ-Կանուիկ Ս. Խաչ հկեղեցող Հոդաբարձունեան։ Պահապանհան և Պատարագիչն էր Գրիդոր արջեսյա Պահապանհան և Սրդեցողունիւնները տեղի ունեցան նկմակետնի ջառաձայնով՝ Սիդիան-Կոմիտոս եւ Ս. Խաչ երգչախում բերուն կողժէ (90 Հոդի), դեկավարունեամբ Պ. Գուրդէն Ալեմչահի։ Մեր ներդները երդեց Օր Աստղիկ Առաջելեան իր դաչն ձայնով ։ Մայր եկեղեցին լեցուն էր խուռն բազմուներն եր երուն բաղաջային և են եներիցական իշխանունիանը ներկայացուց ցիչներ դրաւած էին առաջին շարջերը։
Պատարագի ըննացջին Փարիզի Կան Հայոց

ցիչներ գրաւած էին առաջին չարջերը։
Գատարագի ընթացքին Փարիզի Կաթ Հայոց նոր ժողովրդապետ Հ. Մոմենան վրդ - խոսեցաւ այս պատարագր տեղի կունենան վրդ - խոսեցաւ այս պատարագր տեղի կունենայ ի յիչատակ պատ ույ դաչտին վրայ ինկած դինուորներու եւ պատերաժի ամբողջ գոհերուն, որոնց չարջին կան բազաժաթեւ Հայեր—Հայաստանեն, Ֆրանսայեն, Անետեն Մուրեսին Սուրեսին Անետեն Մուրեսին Անուս բեռան 1914—184 մաթիւ Հայոթ—Հայաստաներ, Ֆրանսայեր, Ամե-րիկայէնեւ Սուրիայէն։ «Անոնք մեռան 1914—18ի մեր մէ ակրինն նահատակներուն պէս, որպեսզի մենք ազրինք եւ խաղաղութեան չրջան մը բոլո-րենք։ Ֆրանսայի ազատագրութենեն ի վեր հայ րենը։ Ֆրանսայի ազատագրունենեն ի վեր հայ դարունը առին մր կր կնտույր իր հրակատագիտաւնիւնը յայտնելու համար ասպետական Ֆրանտային, որ ջարդերէ ազատուած ա՛յնթան Հայեր հերընկալած է իր ծոցին մէջ ևւ առին տուած որ մեր հայրենակիցները՝ իրրեւ արհեստաւոր ու աշխանապեհ հանդեպնեն այս երկրի վերելբին։ Ֆրանտասոր համար էր որ 70000 հոգի հայուող մեր դարունը հազարաւոր դինուորներ տուա։ Գրանս բանակին պատերազմի սկիդրեն իսկ, որոնցմէ չատեր կոռւեցան առաջին դիծին վրայ ևւ գոհուեցան չատին Սիայակ 11-A)։ Հայերը հերոսարարին Սիայակ 11-A)։ Հայերը հերոսարար տուին

երենց արևան տուրջը Ֆրանսային, վկայ՝ մեր վի-աւորները, մեր գնդակահարուածները, մեր մետ ռեկները եւ բացառիկ ջավութեանց համար յիչա-տակութեան արժանացողները։ 1940ի Զինադադատ բեն վերք, Հայերը ձեռնինակ չնդան։ Զանոնջ տես սանջ Ափրիկեի եւ Եւրոպայի բոլոր ռապմաճաժ կատներուն վրայ՝ իրենց երկրորդ հայրեների Ֆրանսայի պաչտպանութեան նուիրուած։ Աւելի բան 5000 հուր գինուորադրուհյան դօր. Տր Կոլի բանակին մեջ և մասնակցեցան Լիրիոլ, Թունուդի եւ Իսոսլիոյ կռիւներուն։ Յետոյ Իսոսլիոյ Տակա-տեն ջալուած Հայ զինուորները մասնակցեցան ՀարաւայինՖրանսայի ցամաջահանման դործողու-Թեանց, ու այս վայրկեանիս իսկ անոնջ կը կռուին Գերմանիոյ սրտին վրայ՝ վերջնական յաղթանա-

գրա « Պէտք է յիլենք նաեւ Ամերիկայի Հայերը; որոնցմէ աւելի քան 20000 հոգի իրենց արիւնը կր հափն նւրոպայի մէք եւ Խաղաղական ովկիանոսի վրայ։ Ձեմ կրնար մոռնալ նաեւ խորհրդային երիատասարդ Հայաստանի 300000 դինուորները, որոնք և դին ծանր գոհողութեանց կր կոուին Տակատին վրայ։ Այս հերոսներուն դրեթէ մէկ երրորդը ինկած են արդէն Ուկրանիում դաշտերուն եւ Կովկասի կած են արդեն Ուկրանիոյ դաչուերուն եւ Կովպանը Լեւմաղաչաին վրայ։ Խրիմի պարհուրելի պատետ թիւնը։ Կէրչի ախրահռչակ Թերակղդին Հայոց ա- թեզմաննոց անուանուեցաւ։ Այս համառօտ պատ- կնրը ցոյց կուտայ Թէ, եղրակացուց վարդապետը; Հայնըը ո՛րջան հրախատպարտ եղած են իրենց երկրորդ հայրենիջին՝ Ֆրանսայի հանդէպ եւ Թէ որջան ծարաւի են արդարութեան եւ իրաւուն- ջի, որոնց իրականացման կը ցանկան ի բոլոր արտե »:

Մայիս 27ին եպիսկոպոսական Հանդիսաւոր պատարագ տեղի պիտի ունենայ Սէն-Տընիի ժայր եկեղեցիին մէջ, Լեւոն Ե. Լուսինեան Թադաւորի դամրարանին մօտ, բոլոր Հայ նահատակներու յի-չատակին:

ՇՐՋՈՒՆ ԹՂԹԱԿԻ8

ՄՈՒՍՈԼԵՆԻԻ ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒՄԷՆ ՎԵՐՋ

ՄՈՒՍՈՒԵՒԻ ԳՆԻԱԿԱՀԱՐՈՒՄԷՆ ՎԵՐՋ

Իտալիոյ Առաջնորդին եւ մեղսակիցներուն գնորակահարութեննեն վերջ, Միլանի նահանդապետար հրամայեց անմիջնագես դադրեցնել բոլոր կատանական պատիծները։ Այսուհնահու բոլոր կատանական պատիծները։ Այսուհնահու բոլոր կատանական դահու և արդանական դատունլու համար։ Մուսոլինիի եւ արդանեակներուն ժողովրդային դատասատանը անհրաժելա էր, կրսկ Ադգ. Փրկութեան Կոմիահին յաստարարութեւնը, ապացուցանելու համար թէ Իտալիա վերջնապես կողում է կատակը անցեալին հետ։ Յայտարարութերուն մաջրապորտեր կինայ կատարութերուն մաջրակործանը կինայ կատարութել միայն ապստամարական չինային կերջ, իրսա օրինապահութեամել կինայ կատարութել միայն ապստամարական չրջանեն վերջ, իրսա օրինապահութեամել կինայ կատարութել միայն ապստամար կան չրջանեն վերջ, իրսա օրինապահութեամել վերջ, արտութեանը ցեներուն մէջ բաչ-

«*** Մուսոլինիի դիակը ցեխերուն մեջ ջաչ-կատուելէ, անտրդուելէ վերջ փոխադրուեցաւ դիակնարան։ Լուրի մը համաձայն, երբ Առաջնոր գաւակարան։ Լուրի մր Համաձայս, երբ Առաջադա գաւուէին, կին մր մօտեցաւ Մուսոլինիի դիակին, պահ մը նայնցաւ սեւեռարիր, լետոյ չրջազգես-տին տակէն ատրձանակ մը ջաչելով, հինդ գնդակ-հետ արձակեց։ «Հինդ դնդակ սպաննուած հինդ դետակներուս համար», ըսաւ եւ հեռացաւ։

գաւաղարուս հասար», ըստւ եւ հուացաւ.

*** Դալմակիցներու դատական շրջանակներուն մէջ օրինաւոր կը դանեն Մուսոլինիի եւ դրլխաւոր մեղսակիցներուն դնղակահարումը, հետեւհալ պատճառաբանութեամբ .--- Այն օրէն ի վեր
որ իշխանութիւնը յանձնուհցաւ Հիւս · Իտալիոյ
Ազդ · Կոմիտեին, թե դալնակից հրամանատարութեան եւ թէ հատրական կառավարութեան կողմէ,
Կոմիտեն օրինապես իրաւունը ունէր դատելու
Մուսուննեն եւ տեսեոներու Լոնտոնի մէջ կու չի։ նեան եւ նէ իտալական կառավարունեան կողմէ, Կոմիտէն օրինապէս իրաւունը ունէր դատելու Մուսոլինին եւ ընկերները։ Լոնտոնի մէն կը չել- տեն նէ Մուսոլինի եւ միւսները օրինաւոր պետները չերն ու եւ է կառավարունեան, այլ դերնան դործակալներ որ գինեալ դիմադրունեան է արդակարուներն Իտալիոյ օրինաւոր իչխանունիւնը։ Գալով դատապարունեան ձեւին, չատ ալ կարևորուներն չեն տար, ըսելով նէ անվիճելի է անոր պատասխանատուունիւնը պատերազմի ոճիրներուն մէն, ընդդէմ Իտալայիներու, Սպանացիներու, Ալպանացիներու, Յոյներու, Սերպիրու, եւ ուրիչ ժողովուրդներու, ուրիչ ժողովուրդներու:

ուրիչ ժողովուրդարու։
«Տէյլի Մէյլ» Մայիս \ին Մուսոլինիի վրայ
տեսութիւն մը Հրատարակեց հետեւհալ խորա-պրով — «Կեսար մբ որ մեռաւ չունի մը պէս»։

««« Լուրի մը Համաձայն ՝ Մուսոլինիի այրին
ալ ձերթակալուած է , երկու թունիկներուն հետ։
Իսկ մառէչալ Կրացիանի ոչ թէ գնոլակահարուած ,
այլ Դաչնակիցներուն յանձնուած է։

FULL UL SHLIN

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԱՆԹԵԼԸ գեկոյցով մբ Հաղորդեց թէ «Արթեւմտեան ճակտաին վրայ Դաչնակից-ներու կողմէ ազատուած 150000 խորհրդային քատ զաքացացիներէն միայն 35000 հոգի վերադարձած են, քացի արեւմտեան Գերմանիոյ մէջ ազատ-ուածներէն, որոնց թեւը դեռ չէ ճչդուած»։ ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ

տակ արմել պահանջեց Լորտ Թէմ փրյուուտ, Մատրիտի բրիտանական նախկին դեսպանը, դիտել
տալով Եէ Գերմանիան գինանափ ընելու եւ հսկոտ
դունեան տակ պահելու իներիրը երկարատեւ եւ
դժուտրին դործ պիտի բլլայ։
Ձիինի հաստկեկ խաւ մը նստած էր երեջչարնի առտու (Մայիս 1) Փարիդի տանիջներուն վըրայ։ Օղը բաւսկան ցուրտ է եւ չատեր նորեն հատ
դած են վերարկուները։

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ՈՂԲԱՑԵԱԼ ՆԱԽԱԳԱՀ ՐՈԶՎԷԼ-ԹԻ, յառաջիկայ կիրակի, Ե Մայիս, Փարի Հայոց նկեղեցիին մէջ հոգեհանգստետն հանդիս ւոր պատարագ պիտի մատուցուի:

«ՍԱՍՈՒՆՑԻ ԴԱՒԻԹ»Ը ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ

Մէկ տարիէ ի վեր ձեռնարկուած է Ֆրանսե-րէնի Թարդմանելու ՉիԹունիի ՍԱՍՈՒՆԱԿԱՆը, Նոյն չափական յօրինուածքովը, պաշելով բոլոր Arménisme Lbpp:

Armenismeubpp:

Արդեն գրուած է կեսեն աւնլի։ Անժիջապես որ աւարտի Հազարեջեան բնտալիրին Թարդմանութիւնը, պործը լոյս պիտի տեսնե ֆրանսական Հրատարակչական Տան ժը կողժէ։

La Tribune de Genève Ապրիլ 13ի Թիւով կը ծանուցանե Յովհ. Թուժանեանի Սասունցի Դաւիթ-դրջոյկին հրատարակու Թիւնը, Ձուիցերիոյ մեջ, «La Geste de David le Sassoundes» անումով։

ՓԱՐԻՉԱՀԱՑ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ Հաւաքոյիքը՝ 3 Մայիս ժամը 8,30/ա «Միիւտիս Ալէմ լահ»ի մէջ, 19 Rue Caumartin, մէթրօ Madeleine կամ Opéra: Կր խօսի՝ Փրօֆ. Աղանան-հան, «Ուղեղի եւ մայի փոխ լարաբերունիւննե-րը» նիւնի մասին։ Մուտջը ազատ է։

LUCYPUTE «BUPUL»

8115.4 9

Utdamich susphimblegibeth A. Vadata Meas-Մեվոտար հայրուսացրցություն - Դոլոես ալոյ-հան ինչնարհրաբար հանդանակունիոն մը կատա-րած ըլլալով համակիր հայրհնակիչներու մէջ, 4050 ֆրանը յանձնեց խմբագրունեանա։ Շնորհա-կալունիւն։ Ահաշասիկ մասնակցողներուն անունա

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք նաեւ հե-տեւեալ գումարները.—

Բաժնեգին վերաժսհայ 400 ֆրանը.— Միսընհան Փարիդ, Սերորհան Շուադի, Քա-պարնհան Փարիդ, Ադ. Աւհտիսհան Սարսել, Տիկ. Ատրինէ Փարիդ, Տորթ. Քոլոլհան Փարիդ, Ձա-րաֆեան Մետոն։ (Շար.):

ՀԱՅԿ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԷՋ Մոսկուայի հեռագրական գործակալութիւնը կը ծանուցանէ՝...

Սովիկնական Հայաստանի Մշակոյնի

Ասվիք թական Հայաստանի Մշակոյթի Տան բացումը կատարուհցաւ Մոսկուայի մէջ։ Ընդարաձակ չեն ընս մէջ հատատառւած են ներկայացումը, երգի եւ սինչմայի սրահներ եւ սիիւարիձներ եւ արնչմայի սրահներ էր կազմակերպեն հայատաներ, գրադարաններ եւնւ։
Հոն ներկայացումներ կր կազմակերպեն հայատ ծանօթ գերասաններ, բնչպես Ռուբեն Դիմուով, Սուրեն Քոչարիան, Բավել Լիսիցեան, Բնարիկ Գրիդորհան եւ պարող եղբայրներ՝ Ֆերմանեան։ «Կոմիտաս» բառախումբը եւ այլ երաժիչաեն իր կր նուագեն հայկական երաժշտութիւն։ Արուհսանիրու մնայուն ցուցահանդեսին մէջ կերեուհսանիրու մնայուն ցուցահանդեսին մէջ կերեուհսանիրու մնայուն ցուցահանդեսին մէջ կերերարներ հարրիել Կիլնեանի եւ այլ նշանաւոր ու ժողովրդային հայ արուհստագետներու։ Ակադեպնիկուներ Լեւոն Օրբելի եւ Կոշտոյեանց կը սարջեն գիտական դասախոսուժիւններ։ Հայաստանի Հայաստանի Հայաստանի Հայաստանի հեններ։ Հայաստանի հեններ։ Հայաստանի հերարիստ Ռութեն Մինոնով կր վարէ Հայկական Մշակոյթի Տան դեղարուեստական գաժնի տնօրենութիւնը։

Abpthio Vinter St. Sucher, Sun beatitubens և պարողներու խումբ մը դրկեց Տակատ, Զօր-Բաղրամեանի բանակներուն մօտ։ Մչակոյնի Տու-նը կը պատրաստուի Մոսկուայի մէջ բացումը կա-տարել նատրոնի մը, մայրաջաղաջին 75000 հայ բնակիչներուն համար։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Գրողներու Միութեան ծախա-ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Գրողներու Միութեան ծախա-դահը՝ Նայիրի Զարեան, հաղորդեր է «Ինֆորմէ-չէն Կիւլըթիր»ի խմրագրին Թէ պատհրազմի անց-հալ երկու տարիներու ընքացին 400 դրական դործեր լոյս տեսած են Հայաստանի մէջ։ Հայկա-կան գօրամասը, որ մեծ համրաւ չահեցաւ Գուպա-նի հովիտին մէջ, իր չարջերուն մէջ կը հաշուէ 50 դրողներ։ Աւ- Իսահակեան անցեալ տարիներու ընթացքին հրատարակած է բանաստեղծութեանց երկու հաւաջածոներ, պանծացնելով իր հայրե-նակիցներուն ըաքաղործութիւնները։ Հանրուն հեն հեն հեն հեն հ

Հ. ՎՐԹԱՆЫ ԽԱՆՊԷԿԵԱՆ --- «Ցառաջ» առաջին Թիւով Հաղորդեր էինք Հ. Վրթանես Խանայեկնանի մահր Պեյրութի մեյ ։ Հանդուցնայը
ծնած էր Տրապղոն եւ նախնական ուսումը առնելով ջաղաքի Մաիթարեան կարժարանին մեյ փոհադրուած Վենետիկ։ Քահանայ ձեռնադրուած
եր 1906ին։ Փատովայի համալսարանին մեյ հետեւհլով ջիմիադիտութեան ճիւդին, անցնալ պատերապմին կը նուիրուի որբերու հորատարուԹեան Միլանի նորահաստատ որբանորե հորատարուԹեան Միլանի նորահաստատ որբանորին մեյ Ռրբեւ ուսուցիչ եւ ուսումնապետ պաշտոնավարած է
Մուրատ - Ռաֆայելնան վարժարանին մեյ։ Վերջապես դրկունցաւ Սուրիա, հիմենլու Միսիթարհան վարժարան մի Հայեպի մեջ (1936)։ Վարած է
Վենետիկի վանջի տպարանին տեսչութիւնը ևւ
այիատակցած է «Բագմավեպ»ի, դիտական յողուսծներով։ Հ. ՎՐԹԱՆԷՍ ԽԱՆՊԷԿԵԱՆ --- «Ցառաջ»ի ա-

ուածներով։

ԳԱՀԻՐԵԻ մէջ մեռած է Գ. Աղեքսանդր Ձաջանան, ոսկերիչ, ընիկ Պոլսեցի եւ 64 տարեկան, հանդուցեալը Եգիպտոս ապաստանած էր 1922ին եւ չուտով դարձաւ ժողովրդական դէմջ մը։ Գր պատահր մայրենի լեզուն, մշակոյներ, պատունար նր պատահր համար ուղած եւ եղած է միայն դպրոցի հոդարարձու։ Երկար տարիներ այդ պաշումը վարած է իր ծերնարակային Պալանի մէջ (Պոլիս)։ Աշխատակցած է նաև դանազան ներներու եւ եղած է դործմնամորան Համադային Ընկերունեանն։

Le Gérant : H. AGONEYAN
Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13º

OCROBEP

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fonde en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme - PARIS (13°)

Tél. : GOB. 15-70 - C. C. P. Paris 1678-63

Vendredi 4 Mai

1945

Acppup 4 Vujhu

49. 8U.Ch - 16º Année № 4393- Unp 2pqui phi 22

Խմրագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

4ha 3 3p.

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԿՈՐՍՆՑՈՒՑ ԱՄԷՆ ԲԱՆ

ԱՀԱԳՆԱԳՂՈՐԴ ՓԼՈՒԶՈՒՄ

Ահազմապորդ փլուդում բոլոր ճակատներուն վրայ.— Ահա Գերմանիոյ կացութիւնը, օրուան այս ժամուն։ Եղերական եւ անձախընթաց՝ բառին

րովանդակ իմաստով:

րովանդակ իմաստով:
Ադդերու պինուորական պատմութեան մէջ դժուար է դանել օրինակ մը, ուր բիրա եւ միայենան իշխանութիւն մը, իր անդնութատ յազիահան իշխանութիւն մը այսանապետութիւն նր այսան գունական ենա դէպի անդունու գլորելով ամարութեան ենա դէպի անդունու գլորելով ամարութ ժողովուրդ մը։
«Շանթամարա», ըսին, լման չորս տարի, եւ այսանակամարա», ըսին, լման չորս տարի, եւ այսանակամարա, աներումներ ջանի մը շարքուան մէջ, մէկը միւսեն ահաւոր, աներևակայելի։
Դեպջերը այնջան խոստեն են որ, աբելորդ պիտի ըստը ամիուհի ինչ որ տեղի ունեցաւ ջանի մը օրուան մէջ, այլարի, իրանում արահուրելի էարցականի մի առջեւ աշարորդեր էինչ երէկ, ծովակալ Տերանի մի առջեւ —
Ինչպէս Հաղորդեր էինչ երէկ, ծովակալ Տե

ուսան մէջ, աշխարհը ըններվ զարհուրնքի հարցականի մի առջևւ—

Ինչպես հաղորդեր էինք նրեն, ծովակալ Տեսնից — Գերմանիոյ ընդծունայ պատորազմեն մեծ միա — թայտարութնամբ մեծ միա — Գերմանիոյ ընդծունայ պատորազմեն մեծ միարանուներեն մեկը — յայտարարութնամբ մր հե ծանուցաներ Եէ Հինքեր մեռած է վարչապետութնան չենքին մեջ, «մինչեւ վերջին շունչը կառւերան Գերմանության ու է հայերանության հե հայարարութնան չենքին մեջ, «մինչեւ վերջին շունչը կառւերան Գերմանության հե հարմանակարութնան չենքին մեջ, «մինչեւ վերջին շունչը կառւերանիչ և առաջարը հետանալարհեւ մի կարչակեր հայարարութնեւն մը կառւկեր հողոնուրդին ու բանակին, յաննարարելով շարունակն պայջարը։

Գայնակից շրջանակներու մեջ Թերահաւատութնամբ ընդունեցան Հինքերի մահուան լուրը, որ անձատրարի թե Հինքերի մահուան լուրը կրնայ իաղ մեջ առանց Տրիլու մահուան որը կրնայ խաղ մեջ առանց Տրիլու մահուան որը կրնայ խաղ մեր ույալ արանաստան եւ հերիմաի անձնատրար Առաջնորդը սպաննուտն է հերիմաի անձնատորա Մեւն ինրիներ ի կրսեին Եէ հերիմաի անձնատորութիւներ են եւ ուրուար ել Հինքեր հայարինը, որ անձնատորութիւն ին հերիներ հայարներ արինահոսութնեն և և ուրուար ել Հիներ հունակարը է ուղեղային արիւնահոսութնեն և և ուղեղային արիանակայի հետանալուները ինաւ հետանալ Տեշնիցի յայարարային ին ին ինինին Մեջ Հիներ հետան է պատութեննը կր դործեր ին Հիներ հետան է պատութենն և հայարութենը կր դործեր ին Հիներ հետան է պատութենն և հետան է հետան է հետան է հետանարութենը կր դործեր ին Հիներ հետան է հետան է հատութենն ՄԷՋ։

«Տեյի Մեյլ»ի Ֆեսրինի ՄիՋ։

ՍՊԱՆՈՒԱԾ ԵՐ ՍԵՆԵԱհՈՒ ՄԷՋ?
«ՏԷՈՒ ՄԷՈ»ի Ցիւրիխի ԹղԹակիցը հետեւհայ տեղեկու Թիւնները կր հազորդ Է ՀիԹլերի վերթին ժաժերու մասին — Անցեալ հինդարնի օր,
դինուորական դադանի խորհուրդ մր կր դումարուր ընդ և ապյակոյաի կեղորնին մէջ, մասնակցու Թեամե գլխաւոր հրամանատարներու եւ կուսակցու Թեան վարիչներու։ Հիմ էր կիմացնե Թէ
հեր դացարձակապես որուած է անձնատուր ըլթա
հեւ Թէ այս մաջով բանակցիլ սկսած է հայնակիցներուն հետ ։ Հիթլեր, որ պառկած էր յարակից
սենակի մր մէջ, կր լոէ այս յայտարարու Թիւնը,
տեղեն իր ցանակ ժողովասրահը կր խուժէ ջղադար
ապարակներ արձակվով, ոռնալով Թէ երբեջ անձհամանոր կր րռեն իր սենեակը կր արմին հիւանդը։

կամները կը բռնեն իր սենեակը կր ասնկն հիւտնդը։

Քիչ վերքը կ՝իմացուի ի՞է Հիթյեր մեռած է
արտի տագնապե մը։ Իրականին մէջ — միչտ համաձայն «Տէյլի Մէյլ»ի թղթակցին պատմութեան
— Հիթյեր սպաննուած է Հիմյերի մարդոց կողմէ
որոնը իր սենեակը առաջնորդած էեն դինը։ Իրեն
հետ միասին սպաննուած են ուրիչ նացի վարիչներ, մասնաւորապես կէօպէլս եւ Լէյ։ Հիթյերի
մահեն վերջ, դինուորական նոր խորհուրը մը դումարուելով, Հիմյեր ողջ մնացած զօրավարներեն
եւ նացի վարիչներեն լիազօրութիեն կը ստանայ
իր ուղածին պէս դործելու։

ԱԻՍՏՐԻՈ6 մէջ գրաւման լրջաններ պիտի սահմանուին, անգլիական, ռուսական, ֆրանսա-կան եւ ամերիկեան բանակներուն համար։ Ռուսերը առժամեայ կառավարութիւն մր կազմած էին Վիէննայի մէջ, բայց Ամերիկա եւ Անդլիա դժդու մնացին եւ այժմ բանակցութիւններ կը կատար-ուին երեք պետութեանց միջեւ։

PSULPAS SEPULL FULLYC ԱՆՁՆԱՏՈՒՐ

Դատլիոյ ամբողջ դերման բանակը, որուն Թի-ւր 90000Ան մինչեւ մեկ միլիոն կը Հաչուեն, չո-րեջչարԹի կէս օրին անձնատուր եզաւ անգլիացի մառէչալ Ալեջաանդրի։ Այս լուրը պաշտօնապէս րեջլարթի կէս օրին անձնաուր նղաւ անդլիայի մառէչալ Այեքաանդրի։ Այս լուրը պաշտմապես Հարդիրի։ Այս լուրը պաշտմապես մեջ եւ Միջերկրականի Դաշնակից սպարապետութնեան կողմէ։ Անձնատրութիւնը անպայման էր իսկ դաշնակից սպարապետութնեան պայմաները դրած էր — 1. Հարաւային — արեւմտեան ճակատի դերման ընդեւ Հրամանատարին կողմէ անպայման անձնատրութիւն իր Հրամանանարին հուսինանատրութիւն իր Հրամանանարին ուժերով Միջերկրականնան ռապմադաշտի դաշն և Հրաման ռապմադային և ուժերով Միջերկրականան ռապմադաշտի դաշն և Հրամանութիան ուժերով Միջերկրականան ռապմադաշտի դաշն և Հրամանան հարած անձնատութիան ուժերով

2. Բոլոր Թշնամու Թեանց դադարում ցամա եւ ծովու վրայ կամ օդին մէջ, ժամը 1200ին Մայիս 1945):

3. Անմիքական անչարժութիւն եւ դինաթա-փում թշնամի դամաջային, ծովային եւ օգային օղային

ուժերու:

4. Գերման ընդՀ. Հրամանատարին կողմէ յանձնատութին կործադրելու որ եւ է նոր Հրաժան տրութին կորմեն արուած դայնակից սպարապետութենկն։

5. Տրուած Հրամաններուն դէմ անհնագանդութենկն։

հիւնը կամ որ եւ է վրիպում անոնց համակերպերւ՝ պիտի պատժուի համաձայն պատերազմի ընկալևալ օրէնջներու եւ սովորութենանց։

Մօտ մէկ միլիոն դերիներուն մէջ կը գտնուին դերմանական 22 եւ իտալական վեց գօրադաժիններու

միացորդները:

րու ժնացորդները։

Ուձնատրուխեսն վաշերադիրը կը բաղկանայ վեց կարձ հատուածներէ եւ երեջ յառերուածներէ որոնը մանրաժանութիւններ կա պարունակեն ւ Պայժանապերը խմբագրուած է անգլիերէն եւ դերջ մաներէն ւ դարունակեն ւ Պայժանապերը խմբագրուած է անգլիերէն եւ դերջ մաներէն ընագիրը։ Պայժանապերը ստորագրուեցաւ կիրակի օր, 29 Ապրիլ, Դաշնակից Սպարապետութիեան կերբոնին մէջ, երկու գերժան բանադնացներու եւ Դաշնակից Սպայակոյտի պետին կողմէ։ Գերժան բանագնացներէն մէկը ստորադրեց յանուն գօր Վիթինկեօֆի, իսկ միւսը՝ յանուն Քարլ Վօլֆի, վերին Հրաժանատար կա-կաներու, ոստիկանութեան եւ լիագօր Իտալիոյ դերժան բանակին ։

Պայմանագիրը սաորագրելէ վերջ, երկու գայստապրրը ատորագրոլ, դորը, երկու դոր-ման բանագնացները դադանի ծանրով մր վերպ-դարձան գօր Վիթինկ «Ծի բանակատեղին, Վերին Ալպետնննրու մէջ, կարգադրելու Համար ցամա-ջային, ծովային եւ օդային ուժերու անձնատրու-

թային, օոդայը թեւնը: Մ. Նահանդներու նախագահը փութաց չնոր-հաւորել անգլիացի հրաժանատարները, այս մեծ յաղթանակին առթիւ: Այսպէս վերջ կը դանէ ի-տալական պատերազմը որ սկսաւ 1943 Սեպտ. 3ին, երբ Դաչնակիցները ցամաջ ելած իտալական հանն մոտյ։

3ին, երը Դաչնակիցները ցամաք ոլաօ ըստույանորին վրայ։
Հողին վրայ։
Հողին վրայ։
Հուրին վրայ։
Հուրին վրայ։
Հուսեց թե այս անալայման
անձնատրութիւնը իր Համրանքով մրցանիչ մը կը
կազմէ ամերով պատերազմին Համար եւ պիտի
օգնէ աւելի մեծ դէպքերու։ Պատասիանելով դանադան Հարցումներու, վարչապետը ըստ թէ
դերման Հրանանատարը անձնատուր եղած է իր
անձնական պատասիանատուրնեամը։
*** Պալժիկ ծովու Հակատին վրայ Անդլիադիները դրաշեցին Լիւպէքը, միեւնոյն ատեն կրտ-

*** Պալիիկ ծովու ձակատին վրայ, Անգլիացիները գրաւեցին Լիւպեջը, միեւնոյն ատեն կրարելով Քիլի եւ Հանպուրկի ձամրան եւ կասեցնելով դերման դօրջին հահանվը հանցմարջայեն։
ՏԱՆՐՄԱՐԱՆԵՒ ՆՈՐՎԵԿԻԱ ԵՒՍ...
Գերմանները սկսած են պարպել նաևւ Տանրմարջան եւ Նորվեկիան։ Առաջին երկրեն ապատ
հեռագիրներ կը հասնին Լոնսոն, ոչ դրաջննուԹիւն մնացած է, ոչ ալ կեսթափօ։ Դանիացի հայբենասերները ազգանչանի մր կը սպասեն, դերման
տիրապետունեան վերջին հետրերը ոչնչացնելու
համար։ Արդե իսկ դանիական եւ դաշնակից
դրօչներ կը ծածանին ծառերու եւ տանիջներու
վրայ։ Հազարաւոր Գերմաններ եւ գործակիցներ
փախած կամ ստորերկրեայ թաջստոցներ ապաս
տանած են։

JUSEPUSU

ՊԵՐԼԻՆԻ ԱՆԿՈՒՄԸ

Մառէչալ Սթալին կարմիր գանակի բոլոր գինուորներուն ուղղուած օրակարգով մը աւետեր Պերլինի անկումը։ Ձեկոյցը կ՛րսե Թէ Սպիտակ Ռուսիոյ Ա. Տակատին դինուորները, հրամանա-տարու Թեամ ը մասեչալ Ժուկովի, եւ դործակցա-բար Ուկրմը նայի Ա. Տակատի դինուորներուն , րար Ուկրայնայի Ա. ձակատի դինուորներուն , հրամանատարութեամբ մառէչալ Կոնիեւի, փողո-ցային յամառ կռիւներէ վերը, պլուխ հանեցին Գերլինի Եշնամի խոքրաւորման ոշնչացումը, եւ այսօր , 2 Մայիս , ամրողչովին գրաւեցին Գերմա-նիոյ մայրաջաղաքը, Պերլին , կեղբոնը դերման աշխարհակալութեան եւ վառաթանը նացի նախա-յարձակման: Ընկեր կարմիր զինուորներ եւ նա-ւայուրմ , երկապաներ եւ ուղանալներ, Այսօր, մեր երկիրը կը աշնէ Մայիս ևը, աշ-խարտաւորներու միջազգային տշեր։ Այս աարի, կողմ կը տշնուի ձիշը այն պահուն երբ աղային կողմ կը տշնուի ձիշը այն պահուն երբ աղային կողմ կը տշնուի ձիշը այն պահուն երբ աղային հեծ պատերաղմը կը վերջանայ յաղծականօրէն։ Այնու չատ ձեռու են այն տաժանելի օրերը ուր կարմիր բանակը ետ կը մղեր իշնամի դօրջին յար-

Այլեւա ջատ հեռու են այն տաժանելի օրերը ուր-կարժիր բանակը հու կը մղէր Թշնամի դօրջին յար-մակումները Մոսկուայի եւ Լէնինկրատի շրջակա-ները, Կրոզնիի եւ Մժալինկրատի շրջակաները, այդ օրերը անցեալին կր պատկանին եւ այգեւա պիտի չվերադառնան։ Այսօր մեր յաղ Թական դին-ուորները փախուստի կը մատնեն Թշնամ իին դին-հայ ուժերը Գերմանիոյ կերրոնին մէջ, Պերլինեն անորին, Էլպայի վրայ։ Կարձ ժամանակի մէջ Լե-ստանոր, Հունպարիան, Ձեխոսլովաջիսյ մեծ մասը, Աւստրիոյ մէկ կարեւոր մասը, եւ մայրա-թաղաքը, Վիչննա, փրկուեցան եւ կարմիր բանա-կը դրաւհց Միրեւեկան Փրուսիան, Վերման աչ-խարձակայութեան բոյնը, Փոմերանիան, Պրան-տենպուրկի մեծագոյն մասը եւ Գերմանից մայ-րաջաղաջին դլիաւոր Թաղերը եւ Պերլինի վրայ րաջաղարին գլիսաւոր Թաղերը եւ Պերլինի պարդեց յազԹանակի դրոշը։ Կարմիր բանակի յարձակողական կսիւներուն՝ Հետևւանջով դարդաց յաղբառակը դրոշը։ Հարարը բատակը հերմանները կորանարուցին, երեք - լորս ամառւան մէջ,
800000 գինուոր եւ սպայ դերի, եւ երը մէկ միլիոն
սպանալ։ Այդ նոյն շրջանին կարժիր բանակին
դօրամասերը գրաւեցին կաժ ռջնչացուցին իրը
6000 օդանաւ եւ 12000 Հրասայլ, աւելի քան 23000
Ծնուանօն, եւ ահագին քանակունեամը ռազմանիւն»։ (Մնացեպը յաջորդով)։

«« Թերները կը գրեն նէ հնդանօնի 7000
Հարուաններ արձակուհցան Մոսկուայի մէջ, ողջունելու համար հերլինի դրաւումը։

«»» 20, ար կօլ չերն չնորհաւորունիւններ
ուղղեց Սնալինի, Դերլինի դրաւման առնիւ, չեշտելով նէ «Ֆրանսա եւ իր բանակները կը ծափաՀարեն այս պատերազմին դերադյն յաղքանակը,
որ տարուեցաւ խորհրդային փառապանծ դօրջին
կողմէ»։

ՐՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՆՁՆԱՏՐՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՍՊՍՍՈՒԻ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՆՋՆԱՏՐՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՍՊԱՍՈՒԻ

Վերջին լուրերու Համամայն, ծովակալ Տէօ-նից եւ Հիմլէր այսօր վաղը պիտի ծանուցանեն ամ բողջ Գերժանիոյ անպայման անձնատրութիւնը։ Ուրիչ լուրեր ալ կ րոեն Թէ կատարեալ ջաոսի մր վերածուած է ամբողջ երկիրը, Թէ չատ մը զօ-րամասեր կո չարունակեն կոււիլ հիւսիսային եւ Հարաւային միջնաբերդերուն մէջ։ Միևւնուն ատեն պայքար մր բացուած է իշխանունեան հա հար, Տէսնիցի եւ Հիմլէրի միջեւ:

ՄԱՖԻՍ \Ի ժողովրդական ցույցին մասնակցողներու Թիւր կր հաշուեն մոտ մեկ միլիոն։ Թափոըր տեւեց վեց ժամ։ Շատ մը խորհրդանաներու
եւ նչանատախտակներու կարգին, ՓէԹԷնի խամանիկը շինուած էր, կախաղանի վթալ։ Ճառախոսները շատ մը բաներու կարգին պահանկցին
արագործեն եւ անողորմաթար պատժել ՓէԹԷնը եւ
բոլոր մեղաակիցները, ազգայնացնել ԹրըսԹները
եւն։ Մեծ ցույցեր տեղի ունեցան նաեւ Մարսէյլի,
Լիոնի եւ ուրիլ թաղաջներու մէէ։
ԼՈՒՍԱՐԳԵԼԸ (լոյսերը ծածկել) Չնվուեցաւ
Մոսկուայի մէջ, փողոցները կը լուսաւորուին առաջուան պէս եւ պատուհաններուն լոյսերը այլ
եւս չեն թօղարկուիր։

եւս չեն բօղարկուիր:

Գալով Նորվեկիոդ, կ՚ըսուի Թէ համաձայնու Թիւն գոյացած է Քուիէնհակի դերման դեսպանին եւ չուէտական կառավարունեան միջեւ, անձնատրունեան ձեռաբանին եւ չուէտական կառավարունեան միջեւ, անձնատրունեան ձեռաբան հարնելու համար և հարվեկիուն դերման գօրջին Թիւլ կր հայարուն 30000, ջանի մր հարիւր ալ օդաչու եւ խումր մր սուդանուհր։ Նորվեկիան դլխաւոր հուրընդոտ մր կր համարուհր ներուպայի պատերաղմին դաղարման ճամրուն վրայ, ենք Գերմանիան անձնատուր ըլլար, դայց հրամանատար աննելով մր ըսած է առքի օր—« Ջինուորներ, Առաջորդը մեդաւ ձեղի համար Անոր հրամանը՝ կռուիլ Գերմանիոլ համար՝ այսօր ալ ի դօրու է ինչպէս միլա» եւն ։ Բայց դէպ-ջերը ուրիչ բան կ՚ըսեն։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՏԷՐ-ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

(Բ. եւ վերջին մաս)

Տեր - Անդրէասեան հրրեք խորհող (penseur)
մը չէ եղած, Թէեւ ՀոգերանուԹիւն դասաւանդած
է Արմայի դպրիվանջին մէն (Ֆոնսկրիվի Հետեւողուժեամի : Իրրեւ լեղուադէտ եւ Հրապարակադիր, չէր Հետաթրջըուեր Հոգեվերլուծական
աշխատանջներով: Բայց եւ այնպէս դիս չի դարմացներ, վերջալոյսին մէն, իր սոկրատանալը։
Տասը տարի առան, իր յորելեանին առեիւ գրուած
իմ յորուածիս մէն կրսէի արդեն Թէ Հայ լեղուին
Հանդէպ իր պաշտամունջը վեր է ամէն կրոնըէ,
ամէն աստուածուժեն :

— Որրան այ չՀաւատամ, կիրնե, Համողուած

— Որքան ալ չհաւատամ, կ՚ըսէ, Համոզուած եմ որ մեր եկեղեցին բոլոր եկեղեցիներեն աւելի դեղեցիկ է։ Եւ, այս առնիւ, ծաղրեց բոլոր անոնը որ մեր

դեղեցիկ է։

Եւ, այս առԹիւ, ծաղրեց բոլոր անոնք որ մեր եկեղեցին կ'անուանեն «լուսաւորչական» կամ «առաջելական»,— մեր եկեղեցին կր կոչուի միայն «Հայ Եկեղեցի»։ Ծաղրեց, դատապարտեց բոլոր այն Հայեկեղեցին հիսին է. այ- լանուն եկեղեցիներու յարած են, — ով որ Հայե, կր հաւատայ միայն Հայ Եկեղեցին անդերազանցերի գնուատայ միայն Հայ Եկեղեցին անդերազանցեր եր մեայ ոչ միայն իր ազգային դրոշմուկ եւ հայկաշունչ ոգիով, — ակսու ոգեւորուել յանկաթծ,— այլեւ մեծասջանչ չարականներով։ Այս առախիւ, բերել տուաւ չարականներու իր Թարգմանութիւնները՝ ցոյց տայու համար ինծի, — ծանօց են արդեն իր աշխարհարար Թարգմանուհիւնները։ Վերջին տարիներուն՝ Թարգմաներ է նաեւ դերմաներին։

Մեր այս խօսակցութիւններուն ընթացջին

պառկէր եւ անընդետա կ'ոստոստեր մէկ նիրթեն կը նստեր, երրեմն մէկ Թեւն լենակ ըրած՝ կր յանաի կ նրան կեր

պառկեր եւ անընդեսա կ'ոստոսակը մեկ նիւթեն միւսը, եւ յանկարծ յորդոր կարդաց.
— Չամուսնանաս, ջու մեծութիւնդ, ջու ուժող կուգայ ամուրիութենկը։
Եւ անցաւ Ե. դար, յիչեց մեր ոսկեղարեան տիտանները, որոնը ամուրի էին։ Եւ ըսաւ որ եթե կրկին աչիսար, դար, պիտի չամուսնանար։ Յեաոյ յանկարծ դիմացը տեսնելով իր ադնուսկան տիկինը, խանդատանըով.

արկիրը, իրաստակատասերը.

- Բայց չա՛տ կը սիրեմ Աղաւնին (կնով անունն է), այնջան չա՛տ կը սիրեմ որ ջավունիևը
պիտի չունենայի ջեզի հետեւելու, Նարդունի՛։
Ու ջրջքայիր խնդաց։
Ցետոյ բերել տուաւ բոլոր ձեռադիրները,—
կը յանձնեմ ինամ ջիդ, ըստւ։

կը յանձնեն ընտաներդ, ընտու երաժեչտ առի։ Ու այր օրը։ Իրիկունը ուլ ատեն հրաժեչտ առի։ Ու ձինչ կայարան կնրիկունը ուլ ատեն հրաժեչտ առի։ Ու ձինչ կայարան կնրիժայինք ընկերներով, ականջա ձեր ողոց չաղփադփին՝ Ղաղոյին ու Կէննեանին, խաչատրեանին ու Ծահպագին, աննման այս երիտասարդերուն, ժիտքս ետեւ կնրթար, դէպի միւս ու Թումամեայ երիտասարդը, — Երուանդ Տէր - Արդեասիանը, երիտասարդ՝ իր խանդավառուժնամե եւ ուսեսում ։ Թևամբ եւ յոյգերով։ ՀինդչաբԹի երեն այցի դացի իրեն։

երեկոյ մըն էր, 19 Ապրիլ, երբ

Ութ օր վերք, հինդչարթի երեկոյ մը, դար-ձեալ, Լիոնեն ստացայ հեռագիր մը. — Երուանդ Տեր - Անդսէասեան մեռաւ։ (իր կեանջն ու դործը յաջորդով)։ Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Ի՞նչպես զաrկին Մուսոյինին

Միլանի բոլչեւիկ օրկանը, Ունիթա տեսակ-ցութիւն մը ունեցած է այն արձակազէն ռազմիկին հետ որ իր պետերէն հրաման ստացած էր գնդա-կահարհլու Մուսոլինին։ Ահա գինուորին պատint Philip.

— Նախկին Առաջնորդը և իր սիրուհին, ՓէԹաչքի կը դանուէին աշերակ ադարակի մը մէջ, ոըսնց վրայ կը հսկեին երկու արձակապեններ։
Ներս մաայ ևւ տեսայ Մուսոլինին տժղոյն ինչպես
լանի կաոր մը, աչջերը դուրս հատահան։ Վերջաջած մարդու ձր տպաշորուհեւնը կը դործեր ։
«Ի՞նչ ընելու եկած էջ», հարցուց — Հեդ պատահլու։ — Դրա՞ւ։ Ուրեմն անապարեցեջ, մէկ վայրկեան իսկ չենջ կրնար կորսնցնել։ — Հինուա՝ ծ էջ։
— Ոչ, պատասխանեց Մուսոլինի ևւ դէպի դուրս
ուղղուեցաւ։ Սեմին վրայ հասած ատեն կանդ աուղղուեցաւ։ Սեմին վրայ հասած ատեն կանդ աուլ և մատով իր սիրուհին ցուցուց ինծի։ Այս
կերջինը հրևւուխապես չէր հասկնար հե ինչ
կանցնի կը դառնայ եւ անապարանչուկ կը հաշա
Մուսոլինի անձական դոյջերը։ «Շո՛ւտ ըրէ, ըստւ
Մուսոլինի անձականը - Նախկին Առաջնորդը եւ իր սիրուհին, ՓԷ-

Մուսոլինի անհական դոյջնըը։ «Եռւա ըրէ, ըսաև Մուսոլինի անհամկեր։

Ասոր վրայ սիրուհին Մուսոլինիի Թևւը մտաւ և փոջր արահետէ մը ճամբայ հլանջ դէպի խճոււնին թե կրծած ձշրել իր աղուն պահուած տեղը, ըսի Թէ Վիթնաշարժ մը կը սպասեր մեզի։ Յուսաւլով Թէ կրծամ ձշրել իր աղուն պահուած տեղը, ըսի Թէ ՎիթնաշարհակալուԹիւն յայտնկով՝ եւ ուրիչ բան չըսաւ։ Յետոյ հարցուց Թէ ինչ եղած են իր նախարարներէն Փավոլինի եւ Մեծծեմմա։ Շարունակեցինը մեր ձամբան մինչեւ այնտեղ ուր պատը խսուղ մը կը կազմէր։ Այդ պահուն կարծեցի Թէ աղմուկ մը կը լսեմ եւ ըսի որ չչարժի։ Մուսոլինի հազանդեցաւ, պահունըով իրուղչին մէջ ինչ ինչ արահում մի կը լսեմ եւ ըսի որ չչարժի։ Մուսոլինի հազանդեցաւ, սիրուհին կորին։ Գութ պատին արևային իր կուրծջին վրայ սեղմեց զայն եւ աղաղակց — «Ո՛չ, ո՛չ պէտը չէ որ մեռնիս»։ Հրամակայները։ Մուսուինին իր կուրծջին վրայ սեղմեց զայն եւ աղաղակայ — «Ո՛չ, ո՛չ պէտը չէ որ մեռնիս»։ Հրամակարան կրակեցի Մուսոլինի դէմ, որ ինկաւ ծուներիուն կրարեր եկաւ ՓէԹաչչիի։ ԱրդարուԹիւնը գործադրուած էր»։

furb or sagan

ՍԱՆ ՖՐԱՆՉԻՍԿՈՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ պի-00.0 ԾԻԱԵԶԻՍԿՈԾԻ ԽՈՐՀՐՐԱԺՐԼՈՎՀ պիտի չարումակուի, Եւրոպայի պատերազմին դադարումեն վերջն ալ։ Մեծ պետութեանց արտաջին նախարարհերը փոխանորդներ նչանակած են,
խորհրդակցութիւնները չարունակելու համար։ Երեջ Մեծերը տակաւին համաձայնած չեն լեհական
հարցի մասին։

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ԼԱՎԱԼ Սպանիա իքաւ գերժան օդանաւով մը, իր նախարարներեն Մարսել Տէայի, Ապել Պօնառի եւ ուրիչներու հետ։ Սպանիական կառավարութիւնը արդելափակեց բոլորն այ, որովհետեւ մերժած էին հեռանալ։

ՓԻԹԷՆԻ կիսը (68 տարեկան) եւ հետեւորդ-ներն ալ ձերբակայուեցան , իրրեւ գործակից։ Հարցաըննունիւնները կը չարունակուին։ Իրբեւ

վկայ լսուհցան ծերակոյաին նախագահը, Ժանէնի եւ հանրապետութեան նախկին նախագահը, Լրպ-

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆԻ ափերուն վրայ, Օլէրօն կղզին որ Գերմաններու ձևուջն էր, մաջրուեցաւ վերջնապես:

ԳԵՐԻ ԲՐԵՈՒԵՑԱԻ մառէջալ Ռունաշիկա, Միւնիխի մօտերը, ամերիկեան գօրջին կողմէ։ Ուրիչ գօրավարհեր եւ Հունգարիոյ խնամակալը, Հորժի եւս դերի են:

ՁԱՑՆԵՐ ԳԱՒԱՌԷՆ

ԱՎԻՆԵՕՆ — Կ'ուղէի կարգ մր տեղեկունին և ապ մեր գաղութի մասին։ Այստեղ ալ կաղմուտծ է Հ. Ազգ. Ճակատի մասնանիւց մր մօտ 30—35 անդամներով, իւ միևնայն ատեն Հ. Կարտ միր Խաչ, որուն անդամներուն թիւը 40ի կր հաննի։ Ունեցանը հրապարակային բանախօսութիւն, մարտ 25ին, ջաղաքապետարանի մեծ սրահին մէջ։ Մարսիլիայէն դրկած էին երկու բանախօսներ, մէկը հայերէն եւ միւսը ֆրանսերէն խոսելու համար։ Հայերէն խոսեցաւ Գ. Թաղւոր Խաչիկեան, իսկ Գրանսերէն՝ Պ. Աւետիս նդիանան։ Առաջինը պարգեց օրուան կացութիւնը, յորդորեց մէկ դրո արտոսություն ա. Աւնաիս Եղիանան։ Առաջինը ոլարգից օրուան կացութքիւնը, յորդորեց մեկ դրօ-չի տակ հաւաջուիլ եւ կապուիլ հայրենիջին հետ, ինչ դոմնի եւ ինչ հոսանջի ալ պատկանի։ Երկրոր-դըն ալ նոյն մաջով խօսնցաւ։ Հրաւիրուած էին իրչ դոյնի եւ ինչ հոսանքի այ պատպանը։ Երգրոր-դըն այ նոյն մաջով խօսեցաւ։ Հրաւիրուած էին բաղաքապետը, ընկերվարականներ, ինչպես եւ համայնավար պատուիրակներ որոնք մաղթեցին որ ամէն ազգ ազատօրէն ապրի իր հայրենի հույին վրայ։ Եղան արտասանութիւններ, երգեր եւ հանդեսը վերջացաւ Մարսեյեկզով»:

Գաղթաչիսարհեն իսղուած էինք առանց «Вшռաք»ի, Փարիզեն իսկ ոչ մեկ լուր, բացի ճամ-բորդներէ որոնը չատ ալ դուացում չէին տար։ Ցաւով լսեցինը Ա. Խատիսեանի մահը։

ԱԶԱՏՈՒԱԾ ՀԱՑ ԳԵՐԻՆԵՐ

(Սթալակ 11A Գուքանատ 482.2)

(Սբալակ IIA Գոմանոս 482.2)

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՕ — Սիրելի «Շառաջ», մի
գահի լաբաց է սկսած են վերադառնալ Հայ դերիհեր։ Արդէն իսկ մեր շրջանց հկան վեց դերիներ
դենումիրութ և իսկ մեր շրջանց հկան վեց դերիներ
դենուդան «օժալակ»ներէ։ Կերցամ տեսութեան։
հերահութիւնը անսահման է, կարծես Հարոնիջի
տուն է։ Ես ալ կր փութամ բոլորի մասին տեղնկութիւն առնել։ Ահա Գ. Միրիձան Տէրաէրհանը,
որ միակն է եղեր Հայ եւ լուր չունի ուրիշ հայլսենակիցներէ։ Ահա ընկեր Ցակոր Պասմանեանը, ուլակ է եւ տեղեկութիւն կուտալ իրենց Սբալակի
տոյս մասին եւ կր խնդրէ որ «Շառաջ» ի միջսցաւ
աւնտեմ թէ իր 30 Հայ ընկերներն ալ ազաստած են ,
բայց կարդի կր սպասեն, Ֆրանսա գալու համար։ եայն կանձի ին ստարբը՝ Ֆնարոա ժանու շաղան։

ԱՀաւտսիկ անոնց մէկ ծասին ցանկը.— Թոթիկեան Եդուարդ, Տէջուէվէրհան Ժան, Քննագևան Արժէն, Գրիդ-րբեան Եղիազար, Պետիկհան
ՑովՀաննէս, Տէր Սահակհան Սարդիս, Գիրակոսևան Միհրան, Մարդարհան Մորիս, Տէր Սուջիասևան Միհրան, Մարդարհան Մորիս, Տէր Սուջիասևան Փոլ, Տէր Կարապետեան Պօղոս, Անթիջաձեան Արսէն, Արսէնեան Արժենակ, Մարսէյլէն
Ժիրայր (մականունը չի յիչեր) եւ տակաւին չատ
մը ուրիչներ որոնց անունները չի յիչեր:—Լրառու

LUVUAPETAR «BUPU.Q»P

8UV4 10

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք հետեւեալ

գումարները.— *ԲԱՅԱՌԻԿ ԲԱԺՆԵԳԻՆ ԿԱՄ ՆՈՒԷՐ*

ԻԱՆՍԱՐԻԿ ԲԱԺՆԵԴԻՆ ԿԱՄ ՆՈՒԷՐ։

Մաջատուրհան Ցակոր (Փարիզ), Ոմն Ց.

Մարսէյլէն 5000ական ֆրանը։ Պետրոսեան Էտմոն (Պանել») 2000, Կիրակոսեան (Փիւժէ) 1250։

Պետրոսեան Մխիքար (Փիւժէ), ԱՏՀմեան Գառնիկ (Փարիզ), Չավուչեան Մուշեղ (Վիրօֆ-լէ), Ձատչեան Մննիկ (Պանել»), Դաւիքեան Ար-

դառորը (Գարրդ), Հարուս Մահել», Դաւիթեան Արժեծակ (Փիւժէ) 1000ական Փրանը։
Տարհկան բաժնեգին (750 Փրանք).

- Տէր Ագարեան (Տեօյլ), Աչրջեան (Մոնթրէօյ),
Ցով-աննեսհան Ֆ., (Մեվրան), Ղուկասեան
(Մոնթրէօյ), Մինելեան (Փարիդ), Ուղուրլեան
(Փարիդ), Մարտերոսեան (Առնուսիլ), Ֆչրնեան
(Շավիլ), Ասլանեան (Շավիլ), Պօյանեան Ա. (Իտի), Թորոսեան (Պանեէօ), Թեւանեան (Պանեէօ),
Մարդարեան (Պանեէօ), Գուանեան (Արնելի),
Թէջեան (Քաչան), Ցով-աննեսեան և (Պիսէթր),
Թերան (Քաչան), Ցով-աննեսեան և (Պիսէթր),
Թերան (Բաչան), Ցով-աննեսեան (Մոնթրէօյ), Կաաւհետն (Մարսէչ), Քէջիլեան (Արժանթեյ), Չադայեան (Փարիդ), Այտապիրեան (Սենթերիին),
Պալեան Մ. (Անիէռ), Հիսայեան Ե. (Անիէռ),
Տիարեան (Փարիդ), Բայենաերեան (Փարիդ),
Տիկին Տամլաժեան (Քաչան), Կարապետեան (Փարիդ),
«Այտեան (Քաչան), Վարապետեան (Փարիդ),
«Արիեա), Գալենան (Քաչան), Կարապետեան (Փարիդ), Պալևան Մ. (Ասիկո), Հիսայհան 6. (Ասիկո), Տիարեան (Փարիդ), Բալկնտերևան (Փարիդ), Տիկին Տավլաժեան (Քլաժար), Պաոժածեան Մ. (Փարիդ), Պայնեան (Բաչան), Կարապետեան Մ. (Մարսկյ), Պայնեան (Բաչան), Կարապետեան Լ. (Մարսկյ), ԷԹմկվեն Ֆի. (Մարսկյ), Տոջի Շահպադլեան (Մարսկյ), Տոջի Մինասեան (Մարսկյ), Դանիկլ (Մարսկյ), Տեր Մինասեան (Մարսկյ), Դանիկլ (Մարսկյ), Փիրանեան (Մարսկյ), Գունիկլ (Մարսկյ), Թորանեան Մարսկյ), Թորանեան (Մարսկյ), Թորանեան Մարսկյ), Թորանեան Մարսկյ), Թորանեան Մարսկյ), Թորանեան Մարսկյ), Թորանեան Մարսկյի (Շարսիկյ), Թորանեան Մարսկյի (Ծարսիկյ), Թորանեան Մարսկյի (Ծարսիկյ), Թորանեան Մարսկյի (Ծարսիկյի (Ծարսիկյի Մարսկյի), Թորանեան Մարսկյի (Ծարսիկյի (Ծարսիկյի Մարսկյի), Թորանեան Մարսկյի (Ծարսիկյի (Ծարսիկյի Մարսկյի (Ծարսկյի Մարսկյի (Ծարսկյի Մարսկյի (Ծարսկյի (Ծարսկյի Մարսկյի (Ծարսկյի Մարսկյի (Ծարսկյի Մարսկյի (Ծարսկյի (Ծարսկյի Մարսկյի (Ծարսկյի (Ծարսկյ

mneghth, thilly

ՎԱԼԱՆՍ, 27 Ապրիլ.— Կիրակի 22 Ապրիլ, Վալանսի Հայ Մարդականը մեկնեցաւ Վիկնի Հայ Մարդականը մեկնեցաւ Վիկնի Հայ Մարդականին հետ բարեկամական դնդակակացի մրցումը կատարելու Համար։ Վալանսի Հայ Մարդականը նեղելով Վիկնի բերդապահը, կիսահադին Վալանսի մարդիկները չատ յաջող կերպով շահեցան 3 կկա եւս, եւ մրցումը վերջարա Վարմոր հարանակով 5—0։ Այցելուները հիւրասիրուեցան Վիկնի հայ մարդիկներուն կողմէ։

Պ. Խաչնինան

*** Ապրիլ \ին դնդակաիաղի մեծ մրցում մր
տեղի ունեցաւ Վալանսի եւ Լիոնի մարզական Միունեանց ժիջև։ Ներկայ էին Հազաբեն աւելի Հայբենակիցներ, Ազդ. Միունեան եւ Լիզւ. Ճակատի
ներկայացուցիչները։ Նախ տեղի ունեցաւ մրցում
մը Վալանսի եւ Ռոմանի խում բերուն ժիջեւ եւ
վերջացաւ մերիններուն յալնանակով։ Յետոյ
սկսաւ մեծ մրցում ու բաւական ելեւէջներէ վերջ
խաղը վերջացաւ Վալանսի յաղծանակով, 8—0։
Մինչ Լիոնցիները ունեին ջանի մը տարիջոտ խադացողներ, Վալանսի խումրին ամենեն մեծը 24
տարեկան է եւ կրտսերը 18 տարիկան։
Թ. Եղիկեան

ዓሀኒው - ԿԵԳԻ - ՕՖԻՍԸ

ԳԱՂԹ. ԿԵԳՐ. ՕՖԻՍԸ
Անցհալ չարթու կարդ մը տեղեկութիւններ
Հաղորդած էինք Օֆիսի վերակազմութեան մասին։
Պ. Բունեանեանի վարած պաշտշտատան աւ
նունն է Հայ Գաղթ. Կերբոնական Գրասենեակ (Office Central des Réfugiés Arméniens): Իրեն ենթակայի
են Ֆրանսայի ուրիչ ջաղաջներուն մէջ Հաստատուած կամ Հաստատուելիք Գաղթ. Գրասենեակները։ Առ այժմ բացի Փարիդեն միայն Մարսիլիոր
մէջ կայ Գաղթ. Գրասենեակ մը, որուն վարիչ
նշանակուած է Պ. Թ. Կտիկեան։ Պ. Բունեանեակ
նաարիր է մօտերս ջննական այցելութիւն մը կատարի Ֆրանսայի հայաշատ ջաղաջները, հաստարի Ֆրանսայի հայաշատ ջաղաջները, հաստարի Գրասենեակներ ուրիչ ուր անհրաժեշտ է օժանդակ Գրասենեակներ աննուած է
Լիոնը՝ իրբեւ կնդրոն միջին Ֆրանսայի։ Այնտեղի
Համար նշանակուելիք վարիչը դրամական վարձատորութիւն պիտի չստանայ։

ՖՐԱՆՍԱՀԱՑ Կ. **Խ**ԱՉԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ՝ Մայիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն 11, Jean Goujonի սրաններուն մէջ։ Մուտը 100 ֆրանը։

ՖՐԱՆՍԱՀԱՑ ԿԱՊՈՅ ԽԱԶԻ ընդեւ ժողովը ուրբան, Մայիս 5ին ժամը 3.30ին, ընկերուհի Գոնվեկիւլհանի ընակարանը։

····· Ք. ՍԵՐՃԱՆԵԱՆ կր ստանձնե արևւելեան երա-ժչտունեան դասեր տալ փափաջողներուն։ Ուտ, ՀԷՍԷնչէ եւ ջութակ։ Դիմել 17 Rue de l'Arrivée, Enghien les Bains

ԲԱԺՆԵԳԻՆ.... Տարեկան **750**, վեցամսհայ 400, հռամսհայ 200 ֆրանք։

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13

orem-bro-

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925 B.C.S. 376.286

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme - PARIS (13°) Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Samedi 5 Mai

1945

Շարաթ 5 Մայիս

ԺՉ - ՏԱՐԻ — 16° Année № 4394-Նոր շրջան թիւ 23

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

9-h6' 3 9p.

The Holler

brabe an Alpabe

Հետոզհետ է արձագան զներ կը հասնին մեր չրջանեն եւ ուրիչ գազուխներե, երիտասարդական չարժումներու մասին:

« Ցառա<u>վ</u> »ը տասնըհինդ տարի անընդհատ դրաղեցաւ այս կենսական հարցով։ Այսուհետեւ

գրաղեցաւ այս կենսական հարցով։ Այսուհանեւ համար հիմնական նակատ մր պիտի կազմ է ան։ Ոչ սրտառուչ կոչերու պէտը ունինը, ոչ այ հրաշունչ յայտարարուԹեանց, ըմբոնելու համար ոտնմունբար վետն։ ույր անաստորարատու մբեն ու իլիյրան բերատ-

Եթե երէկ ահաս էին անոնը, այսօր հասուն-ցած են։ Կը կարծենը Թէ պատերազմը օգնեց աւելի հասուննալու։ Ինչո՞ւ չէ։ Ծատերը զինուոր եղան, հասուհհալու : Ինչո և չէ : Նատորը գրուոր հզատ, իառնուեցան հազարաւոր օտար բախտակիցներու հետ : Խորապէս ճանչցան աշխարհի չարն ու բա-րին : Տեսան , իմացան ճչմարտութիւններ որոնց վրայ գաղափար անդամ չունէին : Ու վերջապէս , ճակատ է ճակատ , կրակէ կրակ

հետուելով, սորվեցան Թէ ի՞նչ կը նշանակէ հայ թենից ունենալ եւ չունենալ, կորսեցնել եւ չահիլ Մէկ խոսքով, շնչել ու պայքարիլ զաղափարի մ

Համար։

Բուն մշակոյնի դետնին վրայ, անոնջ այստեղ, ինչպէս հեռաւոր Ամերիկայի մէջ եւ այլուր,
վայելեցին բարձրապոյն կրնունետն բոլոր բարիջները, լոյս-ջավաջներու մշատվառ կայծերն ու
դիտունեան անապաս դանձերը։

Քսան երեսուն տարի առաջ, իրենց հազարաւոր տարեկիցներուն համար հեռաւոր երազներ
էին Փարիզն ու Ամերիկան։ Անոնջ ստիպուեցան
դունալ իրենց միկավայրին պաշարով, եւ շատերը պակասը լրացուցին աջնաջան աշխատանջով։

Ցայն պետջ է մելտ յիլել ի պատիւ հա
Հարդներուն — անոնջ ինչ որ ժառանդեցին ուղ
դակի կամ անուղղակի, սիրայօժար արամադրեցին
աջին ու ձախին։ Գացին մինչեւ Փոջր Ասիոյ եւ
Թրջահայաստանի խորհրը — կամ Կովկասի դիւդերջ — իրենց լոյսէն բաժին հանելու համար ասեն ուր որ կարելի էր։

Այդ դիտակից, խանդավառ դործուներունեան

Այդ գիտակից, խանդավառ գործունկունեան

Այդ գիտակից, խանդավառ դործունկունեան չնորհիւ էր որ, հայրենի ժառանդունիւնը — Հայկական Մչակոյենը — իր կարգին տարագրուած ատեն, վառ մնաց օտար ափերու վրայ ։ Եւ պիարև մնայ անչույա, ջանի սիրտեր կան որ կը բաբախեն եւ միացերը կան որ կ՝որոձան, հակառակ
յարաձուն դժուարունեանց։
Ամփուփուելով մեր դաղունին վրայ, այդ ոգին — ժառանդունիւնը վառ պահելու եւ զարդագին — ժառանդունիւնը վառ պահելու եւ զարդագին ա ժառանդունիւնը։ Այն չարժումները որ կը
հրիտասարդունիւնը։ Այն չարժումները որ ին
հրիտը անչին առջին առջեւ հրկրին փրկունենեն
ի վեր, ո՞րջան կը համապատասխանեն թուն պահանին, — ամենչն առաջ՝ իրենց, երիտասարդներու գարդացման։

Պատասխանը, դժրախտարար, չատ ալ պայ-ծառ չերեւար։ Երգերը կը լսենջ — ոգեւորու-Թիւն — բայց դժուար է աչջերը փակել վէրջերուն

Վերջերուն գլիաւորը, որ արդեն կոչկոռ կա-պած է, սա կսկծայի, ըմբոստացուցիչ արհամար-հանջն է հայերէնի հանդէպ։

Հանջն է Հայորեսի Հասդեպ։

Եթե դառը ծանր կուղայ, արՀամարՀանջին
փոխարեն ըսեջ անՀողութիւն, ղանցառութիւն,
անտարրերութեւն։ Խնոլիրը այն է որ այս կամ
այն բառը բան էի փոխեր դառն իրականութենեն։
« Բայց պատճառները,— միջավայրը...»։
Անչո՛ւչա, անչո՛ւչա։ Ո՞վ կը ժիսոէ։
Եւ սակայն, ինչո՞ւ այնջան միամիտ կը ձեւանանջ, ամէն մեղջ վերադրելով միայն միջասաստն։

դայիրը։

Երբ միջոցներ պակսեցան, Հայերէն սորվելու, կաժ իրենց սորվածը կատարելագործելու։

Վերջապես իրականութիւն չէ՞ որ Հազարաւոր
երիտասարդներ ժիջոց գտան աժէն բան սորվելու։
Քանի ժը օտար լեզուներ գոց ընելու։ Պարի եւ
զուարձութեան աժենավերչին դազանայիւները ժաժ
առաջ իւրացնելու։ Նոյնիսկ փիլիսոփայութեան
կաժ ընկերային դիտութեանց լարիւրինթոսին ժէջ
հաճեռւ

Բայց, երբ կարդո մայրենի լեզուին եկաւ, դարձան աղջատ Ղազարոս... Վերջերեն մեկը՝ այս։

«ՀԱՑՐԵՆԻՔ»Ի ԹԻՒ 10 000C

bUF .- 1945 Մարտ 25ին լոյս տեսաւ Ամերի-1007.— 1943 օ արտ Հերա կարև չերա իրը 10,000րդ թիւը։ Այս առթիւ մեր չերա խընհակցութիւնը յայտնելով, կ՝ամփոփենք ընկեր Մ․
Օգանեանի գրութեան գլխաւոր մասերը.—

գակցութիւաը յայտնելով, կասարոփենք ընկեր Մ.

Օգանեանի գրութեան գլխաւոր մասերը.

Այսօր «Հայրենիջ» լոյս կլնծայէ իր 10000րդ
Թիւր։ Բնականոն պայժաններու ժէջ ասիկա կրնար
տօնախմբուԹեան ժը առիք ըլլալ կուսակցուԹեան
մբ այն շրջանակին համար, որուն աւելի ջան 45
տարիներէ է վեր, պաշտօնական օրկանը եղած է
այս Թերքը։ Եւ ոչ միայն այս շրջանի ժեր կուտակցուԹեան, այլեւ ամբող ամերիկահայ դաղուԹին համար Թերքի մը 10000րդ Թիւր առիք է դեդեցիկ խօսջ մը ըսելու անոր տիրոջ կամ վարիչնելուն։ Որովհետեւ, հշմարտապես մշակութային
նուանում մըն է ասիկա, դաղափարի յաղքանակ
մբ. կամգի, տոկունուԹեան եւ յարատեւ աշխատանակական մբ. Բայց մեր կեսներ, մանաւակա այս օրերուն շատ ալհերծ է, ունինջ ցաւեր,
տարատաներ ու մատարութեւններ, որոնը ամբողՀային կանած են ձեգ. յորձանջին մէջ ենջ եւ ետեւ Նայիլ չենջ կրնար, ա՛ր է պատճառը որ,
պրեքէ աննկատ կը Թողունջ, երբ Հայրենիք այսօր լոյս աշխարե կը ընթէ իր 10000րդ Թևւը։
«Հայրենիջեն առաջ չկայի՞ն Թերքեր այս

սօր լոյս աշխարհ կր բերէ իր 10000րդ Թիւը։
«Հայրենիջչեն առաջ չկայի՞ն Թերթեր այս պաղութին մէջ։ Անչուշա կային եւ մէկէ աւելի էր անոնց Թիւթ։ «Արեգակ», «Սուրհանդակ», «Արարատու Թիւն», «Հայրծ եւ բիչներ, որոնջ «Հայրենիջ»էն առաջ լոյս են տես ան հոս - հոն, մեր դաղութի ծոցին մէջ։ Բայց անոնջ իեանջ չեն ունեցած, ու մանաւանդ հետջ են ձգած իրենց հախ՝ բացառութեամբ Թերես «Հայրծին որ ապրած է 5-6 տարի, րայց անոր այլ դեմ ջր և ան է տժղուն ու պոտր ու մանաւանդ հուրի մի պես հիռն՝ որ գլուխ պահելու համար միտո գլութ է ծոեր աջին ու ձախին։ Աստանար միտո գլութ է ծոեր աջին ու ձախին։ Աստարեր են մու Թին մէջ, կամ, ներջին ուժի պահացեր են մու Թին մէջ, կամ, ներջին ուժի պահացեր են հութին մէջ, կամ, ներջին ուժի պահերա և տատապելով, չատ լուտ հիւծուեր եւ անհետացեր են հրապարակեն։

ցեր են հրապարակէն։

Ամերիկահայ դաղութին մէջ «Հայրենիջ» եդած է այն միակ թերթը, որ ծնունու է առած 1899
Մայիս 1են, ուրեմն մօտ 46 տարի առաջ եւ, այնուհետեւ, առանց մէկ օր կանդ առնելու, պահեր
է իր դոյութիւնը, բոլորեր է տարիներ ու տասնամեակներ, հրատաարակեր է հագարներով թիւեր
եւ այսօր ան կ'արձանագրէ իր թիւ 10000ը։ Հայ
լրագրութեան պատժութեան մէջ ասիկա եզակի
երեւոյթ է։ Սկսած հեռաւոր Մատրասի մէջ լոյս
տեսած հայ անդրանիկ լրադիր «Ազդարար» էն հինեւ Թինլիզ, Պոլիս, Երուսադեմ եւ Վենետիկ ու
Վիէննա լոյս տեսած ու տեսնող բոլոր թերթերը
չեն ունեցած թուական այն խուրդ նուահումը,
հնչպիսին ունեցած է Պութըսթիւ կար Ամերիկայի մէջ,
ան կը գործեր իր փութրաթիւ կոմիտեներով ու ընկերներով, բայց չունէր իր դաղափարներս չեփորող թերթը։
Վերջապես, այս կարեւոր պակասը լրացուե-

պորով թերթը։
Վերջապես, այս կարեւոր պակասը լրացուհ-ցաւ, երբ 1899 ժայիս \ին, դազափարական ու գո-հարերող խումբ մբ ընկերներու նախաձեռնու. Թեամբ, որոնցմէ չատերը չկան այսօր՝ ընդ միչտ րաժնուած մեպմէ եւ, դործոն աջակցութեամբը մամաւորապէս նիւ Եորջի կոմիտէի, կը սկսի լոյս տեսնել «Հայրենիը» Թերթը նիւ Եորջ ջաղա-ծն մեծ։

Փոջրածաւալ ԹերԹ մըն էր ան։ Բայց այն պայմաններուն մէջ, ուր ընկերներու եւ մտաւո-

TUSEPUSU

Հավպուբկն ալ ինկաւ

Օրուան դէպքերէն դատելով, պատերակմբ դրեթէ վերջացած է Գերմանիոյ մէջ։ Հաղարաւոր դինուորներ անձնատուր կ՚ըլլան ամէն օր, ամէն Ժաք։ Համպուրկ, Գերմանիոյ ամենամեծ նաւա հանգիստը, անձնատուր եղաւ հինգլաբթի կէս օ րին, առանց գնդակ մը արձակելու։ րրա, առասց գողավ սր արձակելու: Կահակագօր-ջին հրաժանատարը երբ տեսաւ անգլիական բա-նակին լառաջապահները, որոչեց անձնատուր ըլ-լալ։ Անժիչապես առաջնորդուեցաւ անգլիական գիծերը եւ երբ Անդլիացիները ներս ժտան, անձ-նատուր պահակագօրջին գլուխը կը գտնուէր հրա-ժանապառոր ինս:

հատուր դա-ավավօրջիս վյուկը վը վտատեր հաշևա-Միհւնոյն օրը, արեւժտեան Տակատի Դաչնա-կիլները Ռուսերուն միացան չատ մը կէտերու վը-ըալ, եւ Անդլիացիները անցան Քիլի Հռչակաւոր Հրակցը։ Քաղաջին անկումը անխուսափելի է

ջրանցքը։ Քաղաքին անկումը անկուսափելի է այլեւս։

Թերթերը կը գրեն Թէ հրւսիսային Գերմաննիոյ մէ ամեն ինչ խուհաս է եւ ջասո։ Գալով հարաւային բերմաններու ային շրջանին, ինչ որ մնացած է Գերմաններու ձեռքը, փոքր հռանկիւն մըն է, հացիւ 2000 ջառ մուն տարածութեամ բ.— Գերմանիոյ ամ կողջ տարածութեամ բ.— Գերմանիոյ ամ կողջ տարածութեամ էկ հարիւբերորդեն այ պակաս և Թրքակից մը կը գրէ Թէ Պալժեան ծովէն մին չեւ իլպա դետը դերման բանակը խճողած է բոլոր ճամ բաները, ապատան փնտուհլու համար ռուսական դրուհեր, ապատան փնտուհլու համար ռուսական դրուհեր, ժողովրդական բանակի կինուռըակր, օրայուներ, ժողովրդական բանակի կինուռըակրուած կիներ եւ աղջիկներ եւն. անտառներն դուրս կ՛ելեն, համ բաները և դաշտերը կը Թափին կառջերով է Անհամար խճողուած ինչնաշարժներ ժեւ ձիաջարջ կառջեր կը Թաւային պարգելով սեւ և հիաջարջ կառջեր կը թաւային պարգելով սեւ և հիաջարջ կառջեր կը թաւային պարգելով սեւ և հիաջարջ կառջեր կ համանանի դուրս մեր և նրախահեր հեր ամենատրութեան ։ Դէպի արևւմուտ թիանանի ինչան ամանատրութեան ։ Դէպի արևւմուտ լիական բանակը անձնատուր կիլան չեւ դեպի անդլիական բանանի իրաները անձնատուր կրան բեր արևւնիը։ Գերմաններ անձնատուր կրան բեր արևւնի։ Գերմաններ անձնատուր կրան հարանել է բանակը Գերմաններ իս արևւմուտ անհատուրակ իր չեր դեպի անդլիական բանակը հեր առաջեն որ հարանակը հեր առաջեն ուտ անձնատուր կրան ապարանակը Գերմաններ անձնատուր կրան ապարանանի այիս արևում ապարանանար ուսին այիս արևան ապար

ապել 100000 դորի բունց, իսկ յաշորդ օքը չատ աւելի։ Գերմանները անձնատուր կ՛րլյան Հապարաներ։ Գերմանները անձնատուր կ՛րլյան Հապարետնը։ անոր օգնած է նաեւ բնկեր Միհրան Մինտահան։ «Հայրենիջ» իր հրատարակութենեն թանի Արամիս վերջ կր փոխադրուի Պոսթին։ Քիչ յեսող հոս կուդայ Պոսոյ Արփիար-Շահնազարի ծանօթ Օ.Գ. հ. — մեր ժեծանուն ընկեր Արակ Վռաժետնը — համակ սիրա, եռանդ ու ոդևւորութիւն, որուն օրով ե՛ւ կուսակցութիւնը ե՛ւ «Հայրենիջ» կր սկսին թռիչներ դործել եւ այնուհետեւ բանի բանի բնկերներ կինն են հոս, աջներ-աշխատեր են, տուրր են իրենց մաջի ու հոգիի տուրջը եւ, տեղական ընկերներ դործել։ Եւ այնուհետեւ բանի գրան է ընկերներ և հրանց մաջի ու հոգիի տուրջը եւ, տեղական ընկերներու հետ միասին, ջարջարի վրայ դնելով, կառուցեր են «Հայրենիջ»ի հիմնական մաահոդությական չէնքը։
Առաջին իսկ օրէն «Հայրենիջ»ի հիմնական մաահոդությական չէնքը։
Առաջին իսկ օրեն է ծառայել երկրի եւ արտատանանի հայութեան։ Սկզբնական քանր մր տարական ընկերներ համականան որ հանաանանի հայութեան։ Սկզբնական ջանի մր անիսներուն այս թերքը հրապարակ չէ եկեր կուսականան որ իններուն այս թերքը հրապարակ չէ եկեր կուսականանորն արև թերքը հանաարել և հոգայի իր այդ Հանդամանջով ալ, իր ծննդեան օրէն սկսած Երկընն ու ժողովուրդին ծառայելու հոգայը հանականանըին հե դարի հանարի հանարանաներուն և դարնանին հե հարիսակիներուն, որոնջ այս Թերջն են հիմներ, եւ անոր դարդացան հեծապես նահատահատեր հե յուրնանի հենակ հետևանը կան Երկարի չեն դեր հանարի կրացաւ անցիալ տարուան յունիս Հիմ Արահանան դերներ կրանան հենանր կան Գայլ վահաներ, որ նահատակունը է Երկրի ժէջ դենբի հետականը որ նահատահարականը հանար իրնան հետանար կան հայրան հանար հանար հենաները հետ նահարան կարարութեան հեմ արան հանար հանարի հետ այա հանար հանարի հետանար հանարի իրներ հետ այա կաներ հայրան հետանար հետանար հետաներ հանիրը Բոլորն այա Հայրնիրու եւ անոնց յանորդող հազարակինին ին հարինիր են հայրնար հետանար հետանար արանն ու ջրաինըին վարար ուրիչները են արան արանն ու ջրաինըին վարար ուրիչներ են այրենիր և հետանար հետ ուրիչներ և արանարին հետանար հետանար հետանար հետանար հետանան արև հայրոր հետանար հետանար արանար հետանար հետանար հետանար հետանար հետանար հետանար հետանար հետանար ուրիչներ և արան

ինկիր են Հայրենի լեռներու վրայ։
Այդ մչակներու եւ անոնց յաքորդող Հազարաւոր ուրիչներու Թափած արեան ու քրաինքին վրթիւէն մինչեւ 10000 Թիւր։ Այդւքան Թիւեր մօտ
երկու օերունդ են դաստիարակեր. այդւքան Թիւեր
մեր փոթորևոտ պատմութիւնը կը պահեն իրենց
Լջերուն մէջ, այդւքան Թիւեր կը պահեն մեր հերոսական խողանքները, մեր ընկրկումները, մեր անոահական կողանքները, մեր արդանակները, մեր պարտութիւնները, այդւքան Թիւեր կը
պատմեն դործը Հայ Կ. Խաչին, Հայ Երիա Դաչնակցութեան։ Առանց «Հայրենիչ»ի 10000 Թիւեթուն, չատ աժգոյն ու պակատաւոր պիտի ըլլար
ժեր կեանքը։

Ir. 09Ni.hili.

ZUPAULYUP

ZALPANAS 1945

Հինդ տարուան սպասում է մը վերք, աղատա-դրում ին հետ ուրախուն իւնն ունեցանը կրկինահա-նելու Ամերիկացի համակրելի դերասաններու դէմ ջերը, մեծ մասով հին ժապաւէններու մէք։ Քանի մը նորունիւններ տեսնելու հանոյջն ալ ու-նեցանը, սակայն ատոնը մեծ արժէջ մը չեն ներ-կայացներ։ Ամերիկացի արտադրողները կր պահեն իրենց արժէջաւոր ժապաւէնները, յուսալով աւե-լի հասունարեր չուկաներ ապահովել պատերադ-

ւրդ Հովարաւորութերոր տակ արտադրուած Ներքիր եւ պատերազմական նախարարութեսնոց Հովանաւութութեան տակ արտարարարութ թարողչական ժապաւեններեն կը տեսնենք այն խոր աղլեցութեւնը որ ի դործ կը դրուի Հոլի-ուսւաի վրայ, դայն դուրս բերելու Համար իր սա ուսւտի վրայ, դայն դուրս բերելու Համար իր ստ վորական ասպարեղեն,— այն է ժողովուրդը վորական ասպարեղեն,— այն է ժողովուրդը դուարՏացնել, Թեժեւ ու աննպատան ժապաւեննե-սով։ Այս վերջիննները կը պատրաստունն, դործա-բանննրու մեկեն դուրս եկած «չղթայուրա» ա-ռարկաներու նման, «շնենալով ամեն մեկը իր հրապոյրի, գրջինի եւ յուղումի չափուած ջանա-կութիւնը։ Իսկ ոստիկանական ժապաւենները ե-թեւի թե այնեւս ոպառած են, եւ արտադրիչները սանար անտիպ նիւներ, սպառած ըլյալով ամեն տեսակը սպանուծիւններուն ցանկը։ Ամայնա այ արդեն, բացի պատանիներեն, այնես շատ համ հուն կը մնայ ժողովուրդին՝ այս տեսակ ժա-

հետտակցական միու թիւնները այն քան մեծ ուժ են ստացած որ անկասկած կը ներկայացնեն այտօր-ւան Հոլիուուտի միաքը եւ ապագայ դործունկու-Թեան ուղեդիծը։ Այդ կազմակերպու թիւններկն կարեւորագոյնը Holywood Writers Mobilisationն է, կարևւորադոյնը Holywood Writers Mobilisationն է, որ նախարարական հրահանգներու համաձայն ձեռը առած է Աժերիկետն պրոպականարի ամրողջ դործը, պատհրապեսևու համար նոր միաջերով ու նոր ոգիով լեցուն ժապաւէններ որոնց անունը արդեն մկրտած են «ժտածող ժապաւէններ»։ Ուրեմն հանքն, իստունեն վերջ Հօլիուուտ նետուած է ժտածողներ արտադրելու դործին, դրալով վերջապես ժապաւէններ» արտադրելու դործին, դրալով վերջապես ժապաւէնները, որոնքն կորուն ժողովուրդին վրայ։ Թէ ո՞ր աստիհանի ժողովուրդին վրայ։ Թէ ո՞ր աստիհանի ժողովուրդին վրայ։ Թև ո՞ր աստիհանի ժողովուրդին վրայ։ Թև ո՞ր աստիհանի ժողովուրդին վրայ։ Թև ո՞ր աստիհանի մասները, կանդի տանած ասկաւին այդ ժապաւենները, կանդիտանան տակաւին դորնոնը տեսած արդ ժեն կարելիուժիւններու դուռը կը բանայ ժատծող ժարդոց առչեւ։ Swinging wiegher

Ֆրանսական ժապաւէններու արտադրութիւնը արտուայան ժապաւգրները, արտադրութըւրը եղած է միչտ ջիչ մը աւելի ծանր, չըսելու համար մտածող ջան Աժերիկեանը։ Հոլիուուտի այս նոր ուղեղիծը ո՞ր աստիճան պիտի մղէ ֆրանսացի արտագրողները հետեւելու Աժերիկայի։ Ֆրանսական նոր դործերը պիտի պարդեն այդ։ Մեր կար-ծիջով, փոիանակ միջակութիւններ արտադրելու, կարելի էր ֆրանսական փառաչեղ պատմութեւան մէջէն եւ մանաւանդ իրենց բոյլ մը մեծ մարդոց կեանջերը առնելով մտածող ժապաւէններ արտակետնաբերը առևելով վասածող ժապաւՀններ արտա-դրել: Գիտումներու, ջաղաջական մարդոց, ար-ուհստապետներու կետներ այնքան լեցուն է բաղ-ժատեսակ դրոշագներով որ միայն բնորելու դրժ-ուարութիւնը պիտի ունենային հեղինակները։ Այդ ձեւով ոչ միայն ժողովուրդը իր պատմութիւ-նը կը սորվի եւ կը ծանօթանայ իր մեծ մարդոց հետ, այլեւ Փասթեչօրի, Ռոպեսփիերի եւ կամ Դերլիօգի մը կետներ մգիէ օրինակ կ՚ըլլայ պատա-նիներու, որոնք «Կենկսխը» իապալու տեղ այս անդամ յեղափոխականի խաղեր պիտի խաղան։ Այդ կարսի ժապաւենի մը արժեքը կր կայանայ իր հերոսը լաւ ընտրելուն մէք։ Պայման մբ էէ որ ա մէնըն ալ ՓասԹէօրներ կամ Պէ Թեովեններ ըլլան, սակայն ցանկալի է որ ժողովուրդը այդ հերոսնե-րուն մէք դանէ այն օրինակելի աներադը որուն ստկայն ցանկալի է որ ժողովուրդը այդ հերոսներուն մէջ դանէ այն օրինակելի անհատը որուն պիտի ուղէր նմանիլ։ Ատող համար բեժադրիչին առաջին դործն է ժողովրդականացնել այդ անձնաւուրութիւնը, անոր հերոսական կհանջին զուդըն-Թաց ցոյց տալով հերոսին մարդկային կողմերը, ի հարկին իր ակարութիւններով, որպէսզի ամէն մարդ դան իր եւ հերոսին միջեւ անհատական դիժերու նոյնութիւնը, որով անկասկած կը ստեղժուի համակրանջի կապը բազմութեանց եւ հերոսին միջեւ։

Գ. ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ

ներով։ Թիւերը ծչդուած չեն տակաւին, բայց անգլ. Բ. բանակը աւելի ջան 500000 գերի կը հաչանպլ. Բ. բանակը աւել ուէր 36 ժամուան մէջ։

Ս խալին մասնաւոր օրակարգով մր հաղորդեց Եէ խորհրդային զօրջը միացած է անդլիական բա-նակին հետ, Վիսմարի մէջ (ՊալԹիկ ծով)։ ULQUUSITER APST CLLUE BY ALST APAILE

Տանըմարջա բոլորովին կղդիացած բլլալով, այժմ ուշադրունիւնը կնդրոնացած է ծովակալ Տէօնիցի վրայ,— ի՞նչ պիտի ընէ, պիտի կրնա՞յ վհրակազմնլ բանակը, շարունակելու Համար պայվերակազմել բանակը, չարունակելու համար պայ-բարը, ինչպէս կ'ազդարարէր իր առաջին յայստա-րարութնետմբ, իրբեւ նոր Առաջնորդ։ Կ'րոուի թէ ծովակալը Բիլի մօտերը կր դանուի, ուրեմն անգ-լիական սպառնալիջի տակ։ Ուրիչ դրոյցի մը հա-մաձայն, Բոդիքնհակ է կամ Նորվեկիա գացած է։ Շռնդալից դրոյց մը եւս,— ծովակալը ձերբակալել բարարոյի վարրբին թէ պիտի չարդէ ամբողջ ընտանիջը, եթէ չարունակէ բանակցիլ Դաշնա-կեցներուն հետ, անձնատուր ըլրալու համար։

Գերման գինուորներ տակաւին դիրք թոնած են իմտենի եւ Վիլեկմուաներնի չուրջը, Թեեւ անոնց ռազմադիտական կետը՝ Օլտենպուրկ ինկած է։ Հաւանական է որ վերջին դինադրուինիւն մը փորձուն Շեզվիկ - Հոլջնային եւ Տանըմարըին և հեն։ Մասնաղէտոնը չեն կարձեր որ որ եւ է դիմա-դրութիւն ջանի մը օրէն աւհլի տեւէ։ Շատ մը Գերմաններու կարձիջով, Հիթքերի մահուան ծա-նուցումը գիրենք կարձակէ հաւատարմութեան հրղումէն։

հրդումեն։

Լոնաոնի ԹերԹերը կը դրեն Թէ ծովակալ Տէօնից Գերլինեն Քիլ փախչելով կառավարուԹեան
միացորդներուն հետ, յաջողած է համոգել Տամրմարդայի, Նորվեկիոյ եւ Հոլանտայի հրամանատարները, դիմադրուԹիւնը չարունակելու համար։ Այս առնիւ կը հաստասեն Թէ վերակադմուած կառավարուԹիւնը անձնատրուԹեան առաՀարկ չէ ներկայացուցած եւ չի կրնար ներկայացնել, ջանի որ Գերմանիոյ մնացեալ բանակները
իր իշխանուԹեան տակ չեն այլեւս։ Ալպեր Ծմիւբ,
ոպառավինուԹեանց նախարարը եւ Հիթքերի սիթելին, որ Տանըմարջա կը գտնուի, ձայնասփիւու
հառով մը ազդարարեր է Թէ դիմադրուԹիւնը պի-

աի չարունակուի։ Այս ազդարարութիւնը հղած է «յանուն կառավարուխեան, ողջ պատելու Համար այն Գերժանները որ կը փախչին խորհրդային բա-նակներու առչեւ կամ ենխակայ են անոնց սպառրանիեկը» ։

quardhr nudiwyn Abrihlih ukg

Մոսկուայի անները նկարագրելով կարմիր բանակին ժուտքը Կնրլին, կ՛րսէ Եէ Գերմանիոյ օ-դանաւային նախարարունեան պատերէն կախուած էին չատ մը դերման դասալիք սպաներու եւ գինուորներու մարմինները։ Ռուսերը խոչոր ազդ մը փակցուցին պատերուն վրայ, Հետեւեալ վեր-տարուներումը — «Փար ը ընտատրելի հարժեր համը փակցուցին պատերուն վրայ, հետեւեալ վեր-տասուխեսամը,— «Փառը անպարտելի Կարմ իր Բա-նակին»։ Փողոցի անկիւնները, Հիմլէրի կողմ է տաորթագրուած ազդեր անժիչական մահ կը սպաո-նային անոնց որ հերմակ դրօչ կը պարզէին։ Բայց եւ այնալես, անհամար սաւաններ, որրիչներ, Թաչկինակներ կախուած էին աւերակ տուսերու պատուհաններէն եւ ստորիրկրեայ Թաջատոցներու կարմիր դինուորները, իրենց աչջերուն չէին հա-պարմիր դինուորները արուրս կ՝ ելլէին ուտելիջ ճարելու Համար, եւ առաջին անդամ տեսնելով յաղթական պարմիր դինուորները, իրենց աչջերուն չէին հա-

Կարմիր բանակը յաղթական թափոր մը սար-ջեց աւերակ մայրաջաղաջին մէջ։ «PULLSUL» APPLIED ULL

«Երև Եռրջ Հերըլա» կր դրե Թէ Պերլինի նուսատացումը կատարհալ եղաւ առքի օր, երբ Մոսկուայի «Փրավտա»ն, կուսակցական պաշտուաներներ հրատարակուեցաւ իր սահմաննկուն մեջ եւ բամնուեցաւ բաղաչացիներուն, որոնք այդանի հեր հայան Թէ Ռուսերը 134000 դերի բանած են իրենց մայրաքաղաքին մէջ։ Խորհրդային պաշտոնաթերնը ապած էր բազմաներ լուսանկային պաշտոնաթերնը ապած էր բազմաներ լուսանկայներ։ Պատկեր մը կը ցույներ կարմեր դրով, ուրիչ մը՝ դերիներու շարջը դէպի արևելջ, Պրանաէնպուրկի դումեն եւն»։
Մոսկուայի անթենը նկարադրելով Պերլինի անձնատրութեւնը, կըսե Թէ դրահապատ կառը մը երևեցաւ խորհրդային հրամանատարութեւնը, կուն հե

ջին առջեւ եւ դերման դինուոր մը դուրս ելաւ հերմակ դրջով։ Իր հանւէն ելան գօր Վերլինի գ հերին ար հրանակացութին հրամանատարը եւ ուրիչ ոպաներ։ Գերման հրամանատարը անպայման անմնատրութիւն առաջարկեց եւ ընդունունցաւ ներն ադրիչիւն արարերն համաձայն, Գերման կր պարծենար հէօրինկ, ջարուջանդե եղած է ռումրերէն։ Կեսհափոյի կերրոնն ալ վառած է։ *** Որւթերի թրակակիցը կը հեռագրէ թե երբ հաղորդունցաւ հերլինի դրաստել — ռուսական ամենամեծ յաղթահակը պատերազմին սկիդրեն և հեր — ամբողջ երթեւնկը դարրեցաւ Մոսկուայի հեր Աներեւակայիլի էր Ռուսերուն մեր դանուորներ կը հարուրուելին փողոցներում մէջ, ուրմերեն իր հարուրուելին փողոցներում մէջ, ուրմեր դրասիներ իր պարեին կամ օդին մէջ կը նետերն իր հայուրուելին փողոցներում մէջ, ուրմեր կր պարէին կամ օդին մէջ կը նետերն իրներ դիասուրար կը կրկներն ու դաակները։ Եւ բոլորը մէկ անդադար կը կրկներն ,— «Հրաչալի» է, հրաչալի» ։ ቀቦሁነሀኒ «ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՔԱՂԱՔ»

ՓՐԱԿԱՆ «ՀԻՐԱՆԴԱՆՈՑ ՔԱՂԱՔ»

Ծուկակալ Տէօնից «հիւանդանոց քաղաք»,
հաչակեց Ձեխոսլովաքիոյ մայրաբաղաքը, Փրակա, միհւնոյն ատեն հազորգելով Թէ րանակցուքիւններ կը կատարուին, երկրին քաղաքական վեբակազմուխեան համար։ Իրադեկներու կարծիքով,
այս որոշումը կը հղանակէ Թէ Դերժանիոյ նոր Առաքնորգը պիտի յանձնէ Գոհեմիոյ բնական միջնաբերգը, փոխանակ այնտեղ այ կտուելու։ Փրական «հիւասարա,
«հիւանդանոց քաղաք» հոչակիլ՝ կը նչանակէ ադատ քաղաք յայտարարել, ուրեմն չպաչապանել։
Մինչդեռ, տակաւին ջանաի մի օր առաք դերման
դեկոյց մը կ՚ըսէր Թէ Փրակայի կորուստը այնտի
դեկոյց մը կ՚ըսէր Թէ Փրակայի կորուստը նացինեթուն համար։ Դալով քաղաքական վերակադմունչանակէ ամ բողջ ներոպայի կորուստը նացիներուն համար։ Գալով քաղաքական վերակադմութեան, կր Թուի Թէ Գերմանները կ'ուղեն Անդլեւատներիկացիներուն համակիր կառավարութեւն մը հաստատել հոն, մնալով Թչնամի Ռուսերուն։ Դաչնակիցները պառակտելու նոր փորձ մը, կ'ըսնե իրազեկներ։

spects nong to pk ulunud

Կատարեալ հանհերով մը դարձաւ Հիթլերի մահուան խնդիրը։ Մեռա՞ծ է, անձնասպա՞ն հղած է, ոպաննուա՞ծ է Թէ փախած է անյարտ ուղղու Թեամը։ Նիկոլա Տիխոնով, Մոսկուայի անթելին ժետմեւ Նիկոլա Տիխոսով, Մոսկուայի անքելին վարդետներեն մեկը, կը գրէ «Փրավոտա»յի մէն Թէ Հիթլեր Պերլին չի դանուիր։ «Ստոսնի բոյն մե դական Հովանաւորութիչ աչիաթե մե, որ եւ է ֆաւասան Հովանաւորութիւն վայնկվու Համար, միենայնն է։ Պերլին չի դանուիր։ Մենը երեւան պետի հանենը Թէ իրապես ի՞նչ է պատահած։ Եւ եւ Թէ փախած է, պիտի դանենը դայն, Հոգ չէ Թէ ուր ապատանած ըլլայ»։

ուր ապաստանած ըլլայ»։

Տոջք Հանա Ֆրիչէ, գերման քարողութեանց բաժնին վարիչը եւ օդնականը Տոջք Այնօպելսի, որ դերի է Մոսկուայի մէջ, ըսած էր Ռուսերուն Ե՛ Հիքիչը եւ Կեօպելս անձնասպան հղան։ Վեօպելս անձնասպան հղան։ Վեօպելս անձնասպան հղան։ Աներիկանը քանանակեն հասած լուրերու Համաձայն, Գերմանիոյ արտաքին նախարարունեան բարձր պաշտնատարներեն մէկը յայտներ է որ Նացիները առտու մը պիտի ծանուցանեն Ե՛ Հիքիչերի մարմինը օրկրդուծ է, ամեն հետր ոչնչացնելու Համար։ Սիւս կողմէ, Մ. Նահանդնակու նախաղահը կը հաւտայ Հիքիչերի մահուան, բայց կը վերապահ է մանրամասնուն էն ան հետր ոչնչացնելու համար չրջանակնն եր Հիքիչեր մահուան է բայցնելու հատարեն Ե՛ Հիքիչեր մեջ էր մահուան է հանականերու նախաղահը մր շրջանակները Հիքիչեր մահուան իննային են անրական է Հիքիչեր մար հետուան է դժուանանն Ե՛ Հիքիչեր մար հետուան է դժուանանն Ե՛ Հիքիչեր ապահնուած է դժուխային մեջենայի մր պայքումե, Թիրկարնընի իր դարկարաժնին մէջ։ Մեջենան պայքած է եղեր Ապրիլ Հին դիչերը։

ԱՆԳԱՐԱՑԷՆ կը հեռագրեն ԹԷ Թուրջեւպուլուեցան։ ուրական սահմանադրութը փակուեցաւ։ Պատ-հարական սահմայա կը մնան։ Թղթատարական և հեռագրական հաղորդակցութիւններն ալ ընդհատ-ուեցան։

HUPBEAR ZPUSUPUANERBUE UC ZUDUP

ԿԱՐԵՐՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՀԱՄԱՐ Շուտով տպագրութեան պիտի յանձնուի թըտ ըանսերիչ պատկերապարդ չջեղ հատոր մը, որուն բովանդակութեւն պատնութենն մասնակցութեան պատնութեւնը Ֆրանսայի ազատագրական պայջարին մէջ։Հոն պիտի երևեն մաստական պատկան , դիմադրական ճակատի եւ պետական անձնաւորութեւններուն դրաւոր վկատաները յութերւնները:

Այդ հատորը ամբողջական եւ կատարեալ ըր ու համար, մեր բոլոր հայրենակիցներէն կը Այդ Հատորը ամբողջական եւ կատարեալ ըր լալու Համար, մեր բոլոր Հայրենակիցներեն կը ինդրուի ստորեւ նչանակուած Հասցեին դրկել աժեն ինչ որ կրնայ օգտակար ըրլալ նման Հրատարակութինան մր Համար, լուսանկարներ (անհատուսայմադայան եւ Դիմադրական Հակատի մէջ դոր-ծող Հայերու կենսադրականները, կատարած դոր-ծերը եւ գանագան տեղեկութիւններ կարելի ժանրականութիւններով — Մեղի վստահուած բոլոր փաստանութենի հրենս ակրերուն։ Հայցե՝ Aram Savo, 3, Rue des Jouneurs, Paris (2):

Le Gérant : H. AGONEYAN
Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme .. 13°

49. SUCh - 160 Année Nº 4395- bap apoul phr 24

ամբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱ~~ՔԵԱ~~Ն

4 ԻՐՔԻՆ ԽՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կանոնաւոր Հայհրին պիտնալու ինդիրը՝ նոր սերունդին հանար, ոչ քմայք է, ոչ այ ապգասիրա *டியம் சியற்பிய*9 :

Peting ապագան իսկ այդ կը պահանջէ:

որենց ապագան իսկ այդ կր պահանչէ։

Անոնց որ կր դոհանան հաց - պանիր հայերէ նով մը, հայրիկին եւ մայրիկին հետ խեղպնալու, կամ պատահարար կայծկլաալու համար, ի վերքոյ կամ պատահարար կայծկլաալու համար, ի վերքոյ հարաչար պետի դովան։

Կորսուած ժամանակը ետ չի դառնար։ Մանառանալ անունց համար որ արդար յաւակնունիւներ ունին,— ասպարէլ նետուհլ, դիրջեր դրաւել, հանրային կեանք վարել։ Մինչեւ անդամ հառ խօսիլ կամ Թերք խմիակունիւնը յարդ վայելած է, այդ կամ այն միջակունիւնը յարդ վայելած է, այդ կամ այն միջակունիւնը յարդ վայելած է, այդ կամ տին իշխանուննան տակ, երբ հայկական դպրոցները կր փակունին, մուլումը փունացները հարտեր հարտեր մայրենի հարտեր արորեց անոր դլուին ու սիրար, եւ լեղուն աղջատացաւ, աղհատունցաւ չարաչար։ Մարդիկ հասարակ բառնոււ հայերէնն անդրանը չիրցան սորվիլ, եւ իրենց յատուկ ասուս մի չիրներն, որ դժրախատարար ձի գօրու էծ մինչեւ այոօր։

Տակաւնն չենք խօսիր թուրը - Թաժարակոն

UPP HOURE

բան մը չինեցին, որ գժախտարար «ի գորու է»

Ճինչևւ այսօր։

Տակաւին չենք խոսիր Թուրք - Թաժարական իսաւնիճաղաննի մասին, որ չատ հեռունները պիտի տանչը մեղ։

Այստեղ, Ֆրանսայի մէջ, ևւ աւհլի անդին, ովկիանանի ափերուն վրալ, ո՞վ վր փակէ մեր ճանրան, բաց ի միջավայրի հրապոյրներեն, ույ մանոււանդ մեր ին իեւամաունեննն։

Ծիչ հարկ ըլլար վերթին արմատր փեստել մանոււանդ մեր ին իեւամարնն դեսնի վրալ, պիտի համերանական կամ դիտական դեսնի վրալ, պիտի համերներներն հեռունալ եղրակացունեան, —

Նոր սերունդը «նայում է իր մայրենի լեզուի վրայ ինչպէս մի կոտրած ամանի վրալ, ինչպէս իր մայինի իսզուի վրայ ինչպէս մի կոտրած ամանի վրալ, ինչպէս իր մայինի իսզուի, ան կորմայուցած է Թանկարինը։
Այսինըն, ստորաբաս Համարելով իր ժողովուրդը, անոր հիմնական արժէջներն ալ կը նկատէ «ի մինի այլոց բաներ»։ ասոր երաներ»։ Տակասին չուկայիկ հոդհրանունիուն մին ալ, — Հայհրկ՞ն, ի՞նչ բանի կը ծառայէ։

- Հայերէ՞ս, ի՞նչ բանի կը ծառայէ։

Մևչուլա բոլորը մէկ չուրով չենք լուար ։
Բայց, կարդ մբ լուաւոր երեւոյթներ չեն կրնար պարտկել պատկերին սեւութիւնը։
Եւ, դժբախտաբար, մեր նորահաս աղջիկները աւելի բացառական դեր կը կատարեն այս ձամբուև վրայ, ջան երիտասարըները։
Մինչ կը սպասուէր որ անոնջ մէկ ժպիտով կամ կամիթով արթնցնեին ցեղային Հպարտութիւնը, ընդհական օրինակովն իր, ընդհակառակն, իրենց անձնական օրինակովն իրկ Տամբայ կը ցույնեն այլասերումը, ձուլումը փուխացներս։

դրութացներու։

Դացէջ ժամուն դուռը կամ որ եւ է Հանդէսի,

— եւ պիտի կրնաջ չափել վէրջին խորութիւնը։
Այց մը նետեցէջ անոնց դրադարաններուն կամ կարդացած դիրջերուն վրայ, եւ ձեր դլիուն լոյս պիտի ցաթի, եթե պատահարար Հանդիպիջ որ եւ է Հայերէն Հրատարակութեան։
Եւ այս վարդապեղ մանկամարդուհիները աահմանուած են ընտանիչներ կազմելու, սերունդին տեւականութիւնը ապահովելու.

հաղդատեցէջ այս պատկերը այն միւսին — արդէն մուցուած պատմութեան հետ, որ կրսեր թէ Հայ աղջիկներ դետր կր նետուէին, չտանկնարու Համար...

թե Հայ աղջիկներ դետր կը նետուէին, չտանկնա-լու Համար...

Ի Հարկե, տանկնալու խնդիր չունինք այստեղ։

Բայց, ի՞նչ օգուտ, երբ Հոդեկան կապերը կը

փրթին հետզհետէ, սրբնխաց եւ անդարմանելի ։

Երբ չաափահաս կամ երիաստարդ մայրը ֆրանսե
դեն կամ անդլիերէն կը Հռուողէ իր զաւկին հետ
Հրբեռւնքի ներկի մր արժեքն ունի մեր վառվում
աղջիկներուն համար։

Այդ աղջիկներուն համար իսկ բարիք մը պիտի

Հրլլա՞ր, եթե երբեմն քաչեինք իրենց մազերէն։

Թող չվիրաւորուին մեր սեւաչուի մանկամար
դուհիները։

4ha 3 3p.

UARAC

Չանազան ժողովությներու մօջ

Մեր ազգային սուգի օրուան առիքը, ահա-4ம்மம் ஓட்டி :

Նախ քիչ մը բառագիտու**ն**իւն:

Նախ ջիչ մր րառագիտունիւն։
Հայերէն սուպ րառը փոխ առնուած է պահգայերէն սուպ րառը փոխ առնուած է պահգայերէն սուպ րառը փոխ առնուած է պահգայերէն չ եւ կը նշանակէ վիչտ։ Ֆրանսերէնը,
deuil կը ծագի ստորին լատինորեն (dolus), եւ կը
նշանակէ ցաւ։ Ըստ ԵօԹանասից թարգեանուկոււն ու վիչտ կան ցաւ նշանակունեամբ։
Արդ, սուպը, ըստ պատմական վկայունեանց,
վիչտ է եւ ցաւ, այսինոն տառապաներ մր նշանը
հունկան եւ ֆիդիքական կրկնակ արտայայտուծիւններով, որրելի էակի մր մահուսա պատմառաւ։ Ասկե՝ այն տեսան և հե սուպը մեացորդ
մըն է հրանական երն ան է կրոնական հին արև արև հարդրդ և հերինակներ, սակայն, արև կարդ և բր հեռենեւ որուն լիչատակը յարդելը — սուղ պահել — կարոր հրատակը յարդելը — սուղ պահել — կարոր որով հետեւ ջաղաջական որոշ դոյն ուղական արանական արական դունիան կան չէ, արերի այլազան առանադունիւններ կան, որոնջ կը մնան դարերէ ի վեր, ամեն ժողովուրդի մօտ։
Հայերը սուս և .....

Հայերը տուգ կը պահեն սեւ հազնելով, այ-ըերը չեն ածիլուիը 40 օր, եւ եթե հաշատանը Քոենոփոնի՝ հին Հայերը կը ճանկռաէին իրենց ե-Քսենոփոնի՝ հին Հայերը կը ճանկուտեին իրենց երենհերը, կը պատոեին իրենց զգեստները եւ ափառ՝ կր կարդային բարձրաձայն (կիւը։ Գ. 1)։ Ֆրեյգրը, յիչատակելով այս վկայունիւնը, կը ձունայ աշելցնել իե նման սովորունիւն մր աշերն ոչ մեայն Պարսիկները, Ծոյները, այլ նոյն իսկ Հռովմարեցիները, որոնը, ի վերքոյ, մասնաար օրենչով մր արդելը դրին։ (Վարթան կ՛րսե իե երես ճանկուտելը, արևն հոսեցնելը կուդայ Հերանուսական սովորութենկ մը, — արիւնը գոհամիլ աստուածներուն՝ Հանդարահցնելու համարանութ սիրա»։

ատոսց սրրաց)։
Ծգիպտացիները կ՝ածիլէին իրենց յոնջերը՝
պաշելու Համար մոր կամ Հոր սուգը , (իսկ չան մը սուգը — Եգիպտացւոց ամենամեծ սուգը — պա-Հելու Համար՝ մազ չէին ձգեր իրենց մարմինին

Bullbruid dow girt gir he mapping undu-Ցոյևերուն մետ ցեղէ ցեղ կը տարրերեր տովո-բութիւնը: Աթենաթիները այրերում կը պարտա-դրէին երկարել իրենց դլիսի մազերը, իսկ կինե-գում՝ ածիլել: Լուկիացիները կնոջական զգեստ կը Հաղցնէին այն այրերուն, որոնք կ՛ուզէին սուպ պահել,— որովհետեւ սուպը ակարութիւն կ՛նն-քաղիէ, ատոր համար էր որ պատերազմի մէջ ին-կած ջաջերուն յիչատակը կը յարդէին խրախճան-ջով, ու սպարու կը մղէին ա՛յն ծնողջները, որոնց պաշակները ողի մնացած էին կորւէն վերջ: հին Գարոիացիները, որոն «են սպար մեռեւ-

Հին Գազդիացիները երրեջ չէին սպար մեռել-ներուն վրայ, ստոյիկեան կեցուածքով կը դիմա-ւորէին մահն ու դժրախտութիւնը,— ըստ իրևնց՝ մեռելները յարդելու լաւագոյն եղանակն էր լուծել ասոնց վրէժը։

անոնը վրէժը։

Հրհաները, Թերեւս իրենց պատմու Թենչն Թեւադրուան, սուգի այլազան սովորու Թիւններ ունչին, 1.— Լալ եւ ողբալ, 2.— Նստած մնալ, ցոյց տալու հանար Թէ ուժ չունին այլեւս չարժելու, 3.— Լոու Թիւն պահել, 4.— Պատոել զգեստները, 5.— Քուրձ հագնիլ, 6.— Կարել մագերը, 7.— Բուկոոն ջալել, 8.— Ծոն պահել, 9.— Մուիր ցանել գլխուն եւ աղբի վրայ նստիլ, 10.— Մուի գոյն զգեստներ հագնիլ, (սեւր այժմ սուգի նչան է բազանածեր երկրիներու մէջ, ժանրչակագոյնը՝ Թուրջիոյ, աչնանահար տերեւի գոյնը գոյն գերատոնի երկրներու մեջ, ժանրչակագոյնը՝ Թուրջիոյ, աչնանահար տերեւի գոյնը՝ Եգիպաոսի, գորչը՝ Եթովպիոյ, սպիտակը՝ Ճափոնի, դեղինը՝ Փեկուայի մէջ.— Ֆրանսայի մէջ, հին ատեն, թագաւորները սուգի նչան ընտրած էին մանիչակարոյի, Թադուհիները՝ սպիտակը)։

Եւ այժմ, իրրեւ սուգի նկարագրուԹիւն կամ

դոյնը, Թադուհիները՝ սպիտակը)։

Եւ այժմ, իրրեւ սուղի նկարադրունիւն կամ ողը, կարդացէջ հետևւհալ դուար բանաստեղծութնենը մեր մեծասջանչ լիզուով (Յովէլ մարդարէն է, որ, ազդային դժբակաունենն մեր առեքիւ համօրէն սուղի կը հրակարեն է, որ, ազդային դժբակաունենն մեր առեքիւ համօրէն սուղի կը հրակարեց ձերոց, եւ որդիք ձեր որդւոց իւրհանց, եւ որդիք ձեր որդւոց իւրհանց, եւ որդիք ձեր այազ յայլ։ Սթափեցարուք, արեայք ի գինւոյ, եւ լացէք եւ սգացարուք, ամենեքեան որ ըմպեք գինի ցարենալ օրի րարձա՛ւ ի բերանոյ ձերմեւ ուրախութիւն եւ խնդութիւն։ Ջի ազգ մի ել յերկիր իմ հզօր եւ անթիւ ատամունք նորա ատամունք առիւծու, եւ ժանիք նորա կորեան առիւծու։ Արար զորթ իմ յապականութիւն, եւ զթզենիս իմ ի խորտակումն.

ZUSINS LUSINY

Արի՛, Եղրայր , փառարանենք The age of the age of the control of

միշտ անսպառ Հայոց լեզուն։ Նա առաջին կանչն է եղել

իտ առաջին կանչն է հղեղ
դիւցազմական մեր նախահօր,
Օրօրոցից մեզ փայփայել
Է մայրաբար Հայոց լեզուն։
Քերթողահայր խորենացուց
սինչեւ Քուչակն ու մեր ծառան՝
Տուել է մեզ հրազ ու երգ
ու ճանապարհ Հայոց լեզուն։
Կը մոլորուէր մեր կարաւանն
ամպրոպաշունչ գիշերներին,
Կը կորչէին, եթէ ճամրին
չբրոցկլտար Հայոց լեզուն։
Քանի՛ ցեղեր ցամաքեցին՝
ինչպէս հեղեղն աւազի մէջ,
Բայց լէնինհան ծովին հասու
մեսրոպատոս Հայոց լեզուն։

մեսրոպատառ Հայոց լեզուն ։ Այսօր էլ նա բռնութեան դէմ փայլատակում՝ է րարկացայտ ,

Հերոսական լեզուների
հերոս եղբայր Հայոց լեզուն։ Ուրեմն եկ փառարանենք,

օկ փառաբանենք, փայլեցնենք թրի նման,

փայլոցատություն Որ զբրնգայ արհւի տակ յաւէտ պայծառ Հայոց լեզուն։ ՆԱՅԻՐԻ ՉԱՐԵԱՆ

jacqbind jacqbug be pilitig qliu, be julbgajg

jarqbind jarqbug bi pühig qüm, bi julbgajg qaran lapm:

... bupawa quhf bi ununuf f wakt Sbund.

uniq wakf, fuhudujf' uniquinobujf uhudaj, qh periunugud nuruf. uniq ungk bihip, qh periunugud gapbud, gardufigui qhüh, banuqbug dkp: (lapugif, deulif, unugainobulf hibmaj gapbün bi qupinj. qh hapbud hipf juquinuhi, gudufbagui app, finiuqbug paiq bi lanuk bi undun bi bidan, bi undun uquuhih qouugui. qh judop upupha qaipulmiphi applid inpingulmi.

դիք մարդվան:
... Խայտացին բրինչք ի մառրս իւրհանց. աւայկանհցան գանձք, տապալեցան շտեմարանք, զի խորջակահար եղեւ ցորհան։ Զի՞նչ համրարացից ի նոսա. լացին դասակք անդւոց, զի ոչ գոյր նոցա արօտ, եւ հօտք խաշանց սատակեցան։ Առ քեզ, Տէր, աղաղակեցից, զի հուր սատակեցան գերկեց երե անապատի, եւ բոց ծախհաց զամենայն փայտս ագարակի։ Եւ եթէ վայրի ի քեզ հայեցաւ զի ցամաքեցան վտակք ջուրց, եւ հուր եկեր զգեղեցերեր անապատի»։

Դերախտու Թիւնը, գոր կ'ողրայ Յովել, հրաչտի եւ մարախի հետևւանը է, սով է ինկեր երկրին
մէջ եւ ժողովուրդը անօրինակ Թչուառու Թեան
մատնուեր։ Բայց երրայեցի մարդարեն դեռ ի՛նչ
աւնչի հզօր լեզուով պիտի սարսռացներ ժարդվուԹեան սիրտը՝ ի տես մեր սուդին, դոր պատճառեց
բաղաջակր Յու Թեան մարախը, որուն անունը ծանօԹ է ամ էնուդ։

Ֆrանսան այ մեծ պետութիւն

Սան Ֆրանչիսկոյի խորհրդաժողովը հրաւիրող չորս մեծ պետու հեանց արտաքին նախարարեներն Մայիս 4ին խորհրդակցելով, որոշեցին որ Ֆրանսան ալ հաւասարէ հաւասար բազմի իրենց ժողովներուն մէջ։ Ուրեմն այս երկիրն ալ, որ հրարարին իրենց ժողովներուն մէջ։ Ուրեմն այս երկիրն ալ, որ հրարարին (Մ. Նահանգներ, Մ. Միուհիւն, Անդվիա եւ Ջինաստան)։ Միակ տարբերու հիւնը այն է որ Ֆրանսայի արտաքին նախարարը իր կարգին պիտի չնախաղահէ ընդհ. ժողովներուն։ Անշույտ այս տարբերու հիւնն ալ պիտի հարնիսին Արրակարին հերարարին հերանայի հրարակցութներն ալ պիտի հարնիսի կարարին հերանային հիննիսը հրարարին հերանային հիննիսը և չարունակուին Սան Ֆրանչիսիոյի մէջ, դծելու համար աշխարհի խաղաղու հետն հիները։ Մ. Նահանդները առաջարկեցին վերաքններ դաշնադիրները, «որպէսգի կարելի ըլայ պայմաններու խաղաղ փոփոխութիւններ կատարին աշխարհի ըրաւ կարար և մէջ»։ Մոլոքով դերադու հիւններ ըրաւ։ Անդլիացիները կը ջանան միջին համայ մը դանել, րայց աւելի չատ համաժիտ են ամերիկեան տեսակէտին։

ΦԱՐԻՉԻ «ԽԱՒԱՐՈՒՄԸ» պիտի գադրի մօ-տերս եւ շչակները (սիռեն) այլեւս պիտի չհնչեն հինգչարժի ցերնկները։ Արդեն իսկ լուսագանակներ գետեղուած են, ամբողջ քաղաքը լուսավառելու համար, յաղժանակի օրը։ 150000 ՀՈԳԻ ԳԵԴԱԿԱՀԱՐՈՒԱԾ ԵՆ Ֆրան-

այի մեջ, Գերժանացիներու կողմե, համաձայն Դաշնակից հրաժանատարեթեան եւ ֆրանսական դաղոնի ոստիկանութեան կողմէ հաւաջուած վր-կայութեանց, որոնջ 13 մեջենագրուած հատոր կը

ZUVU29USFT UPUZUTALUC SEUFT UFS

ՏԷՍԻՆ, 28 Ապրիլ.— Համաղզային ոգատօնը մեր գաղութն ալ տօնեց արժանավայել կերպով, այսօր, չարաթ իրիկուն ժամը 8.30ին Հայ Ժողո-վրդային տան մէջ, նախաձեռնութեամբ Աղզ. Ճաարսը, չարախ իրիկուն ժամը 8.00ին Հայ Ժողո-վորային տան մէջ, նախաձեռնունեանը Արդ. Հա-կատի ևւ մասնակցունեամբ Հայ Աւհտարանական համայնքի ներկայացուցիչներուն ։ Առաջին անդամ էր որ մեր մէկ միլիոնի զոհերուն ուրատոնը Հա-մազգային ընոյն կը կրէր։ Ներկայ էր խուռն բաղ-մունիւն մը ։ «Յառաջ»ի նեղ ծաւալը նկատի ու-նենալով, կ՝ամփոփեմ սդատոնին էական մասերը ։ Օրուան նախագահը, Պ. Մովոքսեան բարգել յիչա-տակը 1915ի բարբարոսունեամբ յարգել յիչա-կայրկեան յուսնկայս լռունեամբ յարգել յիչա-տար 1915ի բարբարոսունեամբ մը փոջրերու կող-մէ, պատրաստունեամբ Օր. Մ. Հիզմէնեանի որ խոր տպաւորունիւն թողուց ներկաներուն վրայ « Հերաստանան , Օր. Խորքնեան և Օր. Թ. Թագւոր-հանանեան (Լիոնչն) ։ Գեղարուեստական և Պ. Մու-բանեան (Լիոնչն) ։ Գեղարունեանան և Պ. Մու-բանեան (Լիոնչն) ։ Գեղարունեանան և Գ. Մու-բանեան (Լիոնչն) ։ Գեղարունետական և Պ. Մու-բանեան (Լիոնչն) ։ Գեղարունետական և Գ. Մու-բանեան (Լիոնչն) ։ Գեղարումեան իր երկսեա երդչախումբով , որ երդեց նախ Կոմիտասի «Տէր Ողորմեա» և և հանդեսի փակման՝ Լոեց ամպերը ։ Սռաջին բանախոսն էր Փրոֆ. Խայիկեան, որ նախ պատմականն բրաշ Հայուն կրած անվերջ ար թիւնահեղու Թեանց եւ պատճառները վերագրեց բաղաջական, տնտեսական եւ կրոնական ուժերու գտրաբաղաս, տոսասական եւ կրծնական ուժերու Հակամարտութեանց ։ Յիչեց մեծ պետութեանց մրցակցութիւնը ։ Ապա ներկայացուց Հայ ժողու վուրդին արժանիջները եւ կոչ ըրաւ նոր սերուն-դին, որ Հաւատարմօրէն Հետեւի նաՀատակներու պատգամին ։

Երկրորդ բանախօսն էր Պ · Մ · Գեղունի որ պարդեց Հայուն դ`արաւոր անցեալը իր տառա-պանչներով ու գոհերով : Ինչ եւս այդ արիւնահե-ղութեանց պատճառ նկատեց միջազգային աշխար-ՀակալուԹեան անյագ նպատակները, մեծ ազգերու ջաղաջական - տնտեսական նենգ Հաչիւները։ Եւ Հրաւիրեց ներկաները մեկզի գնել անդեալի գաղա-փարական վէները եւ միացեալ Ջանդերով աշխա-տիլ ներկայ Հայարտանի դարդաւանման։

Գ. 8. Պօյանեան

Տեսին — Կիրակի , 29՝ Ապրիլ , տեղի ունեցաւ Լիոնի եւ Վիէնի Հ․ Մ․ Ը․ Մ․ի բոյր մասնաձիւդերու գնդակի խումբերու մրցումը, Տէսինի դար տին վրայ։ Ներկայ էին բաւական Թիւով Հայրե-նակիցներ։ Լիոնը Հի դէմ Յով յաղթական ելաւ։ Ջերմապէս կը չնորհաւորենք մեր մարդիկները։

brawimlinku

ՍԱՐՍԷԼ .- Վեց ամսուան առընական փորձերկ

ՍԱՐՍԷԼ — Վեց ամսուան աջնաջան փորձերէ փերջ, Ապրիլ 22ի կիրակի կէս օրէն հաջ ահղի ունեցաւ մեր հրգահանդէսը որուն անհամբեր կր սպասէր հասարակութիւնը։ Երգչախումբի կաղմութեան նախաձեռնողն էր Պ. Ф. Ցովհաննեսիան, իսկ փարիչներն էին (կարժիր բանակի հայ դերիներն) Պ. Պ. Լեւոն Պետրոսհան (Երևւանցի) եւ ընկ. Անդրանիկ Կարօեան։ Ծնողջներու բարեացակամ տրամադրութենեն օգտուելով, կազմած էին ջառասուն հոգինոց երգչախումեր մը։ Հանդեսը բացուհցաւ ժամը 3ին։ Բեմին հիչը ճակատը պարդարուած էր այնպարդ Մասիս մեծադիր նկարով։ Յոտնկայս երդունցան «Մարսէյեկց» և «Հայրենիջ» խմոքերգը, որոնց յանորդեցին վարդ կօշիկս, խորհ գարուն, ծար քո բարակ դային մեռնիմ, կեանեք հայ գիռղում, Հայաստանի մարալ ազիկ հարմե սպանիական պար։ Յետույ հարալ աղջիկ, նս պունուր, հարս պունուր եւն ։ Օթ. Արաջանի կողմե սպանիական պար։ Յետույ հայկական եւ կողվել սպանիական պար։ Յետույ հայկական եւ կողվել սպանիական պար։ Յետույ հայկական եւ կողվել սպանիական պար։ Յետույ հայարդեն ու ապարեր հուրարդել հայունին և արդել հայարդեն արույնին դուսարդել հայարդեն հայունին և արդել հայարդեն դարակարակարդում իր կարին չանուաան հայնակութենն արարդել հայարնեց հայարդել հայարդել թոն։ Ապա իր դուսարական արարդական արարդել հայարհան հայարակարութերնը լիովին կատարից հանդեպ իր երկրորդ հայրենին որ փորձունիան ահաւարդեր կարանեցնենը անութերն հայարական հայարականընենը և այսանաց հայարական արարականունիւնը լիովին կատարից հանդեպ իր երկրորդ հայրենին իր հայարակարուն իր պարաականունիւնը անուրի հայարակարին ինում այն դունարներներուն հայարիներուն հայարիներուն հայարիներն հանարկը, ափոչ հայարենինում հայարիներն հեմներա հայարի անուրըի դունարս հեղիներում հայարակացունին և արահացին հեմարական հեղարաանիները հեմներանալ։ Արարատի հեղարարարդանութինը հեմաերացու։ Երկրորդ անուրըի դունարականները մենաեր անարան իր հարաանանին ու հայարակարունը և Լադերինիա արարմ եր Աւանարանանը և Միայն Թէ հարապանիները մեններնին և որում ։ Միայն Թէ հարապանները հեններնին և արտով։ Միայն Թէ հարապան և Միարները հեններանին և արտով։ Միայն Թէ հարապան և Միարիները հեններանին և արտով։ Միայն Թէ հարաաանները հեններան և անարանարան և անարանան արանանում և անարանան և Միարի ին և Միայն Թե

FULL UC SALAY

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՌԱՆԿՈՒՆ, Պութմայի մայրաջաղաջը (Հնդկաստան), որ Ճափոնցիներուն ձեռջը անցած էր,
ետ առնուեցաւ անդլ. բանակին կողմէ։
ՖՐ. ԿԱՐՄԻՐ ԽԱԶԻ՝ ՕՐ յայտարարուեցաւ
Մայիս ամիսը։ Ֆր. Կ. Խաչը, որ ունի 1,200,000
անդամ, 30 միլիոն կապոց (ջօլի) դրկած է դերիներուն եւ աջաորականներուն, ինչպէս եւ երեջ
միլիոն Թոն ուտելիջ։ Ղրկած է նաեւ ուժ միլիոն
համակ, չորս միլիոն կաոր հանդերձեղէն։ Երահամակ, չորս միլիոն կաոր հանդերձեղեն։ Երահանտել դաժնած է 2000 Թոն իստացեալ կաժ։
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՀԵՍՏԱԿՅԱԿԱՆ խորհրդաժողովին մնայուն կերրոնատեղին պիտի ըլլայ Փարիպ, ուր պիտի դումարուի յառաջիկայ նիստը,
Սեպտ. 25ին։ Կազմակերպուժիւնը ունի 60 միլիոն անդամ։

լիոն անդամ:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ խորհրդակցական ժողովին ար ատրին դործերու յանձնաժողովը երեջ օր խորհրդակցելէ վերջ, առաջարկեց կառավարուժեան որ
դինադարի պայմաններուն մէջ դնէ հետեւհայ
կէտերը — Գերժանիա պէտք է անմիրապէս յանձնէ ուտեստի պահեստները, կառախում բերը, վակոնները, նաւերը, Հում նիւթերը, մասնաւորապէս
ածուխ, ջարիւղ եւ ձգախէժ, Հողադործական մեջինաներ եւ բազմաթիւ բանուորներ, դոհացնելու
Համար Տարտարադործութեան եւ Հողադործու

Լրոնեն կը գրհն — Շարաթ, 28 Ապրիլ, կատարուհցաւ Երուանգ Տէր-Մնդրէասեանի յուղարկաւորութիւնը։ Հայ գրականութեան եւ մչակոյβին հաւատաւորները եկած էին իրենց յարդանջն
արտայայտելու՝ խոնարհելով վաստակաւոր ուսուցչին եւ հրապարակադրին դերեդմանին վրայ։
Լիոնի համեստ մատուռեն մարնինը փոխադրուհցաւ դերեգման, որուն դրան առջեւ Չոմունիջ ուգեցին, ցոյց տալու համար թէ ո՛րջան կր սիրեն
հայ լեղուե անկոնք մչակը, դապարը ուսամրարձ
տարին կառջէն մինչեւ դերեզման, ուր դամ բանականներ խօսեցան Փրոֆ. Սայիկեան, Վ. Ձուլյէրեան, Վարժապետեան, իսկ Ջ.Ո.Մ. կողմէ գրաւոր յարդանջի խօսը կարդաց Ղաղար Ղազարեան։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՏԷՐ - ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆԻ

ՑበՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թեան պահանջները։ Գերժան դերիները պէտը է անսքիչապես դործածուին երկրին վերաչինու Թեան համար, անոնց աշխատավարձջը պէտը է յանձնել Գրանսական արագերությանները պէտը է անսքիչապես բարեղությական արագերը պէտը է անսքիչապես Ֆրանսայի յանձնուին անհրաժեշտ բանուորներով։ Այդ շրջանը պէտը է Ֆրանսայի կցուի, Ռուրի շրջանը միջազգային վարչուժեան մը։ Յանձնաժողովը համաձայն չէ որ Հռենոս - Վես Թիալիս անունով անկախ պետութիւն մը հաստատուի։

Գե ԳեԱ ՀԱՐՈՒԵՅԱՆ ոստիկանական տեսուջ էիս գեր Ռութ է և Ֆէ ռնան ուտիկանական տեսուջ Հիմ չէ որ ժահուս դատապարտուած էին, հաղարաւոր հայրենասերներու արիւնը մտած ըլալով։

Հաղարաւոր չայրոսատչրաշրա.
ՏԱՆԸՄԱՐՔԱՅԻ նոր կառավարութիւնը կապՃունցու նախագահութեամբ ընկերվարականի մը,
Վիլհկվ Պուլ։ Կառավարութիւնը խստօրէն պիտի
պատժէ դաւահանները, բայց ազդարարեց որ ժոդովուրդը ինջնադլուի գործեր չկատարէ։
ՄԱՐՔԱՆԵԱՆ Տակատի գերման սպարապետը,
մառէչալ Ֆոն Վայքս, պահանկուհցաւ Եուկոսլավիոյ
բռնեյին վերկերս, պահանկուհցաւ Եուկոսլավիոյ
կառավարութեան կողմէ, իրրեւ պատերազմի ոհռադործ։

րադործ։ ԾՈՎԱԳԱԼ ՏԼՕՆԻՑ, ՀիԹլերի յաջորդը, հրա-ժայեց գերման նաւային ուժերուն չխորտակել ի-րենց նառերը, այլ սպասել նոր հրահանդի։

Zua ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՆ

Երկար ատեն է ի վեր զգալի էր պահան և կազժակերպելու միութիւն մը, րաղկացած ներկայ
պատերազմին ֆրանսական բանակին մէ ծառայող
հայ գինուորներ է, երեջ հիմական նպատակնեբով — այ պաշտպանել հայ գինուորներու իրաունջները, թյ զգաղիլ վերադարձող հայ գերինեբու վիճակովը, ու վերջապես վ իրբեւ Ֆրանսային արիւն տուած 13,000նոց երիտասարդութեւն
ժը, համախորհուրը աղգային իշխանութեանց
հետ, պաշտպանել գաղութեն ընդ Հ. շահերը պատկան իշխանութեանց առջեւ:

Ուստի մարտ 24ին Փարիզի մէ Լ տեղի ունեցաւ
խորհրակցական ժողով մը, որուն կր մասնակցեին նախ ներկայացուցիչներ Այֆորվիլի 1939-40ի
Ֆր. Բան. Հայ Մարտ. Միութեան կողժէ (առ
այժմ 160 անդամ), ներկայացուցիչներ Շավիլի
համանուն միութեան կողժէ (130 անդամ) եւ
հայ գինուորներ բուն իսկ Փարիզէն։ Այս առաջին
խորհրակցական ժողովին երկու ֆրանսացի ներկայացուցիչներ ղրկած էր Union Nationale des Combattantsի մեծ կազմակերպութիւնը։

Երկրորդ ժողովը տեղի ունեցաւ նորչն Միւթիւալիներ մէ Ապրիլ 22ին, մամնակուն միութեւն կաց գինուորներու. մրակարել կրաոր ինորիներն էին, այ կազմել անվատ, զուտ
ազգային հայ գինուորներու. միութենն գը. թ)
Միանալ նախկին Հայ գենուորներու. միութենն գը. թ)
Միանալ նախկին Հայ գենութները անդան գի կազ
ձել հայ դինուորներու երիտասարդական հակատ
ձր ինորիակար, բայց իրբեւ հատուած ֆրանսական
Ա. N. C.ին։ Այս բոլը խնդիրները ժանդամանը
բնն Այս առջեւ ին անումանան ընանել կերջ, մեծամանութեան գ որորութեան և
ը ինութիւնը։ Մարմենն անդամներն են գ, որ պե
ձին Այս առջեւ, ար կարութեան ևը բոլոր իրաւունքնե
թեւները, որպեսի նախ լաբաբերունեան՝ ժէջ
ժանկ Ս. N. C.ին՝ անայութեան և
թեր կազմակերպե
հանկ մերրուի ին հատ
և երկորոր կազմակերպե
հանկ մերս ինուն
հանայ կարութերն
հանայի հարասայի Հայ Երիտասարդ Սարաինին
որ երևնը Ֆրանսայի Հայ Երիտասարդ Սարաինե
թեուն, Պետրա Գետինին անդամներն են - Ցովին
երիումին Ֆրուսին և Յարութեան և Արտասանա Արտասենը
հանային Ֆրանսայի Հայ Երիտասարդ Աագմակերպե
հանային հարանայի Հայ Երիտան
Արտասաներն են - Ցովին
հանային Արտասայի
հանային Արտասաներն են - Արտասաայի
հանային հանարանան
հանաարում անանան
հանաարութեան և Հայ Երիսի
հանաարուն և
հանաարուն և
հա

ՖՐԱՆՍԱՀԱՑ Կ. ԽԱՉԻ ՓԱՐԻԶԻ ՄԱՄՆԱՅԻԻ-ՂԻՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ՝ 13 Մայիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն 11, Jean Goujonի սրագներուն մէջ։ Մուտը 100 ֆրանը։

եւ անգլ. դիծերուն մէջ մտաւ։ Խումրին գլուխը կը դանուէր գօրավար - ծովակալ ծօն ծերևապերկ, ընդե. Հրամանատար դերման նաւատորմին մէջ։ Մատեւարակարակները առաջնորդուեցան մատէլալ Մանեկոմրոիկ վրանը։ Մատելալը դուրս ելաւ, եւ Հարցուց, իրրեւ Թէ առեւարականներ ըլլային, — Եկած ենջ մատելալ Պուլի կողմէ, ինդրեւու որ ընդունին անմատրութիւնը երեջ բանանադրութիւնը երեջ բանանադրութիւնը երեջ բանանադրութիւնը երեջ բանանադրութիւնը երեջ չատ մատւրեւ Մեջլեմպուրկի շրջանին մէջ։ Մենջ շատ մատւրն. անմատրութիւնը երեջ չատ մատւրն. անմատրութիւնը երե չատ մատւրն. անոնջ կունին երե դերանան բանակները կը նահանջեն ռուսական յառաջեսն բանակները և նահանջեն ռուսական յառաջեսն արարացութեան առվեւ։ Կը ինդրենջ ընդունիլ այս երեջ բանակներուն անձնատրութիւնը։

Անդյիացի հրամանատարը պատասիսանեց.

Արգլրացի հրաժանատարը պատասխանեց.

— Ո՛չ, այդ դերժան բանակները Ռուսերուն դէժ կը կռուին հետեւարար, ենէ անձնատուր կ՛րլան ո եւ է ժէրուն, պէտք է ըլլան և Միու-նետն բանակներուն։ Այս դործը կապ չունի ինծի հետ։ Ես լեժ գրաղիր իմ արեւելեան Թեւիս անցուղարձով։ Ռուսերու դործն է այդ, ջանի որ ռուսական ձակատ է։ Կ՛նբնաջ անձնատուր կ՛րլ-փակուած է։

փակուած է։

Ասոր վրայ դերքան հրաժանատարները գին
ուորական բարդ եւ այլազան ծրադիր մը ծերկա
յացուցին, որուն համաձայն անդլ. Բ. բանակը

պիտի յառաջանար յամրաբար, իսկ միաժամանակ

դերման դօրջը պիտի նահանջէր կամաց կամաց ։

Աս դործողութիւնը կրնար ջանի մը չարաթ տեւ
եել «Մոնթի» պնդեց — Մչ ևս չեմ ուգեր ձեզի

հետ ջննել թէ ինչ պիտի ընեմ ապագային։ Յե
տոյ յարձակողականի դիմելով — Կը դարմանամ,

արդեօջ լուր ունի՞ջ արեւմտեան ճակատի կացու
թենչն։

Եւ մէջահղ հանեց իր դործողութեանց քար-տէսը։ Այս քարտէսը վերջին հարուածն եզաւ որ փութացուց մէկ՝ միլիոն Գերմաններու անձնաարութիւնը:

մաչէն վերջ, «Մոնթի» — անգլ. մառէչալը — ետ կանչեց Գերմանները, նորէն խորհրդակցելու համար եւ այս անգամ ներկայացուց իր վերջնագիրը, ազդարարելով.

դիրը, աղդարարելով.
— Պէտք է Հասկնաք երևք բան.— Առաքին՝ պէտք է առանց որ եւ է պայմանի ինձի յանձնեք Հոլանտայի, Ֆրիզեան կղղիներու եւ Հէլիկոլանտի եւ ուրիչ կղղիներու, Շլէդվիկ - Հոլքնայնի եւ Տանարքայի բոլոր դերման ուժերը։ Երկրորդ՝ երբ այդ ընէք, պատրաստ եմ ձեղի հետ քննելու անձնատրունեան մանրամասնունիւնները։ Երրորդ՝ եթէ է չհամակերպիք առաջին կէտին, անձնատրութիւն, այն ատեն պիտի շարունակեմ պատերազմը եւ ուրախ պիտի բլամ այդպէս ընելով։ Այն ատեն ձեր բոլոր գինուորները եւ քաղաքացիները կրնան սպաննուիլ։

սպաննուիլ:

Այսպես հինդչաբնի կէս օրէն վերջ ժամը հին դերման պատուիրակները հլան դացին եւ ուրդան իրիկուն ժամը ճին վերադարձան, ամբողջովին ընդունելով անպայման անձնատրունիլով անպայման անձնատրունիրնը։ Երբ «Մոնի» վրանը մտաւ, Դերմանները արձանի պէս նստած էին։ Մառէչայը կարդաց անձնատրուննան պայմանները եւ Գերմանները ստորադրեցին, իսկ ինք փայտէ դրիչ մր առնելով ստորադրեցյանուն սպարպակտ Այդբնհասուրբի։ Ամբողջ արարողութիւնը հինդ վայրկեան տեւնց եւ մէկ միլիոն Գերմաններ անձնատուր եղան։

*** Գերման դօրավար մր, հրամանատար Արանակին, յայոսարարեց ներ անակը ուտելիք ուներ ջանի մր օրուան համար, իսկ ժողովուրդը 2—2,250,000 հոգի, սովի մատնուած է։

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 13°

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fonde en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme - PARIS (13°) Tél.: GOB. 15-70 - C. C. P. Paris 1678-63

Mercredi 9 Mai

1945

Չորժքշարթի 9 Մայիս

49. SHOb - 16º Année Nº 4397-ban apout phi 26

խմբագիր՝ Շ. Մ. ԿՈՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր

MUSEPULUE 4 EPRUSUL

Գերկանին ԱնՁնԱՏՈւբ 10,000,000 ԶԻՆՈՒՈբնեՐՈՎ

Այսպէս ուրեմն, պատերազմը վերջացաւ Գեբմանիդ անպայման, բացարձակ անձատրու Ենամբ։ Գերմանները իրենք էին որ Հաղորդեցին առաջին լուրը, Ֆլենսպուրկի մէջ Հաստատուած անխելով մը։ Լուրը արդեն տարածուած էր ամ անխելով մը: Լուրը արդեն սարածուած էր ամ-թույն արժար դատեցին յհտաձգիլ յայսա-թեր ծամը չին։ Միեւնոյն ժամուն ձայնասիիւս ծառ մը խոսեցաւ Վրրչիլ՝ Լորաոնի մէջ, դոր տր կուայի մէջ եւ նախագահ Թրումէն՝ Մ. Նահանդ-հերուն մէջ։ Այս առիրւ ածնական որ հռչակուե-ցան Մայիս ծի եւ Գի օրերը (հրեկ եւ այսօր)։ Աեդիոյ Թադաւորն այ Շառ մր խոսեցաւ, ձեծ պ Անդլիոյ Թադաւորն ալ ճառ մը խօսեցաւ, մեծ այսօր)։ Անդլիոյ Թադաւորն ալ ճառ մը խօսեցաւ, մեծ այսօր ժողովուրդներուն։ Բրիտանական խորհրդարանը դումարունյան երեն ժողովուրդներուն։ Բրիտանական խորհրդարանը Վումարունցաւ երէկ, փառաբանելու Համար ժեն յադ*անակը* ։

Plingky usnrugrnitgui wlidiusrniphilip

Գերմանիոյ անպայման անձնատրուԹիւնը որադրուհցաւ երկուչարԹի առտու ժամը 2.4\ին, Ռեյուի (Ֆրահսա) մէկ դպրոցին մէջ, դօր և Այդրև Հաուրթի բանակատեղիին մշտ :Գերման գօր Կիւսուրաք (Ֆրանսա) մեկ դարոցին մեկ, դօր և Արդինհառերի բանակատերին մօտ Գերման գօր Կեւսցավ Եօտլ, սպայակոյանի պետը, ստորապերկ
դանուն Գերմանիոյ։ Վաւերադիրը սպորապետն
դանուն Գերմանիոյ։ Վաւերադիրը սպորապետն
դարոնն պետը, յանուն դաչնակից սպարապետու
թեան, դօր. Ֆրանսուա Սրվեց՝ յանուն Ֆրանութեան, դօր. Ֆրանսուա Սրվեց՝ յանուն Ֆրանութեան, դօր. Ֆրանսուա Սրվեց՝ յանուն Ֆրանութեան, դօր. Երանարարդութենն կարարականիր ընդունուեցան դօր. Այգընհաուրըի կողմե, որ ներկայ չէր եղած արարողութեան։ Դաչնակից բահակ չէր եղած արարողութեան։ Դերման պատուրբանները պատասխաները հորութ է երչը ու երչըկայարադրորած պայմանները։ Գերման պատուրբանները պատասխաներն — «Այո»։ Ձօր. Եսու
կարարադրուած պայմանները։ Գերման պատուրբաններուն անձնատրութեան վառերակիրը
Գերման իան և դերման ժողովուրդը կը յանձնե,
յաղթականներուն ձեռըը»։ Գերման արևրր բանակհետուն անձնատրութեւնը և վերաբներ կուրթ
հարաններուն դեմ։
Գերման պատուրթեւնը և կերաբներ որ կը կլուուին Ռուսերուն դեմ։

ուին Ռուսերուն դէմ։ Ե՛թէ անձնատրութեան յայԳերժան պատուիրակները Ռէնս կը դանուէին
Գերժան պատուիրակները Ռէնս կը դանուէին
հերժան պատուիրակները Ռէնս կը դանուէին
տարաթութերները կ՝ուղէին վստաէ ըլլալ Թէ ծովակալ Տէօնից կրնա՞յ անձնատրութերն պարտադրել դերժանական բոլոր գօրաժասերուն։
Պատժութեան աժենաժեծ անձնատրութեւնն է
այս։ Ռիւթերի դինուորական ժասձնատրութեւնն է
ուր։ Ռուջերի դինուորական ժանձնատրութեւնն է
ուր։ Ռուջերի դինուորական ժանձնատրութեւնն է
տար
հերեն աւելի գերիներ ունին ձեռքի տակ։ Այս
պենաթափ Գերժանները գերի պիտի մնան երկար
ուհ, ալնաժանչեր ունին ձեռքի տակ։ Այս
պենաթափ Գերժանները թերի պիտի միան կանարուի, ալնաժանչերու համար Այս
պենաբակ Գերժանները հայան գերի պիտի անան երկար
ուհն այների անանչանին հայանական հերար

Անձնատրութեան նախնական դիրը ստորա-դրուհցաւ, բայց բուն վաւհրադրին ստորադրու-թիւնը դեռ չէ կատարուած։ Այս մասին լռութիւն կր պահեն հրվու կողմերն այ։ Նախնական վաւե-բագիրը կը բաղկանայ 15 էջերէ, ուր նկատի առ-նուած է ամէն հաւանականութիւն։ Վաւհրադիրը հրահանդներ կը պարունակէ դերման ցամաջային ուժերու, մարտանաւհրու, ոււղանաւհրու, օգա -նաւհրու եւև. անձնատրութեան գործողութեանց մասին։ Նախորդ պատերազմին Գերժան ասարու, սարտասաւսրու, սուղասաւսրու, օգա -հաւերու եւև անձնատրութեան դործողութեանց մասին։ Նախորդ պատերազմին Գերմանները Դաչ-նակիցներուն յանձնեցին իրենց նաւատորմին մեծ մասը, ըայց յետոյ իրենց նաւազները խորտակեցին չատ մը մարտանաւեր, Սկովտիոյ հիւսիսային, -ա-տել ևկան ասերուն վարու

չատ մը մարտահաւտը, Օվոկարող Կրեսիսայրե. արեւհրհամ ափհրում վրայ։

Զինուսրական մասնագէտներ 16 միլիոն կր Հաչուեն գերման բանակին Թիւր, այն օրէն հրբ Գերմանիա գրաւած էր անսաՀման տարածու-Թիւններ, Պրէսթելն մինչեւ Մոզտոկ (Կովկաս), Հիւսիսային Հրուանդանէն (Նորվեկիա) մինչեւ Լիբիա։ Այս 16 միլիոնէն մնացած էր 1.765.000

հոդի, հետևեալ ճակատներուն վրայ.— Ձեկտ-սլովաջիա եւ Տրեգտենի շրջան՝ 550.000 հոդի, Աւսարիա՝ 450000, Եուկոսլավիա՝ 130000, Եղբա-կանի կղզիներ՝ 25000, Քուրլանա՝ 300000, Նոր-վեկիա՝ 200000, Ատլանտեանի ֆրանսական ափե-րուն վրայ եւ անդլեւնորմանտական կղզիներուն մէջ՝ 110000:

*** Երկուլաբներ, 7 Մայիս, Գերմանիոյ անձ-Երկուլաբնի, 7 Մայիս, Գերմանիոյ անձ-նատրունեան օրը, պատերադմին 2076թդ. օրն էր, Լեհաստանի դէմ կատարուած գերմանական ար-չաւանչեն ի վեր (! Սեպտ. 1939)։ Այս 2076 օրերը կը բաժնուին հետեւեալ կերպով, Ֆրանոայի համար,— 296 օր կուիւ գինադադարէն առաջ, 1442 օր գրաւում, 330 օր կուիւ՝ 1944 Յունիս 6ի ցաժա-ջահանումէն ի վեր։ 1914—1918ի պատերագմը տեւած էր 1563 օր։

·Var ywsilniphwli tykruljuli uju ujudārli»

Ֆլէնսպուրկի գերման անԹելը Հետեւեալ ձե. Հով Հաղորդեց Գերմանիոյ անձնաարութիւնը

արութիւնը գերապեսն որ հերական արեր կրնայ հարել արտարարերուն եր արտարարեր եր արտարանին արտաններ արտարանին արտանին արտարանին ար

Ավերիկա եւ հայ ժողովուրդը

bus ... ինչպես գրած էինք երէկ, կիրակի օր

սասերը կամփոփենք ստորեւ.—

Երչել վերջ Եք հախագահին մահը նոյնքան

Երչել վերջ Եք հախագահին որքան աժե
րիկեան եւ դաչնակից ազդերում, բանախոսը

կանգ ուժ մըն էր որ կը ծառայեր ազատուննան

եւ արդարունեան դատին։ Յետոյ պարզեց հայ ժո
դովուրդին մտաւոր կապերը ծրանսայի եւ Ամերի
կայի հետ, սկիզբեն ի վեր։

դայի շետ, սկիդրեն ի վեր։

— «Հայաստանի չփումը ամերիկեան ազդին հետ սկսաւ մօտ մեկուկէս դար առաջ, երբ Մ . Նահանդներու միսիոնարները Արեւելը եկան ջրիս-անկունիւն քարողելու Իսլամներուն, եւ շատ բանցած տեսնելով որ դրենք բացարձակապես անկարելի է իրադործել այդ ծրադիրը, դաան հայ ժեպովուրդը, ինչպես եւ Սուրիոյ եւ Լիբանանի քրիսոոնեաները, գնահատեցին այդ հին մշակութի տեր ցեղերուն ուշիմունիւնը եւ որոշեցին օգանանակ վերածնունեան հիղերուն։

... Թրջահայաստանի եւ Կիլիկիոյ գլխաւոր աջներու ամերիկեան ջոլէՏներուն աջակերա-

մար որջան մեր նպատակը՝ դործել իրրեւ անդամ
պերու եւրոպական բնտանիջին եւ չարժման մէջ
դնել բոլու բարույական եւ `նիւ Թական ուժերը,
դարժանելու համար պատերապժին պատճառած
պատելի վերջերը։ Այն ատեն կրնանջ յուսալ Թէ
ատելու Թեան այն մ Թնոլօրտը որ այժմ կը չրջապատէ Գերմանիան ամրողջ երկրի վրայ, կամաց
կամաց տեղի պիտի տայ աղդիրու միջեւ հաշտուԹեն հաստատելու ողիին առանց որու աշխարհը,
կ կրնար՝ տաջի կանդնիլ։ Թող դերման միաչը, որ
Տումներ, խոկալ, իր լաւագոյն արտալայաուաչխարհին տուած է աեւական արժ էջներ եւ նուա-ձումներ, խոկալ, իր լաւագոյն արտայայաու-Թիւններով, ժեր ազգի ապագային վրալ։ Մեր ազ-վի հերոսական պայջարին պարզեւած հպարտու-պատկանինջ արեւժտեան ջրիստոնեալ ջաղաջա կրթութենան, պարկեչտօրէն նպաստելու համար խապաղութենան ճիւլին որ արժանի պիտի ըլլայ ժեր ժողովուրդի լաւագոյն աւանդութենանց։ Թող Աստուած չլջէ ժեղ մեր ձիգին մէջ եւ օրհնչ մեր

լկադ Գերժանիոյ մէջ եւ ամէն բան ծայրէն պիտի

չկայ ըսրաա-ը չարի անարի արև իր արև իր արև իր արև իր արև իր արև և արվեկից արերուն վրայ եւ Աալանտեանի բացերը, ինչպես եւ ջանի մը մարտանաւեր, 40 Թորփիլանաւեր եւն . Միջոցներ ձեռը առնուած են, որպեսզի նա-

եւն. : Միջոցներ ձեռը առնուած են, որպեսզի նա-ւազները չիորտակեն դանոնը ։ Ձեխսոլովացիոյ գերժան հրաժանատարը, ժա-ռէչալ Շէօրներ, որ կը չարունակեր կռուիլ Փրա-կայի մէջ, հրաժան ոտացաւ անձնատուր ըլլալու Աժերիկացիներուն : Նորվեկիոյ բանակն ալ անձ-նատուր եղաւ : Տանոժարջայի մէջ անձնատուր ե-դած դերժան գինուորները, 12000 հոգի, Գերժա-նիա պիտի վերադառնան ջալելով (200 մորն) ։

0'Ն, ԵԱՌԱԶ

Մեծ դրադէտ մը ըստծ է — «Մարդուո յտա-կանիչն է տոկալ» ։ Արդարեւ, բոլոր է ամեմատու-նիւնները նկատի առնելով, ոչինչ կայ բնունեան «ՀՀ, այնքան տոկուն՝ որջան մարդ էակը։ Պ. Փասջալ, հոյակապ դիտուն փիլիսովայ, դրած է — «Տկար մարդ արարածը եղէդ մըն է, սակայն իսուսն եղէդ»։ Եղէդ մը որ կը ծռի, սա-կայն չի կոտրիր։ Կհանջի բազմապիսի իրադար-ձութիւններուն մէջ՝ Ադաժ թուները կը մաջա-ռին արիարար։ Ֆիղիջական դժուարութիւններ , նիւթական դժուարութիւններ, դարոյական տաղ-նութիական դժուարութիւններ, դարոյական տաղ-

դրակերը, որոնց միկոցին մարդն է յանակա որ կր

Որ եւ է արրծիջ կամ մեջենայ, երկանեայ

հետև արդանար, մինչդեռ մարդա կր կարծեմ նէ

կամ պողպատեայ կր տոկան հագիւ ջանի մը տաս
նետև ապրիկներ, մինչդեռ մարդա կր կարծեմ նէ

կրնայ ապրիլ մինչեւ հարիւր յիսուն տարնկան, ե
թե անների յարդէ՝ ընական օրէնջները, այնջան

հղտատունիւն եւ բանաստեղծունիւն միչտ

հանաձայն են նղած յայտարարհրու նէ կեանջը

հանաձայն են նղած յայտարարհրու նէ կեանջը

հայտներ կրայ կր բարդուի եւ արիւնը։

Ո՛վ Ամենակալ, ի՞նչ սահմանած ես մարդանեն

ելած՝ առօրեայ կեանջին տաժանելի բարդունիւն
ներուն կծիկը կր օկսի ջակուիլ, ենէ երբեջ դի
ներուն կծիկը կր սկսի ջակուիլ, ենէ երբեջ դի
ներուն կծիկը կր մին հարարածի հանարկաներ

ներուն կծինն երենի դործին հարարականունը, հանարագունիւն
ներուն կծիկը կր չրկին, եւ յանակապեպ ահար

դելևուդ վերեւ կր չրկին, եւ յանակապեպ ահար

գանդերը կը ցնցեն Լիղերդ, երկրաչարժի մը նման։

Աննախընեաց եւ զարհուրելի՝ համաչխարհար յին պատերազմը՝ առաւել կամ նուտը գրկանը կը հարկադրէ լոյսը երկիրներուն։ Սնունդի պակաս, կերպասի պակաս, կաչիի պակաս, ածուխի պա-կաս, լոյսի պակասներ Սակայն, ո՛չ յոյսի պակաս։

Սոյն ամենակարող յոյսը կը ներչնչէ մարդե-րուն , ջանալ արցունքի հովիտին մէջ լեցնել սէր , արեւ եւ ծաղիկներ , որպէսզի մԹնոլորտը դառնայ չնչելի եւ հանելի:

Վայրավատին հայութիւնը, հակառակ իր դա Վայրավատին հայունիւնը, հակառակ իր դարեւոր եւ այժմէական բոլոր տագնապներուն եւ չարչարանընն, կը ձգտի հետեւիլ լաւատես սկրզառնըներու։ Այդ հզօր ոգին է որ դինը փրկած է կորուստեն եւ բազմադարեան ողբերգունիւններու չղնայեն։ Այդ վսեմ ոյժն է որ պիտի առաջնորդէ Հայկի նուները դէպի լաւադոյն օրեր։

Փավիայի պատերազմին պարտունեննն վերը, Ֆրանսուտ Ա. (16րդ դար) կը գրեր — «Աժէն ինչ կորսուած է՝ բացի պատիչն»։

Այնւջան ատեն որ յոյս կոչուած աստուածու-Հին չէ ՝ մեռած , անհատներ եւ ժողովուրդներ՝ կրնան պահել իրենց պատիւն ու ապահովել յաջո-

դունիւհը։
 Տոջն. Չիլինկիրհան (Սեւակ) իր «Բժիչկի տեսարակչն փրցուած էչեր»ուն մէջ գրած էր 1914ի պատերազմէն առաջ, «Ապրիլը յաղնանակ է»։
 ԵԹէ բնականոն ժամանակի մէջ, ապրիլ կը նչանակէ յաղնունիւն, հապա պատերազմի շրբջանի՞ն։ Ի՞նչպէս պէտք է որակել.—Քաջունիւն։
 Օ՛ն, յառաջ, ջաջունիւնը չարունակելի է, մինչեւ վերջնական յաղնանակ։

<u>ዓ</u>ቦትሆትԹ<u>ት</u>Լ

ուսման համար, — Ֆրանսայի եւ Ամերիկայի համարսարանները։ Ամերիկեան այդ մեծ վարժարանները ներու աշակերաներեն շատեր իրենց երկիրը վերադառնալով, Տոխացուցին Թուրջիոյ ամերիկեան բոլեններուն, ինչպես եւ մեր ազդպյին դպրոցներուն ուսուցչական կազմը:

րուն ուսուցչական կազմը :

1894 — 97ի հայկական աագնապին ատեն, երբ
Սուլթան Ապտիւլ - Համիաի հրամանով Թուրջեբը, Գերմանիոյ մեղսակցութեամբ եւ հովանաւրբը, Գերմանիոյ մեղսակցութեամբ եւ հովանաւրցին, մենջ այդ ոճիրին դէմ բողորդ ապերուն աւ
անին չարջին մէջ տեսանջ Ամերիկան, որ իր օգնութիւնն ընծայեց այրիներուն եւ որբերուն եւ իր
ամակցութիւնը՝ Հայաստանի դատին։
1909ին, երիտասարդ թուրջ կառավարութեան
կողմէ կազմակերպուած ջարդին (Ատանա) յանորգ
օրը, ամերիկացի մտաւորական մին էր, Տոջի
Հրրպրոթ Էտեմս Կիպրնա, փրոֆեսէօր Տարսոնի
Քոլէճին, որ ներկայ եղած ըլյալով այդ ողբերգու
Բեան եւ տեսած՝ անոր ծալջերը, Փարիդ եկաւ եւ
արիաբար երեւան Հանեց ահռելի ճշմարառաթիւնը,
Ֆրանսայի ինչպէս Ամերիկայի հանրային կարծիջին առջեւ։

Ֆրանսայի ինչպէս Ամերիկայի Հանրային կարծիթին առջեւ։

1914ի պատերազմին, Թուրջերը եւ Գերմանհերը առջեցին ամբողջովին բնաջնջել Օսմ. կայսթութեան Հայ բնակչութեւնը, որպեսզի ոնչչացնեն
Հայկական Հարցը։ Գլուխ Հանելու Համար այս
թատմնելի ծրագիրը, անոնջ դիմեցին երեջ միջոցհերու,— ջարդ, բռնի իսլամացում կիներու եւ
մանուկներու եւ զանդուածային աջաոր, որ ջոպարկեալ ջարդ ժըն էր։ Առաջին օտար վկաները որ
պարկեալ ջարդ ժըն էր։ Առաջին օտար վկաները որ
արձանադրեցին այս ահաւոր իրողութեւնները եւ
իրենց կառավարութեան Հաղորդեցին, հղան Թուրջիա դանուող ամերիկայի միսիոնարները։ Եւ
1915ին, երը Նիւ Եորջի մէջ Հաստատուած Հայատրական կոմիտէն այդ վկայութիւնները հրատարակեց իրեւ գրջոյկ, ընագիրը եւ ֆրանսերչն
ինարդ մանութիւնայի եւ Եւրոպայի մէջ։ Գ. Մորկընթիօ, որ այն ատեն Մ. Նահանգներու դեսպանն էր
կ. Պոլսոյ մէջ, միսիոնարներին իմանալով Փոջր
Ասիոյ խորհրը պատահած պարհուրանջը, բազմաթիև դիմումներ կատարեց թիրջական կառավարութ
թեան մօտ, ջարդերը եւ աջաորները կասեցներձ
Համար, բայց ապարդիւն։ Ան դիմեց նաև դեղմահական դեսպանին՝ ՎանվէնՀայմի, որ պատասխահանս դեսպանին՝ ՎանվէնՀայմի, որ պատասխահակ Թուրքիայ ներքին գործերուն»։ Բայց Գ. Մորկըն թօ անորեցաշ մէկ կետի մէջ — իր լամառ միկան օրարողեցաշ մէկ կետի մէջ — իր լամառ միայտութեան, ինչպես եւ Պապին դիմումներուն ռւիլ Թուրքիոյ ներքին գործերուն»։ Բայց Գ. Մոր-կրն Թօ յաջողեցաւ մէկ կէտի մէջ — իր յամառ մի-ջանորհը էր որ Կ. Պոլսոյ Հայ դաղութը — բաց ի բազմածիւ առաջնակարգ մտաւորականներէ որոնջ տարագրունցան եւ ջարդուեցան — ազատեցաւ աջարի արհաւիրջննիչն։ Եւ որովհնտեւ ջարդերը կը չարունակուկին զաւառի մէջ, Գ. Մորկըն Թօ հրաժարելով Ամերիկա դնաց, ուր բանախօսելով չատ մը ջաղաջներու մէջ եւ դիրջ մը հրատարա-կելով, նպաստեց մարդասիրական մեծ կազմա-կնովունեան, նիր Իսթ Բիլիֆի որ Հաստատուած էր այդ միջոցին, օգնելու Համար Հայ, սուրիացի ևւն, գոհերուն։

(Մնացեալը յաաջորդով)

45000 ቀበՆ ቡበՒሆԲ ጣቴቦኒኮኤኮ ՎዖԱՑ

Լոնտոնի ԹերԹերը հետեւեալ տեղեկուԹիւն-ները կը հաղորդեն Պերլինի օղանաւային ռմրակո-

Պերլին ուներ 4.400.000 ընտկիչ եւ աչխարհի ամենամեծ քաղաքն էր առանին ճարտարարուես -տի։ Ուրիշ խոսքով՝ հարիւրաւոր անհատական տուներ մանրանկար գինարաններու վերաժուած էին եւ կը դորժէին անդնդհատ։

տուսոր մասրանկար գրմարանարու վարածուած էին և կր դործէին անդնուհան ու կակոծութիւնն սկսաւ 1940 օգոստոս 25ին, երբ անալիական օգանաւեր 22 թեռն ռումբ ձգնցին։ Բայց թուն Տակատամարտը տեղի ունեցու 1943 նոյեմ բեր 18ին, երբ 444 ռըմ-անիրներուն վրայ։ Պատհրազմին սկրդինի դործարաններուն վրայ։ Պատհրազմին սկիդրեն ի վեր Գեր ժանիդ մայրաջաղաջին վրայ ձգուած են 45.000 թեն արձանիդ և արդթարարաններ վարաջաղաջին վրայ ձգուած են 45.000 թեն արձաներ կատարուած են 500 եւ աւելի թեն արշաւներ կատարուած են 500 եւ աւելի թեն ռումբերով։ Բուն Պերլինի Տակատամարտը տեւեց չորս ամիս, որու ընթացջին աւելի ջան 30.000 թեն ռումբ տեղաց ջաղաջին վրայ, մեծ մասը 13 ծանր կարձակումներով։ Երբ Տակատամարտը վերչա ցաւ, 326 գործարաններ ջանղուած կամ վնատատած էն, լրջօրեն Լլատելով Գերմանիոյ գինական արտարութիւները։ Բրիտանական ումբաձիդ հրամանատարութիւները ընդամենը 20.000 արջաւներ կատարած է Պերլինի դէմ։ Անոլ։ կորուստները չատ ծանր չեն Համարուիր,— Աւելի ջան 850 ռըմ-

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ուսեր ՄԸ ՏՈՎՈՎ

ՏՈՐԹ ՎԷՕՊԷԼՍԻ, կնոջը եւ զաւակներուն դիակները դանուհցան Պերլինի մէջ։ Հիթլերի եւ Կեօրինկի դիակները կը փնառուին տակաւին , Պերլինի աւերակներուն մէջ։ Կարծողներ կան Թէ Հիթլեր աւերակներուն մէջ։ Կարծողներ կան Թէ Հիթլեր տեղ մը պահուած է, ի հարկին ապրատանրութեան դրօշ պարդելու համար ... Կեօպելսի համար կլսեն Թէ վերջին պահուն Թոյն առած էր ամար կլսեն Թէ վերջին պահուն Թոյն առած էր ամար կլսեն Ի ԱՍԱԵՐԷ, 20Ր ԿԱՄԼԷՆ, Փօլ ՈԷյնօ, Գնդ. տը լա Ռօջ, Ջօր Վէկան, Լէօն Թուհ և ուրիշ բազմաթեր երեւելիներ, արոնջ հերականակա աջաղուած էին, փրկունցան եւ Ֆրանաս պիտի վերադառնան այսօր-վաղը։

ԼԵՀԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻՆ առեիւ, որ առելի ծանրացաւ 16 թե վարիչներու ձևրբակալութեան կարձառուվ , Գ. Ջորչել եւ Մ. Նահանդներու նախագահը մասնաւոր դիրեր ուղղեցին ՍԹալինի, ելջ մը գտնելու համար։

ՀԱՎԱԼ դաչնակից իչխանուԹեանց պիտի յասձուի սպանիական կառավարուԹեան կողմէ։ ՊՐԷՍԼԱԻ ՔԱՂԱՔԸ, որ պաչարուած էր Ռու-սերուն կողմէ, անձնատուր հզաւ վերջին պահուն, 40000 դերիներով։

SALLE GAVEAU

Կիրակի 13 Մայիս ժամը նիչը 14,30ին, Երգահանդէս ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆի Ցայտադրին մէջ կ'երեւին եւրոպական եւ հայկատ կան երաժչաունիւն, մասնաւորապէս Յովհ․ Թու մանեանի ԱՆՈՒՇ օփերայէն, նոխ բաժին, ինչպէս նաեւ Սայաթ Նովայէն։

U.yrhikuli Vausolin

ՍԷՆ-ԾԱՄՕՆ — Այս տարի մեր փոջրիկ դազունը րացառիկ չուջով եւ խուռն բազմունեամր
կատարեց Ապրիլեան Սգատօնը, որ կազմակերպուած էր չաբաններ առաջ, Հ. Ա. Ճ.ի եւ Հայ
Դպրոցի կողմէ։

Սգահանդէսը րացունցաւ, դպրոցի աչակերտներու երգած Բավ-Փորոտանով որ յոտնկայս ունկընդրունցաւ։ Բացման խօսըն ըրաւ՝ Գ. Լ. Աւետիջեան, որ վերլիչեց Թուրջին վայրադունիւնները եւ Գերմանիոլ մեղսակցունիւնը, հայկական սարսափներուն մէջ։ Ու Թելադրեց՝ ըլյալ
միասիրտ եւ համերաչի, դոնէ մեր ազգային դատին չուրջ։

միասիրտ եւ Համերաշխ, դոնք մեր ազդայրս դատին չուրջ։
Դեղարուեստական բաժինը Տոլս էր։ Շատ յաջող արտասանութիւններ ըրին, Օրիորդներ՝ Անայիս Տինտինեան, Հոիփոիմէ Ընտրիկնան, Մարի
ժամկոչեան։ Երիտասարդներէն՝ Մանուկեան, Ց.
Ջալրջեան, եւ Քէշչկարեան (մեներգ)։ Յետոյ
կենդանի պատկերներ՝ Հայ Դպրոցի եւ Հայ Երիտասարդներու Միուժեան կողմէ, բոլորն ալ յաջող։ Միջանկեալ խմրերդներ Երիտասարդ Միուժեան կողմէ։

պատարար պատպերսեր Հայ բոլորը ու Հայ Երրատսարդներու Միու Թեան կողմէ, բոլորն ալ յաջող։ Միջանկեալ խմբերգներ Երիտասարդ ՄիուԹեան կողմէ։

Կենդանի պատկերներէն լաւադոյն «ՄայրՀայաստանն» էր, ուր Օր. Հ. Ընտրիկեան խոր յուղուժով երդեց Գարահիսար երդը։

Օրուան տօնին առԹիւ, դրաւոր ճառ ժր կարդաց Հ. Գ. Վ. Գագեան։

ԱՐՆՈՍԼԸ, 29 Ապրիլ — Ազգային Ճակատի
նախաձեռնութեամբ, հինդ տարուան բռնի դադաթէ ժր վերք; այսօր տօնեցինջ Ապրիլ 11)24ը։ Ներկայ էր ժեծ բաղմութիւն ժը։ Առանց կուսակցական եւ դաղափաթական խարութեան, բոլորն ալ
եկած էին իրենց յարդանջի տուրջը մատուցանելու։ Բեժին ճակատը սեւ շղարչներու ժէջ կը կարդացուէր, «Երկիւդածութեամբ կը խոնարհինչ» Ակդային Ճակատին, նախադահը, Դ. Տ. Ստամպուլեան, Հակրճ ճառով ժը բացուած յայտարար
բեց սդահանդեսը։ Հոդեհանդիստի արարողութեւնչն վերք, Վարդանեան ջահանայ Թելադրեց բյ
լալ խոհեմ, հեռատես եւ հաժերաչի։ Ապա յաջոր
դարար բեմ հրատես եւ հաժերաչի։ Ապա յաջոր
դարարար բեմ հրատես է հաժերային արարութեան։
Պաղտասարեան, Մեսրոպեան, Թորոսեան եւ Սիսլեան, որոնջ բացատրեցին հայաքին ի արսափենբուն պատճառները, ողրայով 1,200,000 դոհերու
կողուստը, առանց դաւանանթե եւ կուսակցական
խորութեան։

Գեղագուեստական բաժինին իրենց մասնակցութեւնը բերին, Տիկին Թորոսեան (Ափ մր
հորուստը)։ Բոլոր արտասանութեւնները յաջող
կենս ընբին, Տիկին Թորոսեան (Հայ որբեն
վեջող) Վարդան — Ձինադաղար (Թալէաթին ըդ
դեռնումը)։ Բոլոր արտասանութեւնները յաջող
կեն, Հանդեսը փակուեցաւ Պ. Պաղտասարեանի
«Տեր Կեցոչով չարականով։
Տ. Սողոմոնեան

Տ. Սողոմոնեան

Ugusniud huj garhliar

Շարան դիչևր Փարիզ վերադարձան Մակոկ-պուրկի Stalag IIAի մեկ դանուող դերիներ եւ աշ-խատաւորներ, որոնց կարդին30ի չափՀայեր Ահա-ւասիկ անոնց մեկ մասին անունները — Փարիզեն՝ Պալեան Տրդատ, Ղազարեան Ղազար, Կուկունեան Սարդիս, Քեչիչեան Ցարունիւն։ Մարսելյեն՝ Ցա-կորևան Արնիւր, Ժամվոչեան Մանուկ, Պեչեջիր-եան Լեւոն, Քեչիչեան Սարդիս, Լիռնեն՝ Քարա-օգլաննան Կարպիս, Ղարիպեան Լեւոն։ Ցունուար 16ի Մակադարուրկի ոմրակոծու-նեան պահուն մեռած են հինդ Հայեր։ Stalag 11Bh ալխատաւորները, որոնց մեջ գաղմանիւ Հայեր, ամրողջովին ապատուած են:

ՖԲ. ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ՓԱՐԻՋԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒ -ՂԻՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ՝ 13 Մայիս, կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3էն ||, Jean Goujonի սրահներուն մէջ։ Մտւտը 100 ֆրանը։

ԿԱՐԴԱՑԻ՞Ք Է․ Բիւզանդի պահակը, վէպ, 534 էք։ Մաջուր տպագրութիւն, դին 200 ֆրանջ։ Դիժել․ --- 48 Rue Et. Dolet, Alfortville, «Յառաք»ի խմրա-գրատունը եւ գրավաճառներուն։ ......

ԳՐԱՑՈՒՆ Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

46, Rue Richer Paris (9)
 Դրատանս մէկ կր վանուին վերքին 5 տարիներու ընտացին Փարիզի մէկ լոյս տեսած Հայերէն բուրը ննտացին Փարիզի մէկ լոյս տեսած Հայերէն բոլոր Հրատարակունիւնները, ինչպէս նաեւ ուրիչ գիրջերու եւ Հանդէսներու ճոխ Հաւաջածոյ մը։
 Կր դնենջ ու կը փոխանակենջ ամէն տեսակ Հայերէն գիրջեր ու Թերքեր։ Դասադիրջերու միակ կեղրոնատեղին է մեր գրատունը։ Փնտունլ «Արանատ »ի չարջը եւն»։

Le Gérant : H. AGONEYAN
Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme - 13"

8ԱՌԱՋ կը ծախուի No. 3 Bld. de Strasbourgh և. No. 19 Bld. St. Denish կրպակները :

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme - PARIS (13°) Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Jeudi 10 Mai

Հինգշաբթի 10 Մայիս

ժԶ · ՏԱՐԻ — 16º Année № 4398-Նոր շրջան թիւ 27

Խմբագիր՝ Շ․ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր.

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱՆԿՑԻ՜ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Մօտ վեց տարի անաւոր ողմաւանքի մր տակ

Մօտ վեց տարի ահաւոր մղմաւանքի մը տակ ապրելէ, գալարուելէ եւ տադապելէ վերքը, ահա Եւրոպան նորէն կ'ողքունէ խաղաղութիւնը։
Այսուհնտեւ ինչ անակնկալներ ալ պատահին, անվինձելի է մէկ իրողութիւն,— Գերմանիդ անխապես և ինչնարներն ան աղդակները որ կրնային երկարաձգել 1939 Սեպտեմ բերի անչծքը է Այնարհանուրն այն աղդակները որ կրնային երկարաձգել 1939 Սեպտեմ բերի անչծքը է Այնարհանուտ գանզուածային, անօրինակ, ահասելի սարսափներով։
Տակարն Թարմ են վէրքերը։ Ո եւ է մէկը մասնաւոր ձիգի մո չի կարօտիր, պատկերացնելու հանարա այն Արհաւիրքը որ կը սպառնար անձանաչելի քառան ին վերածել ամ բողջ Եւրոպան։
ԵԹէ չափահաները մույած են չատ մը ըահեր անչափահանների կում գարարան են չատ մի ին արաները մույած են չատ մի ըահանանակի մի անանակի պետի արաներ են չեն դործեր այսօր ։

ԱՀակոչ գիչեր ցերեկ։ Չարաչուք չչակը՝ ինչԱՀակոչ գիչեր ցերեկ։ Չարաչուք չչակը՝ ինչպէս ժեռելական դօդանց մը,— «Արթուն կա՛ց» ։
Ամբողջ օրեր ու տարիներ։
Հեր ժե՛ ուջն են այն վայրկեանները, երբ, չաուշիւններ դէպի ստորերկրեայ պատապորանները, նկուղներն ու ժառանները կ՝ ապատաներն կիներով, ժանուկներով, ծծկեր երականերով եւ
դերեղժանին արիը Հասած պառաւներով ։Երբ, յադարուցներուն ժէջ, Հոկայական չէնքեր կը
փոչիանային ջանի ժը վայրկեանի ժէջ, իրենց
փոչիանային ջանի հեռակում է կը սաբսէին, իրրեւ թէ ժաժ ջ մը պատահած ըկրա ւ Երբ
անծայրածիր տարածութեանց վրայ, ժահ ու աւեր
ցանելով ամէն կողմ ։

Եւ տակաւին անասելի սարսափները բուն ռագ-մադալարիուն, --- դժոխային Թաւարումը Հապա -մադալարիուն, --- դժոխային Թաւարումը Հապա -պատ եւ մեջենաշարժ գօրամասերու, որաթոհիչ «Թոչուն բերդերու»։ Այլեւ դիւային, ջստմնելի կան ծովային ականներով, թռչուն ռումբերով։ Եւ միլիոնաւոր երիտասարդներու մոլիդին, արիւն -ռուլա ընդՀարումը մէկը միւսէն անմատչելի ճա-կաններու վրայ։

ռույա ընդ-արուսը սէկը միւսյն աստատչելը ծա-կատներու վրայ։
Միայն Եւրոպայի եւ Ափրիկէի մասին խոսե -լով, մնա՞ց որ եւ է հողի չերա, — լեռ, դաչա, ա-նապատ, ձոր, հրուանդան, կիրձ կամ նեղուց , որ եւ է ծովափ, դետ, սառուցեալ կամ հղուկէզ դոսի, որ եւ է տափաստան կամ կղզի, որ ներ գտոր, որ եւ է տափաստան կամ կղզի, որ ներ և կուտծ չրլլար յորդահոսան արիւնով, կամ աւհր-ուած հիմնայատակ փլուվումներով: Եւ ջանի՞րա-նուկ, ծաղկաւէտ ջաղաջներ կրնաջ համրել որ հուև ......

րակուս սնացած ըլլաս։

Իսկ բուն մարդկային ողջակք՝ գր, — միլիոնաւոր զինուսըներով, խուճապահար բազմութիւննելով, դերիներով, աջսորականներով, բռնի աջ խատանջի դատապարտուած գոհերով, խոքրովին
հրացանի բռնուած կալանաւորներով, արդելա բան՝ - դժոխջներու մէջ անօթութենել, տանջանջ ներեն, «գիտական փորձերեն» մահացած հաղար-

եակներով ...
Այդ , մարդկութիւնը փրկուեցաւ Անկծգէ մը եւ անոր պատմական որջերչն մէկը , իշխանասաստ Պերլինը աետ կ'ապաւինի հայնակիցներու վե - Հանձնութեան , «կարելի եղածին չափ չատ դերման կետնքեր փրկելու համար»։
Տակաւին դժուար է նախատեսել Եէ ի՛նչպէս ալևոի կազմակերպուի խաղաղութիւնը։ Բայց , ինչ որ տեղի ունեցաւ Մայիս ծին — աշխարհասասան պատուհասին վախճանը — աղատ չունչ ջաչել կուտայ ամբողջ տառապեալ մարդկութեան ար կուտայ ամբողջ տատապեալ մարդկութեան , այլեւ դար- Հանջ նորչն դինակից , բոլոր ճակատներուն վրայւ Ուրեմն երբ կր դադրի կրակը , հազարասորներ այ փրկուած կ'ըլլան կրակեն ։ Գուն իւրոպայի մէջ ։

Մատա՛ դ անոնց արեւուն , ինչպէս եւ այն միլիոնաւոր բացմազդի ռաղմիկներուն որ ճակատեսում որ ճակատեսութ հայար և նրերը հարարակուտի հայար և հարարի հարարակուտի հայար և հարարի հարարահայի հերարարակութի ուն արևուն որ ճակատեսութի այ փրկուած կ՛րկիներուն որ ճակա-

ու ներոպայի ույլ:
Մատա՛ղ անոնց արեւուն, ինչպես եւ այն
միլիոնաւոր բազմազգի ռազմիկներուն որ ճակա-տել ճակատ իողացան, արժեցնելու Համար Ազա -տութեան պայքարը րոնութեան դէմ: Անգամ մը եւս, — Անկցի՛ պատերազմը։

68 ԱՄԻՍ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Uhhapp te duhiamlin

Հիմա որ եւրոպական պատերազմը վերջացաւ Գերմանիոյ աննակորնեաց պարտունեամբ — փլու-գում գինուորական , բաղաքական եւ ոնտեսական դետնի վրայ — կ'արժէ՝ յետահայնաց ակնարկ մր նետել 68 ամսուան կամ 2076 օրերու ահռելի արևնահետունեան արիւնահեղու Թեանց վրայ։

արրեսա-օղութեանց դրայ։
Մասնադէտներ երկու մեծ ժամանակաչըր ջաններու կը բաժնեն պատերազմը, դրեթէ հաւասար տեւոզութեամբ։ Առաքինը՝ 1939 Սեպտեմբեթէն մինչեւ 1942ի այունը, դերժանական յաղթանակներաւ չրջանն է։ Ցաղթանակներ բազմազան եւ
ջախջակեչ, որոնջ յանդեցան դրեթէ ամրողք Եւրոպայի դրաւման եւ Գերմանիոյ պարգեւեցին եւրոպական կայսրութիւն մը աւելի ընդարձակ եւ
Հարուսա այն Նափուհոն իր աւոլուժիւնում և ա արդը արանման եւ Գերմանիոյ պարզեւեցին եւ-բոպական կայսրուժիւն մը աւելի ընդարձակ եւ-հարուստ դան Նափոլէոնի կայսրուժիւնը։ Եւ սա-կայն, ըսնի ժամանակը կ'անցներ, այդ յազժա-նակները հետղհետէ կը դժուարանային, աւելի սուզի կը նստէին եւ հեռանկարը հետզհետէ կր մժագնէր։

Պատերազմին բախտը գարձաւ Էլ Ալամէյնի (Ափրիկէ) եւ ՍԹալինկրատի (Ռուսիա) գերժանական պարտութիւններով, որոնց յաջորդեցին 1942ի աշնան եւ ձմրան ռուսական շանթագարիչ յարձա-կողականը եւ մառէշալ Մոնթկոմըրիի նոյնջան շան Թահարիչ յարձակողականը Եգրիպտոսի եւ Լի-րիոյ մէջ, ինչպէս եւ անդլեւաժերիկեան արշաւան-գը հիւսիսային Ափրիկէ։ 1942 Նոյեմրերէն 1943 րտոյ մեջ, ինչպես եւ անդլեւամերիկեան արջաւանըր հիւսիսային Ափրիկե : 1942 Նոյեմրերեն 1943
Մայիս, պատերազմին ընթացքը ճիշղ հակառակն
եղաւ առաջին չոջանի անցուդարձին։ Բախտը միայն մէկ անդամ ճակատ փոխեց՝ այն այ վճռա կան ։ 1942 Նոյեմրերեչն սկսեալ, Գերմանիան այլ
եւս որ եւ է հշմարիտ յաղթանակ չտարաւ, հրբեջ
եւս որ եւ է հշմարիտ յաղթանակ չտարաւ, հրբեջ
Հկրցաւ իսկապէս նորէն ձեռջ առնել գործողութեանց նախաձեւնութիւներ կրեցին նունջան ծանր,
սոյնիսկ առելի ծանր ջան այն ձախողանջները դարոպական պարտութիւներ կրեցին նունջան ծանր,
սոյնիսկ առելի ծանր ջան այն ձախողանջները դոր
պատճառած էր իր թշնամիներուն։ Այն ահարկու
ռազմական ուժը որ դերմանական տիրականար,
եւ մինչեւ Կովկաս, մինչեւ Վիւսիսային Հրուանգան եւ նգիպոոս, մաշեցաւ և ակարացաւ այն
աստիճան որ թշնամին վերջապես ջախջախուեցաւ
այն գենջերով որոնց չնորհիւ յաղթած էր Պատեբան եւ նգիպոոս, մաշեցաւ և ակարացաւ այն
գենջերով որոնց չնորհիւ յաղթած էր Պատեբանանցութիւնը զօրջով, օղանասերով, հրագերապնցութիւնը զօրջով, օղանասերով, հրաԳերմանիայ պերակչութիւնը պատերազժին սկիգբր։ Գերմանիան յաղթեռւեցաւ այն մինւնոյն միՉոցներով դոր դործած էր յաղթերու համար,—
մեջենական դանուրա, որ կը չկատեր դանակներու թեր կան օդամարտ, որ կը <u>Լլատէր րանակներու Թի-</u> կունչը, գրա**մապատ վի**Թիարի զօրամասերու խոր գրութը, գրութը որ կը յանդեր չարժուն ճակատա ժարտներու, պաչարումի եւ ոչնչացման ։ Տեղական Թերխ մը հետեւեալ ձեւով կ՝ամփո

փէ դէպքերը..

ւրչ դէպջերը...

1939 Սեպտեմբերին լեհական բանակը պար
աուեցաւ 17 օրուան մէջ, դերմանական դրահա
պատ դօրամասերու յարձակումով որուն ուժ կու

աար օդանաւային ծաւալուն յարձակողական մեր։

Այդ միջոցին, բազդատարար տկար ուժեր, իրենց

կոնակը տուած Ցիկֆրիտի ամրութեևանց,, սրոնց

վրայ Դաչնակիցները չուղեցին յարձակիլ, «տարօ

բինակ պատերապմբ» կը պարտադրէին դաչնակից

հրաժանատարու Թեան։

1940 Ապրիլին, Թշնաժի հրաժանատարութիւնը ահագին եւ ժանրակրկիտ պատրաստութնեն քր ունարին կրջ, կր պայթեցներ փոթորիկը։ Ցանըմարջա եւ նորվեկիա կր դրաւուէին դրեթե ամրողջութնաժը, ջանի մբ օրուան մէջ, անակնկալ կնրպով ու ցաժանաբ հլած դաշնակից զօրամասերը ծովը կը ննառուէին, բաց ի նարվեջէն։ 1940 Մայիսին նւ ճունաին թշնաժին շնորհեւ իր արհեստադետական դերան դութեան կը յաղթեր Ֆրանսայի եւ անդլիսական գօրջին դրեթե նոյնջան դեւրութեան դո որջան յաղթատ են բարձ կերջան արարաան եր և հասանան կույթան դեւրութեան կր արանանայի եւ անդրան արարանան եր և Սու (Յունիս 5—7), եւ երկու անդրանին ալ յաղթանակը տարուեցաւ 48 ժամեն։ Ֆրանսայի աւելի ջան կեսը դորանակի աւարիանները էկրցան վճռական հարուսած մբ տալ Անդլիոյ, որ դրեթե անպարապան էր այդ հայնարատ ձէին։ Ամեն պատագայի մէջ, այլ հու թերևու միվոցներ չունեին ցամաջ ելելու կան պատրաստ չէին։ Արենսա դինադադարը ստու 1940 Ապրիլին, Թչնաժի հրաժանատար

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

<41'U.4L', 4U.41'6811\8E4'>

Եւրոպական պատերազմը պաչաշնապէս վեր -ջացաւ երեքարքի գիչեր (Կ Ս այիս) ժամը ԼՀը մեկ վայրկեան անցած ։ Բայց աչիարեի ամէն կողմը արտիսնանութիւմներ կը կատարուէին երկուչարթի օրէն ի վեր, առանց սպասելու պայումական ձեւ ւակերպուխեանց լրացման։ Դերժանական անվելը հետեւեալ հրաժանը արձակեց յանուն ընդեն հրամանատարուԹեան .

մանատարունեան.—
« Մայիս Գին ժամը Լին դերմանական բոլոր ուժերը, բոլոր ճակատներուն վրայ, պիտի դաղ - րեցնեն կրակ։ Անտեք պէտք էէ փճացնեն որ եւ է ռազմանիւն կամ կազման։ Ոէ մէկ մարտանաւ պէտք է ընկդմել։ Այս հրամանին հակառակ որ եւ է արարք պիտի ըլլայ դրժում վերին հրամանա - տարունեան կողմէ ստորադրուած համաձայնու -

իծեսն »:

 Դերմանիոյ անձնատրութեան վաւերացուժը կատարուեցաւ երեղջարթի օր, Պերլինի մէջ: Դաշնակից սպարապետութեան փոխանորդը՝ անգլահանչալ Թէտրը եւ ֆրանսացի դօր տը Լաթի ար Թասինեի սաորադրեցին յանուն դօր Այդբն - Հաուրրի, մառէչալ Ժուկով՝ յանուն Խ Միու - Թեան։ Դերմանիոյ ներկայացուցիչն էր մառէչալ Քասին

հաուրրի, մաուչալ Ժուվով՝ յանուն Ա. ՄիուԹեան։ Գերժանիոյ ներկայացուցիչն էր մասւէչալ
Քայթըլ։
Այս վաւերադրով, դերժան հրամանատարուԹեան ներկայացուցիչները կր յայտարարեն.—

1. Ստորագրհայները կր յայտարարեն.—

հրամանատարուԹեան և մերկայիւս կր յայտարա ը

թենջ Թէ անպայման դաշնակից դերամոյն հրամա
հատարուԹեան եւ մետժամանակ հորհրդային վե
դին հրամանատարուԹեան տակ եղած բոլոր ցամաքային,

ծովային եւ օդանալային ուժերը։— 2. Գերման վե
թին հրամանատարուԹեան տակ եղած բոլոր գամաքային,

ծովային եւ օդանալային իշիակու հրամար

հան դարիս ուղղէ դերժանական բոլոր դինուորա
կան, ծոմային եւ օդանալային իշիակութեանց,

որպեսգի դործողուԹիւնները դադրեցնեն Մայիս

ձին համը 11.0ին (Կերը Եւրոպայի ժամ), եւ

մնան իրենց գրաւած դիրքերուն վրայ։ Ոչ մէկ

նաւ, մարտանաւ կամ օդանաւ այեաչ է խորտակ
տուի կամ վնասուի:— 3. Գերման վերին հրամանա
տարութիւ սպարական արանանատարուԹեան և պիտի ա
գահով դաչնակից վերին հրամանատարութեան այա դիրը

կամ տրուելիջ հրամանատրութեան այա դիրը

կրնայ փոխարինուիլ անձնատրութեան այա դիրը

կոնուր վաւերագահուի հանուր արտարուր

« 4. Ջինուորական անձնատրութեան այա դիրը

կոնուր վաւերագրով որ պիտի պարտադրութ կրնայ փոխարինուիլ անձնատրունեան ուրիչ տեւէ
ընդ-հանուր վաւերագրով որ պիտի պարտադրուի
Միացեալ Ազգերու կողմէ կամ անոնց անունով:

- Ենէ դերման վերին հրամանտարունիւնը կամ
անոր իչխանունեան տակ հղած գօրամաներեն մէկըն ու մէկը անձնատրունեան այս դրին համա ձայն չչարժին, Դաշնակից բանակներու դերադոյն
հրամանատրունիւնը եւ Սորհրդային Սպարա պետունիւնը ձևուջ պիտի առնեն իրենց յարմար
դատան պատժական եւ այլ միքոցները:

Ցաղբանակի ճառեւր

Ինչպէս Հաղորդեր էինը երէկ, Անդլիոյ վար -չապնաը երևջչարքի իրիկուն ժամը 3ին Յաղքա-նակի պաչտօնական լուրը Հաղորդեց ձայնասփիւռ ճառով մը։ Ցայանելէ վերք անձնատրութեան պա-

ծառով մը։ Ծայտնել վերջ անձնատրութերան պա-րադաները, Չըրչիլ չարունակեց .
— « Թշնաժութերւնները պաչտօնապես պիտի դագրին այսօր, երեջչարթեր, 8 Մայիս, կես դիչե-րը մէկ վայրկեան անցած, բայց կեանջեր փրկելու համար «Կրակը Դադբեցուցէջ»ը սկսաւ Հնչել երէկ բոլոր ճակատներուն վրայ։ Մանչի մեր սիրելի

լադրած էր, Իտալիան ալ պատերազմին մասնակ-ցած (12 Յունիս), բայց բրիտանական օգատորմի-ղբ այլեւս ի վիճակի էր ձախողեցնելու գերման լարձակողականը Մեծն Բրիտանիոյ դէմ (1940 Օ-ղոստոս - Սեպտեմբեր)։ Հակառակ յաջորդական լաղժանակներուն մինչեւ 1940ի վերջը, Գերմանիա պողծնապես կորոնդուցած էր պատերազմը։ TULFULBUL TUSEPULUE

ԴԱՀՐԱՆԵԱՆ ԴԱՏԵՐԱԶՄԸ

1944 առաջին աժանորը նշանակելի հղան Հալատնեան պատհրազմով։ Առանց մեծ ծիգնրու եւ հեծ կորուստներու, դերմանական ահարկու բանակը (Վերմախի) կը Հալնական ահարկու բանակը (Վերմախի) կը Հալնակու ծրադրած էր հասատանը (որ աժիսներու և կպաներ դեշ), Եւրոպայեն կապետ բանակներու և ևպաներ հեշի, Եւրոպայեն կապետ հութաքին բանակը։ Բայց այդ օրեն իսկ պատերազմին խուն կերրուր կը տեղափոնուի։ Գերմանական աննչերը կր պայհուին Սորհրային Միութնեան շահերուն։ Անպետուն հետրանական անրձերուն։ Անալեւուս մերձեցումը ձետազհետե ձեւ ու մարմին կատեր է Վարսեր բանակը, որուն ուժը միչա կը ստորականակապեր գերման հրամանապարութներնը, կը ստիպե գայն Արևւելջի մեջ պահել այնպիսի ձեծ ուժ մը որ այլնւա չի կրնար վճռական հարուած մը տալ Անդլիոյ։ Եւ ահա Հիմեյի կորոշէ յարձակիլ Խ. Միութնեան վրայ , դարմանագան պատրուակներով ։

Ամերիկա եւ հայ ժաղովուրդը

(Բ. եւ վերջին մաս)

(Բ. եւ վերջին մաս)
... Իսկապես գմայլելի հղաւ ամերիկեան միսիաարնելու եւ փրոֆէսէօրներու դիրջը այդ արեւ իրերի միկոցին։ Ոչ ոջ կ՝ուղէր Հեռանալ երկրեն, Հակառակ իրենց իսկ սպառնացող վտանաին։ Իրենց հայ սպառնացող վտանաին։ Թուրջերը կարդեցին կամ աջաղիկյին, իրենց աէրջերուն առվեւ, ոչ միայն ժողովուրդը, այլեւ աժերիկան ջույեններու Հայ փրոֆէսէօրներն ու աչակերաները, աւարի տուին և երբեմն ջանդեցին պահոնջ։ Այդ սրացաւ մարդիկը հոն մնային մինչև վերքը, բողոջելով ոճիրին դէմ, իրենց դեսպանին իմացնելով դործուած սարսափները, իրենց դեսպանին հայակորութեան միջամաութիւնը պահանկելով, որները մինիկարելով, օգնութիւն բաշխելով։ Ու ժանջ ժեկներան արարականներուն հետ, ժինչեւ գրուսան արդաստութրուրը պրուանկելով ,
գրուսան արարականներում բաշխակով ։ Ո

մանք մեկնեցան աջաորականներում հետ, մինչեւ
անապատներուն խորհրը, անոնց հետ միասին տառապելու, դանոնջ սփոփելու համար ահուկի Գողդոթայի ճամրուն վրայ ։ Ոմանը նախատուեցան ,
խուրանդուեցան Թուրքերու կողմէ, ուրիչներ
բանտարկուեցան, նոյնիսկ սպաննուեցան, ցաւէն
ժեռան կամ գոհ դացին համաճարակներու ։ Ուրիչներ, Վանի մէջ, օգնեցին Հայերուն դիմադրութեան եւ երբ Վանր կովկասի բանակին կողմէ փրկուելէ վերջ, նորչն Թուրքերուն դեմարեն ինկաւ
եւ ժողովուրդը կովկաս ապաստաներաւ, միսիոնարները, այր եւ կին, իրննց դրունն ունենալով
աջանչելի Տոքթ - Բէյնօլասը, որ Հայաստանի մէջ
ծառայած է կէս դար եւ իր կինը դոր Վանի Հայերբ իրևնց «պահապան Հինչտակը» կը կոչէին, այդ
դժոախաներունն ընկերացան մինչեւ կովկաս, իրենց տաժանելի դաղթի մէջ, Հայաստանի սաստկաչունչ ձմրան ։

... Ամերիկացիները մեծ գումարներ բաչիև

... Ամերիկացիները մեծ գումարներ բաշխե-ցին Նպաստամատույցի միջոցաւ , 4000 Հագուստ ղրկեցին եւ Հինդ միլիոն անդլ, ոսկի դրին Կովկաս կղզիներն ալ պիտի ազատին այսօր։ Գերժանները տակաւին տեղ տեղ կը դիժադրեն ռուս գօրջին, բայց եԹէ չարունակեն այդպէս ընել կէս դիչերէն վերջ, անչուշտ պիտի դրկուին պատերադմի օրենջ-ներու պաշտպանուԹենեն եւ ամեն կողմե յարձա-հում ահան հանն ռամասեր որութենու

ապատանած Հայերու Կոմիտէներուն արամա - գրունեան տակ, եւ ամերիկեան կառավարուներւնը 13 միյիոն ջիլօ այիւր դրկեց այդ դաղնական ներուն։ Ամերիկեան նպատոամատոյցին վարիչները փրկեցին — եւ այս՝ ամենամեծ ծառայու թիւնն է գոր մատուցին մեդի — տասնեակ հազարաւոր պատանիներ դոր դաստիարակեցին իրենց դպրոցներուն մէջ։ Անոնջ այդ որսերէն տասնեակ հազար գարոցներուն մէջ։ Անոնջ այդ որսերէն տասնեակ հազար մր փոխադրեցին Ս․ Հայաստան, ուր խնամեցին ջանի մը տարի։ 30 — 40 հաղար հայ հրիտասարդներ որոնջ այսօր Ս․ Հայաստան կամ նրանսա, Սուրիա, Լիրանան եւ Յունաստան կամ մեր ժողովուրդի ներկային եւ ապադային համար դասիրական մեն ժողովուրդի ներկային եւ ապադային համար, իրենց կեանջը կը պարտին ամերիկեան այդ մարդասիրական մեծ կազմակերպութեան։

... Նախագահ Րողվէլին, արժանաւոր լաջոր դարիրական մեծ կազմակերպութեան։

- Մախագահ Րողվէլին, արժանաւոր լաջոր պարւբենան եւ Արատութեանն ամենամեծ պաշտ դաններէն։ Ենէ ներկայ հակայական պատերամը կը յանդի տարատականութեան եւ Արատութեան ամերանւ Մեր ժողովուրդը, որ կռուեպաւ եր ամերրկան պատինը հարական ամերինըն եւ աներիկեան ամգրն։ Մեր ժողովուրդը, որ կռուեպաւ իր ամերուն մէջ, իւ յուսայ թերուն մետ կամ անոնց շարջերուն մէջ, և, յուսայ թերուն հա կաման անոնց շարջերուն մէջ, և, յուսայ թերնը եւ կցումը Երեւանի հայկական հարտերար արդիւնըներէն մէկը պիտի ըլլայ հայկական հարտերին հենան հարական հարաինին և մանակութենն մեր արդանակին արևութենան հարանութենն հարակութենան հարական հարական հարական հարական հարական աստութենն մեր արդարնին կերանանին հարական հարական այր որ մերնակիցները։ Այդ պիտի ըրևայ հարական աստութենան այդ դուն կը կատունին ներ արդարին կերար լաշարին հարալինին եր հարական արարինին և ապրութեան այդ դործով խորապես կորի կեսարին և աստութենն մեր արդարութեան այդ դործով խորապես աիտութենն են արարարար հարական արութեան այդ դործով խորապես ափան հարական հարավան արև իր բարանուն իր իրաակեն արևու հարարական արավան արև իր բարանան այն հերեան ային հարաին արարարարան հեն ին են հերեն մեր արանանանակին արանանան հերենն արևունին և հերենն մեն հերեն մեր հարարարում հեր հարարանում իր հարարարան այն հերեն արանանան հարարան հարարան այն հերեն հեր հարարանում և հերանանան հարարանան և և 20 ՍԱՆԵՍ

հերուն առջեւ։ Ֆրանսացի հրամանատարը ներկայ

կում պիտի կրեն դաչնակից զօրջէն»:

հերու պարապանունենեն եւ ամեն կողմել յարձակում պիտի կրեն դայնակից գօրջեն»։

... Ուրեմն վերջացած է դերժանական պատեթազմը։ Տարիներու տենըադին պատրաստունիւնհերէ վերջ, Գերժանիա Լեհաստանի վրայ խողացաւ
1939 Սեպտեմ բերի սկիզբը, եւ, Համաձայն մեր
կողմէ Լեհաստանի ընծայուած երայիասորութեան
եւ համախորհուրդ ֆրանսական հանրապետու
հետա, Մեծն Բրիտանիա եւ բրիտանական
հետ, Մեծն Բրիտանիա եւ բրիտանական
կայսունիւնը պատերազմ յայտարարեցին այս
հողկալի նախաթարձակման վրայ։ Քաջարի Ֆրանսան դետնուեյէ վերջ, մենջ, այս կորիեն եւ մեր
Միացեալ Կայսութեննեն առանձինն չարունակեդինջ պայջարը լման մէկ տարի, մինչեւ որ մեղի
միացան Խորհրդային Ռուսիոյ դինուորական ուժր եւ աւելի վերջը՝ Ամերիկայի Մ. Նահանգներուն ջախջախիչ կարողուճիւնը եւ ներական ար
փորջախիչ կարողուճիւնը եւ նիշականան
հիացաւ ընդուն չարադործներուն որ այժմ ծունկի
եկած են ձեր առջնեւ Կրնանջ ուրախանալ կարձ
տահեն մը, բայց մէկ վայրկիան իսկ մոռնանջ Օէտակույն կատաթիլիջ դործեր եւ ձիգեր կան։ Ճափոն իր բոլոր նենգուժեամբ եւ ընչաջաղցունեամբ
Հէ ընկնուած։ Իր պատճառած աւերը Մեծն Բրիտակույ, Մ. Նահանգներուն եւ ուրիչ երկիրներու
եւ կորչերի վայրադուքիւնները արդարունիւն
եւ հատուցում իր պահանին։ Ֆառասում, իր բորունիւն եւ իր դարչելի վայրադութիւնները արդարութիւն եւ Հատուցում կը պահանկեն։ Յառա՛լ, Բրիտա -նիա։ Կերցէ՛ աղատութեան դատը։ Աստուած պա-

կան պատերագնի վորպերն կան ապատերն որ երողապես կան պատերակն վարդերին կանում ը հոսական ակար արայն ակար արտերան կար որոշան հետ հրարար արտերան ակար արտերան արտերան արտերան արտերան արտերան արտերան հետ հրարարարության և արտերան հարտան հատանար հրար չառանարության հարտան հատանար հրար չառանարության և արտերացա կանության կարության հրար. Մենա հրարարության և արտերացա հրարար կը յասձանենը և ձեռն հրարարությանը որ մեր ուական կուսում չառանար հրար և հրարարության հրարարություն հրարարության հրարարության հրարարության հրարարության հրարարության հրարարություն հրարարության հրարարության հրարարություն հրարարությություն հրարարության հրարարություն հրարարություն հրարարություն հր 20P - 8C 40LF BUBSUPUPAFFFFL

Ֆրանսայի առժամեայ կառավարութեան նա դահն ալ նոյն ժամուն աւետելով յաղթանակը

րադատո ալ ողս ժամուր աշտակոլ յավտասակը համմաւորապէս չեչտեց --- « Պատերապմբ չահեցանւջ։ Ահաւասիկ Յաղ-թանակը։ Այդ յաղթանակն է Միացեալ Ազդերուն եւ Ֆրանսայի։ Գերման Թչնանքին անձնատուր ե դաւ արևւմուտջի եւ արևւելջի դաչնակից բանակ-

ներուն առչեւ։ Ֆրանսացի հրաժանատարը ներկայ էր եւ ժասնակից անձնատրուժեան գրին ստորա - գրուժեան։ Գերժանաիան իրորտակուեցաւ եւ ստո բաւրեց իր ազէտը։ Մինչ փառջի ճառագայինները անդամ ժը եւս կը փողփողին մեր դրօշներուն վրրայ, Հայրենիջը իր ժտածուժը եւ սէրը կ՛ուղղէ նաև անոնց որ մեռան իրեն համար, յետոյ անոնց որ, իր ծառայուժեան համար, այնջան պայջարն ում կէ հիդը իր դինուորներուն, իր նաւապներուն, իր օդաչուներուն, ու մէկ ջաջադործուժիւնը կամ անձուրացուժիւնը իր որդիներուն եւ աղլիկնե - բուն, ոչ մէկ ասուապանջը իր դերի այրերուն եւ աղջիկն - բուն, ոչ մէկ ասուապանջը իր դերի այրերուն եւ պարտուժեան մէջ ֆրանսացի ժողովուրդը իր երրայրական ողջոյնը կ՛ուղղէ իր ջաջարի Դաչարի կարուն եւ հունայն դահերուն որոնը, ինչպէս ինը, իսատրեն, եր տորն համար. Թատի՛ւ մեր հատրեն ան հրատուն արոնը իր հրակարերուն։ Պատի՛ւ մեր բանորիներուն որոնը ինկեռուեցաւ , չկչեցաւ այնջան գարհուրդին որ չընկեռւեցաւ, չկչեցաւ այնջան կարերերի փորձութիւն մեր արևնին, իրենց նիգերը մեր հունեցին մեր արևնին, իրենց նիգերը մեր հունեցին մեր արևնին, իրենց նիգերը մեր հորանակեն մերի արևնին, իրենց նիգերը մեր հորանակեն մերի հորանանան»։ ՈՒՐԻՇ ՃԱԻԵՐ ԵՒ ԽՐԱԽՃԱՆՔ

ብኑየኑՇ ፈԱՌԵՐ ԵՒ ԽՐԱԽՃԱՆՔ

ներու եւ լոյսերու մԷԶ։ Հրախաղութիւնները չա րունակուեցան մինչեւ առաու, ինչպէս եւ երէկ։ Լոնտոնի մԷջ ալ աննկարագրելի էր խանդա

լանտանի մեջ ալ աննկարագրելի էր հանդավառութիւնը։ Հազարաւոր բաղաջացիներ խրո նուտծ էին խորժրդարանին առջեւ, Չըրչիլը տես նելու համար։ Անհամար բազի խունուած էր նրարունին առջեւ, Չըրչիլը տես նելու համար։ Անհամար բազմութիւն մը մինչեւ
ժչմ մղոն տարածութիեան վրայ խունուած էր Չըբինկեմի պալասին առջեւ եւ չրջականները, ողջունելու համար թապաւորը։ Չըրչիլ պահ մը երեւալով, խօսջն ուղղեց ժողովուրդին եւ ըսաւ«Աստուած օրհնէ ձեղ։ Ձեր յաղթանակն և
այս։ Ցաղթանակը աղատութեան դատին ամեն
երկրի մէջ։ Մեր ամբողջ պատմութեան մեջ չենջ
ունեցած աւնլի մեծ օր մը ջան այս օրը։ Ամեն
մարդ, այր Թէ կին, ըրաւ իր լաւադոյնը»։
ժողովրդական ցնծութեան նոյն սանձարձակ
արտալայտութիւնները Մ. Նահանգներուն, ինչպես եւ բոլոր ապատագրուած երկիրներուն մէջ:

այես եւ բոլոր ազատագրուած երկիրներուն մեջ ։

FULL UE SALAL

ԵՐԵՔ ՄԵԾԵՐԸ ժողով պիտի դումարեն մօ տերս , Հաւանարար Եւրոպայի մէջ, լուծելու Հաժար կարգ մր անմիջական խնդիրներ։ ՎԵՐՋԻՆ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԱԼ դադրե-

մար կարդ մո անժիջական ինդիրներ։

ՎԵՐՋԻՆ ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԻԻՆԵԵՐՆ ԱԼ դադրեցան երէկ։ Ռուսերը Մայիս 8ին դրաւհցին 8րէդ տենը, կատաղի ճակատամարտե մր վերջ որ տեւեց երկու օր։ Փրակայի եւ ուրիչ ջաղաչներու
դերման զօրամասերը անձնատուր եղան Ձեխերուն։ Ծովակալ Տէօնից յայտարարութեամբ մր
հաստատեց Թէ «Նացի կուսակցութիւն» անձետացած է։ Այլեւս միութիւն չկայ պետութեան և
կուսակցութեան միջեւ։ Անդլիական զօրադունդմր մտու Քոփէնչակ։ Նորվեկիոյ դահաժառանդը
աւհաելով դերման բանակն անձնատրութեւնը,
առելցուց Թէ նորվեկիայիները Դաշնակիներու
որամադրութեան տակ են։ Ծուկոսլաւները դրաւնցին Ձաղրէպը եւ Լուպլիանան։
ՀիԹԼիՐԻ ԴԻԱ՞ԿԸ — Կարմիր բանակին զօթավար մը յայտնեց Թէ ռուս գինուորները Պերլինի
աւերակներուն մէջ դտած են դիակ մը որ չատ կը
նմանի ՀիԹլերի։ Դիակը ծակ ծակ եղած է դրնդակներէ։ ՀիԹլերի բանալի մեն դար հանակուները է ՀիԹերի դիակն է։ Քննութիւնները կը չարունակուին։

ΦիԹլե ըստ Էութեան Հարցաըննութեան են
Թարկուեցաւ առքի օր, լման երեց ժամ ։ Մառէչալը բոլոր հարցումներուն պատասիանեց առանց
փաստարանի։

իաստարանի ։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Հայոց առաջնորը ընտրուած է-տեղապահը, Մամերէ եպիսկ. Սիրունեան։ Առա -Հարկուած էին երեջ ընտրելիներ,— Արտաւագը Արը: Սիւրժէեան, Մամերէ եպիսկ. եւ Սերովբէ վրդ. Մանուկեան։ Ընտրունեան ձեռնարկուելով, 29 ջուէները կեդրոնացան առաջն. տեղասան վրդ. Մանուկեան։ Ընտրութեան ձեռնարկուելով, 29 ջուէները կեղթոնացան առաջն. տեղապահին վրայ որ տարիներէ ի վեր կը վարէ այդ պաշտօնը։ Ընտրութեան ատեն Կիլիկիսյ կաթողիկոսը Գահիրէ կը դանուէր, եւ Համադումարին հրաւիրուելով օրհնած է ընտրութեւնը (3 Մարտ)։ Մամբրէ և պիսկ ծնած է Կարին, 189 ին։ Նախնական կրթութելինը լրացնելէ վերջ մտած է Արմաշի դարսիվան-չը, 1910ին։ Սարկասադ էր, երբ 1915ին բոլոր միպրաններուն հետ աջսորուեցաւ Գոնիա։ Յետոյ վարդապետ ձեռնադրուհցաւ Գոնիա։ Յետոյ հարապետ ձեռնադրուհցաւ Գոլոր մէջ եւ հետ զհետէ դանազմն պաշտօններ վարելով, հաստատուեցաւ Եղիպոոս (1931)։

ՍՏԱՑԱՆՔ Couleur de Temps ֆրանոերԷն բա-Նաստեղծութիւններ Օր Հուրի Իփէկհանի (աղ-չիկը ընկեր Գասպար Իփէկհանի)։ Յառաջարան՝ Lucien - Paul Thomash, անդոտք Պելժիսյ Արջայա-կան Ակադեմիայի։ Տա Պրիւսէլ, 1944։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ — Գալուստ Սաղբրեան հւ. զաւակը, Օր․ Մառի Սաղբրհան, Աղապապ Պար-սաժեան, Տէր եւ Տիկին Հաժրարձում Տէրտէրեան ստմեան, Տէր եւ Տիկին Համբարձում Տէրտէրեան եւ զաւակները եւ բոլոր ազգականները իրենց խորին չնորհակարութիւնը կը յայտնեն ամէն ա - նոնց որոնը հանեցան իրենց ցաւակցութիւնները յայտնել անձամբ, նամակով կամ ծաղկեպսակով, ողբացեալ՝ Տիկին ՖԻԼՕՐ ՍԱՂԸՐԵԱՆԻ, — իրենց կնող, մօր, ջրող եւ ազգականին ժահուան առթիւ, որ տեղի ունեցաւ Châteaux de Selle, Ապրիլ 13ին:

ՖՐ. ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ՓԱՐԻՉԻ ՄԱՍՆԱՃԻԻ -ԴԵՆ ՊԱՐԱՀԱՆԳԵՍԸ՝ 13 Մայիս , կիրակի կեսօրէ վերը ժամը 3էն 11 , Jean Goujonի սրահներուն մէջ։ Մուտը 100 ֆրանը։

NUITS DES ARMENIENS DE FRANCE SALLE PLEYEL! ULX

SALLE PLETELP ՄԵՋ Կաղմակերպուած Institut Arménienի կողմէ, Տովանատորութեամբ կրթական նախարարութեան, Մայիս 26ին, ժամը 11էն մինչնւ առաւօտ։

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 13*

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Rondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme - PARIS (13°) Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

1945

Vendredi 11 Mai

Ուրրաթ 11 Մայիս

49. SUPh - 16º Année № 4399. Նոր շրջան թիւ 28

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր.

Ա.ՁԴՈՒ ՊԱՏԳ**ԱՄ** ՄԸ

inge — Righmi Luhm 11-ին վերծանու է․ Ց․ Դ․ ընխանասի Տեծարին քՈւ ընծ․ Գոմովե (րից -գրեսին, հրաասին ի վեր)։ Ոյո առեիւ գա-տանեն վերձ ինուսանում ի հեն հեն առեր և առ տանեն վերձ ինուսանում ի հեն հեն հեն առեր և առեն ին տանեն վերձ ինուսանում ի հեն հեն հետանում ինուսանում ինո ումուն գրություն գետնի վրայ։ դ,ադփոփբըչ բիդ անտնէ մասահուտց աշնոտտարչըբեն, անձայի ապեց վորև իուսավավ հորտնետվում որ ուն մ

առունու 1080 (1000)

կաւոր Մարմիր, իրրեւ բարձրագոյն ու Հեղինա կաւոր Մարմինը Եգիպաոսի ժեր կազմակերպու վենան, նկատի առաւ անցեալ չրջանին ժեր կաղ մակերպու Թեան եւ Համապատասխան Մարմին եր հերուն գործունկութիւնը եւ գծեց նոր ուղի՝ յա ռաջիկային Համար։

ռանիիային Համարը։

Արրուն գործունեութիւնը եւ գծեց նոր ուզի՝ յա ուտիիկային Համար։

Գոհունակութեան խօսջ ըսուեցաւ անցեալի գործունեութեան հե ձեռւջ ըերսուած արդիւնջներու մասին, ըլլայ կազմակերպական գետնի վրայ, ըլայի արդանի թե արդական կեանչեն ներս, հութեանն դութեանն այն ընդհանուր ջաղաջակա հարցենի ակիզբեն ի վեր մասնաւորաբ։ թ, եւ դերնան բսել՝ անկեց ալ առան։

Արդւ գործունեութեան կալուածեն ներս, հութերան գ արդութելին արդեր հետա կալուածեն ներս, հրա առան։

Արդւ գործուներութեան կալուածեն ներս, հրա արդունին մեն տիրող Համագործակցութեւնը օգտարուան մը գործը, հկաւ Հաստատերու թե դա արդեր ձարաներն արուն կարութ հայարարին հետ , անցնութեր օգտական երած է, առհասարակ, ձեր համայնգին հատարական անդեան անդութեան անդեան հետ , անդերը օգտական արդերն արտութ կացութեան հետ , անդերը օգտական եր դերսական և դուրծութեան անորհերը, հասաարանը հետն համարարուտծ է, վերն գումներ հայարար մենանարիները, հաստատուտծ է համարական եր դերսական և հայարարան են դերնարարա ատեղծուած է, վերն գումնեն, այլեւ կանոնաւորուած ինդեանուր մա տարարարար հետն հայարարան է ութեւնը, կրինական կացութեւնը, այլեւ կանոնաւորուած ինդեանութ ահայարարան է ու հետաարարարան ինդեանուր մա տարարարարան հետ այրենան հետ այրենան հետ այրենան կարութեւնան հետ այրենան համարրանան այրենան կարութեւնան կարութեւնան հետ այրենան համարարան արդերան արդենան հետաարիները այրեն անական կարութեան հետաարիները այրեն կանանան կարութեան հետաարիներում կերարերինան համարիներում կերարերինան հունիունան ու առում է արդենը գրծան հետաարիները այրեն անունան ու առում է արդենը են հետաարիները այրենան ու առում և արդենան ին ու գնութենու վեր եւ արդենան հետաարիները այրենան ու առում արդենան ին ու գնութենու վեր հետա արդենան հետաարիները արդենան ու առում արդենանը են ան արդենան ու արդենանը և անանան հետաարիները արդենան հետաարին ու առում արդենան ին եւ են են հետաարին արդենան հետաարին ու արդենան արդենանը են հետաարիներ արդենան հետաարին հետաարին արդենան հետաարին ու առում ու առուն ու հետաարին արդենան ու առում ու հետաարին հետաարին արդենան ու հետաարին ու առում ու հետաարին ու առունանը հետաարին ու առում ունան և առունանում ան արդենան հետաարին ու առունանում և անանան

PULLIPUAUL ABSTP LPUB

Բաղաքական դետնի վրա , Հ. Ց. Դ. Շրջ. Ժողովը եկաւ անդամ մը եւս յայտաբարհլու իր և հատաարժութիւնը՝ Կուսակցութեան որդնդարար իր ընդ անուր քաղաքականութեան — բոլու բռնու- թենններուն դէմ եւ բոլոր ժողովրդավոր, աղա - տական ու աղատատենչ ժողովուրդներուն ու չար- ժումներուն հետ:

ժում և երուն հետ։

Տարիներու ընթացջին Հ. Յ. Դ. կազմակերարութիւնները այս ոգիով խօսեցան, գրեցին ու
պործեցին։ Հայ ժոզովուրդը աշխատած է միչտ
պատութեան համար, գործած է ու պոհարսած
յանուն Արդար Դատերու, ոչ միայն իր սեփական
հակատադրին, այլև ընդհանրապես այն բոլոր գատերուն համար, որոնջ ձրտած են աւելի ամրա ցնելու ապատութեան զգացումը՝ ազդերուն մէջ.
Վերականգնելու ոտնակոխուած իրաւունջները,
դանագրաւուած Հայրենկ ջները, Հախչախուսերը,
դունագրաւուան Հայրենկ ջները, Հախչախուսերը,
դունագրելը, պատերազմի սկիզգեն իսկ դծեց իր
ու բնական համողումով է որ հայ ժու
ու բնական համոզումով՝ ժողովրդավար ազգերու
կողջին, տրամադրելով իր խաղաղ ու արդիւնաւոր ու բնական Հաժողումով՝ ժողովրդավար աղդերու կողջին, արաժադրելով իր խաղաղ ու արդիւնաւոր աշխատանջը իր ոգեւորու նիւնը, իր բաղուկը, ուր որ Հնարաւոր հղաւ, եւ իր նիւնական ու բարունկը, ուր որ Հնարաւոր հղաւ, եւ իր նիւնական ու բարունկցաւ Սժիւռջին քիչ, եւ երբ եկաւ պահը, իր հայրենիցին մէջ ալ, ուր աւելի ջան 250.000 կրարիձներ իրենց ոյժն ու արիւնը տրաժադրեցին ։ Բովանդակ Հայունիւնը, Հայրենիջէն ներս են դուրս, ներութերունան տրաժադրութեամը, ռաջով և նպատակներով եւ գուարերուն վրայ են անուց ետին, տուաւ իր ռեղաւտերան վրայ են անուց ետին, տուաւ իր ռեղաւտերան արանարունը են և հրար հերարունանի հունարունը և իր չարունակէ տալ դեռ ։

գաթականութիւն վրայ թչ ասուց հորշ, շուշե իր կերարդային եւ կը չարունակէ տալ դեռ։ Այս ընթացքը բռնեց Հայ ժողովուրդը համաչ-արհային այս 6. պատերազմին, ոչ իրրեւ «թա-մարչաչանութիւն», ոչ իրրեւ հարկադրանք «դէպ-

ջեր»ու, այլ իբրեւ իր Էութեան ու պատմութեան գրերջու, այլ բերու մը չէ այս հաւաստումը, այլ իրոդունիւն մը. անհերջելի իրողունիւն՝ որով -հետեւ համաչխարհային Ա. պատերադմին ալ հոյն կեցուածջն ունեցաւ հայունիւնը, գոհարհրու -

յայտիչն հղաւ իր ժողովուրդի չահերուն ու ձրգ-կետուածջն ունեցաւ հայունիւնը, դոհարհրու -ինան կազմակերպունիւնը, այս ժողովուրդին հարա -այս կազմակերպունիւնը, հաւատարիմ արտա -

ասում հեսուն ։

առում հերուս ։

Եգիպաստի Շրջ . Ժողով ամալամ մը եւս , դո-ՀումակուԹհամը Հաստատեց՝ Թէ Եդիպաստի իր կազմակերպուԹիւսը պահած է ընդհ . դիծը եւ կը

Երրորգ կէտը Երջ. Ժողովի ուղեգծին՝ իր դիրջն հղաւ Հայ հայրենիջին հանդէպ։ Հեռու վարդապետական մտահոգութիւններէ, գերագոյն մտահոգութիեն ունենալ՝ հայրենիջի բարօրութիի՛ւնը միայն. հաւատարիմ՝ ոգիով եւ ա-ջակից՝ կարելի բոլոր միջոցներով, նիւթական ու արուսահեն Հայաս հայրեն - արունան

արոյական :

Որպեսգի Հայոց հայրենները ապահով ըլլայ ,
հայրենն ժողովուրդը ապրի ու պահե իր համա հայրեննի ժողովուրդը ապրի ու պահե իր համա ժեջները — լեզոս, գրականունիւն, արունստ —
ժերները — լեզոս, գրականունիւն, արունստ հերևները մնան կանգուն, հայ հոգևւոր կնանջի
կեղրոնը, էջմիաժինը, չարունակե, հոգևկան կապ
հանդիսանապ աչնարհացրիւ հայուննան միկև։
Եւ այս բոլորը՝ այն խորին հայուննան միկև։
հետրաւորունիւն պիտի արուի հայրենականկան կապ
հայունեան, իր հայրեները հայունեան միկև։
հետարաւորունիւն պիտի արուի հայրենականկումով
եւ Հայր՝ իր հայրենիչըին վերադարձնելով, ինչ պես հայրենի հոգը՝ Հայուն։
Այս հաւտարով ու այս հասատա լոյսով փակ-

պես Հայրենի հողը՝ Հայուն։

Այս Հաւստարով ու այս հաստատ յոյսով փակթակա հաւտաարով ու այս հաստատ յոյսով փակթակա հաւտաարով ու այս հաստատ յոյսով փակթակա հաւտաարով ու հռանդով գործեն, այս արատ
պետրի հաւտաարով ու հռանդով գործեն, այս ար
աստ՝ միչա պոհարհրուն հոր Աչիաարեր ապատ ու
արդար կարդերով նոր կեանք մր պիտի բերկ ութերներու կարդեր Հայուն ալ. այն ժողովուրդին
որ յանար յուսախարուած է անցեային մէջ, բայց,
կր հաւատայ հե, կր հաւատայ դեռ թէ, այս անկա հայուն այս անգային մէջ, այս անկա հուսարութին հայութիւնը անիրն ու
հր հայուն այս անգային մէջ, այս ան-

ՄԱՆԲ ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԿԱՐԱԿԵՏ ԱՐՔ. ՄԱՁԼԸՄԵԱՆ, Յունաստանի Հայոց առաջնորդը, կարդ մր յայտարարութիւնն ըրած է Պոլսոյ «Սօն Փոստա» թերթին։ Թղթա կիցն է որ կը պատան է --

արտայայաունիւմակ հուրբամասմասնունիան բռնած բիրջը ձշղելու Համար դիմեցի անոնց պետերուն։ Առային տեսակցունիւնը ունեցայ Հայոց կրօնապետ Մադլըմեան կարապետի հետ, որ 85 տարե կան ծերունի մըն է։ Հայ կրօնապետը ըսաւ. — «Ցունաստանի վրա եւ Հայ կրօնասնունիւնը ունեցայ Հայոց կրօնական ծերունի մըն է։ Հայ կրօնապետը ըսաւ. — «Ցունաստանի կրաւումեն առան 35 հազար Հայ Անենի շրջանին մէն եւ Փիրէ կր բնակեր։ Գեր մանները մեր ժողովուրդեն 5000 հոգի բռնու — հետմա Դերմանիա տարին։ Անոնա իմ վրաս այ եներում բանակար ատանին և արահանիցին պաշտոներ հումալ։ Բայց երբ հասկցան եւ Թըրահպատան հումալ։ Այսուամենակնիւ, պահանիցին հրաժահումը։ Այսուամենակնիւ, վահանիցին հրաժահունը։ Այսուամենակնիւ, արահանիցին հրաժարումը։ Արտեսանենին հրաժարումը։ Արտուամենակնիւ հրահալ Երուրդունը։ Արտուամենակնիւ հետանային կարանայնիւններ ունեցով հայ հինդեցականը — կաւելցն Թուրջ թվակակացը — ըսաւ Թե Յու հաստանի Հայհրուն հարիւրին 90ը կուղէ վերա դառնալ Թուրջիա։ կիլիկին կԱԹՈՂիկՈՍԸ Գահիրէ գտնուած հետանա __ « Ցունաստանի փոքրամասնութեան բռնած

կիլիկիր կԱԹՈՂԻԿՈՍԸ Գահիրէ գտնուած կիլիկիկի կկտորի կրանին հահրգ գտնուստծ ատեն ին կասեղան մր սարգուած է ազգ իշխանութերանաց կողմե եւ այս առքիւ 2000 հզ. ոսկի հանդանակուտծ է Անքիլիասի դպրանացին համար։ Մինւնոյն ատեն 9 սաներ որդեգրուտծ են , իւրա ըստնչիւր սան տարեկան 120 ոսկի , չորս տարի յարորդարար։ Այնպես որ միայն այդ օրը նուերներու ընդ և գումարը հասած է 6500 եզ. ոսկիի։ «Յու սարեր» ալ 50 ոսկիով մասնակցած է հանդանակուտեսմ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

LEP 2PT FEPTEPT BL FTAUL

Դերմանները խրարու ետեւէ պարպեցին դի մադրունեան վերջին «խորչերը», Եւրոպայի դանադան կէտերուն վրայ, Համաձայն անպայման
անձնատրունեան դրին որ վաւերացունցաւ Գեր կան ձէջ։ Այս առնեւ աղատեցան նաևւ ֆրանստկան ձրա բաղաքներ, ուր Գերմանները դիրք բրոնած էին 1944 Յունիս Եէն ի վեր։ Այդ քաղաքնեոքն Լա Ռօշէլի պահակաղօրքը (Ատլանտեանի վրտայ) անձնատրունեան դիր մը ստորադրեց երկուշարնի օր եւ յանորդ առառուն յանձնունցաւ։ Որ եւ
է բան չքանդունցաւ։ Սէն նավեռի պահակաղօրքը
անձնատուր եղաւ երեջչարնի դիչեր, եւ Ֆրանստշարնի օր եւ լաքորդ առաուն յանձնունցա։ Որ եւ է գան չգանդունցաւ։ Սէն նավեռի պահակազորգը անձնատուր եղաւ երեջչարնի գիչնը, եւ Ֆրանսացիները գաղագը գրաւեցին չորևջչարնի օր։ Գիչեր քր ծանր պայնիւններ լոունցան։ Երրորդ բերդւր ընդեր, լուիան; ուր չատ մը հայ երիտասարդներ ջջուտծ երն բանատուր եղաւ երեջչարնի եւ ջաղաջը գրաւունցան։ Եւ գիրջապետ եղաւ երեջչարնի եւ ջաղաջը գրաւունցաւ չորեջչարնի։ Նոր ջանդումներ չե հատուր եղաւ չեխ զօրավարի մը որ հրամանա տարն էր դաչնակից գօրամասի մի։ Գործողու ճատուր եղաւ չեխ զօրամասի մի։ Գործողու հատուր եղաւ չեխ արդանակից կորավար մը ևւ ֆրանսացի գուապետ մը։ Թերները կը գրեն ներականը ծուկակալը, Ֆրիգիուս, որ արհամարհացիներուն հատ գիրջ մը բռնած էր մասնաւորապես ծրանսացիներուն հատ արտակալի հերիոյ մէջ։ Ծովակալը հանակար արդելափակուի Գերհիր մէջ։ Ծովակային հանակար արդելափակուի Գերհիր մէջ։ Ծովակայի հանակար արտենատրուներուն հանականին և Քեսելբինն գեր խօսէին։

Thorhuly be fruktrhuly gurh

Ամերիկեան 7րդ բանակը դերի բռնեց Գերմա-նիոյ օդանաւային ուժին կազմակերպիչը, մասէ-շալ Կէօրինկ եւ Հռչակաւոր Հրամանատար «քը, մառէչալ Քէսէյրինկ։ Կէօրինկ խոստովանեցաւ Թէ ստուչալ թեսելրիող։ Վերրիսը խոստողասարտ. Թե այդ կողմերը կը դանուեր ժարտեն ի վեր։ Յետոյ ըստւ Թէ մահուան դատապարտուած էր Հիթլերի կողմե, որովհետեւ Ապրիլ 24ին համարժակած էր Թելադրել Առաջնորդին որ հրաժարի եւ հեռանայ։ (Ապրիլ 26էն առաջ Թերթերը դրեցին Թէ Կէօրինկ հաստասան է).

(Ապրիլ ՀԵՀ և առաջ թեղթերը դրացիս իշ գշերիող Հրաժարած է)։
Մառեչող Քեսելրիսկ, որ նախապես բարեւ Հրաժանատարն էր Իսոպիոլ գերման բանակին, մառեչալ Ռունայիետի (նոյնպես գերի) յաքորդեց ժարտ 22ին, իրրեւ ապարանվետ արեւժահան և Հարաւային ճակամերուն։

Հարաւային ճակատներուն։ Հիմկերի Համար կ'րոհն Թէ Շուէտ կամ Տա-նրմարդա փախած է։ Տարակոյս չկայ Թէ Դաշնա-կիցները պիտի պահանվեն յանձնել, իբրեւ նախա-դահը Կէսβափոյին եւ հետեւարար պատերազմի

า ชิกุณคุณคุริก นักแนลน์

դահը կեսնատիոյին եւ հետեւարար պատերաղժի ոճրագործ։

Լոնտոնի ԹերԹերը կը դրեն Թէ Գերժանները հրաշարերեն կնտելու փորձեր կատարած են չորահիրն այնին հրաշարենին կնտելու փորձեր կատարած են չորահիր այնին հրաշարութիւնները չօչափել Շուէտացիներու ժիքոցույն է կերթափոյին խոտութիւններ եւ չատ ժը Հրեաներ արձակեր է արդելարաններն են չատ ժը Հրեաներ արձակեր է արդելարաններն իր չուսեւ Թէ՝ Տրէդանի ոմրակոծութենն վերք, Հիթներ հրանակեր է դնդակածարել չատ ժը հրակացի եւ ամերիկացի դերիներ, դայց Հիժներ յահուներ է չնդան արձարել այդ հրամանը հերան հանարի հարակոծութենն հերան հանարել այդ հրաման է կարմիր բանակը Պերլինի վարչապետարանին մեջ դատծ է Եւրապայի մանրամասն ջարտեսը որ կը պատկաներ Հիթների։ նետող, նուն հասատատութենան բակն մեջ երեւան հանուած է Հիթների խաջատ հրական մեջ երեւան հանուած է Հիթների հարձատերաներով, չան հարարուած է արդարաններով և սեղաններով, չանի կորած են մօտենալ, որով հետեւաերեամբ ուտելիջ ամ արդեր վարարան հետեւային հետան հանուդիները կորած են մոտենալ, որով հետեւարութեամբ ուսերին հետան հանաապան հետ հետեւարութեամբ անունական հանաապան հրած են վաւհրաթեամեր անունական հետ են հետելիներ ուր կերպես են հետենան ուսերին հետել հետեւարութեամբ անուրաներով, թան հետելիներ ուր կերպեր անձասայան հղած եր դարկարանինեն ուր կերպել հետեւարինեն ուր կերպեր անձասայան հղած եր դարկարանինեն ուր կերպել հանաարան հետենակինեն ուր կերպել հետեւարուրիներ հետեւարուրիներ հետեւարուրիներ հետեւարուրիներ հետեւարուրիներ հետեւարուրիներ հետեւարուրիներ հետեւարուներուն հետեւարուրիներ հանաարան հետեւարուրիներ հետել հետելարուրիներ հետելարուրիներ հետելարուրիներ հետելարութերութեր հետելարութեր հետելարութեր հե այլուր փոխադրելու ծրագիրը։

ՍԹԱԼԻՆ ԱԼ ԽՕՍԵՑԱՒ

30 ZUUUQUP4 ZUQUP PVAUVOPNA

Մառէչալ ՍՅալին իր յաղժանակի ճառը իս-սեցաւ չորեզչարնի օր, ձայնասիրեռ ճառով մը։ Խ. Միու Թեան ժողովուրդները Ֆրանսայեն, Անգլիայեն եւ Մ. Նահանդներեն 24 ժամ Վերքը Անդլիայեն եւ Մ. Նահանայներեն 24 ժամ վերքը աշնեցին Ցաղթանակի Օրը, ժամացոյցի տարթերութեամբ։ Անոնջ պատերազմին դաղարումը պաշտշնապես իմացան չորեջչարթե առատու, ժամը Լեն ջիչ մը առաջ։ Մոսկուայեն թերակից մը կր պատմե թեր հաղորդունցաւ յաղթանակը։ Քանի մը վայրերը հաղորդունցաւ յաղթանակը։ Քանի մը վայրկան վերջը, հաղարաւոր ընակիչներ փողոց Թափած էին։ Նախագահ Կալինին անմիջապես արժանակուրդ չնորհեց եւ Մոսկուայի պատրարայը հրամայեց դոհարանական մաղթանըներ կատարել անորով երկրին մէջ։ Անչուշտ Էջմիածնի մէջ ալ

68 ԱՄԻՍ ՊԱՏԵՐ**Ա**ԶՄ

Սկիզբը եւ վախմանը

(Բ. եւ վերջին մաս)

Ուրեմն 1941 Յունիս 22ին գերժան բանակը ուժ գնօրէն յարձակեցաւ Խ Միու ժեան վրայ, ա- Հակութեան գրայ ֆինլանտական, հունդարական և ու ուժանական ֆինլանտական, հունդարական և ու ուժանական զօրագուներերը ուն։ Կարժիր բանակը առաջին չաբաժներեն իսկ ծանր պարտու Թիւններ կրեց ևւ Գերվանները ժտան խորհրդային անժայ- բաժիր ապատու Ժեանց ժէջ։ Բայց, հակառակ բերկանութ - Մինսգի, Աժոլ Էնսկե, Քիէվի ևւ Բրիանսը - Վրագմայի ոչնչացման մեծ Հակատաժարտներուն, Խ Միու Թեան դիմադրական կորո- վը մնաց աննկուն, և դինօւորական ուժերը՝ չատ աւելի գերակչիո ջան և՝ Ենթարդեր Թչնասին։ Գերվը մնաց անսկուն, եւ դինուորական ուժերը՝ չատ աւելի դերակչիռ քան կ ենքարդեր Թչնամին։ Գերանենիա կր սարկարութ արևեկչքի Տակատան փոխարբել իր յարձակողական ուժեն դրեն է ամ բողջուներ, ու Թէևւ իր բանակները Ռուսիոլ խորհրը կը Թահանցեն, բայց կը կորսնցեէ Տակատամարտը ձժեռեն առաջ չահերու յոյսը։ Նոյեմ դերին ևւ Դեկ տենցերին, Ռուսերը կը չահին պաշտպանողական հակատամարտը Մոսկուայի առջեւ եւ կը փրկեն մայրաքաղաքը։ Միեւնոյն ատեն, կը դատահեր արաահերա արահանցերին իր հարարը Մոսկուայի առջեւ եւ կը փրկեն մայրաքաղաքը։ Միեւնոյն ատեն, կը դատահեր արատերազմին կր Հասնակցին Դերմանրներն ալատներագին կր Հասնակցին Դերմանրներն ալատներացնեն կր Հասնակցին Դերմանիոյ դէմ։ Հիթյէր Թէեւ նոր դինակաց մը կը չահի, բայց այնուհատերանանեծ կայսրութիւնները, իրենց աներան հանանեն կայսրութիւնները, իրենց անակ Հարատութիւններով, հում նիւթերով եւ պորական հարատութիւններով, հում նիւթերով եր պրութենն իրենց արեն։ Միւս կողմ է անդլեւասքոն կատարան կատութիւնները եւ արաչարի մը կորեր հուսիոյ հերական հարահան դորարան կատութիւնները և Միութեան օգնելով ռազման հարարական հարևակ անդրական հարահան որ ի վերջոյ պիտի ջախարական հարանակին պատերակին իրենց յարձակողական հարաշումներով, կը դարընեն իրենց յարձակողական հարաշումներոն որ ի վերջոյ պիտի ջախարակեր Դերմանիան որ ի վերջոյ պիտի ջախարակեր Դերմանիան որ ի վերջոյ պիտի ջախարակեր հերանակին պատերակին իրենց արանական հարահան որ ի վերջոյ ակտի չախարական հարահանին որ ին հարակին արատերակին իրենց արանակում անանակում անակոր հարաքումուն հարական հարահանին որ և հարաքանին հարահեր հերանակին արատերակին արանակորն անակողական հարահանակին արատերակին արանակորն անակորակին արանակոր հարաքանումուն որ ի վերջության հարահանակին արանակոր հարանակոր հարանակոր հերին արանակոր արանակոր հարանակոր հարարակին արանակորն արանակոր հերին հերիա արանակոր արանակոր հերիանի հարանակոր անակոր հերիան հերիանին հերիա հերիանին հերիա արանակոր հերիան հերիան հերիա անակոր հերիան հերիան հերիան հերիան հերիանին հերիան հերիանակոր հերիան հերիան

Չախջախէր Գերմանիան։

1941—42ի ձմեռնային պատերազմի ընթաց բին, դերժան բանակը ընդհանուր առումով կը
պահ իր դերջը Ռուսիոյ մէջ ահաւոր տառա պանընկուվ եւ կորուստննրով։ Բայց Ռուսիրը ետ
կառնն Ռոստովը եւ պաշարումէ կը փրկեն Մոսկուան։ 1942ի դարնան Գերմանիա կը սահմանա փակէ իր տենչերը։ Կը հրաժարի Մոսկուայէն, եւ
հուժկու յարձակողականի մը կը ձեռնարկէ հարաշային Տակատին վրայ, դէպի Վօլկա եւ կովկաս,
դերժան բանարի Արիրկէի Ռոսմելի հաայնդերժան բանակը Ադերանդրիոյ եւ Սուէդի վրայ
կը խոյանայ։ Երկու բանակները կը ձդնէին միանալ Գարսից ծոցին մէջ, ուր համնելու համար
Հնդկաստանի վրայ ջալնլ կ՝ուղէր նաեւ ձավար
Հնդկաստանի վրայ բալնլ կ՝ուղէր նաեւ ձավոր
ուշուն՝ իր ձմըան եւ դարձան չանթահարիչ յաջոուշուն՝ իր ձմըան եւ դարձան չանթահարիչ յաջո-

դու Թեամբ :

Ծուտով ի դերեւ ելան այս յոյսերը : Գերման բանակը, որ օժտուած էր ահարկու ապառագինուԹեամբ, այս անդամ նոր ռազմավարու Թեան մբ հետեւելով կը համեի Վօլկայի ափերը եւ Կովկաոր դուռները, բայց ռուսական բանակները է շատ բան սորված էին արդէն : Իրենց յամառ դիմադրուԹենը հետգհետէ կը սաստկանայ, մանաւանդԹինայինկրատի պատմական ճակատամարտին մէջ :
Թինային էր յաջոգիր ամբողջովին դրաւել ջադնոջը, եւ ձմրան առջեւ կը դանուի արկածալի դիրջի
մը մէջ : Այդ միջոցին Ռոմմէլ, որ մինչեւ Ադեգսանդրիոյ դուռները հասած էր, կը սաիպուի կանգսանել էլ - Ալամէյնի մէջ , նորհիւ բրիտանական
գօրջին եւ ազատ Ֆրանսայի ուժերուն յամառ դիժադրու Թեան : Մինչ Մոնթկոմըի յարձակուժի

ձեռնարկելով արագօրէն ետ կ'առնէ կորսուած գետինը, խորհրդային բանակները ձմեռնային երկ ըրրդ յարձակողականը կը կատարեն Վորոնէժէն
ժինչեւ Սիալինկրատի հարտուր։ Այս անդամ դերշրջանը կը դառնայ դերեզմանը պաչարուած դերման բանակի հարուածային լաւաղոյն դօրամասերուն։ Ամբողջ ձմեռը գերման բանակը կ՛ընկրկի
խորհրդային ուժերուն առջեւ որ փրկրադէդ ալիջներու նման կը հոսէին Ուկրայնայի մէջեն։ Երին
հր մեկուսագուն։ Ռուսերը կարելի և՛րյյալ կասեիը մեկուսացուի։ Ռուսերը կարելի կ՝րլլայ կասեցին միայն մայիսին, մեծ դժուարութեամբ, 0-րէլ, Քուրսը դծին վրայ ։

րէլ, Քուրսը դծին վրայ :

Մինչ այս մինչ այն, 1942 Նոյեմրերին անդլեւաժերիկեան մեծ բանակ մր ցաժաք կ՝ելք Մարրը եւ Ալժերիա, ուր Ֆրանսացիներն այ կը միանան եւ կոնակեն կը դարնուր Ռոմմելի բանակը, որ հետապնդուելով Եգիպտոսի անդլիական բարհակին կողմե, տաժանելի նահանք մր կը կատարեր լիրիոյ ծովափին երկայնքը: Հակառակ Գերժաններու ձեռը առած միջոցներուն (դրաւում Թունուդի), Ռոմմելի բանակը ի վերջոյ կ՛ոչնչահայ Թունուդի չրջանին մել։

Թումուդի), Ռոմժէլի բանակը ի վերկոյ կ՛ոչնչահայ Թումուդի չրջանին մէջ։

1942—43ի ձմեռը Գերմանիոյ յոյսերը ի դերեւ կ՛ելին Ռուսիոյ եւ Ափրիկչի մէջ, մինչ Դաչնակին իուս համերու հետմեր սարջած օդանաւային յարածուն ամարկու դօրութիւնը անիմայ կրակ կը տեղար դերմանական ջաղաջներուն վրայ։ Այնու-հետեւ պատերացմը կը դառնայ երկար պատմու Թինւը դերմանական պարտութեանց։ Գերման բանակու դայց անվարող՝ յարձակողականի։

Այսպես, արեւելի մէջ հորերային յարձակողականի։
Այսպես, արեւելի մէջ հորերային յարձակողականը կը ձեղջի Դորեպիր դիծը։ Օրէլ Քուրսկ, հարջով, չետոլ Քիչվ եւ Որին հա կ՛աունուի։ Այն աաեն Դաչնակիցները դօրջ հանած էին Սիկիլիա, յետոլ Հարաւային Իտալիա եւ 1943 Ցուլիսին Իտալիա անձնատուր կ՛ըլայ։ Գերմահիա կր յարորի տոկուն ձակատ մը Հասաատել Ապելինեան լեռներուն մէջ, կատակ հա հարևների հետ կարուն հետ կարանին հանարութ և Նորեն ձեռջ առնել Պալջանները ուր իր ուժը խախտած էր արդէն։ Բայց, արդեն նոր ծակատ մը առելյած էր ներոպայի մէջ, եւ Գերմանիա կը հարկադրուի անդաժացնել բայմաթիւ դօրանաս եր եւ վիթիարի անրութերեներ չինել Ատլանաետի եւ Միջերկրականի ափերուն վրայ, ի նախատեսութեւն Դաչ նակիցներու արչաւանըին։

կանի ափերուն վրայ, ի նախատեսութիւն Դաշ - նակիցներու արշաւանջին։

1943 — 44ի ձքեռը անցաւ առանց Հողային կարեւոր փոփոխուժետմը։ Բայց օդանաւային ումրակոծութիւնները դերժանական ջաղաջներու վրայ դարձան աւհլի ահաւոր, եւ ռուսական երրորդ ձժեռնային յարձակողականը առանց նշանակուն կորդ ձժեռնային յարձակողականը առանց նշանակուն ինդ առանի չաքորդեց ամառնային յարձակողականը եւ Դերժակողականին։ Լէնինկրատ փրկուհցաւ եւ Դերժակողականին։ Լէնինկրատ փրկուհցաւ եւ Դերժակողական ինդեստերի վրայ ջշուհլով, Ղախջակոր պարտութիւններ կրեց իրարու հտեւէ, — վտար ւեցաւ Սժոլենսջի եւ Մինսջի չրջանեն, կորսնցուց Պալթենան երկիրները եւ արևւկրան Փրուսիոյ սահմաններուն վրայ Հանդիպեցաւ Ռուսերուն։ 1944 դարնան վտարուեցաւ Դեկեստեսին, եւ ռուսական բանակները խուժեցին Ռուժանիա։ Գեր ժանական բանակները կուժեցին Ռուժանիա։ Գեր հանական հարժանակույն հունասիցիները հասան մինչեւ դերժանական ապեմանարությելութը Հասան մինչեւ դերժանական ապեսական արևութար, ժառեչալ Ռունաչինարենանալ արձակողական արևումանան եւ արևւկիան ձա կատնելու Հաժար, վերջապես ընդՀանուր ժիացեալ յարձակողական արեւժանան եւ արևւկիան ձա կատներուն վրայ, 1945 Յունուարչն սկսհալ։ ԾԱՆՕԹ — Յաջորդում՝ պատերազմին համասուս ուս տասեսու

ԾԱՆՕԹ.... Ցաջորդով՝ պատհրազմին համաnom opwahpp:

մին ընփացքը փոչիացուց գանոնք։ Արդարեւ, տեղի ունեցու բան մր որ արամագծապես Հակառակա է հինլերական երեւակայունեանց։ Դերման կարտուեցեանը։ Դերմանիայուները անձնատուր կ՝ըլլան։ Ե Միութիւնը կը աշնել յաղ- թանակը, բայց միտչեն չանցրներ ոչ անդամառնել, ոչ ալ դնաջնչեր Դերմանան։ Ընկերներ, արդային մեծ պատերազմը վերջացաւ մեր կատարեալ յաղ- թանակով։ Վերջացաւ պատերազմի չրջանը Եւրոպայի մէջ եւ ահա կը սկսի խաղաղութեան չրջան մը։ Սիրելի հայրենակիցներ, կը չնորհաւորեն ձեղ լաղթանակոնին առնիւ»։

յաղծանակին առծիւ»:

Մժային ձառը վերջացուց փառջ տալով «հերսական կարժիր բանակին»,՝ «ժեր ժեծ եւ յաղքական ժողովուրդին», եւ պատերադմի հերոսնեւ թուս «որոնջ իրնեց կետնջը դոհեցին ժեր ժողո՝ -վուրդի ապատուծեան եւ բարօրուժեան համար»:

Մառէչալը ժինւնոյն օրը հաղորդեց կարժիր բանակին ժուտջը Փրակա(դչ.), հրամանատա-բուժեամբ ժառէչալ Կոնինւի, կատաղի կոիւներէ վերջ։ Հակառակ անձնատրուժեան հրաժանին, դերժան դինուորները կը չարունակէին դիմադրել և օդանաւնըը ուկակոծեր էին Ձեխոսլովաջիոյ ժայրաջաղաջը եւ ուրիչ երկու ջաղաջներ։

የԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՁԵԿՈՑՑԸ պարդա պես կ՝րուեր, առկի օր -- «Կես դելերեն ի վեր ԹրնդանօԹները լռած են բոլոր Հակատներուն վրայ»։
Ցետոյ հինդ վայրկեան դովեստ դերժան բանակին,
հետեւեալ վերջարանով. -- «ՊատմուԹիւնը պիտի
դատե»։ Եւ վերջադանով -- «ՊատմուԹիւնը պիտի
դատե»։ Եւ վերջադանս ակարեժիային մէջ ստորադրուած վերջնական անձնատրուԹեամբ, Գերժա նիոյ ցամաջային, ծովային եւ օդանաւային հրաժամատարները հանդիսաւորապես խոստովանեցան
Եէ գինուորական տեսակետով ալ պարտուեցան
շարաչար, եւ այլեւս պիտի էկրնան խօսիլ «ան
պարտելի բանակի» ժասին։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԱՆԹԵԼԸ պահանջեց որ Դայնա-

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ԱՆԹԵԼԸ պահանջեց որ Դաշնա-0 ՈՕԿՈՒԱԾԻ ԱՆԻԿԱԼ պատահրց որ բայսա-կիցները ձերբակալեն Հիթելէրի յաջորդը, ծովակալ Տէօնից , իբրեւ պատերազմի ոճրագործ եւ մահա-պարտ։-- Ծովակալը յայտարարութեեամբ մը լուծ-ուած Հռչակեց նացի կուսակցութիւնը։

ուտծ Հռչակեց հացի կուսակցութիւնը։

ՆՈՐՎԵԿՐՈՑ ՆԱՑԻ ՎԱՐՁԱՊԵՏԸ, Քուիգլինկ, որ ժամանակին Հայաստան դացած է Նանաէնի հետ, անձնատուր եղաւ իր հախարարներով։ Բչարը մէկ բանտարկուհյան Կէսքամիոյի բանաին մէն։ Նորվեկիոլ կառավարութիւնը ինդրեց Շուէ այն դիւրութիւններ ընծայել, Գերժանիա փոխադրելու Համար 30000 դերժան դինուորներ։ ԼԵՀԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻՆ ԱՌԹԻԻ ծաղած նոր ժիշակայի կր մնայ առկախ։ Հարցուժներ եղան Անդրել հրեսի. ժողովին մէն, բայց կառավարու Թեան ներկայացույցիչը խուսափեցաւ շջլափե Հարցը»։ Կառավարութիւնը իսուտումներնայան շրանը կաժ հեռաստան, Ձեխոսլովացիու ռուսական շրջանը կաժ Աւստրիա ժոնել, բացի կաթծ այցերութիւններէ, մինչդեռ խորհրդային ներկայացուցիչները ամէն ապատութիւն կը վայներն արևմուներ է, մինչդեռ խորհրդային ներկայացուցիչները ամէն ապատութիւն կը վայներն արևմուն չջջանին մէն։— Մոլոթով մեկներա Ման Ֆրանչնակոյեն։

ՊԵՐԼԻՆԸ ՉՈՐՍ ՇՐՋԱՆԻ պիտի բաժնուի, — ԿԵՐԼՐԵԸ ԿՈՐՄ ԵՐՋԱՆԻ պիտի բաժնուի, —
կեղրոնական եւ արևւհլեան մասերը՝ Ռուսիոյ,
հիւսիսային մասը՝ Ֆրանոայի, Հարաւային - աընսերան մասը՝ Անդլիոյ, արևւմ տեան մասը՝ Մ.
Նահանդներուն։ Դւրաջանչիւր չրջանի մէջ դերմգն պաշտոննայ մը պիտի նշանակուի վարչական
դործերու Համար։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻԲ.— Տէր ևւ Տիկին Զօհրապ Եռւթատեան եւ եղբայրը Գ. Ժիրայր Մուրատեան խորին չնորհակալու Թիւն կը յայոնեն աժ էն անոնց որ հաճեցան անձաժը կաժ դրաւոր ցաւակցութիւն յայոնել իրենց ժօր՝ ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ԵՐԱՆՈՒՀԻ ժահուան առԹիւ:

ՖՐ. ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ՓԱՐԻՋԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒ -ՂԻՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ՝ 13 Մայիս, կիրակի կեսօրէ վերջ ժամը 3էն 11, Jean Goujonի սրագներուն մէջ։ Մուտը 100 ֆրանը։

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԵՑԷՔ Փարիզահայ Երիա • Ընդհ • Միու Թեան միասնարար կարմակերպած գեղար -ուհստական հանդէսին , Salle Pleyelef մէջ, Կիրակի 17 Յունիս , ժամը 16.30ին ։ Մանրամասնութիւն ները մոտ օրէն։

նոյն արարողութիւնները կատարուեցան, կաթող. տեղապահին կարդադրութենանբ։ Մառեչալ Սթալին մասնաւոր օրակարդ մը ուղղելով բանակին, հրամայեց 30 համազարկ ար-ձակել հազար թնորանօթններով։ Իր ձայնասփիւռ ճառին մէջ, մառեչալը յայտարարեց.

ճառին մէջ, մասելալը յայտարարհց.

— « Ֆաչական Գերմանիան, գոր ծունկի բերին կարժիր բանակը եւ մեր դաչնակիցներուն գինուորները, խոստովանեցաւ իր պարտութիւնը եւ անձնատուր եղաւ առանց որ եւ է պայմանի ։ Մայիս Դին Ռէնսի մէջ ստողագրուհցաւ անձնա որու Թեան առժամեայ պայմանարիրը։ Մայիս Ցին, Գերվին մէջ, դերման վերին հրամանատարու Թեան մերկայացուցիչները ստորադրեցին անձնատորու Թեան վերջնական վաւերադիրը, ի ներկայութեան դաշնակից բանակներու եւ խորհրդային գործի պատուիրակներուն ։ Քան դիտնալով նենգարնում է Բան դիտնալով նենգարնում է Բան դիտնալով նենգարնում է հանական դաշնակերը և անաձայնու Թիւնները , մենն պատճառներ չունկինը հաշատալու անոնց դաս դաչապերսերը ու հասատարութ բետուր դանն պատճառներ չունեինը հանմատարու անոնց խոսքին դեն հաւատուր հանց ակսաւ երագրին, դերոնան որոշը այս առտու իսկ սկսաւ վար դնել դենջերը եւ անձնատուր ըլլալ ժեր դին-ուղրներուն։ Այլեւս ջուրջի կտոր մը չէ ուրեմն, այլ իրական անձնատրութիւնը Գեպմանիոյ դին -

... Այժմ, կրնանջ յայտարարել ԵԼ Հասած Է
օրը Գերմանիոյ վերջնական փլուզման, օրը մեր
ժողովուրդի մեծ յավժանակին ընդդեմ գերման
ալխարհակալուժեան։ Այն մեծ դոհողուժիւնները
դոր յանձն առինջ յանուն մեր հայրենիջին ազա
տու Թեան եւ անկախու Թեան, այն անհաշուհլի
դրկանջներն ու տառապանջները դոր կրեց մեր ժոդովուրդը պատհրազմի ընժացջին, այն լարուած
ալիատանջը որ կատարուհցաւ բանակի Թիկունջին մինչեւ Տակատը, հայրենիջի խորանին վրայ,
դոսակուեցան մեր կատարեալ յաղժանակով։ Սյաւ
ժողովուրդներուն դարաւոր պայքարը իրենց դո
յուժեան եւ անկախուժեան համար վերջացաւ
պալումով։ Այսուհան ժողովուրդներու ազա
տուժեան եւ խաղաղուժեան մեծ դրոշը պիտի ծածանի Եւրոպայի վրայ։
ՊԻՏԻ ԱՆՋԱՏԷԻՆ ՈՒԿՐԱՅՆԱՆ, ԿՈՎԿԱՍԸ ԵՒՆ

ՊԻՏԻ ԱՆՋԱՏԷԻՆ ՈՒԿՐԱՑՆԱՆ, ԿՈՎԿԱՍԸ ԵՒՆ-

«Երևջ տարի առաջ, Հիթլեր հրապարակաւ կը յայտարարեր թե որոշած է անդամատել և Միութիւնը եւ անգատել կովկասը, Ուկրայնան, Սպիտակ Ռուսիան, Պալթեան երկիրները եւ ուրիշ շրջաններ։ Ան բացէ ի բաց յայտարարեց.— «Մենջ պիտի ոչնչացնենջ Ռուսաստանը, որպեսզի այլնւս չկարենայ ոտջի կանդնիլ»։ Բայց Հիթլերի անժիտ դաղափարները չկրցան իրադործուիլ։ Պատերազ-

Le Gérant : H. AGONEYAN
Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme .. 13**

OPKP-bra

LE PREMIER OUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fonds en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme - PARIS (13°) Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Samadi 12 Mai

1945

Շարաթ 12 Մայիս

49. SILCh - 160 Année Nº 4490- Gan promi phi 29

հմոագիո՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր

UTO LABOURE 4C 4UAPE...

Դատերագմի դադարման հետ , Փարիզի եւ ոչ-

ազատօրեն ։

Մայրաքաղաքը տակաշին չէ դերագտած *իր* պատմական կերպարանջը, իրրեւ Լոյս-Գաղաջ։
Իրրեւ պայծառափայլ ոստան լուսայնցուղ պողոտաներով։ Բայց, ինչ որ կը տեսնենջ ճաղբեանակի
Օրէն ի վեր, բաւական է ապացուցանելու Համար
իններու մռայլ, վրդովիչ մղձաւանջէն ի վեր։
Այլեւս հարկադրուած չես որ եւ է պատուհան
աչջէ անցըներու, այս կամ այն ձեղջը խծկելու,
որպեսզի լոյսի չողեր ջերևւան փողոցէն։ Ալ ու,
սասիտի, գանացան ծածևոցներով, ու ներև աստ ատմական կերպարանջը, իբրեւ

ոտա փոփ , դահագած ծածկոցներով , ոչ ներկ ապա-կիներու վրայ , ոչ ալ կապոյա անժափանց Թուղթ , հիւրանոցչն մինչեւ խոհանոցը , ննչարանչդ մին -

քաղաջներու դաշտպանունեան մասին։

Ուբեմն լոյսերը կը վառին, լուսաւորելով ոչ

հրեանն լոյսերը կը վառին, լուսաւորելով ոչ

Ուրեմն լոյսերը կը վառին, լուսաւորելով ոչ միայն փողոցները, այլեւ պայծառացնելով հոգի-ները, որոնջ սմջած, ամպոտած էին, համատա-ահրապետութեան տակ։

"Արդենն որ որ ուս ապետա ենելնո հայեսներ

րած խառարի, կասկածի եւ երկիւդի երկարատեւ տիրապետունեան տակ։

Կուդեինը որ այդ պայծառունիւնը Թափանցեր նաեւ մեր ընկերային եւ հանրային կետներն
մեջ, Թափելով կանխակալ կարծիջներու դեղին բոր բորը։ Այստեղ եւ աւելի հեռուները, մինչեւ Ամեբիկա, մանաւանդ Ամերիկա, ուր դժբախտաարո
ոչ ըան մը սորված, ոչ ալ բան մը մուցած են։

Կը Թուի Թէ մարդիկ որջան հեռու բլլան հայբեան ոահմանամերձ շրջաններեն, այնաան դրժուար կը վարժուհն պայծառատեսունեան եւ փոհաղագում կապեր և այնարան հեռու բլլան հայբեան ոահմանամերձ շրջաններեն, այնաան դրժուար կը վարժուհն պայծառատեսունեան եւ փոհաղաղած, ինչո՞ւ տարիներով խռովայոյզ շրրջան մը, Եդիպտոսը, պատերազմին սկիղբեն ի կեր
հաղաղած, ինչո՞ւ տարիներով խռովայոյզ շրրջան մը, Եդիպտոսը, պատերազմին սկիղբեն ի մեր
հարան ու երանանը, իրաջն ու Իրանը, ուր ին Ամեբիկան պետի չարունակէր արիւն պոտորել։ Եւ
հոյն կազդութիչ հարան ու Իրանու, ուր ընդ
հարևումներ աւելի յանախաղեղ էին, աոնն մը...
Երբ կը խսոինը հոգիներո. պայծառացման
մասին, ըսել կ՛ուզենը Թէ մարդիկ պէտը է ընդու
նեն, վերջապես, որ բան մը փոխուած է _ չատ
բան փոխուած է _ նուր
հար փոխուած է ընդու

րան փոխուած է – մեր կեանջին մէջ։

ըրումներում մէջ, այլ ներկան ու իր պահանջները։ Նումներում մէջ, այլ ներկան ու իր պահանջները ։

թե և վրիպումներէ։

Ասանայ պիտի ցուցնեն այս դղողագին կերքայի հարեսան հեն, այլ ներկան ու իր պահանջները։
Այսօրն ու վաղը։
Երբեջ ժամանակը պիտի չպակսի, հին վեր ջերն ու վրիպումները վերլուծելու, սնւն ու ձերմակր, արդարն ու ժեղաւորը դատելու։
Այսօրն ու վաղը բալորովին տարբեր պարտա
կանուժեւան մր առվեւ կր դնեն մեդ, ինչպես ամբողջ ապատագրուած մարդկունիւնը։
Անմաջ որ խօսելու եւ դործելու հուանդ ունին,
լաւ կ՝ըլլայ որ ջիչ մեն ալ այդ մասին մասոծն ,
փոխանակ մինոլորուս ստեղծելու, ձիւն ծամելով
իմաստուժեւան համիկչներ չողացնելու, չանանջ
մինալ այսերը ապատութե և արդացնելու,
Մինչ լոյսերը ապատորեն կը վառին, ջանանջ
մինալ այսերը ապատորեն կը վառին, ջանանջ
հատաուժեւան համիկչներ չողացնելու, չանանջ
հատաուժեւան համիկչներ չորացնելու, որպեսի կարեւ
հատաուժեւան համիկչներ չողացնելու, որպեսի կարեւ
հատաուժեւան հայանական դրակարի առանանչներ

ԳՈՐԴԵԱՆ ՀԱՆԳՈՅՑԸ.— Մ. ԱՐԵՒԵԼՔ

Թէեւ աշխարհագրական յստակ - սահմանում թելու արտարդագրապաս յստաղ հայտառուս ու չի «Մերձաւոր Արեւելը» բացատրունիւնը, բայց, պատմունիւնը մուիրագործած է բառը, հե այդ անունին տակ կ՝ըմրոնենը անմիջապես Առա-Հաւրը Ասիոյ այն երկրամասերը որ կը գրկեն Մե-Հարկականի արեւելեան աւազանը եւ կը ձգուին Աեւ «Արակեսնեն» Մեւ հետ ձեռուն լրականի արեւելեան աւազանը ևւ կը ձվուին Ծովէն մինչեւ Հնդկական ովկիանոս, Եպէա կանեն մինչեւ Պասրայի

կանկա մինչեւ Պասրայի հայ համ գիտկ նկ Ամենահամեստ ըններից հայ համ գիտկ նկ այդ տարածուն երկրամասը երա Լոչ միայն օր-ըանը ամենահին քաղաքակրնունիրու հ այրեւ մանառանը ամենկն տեւական ընմը պատմու, նեան վիճիարի տռամներուն, որոնք մերն նա-ջուն, յանակ բացայայա կը բորրոքին, կը յուղեն աչիարհը եւ կարծէք վերջ չունին ։ Վերջ չունին, որովհետեւ աչիարհագրու -նեամը Մերձաւոր Արեւելըը, չմունանը, կեղրոնն է հին աշխարհի։ Երեր պատկանելի դամաքան

թեամ և Մերձաւոր Արևեկջը, չմունան է կրդրոնն է հին աչխարհի։ Երևե պատկանելի պամաջամասեր, Ասիաի Արիիկէ ևւ Եւրսպա այդ կէտին վրայ է որ իրարու կը միանան, իրար կը խաչաձեւնն։ Երերու բերումով ուրեմն Մերձաւոր Արևեկջի վրայէն անցան, կ՝անցնին ու պիտի անցնին մարդերայեն անցան, կ՝անցնին ու պիտի անցնին մարդերայեն անցան» որ կուպար Չինաստանէն, «Հաժեմներու համբան» որ կուպար Չինաստանէն, «Հորդե համբան» որ կուպար Չինաստանէն, «Հորդե անապատներն անցնող կարաւաններու բոլոր ուղիները կը յանդէին Միջերկրականի ափերուն։ Սուէսի Տրացը մէկ Հարուածով ցամաջային արահաները վերածեց ծովային ուղեղիներներ կերաի փոխանցում մը պարզապէս հանրութեան կէտի փոխանցում մը պարզապէս հոս կարը հանաւանը վաղը, Մերձաւոր այդ Արևելջը պիտի կազմէ ամենակարնւոր հանդրուանը ինչնայարն և և օդանաւի բանուն, հեռադնաց հաղորդակցութեանց ։ աղորդակցուԹեանց ։

Ամեիջապես վերջ ժեր ժաջին կը ներկայանայ այս երկրաժասի տնտեսական վիթիսարի, անհաշուհի նչանակութիւնը։ Բնութիւնը դայն օժտած է լայնօրեն։ Միջադետք կաժ Եդիպաոս հինչն ի վեր հողագործական բերբի չտեմարաններու համասի տնութի չտեմարաններու համան տրու չրջաններու ջարիւղի հարստութիւնը անհանեմատ աւելցուցած է անոնց վարկը միջադգային հրապարակին վրայ։ Իրանի յարանուն նաւ - թաւր դին հրապարակին վրայ։ Իրանի յարանուն նաւ - թաւրերը, հրագի նաւթահորերը, Փոջը Ասիոյ , Սուրիոյ, Արաբիոյ մէջ նաւթային հաւանական խառերու գոյութիւնը, — այսքանը կը բաւէ գու - չակելու թէ դրաժատիրական ի՞նչ մրցակցութիւնարև հեր դեմ դիմաց պետի գան այդ սեւ ու հեղուկ ոսկի ակերու չուրչ։ Երիպտոսը եւ Միջադետքը եղած են բաժպակի դասական երկիրները, եւ չնորհիւ ոռոգումի նոր ծրագիրներու, խոստմնալից հեռանկարներ կը պարգեն մօտաւոր ապագայի համար։ Տնտեսական - առեւորական այս պատկերը

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՀԱՇՈՒԵՑԱՐԴԱՐԸ

በՉ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ, በՉ ጣԵՏՈՒԹԻՒՆ

Դերժանիոյ Հաչուեյարդարը սկսած է արդէն։ Ամեն օր Հարեւը Հագարաւոր դինուորներ, նա-ւացներ, օգայուներ եւն. անձնատուր կիլյան ։ Դաշնակից բանակները չոդեպինդ յառաջ կը տա-նին դրաւումը, դերժան սուղանաւեր եւ մարտա -նաւեր կը Հասնին անդլիական նաւահանդիստնե տանր կրանուսը, դերցաան առեղատանար և հարտահարանի իր հասնին անդլիական նաւրանարութեան կարգմա հերաիրու վորչական իչիատներիանները արդէն ձևռնարկած են կազմա հերաիրու փութիւնարի իրենց անսիկական հնկողութեան տակ հերաիրու փուրի իրենց անսիկական հնկողութեան տակ հերանանի արցարձակ անձնատուր նղած ըլլալով, ինչ որ ունի երբեւ պետական գոլք եւ հարտու թերն տակ։ Ամերրիչեան կառավարութեւնը պա հաննեց Ուոչինկթինի դուիցերիական դեսպանա արձնեն անսիկակերնի արտարերնեն անսիկապես հիրանարարութեւնի անսիկասին հեռը առնել, Մ. և առնեն Ուոչինկթինի դուիցերիական դեսպանա տունչն անսիկական դիրոցներ ձեռը առնել, Մ. և առնենար Դերմանիույ վերարերեալ բոլոր դոյ-բերը եւ դիւանաթուղթերը։ Այս առնել, Մ. նահանականում մեն, առնել և դիրականատան թե Գերմանիա անայենարուն մեն, հերանանատուր եղան անձնատուր և արտել իրակաները։ Այս առնել գիտել արտել հերանանատուր հերանաները։ Այս առնել հերան հերանանատուր հերանանատուն հերանանարուն մեն, առնել և հերանանատուն հերանանարուն հերանանարուն հերանանարուն հերանանարութեւնը արտենուած եր դուիցերիական դես արտեսել արտել հերանարուն հերանանատուն)։

ուսուսաս է ... Հերասարական չրջանակներուն
մէջ դրեթե աննարընթաց կը Համարեն Մ. Նա Հանդներուն այս ձեռնարկը։ Ուրեմն Մ. ՆաՀանդները միաջ չունին դերմանական կառավարութիւն
Հանչնալու զանի մը տարի։ Արտաջին նախարա բութեան խորՀրդականն էր որ այս ձեռնարկը

շտալու զանկ մը տարի։ Արտաջին հախարա հեռնարկը հաղորդեց մամուլի ներկայացուցիչներուն ։ Լոնտոնի դիւանագիտական չրջանակներուն ։ Լոնտոնի դիւանագիտական չրջանակներուն ։ Հջ կը կարծուի Թէ Դաչնակիցները վերջ պիտի տան ծովակալ Տէջնիցի միջանկեալ իչխանութեան արձակեց, իր դանուի պատորութեան հրադործները անոր պաշտօնին կր հանդուրժեն պարզապէս իրրեւ փոխանց ման միջոց գինուորական եւ վարչական իչխանութեանաց միջեւ։

Անայիս երևան

ոտո սրլոց ու
Թեանց միկեւ:
Մեսլիոյ երեսփ․ ժողովին մէկ չարք մը հարցումներ ուղղուեցան Չրրյիլի, Գերմանիոյ վար չական կազմակերպուԹեան մասին։ Վարչապետը
ինդրեց յետաձգել, սպասելով Իտրնի վերադար -

ձին ։ «** Անգլիական օգազօրքեր իքան Օսլօ, եւ ժարտանաւեր ժամար հուիէնՀակի նաւահանդիստը, գրաւելու Համար Հոն ժնացած գերժան մարտա -նաւերը ։ Անգլիացիները անժիջապէս Դանիացիներուն յանձնեցին վարչական իշխանութիւնը։ Գեր-րուն յանձնեցին վարչական իշխանութիւնը։ Գեր-րենց սաժմանուած դիրջերը։ Միեւնոյն ատեն մի-ջոցներ ձեռջ առնուած են, բնակարան ճարելու

ցակցութիւններու, նոյնիսկ բախուժներու կրնայ

ակցութիւններու, նոյնիսկ բախումներու կրհայ հայերել է հանարարարին անարաժաները հայարելու Մերձաւոր Արեւելքի պատմական են բա արարելու Մերձաւոր Արեւելքի պատմական ժեծ նշանակութիւնը ժիչազգային տեսակէտով։ Ձար ժամայի չէ, հետեւաբար, թէ ինչու ժեծ պետութիւնները ժիչտ հետանուտ եղած են այգ երկրատարն վրայ կռուաններ ստեղծելու, կամ ազգե գութեան գոտիներու ձեւին տակ իրար դիմաւորելու։ Եւ անոնց այգ խուլ եւ յամառ մրցակցու թեւնն է ահաւասիկ որ Մերձաւոր Արեւելքը նկատել կուտայ իրրեւ ամենէն զգայունը աշխարհի հացակարութիւնը նիրովող դիւանա

տել կուտայ իրրեւ ամենեն զգայունը աշխարհի խոցելի կետերեն։

Եւրոպայի խաղաղութիւնը վրդովող դիւանագիտական բախումներ եւ պատերազմները չատ դիտական բախումներ եւ պատերազմները չատ ներան հետուեն կամ մօտեն առնչութիւն ունեցած են Մերձաւոր Արեւնչի դորդեան Հանդոյցին հետ Արեւնյան ինարիր, Սուելի խնդիր, հրկաթուդի մենաչնոր հետուդի առնարիստներու, չարիւդի մենաչնոր հետոց Հոդատարութեանց Հարց հւայլն, դանադան դրուարներն են միեւնոյն ողբերպութեան կարելի է նոյնեսկ խորհի թե ներկայ Աչխարհա հարնի է հորնակ խորհի թե ներկայ Աչխարհա ու արահորհ հարարութ Հանդոյցն է։

Մինչեւ հիմա այդ ափերու վրայ բրիտանա կան առիւծն է որ իր թանին աակ առած էրամենն կենական կետերը։ Դերմանիր չարոյնն նախ Օս-թրնի (դրու դէպի Արեւնչի) ամրողջ ջաղաջակաւ հանկը, խեղդուհցաւ երկու վիթիարի պարտու հենններու մէն։ Ֆրանսա, որ բարոյական մեծ Հայթ մի վայելած է անդոր Արաջաւոր Ասիոյ մէն, կը ջանայ պահել իր դերջերը։

հայց ահա երկու հոր մրցորդներ եւս, — Խորչորդին Ռուսիան եւ Միացեալ Նահանգ և հերը։ Լուռ խափանցում և Միացեալ Նահանգ և հերը։ Լուռ խափանցում և Միացեալ Նահանգ և հերը։ Լուռ խափանցում և Միացեալ Նահանգ և արութիանառորեն։

ուի յամառօրէն։ Պատերազմէն վերէ նոր էէ մը եւս պիտի բաց ուի Մերձաւոր Արևւհլթի Հազարումէկ Գիչերնե րու պատմութեան վրայ։

φ · *ህԱՆԱՍՍ*.Ր

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՕՐԱԳԻՐԸ

1939, Սեպտեմբեր — Հինլերի բանակները Լե-Հաստան կարչուեն Սեպտ Լին, չանքահարիչ ռազմավարունեամբ մը։ Անդլիա եւ Ֆրանսա պա-տերաղմ կը յայտարարեն (3 Սեպտ․)։ Գերմանիա եւ Խ. Միունիւնը իրենց միջեւ կը բաժնեն Լեհաս-

1940 — Ապրիլին Գերժանիա կ'արչաւէ Տանը-ժարջա եւ Նորվեկիա, Բրիտանական գօրջը կր պարտուի Նորվեկիոյ մէն։

պարտուի Նորվեկիոյ մէն։

Մայիս — Հիթլեր դինուոր կր դրկէ Պելժիա ,
Հոլանտա , Լիւջաէնպուրկ եւ կ'արչաւէ դէպի
Մանչ։ Պելժիոյ Թագաւորը անձնատուր կ'րյլայ
բանակով ։ Ձրրչիլ վարչապետ Մեծն Բրիտանիոյ ։
Յունիս — Անդլիացիները Ցէսնչէրջի աղէտէն
կը փրկեն 400.000 գինուոր — իրենց բանակին
4)5ը ։ Գերժանները Փարիզ կը ժանեն ։ Իտալիա
պատերապին կը ժասնակցին (12 Յունիս) ։ Մառէչալ Փէթեն դինադադար կը կնչէ , Գերժանիոյ
ձղելով երկրին կէսը ։ Ռուսիա կը դրաւէ Պեսա
բապիսին (Ռումանիա) ։ Ջօր - ար Կօլի մարտակոչը
(18 Յունիս) ։

(18 6 ուսիս):

8 ուլիս — Ռուսիա կը դրաւէ իսնոնիան, Լաքվիան եւ Լիքուանիան։ Վիլիի կառավարութիւնը Անդլիոյ հետ, երբ բրիտանական մարտանաւնը կը յարձակին ֆրանսական նաւնրուն վրայ, Օրանի առջև։ Օգոստոս — Գերմանական օգատորմերը և յարձակին բրիտանական Մոմարիան օգատորմերը կը յարձակին որիտանական Մոմալիի վրայ (Ափրիկէ), յառաջ կը խաղան դէսի Եգիպտոս։

Սհպտեմբեր — Ճափոն կը միանայ Առանց -ջին, տասնամեայ դաչինջով մը։ « Հոկտեմբեր — Դտալացիները Յունաստան

Համար մինչեւ ձմեռ։ Գերմանիոյ մէջ եզած ջան-դումները այնջան սարսափելի են որ , դժուար պիտի բլլայ տեղաւորել դրաւման բաննակին գին-ուորները։ Դեռ կայ միլիոնաւոր . անպատսպար բնակիչներու տեղաւորման խնդիրը։ Կոիւները կը չարունակուին Ձեխոսլովաջիոյ գանազան մասերուն մէջ, Հակառակ Փրակայի ան հումեն Ամեռենան Գ. առնակին իր

Նոյեմբեր — Սլովաջիա, Հունդարիա եւ Ռուժանիա Առանցջին կը ժիանան։ Ռուսիա Ֆինլան -տայի վրայ կը յարձակի։ 1941, Յունուար — Գերժանիա եւ Ռումիա բարեկաժութեան նոր դաչնագիր ժը կը ստորա -

Մարտ - Ֆինլանտական պատերազմը կը վեր-

ջանայ։
Ապրիլ — Գերմանիա կը յարձակի Եուկո սլաւիոյ վրայ, որ անմատուր կ՚ըլայ, եւ կը ջալէ Յունաստանի վրայ, ուր մահողած էր հտալիա։
Մայիս — Անգլիացիները կը ջջուին Յունաստանէն եւ Գերմանները կրևոէ կ՚արջաւեն օդանաւային դանդուածային դործողու Թեամբ մը ։

Յունիս - Գերժանիա (22 Յունիս) , յետոյ ի-

Յունիս. — Գերժանիա (22 Յունիս), յետոյ Իտալիա եւ Ռումանիա պատերաղժ ել յայտարաբեն
Խ. Միուժեան դէժ։ Ֆինլանտան ալ կը միտնայ։
Ցուլիս. — Անգլիա եւ Ռուսիա կը Հաժաձայ նին ժիասնաբար գործելու ՀաժարԳերժանիոյ դէժ։
Օգոստա. - Րողվէլի եւ Չրբչիլ կը խորհրդդակցին մարտանաւի մը մէջ, ստորադրելու Համար Ատլանտեանի Գաչինչը որ պիտի ապահովէ
«Չորս ապատութը ձևեր»։ Անգլիա եւ Ռուսիան Իրան կ՝ արչաւեն։

Սեպտեմբեր... Գերմանները ամերիկեան Թորփիլահալածի մը վրայ յարձակած ըրյալով, նա -խապահ Րոզվէլե կը հրամայէ նաւտաորմեն կրակ բանալ ուր որ հանդիպի եշնամի նաւերու։

դանալ ուր որ հանդիպի խշնամի նաւերու։
Հոկտեմիրեր .... Գերժանները կր յառաջանան
Ռուսիոյ մէջ։ Պաշարժան վիճակ Մոսկուայի մէջ։
Նոյեմբեր .... Ռուսերը հակայարձակողականի
կը ձեռնարկեն Ռոստովի արևւմոեան կողմը ։
Դեկտեմբեր .... Ճափոնցիները կը յարձակին
Փրրլ Հարպրրի, Փիլիպպեսն կղզիներու եւ Հոնկ
Քոնկի վրայ։ Մ. Նահանգները պատերազմ կը
յայտարարեն Գերժանիոյ, Իտալիոյ եւ Հափոնի
դէմ (8 Դեկա․)։

ռումբեր պիտի տեղան Հափոնի վրայ քան ինչ որ գործածուեցաւ Գերմանիոյ դէմ, զայն ծունկի բե-րելու համար։ Օդամարտին հետ միաժամանակ չինական բանակը պիտի յաղբէ ճափոնական ուժժրուն Չինաստանի մէջ։ Միայն Մ. Նահանգները 7.000.000 զինուոբ պիտի գործածեն, մէկ մասը ցամաք հանելով Չինաստանի մեջ

ցամած համերով Չինաստանի մեջ Հափոնր օր առաջ անձնատրութնեան մգնյու համար չարժանն մեջ դրուած են բազմաթիւ անգլիական մարտանասեր եւ գերժանական սուղանաշեր։ Այն բոլոր օգանասերը որ կը դործածուէին Գերմանիոյ դեմ , պիտի փոխադրուին Ճափոն։ Ֆրրանսական երկու գօրաբաժ իններ ալ — 30.000 Հոդի — չոգենաւի կր սպասեն , մասնակցելու Համար ձափոնական կոիւներուն։

դանազան մասերուն մէք, Հակառակ Փրակայի ան կումին։ Ամերիկնան Գ. բանակին եւ ռուսական ուժերուն միջեւ մնացած դերման դօրանասերն են որ կը մղեն այս յուսահատական պայջարը, Ռուսերն ձեռջը չիյնալու Համար։ Փրակայի կոիւ հերուն մէջ սպաննուած են 5000 չեխ Հայրենասէրներ։ Կրետէի եւ Միլոսի (Յունաստան) գերման պահակագորը անձնատուր եղաւ։ Կրետէի մէջ կը դանուէին 10.000 դերման եւ 4000 իտալացի գին ուորներ։ ւորներ **Ավեrիկեան բ**անակին

uraulmen Մ. Նահահդներու դինուորական շրջանակներին կը հաղորդեն ինք 2.357.000 գինուորներ պիտի փոխադրուին իննչեւ ինը ամիս, 3.100.000 գին ուորներ մինչեւ ինը ամիս, 3.100.000 գինուոր պիտի մնայ Եւրոպայի մէջ, իբրեւ գրաւման բախակ։ Վերադարձող գինուորները մեծ մասով պիտի լծուին աշխատանջի կամ ոլիտի արձակուին, մաս մին աչ հափոնական ճակատր պիտի դրկուի։ Մօտ 45.000 հոդի, որոնց մէջ կան շատ մի նախկին դերիներ, Ամերիկա պիտի վերադառնան այս աժին, օդանաւով կամ շոգենաւով։ Առաջին երեջ ամիսներու ընթացին իրբ 845.000 գինուորներ կամ միջին հաշուով աժիսը իբրեւ 280.000 հոդի պիտի փոխադրուին։ Երկրորդ եռամսեակին իրը 1,850.000 հոդի կամ միջին հաշուով ամիսը 305.000 հոդի կամ միջին կամ միջին հաշուով ամիսը 305.000 հոդի կամ միջին հաշուով ամիսը հատմսեակին իրը 1,850.000 հոդի կամ միջին հաշուով ամիսը 305.000 հոդի կամ միջին հաշուով ամիսը 305.000 հոդի։ Երրորդ եռամսեակին իրը 1,850.000 հոդի և ամ ին հաշուով անիսը 305.000 հոդի և Երկրորդ հատմսեակին աստանական հունը անիսը կամ ամսական 269.000 հոդի և

807.000 կամ ամսական 269.000 հոգի։
Նախորդ պատերազմին տարը ամիս տեւեց
2 միլիոն դինուորներու փոխադրուԹիւնը Եւրոպայեն Ամերիկա։ Այս անդամ փոխադրուԹեան հա ճար պիտի գործածուին ամերիկեան նաւեր, 400
փոխադրանաւեր եւ 800 սաւառնակներ, ինչպես եւ
Թշնամիեն գրաւուած նաւեր։ Երբ գինուորները
Ամերիկա հանին, պիտի դրկուին 22 կեղրոններ,
կարելի եղածին չափ իրենց՝ բնակավայրերուն
մօտ, եւ մէկ չարաԹէն կամ առժամեայ արձակուրդպիտի ստանան եւ կամ րոլորովին պիտի արձակ-

Շանթանարիչ օդառչաւ Zuchnlih drug

Հինդչարնի օր ամերիկհան 400 վինիարի «Թռչուն բերդեր» յարձակեցան Ճափոնի վրայ, իրրեւ նախարանը աժՀնչն աւերիչ օդարչաւին որ երբեջ տեսնուած ըլլայ։ Միեւնոյն ատեն աննելի կայանները անընդՀատ սպառնալիջներ կը տեղային, խորտակելու Հաժար Ճափոնի ժողովուրդին բարդյական կորովը։ ԱՀա ջանի մը ազդարարու *թեւններ* — Շուտով շատ աւելի մեծ քանակութեամբ

PULL OF SULUA

ԹՈՒՐՔԻՈՅ արտաջին դործավարը Հաղորդեց Ձորս Մեծնրուն Թէ կը Հաւանի «արդիացնել» կաժ վերաջննել Մոնթրէոյի դաչնադիրը՝ Տարտանէլի մասին, Համաձայն Ռուսիոյ բաղձանջին։ Նախա-բարը միեւնոյն ատեն փափաջ կը յայտնէ որ հան-րաքուէ կատարուի Ափրիկհան Տրիպլադ եւ Լիրիոյ մէջ, եթէ հտալիոյ ափրիկեան կայսրութիւնը պիտի բաժնուի...

պիտի րաժնուի...

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՒ ՁՕՐ. ՎԷԿԱՆ, Նախկին սպարապետը, որ նոր վերադարձած էր Գերժա - նրայէն։ Ձօրավարը տիար բլլալով, Վալ-ար-Կռա-սի հեւանդանոցը փոխադրուհցաւ. Իրեն հետ միա-սին ձերբակալուեցաւ Թէնիսի վարպետ մը, Ժոն ՊորոԹրա, որ տանը մէջ բանտարկուած պիտի մհալ, մինչեւ հարցաջննուԹիւն։ Վէկան ազդալապանուԹեան նախարար էր ՓէԹԷնի դահլիճեն մէջ, 1940 Յունիսին, իսկ 1942 Նոյեմբերին երբ Դաչնակրցները Հիւս - Ափրիկէ արշաւհցին , Գերժաններուն կողմէ ձերբակալուելով աջսորուեցաւ կնոքը հետ։

ցաւ կողը Հետ։

ՖՐԷՆԻ ԲԱՆՏԻՆ ՄԷՋ պատրաստութիւններ
կը տեսնուին, տեղաւորելու Համար Լավալը։ Թերթ
մեր կը գրէ թե նախկին վարչապետը կ'ուզէ որ Ամերիկացիները դատեն գինքը։
Հիթ ԼիՐԻ նմանող չորս դիակներ դանուած են
Պերլինի աւերակներուն մէջ։ Չորսն ալ սեւցած եւ
ածխացած են։ Ռուսերը անոնց չափերը եւ լուսանկարները առնել վերջ, կը չարունակեն պրպը առւմներ հատարել։

աումներ կատարել։

20Ր · ԱՅՉԸՆՀԱՈՒԸՐ օրակարգ մր ուղղելով Ֆրանսայի, Պելժիոյ , Հոլանաայի , Տանըմարդայի եւ Նորվեկիոյ Դիմադրական Ճակատի ուժերուն , ու օորվովող Իրոսաքրավան Հավար։ Էերժապէս դնաէստեց անոնց հերոսական պայքա որ պատերազմի ատեն եւ չնորհակալուԹիւն դայտ-նեց անոնց կարգապահութեան, ջաջութեան ևւ անհաչուելի ծառայութեանց հաժար։

ան աչուելի ծառայութնանց Համար։

ՄՈՍԿՈՒՍՅԻ ան Թելը կը ծանուցան է Թ Գերագոյն Խորհուրդը հրամայած է յաղթանակի չջանչանը բաժնել այն բոլոր գինուորներուն, նաւտակերուն եւ օղաչուերուն որ մասնակցեցան դերմանական պատերազմին։— Մառէչալ Ժուկով 12—15 միլիոն կը հաչուէ ռուսական կորուսաները (մեռած), գինուոր Թէ ջաղաջացի։

40**0**046664 «3000.2» h

8UV4 12

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք հետեւեալ

գումարները.— Շահան Վահանեան՝ Քան 5000 ֆրանք։ Խաչիկ Դահվէնեան՝ Փարիզ 1750։ Ստեփան Վահանեան՝

Դան 1900։

Գ. Պաղտատլեան՝ Փարիդ, Օննիկ ՏԷժիրձեան Շավիլ, Տիկին Բեկլարեան՝ Փարիդ, Տողրաժա-ձեան Սիսաք, Բարաձեան Իսի, Յակոբ Մկրեան՝ Վիքն, Գանաոյեան՝ Էջս, Տիկին Գօլօեան՝ Էջս, Ց. Նյանեան՝ Քան, Բ. Թորոսեան՝ Փարիդ 1000ական ֆրանջ։

Ծանօթ.— Տեղի անձկունեան պատճառով որ ցանկերը կը դիզուին եւ կը լետաձգուին։ Բո լորն ալ պիտի հրատարակունն։

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱՒԱՌԵՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՍԳԱՏՕՆԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

հՄԲ.— Այս թղթակցութիւնը ստացանք Մա-յիս 10ին ։ Շատ ուշացած ըլլալով , կ'արձանագրենք ի տեղեկութիւն ։—

յիս 10ին: Ծատ ուշացած թլլալով, կարձանագրենն ի տեղեկութ իւն:—

ՄԱՐՍԷՑԼ — Ապրիլեան գոհերու համադգա դեն որատօնը կատարուեցաւ Ապրիլ 29ին, կիրա կի, Փրատոյի Հայոց Մայր Եկեղեցիին մէջ նախաձեռնութեամբ Ադգ. Ճակատին: Նախ տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր պատարագ եւ հողեհանդիսաւոր պատարագ եւ հողեհանդիսաւոր պատել «Եետոյ, հկեղեցւոյ պարուկին մէջ, բացօջեայ, մասնաւոր ողադենի մը առջեւ, կատարուեցաւ բուն ողատօնը, մաս նակցուժեամբ հայ կախոլիկ եւ բողոչական յարածուանութեանց եւ դանադան կաղմակերպու թեանց, որոնց ներկայացուցիչները ճառեր խոսեցան այս առժիւ։ Բանախասները ծանրացան Երբբական հրէշային ծրագիրներուն վրայ, ռակառակ բուրոր դաւերուն, այսօր հայ ժողովուրդ մը կայ որ երբեջ իր իրաւունչներին էի հրաժարած եւ կը հաւատայ Թէ իր արդար դատն այ արտահասասան պատերազմի ընթացջին, չնորհիւ Միութեան հեռաարական հուրականակին հեռաակերումն ու արդար լուծումը կը հայ հոր կահան հեռաակիցներու յաղթանանակին։ Օրուան նախադարաբութե և Միութեան եւ Դաչնակիցներու յաղթանանակին։ Օրուան նախադարաբութե և Միութեան եւ Դաչնակիցներու յաղթանանակին։ Օրուան նախադարաբութե հեռաակորումն ու արդաթ լուծումը կը հատին հետաակորումն ու արդաթ լուծումը կը հանձենը խորհ. Հայաստանի կառավարութեան։

U29. ZUHUSE LENDE UER

ԱԶԳ. ՃԱԿԱՏԸ LԻՈՆԻ ՄԷՋ

ԼԻՈՆ — Կիրակի, 6 Մայիս, տեղի ունեցաւ
Աղդ. Ճակատի վարչութեան ընտրութերնը։ Ան դամներու ընդհ. Թիւն է 276։ ՔուՀարկութեան
աննակցեցան 220 հոդի, շատ խաղաղ մթնոլորտի
մէջ։ Ընտրուեցան 11 հոդի,— Գ. Գ ովսէփ Տէյիրմէնձեան, Գրիդոր Ֆէլլահեան, Մելջոն Գեղունի, Մարկոս Շահպադեան, Ջոհրապ Պօյաձեան,
Արտաչէս Մուրատեան, Կարապետ Տայրեան, Մինաս Միջայէլեան, Նափոլէոն Պրլըջեան, Անդրանիկ Օպօգեան եւ Կարապետ Պօսջծան։
Կիրակի, 13 Մայիսին տեղի պիտի ունենայ
Շրջ. Ժողովը, Լիոնի մէջ, մասնակցութեեաց 11
մասնանիւդերու։ Մաղթենը որ նոր վարչութեւնը
աւելի յաջող գործունէութեան մը ձեռնարկելով ,
դոհացնէ դաղութեն պատաները։— Թղթակից

ՖՐ. ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ՓԱՐԻՁԻ ՄԱՍՆԱՃԻԻ - ՀԻՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ՝ 13 Մայիս, կիրակի կեսօրէ կերջ ծամը 3էն 11, Jean Goujonի սրահնիրուն մէջ։ Մուտը 100 ֆրանը։
Գեղարուհստական բաժնին կը մասնակցին — Տիկին Ա. Սարգիսհան, Տիկին Այրամնհան, Օր. Շատինօվ, Տէր եւ Տիկին Ցակորհան։ Նաեւ սպա-

դական պար

SALLE GAVEAU

SALLE GAVEAU
Կիրակի 13 Մայիս ժամը նիչը 14.30ին,
Երգահանդես ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆի
Յայտագրին մեջ կ՝ երեւին հերոպական եւ հայկատ
կան երաժչտութիւն, մասնաւորապես Յովհ. Թումանեանի ԱՆՈՒՇ օփերայէն, Հոքս բաժին, ինչպես
նաեւ Սայաթ Նովայէն։

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ «ԶՈՑԳ ՄԸ ՀԷՔԵԱԹ», Ց․ Հի սայհանի։ Գին 120 ֆրանը։ Դիմել Հ․ Բալուհանի եւ Մ․ Պարտաժետն գրատումները, եւ Հեզինակին՝ 38 Rue du Ménil, Asnières (Seine):

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimeric DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 13 OPER-bra-

HARATCH Fonde en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme - PARIS (13°)

Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Dimanche 13 Mai

կիրակի 13 Մայիս

42. SUPh - 16º Année Nº 4401-Նոր շրջան թիւ 30

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր.

ՄԵՐ ԽՍՍՔԸ

ԲԱՐԻ ԵԿԱՆ, ԲԱՐՈՎ ԵՐԹԱՆ

Իրենց տեղացի բախտակիցներուն հետ, խունքը խումը կը վերադառնան հայ գերիներն ու աջար - արկաններն ալ,— անոնց որ գերի բռնուած հին Դիսի ամատր և աւերի առաջ հին իրենց ար բռնի հետմիան հայ գերի հռնուած հին Դիսի ամատր և աւերի առաջ հին , իրիեւ աշխատաւոր, «կասկածելի» եւայլն։

Առիթ ունեցանք տեսնելու, պատահարատաւոր «հարաց և հունեցանք տեսնելու, պատահարայա հանդին որ պարտը սեպեր հին իմ բարրատուն հանդիսին որ պարտը և հայեր կրև նց կարում և հարարին որ պարտական և ար հարունելու հարարն առնելու հարարենց բախտակիցներուն մասին։ (Անշուշտ տեւ իրենց կրած բարոյական եւ ֆիղիքական տառա ապանջներուն ։

պանընհրուն :

Անչուլա յողնութեան հետքեր կ'երեւան դէժբերուն վրայ, ճերմակներ՝ մապերուն մէջ ։ Բայց
եւ այնպես, տակաւին տոկուն , են եւ եւանդուն, ինչպես երբ առաջին անդամ կ'արձակուէին
որբանոցներեն կամ ապարակներեն ։
Գերութեւնը, բռնի աշխատանքը, օտարութեւ
նը եւ ուրիչ գրկանըներ ու տառապանըներ աւելի
արած են անոնց դեսակցութերւնը ։ Այնպես որ, եթե չայրենի, հարապաս միջավայրի մէջ իյնան,
կընան դառնայ պիտանի տարութեւն մեծ այնուներութեան մէջ պիտի

ծունչութեան համար։ Դժբախտաբար նորէն օտարութեան մէջ պիտի անցընեն իրենց հասուն տարիջը, սպասելով հայ-րենիջի սահմաններուն ընդարձակման եւ մանա-ւանդ կազմակերպուած ներդադԹի։

Ամեն պարագայի մեկ, իրենց ողջ-առողջ վե-դաղարձը ինոլունեամբ կը լեցնե մեր սիրաը։ Տարիներով անստուգունեան մասնուած բաչ-մունիւններ են որ աես տուն կուդան ճակատա-րաց, նոյն չարջաչ եւ աղնիւ աշխատանջին նուիր-ուելու Համար։

Ձինուոր էին անոնը, եւ կռուեցան ևոյնքան

Հինուսը էին անոնջ, եւ կրուեցան հոյնչան ջաքութնամբ ու Հաւատարմութնեամբ որջան եթէ իրենց սեփական հայրենիջին համար հղած ըլլար։ Երբ երկիրը պարտուեցաւ եւ ղարձան դերի — աւելի ջան երկու հազար հոգի — անոնջ ժնացին հոյնջան արի եւ հաւատարիմ, չուղելով իրենց հայաստակորը բաժնել տեղացիներէն։

Միայն այս պարագան — գոնկ՝ այս պարագան — բանկի այս պարագան վաճառներու որ եւ է չկամութիւն կամ կարութիւն, իրաւունքի ճանաչման ատեն ։ Բարի դալուստ բոլորին ալ ,— անոնց որ հատած են արդէն եւ անոնց որ դեռ ձամրան են ։ Եւ բարով երթան միւաները — կարմիր բանակին հայ դինուորները, որոնք հայրենիք պիտի վերադառնան հետղհետէ ։

ատոր արժան աւթքի տասատքնար «քրժեւ արժաղ՝ «առոր արժաղ աւթքի տասատքնար «քրժՀսյակար»ի

աստաս ասգաս առոլը տառապեցան շլեգերմական»ի խորթ Համազգեստին տակ գոր բունի Հագցուցած էր Թչնամին, ջամելու Համար անոնց արիւնը։ Աչիաթհամարտը իր անհամար, աննկարագրե-լի սարսափներուն հետ, ունեցաւ այս անկծջն ալ, — բռնի գինուորագրութիւն գերիներու, ի գին պատաս մը Հացի։

Բայց բռնակալ ուժը այստեղ ալ սիալեցաւ իր Հաչիւներուն մէք։ «Լևդէոնական»ները, Թէեւ լու-ծի տակ, Հետեւեցան ոչ Թէ տրուած հրաժաննե ծի տակ, հետեւեցան ոչ քիկ տրուած հրամանահրուն , այլ իրինց առողք բնազրին։ Այն աստիճան որ, երբ կարմեր իր բանակը յառաք կը խաղար, դեր-հրադրեց իրենց համար անծանօք շրջան մը — Ֆրանսա։ Այն հաչուով քիկ ոչ մինավայրը կը ճանչնան, ոչ լեղուն դիտեն, հետեւարար...

արևաստ եր հայունուր թե ոչ ուրաքայրը դը անչնան, ոչ լեզուն գիտեն, հետեւաբար... Մնացեալը գիտել։ Ֆրանսայի ազատագրու -Թեան մեջ, հայ «լեզերնական»ներն ալ կատարե -ցին վճռական դեր, կենսական կէտերու վրայ։ Եւ հիմա կը վերադառնան հայրենիչ, հոն Թափելու համար իրենց ջրտինջը։

խաղալու հասար երոսց բրարջը։
Անոնը հրապարակաւ ալ խոստովանեցան Թէ
Ինչ գուրզուրանը վայիլեցին այս դաղուժին մէչ,
երենց տառապանջի օրերուն։ Միեւնոյն ատեն
սորվեցան չատ մը բաներ, տեսան որ Հայկական
Արտասահմանը բոլորովին տարբեր է իրենց երեռակայած պատկերէն,— խորապէս հայրենասէր եւ

անձնուէր ։ Երթան բարով ։ Եւ թող այս տարրական դի տելիջը իրենց առաջին աւհտիսն ըլլայ Արաբատ -եան աչխարհին ։

1945

SOULY UL OFUAPP

(hund h hunina)

1941 Հոկա. 15.—Կարօտ ժը, սուր, արոփուն կարօտ մը կը տասկէ հոգիս, հրկար ատեն է վեր։
Հայրենի թ։ Անչուշտ։ Կովկա՛ս, Կարին, Տարձն, Վասպուրական։ Մինչեւ անդամ Գոլիս կամ Տրապորն։ Բայց այդ բոլորը այնջան հեռու կ՛հրեւան որ, անձկուԹեամբ կը փնտուեմ Պուլկարիան, ուր մացի երկու տարի, դրեՄէ անշարժացած Սութայի մէջ, եւ մանաւանդ Յունաստանը, ուր այցելեցի երեջ անդամ, 1921ին (15 օր), 1930ին (վեց անիս) եւ 1932ին (երեջ ամիս)։ Մէկ ծայրեն միւտը, Տէտէ Աղաճէն մինչեւ Կրետէ պտոյա մըն էր հունաստանի վեցամահայ այցելու Թիւնս։ «Հով ուական» պտոյա մը հեւ ի հեւ, «սիրտ ի Թունդ», Թեւերս եւ բիրանս լայն բացած, սարսուն՝ միամիտ խանդավառու թեամբ։
Ջորս դաղնակակականներ կը բաղկանար ինչ որ ԱՄԵՆ իր դաղու Մինիս էր բաղականար ինչ որ ԱՄԵՆ իր դաղու Մինիսեր՝ Բաղդատարար տանելի վիշակ ունեին Մակեդոնիս, եւ Թրակիս, գաղութներ էր պատկերը Կէջ Չինարի, Հարմանորի, Թէնեջե Մահայեսի, ԼեմպեՄի (Սիլանիկ) գաղմակայաններուն մէջ։ Աւեյի ահաւորը տեսայ Քանտիայի մէջ (կրետէ)։ Դժո՞նջ։
Եւ սակայն, Ժողովուրդ մըն էր որ կը հոսեր առաջութեն հետական, ժողովուրդ մին էր որ կը հոսեր առաջութեն հետական, հետևոն առաջութեն հետևոնին հետևոնին առաջութեն հետևուտ հետևունին առաջութեն հետևուտ հետևուտ հետևուտ հետևուտ հետևուտ հատուտ հետևուտ հատուտ հետևուտ հետևուտ հետևուտ հետևուտ հատուտ հետևուտ հ

ձել (Կրնադ): Իստ թաչ։
Եւ սակայն, ժողովուրդ մին էր որ կը հոսէր
չուրջդ, մեծ մասով Փոջր Ասիացի։ Երկիրն ալ աչուրջդ, մեծ մասով Փոջր Ասիացի։ Երկիրն ալ աչիր։ Սիրտդ նեղանար, կը բարձրանայիր Ակրոպոլիս, եւ ենք աստուածներու չուջը ծանր դար,
չունչդ կ՝առնչիր սրծարան մը, նարկիլեն պատբաստ (օրինակի համար)։

բաստ (օրրսագր Վասար)։ Բայց ասոնք ոչինչ, միջավա՛յրը, միջնոլորտը։ Երիտասարդունքիւն։ Խանդ ։ Հաւատք։ Ի՞նչ նդան հիմա այս ցիրուցան բազմունիւն-ները, աչքէ հեռու, պաչարուած, աւուր հացի

դարօտ ։

Նոյն կարօտը մինչեւ անդամ Փարիդէն դուրս
եղած չրջաններու մասին, ուր այնքան չկամու Թեամդ կ'երթայինք, ճառ իսսելու համար, աշնական օրերուն ....
19)21 Սեպտեմբեր 1942.— Ste Scolasse գիւղն
եմ, հիւր՝ Պօղոսին (Ալանսոնի չրջան Նորմանարի):

եմ, հիւր՝ Պօղոսին (Ալանսոնի շրջան, Նորմանադի)։

Առաջին անդամ է որ Ֆրանսական դիւդ մը կը տեսնեմ, այդ շրջանին մէջ։ Կառախումբ Մոն-փայինապեն, երեջ ժամ վերջը՝ կայարան — Ste. հասակումբ Մոն-փայինապեն, երեջ ժամ ալ օթոքար։ Շէն դիւդեր ամէն կողմ։ Կանանչ արտեր։ Անձորով, տանձով, սեր կեւիլով եւն - բեռնաւոր ծառեր։ Արջառ, ոչիաթ եւ ձի։ Հաւ, սագ, հնդկահաւ ցիրուցան։ Մէկուն միացեն չանցնիր ժողվել՝ դունալ ծառերէն Թափած խնձորներն ու տանձերը։ Տուները այնջան կանոնաւոր, դեղեցիկ են որ դիւդի ապաւորու - Թիւն չես կրեր, այլ կը Թուի Թէ մեծ ջաղաջի մը Թաղերն են որ կը տեսնես «միչդեռ իւրաջանչիւր տունի ջով կամ գիչ հեռուն ապարակ մը . կայ, կաթնաստունով, ախոսներով, փուռով, հողադոր - ծական մեջենաներով, ծական ժերենաներով։

ծական ժեղծնաներով։

Ի՛նչ բարի ժողովուրդ։ Հագիւ դիւղ ժատծ, հանդիպողը բարեւ կուտայ (Արեւելքի մէք ալ այավես չէ՞ր)։ Առաքին անդամ դիժացս ելաւ կին մը, հրեղջ-չորս կով առջեւը ձգած ու բարեւեց։ Եւ օրն ի բուն այսպէս, ջայեն Եէ հեծելանիւ կամ կառը նստած ըլլան։ Տասը տարեկան տղան անդաժ սորված է բարեւ տալ անծանօք այցելուին։ Եւ ի՛նչ ապահովու թեւն։ Ավրողջ տարածուքիւն և իր, հարուստ բուսականութեամբ, ապարտեղները և և 10—15 Հեջքար, տուներ՝ պարտեղներու մէջ, դուռները Հայիւ կովորուած, կահ-կարասիներու մէջ, սւ ը ևչ ապահովութիւն։ Ամբողջ տարածութիւն ներ, հարուստ բուսականութեամբ, ադարակներ 10—15 հեջթաբ, տուներ՝ պարտեղներու մեջ, դուռները հավիւ կղպուած, կահկարայիներու, անկողիններու ճոխութիւն՝ տուներու մեջ։ Եւ ճամբաներ, ինուդիներ, որոնք երկրի մբ համար այն են ինչ որ երակները մարմնին համար։ Երիտասարդներ մելամաղձիկ։ Մանուկներ չէնչող եւ բարի։ կիներ որ դիւղէ դիւղ կաթ կը հացնեն հեժերանում։ Երըմանատկան ուրևարներ որոնք խոս հարակած ատեն երը մօտենաս, ապլահար հրեսդ կը նային,— «Դուն հոս ի՞նչ դործ ունիս, օտարական»։ Գիւղին ժամը՝ Լուրի պես վճիտ արձանակում։

սորով։ Ծ. Հայ ժայրիկը որ ճերժակ պանիր կաժ ձաւար կը չինէ։ Ու տասնաժեայ կարօն որ Հեծելանիւով Թռած է մէկ ժամ անդին, մաջուր խոտ ճարելու Համար Տաղարին… (ձեր կերածը ճաղար է, ոչ

թե նապաստակ)։ 11 Նոյեմբեր 1941.-- Միամիտներ կը կարծեն Թէ միայն մեր մէք է որ դրիչ ըռնողները անինայ կը վարկարեկեն, կը սեւցնեն հանրային՝ դէմ բեր

/ ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԻ ՁԱՑՆԸ

Ես բանաստեղծ եմ , երկնքի որդի , Երկինքը մայրս է, Երկիրը հայրս , Ես գիտեմ լոյսէ լհզուն աստղերի Եւ արտոյտների դայլայլ է ձայնս ։ Բայց ես որ երկնից երկիր բերեցի Անմահ արհւի խորհուրդը անհուն, Ես որ դրախտի դոնհրը բացի, Եւ նրա նամրան ցոյց տուի մարդուն, — Ես որ հրդուեցի, հրկրպագեցի Մարդուն միակը, որպէս արեւին, Եւ իմաստութեան իր թագով ոսկի Կարգեցի արքայ ողջ տիեզերքին, ես որ գուրգուրել շոյել ուզեցի Արեւի նման՝ աշխարհը դալաբ Ես որ սրտիս մէջ ծովից խոր լացի Ուրիշի մի շիթ արցունքի համար, Ու մարդիկ, ես, որ մահուան դէմ ելայ՝ ենսահութիւնը տենչալով՝ մարդու, Ես ատվութեամր կանչում եմ ահա Առէք կայծակից սրեր ահարկու Հիւսիս, արեւելք՝ արշաւով ելէք, իլել է կհանքի բշնամին դաժան , Երա դէմ մահուան անդունդը բացէք , Գահավէժ ընկնի անդունդը մահուան , Դուք նրա մահով կհանք խնկարկեցէք ... ... Ես որ տխրեցի մահով մի Ծաղկի , իս որ մրջիւնը չարի ոտնատակ , ա մոնչում եմ՝ նա պիտի մեռնի եւ մահով մնայ մահուան ոտքի տակ։ ብ՜հ, նա ուզում էր տինզնրքն անհուն Խնդդել խաւարով այնքան դժնադէմ, Որ արեւն անգամ խարխափի մթնում Եւ ես լուսեղէն մի խորջ չգրտնեմ,— Հէ՛լ, ոտքի ելէք թուով աստղերի ՀԷՐ յ, ռաքը այլք թաքաղ աստղաքը Հիւսիս , արհւմուտք , Հարաւ - արհւելք , Ել լուսաւորէք ընդդէմ խաւարի , Երան մոռացման անդունդը տարէք իս կը համրուրեմ շրթունքը մահի, Բայց նրան ներել չեմ կարող երրեք։

81142 - 61-1149

կան դրապետներ, ազատ ասպարեղ տայով իրենց տալիտունեան, լրբունեան կան Հարանտունեան։ Տարիներ առաջունեան Հողջանտունեան։ Տարիներ առաջ դիանիցի հանաստան իր. «Վիջինոր Հիւկոնի հանաստան իր 1.35-ին։ ՄԵԼ Հաւատանը կարդ մր մարդոց, ան եղաւ մեր դարուն ամենամեն բանաստեղծը։ Մեզի Համար՝ ան իրենդ մրն էր աւելի ջան երեսուն տարիէ ի վեր։ Թող իր խոնպունի իրենչ Մեղբիանը անոմց որ աստույէ Աստուծոյ առջեւ։ Մեղջնանը անոնց որ աստուածաղումի պոտիս անոն որնային հրեն,

ծառայչ կրառւցի առչու և հղկատեր անուց՝ որ աստուսածացումի պոտկը պիտի ընծայեն իրեն, իսկ մենը աղօβենը իրեն համար»։ 26 Յունուար 1943.— Ո՞վ ըստւ Թէ ժողովրդա-կան երգ չի գրուիր պարզ հայերէնով եւ ստիպ ուտծ ենը անպատճառ Թուրը-ԹաԹարական կաԹ

ուած ենք անպատճառ խուրջ-թաթարապաս դար ծծել։

Պոլսոյ մէջ, ծանօԹ Հեղինակ մը, Միհրան Յովհանկսեան 1893ին երկրորդ անդամ կը տպեր «հրական կեանչէ Նուադները», որ կը պարունակ ժողովրդական երդեր, մաջուր, կոկիկ հայերենով։ Օրինակ, «ԵրԹա՞նջ ծերուկ տէրտէրին»,—կարմիր երես, թուշ խնձոր, վարդէ շրթունք մեղրածոր, ժով աչքեր, սես մազեր, Մօրկանո ուզածն ալ այս էր։

(Երկրորդ տուն)

Երթանք ծհրուկ տերտերին, Օրհներ պրսակը մերին։ Էկու, աղջիկ, չէ՛ միսեր, Շուտ կը սորվիս ի՛նչ է սեր։ (Եսթներորդ տուն) Ուրիչ մը, «Նաւավար Գիրգոր», (Նախանձի պատմութիւն որ կը վերջանայ սպանութեամբ եւ

դատով) —

... կընիկ, ըսի օր մր, ա՛լ ելար աչքէս,
Ընտո՞ր ատ բանն ըրիր, չելլամ զարնեմ քեզ,
Անկրճիդ ոսկի օղ, նազիդ փոխան սէր,
Տուն մր, կրակ, ճրրագ, ի՞նչըդ պակաս էր,
Զիս ի՞նտոր փոխեցիր խոլլոտ երգողեն,
ենտո՞ր դուորդ բացիր, տուիր անկողին։

... Նայեցէք հասակիս, չափիս վիթխարի,
Ծովուն հետ կոււեր եմ ես վաթաւն տարի,
Հիմա ճիտս է ծըռեր, եղայ խայտառակ,
Թիկունքըս կորացուց կինըս անառակ։
Հարադատ, ստեղծագործ բանաստեղծ մր

րդունքըն վորացուց վրորս առառալ։ Հարագատ, ստեղծագործ բանաստեղծ մը ի՞նչ գուարներ պիտի ստորագրեր, եԹԷ գիտնար ջրը-ջրել մայրենի դանձարանը, փոխանակ հոլովելու գոց հգած խառնաձայն եղանակները։

ԾԱՆՐ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ծագեցան Ալժերիոյ 0601 որուդրությունը հանական հետեւան գինի հետեւան գինի հետեւան գինի հետեւան գինի հետեւան գինի հետեն հետություն հետության հիանական հարարարական հորհուրդը առջի օր մասնաւորապես զբաղեցաւ այս տագնապի և միջոցներ ձևուջ առաւ, արմը-տիք հասանարուն հետության հարարարուն հետության հետությա

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

իղջՊԻՍ **Պ**ԻՏԻ ԿԱՌԱՎԱՐԵՆ ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ

Մ . Նահանգներու պատերավքական նախարա
բութիւնը պաչտոնապէս հաղորդեց Թէ ցամաքա
յին , ծովային եւ օգանաւային ուժերը ամիսներու պատրաստութենկ վերջ եւ համախորհուրդ Մեծն
հրիտանայի հետ , ծրագի եւ Ֆրանսայի հետ , ծրագիր
ձը կազմած են Գերմանիոյ գինուորական վարչու
թեան համար , համաձայն Եալթայի մէջ արուած
որոչումներուն : Վերստուգիչ յանձամուրով մը
պիտի կազմուի մաոնակցութեամը չորս պետու
թեանց , եւ Մ . Նահանգներու հերկայացուցիչը պի
աի ըլլայ դօր - Այգրնհաուրը , իսկ անոր օգնակա-Թեանը, եւ Մ. Նահանդներու ներկայացուցիչը պիտի ըրթ Այդրնհաուրը, իսկ անոր օգնականը՝ գօր Քիք Քեներիկեան գրաւման չջջանին միջ
երկրորդ մասնաւոր գրատենեակ մը պիտի հաստատուի, դավիլու համար նայիական որ եւ է
դաղտնի դործունէութիւն։ Բուն վարչութիւնը
պիտի բաղկանալ 12 գլխաւոր բաժանումների ոըսնց կը համապատասխանեն Գերմանրոյ նախկին
հարարութինանց։ Այս բաժանումները պիտի
դրաղին նացիականութեան մաջրադործումով, մամուլով, անկելով, դօրացրուումով, դինաթափութեան ը, հատուցումներով, նորոդութիւններով,
դարաբեան միջոցներով, դերիներով և աջաորա

ծնամել, Հատուցումներով, Նորոդունիւններով, փոխաաղաքական եւ տնտեսական խնդիրներով էւ արսորա
կաններով, բանուորներով, դարաական բործերով
էւն.: Երկրորդ գրասենեակը, որ ուղղակի կախում
ունի զօր. Քլէյեն, ուղղակի պիտի վարէ Հակա
հացիական բոլոր տնօրինունիւնները, միջոցներ
ձեռ։ արտի առնէ, արմատահիք ոչնչացնելու Համար «Մարդադայլ»ի նան կաղմակերպունիւններ
ենտ արտյի մեջ տրուած որոշումով, Վերստուդիչ Ցանձնաժողովին կերբոնը պիտի ըլլար Պեր
հած ըլլալով, չի դիտցուհը Թէ ինչպես պիտի կըրնան տեղաւորել այս բազմանիւղ եւ սազմակար
վարչունիւնը։ Միակ ծաղը որ բաղդատարար պնվարչունիւնը։ Միակ ծաղը որ բաղդատարունեան
տեղաւորելու խորհրային Հրամանատարունեան
պաշտօնէունիւնը։ Ցետոլ, Հաղորդակցունեան
հիջոցները խանգարուած են երկար տարածու
հիշոցները խանգարուած են երկար տարածու
հիշոցները խանգարուած են երկար այսամանները
հատ կախուա ենս:

Հույլունի հիշունի հիշունին ԱՈՐ ՊԻՏԻ ՆԱՅԻ

LOTOLOGIC PLANTE SULL ALSE THE THE

Զինուորական իչիանութիւնը միակ կառավա-թութիւնը պիտի ըլլայ եւ ջաղաջային գործերը պիտի ծատրադատուին դինուորական պահանջեն -թուն։ Ջինուորական իչիանութիան պայտօնը պի-տի ըլլայ ոչ թէ հանելի ըլլալ ժողովուրդին կան ապահովել անոր հանդիստը, այլ պարտապար և իր օրէնջները եւ պահպանել բարեկարդութիւնը։ Ջինուորական իչիանութիւնը պիտի չդրաղի նաեւ Գերմաններու պարհնաւորումով կամ անոնց չա -պաչներուն վերաչինութեամբ։ Իր դլխաւոր նպա-տակը պիտի ըլլայ Գերմանիան մաջրել նացիակա-նութենչ եւ վերահաստատել արդարութիւնն ու Հաւամաթութիւնը։ Ծրադիրներ մշակուած են, Չինուորական իչխանութերւնը միակ կառավանուխեն և վերահաստատել արդարուլ իւնն ու հաւասարութիւնը։ Ծրադերներ մշակուտ են դինուորական հոկողութիւնը աստեճանարար մեղ ժայնելու և յետոյ ջազաջային իշխանութնանարն Ձըրչի երևսի ժղովին մեջ, պատասխանելով հարցում և ը։ Գաչաշնապես հաղորդուհցաւ դայնակից գինուրև հետ մտերմանալու, եղբայրակցելու ար

Հինուորական իշխանութեան հրաժանով Գերմանները պարտաւոր են ներվայ ըլլալ այն չարժանկարներուն որ կը ներկայացնեն դերժանական
վայրադութիւնները։ Միեւնոյն ատեն մանրամասն
եւ պատկերադարդ տետրակներ պիտի բաժնուին,
արդելաբաններու մէջ կատարուած ըարդարոսու հետնո մասին.

թեանց մասին։

*** Արժ Հարիս:

*** Արժ Լիական գրաշման շրջանին ժէջ ձեր
բակալուեցան երկու հաղար հոգի,— Կեսթափոյի

ներ եւ դաչնակից հղատակներ որ դործակցած են ։

Ձերբակալուած են նաեւ չատ մը բանտային պաչ
անուտծ կայանաւորներուն դեն որոնց մէջ կը

գանուտծ կայանաւորներուն դեն որոնց մէջ՝ կը

ձակուած կայանաւորներուն այե հահավձիռ չէ ար
ձակուած կայանաւորներուն այե որոնց մէջ՝ կը

մանատարը՝ Քրամեր եւ 66 բանտապահներ։

*** Մեծուս մահորս են վերստուգիչ լանձնա-

ժանատարը ՝ Քրամեր եւ 00 բանտակայերը։

*** Միջդաչնակային վերստուգիչ յանձնա
ժողովը կր բաղկանայ 5000 անդամները կր խոր
հին հինը ԹերԹեր հրատարակել իրենց գրաւած

չթջանին մեջ, Ամերիկացիները՝ ես Թը հատ ։ Միեւ
նոյն ատեն բոլոր դաչնակից երկիրներուն մեջ

մասնաւոր դպրոցներ բացուած են , որպեսզի բլա
նիչներ պատրաստեն Գերժանիոյ համար։

9. ՏԱԼԱՏԻԷ աջուրէն վերադարձած ըլլալով , տեսակցունքիւն մը ունեցաւ գօր. տր Կօլի հետ ։ Այսօր - վաղը Փարիզ կը հասնին Պ. Էռիօ, Լեյջն

brhf Uhohrn Lulisulh uke?

Լոնտոնի թերթերը կը գրեն թէ Ջրրչիլ ան ա հրաժեչտ կը նկատէ օր առաջ ժողովի հրաշիրեց Երեր Մեծերը, ըննելու համար Գերժանկոյ գրաւ-ժան եւ վարչութեան վերարերեալ խնդիրներ, ինչ-պես եւ այն վէծերը որ ծաղած են Արեւմահան Դամակիցներուն եւ Խ Միութեան միջեւ, ծալ-թայի ժողովեն ի վեր։ Անդլիոյ վարչապետական շրջանակները կը կարծեն թէ ժողովը այս անդամ պետք է դումարուի Լոնտոնի մէջ, նախ անօր հա-մար որ մինչեւ հիմա Երեջ Մեծերը հրրեը հոն հաւարուած չեն, երկրորդ Ջրրչիլ չատ մը ճաժ բորդութիւննը կատարեց եւ չի կրնար նոր յող-նութիւն մը կրել։ Ուույննկթընի մէջ ալ այս տե-սակետն ունին։ Կը յուսացուի թէ Մոսկուա եւս պիտի հաւանի, մանաւանը որ պատերականը վեր-շացած ըլլալով,՝ այլեւս անհրաժենա չի համար-ուիր Սթալինի ներկայութիւնը Ռուսիոյ մէջ։ Մինչ այս մինչ այն, Ջրրչիլ Սթալինի վերջ-նասին։ Թերթեւր կր դրեն թէ Սթալին արդեր պատասիանած է 16 լեհ վարիչներու ձերբակարու-ժեան հարցին, կրկնելով թէ անոնը ամարնանում ուսծ են իրբեւ դաւաղիր և Միութեան դեմ։

3600 օդանաւ Ճափոնի վrայ

Ձրոյցի մը համաձայն, Ճափոն առաքարկած է հակիցներուն յանձնել իր նաւատորմը եւ օղա-Դալմակիցներուն յանձնել իր նաւատորմը եւ օդա-տորմիդը եւ պարպել դրաւած հողերը, բայց Դալմակիցները մերժած են, անպայման անձնա որուժիւն պահանչելով։ Յաղքականները չոդե -պինդ յառան կը տանին իրենց պատրաստունիւնները, անինայ ռմբակոծելու համար Ճափոնը։ Եր-կու հարիւր հապար օդաչուներ եւ օժանդակներ եւ 3600 օդանաւեր, որոնը մինչեւ հիմա կը դործերն Գերժանրոյ դէմ, Անդլիոյ ժէջ, 60 օդակայաններ է, մեծ մասով պիտի փոխադրուին Խաղաղականն Հակատը։ Ծրագիրն է՝ նախ հարցել Հափոնը, անկատանել եւ կազմալուծել, յետոյ դօրը հանակ։

FILTE STATES

ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՒ Պ. ար Պրինօն, Վիշիի գևսպանը Փարիզի մէջ, (գերմանական գրաւման ատեն), ֆրանսական Ա. բանակի չրջանին մէջ ։
— Լավալի համար կ՚ըսեն Թէ անդլևւամերիկեան իշիանութեանց պիտի յանձնուի, եւ ֆրանսական Հրանայութեանց պիտի յանձնուի, եւ ֆրանսական նաւահանգիստ մբ առաջնորդուելով, պիտի ձեր - բանայուտծ է ձերբակալել նաեւ Տիկին Լավալբ, Հրամայուտծ է ձերբակալել նաեւ Տիկին Լավալբ, ԳԷԹԷԵի ՄԱՍԻՆ հրատարակուտծ վերջին լուրը այն է Թէ ապաննուած է Պերլինի վարչապետարանի մէջ, Ապրիլ 21ի գիշերը, երբ Ռուսերը կերբոնացեալ կրակ մբ տեղացուցին այդ պաշտօնատան վրայ։ Այս պատմութիւնը ռուսական իշ իանուծենաց հաղորդած է Հիթլէրի Թիկնապահներն մէն, որ կր կործ թէ Առաջնորգին այդ պաշտօնատան վերը։ Այս պատմութիւնը ռուսական իշ իանուծեանց հաղորդած է Հիթլէրը թիկնապահանին մենը, որ յոգնած երեւոյթ մբ ունէր, բայց ջաջառողջ էր եւ գործի դլուխ։ Պերլին մնալով, կը յուրար Թէ հրակսային եւ Հարուային բանակություրը հիգիով ձակատը, պիտի փրկին մնալով, հայրատորը և, որ օրը ռուսահան Թնոան Թնեսը ա եր յուսար Թե հիւսիսային եւ Հարաւային բանակ-ները ճեղջելով ճակատը, պիտի փրկեն ժայրա-ծարկու կրակ մր տեղացին ջաղաջին վրայ, մաս-նաւորապես դարնելով ղլխաւոր չենքերը։ Վարքա-պետարանը դարնուեցաւ այդ դիչերը։ Յաջորդ օ-րը դօր- Քրէպս, սպայակոյան պետը, իր ջով կանչելով Հիթլերի Թիկնապահը, ըսեր է;— «Ա-ռաջնորդը ժովակալ Տեշնիցի»։ Թիկնապահը և իմացուր ծովակալ Տեշնիցի»։ Թիկնապահը կերթայ ծովակալին, որ այն ստեն Շեզվիկ-Հոլ-թայն կը դանուեր, եւ Տեշնից ջանի մը օր վերջ կը հաղորդէ լուրը։ Ջօր- Քրէպս ալ կը սպաննուհ վերքը, Հիթլերի փոխանորդին՝ Պորմանի հետ :— Հիթլերի ոենեակները կնջուեցան ռուսական իչ -իսանութեանց կողմէ։

որասության կողմել ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆԵՐԸ պարելով, հահարբը՝ Պ. Ռամատիէ չևչանց Թէ տակաւին կարելի չէ վերցնել պարենասումակ հերամենչակի դրութիւնը։ ԱժՀինը աւնլի հեղութիւն կը պատձագույեն հայնի առաջ ծրանուս տարին կը սպառանի հերասան հրավարակին հայթացրումը։ Պատերապմեն առաջ ծրանուս տարին կը սպառանը 1.700.000 Թոն միս, դրաշման ատեն այս քանակը իջաւ 400.000ի, Թէ Գերմաններուն եւ Թէ ժողո վուրդին համար։ Շարաթական 250 կրամ միսը ապահովելու համար, անհրաժելու է 800.000 Թոն։ «Դերախատարարը չան հեռու ենք այդ արտադրու Համար, անհրաժելու են կրնայ մեղմա հայի դրա ֆրանսական գօրջը Գերմանիայեն ստահայ իր պարենը։ Գալով դերիներու պարենաւոր ման, նախարարը բացատրեց Թէ անոնց սպառելի-քը հասար է իրնաց դրվուած կապոցներու ջա հակին ։ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ๆนักธนับที่เก็บนั้น

ԲԱՆՏԻՆ ՄԷՋ ԱՆՋՆԱՍՊԱՆ ԵՂԱԻ ՀԷԿլայհ , չեխական շրջանի մարդպետը, որ ածելի մր պա-Հած եւ դաստակը կտրած էր։ Չեխերը զայն մաՀ-

ուան դատապարտած էին 1938ին ։ ՆՈՐՎԵԿԻՈՑ ՇԱԵԻ ներկայացուցիչը Թերպօ-ֆէն եւ ոստիկանապետը, գօր Քետլիս բանձնաս-պան եղան, Գաչնակիցներուն ձեռւջը չիյնալու Հա-

պան եղան, Դաշնակրցութոււ մար ։
մար ։
ՄԱՌԷՇԱԼ ԿԷՕՐԻՆԿ, որ ձերբակալուած էր,
ձաչի Հրաւիրուեցաւ ամերիկացի զօրավարին կողմը եւ ազատօրէն խշակով, ըստւ Թէ ՀիԹլեր «սահմանակակ միաջ մըն էր, որովհետեւ հրբեր դուրս
ելած՝ չէր Գերմանիայէն» եւ .։ Շատ մը Ամերիկացիներ դժ զոհու Թեամբ դիաել կուտան Թէ գին
ուորական իշխանու Թիւնը մեղժ կը վարուի Կէօրինկի Հետ, փոխանակ անմիջապէս դատի յանձնելու դայն։

ሀደሀደበትሁው ችቴቦትፔቴዮ (STALAG XI A)

ԱԶԱՏՈՒԱԾ ԳԵՐԻՆԵՐ (STALAC XI A)

Գրիգոր (Պահարժացի), Փարիզէն, Արաժ ՕՀանեան (Պրուշմացի), Ալֆորվիլեն, Նուպար Պօ
Հանեան (Պրուշմացի), Ալֆորվիլեն, Նուպար Պօ
Հանեան (Ծրուշմացի), Փարիղեն, Հայկ Ժամկոչեան
(Մեծ Նոր՝ գիւյցի), Փարիղեն, Օննիկ Թուֆանհան
(Աֆիոն Գարահիմարցի), Դարելն, Մանուէ Մուսէկհան (Ավասիացի), Սէն Շաժոնէն, Յովսէփ Օտապաշեան (Սերաստացի), Մարսէյլեն, Ցարութիւն
Սեժերձեան (Անդարացի), Անժէ, Ցարութիւն Սեժերձեան (Անդարացի), Մարսէյլեն, Գրիգոր Տէր
Ցովհան (Խարբերդցի), Մարսէյլեն, Գրիգոր Տէր
Ցովհանն (Գոնիացի), Օչ, Ձորագիան երկու հղբայիներ (Գոնիացի), Վիլֆրանչեն, Կարպիս հայ
փաջձեան՝ (Գոնիացի), Վիլֆրանչեն, Կարպիս Կա
փաջձեան՝ Միրնեն։

երու թենէ վերադարձած է նաեւ 2. Որբունի,

երիտասարդ գրագէտը։

ታበጊበՎ ኢጳሆኮԱԾՆԻ ՄԷՋ

ԻՋՄԻԱԾՆԻ ԵԳԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ, որ անգի պիտի ունենար Մայիս 20ին, յետաձրգ-ուտծ է Ցունիս 16ին։

ՖՐ. ԿԱՊՈՅՏ ԽԱԶԻ ՓԱՐԻՁԻ ՄԱՄՆԱՅԻԻ - ՀԻՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ՝ 13 Մայիս, կիրակի կկսօրէ կերջ ժամը 3էն 11, Jean Goujonի նրաբներուն մէջ։ Մուտք 100 ֆրանը։
Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին .— Տիկին Ա. Սարգիսհան, Տիկին Այրամնեան, Օր. Շատնօվ, Տէր եւ Տիկին Ֆակորեան, Օր. Ա. Առա-քինան (հոդ)։ Նունւ բազանակական արա

քելեան (երգ)։ Նաեւ սպանիական պար։

. ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՍԳԱՀԱՆԴԷՍԸ Գանհէօ - Քա-չանի մէջ Մայիս 20ին։ Մանրաժասնութիւնները յառաջիկային։

8ԱԻԷՏ ՈՂԲԱՑԵԱԼ ՝ Քոյր Ալէքսանդրայի մահուան քառասունքին առԹիւ, Անարատ Յղու -Թեան Քոյրերու ՄիաբանուԹիւնը հանդիսաւոր հոդեհանդիստ կը կատարէ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ, այսօր, կիրակի, 13 Մայիս, ժամը 10ին , 10bis, Rue du Thouin Paris (5):

ФИРР2И2ИВ ԵՐԻՏ - ԸՆԴՀ - ՄԻՈՒԹԵԱՆ 4ш-ւաքոյթը հինդշարթի, Մայիս 17, Ժամը 20.30ին, 19, Rue Caumartin («Հիր»՝ Մատրլեն կամ Օփե -բա)։ Կը դասախոսե՝ Պ. Հայկ Պերպերհան «Հայ լեղուի ծաղումը» նիւ թի մասին։ Մուտքը ազատ է։

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 13

OPUPETIO

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme - PARIS (13°)

Երաքջարթի 15 Մայիս

32 - SUP - 16" Année Nº 4402-Unp apamir phi 31

9-h6 3 3p

The bonse

ZUPPBL, SUCEL, 4861,

շ Հիմա որ պատերազմը վերջացաւ, Եպրոպայի մէջ, բոլորին աչջերը ռողղուած են դեպի կանանչ

սեղանները։

Տակաւին ձեռնարկրուած չէ հայառախեսնե մեծ
ծողովին ուր պիտի կատարն ընդհանութ հաչուհյարդարը, որոչոլով իւրաըանչրւր երկրի սահանա
նակառագիր, որոչոլով իւրաըանչրւր երկրի սահանա
նակառագրը եւ ուրիչ բաղմախիւ խուրրներ։
հայց, ինչ որ տեղի կ՝ունննայ Սան Ֆրանչիսկոյի մեջ, ապրիլ ՀԵԷն ի վեր, կրնայ պարափար
ապ ապագայ խորհրդակցութեանց մասին :

Միացնալ Ազգերը, եւ մասնաւորապես Մեծեորը — առ այժմ երևը - չորո, բայո ու»-հանուն

ան ի խոսերի տահաշովունքար թւ վենչրարար խա -շիրժ, Ֆիտրոտուսվ — տեսեր իտի ուրիր քբորա-են — աս տվող բերծ - չսես , հան ուշիր քբորա-են — ուս ակող բերծը - չուս հայաստակար

Այդ ծրագիրներուն միայն ռեկ մասը բննուն ցաւ Սախ Ֆրանչիսկոյի մեջ, եւ բազմաթել. Հարժ ցեր մնացին առկախ։ Ուրիչ խոսորով, յետաձգտւն ցան, չարը խափանելու Համար։

ցան, չարը խասիանելու համար։

Ուղերդակցունեանց ընհացքին, անդամ մր
եւս հասատուհցաւ որ Մեծերը տիրական դեր
պիտի կատարեն ապադայ աչխարհավարունեան
մէջ, ամեն բանե առաջ ապահովելով իրնաց դերակչիռ դիրջը այս կամ այն չրջաններ մէջ։ Նորեն պիտր կաղմուին աղդեցունեան ջրաններ, իսնասու
ըսասեր եւ «ապահովունեան զօտիներ», որպեսզի
այլեւս ո եւ է պետունիւն չհամարձակի ճակատ
ճեղջել, դարնել իր հարեւանը կամ դաչնակիչը։
Այս առաջագրունեամը, անչուրա վեր ի վայց
պիտի չրջուին ամ բողջ ջարտեմներ, սկսելով Եւրոպայեն։

պիտի յայտնուին։ Երկրորդ յավ Թական մը, Մ. Նահանդները, վճռած են ոչ միայն տիրական դիրջ մր ապահովել Եւրոպայի մէջ, ջաղաջական եւ տնտեսական դետ-նի վրայ, այլեւ կցել ընդարձակ տարածութիւններ Ծայր. Արեւելջի մէջ եւ այլուր, յանուն ապահո-

րլլայ կամ կրած աւերները։ Միայն Թէ, բառ մը կը փնտռեն, որ Համազօր ըսւար կցումի, բայց չխրաչեցնէ Հանրային կար -

Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՑ ԳԱՂՈՒԹԸ Կիլիկիոլ կաթողիկոսին այիպ

huff... կիլիկիոց կաթաղիկոսը՝ Գարնգին արք նովսէփեան, Գահիրէ գտնուած ատեն *նու-*ստբերի խմբագիրը երկար տեսակցութիւն մը ու արտ էր։ Մտորեւ իր տեղեկութիւնները եւ տե սութիւնները ամերիկահայ գաղութի մասին ---

ստութիռւնները ասնրիկահայ գաղութի մասին ...

— Ընդ հանուր առուժով, լաւ է դաղութի կետնթը, կը կրկնչ ան : Նիւթական տևստկչայն ներեն չատ լու : 20—22 տարի առաջ, դաղութի անդան չատ լու : 20—22 տարի առաջ, դաղութի անդան չեն չեն չին ուներն չատերը հանհատ էին նիւթապես, ոչինչ ունեն չատերը հանհատ էին նիւթապես, ոչինչ ունեն չատար չութիւններ դարձած են : Թիւով 120-130 հայար կարելի է հաշուել, ուրեմն Բրւ Սուրիաևիրաննեն հաջ, ժեր դարձած են : Թիւով 120-130 հարար կարելի է հաշուել, ուրեմն Բր Սուրիաևիրաններ հաջ, ժեր դարութներչն : Հայերը հաժարմառած են մէկ ջանի կեղաններու մէջ, ենչ պետ չիներոյթ (որ ժեծադոյն դաղութներչն է, ենչ պատր, Տիթիոյթ (որ ժեծադոյն դաղութներչն է, չեն չինչ արանուորներչ բաղկացած), Ձիջակծ հանրապես դանուորներչ բաղկացած), Ձիջակծ հայուն է

Zhawenp fulppopular ott, Lau Wastina, Հեռաւոր Կալիֆորսիոյ սու և և աստան և Ֆրեգմո իր չրջակայքով ուր դաղութը պահած է առելի իր աղգային բարջերն ու նկարագիրը այրերոր ունին եւ հետեւա որար առելի նահական եւ պահպանոզական աղգային տեսակչույն եւ պահած են իրե՛ց բնիկ և և իրի՛ց ինիկ և և իր և արահան են իրե՛ց ինիկ ել իրի յասոկանիչները՝ Լաւ են նիւ Թապէս, հիմա մանաւանը, «Թաղաւսրով» ալ, յանձին դինիի Թա-ղաւոր միլիոնատէր Առաջելհանի։

զաւոր միլիոնատեր Մռաջելհանի։

Ազգային կետներ առայժմ լաւ է. զգացումը արժուն, մանաւանու հին սերունդին մեջ։ Մասնակից են բոլորը ազգային մարմիններուն, հագանակութեններուն եւ ամեն կարդի օգտակար ձեռնարկուժեանց։ Կանակցին Թե նիւժապես եւ Եե րարդացեն։ Դիաեք Թե ամեն չրջանը մեջ հարաարակուժեան մեկ որոչ չրջանակ կը մասնակցի ազդորժիսուն։ Շատեր չեն հետաջըջրուիր, բայց հետգետել կը վարժուին, եթե այդ ուղղութեամ գ աշխատանք ցոյց արուի եւ ներչնչուի այն համուրակը է ըլապատով, համայնքով միայն լաւ կարելի է ըլալ։ Գետք է գարդացնել հանրային զգացումը, որ կը նպաստե ազգային զգացումը, որ կը նպաստե ազգային զգացման ալ

մար։

— Փափուկ ու բարդ խմութը է այդ։ Իմ հասկացողու Թեամբս պէտք է կատարուէր այդ միուԹիւնը, որ անհրաժելա է։ Իրողու Թիւնը այն է, որ
երկու անդամ ձնոնարկ ըրկ, յաջողներու մօտ էկ եւ
ձախող կայցույ Կուսակյական ուկն չատ խորացած
է, մինչեւ իսկ մտած ընտանի ընկում մէ է, այր ու
կում միջեւ եր տեսնել ամուսինը մէկ կողմն է
եւ կինը՝ միւս կողմը։ Ժաժանակը Թերեւս դար
ժանէ այս կայու Բիւնը եւ մեղմէ կիրջերը, հասկրցնելով բոլորին, որ համերայիու Թենը կենսական
է մեղ համար, դոնե կերդերին շուրջը և հետական
է մեղ համար, դոնե կերդերին շուրջը և հետական
է մեղ համար, դոնե կերդերին չուրջնան են հետում
Միւս կողմը, Առաջնորդու Թեան են Թակայ
Միւս կողմը (դաշնեց) եւ ապատական տարրեր
«Թուս») 7—8 եկեղեցիներ ունին (նոր դրնուած)։ Նեղու Թիւն ունին այս եկեղեցիները, բայց
կ՝ ապրին եւ հետուհիս այս եկեղեցիները, բայց
կ՝ ապրին եւ հետուհիս այս եկեղեցիները, բայց

ուրը, բանուրմեն՝ կրչանը ասւսարնար ասարն Ուժե. սեկը մշնաշան է մրու շիր, որևան ին հատարեր Արտ հար սես աշարանան ին հանուսներ, սնայն ին հար հրան հերութերու ուսեր այն ուսեւմեր արութեր։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԽՈՒՄԲ ԽՈՒՄԲ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ

Վերջին լուրերու համաձայն, դերժանական այն դօրաժառերը որ տակաւին կը կռուին Ձեխո այն դօրաժառերը որ տակաւին կը կռուին Ձեխո այնականիով հանան, այս կոիմներն ալ ինչներն կր դադրին։ Ռուտերը 560,000 դերի բռնած են։ Անձնասպանուժեան համանարակ մը վարակած է դերժան ըստակր եւ բնակիչները, մասնաւորապես Ձեխոսլովացիոյ մէջ, հետևողուժեամ և հռակաւոց չրջանապետ Հենլայնի։ Ծումբ մը դերժան սպաներ որ իրենց բանակնիրները, մասնաւորած և հայապատ եղան, ունենաապան երան դերժանական արև հանասուր ըրթանական որ իրենց բանակնիրուն երացորդան կրն մի դերժի աներինան կին մը կարականարին մեջ կին մր և արև հրարան հրանարան հրանարուն կորնը։ Քույն ջաղաջի մեջ հերարուն կորմերը և չնար դարանակարան կին մր կարեց իր կեց դաւակներուն կորմերներն և չնար դարնն մէջ կին մր ջուրը կորներուկ իներվեց իր ևրարդին մէջ կին մր ջուրը կորներուկ իներվեց իր ևրարդին աներ և մանուկներ Ձերոսլող արև կարման այրնը, կեններ և մանուկներ Ձերոսլող արև կարման այրնը, կենկի արև երարանակուի մակուանը ետեւ և պատերարմ կր ը պարեն առաջանին և ը շարունակուի մոլեռանդ էս-կաներու կողմ է որանց «իրևեց դերին պատուսարը կորևը կր մաներն կարարկային բանակին առջեւ։

Գերիները արև արև արև բաներու կողմ է արևերային բանակին առջեւ։

Գեrիները պիհի բանեցնեն with sta

Արևւմահան Դաշնակիցները 6,000.000 կր Հաչ-

Արևւմտեան Դաշնակիցները 6,000.000 կը հաշունն իրենց բռնած դերիներում թիւը։ Ահատր հոգնակորնները հրանան իշիանութիւնները հրանան առացան բանակ թոլոր շահանար հիւնները հրաման ստացան բանակ թոլոր շահատատարուտծ է որ շատ մր շրջաններու մէջ հացիւ ջատն որ շատ մր շրջաններու մէջ հացիւ ջատն որ շատ մր շրջաններու մէջ հացիւ ջատն որ շատներ դերաները հրանան է իր հրանան էր հանան գինուորական իշիանութիւնը երկաներ չրջանին մէջ։ Անիննայ պիտի պատնուին անոնը որ դադանի դերջանին մէջ։ Անիննայ պիտի պատնուին անոնը որ դադանի դործունէութիւն կը փորձեն ։ նիրա հակորու կեանը։ Գաղանի դրաներու ի թոլոր Գնոյաններու և արատատան են արատատան են արատատան հեռ արատատան հեռ արատանակներ Հաստատան հեռ արատենակներ Հաստատան հեռ արաններու և արատանակուն իր չայնելու համար նացիներու ստորերկրեայ դաւեւիլ։ Այս առթիւ նոր թառ մր հարան են, շապանադին խոսքի եւ դործի։ Մասնաւոր դասաննեակ մր չական խոսջի եւ դործի։ Մասնաւոր դասաննեակ մի բոլոր արտայայութիւնները,— հառ թերին կեանջի բոլոր արտայայութիւնները, հանդանակ հիր մակորները համարին առենակիրները հրակիր հանարանին անարին առերակիր հրակիր հեւնուն անարին առերակիները չրադիները կերաչիններ համար մայրինն առերակիները չրագիները կերաչիններն անունը հանարանին առերակիները կերունիներ հանարիները կերուրիները եւ ով որ փորձէ փախչիլ, պիտի չնարուի հարևիները կերու կանարուի արտանուրները արտանուրներուն արտի վճարուհ չարանը նրևը չիկն չիկն օրական ութնարուն պիտի վճարուհ չարանը նրևը չիկն չիկն օրական ութնարուն արանային ու հայասանում արանում արանային հեր արանասին ութնարուն արանային ուր կարիներ արանայի ուր հանարուի արտանային ուր հանարուն արանային արևինային անարուն արանային ուր հարանային ուր կերուն արանային ուր հարանարուն արանային ուր հանարուն արանային ուր հարանային ուր կերում արանային ուր հանարուն արանային ուր հանարուն արանային ուր հարանային ուր հանարուն արանային ուր հանարուն արանային անարուն արանային անարուն արանային անարութիչ արանային անարութիչ արանային անարութիչ արանային անանարում արանային անարում արանային անարում արանային անարում արանայի

լու պայմանով։ Ֆրանսայի մէջ ալ բազմաթիւ գերիներ պիտի

կ'ըսէ, «ոչ ձուկ է, ոչ ալ միս»։ Կրքութիւնը, մի-ջափայրը եւ մասամբ ալ խառն ամուսնութիւնները չատ բան փոխած են։ Բաբերախտաբար այդ ա -մուսնութիւնները չատ չեն ։

ժուսնունիև նները չատ չեն ։
Ներկայ պատերազմը այս տեսակէտեն այ յեղաջրջում առաջ բերած է։ Մեր դինուորները արտասահման մեկնելով, չփման մէջ մտած են հայ
դաղուններու հետ, արճնրած է իրենց մէջ ազգային դգացումը, եւ անոնջ առելի կարսողվ փարած
են իրենց ընտանիջին ու ժողովուրդին - իրենց նամակներով կ՝ արտայայունն իրենց ազգ - դգացումները, սէրը եւ ընտանեկան կապը։
Ես հակառակ եմ այն յուծուհս կարծիջին, իէ
հայունիւնը Աժերիկայի մէջ կորուստի դանոա
պարտուած է։ Ենէ հաւատը ունենանը եւ աչկատինը, դուարերունիւներ ստանձևենը, կրնանը

պարտուած է։ ԵԵԷ Հաւատ ը ունենանք եւ աչնա տինը, դոՀաբերութիւններ ստանձենք, կրնանա պահել մեր ժողովուրդը։ Մեր ժտաւորականու- թեան կոչումն է աս։ Պէտը է աշխատեր եւ դործէ ան, պետք է կազմակերպական աշխատան թեանք է հտաւորականութեան հետ եկեղեցին, դպրոցը, մամուլո աշխատին և արծարծեն ժողովուրդի արբ. դգացումները, ողեւորին դայն, կապեն Հայրենին ու իր մշակոյթին, այն ատեն կրնանք դես ապահով ըլլալ առնուացն 100 տարի։ Եկեղեցին պահարանողական մեծ ոյժ է, մշակոյթը նոյնակա։ Դրականութիւնը նոյնակես։ Երբ ես Մորենացի կր կարան, բան մր կր Հասկնամ է կր կապուիմ առելի սերաօրէն մեր նախահայրերուն, մեր պատմու- թեան ու Հայրենիչին։

ոսրաօրըն մեր նախահայրերուն, մեր պատմու-թնան ու հայրենիջին։ Ամերիկահայ գաղութ լաւ գաղութ է, հայրե-նաբաղձ ու դոհաբերող։ Միայն իմ նախադահու-թեամրա 200.000 տոլար հաւաջած ու ղրկած է Հա-յաստան։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՕՐԱԳԻՐԸ

ß.

6.

1942, Յունուար.— Ռոժմէլի բանակները կը կասեցնեն բրիտանական արչաւը Լիբիոյ մէն։ Աժերիկան առաչին գօրքը ցամաք կ՝ ելլէ Իրլանոտա։ Փետրուար.— Սինկափուր անձնատուր կ՝ բլլայ ձափոնցիներուն, 40 օր կռուելէ վերն։ Ապրիլ.— Աժերիկեան օդանաւեր կը ոմ բակոծեն Թոքիօն եւ ուրիչ Տափոնական ջաղաքներ։ Գախան անձնատուր կ՝ ըլյայ։ Մայիս.— Քորրէկիտոր կ՝ իյնայ (Սաղաղական ովկիանոս)։ Ամերիկեան ուժեր կը յաղժեն ճա փոնական նաւատորժի արչաւանքին Բորալևան ծոփոնական նաւատորժի արչաւանքին Բորալևան ծոփոնական նաւատորժի արչաւանքին Բորալևան ծոփոնական հարարուքի վրայ։ Բրիտանական օդատորժի զուագարաւոր ռուժբեր կը ձգէ Քեշլնի վրայ (Գերժանիա)։

Հոկտեմբեր — Մոնթկոմըրի կը ձեղջէ դեր-մանեւիտալական դիծը էլ Ալամէյնի մէք, ձեռնար-կելով արչաւանջի մը որ հիւսիսային Ափրիկէչն պիտի ջչէր իշնամին։ Նոյեմբեր — Ամերիկացիները եւ Անդլիացի-ները ցամաջ կ'ելլեն Ափրիկէ, կը դրաւեն Քազա պլանջան եւ Օրանը։ Անդլիացիները կը դրաւեն Թոպրուջը։ Գերմանները կը դրաւեն ամբողջ Ֆը-

րանսան։ 1943 Յունուար. — Ռուսերը կր խզեն ՍԹալին-կրատի պաչարումը։ ՐոզվէլԹ եւ Զրրչիլ կը հան-դիպին Քազապլաանջայի մէք եւ կ'որոչեն Գերմա-նիոյ անպայման անձնատրուԹիւնը պահանչել։ Ժոպրուար. — Անդլիացիները Թունուդ կը

Մայիս — Դաշհակիցները կը դրաշեն Թունու-գը եւ Պիդէրթան ։ Գերման գօրջը անձնատուր կ՛րլ. լայ Պօնի Հրուանդանին մէջ։ Ցուլիս — Դաշնակիցները Սիկիլիա կ՛արշա -

ունը։ Մուսոլինի կը հրաժարի։ Օգոստոս — Դաչնակիցները ամբողջովին կը

գրաւեն Սիկիլիան։ Սեպտեմբեր.— Իտալիա անձնատուր կ՛րլլայ։

սոպուսարեր — Իտալիա անձնատուր կ՛րլյայ։ Ռուսերը կր գրաւեն Սժոլէնաթը։ Հոկտեմբեր — Իտալիա պատերազժ կը յայ -տարարէ Գերժանիոյ դէժ ։ Աժերիկեան զօրջը կր դրաւէ նափոլին ։

դրասէ նավուլըս։ Նոյհմբեր.— Րողվէլն, Ձրրչիլ եւ Սի ժողով կը դումարեն Թէհրանի մէջ։ Ձանկ Շէջ Գահիրէ կը հրաւիրուի։

(Վերջը յաջորդով)

դործածուին վերաչինութեան, հողադործութեան եւ ուրիչ ձեռնարկներու մէջ։ Գերման դերիներ ակտի յատկացուին մաջրելու համար 100 միլիոն ակտի յատկացուին մաջրելու համար 100 միլիոն ակտիներ որ դերման բանակին կողմե տեղաւոր - ուած են անսածման տարածութեանց վրայ. Այս դործողութեանց ծախջերը կր հաշունն 10 միլիառ ֆրանջ։ Դարձեալ դերման դերիներ պրտի մաջրեն 120 միլիան խորանորդ մեկի տարածութեանց աշերակներ, ծախջը՝ 36 միլիառ ֆրանջ։ Եւ վերչակես անոնջ պիտի ջանդեն Ստլանոնանի հրաշետնի հրաշակութ պարիավները։

«** Ֆրանսա Դայնակիցներուն հաղորդած է ցանկ մը, որուն համաձայն Գերմանիայեն կը պահանչ 5000 վայրաշարժ, 10.765 համարրի եւ 295.000 ապրանջի վակոն, 150.000 թեն երկան ձող, բոլորն ալ ֆրանսական սեփականութիւն։ Ակրլիոյ մէջ ալ բացմաթեւ դերման դերիներ կը դործածուին, հաւաջելու համար ծովեզիաչները ականները ականներն Արևարի։ Նարարաւոր ականներ ցանաջ հանելով պիտի պայթեցնեն։ Այս դործո - դուժերևները պիտի տեսեն մէկ տարի։

ԿԱԼԱՆԱԻՈՐՆԵՐՈՒ ՇՔԱԽՈՒՄԲ ՄԸ

ԿԱԼԱՆԱԻՈՐՆԵՐՈՒ ՇԷԱԽՈՒՄԵ ՄԷ

Տարնան, Վիչիի պահակներուն (Միլիս) հրամանատարը եւ ներջին նախարարը, ձերբակալուտծ
է հիւս - Իտալիոյ մէջ, 200 դինակիցներուն հետ,
համաձայն Մոսկուայէն հաղորդուած լուրի մը։
Տեղական Թերբերը այս ձերբակալութեան առնիււ
կը դրեն Թէ Տարնան ջաջարար կռուած է 1914ի
պատերազմին, երը 17 տարեկան էր։ 1918ին նորէն
ռազմադայս վագելով կռուած է Թուրջերուն դէմ։
Հակառակ իր անցեալին, բոլորն ալ մահապատիժ
կը պահանջեն Տարնանի համար, կոչելով դայն
«մարդասպան»։

գր պատասրան»։
««հարդապան»։
« ««* Աներիկեան բանակը դերի բռնեց Ձէփ
Տիթերիրը, Հրաժանատանը Էս Էսներու եւ ծանօթ իրրեւ «Սարգովի Լարդարարը»։ Դարձեալ Աժերի-կացիներուն ձեռըն անցաւ Ֆունկ, Գերժանիոյ եր առնեց Ձէփ Lեւ ծանօԹ կացիներուն ձեռըն անցաւ Ֆունկ, Գերժանիոյ եր-ժատկան նախարարը։ Հիմլէր կր հետապնդուի Անդլիացիներուն կողմէ եւ գրոյցի մը համաձայն բռնուած է։ Կալանաւորուած է նաեւ Պերլինի հա-փոնական դեսպանը, բոլոր պաչաօնեաներում հետ։ Ամերիկացիները ձերբակալելով Ձեխոսլովաքիդ դերժան նախարարը, Հէրժան Ֆրանը, կօլիկներուն կապերն անդամ ջակեցին եւ ժամացոյցը վերցու ցին, որպէսդի անձնասպան չոլլալ, կոտրած ապա-կիներով։ Ձեխերը այնջան կատղած էին որ կտոր կտոր պիտի ընչին կալանաւորը։ *** ֆէ Թէնի առողջութեան մասին դանագան գոոյցներ չոջած րլյալով, ԹերԹերը կը դրեն Թէ

գրույցներ չրջած ըլլալով, ԹերԹերը կը դրեն Թէ ընդհակառակն բանտարկեալը կանոնաշոր կուտե, մարդանըներ կ՚ընկ եւ առանց դժուարուժեան կը պատասիանել բոլոր հարցումներուն։ «Տէյլի Թէլէ-կրափ»ի Թդժակիցը կ՚ըսէ Թէ մառէչալը ամէն օր 200 սպառնարիր կը ստանայ, երբեմն ծաղրա -նհացներով։

չ կող հմդակմ

2000 մայ գաղթականնեr անskr

Մասնաւոր համակք մը կ'իմանանը ԹԷ երկու Հաղար Հայ գաղծականներ Հասած են Վիւրթեն ւ պերիկ բրջանը (Գերժանիա), աննկարագրելի Թրջաւառու Թեան մէջ: Նամակագիրը անմիջական օգ - նու Թիւն կը խնդրէ այս Հայածականներուն Համար որոնց մէջ կը դանուին 400 յունաՀայեր, րոնի աչ-

որոսց մեչ կը դատուրն 400 յունաշայեր, րոսը աչ-խատանչի տարուած։ *** Գերուխենե ապատած է Մարսէյլի երիտա-սարդ ջութակաշարը, Ս. Չէօրէջձեան։ Լուր կայ նահւ «Յառաջ»ի սաննրէն Աւհտիս Մելջոնեանի ժասին (Մեսումենց) ։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

BՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԽՆԱՄԱԿԱԼԸ , Դամասկինոս արջ Երկոսասան կղզիները պիտի երժայ յածա-նաւով մը։ Վարչապետը խնդրեց Չըրչիլէն անմի Չապէս Եռւնաստանի վերադարձնել Երկոտասան կզգիները որոնջ Իտալիոյ յանձնուած էին 192Հեն

ԱԻՍՏՐԻՈՅ կառավարութիւնը լուծելով նացի

ԱԻՍՏՐԻՈՑ կառավարությիւնը լուծելով նացի կուսակցութիւնը, դրաւեց բոլոր դոյքերը։ Ավ որ կը փորձէ Նացիներուն Համար աշխատիլ, պիտի կը փորձէ Նացիներուն Համար աշխատիլ, պիտի դնդակահարուի եւ ստացուածքը պիտի գրուուի։ ԶՐՈՑԵԻ ՄԷ ՀԱՄԱՋԱՑՆ, Սխալին գրով մը իմացուցեր է Ջրոչելի ԵԼ չեղեալ կը համարի նալ- թայի մէջ եզած յանձնառությիւնները։ Դրրեւ ԵԼ այդ գրուժեան պատճէնը հաղորդուեր է նաեւ Մ Նահանդներու նախագահին։ Այս առխիւ հարցումներ ուղղուած են նախագահին։ Այս առխիւ հարցումներ ուղղուած են նախագահին ներկայացուցիչին, բայց ան մերժեր է հասատոն կամ հերջել այդորոյները։ (Փուկիւլեռ եւ Քոմպա)։

յցները։ (Փոդորվու ու 20Ր․ ՎիԿԱՆԻ ձերբակալունեան առնիւ, իւ-աշտապատանեայը 1940ին 20ք ՎԷԿԱԵՐ ձերգակալունեան առնիւ, Իւմանիթէ կը պատմ է Թէ ամրաստանեալը 1940ին
փոխանակ պաշտպանհլու Ֆրանսան, կը պատրաստուեր Բադուի վրայ յարձակելու։ Այս առնիւ կը
հրատարակէ անոր մէկ նամակը՝ (17 Ապրիլ 1940)
ուղղուած գօր Կամ էնի, որուն կը պարզէր Բա դուի ռմբակոծունեան ծրագիրը, Թուրջիոյ ուղշակի կան անուղղակի Հաւանունեամը։

2. ԵՐԵՏ ԵՐՈՒ ԵՒ ԱԶՍՈՐՍԱՍԵՐԵՐԵՐ

ԳԵՐԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՔՍՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԻՐԱ ԻՈՒՆՔՆԵՐԸ — Բոլոր տեստկի դերիները իրենց
հատած օրն իսկ կը ստանան հաղար ֆրանդ, ջադաջական աջադրհայները , հիմը հաղար ֆրանդ
պարդեւ եւ ձրի հաղուստ , Ադատ արձակման առկիւ դերիներուն եւ աջադրականներուն պիտի արդուի պարդեւ մը՝ հաւաստր իրենց ընտկած նահանդե ամսական միջին աշխատավարձի դումարին
Այն աշխատաւորները որ իրենց ընտկած նահանդեն դացած , պիտի ստանան նոյն աշխատավարձին
կեսը , Վերադարձողին կինը պիտի ստանան չորս
ատորականներուն համար , երկու չարած ՝ աշխա
տուորներուն համար , երկու դարմները պետ
հարած անատ են , Գերժանական դրամները պետ
հարած անան
հարած անան
հարած անան
հարած անան
հարած անան
հարած հարած
հարած հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարաժ
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարած
հարա ԳԵՐԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՔՍՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԻՐԱ -

ԿՍԿԾԱԼԻ ՄԱΖ ՄԸ

Լիոնի մեր Թղթակցէն ցաւով կ՝ իմանանը գոյժ մը — Մարսէյլի մեր երիտասարդ բարեկամներէն Պ. Մելքոն Պօղոսեան, (դերձակ), որ սիրով կը մասնակցէր մչակոյնի ձեռնարկներու, իր եղբօրը դաստակցչը սչակոյթը ձեռնարկարու, թը եղբօրը Հետ, Լիոն փոխադրած էր իր կինը, վիրարուժա-կան դործողութենան մը Համար ։ Գործողութենկն 18 ժամ վերջ դժբախա մանկամարդուհին, կը մեռ-նի խոր սուդի մատնելով ոչ միայն ընտանեկան պարադանները, այլեւ բոլոր ծանօթները։ Երիտա սարդ կինը կը Թողու մանչ դաւակ մը։

SUU BPԳՉԱԽՈՒՄԲԻ, ղեկավարութեամբ՝ Գ. Ա. Լեմշահի, երկուլարնի, 21 Մայիս, ժամը 35ն 11, Horticultureի սրահներուն մեջ, 84 rue de Grenelle, (métro du Bac): Գեղարուեստական բաժին, պար ևւ անակնկակներ։ Ճոխ պիւֆե, Orchestre Tango եւ Swing: Uning 100 Printe:

ԲԱԺՆԵԳԻՆ .— Տարեկան 400, հռամսեայ 200 ֆրանք: 750, վեցամահայ

LUPUALETE «SUPULS» P

8117.4 13

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք հետեւեալ

Ծարհակալությանը ստացած ենք հետեւավ գումարևերը, Վիէնեն.— Փափագետն Տիգրան, Գալուստեան Սարգիս, Պէդեան Կիրակոս ՀՍՍՕ ական ֆրանը։ Մուրատեան Մուչեղ 1500 ֆրանը։ Սապունձեան Կարապետ, Մաթոսեան Ցակոբ, Տիկ Հ. Փափագետն, Տիկ Սապունձեան 1000ա-

Մախոսհան Ս., Քէշիշհան Լևւոն, Մանուկհան Գետրոս, Սուջիասհան Կիւլպենկ, Ալոյհան Գրիդոր, Մարտիրոսհան Մկրտիչ, Ոստիկհան Նշան, Թէծիրեան Ցովսեի, Տէրտերհան Սաջատուր, Տիկին Ա. Սուջիասհան 500ական ֆրանջ։
Մախոսհան Լեւոնիկ, ՑովՀածձեսան Ա., Նաճարհան Աւհարս, Բարսհղեան Բարսհղ, Տէր աէրհան Ղեւոնդ 300ական ֆրանջ։
Ուզունհան ՑովՀաննես 250 ֆրանջ։
Ոստիկհան Սարդիս, Բարսհան Մարզար, Մաղաջիան Աւհարս, Տիկին Մ. Ալոյհան, Թոժաս Կենհան, Գարսոահան Վրեժ, Տիկին Ն. Բարսհղհան 200ական ֆրանջ։
Ա. Տէրտերհան Քրանջ։
Ա. Տէրտերհան Գրանջ։ Մաթժոսեան Ս., Քէլիլեան Լևւոն, Մանուկեան

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱՒԱՌԻՆ

4 hulify 4 hklih ukg

Վիին — Մեր դաղութը (մօտ 1500 անձ), 1939ի պատերազմին տուաւ 150ի չափ հայ գին ուորներ, որոնց հինդը ինկան զանազան հակատնե ու դիայ։ Ունկին նաեւ 30ի չափ դերիներ, որոնջ հետրհետ կրա վերադառնան։
Ապրիլ 26ին, իսումբ մը ընկերներու փափաքով կազմակերպուած էր ուրախութեան սեղան մը ի պատիւ քանի մե հայ գերիներու։ Խնչութը տեւեց դիչիրուան ժամը 3, Գ. Խաչիկ Պետրոսեանի սրբերուան մեսն 20 թուան սեղանակետը, Հ. Կ. Տէրմայիսն մէ 1: Օրուան սեղանակետը, Հ. Կ. Տէրմային իրականերուն, լետոլ կարդով հայն տուաւ բոլոր ներկաներուն, դետոլ կարդով մայն տուաւ բոլոր ներկաներուն, որոնջ իրենց երգերով արտասանութիւններով եւ դուարճախստութիւններով ու արախացուցին ներկաներ։ Յիչատակութեան արժանկ են Օր Սիրվարդ Մաթոսեսնի են Այս առեյիւ չմուցունցան նարանաններ։ Այս առեյիւ չմուցունցան նաև մեր սիրելի «ճառաջ»ը եւ տասը վայրկեանի մէ դուացաւ քանն հաղար ֆրանջի

չմուցունցաւ նաև մեր սիրելի «Յառաջ»ը և տա-որ վայրկեանի մէջ դոլացաւ քսան հազար ֆրանքի դումար մը։ (Տես ցանկը)։ Ապրիլ 29ին տոնունցաւ Համազդային Սուդը, նախաձեռնութեսամբ Աղդ. Ճակատի։ Օրուան բա-նախոսն էր Պ. Կ. Տայհան (Լիոնէն)։ Եղան օր -ուան պատչան ուղերններ, հրդեր ևւ արտասա -ևութիւններ։ Բեմին վրայ սարջուած էր մահարեմ մո Թասմ ծարհիներում։

ոււթըւստոր։ Իստրո դրայ սարդուաց էր սատարա քը Թարմ ծաղիկներով։ բոլոր Հայ գերիներու վերադարձին, ինկոյքով մր ընդունելու Համար գիրենը.— Գարունի

Umticiment up ymimigti

Ույրունի թերթերը կը գրևն թե Ալեջսան արեթի Սանձաջին բնակիչները, որոնջ Սուրիա
ապաստանած էին, հեռագիր մը ուղղելով համաըաբական խորհրդաժողովին, խնդրած են որ այդերկրամասը Սուրիոյ վերադարձուի եւ այս խընգիրը Սան Ֆրանչիսկոյի խորհրդաժողովին ներ հատար և

դերը Սաև Ֆրասչիսկոյի խորերդաժողովիս սեր -Կամասկոսի «Գապաս» ԹերԹը պարզելով Սանձաջին բռնադրաւման պատմուԹիւնը, կը պա-հանչէ բանակցիլ եւ ետ առնել այդ չրչանը։ «Սան-ձաջի հարցը մահու եւ կենաց խնդիր է ոչ միայն տարադիր Սանձաջցիներուն, այլեւ ամրողջ Հիւս « Սուրիոյ համար »

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ .- Այրի Տիկին Չպուրճեան

oung (ԱԿԱԼԻԳ — Այրի ծիկին Վպուքնեան եւ Օր . Չպուքնեան իրենց խորին չնորհարկալու - թիւնը կը յայանն ամեն անոնց հրոնք անձաքը գրաւոր եւ ծաղկեպսակով իրենց ցաւակցութիւնը յայանեցին ողբացեալ ԱԼԻՔՍԱՆ ՉՊՈՒՔՃԵԱՆի ժահուան առթիւ։

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ, Պ. Խաչիկ Կիւլպօլեան հինդ հարիւր ֆրանը կը նոււիրէ Ֆրանսահայ Կա պոյտ Խաչին, իրրեւ ցաւակցութիւն Երուանդ Տէր Անդրէասհանի մահուան առԹիւ։

Ք․ ՍԵՐՃԱՆԵԱՆ կը ստանձնէ արեւել<mark>եան երա</mark>ժչտունեան դասեր տալ փափարողներուն։ Ուտ, քերնենչէ եւ ջութակ։ Դինել 17 Rue de l'Arrivéo, Enghien les Bains:

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 13

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme - PARIS (13°)

Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Mercredi 16 Mai 1945

Չորեքշարթի 16 Մայիս

ԺԶ. ՏԱՐԻ — 16º Année № 4403-Նոր շրջան թիւ 32 ամբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱ~~ՔԵԱՆ~~ Գին՝ 3 Ֆր

ԸՄԲՈՍՏ ՈԳԻՆ ՏԻՐԱԿԱՆ

Քաղաքապետական ընտրութիւնները, որ վեր-

Գաղաքապետական ընտրութիւնները, որ վեր-հայան երկու անգամեն, վճռապես կը հաստանն հերրչ խոսքով, ըմ բոստացման, յեղափոխու հերրչ խոսքով, ըմ բոստացման, յեղափոխու եւ յեղափոխութիւն՝ օտար լուծի, բոնութենան ևւ ատրկացման դէմ։ Անմահ ոգի առանց որու ժողո-գույան գոր և գոր առանց որու ժողո-

ստացու ոչխար։

Անչուչտ պատմութիւնը պիտի դատէ չատ մը
դէպքեր, որոնց ներքին ծալքերը չեն բացուած
տակաւին։ Հարկ է սպասել Դերագոյն Ատեանի
դատավարութեանց, լիովին ըմբունելու Համար
այն եղերական, քստմելի աղէտը որուն ենիար դ
կուեցաւ այս երկիրը, 1940 Եռւնիսին։
Իայց պատմութենեն առաջ, ահա ժողովուրդը

Մարական պայքարները դազանիջներ ունին որոնը պարզ չեն հասարակ մահանացուներուն համար։ Կարգ մր Թերիքեր չատ կը զբաղին մանրա-մամնունիւմներով եւ նրբունիլուններով, այս կամ այն հոսանջին իրական կացուխեաներով, այս կամ այն հոսանջին իրական կացուխեամեւ։ Խնդիրը այն է որ, այդ մանրամասնունենն.— թր բան մր չեն փոխեր բուն իրականունենն.— Դիմադրական պայքարին անվիճելի հմայքը, ջուէարկունեանց պահուն։ Այդ հմայքը ահագին դեր կատարեց ոչ միայն ձախակողմեան, այլև չափաւոր, նոյնիսկ պահու պանողական Թեկնածուներու ընարունեան մէջ։ Եւ չարաչար պարտունցան անոնջ որ այս կամ այն կերպով չփուած, ջուսած էին Վիչիի ջաղաքա կանունեան հետ։ կանուխեան հետ։

Այս բացառիկ պարագայէն, Հայրենասիրական տենպէն դուրս, ընտրուխետնց արդիւնջը պերձա-խօս է նաեւ ուրիչ տեսակէտով մը։

կորեն ընկոստ ոգին եր որ կը սաւառներ ջուե.

հորեն ընկոստ ոգին եր որ կը սաւառներ ջուե.

Թուկերուն վերեւ, բուն ներջին ջաղաջականու

Թեան, ընկերային յեղաչրիումի գետնին վրայ,
Ուժ տալով ձախակողմեան, աշխատաւորական
Հոսանջներու, ջուէարկուները կ՝ուզեն որ բան մը
փոխուի ներջին կարգուսարջին մեջ, յանուն ըն-

Այս պարարութոստ։
Այս պարագան ապահովաբար աւելի պիտի
ջեջտուի, երբ տեղի ունենան բուն երեսփոխանա-կան ընտրութիւնները, մասնակցութեամբ երկու
միլիոն դերիներու, աջսորականներու, բռնադատ-եալ բանուորներու, որոնջ հետզհետէ կը վերա -

Արշուշա կառավարութիւնը կը քանայ պահել ասկան կերպիր ութեւնը հարարական ունարութիւնները նախա - թաղաջապետական այնարութիւնները նախա - թանը կը կապենն այդ պայջարին։ Տեսակ մբ մարտակոչ կամ ագդանչան գալիջ օրերու։
Եւ առժամեայ կառավարութիւնը նախապատարան է այդ օրերուն համար, իրբեւ ներչըները և հոր ավեն մէկ անդամը, ինչ դաւանանջի այ պատկանի, վաստակ ունի ապատապրութեան այս պատկանի Հակատին Ադդ. Սորհուրը եւ Խորհը, Դիմադական ձակատին Ադդ. Սորհուրը և Խորհը, Դիմադանըի այնարին ձակատին Ադդ. Սորհուրը և Խորհը հանական են ձրագիր.

ապան վերակագության հասար։
Անչույա կառավարունիւնը կր չանայ պահել
հաւասարակչումիևնը, զգուչանալով դդրդադին
գնցումներէ։ Մանաշանդ որ, Թէեւ պատերազմը
վերչացաւ Եւրոպայի մէջ, բայց անոր հետեւանջհերը դեռ ծանր կր կչոեն երկրին եւ ժողովուրդին

թեան վրայ։

ային իր արժանիջները պիտի ապացուցան է ընկերարին եւ տնտեսական վերանարում արին եւ տնտեսական վերանարուման իր արոնայան էն։ Նարին եր արոնարիան եւ արարան հայարեն իր արոնայունը։ Նարունարի հաս արույն արունարի հաս հասուն մշակումի։ Կան ուրիչներ աւ կարունարի արունարի արունարի

ኮՐԱՆ ԵՒ ՓԵՀԼԵՎԻ

գանգամանքը առաշ»։

Թոյլ կուտա՞ ջ որ քանի մը նկատողութիւններ եւ ճչդումներ ընեմ այս տողերուն մասին։ |.-- Պարսկաստանի պարադան մասնաւորա -

Իրան։
Երկրին անունին փոփոխութենեն պետք չէ հետեւցնել թե լեղուին անունն ալ պետք է փոխել։
հետեւցնել թե լեղուին անունն ալ պետք է փոխել։
հրաննան լեղունակել պարսկերեն ըսհ։
3.— Շահին Փեհլեվի (պահլաւ) մակդիրը սասանեան չէ, այլ նախասասանեան։ Փէհլեվի սե - րած է պարթեւ (հին պարսկերեն Parthava) ժողուհուն անունեն եւ նոս ապարսկերեն հեն և նու րած է պարթեւ (գիւ պարսկոցես քառաստ) օոր-վուրդի անունէն եւ նոր պարսկորենի մէջ կր նչա մակէ հերոս : Նոյնն է պարսկորեն՝ փեկեվան, Թրջ. փերիվան բառին Հևտ, որ փահլաւին յոդ-նակին է ։ Պարթեւ ազնուականները՝ կը կոչուէին

նակին է։ Վարթեւ ազմուականները կը կոչուկին фահրաւան։

Ձեմ գիտեր թէ Պ. Սանասար ի՛նչ Հիժան վրայ աստնեան վեՀապետներու մակդիրը կը կարծէ փէՀլէվ թառը։ Եթէ ազբիւր մը ունի, կը խնդսիմ որ յայանէ։

Սաստնեանները տապալեցին Արչակունի Պար- թեւննրուն իչխանութիւնը եւ «Պարթեւաստան» աշխարհադրական անունն իսկ վանեցին իրենց պայանական էր ուղղուած օտարական եւ Հեկէնա- սեր նկատուած պարթեւ Արչակունիներու դէմ Հա- անուն ըրած ըլլան Պարթեւ բարու։ Ինձի Համար առաջին օրէն իսկ մութ մնացած է թէ ի՛նչու Ռիդա չահ փէհլէվի մակզիրը առաւ , փոխանակ Աջիմենեանի կամ Սասանեաներ իրենց պատ- հարարատ իրանեան Հարստութիւններ էին։ Արդե Հարարատ իրանեան Հարստութիւններ էին։ Արդե Հարարատ իրանեան ար պայն կը կոչերն էին։ Արդե Հարարատ իրանեան ար կամ դիւցացնի առումո՞ Հործածեց։ Ձեմ դիտեր նաեւ թէ Փէհլէվին անձ - նակա՛ն պատուանուն մը հղաւ թէ տերեւս ձեր ընթերցողներէն մէկը կարհնայ լուսարանել այս պարադան։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՁԱԽԵՐՈՒ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ Funut. nlisrniphulig ukg

Կիրակի օր տեղի ունեցաւ քաղաքապետական ընտրուխեանց երկրորդ մասը, եւ արդիւնքը եղաւ նշանակալից յաղժանակ մը ձախակողմեան Հո -սանջներուն Համար։ Տակաւին պաչտօնապէս Հաղորդուած չեն վերջնական Թիւերը, բայց ինչ որ որդուստ չու կորչապաս թրարը, բայց ինչ որ հղուսծ է մինչեւ հիմա, կր հաստասուկ այս պահարան։ Ցառաջիկայ չորս տարիներու ընկհացջին, Ֆրանսայի մեծ ջաղաջները եւ չատ մը փոջը ջարաջներ պիտի կառավարուին ընկերվարականներու կամ համայնավարներու կողմէ։ Մօտաւոր հայուով, ձախակողմեան հուանջները չահած են ջաղաջապետական կորհուրդներու 77—85 առ հարիւրը։ Կարգ մը վայրերու մէջ ընկերվարականներու հուրը անցած են համայնավարներ։ Արժասականներն այ կարգ մր վայրեր իրորկորականականներն այ կարգ մր վայրեր իրորկորականներն են համայնավարներ։ Արժաստա րու տեղը անցած են համայնավարներ։ Արմատա-կաններն ալ կարդ մր վայրեր կորսնցուցած են ի չահ ընկերվարականներու եւ համայնավարներու ։ Մասնաւորապէս կորուստ ունեցած են աջակոդմ -հան պահպանողականները։

հան պահպանողականնները։

Այս արդիւնջէն կր հետևւի Թէ հանրային կարծիջը համաձայն է որ կառավարութիւնը աւհլի
վճռական ջաղաջականութիւն մը վարէ, ծարոարադործական մեծ հաստատութիւնները արդայ
հայնելու եւ պատերազմի ապօրէն չահերը բռնագրաւելու համար։ Կարծողներ կան Թէ դօր. ար
Կօլ յառաջիկայ չաբքու փոփոխութիւններ պիտի
կատարի դահյինին մէջ, դոհացում տալու համար
այս պահանջին։ Հաւտնական է որ նախարարական
պայածններ յանձնէ երկու նախկին վարչապետներ
ում, Լէօն Պլում ին, որ Փարիդ վերադարձաւ առջի
Լէօն Պլում ընդունի, Թերեւս համայնակարներն
այլացում ընդունի, Թերեւս համայնակարներն
այլացում ընդունի, Մորիս Թորէզի համար։

*** Թերքերու հրատարակած տեղեկութեանց

արտուղարին՝ Մորիս Թորէսի Համար։

*** Թերβերու հրատարակած տեղեկու Թեանց
Հաքաձայն, Համայնավարները չահած են Սէնի
նահանդին 80 ջաղաջապետութիւններէն 60ը (1935ին իրենց ձեռջն էին միայն 27 ջաղաջապետութիւններ
ներ)։ Փոփիւլեռ կը դրէ Թէ ընկերվարականները
Սէնի մէջ չահած են 16 ջաղաջապետութիւններ,
մինչ նախապես ունէին միայն ինը։ Ուրիչ Թերթեր
այ՝կը հաստատեն Թէ ընդհանուր առումով Դիմադրական Ճակատն է որ յաղԹեց Փաչականութեան
եւ Վիչիի ջաղաջականութնեան։ Փարիզի արուարձաններուն մէջ, հարև 3-4 ջաղաջապետութիւններ
նեց կո մնան չափաւոր հուանաներու ձեռջը։ Վեր
ջաղաթապետութիւններ անցած են Աչխատաւորական Միութեան ձեռջը,— Անիէռ, Պօնաի, Պուա Քոլոմպ, Քլամառ, Քուրավուա եւ Ֆրչն։ Գաւառի
մէջ, մանաւսան գերւղական չրջանները այնջան այ
դղութիւնը։

2nrihh «արթաննակի Ծաղութ

Չրոյիլի «յայթանակի ճառը»

医阿里斯氏试验检检验 医克里斯氏试验检检验 医克里斯氏试验检检验 医阿里斯氏试验检试验

4.— Ֆերտուսի Պարսից մէջ միչտ չատ սիր -ուած բանաստեղծ մը եղած է, եւ անոնց ազգայ-նական ոգիին վերազարթման այ չատ Հաւանահան ուած րահասանդծ մը հղած է, եւ անոնց աղդայ-նական ոգիին վերազարթժման ալ չստ Հաշանական է որ մեծաՀանդէս տոնուէր, իր Հազարամեակը։ Պէտը չէ մոռնալ որ Ֆերտուսի ՀամաչիարՀային Հիացման արժանացած դիւցազներգակ մըն է եւ Իրանի փառջերդեն մէկը։ Իրաւ է սակայն որ աղ-գային փառջերուն փառաւորումն ալ մաս կը կազ-մէ անցեալը վերակենդանացնելու նիդերուն։ ՀԱՅԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ման դաղանի ղենջերուն դործած աւերը Անդլիսյ մեջ, եւ յայսարարեց — «Դաչնակից բանակները կրցան ճիչը ժամանակին իժը ջախջանել իր բոյ-նին մեջ, այլապես 1944ի աչունը, — դեռ չեմ իս-սիր 1945ի մասին — Լոնտոնն այ կրնար նոյնչան բանդուհլ որջան Պերլինը»։ Իրբեւ եղթակացու -ժիւն, բացատրեց Թէ ամեն վասնդւ անհետացած են արկաւին եւ պետը է պատրաստուիլ նար ձիդեւ թու եւ դուողութեանց ։ «Մեծ օգուտ մը պիտի չու-նենայ պատժել Հիթլերականները իրենց ոձիրևե -րուն հաժար, եթե օրենքը եւ արդարութիւնը պի-տի չիչխեն եւ եթե միաւեծան ոստիկանական կալալ, որ նեեւ ակարացած է, «բայց տակաւին ու-ռողոերուն տեղը»։ Յետոլ ծանրացաւ Ճափոնի վր-ռավարուներուն տեղը» րայ, որ 6էև ակարացած է, շրայց տաղմիկներ չեն Նի 100 միլիոն ժողովուրդ որուն ռազմիկներ չեն vupumpho dustin

Ալժերիոյ խոսվութիւնները

Ներջին նախարարութիւնը պաշտոնական դե կոյց մը հրատարակեց Այժերիոյ խուովութեանց
մասին, յայանելով Թէ Լարդուած նւրոպացինե բուն Թիւբ Հարիւրը կյանցնի։ Խոովութեանց
դրբիչ կը համարուին Այժերիոյ ժողովրդական
կուսակցութիւնը եւ ուրիչ կարդ մը կասկածելի
ապրրեր, որոնջ օգտուած են պարենաւորման դրժուպութիւններեն։ (Երեջ տարիէ ի վեր հունձջերը ձախողած են, իրրեւ հետեւանջ երաչաի) կատավարութիւնը ամէն միջոց ձեռջ առած է տաղնապը թեթեւցին ու համար։ Անցեալ Հոկտեմբերեր
Մայիս ցորենի ամսական յատկացումը 41,500էն
բարձրացած է 59,000 թոնի, յետոլ, Մայիս կեն
սկսեալ 66,000 թոնի։ Կառավարութիւնը պիտի
պատժէ յանցաւորները, խափանելով Ֆրանսացի
ներու եւ իսլամ Ֆրանսացիներու միջեւ որոմ ցանելու փորձիր։

նելու փորձերը։

Մետվութիւնները ծաղած են Սէթիֆի եւ ծափոն մօտ լեռներուն մէջ, ուր կը բնակին պեր պեր ցեղախումբեր։ Մայիս ծին դինեալ հրոսակերներ յարձակած ենՍէթիֆի և Կուլէմայի ընտակերներուն վրայ, երբ անոնջ Գերմանիոյ անձնատրութիւնը կը տոնեին։ Մայիս Գին եւ ԼՕին յարձակումները տարածուած են դիւղերու եւ մեկուսի ապարակներու վրայ, բայց բարհկարվութիւնը շուտով վերահասաառւած է։ Ձոհերուն մէջ կը դանուին բարձր պաշտոնատարներ։ Մարոջի մէջ ար կուրտումներ երեւցած ըլլալով, միջոցներ ձեռջ առնուեցան։ ուեցան ։

busniphililar Abrilulihni ilke

յայտն է պատասխանատուներուն։

Ինչպես կը յիշուի, աժերիկացի գօրավար ժը
ճաշի երաւիրած էր Կէօրինկը, ուրիչներ ալ մեդժ
վարուած էին դերժան մառէչայներու եւ գօրավար «
ներու եետ, մինչդեռ հասարակ դինուորներուն ար
դիլուած է եղբայրանալ Գերժաններուն հետ։

*** Թերժերը գարժանչ կը յայտնեն որ ծո
վակալ Տէծնից կը չարունակէ դործել իրրեւ դլուիր դերժան նոր կառավարութեան։ Լոնաոնի մէջ
դիտել կուտան Թէ կառավարութեան իրաւասութիւն
չէ արուած ո եւ է դերժան անձնաւորութեան, այլ
միայն կարդ մը գօրականներ իբրեւ պապասխանաաու ճանչցուած են անդլիական հրաժաններու դործաղրութեան համար:

*** Անգլ, անցելը կր ծանուղանէ Թէ դայնա-

*** Մագլ, անքելը կը ծանուցանէ Թէ դաչնա-կից դատարանները արդէն սկսած են դատել պա-տերազմի ոճրագործները եւ չատեր գնդակահար-ուած են:

ուտծ են:

*** Գերման գօրամասեր կր չարունակեն դիմադրել Ձերոսլովաջիոյ, Աւսորիսյ առժմանա
մերձ չրջաններուն եւ Եուկոսլավիոյ մէջ։

*** Աւստրիա անվախութիւն Հռչակեց, Համաձայն 1920ի սաժմանագրութեան։ ՑայտարարուԵիւնը չեղեալ կր Համարի անչլուսը (Աւսարիո
կցումը Գերմանիոյ), ինչպէս եւ ամէն յանձնա
ռութիւն Գերմանիոյ Հանդէպ։ Առժամեայ կառավարութիւն մր պետի վարէ օրէնարիր եւ դորձադիր իչիանութիւնները, դրաւման ուժերու Հսկո
դութեան տակ։

*** Ձերբակալուեցաւ Հաչա, Ձեխոսլովաթիոյ

դութեաս տաղ։ *** Ձերբակալուեցառ Հաչա , Ձերսոսլովաջիոյ Նախագահը որ 1939 Ապրիլէն իսկ Հիթլէրի յանձ-Նած էր ամրողջ երկիրը։

Uqueniud aurhlibr

Լիոնի դերիներէն վերադարձած են Միսաջ Ղազարեան (Միսաջ Միրզէ), ՅովՀ. Հարէլեան, Յակու Այտընեան, Ժ. Ծառուկեան, Ռուբեն Ֆրբգախեան, Կիրակոս Քիւփէլեան եւ մէկ հոդի Տէսինեն։ Ուրիչներ ալ ձամրան են։ Stalag XI Ap մէջ ձեռած դերիներեն մէկը Լիոնեն է, զաւակը ազջատև հա

տիկ ժօր մբ։ *** Սարդիս Պարզիկեան (Փարիզէն) ճամ բան

է, ինչպէս կը հաղորդեն իր ընկերները։

*** Վալանաի դերիներեն վերադարձած են 14
հոդի, ուժ հոգի ալ՝ պարտաւորին աշխատանի
դատապարտուածներէն։ Տակաւին կը ոպասուին
54 դերիներ եւ աշխատաւորներ։ Մեր Թղժակիցը
243? կը հաշուէ Վալանսի հայ զինտորներուն

թիւը։ *** Փարիզի գերիներէն վերադարձած է Հայկ Լոլօեան (Լա Կառէն)։ Նիսէն՝ Ցակոր Գարրիէլ-

የԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

եներ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

[ԷՕՆ ՊԼՈՒՄ, որ Գերմանիա աջսորուած էր, առքի օր Փարիզ հասնելով իր կնոջը հետ, ջերժ ընդունելութեան մը արժանացաւ։ Ուրախութենն կուլար։ Քիչ մր հանդստանալէ վերջ ընդունուն - ցաւ դօր, տր Կօլի կողմէ։ Օդակայանին մէջ առաջին դիմաւորողն հղաւ իր րարեկամը, իօժէն Մոնթել, որուն առւնե ձերրակալուած էր 1940 Սեպահժերին, Վիշիի կառավարութեան կողմէ։ ԹՐԻՆՍԹիի ՍՆԴԻՐԸ շատ կը դրադեցն դաշնակից կառավարութեան կողմէ։ Անհանարունք չունի Մուկոյաւ վարչութեւն հատակարաբը յայտարարեց Թէ մատէչալ Թիթեօ իրաւունք չունի Մուկոյաւ վարչութեւն ժողովին։ Սնալ. կառավարութեւնն ալ նոյն տեսակետն ունի։ Մառէչալ Ալէջոանդը, որ Պելկրատ դացած էր այս հարդին լուծման համար, չէ կրցած ևլջի մը յանդի։ — Մ, Նահանդներու արտաքին նախարարին օգնականը յայտարարեց Թէ միայն եւրոպայի մէջ հրհում հողային ինադիրներ կան ար խոր քննութեան կը կարօտին։

1.600.000 ԳԵՐԱՆ ԳԵՐԻՆԵՐ կարմիր րանա - կին ձեռջն անդան և Մայիս Չեռ Ա։

4 ԹԻԹԵՍ ԴԵՄ Վկայութեւն առաւ և նախկին վարչապետը, Փօլ ՈԷ Լնօ Գերագոյն Ատեանի հարցաջննուհցաւ հիւանորանոցին մէջ։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂ - ՏԵՂԱՊԱՀԸ ող-Լունելով Կիւրեդ Ծ - Վ -ի ընտորութիւնը իբրեւ պատրիարը Երուսադէժի, Հաստատեր է պաշտոնը, ինչպէս կը դրէ «ԷԼմիածին»:— Իրան-Հնդկաստան Թեմին առաջնորդ նչանակուաչ է Վահան Ծ - Վ -Կոստանեան։

ԵԹՈՎՊԻՈՑ ՀԱՑ ԳԱՂՈՒԹՆ ԱԼ Հանգանակութեան ձեռնարկած է, Հայաստանի բանակին համար։ Բանի մը ամիս առաջ գումարը հասած էր 22.000 չիլինի, որուն Հաղարը նուիրած են Ատտիս-Ապեպայի դալոցին աչակերաները։ Հինգ Հաղար չիլին ալ Հաւաթուած է Տիրէ-Տավայի մէջ։ Այս փուրրած է գոր է հարութը թանկադին յուշարձան մը նուիրած է գոր է Բադրամեանի։ Ատտիս-Ապեպայի կորբորդային դեսպանը, Վիջտոր Խոսլով, Թէյասեղանի մը Հրաւիրելով գաղութի վարչութեան անդանաները, բաժակ պարպած է Հայաստանի Հայաստանի Հայաստանի Հայաստանեն Մուիրած է Մուրեան աղամանդն է»։ Դեսպանը հեռագրած է Մոսկուա, որպեսզի Հայաստանեն Թերթեր, Հանդեսներ եւ չարժանկարներ ժրիրնի, գիրջեր, Հանդեսներ եւ չարժանկարներ կրին։— Ատտիս Ապեպայի «Արարատ» Մարզական Մուրեիւնը երկյարկանի չէնջ մը չինած է, իրրեւ կեդրոն։ ԵԹՈՎՊԻՈՑ ՀԱՑ ԳԱՂՈՒԹՆ ԱԼ հանգանա իբրեւ կեդրոն։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ .-- Ընկեր Գ Լագհան, որ Գահիրէ կր դանուի պատհրազմին սկիդրէն ի վեր, դիրջ մր հրատարակած է,— «Ցե-ղափոխական դէմքեր» (Մտաւորականներ եւ Հայգուկներ) որ կը պարունակէ թաղուած ջներ անոնդ գրջերէն եւ յուչերէն, ուրիչներու կարծիջները եւն : Պատկերազարդ, 400 էջ : Հրատ - «Յուսա -

*** Մօտերս Երուսաղէմի Ս․ Յակոբեանց տր-պարանէն լոյս պիտի տեսնէ Յ․ Օչականի նոր գիր-ջը, «Համապատկեր Արեւժտահայ գրականու ∂եան», Ա. Հատոր։

*** Պէյրունի մէջ, Ղազար Չարըք որ իր յուռ չերը դրած էր Մարդպետի մասին «Ադրակ»ի մէջ, ձեռնարկած է առանձին հատորով հրատարակելու

ձեռնարկած է առանձին հատորով հրատարակելու դանոնը ։ Այս յուչագրութիւնը կը պարունակէ չահեկան դրուագներ նախորդ պատհրազմի կարե-ւոր մէկ չրջանչն եւ տարադրութեան կեանչին ։ *** Բանաստեղծ Արմէն Անուչ (Սուրիա) հրա-պարակ հանած է նոր հատոր մը, «Դարերու Երգը» (Դիւդագներդութիւն Հայոց Պատմութեան մեծ դէմջերու եւ դէպջերու) ։

ՍԵՎ ՌԱՆԻ Հ. Ա. Ճ. մասնանիւզի անդաժա-կան ժողովը՝ կիրակի 20 Մայիս, ժամը 15ին, դպրոցի սրահին մէջ։ Շատ կարևւոր օրակարգով ։

4UUU41664 «3UAC.4» p

811.14 14

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք հետեւեալ

ՍԷՆ ՇԱՄՈՆԷՆ

Արժենակ Գույումձևան, Սարդիս Ընտրիկեան
2000 ական ֆրանը։
Համբարձում Գուլաքարգևան, Արամ Տէմիր ձևան, Արժենակ Սարդիսևան, Ցկ. ԱՀԷմևան, Խաչատուր Խաչատուրևան 1000 ական ֆրանը։

ՄԱՐՍԷՎԷՆ — Ցովսէփ Օհանևան 1000: ԳԱՐԻՁԷՆ — Խաչիկ Կիւլպօլևան 1750: Կր.
Գլրհեան 1000: Գօլանձևան (Մէտում) 2000:

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱԻԱՌԵՆ

Utr htmlifbli

ՊՈՌՏՕ, 7 Մայիս. — 1940 Յունիսին երբ դի ՊՈՒՏՕ, 7 Մայիս — 1940 Յունիսին երդ դինաղադար կնչունցաւ, Պոռասծ դրասնալ չրջանին
ժՀՀ կիյնար, եւ այդ օրեն ֆրանսացի ժողովուրդին տառապանչը բաժնեցինչ ժենչ եւս։ Անոնց
հետ ողբարով իրենց — եւ ժեր — պաւակները, որ
ռազմադաչաին վրայ ինկան եւ կամ դերի եղան։
Ումբակոծուժիւններին ժեր Հայրենակիցները
մահ կան նիւժական վնասներ չունեցան։ «Պար-

ման կամ նիւխական վնասներ չունեցան: «Պար-տաւորիչ» աշխատաները հոս ար դործադրուեցաւ յունախակի աւլտութներով (ռաֆլ): Միայն մեկ հայ երիտասարդ բռնի տարին (այժմ վերադար -ձած): Տատր դերի ունէինք Գերմանիա, երկութը փախած, երկութը իրրեւ հիւանդ եկած, իսկ եր-կութն ալ արտոնութնեամը եկած։ Ունինք դեռ չորս, մեկը Յունուար Տին վիրաշորուած՝ ամերիկնան հիւանդանոց փոխադրուած է։ Մևա երբեջն Պօ-դոս Անանեանը ազատուած է, իսկ լուր չունինչ երկուցեն, որոնց մէկը «Յառաք»ի սաներեն Ա. Գ. Մետումենըն է։

Սպատագրութնամ չրջանին կորոշատ չունե-ցանք: Գաղութը գրեխե խաղաղ կնանք ունի։ Հ. Ա. Ճ.ի մասնանիւցը կը գործէ, ունենալով իր դպրոցը, 48 աշակերտներով:

դպրոցը, 48 աշակերաներով։
«Ցառան»ի վերհրատուրակում ը իրանդավառունիւն ստեղծեց եւ Հոդիները պայծառայուց։
«** Թատերական յաչող ձեռնարկ մր ունեցանջ ընորհիւ Պ. Ս. Սուրէնեանի, որ յանձն առած
եր առանց վճարում ի եւ համոււ ծափորի ներկայացնել «Սօտ եւ Վարդեներ»ը, ի նպատա Հ. Ա. Ճ. ի
ճասնաձեւրին եւ դպրոցին։ Գաղունթ դրեն է աժբողջունեանը ներկայ էր։ Ընդհ հատութ դոյացաւ 13.050 ֆրանը։ Հ. Ա. Ճ. ի վարդունիւնը հրապարակաւ շնորհակարութիւն իր յայտն Պ. Սուբենանի — Թորակից

Bugny atmiwry up

ՏԵՍԻՆ, 6 Մայիս .... Կ. Խաչի Տեսինի մասնա-ՏԵՍԻՆ, Ծ Մայիս --- Կ. Սաչի ծչայնի ժատահիւղի պարահանդեսը տեղի ունեցաւ 5 Մայիս,
չարան հրեկոյ Հայ Ժողովրդային ծան մեջ, ի
պատիւ Գերժանիայեն վերադարձող հայ դերինեւ
լու : Իսկ կիրակի իրիկուն դարձեալ կրկնուեցաւ
եւ Թե՛ դոհացում տալու համար երիտասարդուհետն արձնած են

եւ թե գուտցում տալու համար երիտասարդու-Թեան բաղձանջին։
Այս հանդեսը Կ. Խաչի առաքին ձեռնարկն էր ապատարրութենկն ի վեր։ Մեր ժրաքան իսաչուհի-ներու տարած աչիսատանջը պսակուեցաւ կատար-հալ յաքողութեամ բ եւ լաւ հասոյթ մը ապահովեց Մետ Թեսմ։

Օրութսաս։
Առաջին երեկոյինը անցաւ Հայկական տաքուկ
մինոլորտի մէք։ Պարերէն պատ եղան մեներգներ,
աիկիններու եւ օրիորդներու կողմէ։ Մեր խաչուհիները, մեծ մասով նոր սերունդի ներկայացու ցիչներ, իրենց ամբողջ եռանդը ի սպաս դրին

երները, մեծ մասով հոր սերուեղի հերկայացու ցիչներ, իրենց ամրողջ եռանգը ի սպաս դրին
գանդեսին յաքողութեան։
Կ. Մաչր այժմ կր Հաչուէ 40է աւելի անդամուհիներ որոնց իրենց առաջին ձեռնարկին իսկ
եկան ապացուցանել գործելու ընդունակութեւն եւ
մանաւանդ երիտասարդական աչնոյժ եւ կամջ։
Վստահ ենջ որ չատ չանցած պիտի բազմապատկուի անդրումներուն Թիւը եւ դաղութեն Համակ րանչը։

Գ. Պօյանեան Աւնիչ քունբև հաճանմավ:

ՓԱՐԻԶԻ Ս․ Յովհ․ Մկրտիջ եկեղեցիին մէջ յառաջիկայ կիրակի, 20 Մայի», դոհաբանական մասնաւոր աղօԹջ պիտի կարդացուի, դալնակից բանակներու յաղԹանակին առԹիւ։

Milbho AUGUIL Super to Bush Oglan Phair մասնանիւղը կը ծանուցանէ վերարացուհը իր ըսուժարանին այսօր, չորևջչարնի, 16 Մաբիս : Կեզրոնէն դրկուած հայ բժիչկ մբ, 9-12 պիտի դարմանէ հիւանդները:

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 13*

OPHOLPA

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925 R.C.S. 376-256

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme - PARIS (13°) Tél. : GOB. 15-70 - C. C. P. Paris 1678-63

Jendi 17 Mai 194

Հինգչարթի 17 Մայիս

49. SUPh - 16 Année Nº 4404- Unp promi phi 33

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր

DELLOW DOLL

une oree, une anaber

Քսոմնելի Աշխարհամարող իրար խառնելով ժողովուրդներն ու ռազմիկները, մանաւանց երի-տասարդունիւնը, սրեց անհամար բազմունեանց միտըն ու աչքը։ Միլիոններ ընդհարեցան ռազմադաստին վրայ,

Միլիոննեի ընդ-արհայան ռապատգալալաին վրայ, ձակատ հակատ կամ գինարուհատի անիծեալ դժոկանհերուն մէջ: Միլիոններ Թրծուհայան արհան ձապապիջներով ։ Ուրիչ միլիոններու հոգին վա-տառապանջներով ։ Ուրիչ միլիոններու հոգին վա-տեցաւ դադանային ատելու Թեամ բ ։ Եւ անհամար բապմու Թիւններ , մեծ մասով անկար եւ անտէր կիներու եւ հանուկներու կարա-ւաններ, երկինջը վար առին հայածանջի, խուհա-պի եւ բռնադաղժի համբաներուն վրայ, անգօր կատաղու Թեամբ - «եւ լերկիր իսողաղու Թիւն»

Դոկ հիմա որ օգանաշերը դրօսական պաոյա -
ներ կը կատարեն — «եւ յերկիր խաղաղութիւն»
— եւ հրասայլերը այլեւս չեն Թաւալիր երկան եւ
կրակ տեղալու համար, մարդիկ հետադհետէ կ՝աժփոփուին։ Անչուշա ողբալով մարդկային խելա գարութեան խորութիւնը։
Ո՞վ պիտի փորձէր չափել այդ- խորութիւնը
առանց գլխու պաոյտի, ինչպես եթէ անդունգին
արը կեցած ըլլար ...
Բայց, ի՞նչ օգուտ ողբուկոծէն։

Կեանջը իր անողոչ պահանջներն ունի ինչպէս անհատին, նոյնպես մարդերութեան համար ։ Եւ արդէն ձեռնարկուած է չինարար աշխատանջին, այստեղ եւ ամէն տեղ ։

այստեղ եւ ամէն տեղ։
Նորեն լարուած, չոգեպինը, մեջենական նիդ,
վերջերը բուժելու, անսահման աւերներ դարմա ա
նելու, ամբողջ երկիրներ եւ պետութիւններ կազմակերպելու, վերակազմելու համար։
Դեռ աւելի ծանրակչիւ, հրատան հարցեր,—
Դաչնակիցները չահեցան յաղթանակը, բայց ահա
Մ. Նահանդներու արտաջին գործերու փոխ - նախարարն է որ կը կը խոստովանի թէ առ նուազն
երեսուն հողային կերիրներ լուծման կը սպասեն,
ժիտյն Եւրոպայի մէջ...

ծողո՞ւնը «բարձր ջաղաջականութեան» վե թողո՞ւնը «բարձր ջաղաջականութեան» վե բաբերեալ նիւթերը, բննելու համար խնդիր մը որ
սերտ կապ ունի մեր ամենօրեայ կեանջին հետ։
Եւրոպան հիմնովին փոխուհցաւ եւ դեռ պիտր
փոխուի։ Նոր օրեր, նոր ուժեր, նոր հեռանկար։
Որջան ալ փոջը ոլլայ մեր համրանջը, այս
կամ այն երկրամասին վրայ, պիտի աղդուինջ
ընդհանուր ալեկոծութեան յորձանջներէն։ Գիտի
թյուննը իրրեւ տաչեղ կամ խարխուլ, չրասոյգ
նաւակ։
Ու դեմն, անհոտժեչտ է որ պահենջ, սոենջ մեր

ուրեմն, աներաժելու է որ պահենք, որենք մեր արթնութիւնը, արժեցնելու համար մեր ինչնա -արուրաանութեան պահանջները։

Մեզի համար ոչ միայն պերճանք է, այլեւ կորուստ՝ «չքեղ մեկուսացումը»։ Պարտաւոր ենք ուչադրութեամբ հետեւիլ իւրաքանչիւր միջավայ-թի անդուդարձին, դանելու համար մեր ճամբան,

Այս հիմնական մտահոգութիւնը կը պահանջէ

Միայն այսօր չէ որ կը յիչեցնենք այս տար-րական պարտականութիւնը։

երի լայնօրեն։

Արդ մասին է որ պիտի խոսինը հետզհետե, աւերի լայնօրեն։

Արդ մասին է որ պիտի խոսինը հետունի և հետունի առելի արևունի հետունի հետու

reth im mouth:

ԵՐՈՒԱՆԴ ՏԷՐ-ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆԻ 4ԵԱՆՔՆ ՈՒ ԳՈՐԾԸ

4611642 Tund Purporpaul 1865ph: Nep pp 461.64 է — Մաած Կարտիդակ 1803ին ։ Ուր իր հակմական կրթութիւնը։ Ուսուցիչ 1882կն սկրա-հալ, Պարտիդակէն Իղմիթ, Արժայեն Պոլիս, դա-սաւանդելով Հայերէն եւ իմաստասիրութիւն։ Նախ աշխատակից, յետոյ խմրագիր Պոլոս պար-սերականներուն եւ Թերթերուն,— Ընտանիք (Ս. Գարաժաձեան), Երկրագունդ (Ե. Տէմիրձիպաչ -հան), Փունջ (Ալաձաձեան), Արևոլդ, Մասիս , Բիւզանդիոն, Ծաղիկ, Մանզումեր իֆքեար։ 1918ի հան), Փունջ (Ալանանհան), Արժւհլք, Մասիս , Ռիւզանդիան, Ծաղիկ, Մանզումեր Էֆքհար։ 1918ի գինադարարին Հրատարակեց Նոր կհանք օրաներթեր։ Ցետոյ արտասահման, ուսուցիչ Դպրոցասէթի՝ Պալջաններէն մինչեւ Ֆրանսա, աշխատակից հայիրեն ԹերԹերու՝ Ցառաջ, Ազատ Խօսք, Հայրենիք, Արագած։ Բեղմնաւոր, որջան իբրեւ ուսուցիչ (իր աշակերոնարուն մէջ կը հաշոււին րազակիներ, ծանօն մոաւորականներ,— Հ. Արսեն Ղարկեան, Մուշեղ եպ. Սերոբեան, Թորգոմ արջեպ. Գուլակեան), ևւ իբրեւ իսմրաբետն, Թորգոմ արջեպ. Գուլակեան), ևւ իբրեւ իսմրաբետն (հարդմաներ կրական հիր գրած յօդուածները եւ դրական վէները), նունըան իբրեւ Թարդմանիչ (իր Թարդմանուն Իրաբեւ ծածկանուն՝ ստորագրած է դլիաւորարաց Ծաան (իր անուան ակդիաստառերով), Տարազ Ծաան (իր անուան ակդիաստառերով), Տարազ Ծաան (իր անուան ակդիաստառերով), հարանարի մէջ), եւ ԱՀուրամագը։ Այստարի հեր իրեն մեծարանջի արտայայութիւն՝ Հրատարակեց Արժարագիրք մբ, որուն իրենց մասնական արտարակեց Միրծաբագիրք մբ, որուն իրենց մասնակարանի թեւին հայ մասսորականներ, դրողներ, իրաչակերաները եւ իր ընկերցողները։ Այդ դերջին յառանարաներու և արտան և համահարաներ ուռան և հանարանին ու ուջին է արտանարին և հայաստակարանեն և հայասիները և հայասիաները և հայասիաները և հարանարաները և հարանարին և հանարաները և հայասիաները և հայասիաներ ուշին է արտանարին և հայասիաները և հայասիան և հայասիաները և հայասիան և հայասիաները և հայասիաները և հայասիաները և հայասիան և հայասիաները և հայասիան և և հայասիան և հայասիան և և հայասիան և և հայասիան և և հայասիան և հայասիան և և

առակակրուկը....
«Տարիներու այս պատկառելի բեռը ոչինչ
դայնան է խոսելու կավ գրկրու իր հռան դեն, այնքան որ հռանդ եւ Ծրուանը Հոմանիչ
դարձած են դինջ Տանչցողներուն Համար,— տադարձած են դինջ Տանչցողներուն Համար,— տադարձած են դինջ Տանչցողներուն Համար,— տադարական ընտանիքին այս նահապետը, միջտ աչ հույժ , միչտ երիտասարդ է Թարդժանէ՝ հայ
դրական ընտանիքին այս նահապետը, միջտ աչ հույժ , միչտ երիտասարդ է Ռուք կարդեներ իընն այս մշապնորող երիտասարդունիւնը, — Պար
ներու մոդական բոյրով եւ աղբիշըներու յաւիտենական ջրվեժով , Թե հայ լեղուն՝ իր յաւնրժալոյս
դիտեն որ երկու սէր ունի նր . Տէր Անդրէասեան ,
հատարաին, եւ մէկ ալ հայ կոււն՝ Հայաստան ժահարսին, և մէկ ալ հայ կոււն՝ Հայաստան -Ար ծարի ան որևան դառիր է խոսճե ' ի, ուժող հիատատեմ ին դրայ: սիր: ըւ տւարժաւեր, յուշիատանիկրբեսւ ետենա -բայց քայաչխանթանցի կուշիամանիկրբես։ ետենա օտանունը ' ու սՀմ ան Հայ հեմաւնը Հայարաար -

Ու ջանի որ սիրոյ մասին է խօսքը, կ'ուզեմ վկայել, այստեղ, Թէ սէրը մի է պօրուԹևամբ, բայց երկու բնուԹևամբ։ Այսինջն Թէ սիրելու Համար պէտջ է ևւ սիրուիլ։

ես ուղեցի, վկայութեանց ներկայ հատորով, հրապարակաւ յայտնել Եր Տէր-Անդրէասեանի ձէ կը սիրենք զինք հայ լեղուին իր պաշտաժուն-բին մէջ, Հայկադեան ըարրառին բերած իր քրժա-կան սպասաւորութեան մէջ, հայրենիքին ժասին բանաձեւած իր փիլիսոփայութեան մէջ։ Գրեցի իրեն, Լիոն ուր կը բնակի՝ մոաւորա-ին ո՛ն ու փոքր հղրայրակիցներէն հեռու-— Ինչո՞վ կրնանք օգտակար ոլլալ, որպէսգի մենք այ ուրափանանը՝ Հաղորդակից մնալով իր սիրոյն։

սենը այ ուրախանանը՝ Հաղորդակից մնալով իր սիրոյն։

Պատասխանեց Թէ շրջապատուած իր աչխաստույի ար եւ է օժանատակի հանա։ Գիւղացիի Հպարտութի ենն էր որ կը խոսքը։ (Թեթեւս դուջ ալ ծանօթ էջ դեւղացիներու Հպարտութիան իր արև հարեր հանարի հարարանի հարարացի՝ հա ալ, դիւղացի՝ ծնունդով, դեւ հերացի՝ աշխարհակի հերարային ձեռըը։
Գիւղացի՝ հա ալ, դիւղացի՝ ծնունդով, դեւ հերացի՝ աշխարհականի հարարացի՝ ծնունդով, դեւ հերացի՝ ծնունդով, դեւ հերարի ձեռով, արև հերացի՝ հայար դերարացի՝ ծնունդով, դեւ հերարը ձեռակի ունի Հրատարակութեան»։
Գիւրացի՝ հայարանի հերանը հերարարանինի։ Սօսեցայ ընկերներուս հետ, որոնը արամադրութեան հերարարանի հերարարանի հետարարանի հերարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարարան հերարարանի հերարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարանի հերարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարարանի հերարանի հերարանի հերարանի հերարարանի հերարանի հերարանի հերարանի հերարանի հերարարանի հերարանի հերարարանի հերարանի հե

(*) Եթէ **urémie**ն չտաներ զինք, թերեւս դեռ երկար ապրեր, առանց դադրելու նոյնիսկ աշ -խատելէ, ստեղծագործելէ եւ թարգմանելէ, — այնքան աշխոյժ էր եւ պայծառամիտ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՆԻՍՏԸ

20° . ՏԸ ԿՕԼ ԿԸ ՓԱՌԱԲԱՆԷ ՄԵԾ ՑԱՂՔԱՆԱԿԸ

ար կոլակակական արար հարդը հայաստակ իրենց կուրակարը իրապարի հին կառատարական արար արար արար արար հարդական արար արար հարդական արար հարդին արար հարդին արար հարդական արար հարդին հարդին արար հարոր հարդին արար հարդի

զումէն ևւ ուրախութենչն։ Իր վերջարանին մէք, տր Կօլ մասնաւորուպես չեչտեց.
— «Պատերապետ չեչտեց.
— «Պատերապետ ւ հանար վերջ մր չէ Ձորըորդ Հանրապետութեան Կամար , այլ մեկնակէտ
մը։ Ուրեմն յառա՛ջ, յառա՛ջ աչխատանքի, միութեան , վերանորոգման ահագին պարտականու թեան համար ։ Թող մեր նոր յաղթանակը ազդա նչանն ըլլայ մեր նոր սլացջին»։

Ոջ ՍՈՒՏԸ, Ոջ ԲՈՆՈՒԹԻՆԸ ...
Ոչ դինուորական դժրախտութիւնը, ոչ մեր պետական հաստատութեանց սնանկութիւնը, ոչ սուտը, ոչ ալ բռնութիւնը չկրցան լռութեան դատապարտել ազգային ընագրը կամ մեր ժողովուր գը չեղեցնել իր յուրտենական կոչումէն։ 1939 Սեպտ. 3էն իսկ մենջ ջաչեցինջ սուրը, մինակ Անդիոյ հետ, պաչտպանելու համար բռնաբար ուտծ իրաւունջը Լեհաստանի մէջ։ Մենջ դիտէինջ

կի իրաւունք Համարելով յորևլհարկն՝ մնացեալը առաջին Հրատարակութիւնն եղաւ Արծաթագիրքը, (որմէ եւ իւրաքանչիւր նոր Հրատարակութենչ 200 օրինակ՝ Հեղինակի իրաւունք) որուն Հասոյ Թով ՀետզՀետէ Հատոր առ Հատոր լոյս պիտի առաջեն վաստակաւոր Հայերէնագետին բոլոր դար առանին վաստակաւոր Հայերէնագետին բոլոր դար

Արծաթագիրքը աղուոր ապացոյց մեն է Թէ նորահաս մաաւորականները գիտեն պատուել եւ մեծարել երէց մտաւորականները, պահպանել եւ այլ Միեւնոյն ատեն՝ կարգախաս մին է Թէ պէտջ չէ Թողուլ ո՛ր ձեռուդեր մնան (ու կորսուին) մեր մտաւորական ժառանդուԹիւնները(**): (Ցաջորդով Եր. Տէր-Անդրէատեանի (Հրատա-րակուտծ կամ Հրատաիր մնան (ու կորսուին) մեր մաս որական ժառանդու Թիւնները(**): (Ցաջորդով Եր. Տէր-Անդրէատեանի (Հրատա-

ፘ · *ኒԱՐԴՈՒՆԻ*

(**) Այս առթեւ, հրաւեր կ'ուղղեն րոլոր անոնց՝ որ կը յարգեն Եր Տէր-Անդրէասեանի յիչատակը, որպեսզի գնեն եւ սպառեն Արծաβագիրջը, որուն հասայթով պիտի տայագրուին յորելեարին միա գործերը։ Մտանալու համար դիմել ինձ՝ հառաջի հասցեռվ։ Արծաթագիրջը (207 էջ) կը վաճառուի 60 փրանք։

սակայն ուժերու անհամենատունիւնը։ Մենք գիտեինք որ մահացու կնրպով ցրուած էին ժողովրդապետունեանց ուժերը, ևւ միայն սահանակակա
դրակաունեանց ուժերը, ևւ միայն ահանափակ
պրանարնեանց վրայ յոյս կրնայինք դնել։ Մենք
որ եւ է բնական պաշտպանունիւն չունչինք գիրման մեջենայարժ ուժերու խուժումին դէմ։ Աւ
անան մեջենայարժ ուժերու խուժումին դէմ։ Աւ
սակայն, ձենք չապասեցինք որ ձեր վրայ յարձակին, դիտակցորեն յանձն առնելու համար մեր
պատմունեան աժենաժեծ վրանդը։ Մենք այդ ըդինք առանց աշխարհակայունեան պատրանընե
որ ու կամ վրէժինդրական կիրքի, այլ պատասխանելով այն յաւհանական օրենքին որ ձեղ կր դարձել յառանապահը ջաղաջակրնունեան մը՝ էիմ նուած ժողովուրդներու իրաւունջին ևւ մարդկային անձի յարբանջին վրայ։ Ինչ որ ալ արժած ըլլայ այդ ձեղի, ձենք չենք դղջար որ այդ օրինակը
տուինք աշխարհի»։

Այս իմաստով չարունակելե վերջ, դօր ար կօլ
Հեյտեց Եէ երբեք չրաչատուեցաւ Ֆրանսայի
ռազմական ձիդը։ «Եւ երբ ձեր դօրավարները Ունսի եւ Պերլինի մէջ, իրենց աժերիկայի, խորհր
ակ եւ Պերլինի մէջ, երենց աժերիկայի, խորհր
ակ եւ Պերլինի մէջ, այն նաւարներուն անպայման
անձատորունիչ ևւ ար անձատուր եղաւ»։

20րավարը յեսով փառականերուն անպայման
ծովերուն վրայ, այն օդաչուները որ կահարուն անչ
կամ դնդականարուն այն մաւազները որ կահայնի
ծովերուն վրայ, այն օդաչուները որ արհավիժեցան երկինչն ի վար, Դիմադրական Ճակատին
ուղղեց Դաշնակիցներուն։ Եւ ջերն դովեսաներ
ուղղեց Դաշնակիցներուն։

20րակարէն առաջ, բացման ձառը խոսեցաւ
խորհրդականական ժողովին նախադահը, Ֆէլիջո սակայն ուժերու անհամեմատութիւնը։ Մենթ դի-

ուղղեց Դաչնակիցներուն։

Ջօրավարէն առաջ, բացման ճառը խսսեցաւ խորհրդակցական ժողովին նախագահը, Ֆելիջո Կուէն, ժէկ ժէկ լիչելով Դաչնակիցները։ Աժէն ժէկ երկրի անունը լիչուած առեն, ժողովականները կը ծափահարէին դաշնակից դեսպանները։ Գ. Լուի Սայեան, Դիմադրական ձակատները։ Գ. Լուի Սայեան, Դիմադրական ձակատի Ադգ, խորհուժին նախագահը, ոդին եւ գործուներութիւնը։ Տիկին Կապոիէլ Փէռի, դնդակահարուած համայնակար երեսկոիանին այրին, նկարագրեց Ֆրանսայի կիներուն պայջարներն ու տառապանըները։ Եւ լայտարարեց, թուռն ծափերու ժէջ. «Ֆրանսայի կիները որոնը իրենց պարտականութիւնը կատարեցին պատերազժին ժէջ, ղայն պիտի կատարեն նաեւ խաղաղութեան ժէջ. Հիթելերական Գերմանիան անձնատուր եղաւ, եւ սակայն Ֆրանսուհիները կը դարմանան որ տակաւին անպատես կր ժան այն ձեռջերը որ առեր եւ նուպ սերժանեցին «

braf Uadarn when fliliali ծան**rակ**շիռ խնդիrներ

Մ. Նահանդներու նախադահը յայտարարեց Թէ կը յուսայ մօտերս տեսակցիլ Ջրրչիլի եւ ՍԹալինի հետ, ջննելու Համար հաչտութեան ծրագիրը։ Նախադահը ըսաւ Թէ այս հանդիպումը պիտի
չլետաձգուի «շատ հեռաւոր ապադայի մը, րայց
անմիջապէս ալ պիտի չըլլայ»։ Երբ հարցուցին Թէ
գօր. տը Կօլ ալ ներկայ պետի ըլլա՞յ, նախադահը
կրկնեց Թէ Երեջ Մեծերու հանդիպում մըն է որ
տեղի պիտի ունենայ։ Անդլիոյ երեսփ. ժողովին
մէջ ալ հարցումներ ուղղուեցան Երեջ Մեծերու
ժողովի մասին եւ Ջրրչիլ պատասիանեց. — «Ջերմապէս կր յուսամ Թէ խորհրդակցուԹիւն մը տեղի պիտի ունենայ։ Շատ տարօրինակ
պատերադմ մը վերջանար առանց որ եւ է կարդադրութեան, նոյնիսկ յաղժականներուն միջեւ»։
ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ ԹՐԻԷՍԹԷԻ ՀԱՐՑԻՆ ԱՌԹԻԻ

ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ ԹՐԻԷՍԹԷԻ ՀԱՐՑԻՆ ԱՌԹԻԻ

ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐ ԹՐԻԷՍԹԷԻ ՀԱՐՑԻՆ ԱՌԹԻԻ

Արդարեւ, ծանրակչիռ ինդերըներ կան սեղանի
վրայ։ ԼեՀաստանի Հարցէն զատ, ԹրիէսԹէի
հնդերն այ մտաՀոգուԹիւն կը պատճառէ։ Անդիրս
եւ Ամերիկա նոյնիմաստ ծանուցագիրներ ուղղեցին մառէչալ ԹիԹոյի, ազդարարելով Թէ ԹրիէսՔէի իննդիրը պիտի կարդագրուի ՀաչտուԹեան ժոդովին մէջ, Հետեւաբար Եուկոսլաւիա իրառունջ
Հունի այժմէն դրաւելու գայն։ Քաղաքին մէջ կր
գտնուին Թէ եուկոսյաւ եւ Թէ անգլիական դին ռորներ, որոնջ պէտը է ենԹարկուին մառէչալ Աբեսանդրի ՀրամանատարուԹեան։

Թեր Մերը կը գրեն Թէ ազդարարու Թեւնը վեր Ընտգրի հանգանանը չունի։ Դաշնակից կառա-վարու Թիւնները կ՚ուզեն պահել հրամանատարու-Թեան միու Թիւնը։ Կ՚րսուի Թէ մառէչալ Թիթօ ընդունած է անդեւամերիկեան առաջարկը, եւ պիտի սպասե հաչտու Թեան ժողովին որոշման։ Մ․ պիտի սպասէ Հաչաու Թեան ժողովին որոշման ։ Մ .
Նահանդներու արտաքին նախարարը այս առԹիւ
անդամ մր եւս յիչեցուց Թէ որ եւ է Հողային
հնդիր չի կրնար կարդադրուիլ դինուորական յայտարարու Թեան և Հարկ է սպասել խաղաղուԹեան մեծ ժողովին ։ Անդլիոյ եւ Ամերիկայի մէջ
կը վախնան որ եԹէ միակողմանի կարդադրու »
Թիւններ ըլլան , գէջ նախընԹաց մը կը ստեղծուի
եւ իւթաքանչիւր դինուորական իշխանու Թիւն իրեն
կը պահէ պատերազմի ընԹաց քին գրաւած Հողերը ։
Օրինակ , Ցոյներն ալ Երկոտասան կղզիները կը պահանջեն։ Յուհաստանի ինաժակալը, Դա ժասկինոս արը. առքի օր ձայնասփիւռ ձառ մը
խոսելով Հռողոսի մէք, յայտարարեց Թէ Երկոտասան կղզիները նորէն հեկլենական հու դարձած են։
Սակայն աւելցուց Թէ պէտը է համըերել ըիչ մը,
դանոնը վերջնապես մայր հայրենիջին կցելէ ա ռաք։ Լոնտոներ ալ համըերուԹեան խրատներ տուշած են Ֆոյներուն, որպէսդի սպասեն հաշտուԹեան
ժողոնեն։ ժողովին։

Աւստրիոյ գրաւհայ կը գտնուի նաև Գերմանիոյ և Աւստրիոյ գրաւհայ մասերուն վարչունեան րարդ ինդիրը։ Չորս պետունիւններ պիտի ստանձնեն այս հոդը, բայց մանրամասնունիւնները չեն Տրչ-ղուած տակաւին։

*** Պաչտօնապէս հաղորդուեցաւ Ե՛ ֆրան-սան Սան Ֆրանչիսկոյի Սալահովութեան Սորհուր-դին պիտի մասնակցի իբրեւ հինդերորդ մեծ պե -աութիւն։

Սուբիա կը պամանջե ywrybi oswr gorfi

Սուրիոյ վարչապետը, Ֆայէգ էլ Խուրի, խօսելով օրուսմ ինդիրներու վրայ, յայսարարարեց
Եէ կառավարուԵիւնը պիտի ինդրէ որ ետ բայեն
բոլոր օտար զինուորները։ ԵԵԷ Հափոնական պատերազմին առեիւ անհրաժեշտ Համարուի բանի
մը դրրադունդեր պահել Սուրիոյ մէջ, կարելի է
ձեւ մր դոնել, Համաձայն պետուեեանց անկա խուեեան սկղրունդին։ Սուրիա գտնուած օտար
դինուորներն են կարդ մը ֆրանսական եւ բրիտա-

PULL UL SALAL

ԿԵՍԻՐԵԿ ԿԱՏԵՐԱԶՄԻ ՈՃՐԱԿՈՐԾ Հոչակ ուեցաւ պաշտօնապես, պատկան յանձնաժողովին
կողմէ որ յայտարարութեամբ մր կը ծանուցանէ
թե գերման մառէչալը դեռ անցեալ `նոյեմբերին
արձանադրուած էր պատերագմի ոճրագործներու
առաջին ցանկին վրայ (Հաղար Հոդի)։
ԱՎԱԼ անգլիական ժարտանաւով մր Ֆրանսա
պիտի փոխադրուի, որովհետեւ սպանիական կառավարութիւնը չուգեր ուղղակի յանձնել գայն։
Դինին ՀՀ Հայած Հայասի Աներենայեն է ԱՄ

ռավարութիւեր չուզեր ուղղակի յանձնել զայն։
ԾԽԱԽՈՏ հասած բլլալով Ամերիկայեն եւ Մատակաստրեն, ամիսը երեք տասնորեակ պիտի
բաժնուի միչտ։ Կը կարծուի Թէ չատ չանցած կաթելի պիտի բլլայ ամիսը 8 տուփ դլանիկ բաժնել։
ԿԷՕՊԷԼՍԻ դիակը դտնուած է Ռուսերուն կողմէ Պերլինի ստորերկրեայ ջաղաջին մէջ, անԹելի
դործիջին առջեւ, իր կնոջը եւ զաւակներու դիակ
ներուն հետ։

հերուն հետ։

ԸՆԴՀ, ԳՈՐԾԱԴՈՒԼ յայտարարուեցաւ Լիոնի մէջ, հանրային պաշտօնեաներու կապմակեր պուժեանց եւ ճարտարադործական սէնտիչաներու
կողմէ։ Գործաղուլը կը ծաւալի նաև։ հիւսիսային
ծրանսայի ածիահանջերուն մէջ։ Վախ կայ որ
փարիդեան ԹերԹերու տպարաններուն մէջ ալ դործաղուլ հռչակուի, եԹէ միջամտութիւն չըլլայ։

20Ր ԿԱՄԼԻՆ իրրեւ վկայ լսուեցաւ ՓէԹէնի
հարպաչննութեան առժիւ։ Ջօրավարը ըսաւ Թէ
իր հրամանատարութենչն արձակուած ըլլարով
չէր կրնար ընդդիմանալ զինադադարին, Թէ ինջ
երդեջ չէր յուսահատած յաղթանակչն։ Գալով
Ռիօմի դատավարութեան, բացատրեց Թէ լուռ
մնաց, չուղելով գինուորական խնդիբներու մասին
սօսիլ Գերմաններու առջեւ։

462 ՄԱՀԱՎՃԻՌ արձակուած է ապրելի ըն

ասոր դորոասարու առչու։
462 ՄԱՀԱՎՃԻՌ արձակուած է ապրիլի ըն Թացջին, ամբողջ Ֆրանսայի մէջ։ Դատուած եւ
դատապարտուած են 2608 Հոգի, որոնց 64ը ցկեանըս Թիապարտութեան, 487ը տաժանակիր աշխատանջի, 73ը խցարգելուԹեան, 1116ը դանազան
պատիժներու։ Անպարտ արձակուած են 401 Հոգի։

500.000 ՀՐՁԻԳ ՌՈՒՄԲ Հղուհցաւ Ճափոնի 500,000 ՀՐԵՐԻ ԹՈՒՄԻ ձգունցան , ձափոնի Նակոյա ջաղաջին վրայ, 90 վայրկնանի մէջ-ուրեմն 40 Թոն իւրաջանչիւր վայրկնանի մէջ-5—8 միլիոն ճափոն զինուորներ կը պաչապանեն Մանչուրիան եւ մայր երկիրը եւ միայն 4000 օդա-

ԹՂԹԱԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԹՂԹԱԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻԻՆԸ — ֆրանցի դեժ ֆրանց — պիտի սկսի երկու երևց Հարանժէն։ Նոր ԹղԹադրաժները տպուտծ են Մ. Նահանգներում եւ Անդլիոյ ժէջ։ Կառավարուժիւտ նը որոշած է այս փոխանակուժիւնը կատարել, հրապարակեն ջջելու համար Գերժաններու տա - բած, փճացած կաժ անհետացած ԹղԹադրաժները։ Դիտի փոխանակուին ոչ միայն 5000նոցները կաժ հազարնոցները, այլև 100նոցները, Թերեւս 50 - նոցներն ալ։ Միայն մանր դրաժները անփոփոխ պետի մնան։

ԱԶԳ - ՃԱԿԱՏԻ ՍԷՆԹ ԷԹԻԷՆԻ ՄԱՍՆԱՅԻԻՂԸ ճամակցութեամբ Ադգ - Միութեամբ Հայ Բողո - բական Համանակցութեամբ Կապոյա Խաչին եւ Մարդական Միութեամն պիտի տոնէ Ապրիլեան Սգատոնը, Մայիս 20, կիրակի ժամը 15ին, Ռէփիւպլիջէններու սրահին մէջ, 16 rue J. B. David : Կենդանի պատկեր, բանախոսութեւն, երգ եւ արտասանութեւն : Մուտ-որ արտա ե कि मर्गाता दे

Օր․ ՎԵՀԱՆՈՒՇ ԿԱՐԱԳԵԱՆ Եւ Պր․ ՄԵԼՔՈՆ ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ Նշանուած, 29 *Ապրիլ* 1945, *Փարիզ* *********

Zuduqquipli Uqusolin

ՎԱԼԱՆՍ — Նախաձեռնունեամը Հ. Ա. Ճ. ի, Համազգային Սդատօնի 30 հրորդ տարեղարձր պատչանորեն Սդատօնի 30 հրորդ տարեղարձր պատչանօրեն տոնեցինչ «Սալ տէ Ֆեիծի մէջ։ Նախագային Սդատօնին Արարդիսնան չեչտեց՝ «Այսջան չարիջ ծէ մուանան մեր որդիջ, ծող ողջալիար Հայուն կարդայ նախատինչ» և բացատրելէ վերջ Սդատօնին իմաստը, ծերկաները հրարին վերջ Սդատօնին իմաստը, ծերկաները ըրին՝ Մ. Տէր Կարապետեան, Գ. Սարոյեան եւ Մ. Պլջեան։ Երդեցին Ա. Չէջէմեան եւ Օր. Եղիկեան։ Հ. Գ. Ոսպիկեան ֆրանսերէն պերձօրէն բացատրեց արատօնին իմաստը։ «Մենջ, ներկայ արհա և ևրջը 30 տարիներ առաջ ապրած, դղացած եւ տառապած ենջ, Հայը իր փառաւոր անդեալով ար անսեր է յարդանջի»։

ռապած ենք, Հայր իր փառաւոր ասցապող ար ժանի է յարդանքի»:

Աժերիկեան բանակին Հարիւրապետ Ս. Սվաձեան, ներկայ պատերադմը յազժանակէն թեսելեջ
խաղաղուցեան բարիջները Յուելէ վերք, աւելցուց,—«Հայր իր ժարդկային անժանակի եւ կենսական իրաւունջներուն պետի տիրանայ»:
Հ. Ա. Ճ.ի կողժէ խօսեցաւ Գէորդ Գօյաձեան,
«Մենք եւ ժեր պաչտելի նահատակներուն հոգինեթը, ժեր ժողովուրդի արիւնով ռռուղուած, ԹրջաՀայաստանի հողերը կը պաՀանկեն իրբեւ Հատու ցում եւ երբ դոհացում ստանանք, այն ատեն Սգա
տոնը պիտի ըլլայ յաղժանակի տոն։
Հայր Գ. Ոսպիկեան, այս անգամ Հայերէն
ձառով մր պանձացուց Հայ նահատակներու յիչատակը, իսրառեց ծանօժանալ մեր ազդային ան
կորնչելի հարստուժիւններուն եւ տէր ըլլալ ահոնց։ «Մարդկուժիւնը այսօր կը տուայտի այս
վայրենի պատերազմի դարհուրանջներուն մէջ, ոբովհետեւ նախորդ պատերազմի ոճրադործները
մնացին անպատի»։

Սդատոնա փակեց Հ. Ե. Հ. Մ. հան երդչա խումեր, «Մայր Արաջսի»ով:— Թղթակից

Ազաsուած գեrիներ

ՍԷն Շամոն 10 Մայիս — Գերիներու վերա դարձը սկսած է։ Մինչեւ այսօր վերադարձած են .
— Պետրոս Տիրանեան , Պօղոս Գրրպրյըդեան ,
Բիւզանդ Տօրիկեան , Արչակ Պօյանեան , Խաչիկ
ՍԷֆէրեան , Յովսէփ Ֆաղակեան , Պատրիկ , Մա նուէլ Մուսեղեան եւ Վարդան Քէջէպաչեան ։
Տակաւին կր մնան ուք հայ դերիներ :— Սաքօ
*** Փարիզի դերիներէն վերադարձած է Գաբեղին Արսլանեան ։

Կազմակերպուած Institut Arménienի կողմէ, Հովանաւորութեամը կրթական նախարարութեան, Մայիս 26ին, ժամը 11էն մինչեւ առաւօտ։

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆ ՍԳԱՏՕՆ

Կազմակերպուած Հայ Ազգ Ճակատի Պանեկօ Քաջանի մասնաձիւղի կողմէ, կիրակի, 20 Մա յիս, կես օրէ վերջ ժամը 15ին, Պանհէօի քաղաքարիտ և կես օրէ վերջ ժամը 15ին, Պանհէօի քաղաքարիտ և հես ինումել է. Տոնիկեանի։ Կը խոսին՝ Մէթր Մարմարհան եւ Հանիսնայիան, ինչպէս եւ Պ. Ալպեռ Փըթի՝ քաղաքարիտ Պանևէօի։ Կը մասնակրի «Ալագեազ» երգյարումեր ղեկավարունեամբ Պ. 6 Առաքելնանի։ Երդեր եւ արտասանունիւներ։ Մուտքը ազատ է։

ՀՈԴԵՀԱՆԳԻՍՏ -- Այս կիրակի, 20 Մայիս, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, հոգեհանդստեան պաշտոն պիտի կատարուի հոգելոյս Տ. Վարդան Ա. ջՏնյ. Պաղտատլեանի համար։

ԿԱՐԴԱՑԻ՞Ք Է․ Բիւզանդի պահակը, վէպ, 534 էէ։ Մաթուր տպագրութիւն, գին 200 ֆրանջ։ Դիմել․ — 48 Rue Et. Dolet, Alfortville, «Յառաջ»ի խմբագրատունը ևւ գրավաճառներուն։

8ԵՐԵԿՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻ - ՏԱՍ ԵՐԳՁԱԽՈՒՄԲԻ, ղեկավարութեամբ՝ Գ. Ա. Էեմջահի, երկուչարթի, 21 Մայիս, ժամը 3էն 11, Horticultureի սրահներում մէջ, 84 rue de Grenelle, (métro du Bac)։ Գեղարուհստական բաժին, պար եւ անակնկալներ։ Ճոխ պիւֆէ, Orchestre Tango եւ Swing: Մուտը 100 ֆրանը։

ՍՏԱՅԱՆՔ — Թրքահայ Սպայի մը օրագիրը. 1916 *Յուլիս - Նոյեմբեր։ Գրեց՝ Սարդիս Պօղոս -*հան, 1941, *Փարիզ։ Գին* 40 *ֆրանը։*

SKERNING KARANG SANG KARANG SANG KARANG KARA Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 13º

orka-kra

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme - PARIS (13°) Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Vendredi 18 Mai

1045

Rippup 18 Umphu

49. SILPh - 16. Année Nº 4405-bap append phr 34

խմբագիր՝ Շ. ՄԳՍԱՔԵԱՆ

Գեն՝, 3 Ֆր

THE HOUSE

SUPPUBLE PUZUEL TE

U. w. t & bone u to, muphukoni spekynegud blug տարրական պահանք մը - տերա կապ մեր ապրած միջավայրի դործոն, աղդեցիկ տարրերուն հետ

արչագայթը դործոն, աղդեցիկ տարբերուն հետ :
Ոչ միայն այստեղ, այլ բոլոր դաղութներուն մեջ .
Մինչեւ Մոտաւոր Արեւելքի ափերուն վբայ։
՝ Պահանջը աւելի ջան ստիպողական է այժմ, երբ յաղթականները կը փորձեն նոր կարդուսարջ մր հաստատել պատերազմի փլատակներուն վրայ, կամ գոնէ հիմումին բարեփոխել, վերակաղմել ինչ

կամ գոն է հիմնովին բարեփոխել, վերակաղմել ինչ
Խոքի տեղ ալ սերունդ հասած է և կը հասնի
Այքի տեղ ալ սերունդ հասած է և կը հասնի
Մեր դանախ յեղափոխական ըմբռնումներով։
Մեր դանդաղաշարժ Արեւելըն անդամ անձա
այլագան, կանախ որագական յեղաչը դումներեն
այլագան, կատահրայմեն վերի, տւելի զգալի, ծուանելի կամ պակաս արմատական յեղաչը դումներեն
այլագելի չէ վանդում մնալ, դերը պահել, նուացած
որ, կարելի չէ վանդում մնալ, դերը պահել, նուացած
որ, կարելի չէ վանդում մնալ, դերը պահել, նուացած
որ, կարելի չէ վանդում մնալ, դերը կանել, նուացած
որ, կարելի չէ կանդում մնալ, դերը պահել, նուացած
որ, կարելի չէ կանդում մնալ, դերը պահել, նուացած
առանդութիւններով։
Առնենը մեր միջավայրը, — յահիտենական
առանդութիւններով։
Առնենը մեր ային եւ ըաղաքարական յեղափո

ուսան արև արև արև արև արև արև այս ժուրունանը այս ժուրունը ենա, այս անդամ խմբուկին, զանդուպ ծորչն։ Ոչ ի՞է իրրեւ պատահական համրանը, այլ

շարժան վեր արտարան արտանանուներն և արտանան արտանաներն և արտանանաներն արտանանան համրանը, այլ հետ ու փողջի հոդերուն առներւ այլ մարդեն հայաստան հունիան համրանը, այլ հետ ու փողջի հոդերուն առներւ, այլևւս մայած է՝ հետ ու փողջի հոդերուն առներւ այլ մարդեն հայաստանը, տեսակ մի ողորժածունիւն կը շարժե հռան տարի եւ այլ մարդեն մարդենը, եւ նել տերը արտանանան հայաստանը թրունի մեր Ղարդերով ու հրատ տարի եւ այն արտանանարուներն կը չարունարինը, եւ նել տերը արտանականուները հայաստանանան և արտանարինը, եւ նել տերը մարդենը, և ներ տարանարինը, և ներ տեր հարարականուները և հրատաստանան եր արտականաւները հրատարական աշխատանան մեն ին հրատարանները հրատարանան հրատարանան հրատանան հրատարանան հրատարանան հրատարանները հրատարանան հրատարան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարան հրատարանան հրատարանանան հրատարանանան հրատարանանան հրատարանանան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարան հրատարանան հրատարանան հրատարանան հրատարան հրատարանան հրատարան հր

որջան եղերական կասյ։
Ուրեմն մեր արտաքին յարարերունեանց ոգին
ու պաշարբ պետի ըլլան արդիական։ Մենջ ալ
բետն է խոսինչ դաժան եւ անաղոջ իրականու
ծեան լեղուով,— աշխարհագրունեամբ եւ տնտեսագիտունեամբ է Անշուշտ նաև մտաւոր արժա
արկունիան և այկական բազուկին ընծայած
նիչներով, եւ Հայկական բազուկին ընծայած

հատարարարարար այժմ զօրաւոր ենը այդ դետնին վրայ, անվիճելի եւ տոկուն վաստակ մը դետնին վրայ, անվիճելի եւ տոկուն վաստակ մը դետնին վրայ, անվիճելի եւ տոկուն վաստակ մը դետնին վրայ, անվիճելի եւ տոկուն վաստակ ներկայ պատերապնին մէն։

Այս տեսակետեն, արդեւնաւոր դեր կրնան կատարել այն հաղարաւոր ռաղմիկները որ սկսած են կաղմակերպուիլ, Թէ դասակարդային եւ Թէ բեղչանութ ջահեր պաշտպանելու համար։

Արդեն ունելենը ծրանսական ձակատի նախ կին կամաւորներու Միութիւն մը, փութրանիւ — 1914ին դաղութն ալ չատ փութը էր — բայց եփուն եւ դործօն։ Մարտ Հոին կաղմունցաւ Հայ Մար տիկներու Միութիւնը, նախաձեռնութեամը ներ արիկներու Միութիւնը, նախաձեռնութեամը ներ հրանաական Մ. N. C. ին։

Տակաւին ծանօթ չենը երկու հայկական Միութեանց յարաբերութեւններուն։ Բայց վաստահ ենը թերանական դործակցու

թնանց յարաբերութիւններուն։ Բայց վատահ ենջ ԵԷ դժուար պիտի չրլլայ եզբայրականդործակցու-թիւն մը հաստատել անոնց միջեւ, որպեսլի կաղ-մակնրպութիւնը դառնաչ տիրական ազդակ մը։ մեր ներջին եւ արտացին յարաբերութնանց մէջ։ Այս վատահութիւնը անոր համաբ որ, փորձով գիտներ թէ յանախ գինտորմները աւելի լաւ կր հանկադին իրար, ջան դրոդ-բրոցների ու տնաբոյս բանդէտները։ Ռազմագայուը, հակացներ ու տնաբոյս թանկագին թուրաներ են, հայնցնելու համար կիր-բերն ու նախապարարումները։

արվագիս ջուրաստը ու, տորրական պահանքը։ Ուրեմն Կաժաւորներու եւ Մարտիկներու Մի-թերն ու Նախապաչարումներու եւ Մարտիկներու Մի-ութիւնները պիտի կազմեն առաքին ազդակներէն բանակագիս ջուրաստը ուս

ԵՐԵՍՆԱՄԵԱՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Coppeliand Journal of (Sunma Ph. 20) արորդեցինը Ֆերաբիանոս է - դերման կայսեր ծրա-գիրը, որ կը ձգտեր Պալթիկեն մինչեւ Արդիական կերթոնացեալ, միասարը, միակրոն պետութիւն մը հիմնել: Համագերմանականութեան մեկ, նա-

նսանական դրբ անրասշիրարն, Ըստրաի բո ֆնար -անագարարը ըն իսածագրուն անն մասար թո -

սայի լահերը։

Ծուէտի թապաւորն էր Կիւսթավ Ատօլֆ, մէկը

ատոմութնուն յայունի ռազմադետ թապաւորնե
բեն։ Ֆրանսայի պետական դեկը կը դանուէր Կար
արնալ Ռիչըլիեօյի արին մէջ։ Երկուջն այ կորո
կի, յամառ և հեռատես պետական մարդիկ կղած

են, որ միկոցներու առջեւ կանդ առնել են դետ
ցած, հասնելու համար իրենց նպատակներուն ։

Կիւսթավ Ատօլֆ Պալթիկ ծովը կը դիտեր երբ

պետական կեն մը եւ հաչու աչթով կը դիտեր երբ

դեսաական կեն մը եւ հայու աչթով կը դիտեր երբ

դեսային ափերուն վրայ կ՝ամրանար թ. Պալթիկի հա
րածուեր։

րածուէը։

Կիւսթավ Ատոլֆ Ֆրանսայի հետ փոխադարձ օգնութեան դաչինք մր կնքելով, 1630 Յունիսին գինութեան դաչինք մր կնքելով, 1630 Յունիսին գինուորական ցանաքագահանում մր կատաքեց Գերմանիոյ պայթերենան ափին վրայ։

1631 Մեպտեմ բերին առաջին յաղթանակ մր տարա կայսեր բանակին վրայ Լայփցիկի մօտ։ Ֆետոյ, այն դարու սովորութեան համաձայն, փոխանակ ձմեռը հանաչելու, ընդհակառակն յարձակողականը չարունակեց, դրաւեց Պավարիան, մրասա Միւնիիս ու կը պատրասաուէր քակառ Վիչնասի հատա։ նայի վրայ։

սայի գրաց։
Կայսրը անդամ մը եւս օգնունեան կանչեց
Վալինչիայնը։ 1632 նայեմբեր 16ին երկու բանակները դակում մր.ունեցան Լիւցընի մօտ։ Թէեւ
դերժան ըանակը չարաչար պարտունիւն մր կրեր չ
բայց Տակատամարտին մէն սպանունցաւ Գիւս -

դերցեսն ըանակը չարաչար պարտութրես եր դրեր գ բայց Տակատամարտին մէջ սպանառենցու Գերման, բավ Ատուֆ։
Շուէտացիները չլբեցին պայջարը։ Գերման, բողուրականներու հետ համախողհուրը, շանուցին չարուրական 4 Ատուֆի դործը։ Բայց 1634ին կա-նարիալ ապետի մի մատնունեցաւ իրենց դանակը։ Բոգոչական համախումներ փորձեցին լեզու դոնել Ֆէրաինանա Բ կայսեր հետ, որ անդամ մը եւս Գերմանիույ միահեծան արին ու արիրականը կը

դառնար։

Ար ատեն է որ Ֆրանսան պետը տեսու միջամտելու։ Ռիչլիէօ հինդ դանակ տարի հանեց եւ
ստիպուեցաւ պայքարիլ երկու Հակատի վրայ ,
Սպանիոյ եւ հերմանիոյ դէմ։

Այդ պատերադմբ տեւեց 1635—1648, տասնեթեջ տարի։ Սկզբնական չրջանին Ֆրանսա ձախոդանջներ ունեցաւ մանաւանդ Պիրենեան Հակատ
սի վրայ . բայց աստիճանաբար կացութիւնը բարւոջեցաւ։ Ֆրանսական եւ չուհտական դինուորա
կան դեկավարները ծրադրեցին միացնալ դթոհով
մը Դանուբի հովիտին մէջէն չալել Վիչնայի վրթայ։ Քանի մը յաջող փորձերէ վերջ, 1648ին,
ֆրանսական նչանաւրդ հրամանատար թեւրւն հանուրի վրայ վճռական յազնանակ մր տարաւ։
Վիչննայի համարի արուած էր այլեւս։
Գերման կայսրը ստիպուեցաւ հաշաունիւն
խնդրել։

խնդրել:
Բանակցութիւնները տեղի ունեցան Օսնա պրիւջ եւ Միւնսթըր ջաղաջներուն: մէջ եւ 1648
Հոկա 24ին ստորադրուեցաւ խաղաղութեան դաբնեջը որ -յացանի է Վեսթֆալիոյ դաջնագիր անունով:

Ֆրանսայի Համար ջազաջական յազմիանակ մբ եղաւ Վեսներալներ յայս դաջինչը որ դրենք, երկու դարբ աւելի տեսող ժամանակաչթքանի մբ Համար կը Շուեր Գերմանիոյ ներջին կազմը եւ ապակեղ-

կը նչդեր Գերժանիոյ ներջին կապմը եւ ապակեդ-ըոնացեալ վարչաձեւը։ Վես Թֆալիոց դաշնապերը կը Համարուի առա-ջինը Եւրոպայի միջազգային Համաձայնադրերէն։ Ան կը նոշերագործեր Գերժանիոյ ներջին անջատ կապեր եւ դրեն է անկարելի կը դառնար կեղբոնա-կան ուժեղ իշխանունեան մը Հաստատումը։ «Բա-ժանեան՝, գիս տորեսպես»ի սկղառնիրին մեն հերաու յան ուժեղ իշխանություն որ դառների մէկ կիրար ժանեա՛, զիս տիրեսցես»ի սկզբունջին մէկ կիրար տեսանառետութենան տե կումն էր, ֆրանսական դիւանադիտուննան տեւ ւական ժատևագունիւնը, որպեսզի իր արևւնլեան սահմանին վրայ ազտա մնայ ուժեղ հարևւանի մբ ոտաբրալինէր ։

դու ափին վրայ կարեւոր դետաբերաններ: հան ազատունեան սկզբունքը Գերմանիոյ մէջ: Հողային փոփոխունեան տեսակչտով, Ֆրան-աս կը կցեր Ալզասը եւ մինչեւ Շուէտ Պայնիկ ծո-սա արին վրայ կարեւոր դետաբերաններ:

4 ԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

OLUATEPE 4E APAINET ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՄԵՋ

«ጉብትቶ ልሀቦቴ8էቶ Ձቴቦ በՒՏԵԼԻՔԸ»

Հոր Այդըն հաուրը, որ Լոնտոն կր դանոսի ջանի մը օրէ-ի վեր, երկար խորհրդակցութիւննը ունեցաւ Չըրչիլի հետ, Դերվան խորհրդակցութիւններ ունեցաւ Չըրչիլի հետ, Դերվանկույ վարչապետը պատասիանելով երեսին։ Անդլիոյ վարչապետը պատասիանելով երեսի ժողովին մէջ եղած հարարայունիւնն ըրաւ ապարայ դերման կառավարութեան մասին.

— Ընդհանուր առումով, կուպենք որ Գեր - մաները իրենք կառավարութեան մասին և առավարութեան մասին և հանակն Դալնակիններու հրահանայն Դալնակինըներու հրաժանակին կարչական բրենց հրվերը, Հահանայն Դալնակիններու հրաժանակինին կարձական բեռը։ Գարով կարչական բեռը։ Գարով կառավարութեան ձևւին, վատահարավարութեան հանական իր կարական հանակարութեան կան արդութեւն ունի Գերմանիոյ մէջ։ Այդպիսի հարցումի մը պատասիանան ատեն, են պիտի նակորնարկի «վարչունիւն» րառը, փոխան փառավարութեան»։

Միոս կողմէ, 20թ. ԱյդբնՀաուրը կը կարծէ Թէ
հրբ դինուորական ապահովուժիւնը Թոյլատրէ,
ապատ մամուլ մը պիտի Հաստատուի Գերմանիոյ
մէջ. ըայց միայն այն ատեն երբ վերջնավեր ան
հետացած ըլյան նացիական եւ ռազմապաշտ ազ
դեպու Թիռնները։ Մ. Նահանդներու նախադահը
մամուլին Հաղորդելով սպարապետին այս կարծի-

— Թոյլ պիտի չատնը որ համադերման տար-ընըը ժողովրդապետութեան դէմ գործածեն ժո-ղովրդապետութեան իրաւունըները, ինչպէս ըրաւ Հիթլէր։

~~Ք~~ՐՏԻՆՔ ԵՒ ԱՐԻՒՆ ՔԱՄԵԼ ՊԻՏԻ ՏԱՆ

ՔՐՏԻՆՔ ԵՒ ԱՐԻՒՆ ՔԱՄԵԼ ՊԻՏԻ ՏԱՆ

Ձօր Ք Էֈ , Ձօր Այգրն հատւրը օր ծականը ,
հատեւհալ յա յատրարութերւմն ըրտու Գերմանիոյ
համար ծրագրուած առաքարդութեանց մասին

— «Գուգեմ որ կատարելապէս յատակ ըլլայ
թե Գերմանիոյ համար առաքաղրուած հատարելապես յատակ ըլլայ
թե Գերմանիոյ համար առաքաղրուած հատարերը
պիտի սորվին Թե Ի՞նչ կր նյանակ այդ։ Ցետույ
բայական ժամանակ պիտի ունենանը հեռաւոր
հայատակներու եւ դերման ժողովուրդին վերա
ծնութեան ժամն մասին մասծելու համար։ Մեր առաքին
կատարեր պիտի բլլայ բախարհել որ իւ է ուժ որ
կրիայ ժնացած ըլլայ Գերմանիոյ մեջ ապադար
պատերայն մր սարջելու համար։ Ուրեմն անինայ
պիտի ջչենջ նացիները որ իւ է իչիանութենն է
հատերարնի իրենց կեանքով, իրենց ապատութիւննեբով, իրենց քրաինքով եւ արիւնով։ Եղբ այս առահին նպատանը իրենց կեանքով, իրենց ապատութիւններով , իրենց քրադնքով եւ արիւնով։ Երբ այս առա-ջին նպատակն իրագործուի, այն ատեն պիտի գրադինը Հեռաւոր խնդիրներով։ Աներիկացիները Հաւանաբար չատ երկար պիտի մեան Գերմանիոյ մէն։ Մենք ուտելիք պիտի չդրկենք Գերմանիոյ , մինչեւ որ սովաժահութիան նշաններ ցուցնեն։ մէք։ Մենք ուտելիք պիտի չղրկենք Գերմանիոյ ,
մինչեւ որ սովամահութեան նշաններ ցուցնեն։
Գերմանիսյ պարենաւորումը պիտի բլյայ պիրկ
սեղմում, այժմ տրամադրելի ուտելիչներով պիտի կերակրենը տեղահան բաղմունիւնները ինչ
պես եւ Գերմանները։ Ազդեցիկ պալտոնների՝ վրտարուած նացիները գործ պիտի նարեն փոսեր եւ
գերեզմաններ փորելով։ Ուրիչներ Հաւաջուելով
բանա տակ պիտի առմուսին, որպեսզի Թունաւոր
Բեան տակ պիտի առմուսին, որպեսզի Թունաւոր
բաղմի առաջին ոճրագործները պիտի դատուին
մոսերս»։

Պատասիսանելով Հատուցումներու մասին ե -Պատասիանելով Հատուցումներու մասին ե դած Հարցումի մբ, ամերիկացի դօրավարը ըստւ
ԵԼ Համաձայնունիւն գոլացած է մասնաւոր յանձնաժողով մբ կազմելու Մոսկուայի մէջ, անդամակցունեամբ Մ. Նահանդներու, Անդլիձ իւ Ռուսիոյ ներկայացուցիչներուն։ Իրագեկներ գրտել
տուին ԵԼ Ռուսերբ արդէն մեծ քանակունեամբ
լինանիւն եւ բաղմանիր Գերմաններ կը փոխա գրեն Ռուսիա, «այնջան արադունեամբ ռարան մեացած պիտի չրլայ նորողելու Համար ռուսական լրջանին մէջ»։ Ձօրավարը ժպտելով ըստւ
ԵԼ իրենը եւ Անդլիացիները այղպէս պիտի չընան,

Դժուտը չէ երեւակայել Թէ Երեսնամեայ այդ պատերազմը ինչ ահռելի ԹչուառուԹեան մատնեց Գերմանիան։

Գերմանիան։
Հողադործութքիւնը ջայջայուեցաւ։ Լծկան աւ Հողադործութքիւնը ջայջայուեցաւ։ Լծկան աւ նասուն չէր ժնացած։ Մարդին իրենք կը լծուէին արօրին, չորս առ չորս, մչակնիու համար հողը ։ Գիւղերը մեծ մասով պարպուած էին։ Գայլերը աշատօրէն մինչեւ ջաղաջները կ՝իքնէին։
Սովը սովարական բան մը դարձած էր, որով-հետեւ բանակները կը փճացներն ոչ միայն արտերը, այլեւ պտղատու ծառերը, այդիները։
Համանաբակներ եկան ամրողջացնել աւհ -

գեննթուն անանդարը անձ ամրատներ շենտրեր եսնու եսբել ժան դն անգան ընտու՝ սնաքոսն դաս-նաւդի ժանջն։

<mark>սպասելով Մոսկուայի յա</mark>նձնաժողովին որոշման։

սպասելով Մոսկուայի յանձնաժողովին որոշման։
«Մնաց որ, դրաւող բանակ մը իրաւունը ունի գործածելու ինչ որ անհրաժելու է իրեն համար։
Կր կարծեմ Թէ Ռուսերը լայնամաոււԹեամր կ՛ըմ - բունն իրենց պահանչները»։
Շետոյ նորէն անդրադառնալով պարենաւոր - ման հարցին, դօրավարը հաւասանց Թէ խիստ բաժնելաի (ռասիշն) Ժը հաստահելով, եղած ուտեսաը պիտի բաշէ մինչեւ նոր հունձը։ Խոստուվանեցաւ Թէ 150 «թայորի» ի բաժնելաի Ժը շատ վանեցաւ Թէ 150 «թայորի» ի բաժնելաի հը շատ վանեցաւ Թէ 150 «թայորի» ի բաժնելաի հը շատ վանեցաւ Թէ 150 «թայորի» ի բաժնելաի հը շատ վանեցաւ Թէ հայա պակասը կրնան լրացնել բանկարեր է ուներով եւ պահուած ուտեղիջներով։ Խնդիր է Թէ ո՛րջան Գերմաններ ադարակները պիտի վերադանան, հունձըի համար։ «Տակաւին անօխուժեւն ները պիտի չծաւալին Թէեւ մինոցներ ձեռը պիտի առնենանը ձեռը»։ Վստահ չեն Եէ հիւանդուժիւն և ը կիտի առնենան ձեռը պետի առնենանը ծանաատենը։ Թիֆիւս), բայց հիմա առնենան ժանաատենը։ Թիֆիւս), բայց հիմա առնենանան ժանաատենը։ Երերութ հանաանի կարան երը պիտի կարան այր, ջանի որ բնակարանները չափաղանը խնողուած են, բազմաԹիւ ջաղաջներ կործանած ըլալով։

*** «Տեյլի Մեկչի կր գրե Թե Հանովորի մեջ

կործանած ըլլալով:

*** «Տէյլի Մէյլ» կը գրէ Թէ Հանովըրի մէջ
հաստատուած բաժննչակին համաձայն, ընակիչները ամեն չաբաթ պիտի ստանան ջանի մը լիպրա
գետնախնձոր, համրանչով չաջար, երկու ունկի
(50—60 կրամ) միս, եւ կտոր մը սեւ հայ։ Կաթր
վերապահուած է հրականներուն եւ յդի կամ ստընտու կիներուն։ Գերմանները իրենչ պիտի ճարեն
ուրիչ ուտելիջներ, կարագ, պանիր, հաւկիթ,
պաուղ եւ բանջարեղէն։

4korhûl bi Skolihg qarh

Դաւնակից բանակներու սպարապետու Թիւնը, պատասիանելով ամէն կողմէ եղած Հարդումներու, դաշտնապես Հաղորդեց Թէ ծովակալ Տէօ ևեր, որ ինչդինջը ՀիԹլերի յաքորդ հռչակած էր, եւ ուրիչ խումբ որ դերժան սպաներ առժամապես կր դործեն, ցրուելու, դինաթափ բնհրու, կերավերու եւ ինաժելու Համար դերժան դինուորները։ Անոնջ ամբողջովին Դաւնակիցներու հսկուդունեան տակ են եւ տառապես պէտջ է դործադրեն Հրամանատարներու Հրահանակեր ինրև Հիւր վարուած ըլլալով Կէօրինի հետ, գօր Քլեյ յայտարաբեց, դանուն գօր Այգրնհառարըի — Ջեսնից եւ Կերինակի հակողութեան տակ են հրահարակին հարարան Հիւր վարուած ըլլալով Կէօրինի հուրութեան տակ են հրահարարի հրականարի հրանահարակին հարարի հրանարարի հրանարարարութեան տակ են հրանարարի հրանարարի հրանարութեան ուսեն էին, Կէօրինի եւ հմանները յատկապես ուրուած արդելարանաներ պետի փոնարը վատկենիչ նկատուած եր հիւ Կէօրինի եւ հմանները յատկական ուր հիւ այն իրենց պետք երածը պիտի փոխադրուին, ուր հիւայն իրենց պետք երածը պիտի առանան, եւ ու Թէ առելորդ վայեկչներ։

20թ. Այզընհաուրթ այս խնդիրն ալ ջննեց Ձըր-չիլի հետ, եւ որոշուեցաւ ոչ միայն լուծել Տէօ -նիցի ինջնակոչ կառավարութիւնը, այլեւ փակել անոնց Ֆլէնսպուրկի անԹելը, որ զարմանագան լուրեր կը հաղորդէր Դաշնակիցներու յարաբերու-Թեանց մասին:

ԵՐԵՔ ՄԵԾԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ

Վերջին լուրերու Համաձայն, Երեջ Մեծերու նոր ժողովին դումարումը կախում ունի Սժալինի պատասիանչն։ Ստոյգ է որ ժողովը տեղի պիտի ունենայ Եւրոպայի մէջ չրայց խնդիր է Թէ Սժալին պիտի հաւանի՝ հեռանայ Ռուսիայչն։ Կարծողներ կան Թէ Չըրչիլ եւ Մ. Նահանգներու նախագահը նախ պիտի խորհրդակցին Լոննտոնի մէջ, յետոյ Մոսկուա պիտի երթան, Սժալինը տեսնելու հա-մար։ Առաքին երկուջը կ'ուղեն որ տեսակցուծիւնը կարելի եղածին չափ չուտ ըլլայ, նկատի առնելով Եւրոպայի քաղաքական կացուԹիւնը։ ՈւոչինկԹը-նի մէջ այն կարծիջն ունին Թէ այս տեսակցու - Թեան առֆիւ չեշտակի հարցումներ պիտի ուղ - գուին Սժալինի, որպէսգի լայտարարէ իր ջաղա-ջական նպատակները Եւրոպայի մէջ։ Ֆրանսական ԹերԹերը դառնուԹեամբ դիտել

ծրանսական ներակրը ներոպայի մէջ։

Ֆրանսական ԹերԹերը դառնութեամբ դիտել կուտան որ գօր տը Կօլ նորչն չէ հրաւիրուած այս խորհրդակցութեան, մինչդեռ Ֆրանսա նոյնայան վը չահագրգւուի ջննելի ինդիրներով։ Ար տաջին նախարարը, Գ. Պիտօ, այս առժիւ մաս անաւոր տեսակցութեւն մը ունեցաւ Մ. Նահանդներու նախագահին հետ, պարզկով Ֆրանսայի տեսակետները։ Կը կարծուի Թէ ձեւ մը պիտի դրատոր, Ֆրանսայի վարչապետն ալ հրաւիրելու համար:

ԼԻՈՆԻ ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԻՆ առքիւ, տասը հագար բանուորներ եւ տանաիրուհիներ մայիս ՙճին խուժեցին Ռծնի նահանապարտասանը, բողոջելու հաժար պարենասորման դժուարութեանց, դիներու աղութեան, աչխատավ արձջի անրաւականութեան սեւ չուկայի դործունէութեան դէժ եւն ։ Կառա փարութեան ներկայացուցիչը հաւաստեց թէ աշխատուվարձջերը եւ պարէնի բաժնեչափը պիտի աւելնան։ Ասոր վրայ ցուցարարները ջաշուհցան, «Էն Թէրնասիոնալ»ը հոդելով։

«Ավեն բան կոrunւած ե կ'աղաղակեր Հիթյեր

Աժերիկեան Թերթերը շոնդայից պատժութիւն ժը կը հրատարակեն Հիթեբի վերջին օրերու ժասին, ջաղելով անոր ժամանաւոր ազադերեն, Օր. Կերհարժ Հերկեսելե։ Այդ պատժութեան համա հայն, Ապրիլ կեր ի վեր Հիթեբ կհարբեր եւա Պրաունի հետ, Պերլինի վարչապետարանի սոո - րերկրեայ ժաջատոցին մէջ։ «Մինչ աղորը կը սպատերն որ իր դդեակը՝ Պերլինեսկատրն հրժայ, Հիթեր յամառօրեն կը կրկներ թե կհուդի մինչեւ դերման հողին վերջներ կտորը ։ Հիմեր Պերլինեն բացակայ էր։ Ապրիլ 20ին առատուան ժամ ու 10,20ին ռուական ռում բերը դարկին կառա հայականըներ են արաական ռում բերը դարկին կառա հայականութեւնը հետոչհետէ սպորկեանեն ակսեալ ում բակոր հանաարան չեն արերկանին կառա հայակորութեւնը հետոչհետէ սպորկան իր ժաջատուցին մէջ, մինչ ռում բերը կը տեղային։ Հասկցութելին ի հեն հարարանութեններ չրջապատուած էր կուսի մի հինչեր ին կացուժիւնը կը ծանրանայ։ Կեշպելս չատ մաահող էր։ Հիթեբ չրջապատուած էր կուսի մի անանումեններ ձախ հեռը կրում ի հինչեր հինչեր հինչ ում հարարակութեններ և արարական արարաններ, ամեն դուսին կորսուած է։ Արարններ ու աներ հանդարո ձայնով մը։ Ամեն-ընս ալ որոջի կերած երն իր իր չուրջը։ Յանկարծ աջ թեւը այր որոններ, ամեն դուն կորսուած է։ Արարեններ ու անեն որ ամեն որան հորսուած է։ Ար

- Պարոններ, ամեն բան կորսուած է։ Կր տեսնեմ որ ամեն բան կորսուած է։ ... Ես Պերլին կը մնամ։ Ես հոս պիտի մեռնիմ։ Այսպէս միայն կրնամ լաւագոյնս ծառայել դերման ժողովուրդին։ Անօգուտ է չարունակել»։

Ներկաները փորձեցին համոզել, բայց անօ -գուտ։ Հիթլէր կը մոնչէր.

— «ԱժՀն բան կորսուած է։ Ես եմ որ կը խօ-սիմ այստեղ։ ԱժՀն բան վերջացած է։ Դուջ ելէջ դացէջ» ։

ዋԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐԸ — Առժամեայ հաշիւներու համաձայն , Ֆրանսայի կորուսան եղած է 300.000 հոգի , որուն 120.000ը սպաննուած 1940 Մայիս 10էն Յունիս 25 , եւ 130.000ը գնդակահարուած վամ աջողուած , գերման դրաւմնատեն է Անգլիա մինչեւ 1945 Մարտ մէկ ,—685.618 սպաննալ եւ 441.182 վիրաւոր , դերի կամանհարած ։ Քաղաջացիներու կորուստը՝ 59793 ։ Մ․ Նահանգներ՝ (միայն Եւրոպայի մէջ) 133.285 սպաննուած , 551.963 վիրաւոր , անհետացած կամ գերի։ Խ․ Միութիւն՝ 13—15 միլիոն սպաննալ , որոնց եսքը միլիոնը ջաղաջացի — Եւրոպական Բ․ Մեծ Պատերապմի տեւնց 2077 օր , այսինջն հինդատիրի , ուք ամիս եւ 12 օր ։ 1914ի պատերադմը տեւած էր 1558 օր , ուրիշ խօսջով 4 տարի , 3 աժիս եւ 8 օր ։ Ուրեմն երկրուը մէկ տարի , 4 ամիս եւ 23 օր աւելի տեւած է ։ ՊԼՋԷՆԻ ԴԺՈՒՔ-ԱՐԳԵՍԱՐԱՆԸ (Գերմանիա) ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐԸ - Առժամեայ

ՊԵԼՁԷՆԻ ԴԺՈԽՔ-ԱՐԳԵԼԱՐԱՆԸ (Գերմանիա) կրակի պիտի տրուի երկուչարԹի օր, իրթեւ ամէ-նէն արմատական միջոցը հիւոիսային Գերմանիոյ մէկ մեծ տարածուԹիւնը վարակումէ փրկելու։

սել և հասաստություր դարադուս է որդերու և ԱՌԷՇԱԼ ՄՈՆԹԿՈՄԸՐԻ, ահգլիացի մեծ հրամահատարը, Փարիզ պիտի գայ Մայիս 25ին, բանալու համար բրիտանական բանակին ցուցա - հանդեսը կռան Փալէի մէջ։ Իրեն պիտի բնկերանան Սկովատկան անձնապահ գունդը եւ այրական հենակ հայան հատահատության հետաի հետաի

հանդերը Կռան Փալէի մէջ։ Իրեն պիտի ընկերա-նան Սկովտական անձնապահ դունդը եւ աշ-խարհի միակ իզական նուազախումբը։ Յուցա -հանդէսը պիտի տեւէ 6--7 չարաթ: ԹՐԻԷՍԹԷԻ ՏԱԳՆԱՊԸ էէ լուծուած տակա -ւին։ Դաշնակիցները կը սպասեն մառէչալ Թիթնոյի պատասխանին։ Անգլիական մարտանաւեր հասած են նաւահանդիստը։ Խորհրդակցութիւնները կը

լարունակուին։

ՄԱՌԷՇԱԼ ՓԷԹԷՆ հրրորդ անդամ հարցաքնհուհցաւ առքի օր, Մոնռուժի բանաին մէջ։ Հար ցումներ եղան Ֆրանջոյի, Լավալի եւն մասին։
Հարցաջննութիւնը, որ տեւած էր հրկու ժամ , յեաաձղուհցաւ , կալանաւորը յոդհած բլյալով ։
15.865 «ԳՈՐԾԱԿԻՑՆԵՐ» ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ
են վեց ամսուան մէջ, 1944 Հոկտեմ բերքն 1945
Ապրիլ։ Քննուած են 63.606 դործեր; որոնց 25004ի
մասին մենու չէ տոսւած տանաւին ։

ծալին վճիռ չէ որոշած տակալին։ ՆԵՐՔԻՆ ԳՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ ջովոշեցաշ Անգ-լիոյ մէէ։ Միայն անգրծովեայ ԹղԹատարը պիտի ըննոշի, ճափոնական պատերազմին պատճառով։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Մեծ քաղաքներու մէջ, անոնք որ հատավաճառով կը զրաղին, պէտք է նախապէս ապահովեն իրենց յանախորդները։ Թուղթի տագնապը կը ստիպէ մեզ նկատի չառնել տասնէն պակաս ապսպրանքները ։

ԲԱԺՆԵԳԻՆ .- Տարհկան 750, վեցամոհայ 400, հռամսհայ 200 ֆրանք:

Ammynis Dush aralyniph

Կիրակի, 13 Մայիս, պարանցիկ-երեկոյն մր կազմակերպած էր Ֆրանսահայ Կապոյա Մաչի Փարիդի մասնահան հերում մէջ։ Հակառան հերձուցիչ աաջին, խուռներամ բազ մունիւն մի փունական գրագ մունիւն մի փունացած էր իր համակրանջի տուրջը աալու սիրուած կազմակերպունեան մր մր դիտցած է իր 16 տարուան դործունեունեան ընժացջին մօտենալ ժողովուրդին եւ անոր ցաւհ -

րուն :
Գեղարուեստական խնամեալ բաժին մը եւ Հաձելի նուագախումը մը մինչեւ դիչերուան ժամը
Լ պահեց հանդիսականները համեմատարար փոջը
այդ սրահներուն մէջ, ուր Կովկասեան (Օր. Շատինօֆ), սպանիական (Կարիօ Քանքի եւ ընկերուհին) եւ եւրոպական պարեր իրարու կը յաջորդէին
խանդավառ մինոլորոի մը մէջ:

Տիկին Արջալոյս Սարդիսհան իր գոյդ մը ար-տասանութիւններով եւ գերութենք վերադարձի ճամբուն վրայ Մարսէյլի յայննի Ղութակահար Պ. Ս. Չէօրէջճեան եւ Տիկին Ն. Այրամճեան իր Պ. Մ. Չէօրէջնեան եւ Տիկին Ն. Այրաժնեան իր դաչնակով, եկան աւելցնել հանդէսին փայլը։ Իսկ Տեր եւ Տիկին Յակորեաններու երդը միչա ալ հա-ձույթով կը լսուի աժէն տեղ։ Երդեցին եւ արտա-տանեցին նաեւ Օր ներ Լ. եւ Մ. Գորդիկեան եւ պատանի Օննիկ Միլեան որուն Թախծոտ Հայնը այնջան կը յարժարի «Սօֆիկին» եւ միւս հայերէն

հրդերուն։

Տիկին Կարապետ Ցակորհանի կողմէ նուիր ուած կողով մր պաուղը եւ Գ. Բիւգանդ Թօփալ հանի մէկ դեղեցիկ նկարը ամուրդի դրուհլով ,
բարձրացաւ 35.000 ֆրանջի։ Գ. Հայկ Աղաբեկհան
չահեցաւ երկուջն ալ, իլելով եռանդով աձուրդին
մասնակցող ներկաներուն ձեռջէն որոնջ 2—3000ով կը բարձրացնէին դիները։ Տիկին Կ. եւ Յ. Ցակորհանները, Գ. Գ. Հրաչ Մարգիսհան, Գարդեան
եւ Խանէտանեան եւ միւս բոլոր մրցակիցները ուբանունեամը բաժնեցին պաուղի կողովը։
Ընդհ. հասոյնը կը հաչուէին մօտաւորապես
145.000 ֆրանջ։ Ուրան էին տուողնե բր, դիտնալով Եէ ուր պիտի դործածուի այդ դումարը։ Ուրան էին եւ անդամուհիարը, տեսնելով
իրենց ձիդերու պսակումը եւ դարմանատան ու
դպրոցին բարդաւաձումը։— Ա. Ա.

3. Գ.— Ֆրանսայի Աղատագրումէն վերջ այս

8 . Գ .-- Ֆրանսայի Ազատագրում էն վերջ այս 5. դ. — Ֆրանսայր Ազատագրուայա դարը այր հրկրորդ Հանդէան էր որ կուտար Ֆր. Կապրյտ հայր Արանսանիւդը կապմա գինորան էր Առաջինը ինային մասնանիւդը կապմա գինորան էր Առաջինը ինային հեւ մեծ կարտում Հա. մակրանքով ողջունուած էր Թաղեցիներեն, ապահոքելով մասնանիւդին 20.000ի դուտ Հասոյի մը։

ՖՐԱՆՍ - ԲԱՆԱԿԻ ՀԱՑ ՆԱԿԿԻՆ ԿԱՄԱԻՐԻ ՌԱԶՄԻԿՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻԻՆԸ կը ծանուցանք Թե բացած ընդունելուԹեան գրասենեակ մը (Bureau d'Accueil) ուր պիտի գտնեն ամէն աջակցուԹիւն, ազատագրուած Հայ գերիները։ Հասցէ — 31 Rue St. Lazare, Paris (9): Բաց է ամէն օր ժամը 14.30—19: Métro: Notre Dame de Lorette, Trinité կամ Cade: Կո հնորդեն հայտննակենների այս ապոր ապործեն Կը խնդրուի Հայրենակիցներէ այս ազդը տարածել իրենց չրջանակներուն մէջ։

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՀԱՅ ԴԵՐԻՆԵՐՈՒՆ ի Նպաստ սարբուած պարահանակերը, որ յետաձգուած էր Իողվելիի մահուան առիքիւ, տեղի պետի ունենայ այս շարան, 19 Մայիս, իրիկուան ժամը 9ին, զարաջապետարանի որահին մէջ, միեւնոյն յայտա գրով։ Հասոյնը ամաողջունեամբ պիտի դրուի Հայ Մարտիկներու Միունեան արամադրունեան

ՊՕՄՕՆԻ (Մարսէյլ) մեր գործական է Գ. Փ. Պօյանեան։ Իսկ La Rosièreի մէջ ԵԱՌԱՋ կը ծախ-ուի, 323 Chemin de St. Julien, լրագրավանառ Mr. Delpon f dom:

Nuit des Arméniens de France. Salle Pleyella d'ty *ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ*

Կազմակերպուած Institut Arméniene կողմե, ՀովանաւորուԹեամբ կրթական նախարարութեան, Մայիս 26ին, ժամբ 10էն մինչեւ առաւօտ։

ՑԵՐԵԿՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ՍԻ**ՓԱՆ - ԿՈՄ**Ի -3616411816 ԿԱՐԿԱՀԱՆԴԵՍ ՍՐՓԱՆ - ԿՈՄԻ - ՏԱՍ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ, ղեկավարու Թեամբ՝ Գ. Ա. ԷԿմահի, երկուլարթի, 21 Մայիս, ժամբ 35ն 11, Horticultureի սրահերում մեջ, 84 rue de Grenelle, (métro du Bac): Գեղարուեստական թաժին, պար եւ անակնկալներ։ Ճոխ պիւֆէ, Orchestre Tango եւ Swing: Մուտջ 100 Փրանջ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՍԳԱՏՕՆ ՇԱՎԻԼԻ ՄԷՋ, կապ-ժակերպուած եկեղեցական վարչութեան եւ Ազգ. Ճակատի ժասնաձիւզին կողմէ, այս կիրակի, 20 ժայիս, ժամը 14,30ին Salle des Fêtesի սրահին մէջ, Rue des Ecoles, Cmaville: Unimpl mamm 5:

Le Gérant : H. AGONEYAN
Imprimerio DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesma . 13

orno-bro-

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme - PARIS (13°) Tél. : COB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Samedi 19 Mai

Zwpmp 19 Mughu

49. ՏԱՐԻ - 16º Année Nº 4406-Նոր շրջան թիւ 35

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գեն՝ 3 Ֆր

արեն բնութե

ԱՀԱ ԱՍՊԱՐԵԶ ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻՆ

Արսքաւորներու եւ Ռազմիկներու Միութիւն ներին գան. անոնց հետ գործնաց, մեր արատ
քին գան. անոնց հետ գործնն դեր կրնան կաարել անոնց որ չափահաս դարձան այս պողոտաներուն վրայ։ Այստեղ հասակ նետեցին ու կրթուեցան։ Մէկ խոսքով՝ մեր նորադոյն սերունդին ներկայացուցիչները։
Մնչուչա չատերը գինուոր այ եղան, եւ կր
դանուին Մարտիկներու նորակազմ Միութենան մէջ։
Բայց անդին հազարաւորներ կան որ տակաւին
դպրոց կ երթան, կամ աւարտած ըլալով իրենց
չրջանը, ասպարել կը փնտուն, արժեցնելու հավար երենց պալարը՝ հանրային կեանքի մէջ։
Այս երիտասարդներեն անոնք որ անդան են
պոնադան Միութեանց, կես ճամգան դատեն և արդեն։ Եւ կ ուպենը հաւատալ թե հետրեն կան
արդական ձշմարաութեւն մը,— կարելն է երիտասարդութեւն փրկիլ, հայկական մլակոյին
գարդարութեւն փրկիլի կեղուն եւ դիտութիւնը, կրնան հաւասարե է որ չատ չատեր
թիւնը, կրնան հաւասարե հաւասար խոսիլ ու գըթիլ։ Հակածառել, իմկապրիլ։ Մինչեւ անդամ
դարկութերնը մր ակել։
Եւ սակայն, էր բաւեր։ Ձի բաւեր, նկատի առնելով ձեր անուհիանան եւ ժանասանը.

Եւ սակայն, չի բաւեր։ Ձի բաւեր, նկատի առ-վ մեր անմիջական եւ մանաւանդ ապադայ

Եւ սակայն, չի բաւհր։ Ջի բաւհր, նկատի առ-նելով մեր անմիջական եւ մանաւանդ ապադայ պատանջները։
Եթե Հայրենիջ պիտի վերադառնանջ, եթե ասմանները պիտի ընդարձակուին եւ ներդավե պիտի հատարուի Հոծ բապմունիւններով, կրնան ը երեւակայել ածարարակելի ողբերդունիւնը այս և բիտասարդներուն։
Անոնջ իրենջ գիրենջ օտար պիտի դդան Հայ-բենի միջավայրին մէջ։ Պիտի տառապին լրջորեն, ժանաւանդ որ պաչար ունին եւ պիտի ուղեն արժե-ցնել։ Ծիծաղելի պիտի ըլլար եննադրել նէ անոնջ նորեն պարոց պիտի երնան, այս անպամ ալ Հայե-ըն արվելու Համար։
Ուրեմն, ինչ որ կրնան ընել իրենց մայրենի

րեն սորվելու համար։

Ուրեմև, ինչ որ կրնան ընել իրենց մայրենի լեզուին ալ տիրապետելու համար, պիտի կատարեն այստեղ, բոլոր կարելի միքոցներով։

Կենջ երբեջ չենջ հաւատար թե ժամանակ չունին։ Իսկ եթե ալահի ջրթժմայեն. — «Կ'արժե՞», պատասիան չունինչ։ Այն ատեն իրենց են որ անջատան մի բացած պիտի բլյան իրենց եւ բուն հայկան կեննային միքեւ։ Այն ատեն ոչ մէկ «եան» պիտի կանայ փրկել դիրենջ եւ պիտի դատան տեսակ մը ծաղրանկար։

Ըսինը թե կարևոր ոեղ մր և՛ինաս հոենո

եր արտար, որութության որ հերութություն որ հերա հայերը որ հերութության որ հերա հայերը որ հերա հայերը դանա հայերը որութության արտարից հանաարագայից ալ բարգա արագարերության գրա հատարի արտարի արագարերության գրա հայերը հայեր

որը հայուրը։

Սենայր ան ֆետորոբեր Հատոնորը կան հանար ան անհայր հայուրերը հատուրը և հատորանը կան հատանության արար անար հայուրը հայուրը հայուրը ասերի հայուրը արևած եր դրար հայուրը հայուրը հայուրը ասերի հայուրը արևած եր դրար և հայուրը հայուրը հայուրը հայուրը արևը հայուրը արևը հայուրը արևը հայուրը արևը հայուրը արևը հայուրը արևը հայուրը հայուրը

արա դրտոս տով արդրոլուրդիս ու Հայաստասի սաորն ջան իրենը ...

Ծն թադրելով Թէ, գոնէ այսուհետեւ, կարե
լին պիտի փորձեն իրենց Միութիրններով, հայե
դեն պատ փորձեն իրենց Միութիրններով, հայե
դեն պատ փորձեն իրենց Միութիրններով, հայե
դեն դատարեն յարաբերութիւններութիւններով,

Այս յարաբերութիւններուն մէջ, տպաւորու
Թիւն ձգելու համար, առաջին դարաբերութիւնն հարս կաժ

աշխարձակ եւ հպարտ Ձրառնալ մունջ հարս կաժ

աշխարձակ եւ հպարտ Ձրառնալ մունջ հարս կաժ

աշխարձակ եւ հաստո չին այդպիսիները։ Տեսակ

մի սնօպներ, որոնջ պարծանջ կր սեպեն Ֆրանսա
դեն կամ ծադումեն։

Միանդամ ընդմիչա մէկրի՝ ստորադաս ,

հեղջ, անկար ժողովուրդի մը պատկանելու մոա
վախութիւնը։ Ընդհակառակն Տակատը բաց, աչ
գերը կրակոտ, մէջը չիտակ թոնած,— ըսելու

համար Թէ մենջ ալ տեղ ունինջ այս արեւուն տակ
ունին ո արժանիջ եւ վաստակ։

Շ,

ՍԱՆ ՖՐԱՆՋԻՍԿՕ, ՕՄԱՐ ԽԱՅԵԱՄ ԵՒ... ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ԱՊՈՒՐ

Մնսա-Համո է Խաղաղատկանի ՀՀայքը վերջա-լոյսի ժամուն։ Ու տեսաբանը տպաւորիչ երը հրե-զէն սկաւառակը դանդաղօրէն կը սուղի Ովկիանոսի ալիջներուն մէջ։

Աննա, դ ան ադարուն իւրրրի ։

Որնա, դ ան ադարութ բերրաանանրբեսւր գամը իարաներ ին ատատորիր բերիրուտը մասի իտուն ահուջ ը առատորիր բերիրուտը մասի իտուն առան իտուն անուջ ը առատորի անրիրուտը մասի իր արև էր արաջ անինորի ամի այերարան այերարան ու գաշութարան անինորի այերարան ու արաջ անութարան ու արաջ արաջ անութարան ու արաջ արաջ անութարան ու արաջ արաջ անութարան ու արաջ անութարան ու արաջ անութարան ու արաջ անութարան անութարան ու արաջ անութարան ու արաջ անութարան ու արաջ անութարան անութարան անութարան անութարան անութարան արաջ անութարան անութարան արաջ անութարան անութարան անութարան անութարան անութարան անութարան արաջ անութարան արաջ անութարան ա

Որջա՛ն ալ նմանու Թիւններ։

Խաղաղականեն դէպի Սան Ֆրանչիսկոյի Ծոցը
առաջնորդող մուտջը կը յիչեցնէ Գավաջները ո
տնջ իրարու միացած են Կօլտըն ԿէյԹի կախուած
շսկայ կամութիրւնը։
Ձանց առնննք Վոսփորը Գավաջէն մինչեւ ՊէշիկԹաչ։ Բայց ակնարկ մը ննաենջ դէպի Ծոցը,
ուր կը հանդիպին ԱլջաԹրագ կղզիին, Գընալրին
եւ Անընակ կղզիին (Իստից առա) մէկ խառնուրդը։
Դոկ ծովափին վրայ Ձկնորսներու Նաւահանդիսորը
ծուկան, բեռնասար նաւերու կայանն ալ՝ Գա
պաթաչը։

պատարը։ Թրէժըր Այլընտն ալ երեւակայութեան՝ մէկ ոստումով անուանենջ Մեծ Կղգի ու Պրրջլին այ Պէպէջ, ջանի որ Հոն կը դոնենջ Քալիֆորնիոյ Համալսարանը, ինչպէս Րոպրըթ Գօլէնը Շէհիտ -

լիքի սաորոտը։

քեր այց պահ մըն ալ մոլորինը Սան Ֆրանչիսկո յի փողոցներուն մէէ։ Ծովափէն կը հեռանանը հե-տեւելով Մարբէի Սերիթի ու դէպի աջ ուղղուե-լով կանգ կ՝առնենը Օֆերըլ փոֆոց, Եունիըն հրա-պարակի մօտիկը։

պարակի մօտիկը։ Հայ առակա այցելուների ներության Հովանիին տակ կր պանձացնէ Հայկական խոշանոցը։ Սան Ֆրանչիսթոյի այս Համրասուր Հաշա-

այս արասչըստողը այս գտնրանաւոր ձաչա-րանին տեր ու հիւրընկալը ուրիչ մեկը չէ այլ նախկին լեպեսնական սպայ մը, Ճօրձ Մարտիկեան որ իր սրա՜ներուն մեկ ընդունած է Ամերիկայի եւ Եւրոպայի ամենեն նչանաւոր անձնաւորութիւննե-ըը, Ռուբեն Մամուլեանեն մինչեւ Ուիլեըմ Սարոյրարն թե օտանրբեն:

հանը եւ օտարներ:

Ու կը բաւէ որ Ճօրձ Մարտիկեան իմանայ Թէ
Հայ մը կը գտնուի սրահին մէք իբրեւ հիւր։ Ան
արդէն տեղին վրայ է եւ ամենայն փափկուԹեամբ
կ՝երկարէ իր «Ոսկեայ Մատեան»ը, որպեսզի, բաղ
մաԹիւ Ամերիկացի այցելուներու ներրողներով
ծածկուած էջերուն մէջ արձանադրուի նաեւ հայերէն տատերով հայրենակցի մը ողջոյնն ու համակրանըը։

Գալով ձաչացուցակին՝ հայկական խոհանոցի

Դալով ձաշացուցակին՝ Հայկական խոշանոցի կատարեալ տաղ մը։ Այրէն ևւ օ ֆէ, այսինջն Ար-ջայսկան Ապուրէն մինչեւ հալաննի տոլմասին նրբաձաչակներու ձօնոգած ջերԹուած մբ։ Ո՞ր մէկը յիչեմ — պուլկուր փիլա՞ֆը, Թէ Տարօնի ապուրը, Էքմէք խատայի՞ֆը Թէ Հայկա կան քէպապը, Խարբերգի քէօֆթէ՞ն Թէ իմամ պա-երլտրն, շիշ քէպա՞պը Թէ չէխօխպելլին, սու պէօ-րէ՞յին Թէ թէլ քաթայիֆը։

Երեջ չարաթե ի վեր 46 ազգեր նոր աչխար հակարգ մը կը հիմենս Սան Ֆրանչիսջոյի մէջ։
Ճաչասեղաններ ալ կը սարջուին։ Վստահարար
Ճօրձ Մարտիկեանի արուեստը արդէն մեծ հա մակրանջ ստեղծած է հայ անուան չուրջ։ Իրաւ է
որ ստամոջոր յաձախ կ՝ազդէ պետական մարդոց
արամադրութեան վրայ...
կ, ՈՒՏՐՈՍԵԱՆ

կ. ՊեՏՐՈՍԵԱՆ ԽՄԲ.— «Հայրենիջ»էն կ'իմանանք թէ Պ. Հօրն Մարտիկեան վերջերս Պոսթըն այցելելով, տասը հազար տոլար տրամադրած է Կ. Խաչին, պայմանաւ որ տոկոսը, 250 տոլար, յատվացուի Պէյրութի Հայ Հեմարանի ամէնէն ընդունակ ու ռանողներեն մէկուն։ Այդ ուսանողը իր շրջանը աւարտելէ վերջ Ամերիկա պիտի փոխադրուի եւ ուսումը պիտի կատարելագործէ ճաշարանապետին ծախքով, տարեկան 1500 տոլար։ Պ. Մարտիկեան 500 տոլար ալ «Հայրենիչ»ին յանձնած է, 75 Հայրենիջ Ուիջլի (անգլերեն) ղրկելու համար ամերիկեան բանակի հայ զինուորներուն։

ունանը չեղեալ Հռչակեց Գերժանիոյ եւ ի -տալիոյ հետ կնդած դաշնագիրները եւ ուրիչ հա-մածայնութիւններ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԾԱՆՐԱԿՇԻՌ ԽՆԴԻՐՆԵՐ **4**ሮ ԶԲԱՂԵՑՆԵՆ ԵՐԵ~~Ք~~ ՋՈՋԵՐԸ

Ա հարն Անալիոյ արտաջին նախարարիը,
Սան Ֆրանչիս գոյեն վերադառնալով, անմիջնագեր
այցելեց Գ Զրջելի եւ տեղեկուժիւններ հաղորդեց կատարուած աշխատանանիրու ժասին։ Յետոյ
ներկայացաւ երեսփ. ժողովին եւ բացատրեց Թէ
իր վերադարձը անհրաժեչտ էր , «իրրեւ հետևւանջ
կարմ մբ ծանրակչիռ և վրդովիչ հարցերու», միջազմային ընդհանուր կացուժեան մէջ։ Այդ հարցերուն մէկ ժասը «ստիպողական է», ըստւ նախաթարը, առանց Թուելու դանոնջ. բայց երևսփոխաններեն հաժար գացանիջ չէր Թէ կ՞ակնարկէր հեաենեալ ինդիրը հրու մասին տարրաբ ախապերը,
ունին Խ Միութիւնը եւ Անդլիւսաջոնները, «Աարստրիոյ առժամեայ կառավարութեան ինդիրը իւ ուրիչ վիճելի հարցեր։

Վ հարն դիտել տոււաւ ԹՀ այս հարցերն ու
ներ անյուծելի է։ Գալով Սան Ֆրանչիսջոյի
խորիրիան հեր կեր կանարար շուղեց յայտարաթունիւն ինել, բայց ըսու Թէ «լաւ յադանդինուԹինչ» կատարուած է Երևսփ հարցեր արտաջին
ուրելու, մանաւանոլ իենական հարցի մասին։

Հ հոմպա» անդիւաներիկան Թերթերե ջա
դելով, կը դել Բէ հահուհալ հինդ վիճելի խնդիր
ները կո դրան ընդել «հական հարցի մասին։

Հ հոմպա» անդիւաներիկան Թերթերե չա

դելով, կը դել Թէ հահուհալ հինդ վիճելի խնդիր
ները կո դրանիր դժեղուհ են մասեչալ Մոնթկոնըիի
կորիք կորուտերը դժեղուհ են մասեչալ Մոնթկոնըիի

սորը կը գրադեցնեն Երեց Ջոջերը —

4. Ռուսերը դժգու են մառէլալ Մոննկոմըրիի կողմէ Հոլանտայի մէջ կնքուած պինադադարեն, որտեն չնորեի անգլիական նաւտաորժին առջեւ, Սջակէրրաքի եւ Քանելանի նեղուցներէն։ Այս պատճառով է որ Ռուսերը գրաւած են եղեր Տանըմարջայի Պորնեշլմ կըղ
16. Հակարդելու Համար։

րը գրաւած են եղեր Տանրմարջայի Պորն Հօլմ կրդ-զին, Հակազգելու Համար։ 2 Անգլիացիները դժգոհ են որ Վիճննան մի-այն Ռուսերուն տիրապետութեան տակ է Այն մի-ջայգային յանձնաժողովը որ պիտի ապահովէր Վիճննայի հրամանագարութիւնը, մէկ ամիս ըս-պասած է իտալական սահմանադլուիրին վրայ , որ չկսզի արտոնութիւն տրուհ Ա արիա մաներու Ռուսերը մինչեւ հիմա չէ

it in the stand of the stand of

խաղաղութիւնը Իտալիոյ »

5. Վերջապես, մինչեւ հիմ «Հիա «Հաներն են որ կ'ապահովեն Մերլինի դրաւումը եւ նչան մբ չերեւար Թէ այս կացութիւնը պիտի փոխուհ։ Նոյն աղբիւրներուն համաձայն, Ռուսերը կ'ուգեն իրենց գրաւած չրջանին մէջ հաստատել դեր - մանական կառավարութիւն մբ դլիսուորութենամբ Մոսկուայի Ազատ Գերմանիոյ, Կոմիտէին, մինչ Մեսկուայի Ազատ Գերմանիոյ, Կոմիտէին, մինչ Որժքբշոաճոսրրբեն ունին ջետաքինրբե ուրիր։

Ի՞նյպես պիջի դաջուին • պաsեւազժի ոճռագուծները

Պատհրազմի ոճրադործներու կերը, յանձնաժողովը կը ծանուցանկ Թէ միջազգային ժողովը
պիտի բացուհ Մայիս 3 ին, Լոնտոնի մէք։ Այս ժոդովին ներկայ պիտի ըլլան Միացեալ Ադդերկն
նչանակուած սպաներ, որոնց պաշտոնն է դննուժիւններ կատարել Նացիներու վոզմէ կատարուած
վայրադութեանց եւ ոճիրներու մասին։ Ցանձնաժողովը կը յայտարարէ նաեւ Թէ եւրոպական կարգ
մը աղդեր պիտի հրաւիրուին ներկայացուցիչներ
դրկել Գերժանիա, հաստատելու համար չատ մը
նացի ոճրադործներու յանցապարտութեան ապացոյցները, ոճրադործներ որոնը վայրադութիւններ
դործած են իրենց երկիրներուն մէջ։
Ամերիկեան կառավարութեան յայտարարու

գործած են իրենց երկիրներուն մէն։

Ամերիկեան կառավարունեան յայտարարու Թեան Համաձայն, պատերապմի ոճրագործները
պիտի պատժուին հետեւեայ ձեւզվ — Այն ոճրադործները որոնը նչանակուած են դաչնակից կառավարունեանց ընդ Հ. դատախազներուն կողմէ,
պիտի յանձնուին այն երկիրներուն ուր գործած են
իրնց ոճիրները։ Ռատավարունիւնը պիտի կա տարուի այդ երկիրներուն մէն։ Պատերապմի մեծ
ոճրագործները, որոնը իրենց՝ ոճիրները դործած են մէկ աւելի երկիրներու մէն, ինչպէս Հիմլէր եւ Վեօրինկ, պիտի դատուին մինազգային ատ-

նանի մը կողմէ։

*** Համաձայն գօր ԱյգրնՀաուրբի ազդարա
րութեան, որ կր պահանցքր առելի խիստ վարուիլ

կարգ մը դերման բարձրաստիճան դերիներու հետ,

մառէչալ Քէսէլրինկ սպայակոյտի 93 անդամներու

ևւ գօր Կիւտերհանի հետ ստիպուեցաւ ձգեյ

Պէրինէսկատընհօֆի փարժամ հիւրանոցը ուր կր

բնակեր մէկ չարանէ ի վեր։ Պատերազմեն առաց

իր բնակած սննեակին օրական վարձըն էր 1200

ֆրանը, առանց հաշուելու ճաշը ևւ ծառայութիւ-

նը։ «Տէյլի Էջոփրէս»ի Թղթակիցը կը պատմէ թէ նը։ «Տէյլի իջափրէս»ի Թղճակիցը կը պատմէ Թէ երբ ինջ Հոն Հասաւ, դեղանի ապատուհի մր մառեչային անկողինը կը չովէր հիւրանոցին ամէնչն դեղենիկ առաննելով , Թէ անկողնին դլուիսը կունական գրարձնելով կարելի էր լաել դերժանական անթելը, Թէ 13 դինուորներ, 25 օդնականներ եւ 45 ծառաներ դրուած էին անոնց տրամադրուԹեան տակ եւն .։ Այժմ փոխադրուած են աղջկանց կիսապորո դպրոց մբ, մերկ պատերով ։ Ճայն արևորց է եւ միայն ջուր պիտի իսնեն ։

Այզընմաուրբը պիsի սպաններ ծուղակն ինկաւ

Ամերիկեան Դրդ բանակը յաջողեցաւ ձերբա-կալել յաղժանդամ Գերմանացի մը, ՕժԹօ Սջուր-ցենի, որ կը փնտոււեր իբրեւ դաւադիր դօր և Այ-գընճաուրրի կեանջին դէմ եւ իբրեւ ամենչն վտան-դաւոր աճարեկիչը Էս-Էսներու։ Այս այն մարդն է որ անցեալ աարի Մուսոլինին ապատեց դերուժե-նէ, յանդուղն դաւալուժեամը մը։

ւտր անդեալ տարի Մուսոլինին ապատեց դերութեւն, յանդուդն դաւադրութեաժ ը։

և հոնտոնի թերթեւրը կը դրեն թէ Սջուրցենի պետն էր Գերժանիոյ լրտեսական ժամապետ խումեր ժը եւ ծրադրած էր ոպաննել դարձակոգահանին ժը ձեռնարկեց ջանի մը ամիս առաք, Արտենի չրջանին ժը ձեռնարկեց ջանի մը ամիս առաք, Արտենի չրջանին ժէ։ Իր ժասին ձէր դենտուսեր» ժը հրատարակուեցաւ Փարիզի մէջ, լուսանկարով։ Ինացի յաղթանդում կերպարանջեն, ոպի ժը ունի հախ այտին վրայ։ Ջերբակայուած ատեն ուրացաւ Թէ ժարդուած մարդասպաններու խումբի մը դրուկնական էր, դաչնակից հրամաստարներ սպաննելու համար, բայց պարծանջով պատմեց Թէ ինչակա սպատեց Մուսոլինին, որ իր ձերբակալութենի ներ կուցերի անմատեր Մուսոլինին, որ իր ձերբակալութենին կերջ, Սջուրցենին ընտրուած էր Հոմի ժօտ, Ապրուցենին ընտրուած էր Հիմելերի կողմե, այս դործին դլուին անցնելու համար է հոմեր մի դրուն անցնելու համարի հայարանային։ Սջուրցենի 81 ընտրուաի հրած են Հումի ժօտ, ուր միաժամանակ Թոած է դերժանականական օդազորջի Ավաչոր, հարաւային Ֆրանսայեն։ Սջուրցենի 81 ընտրհալ դաւադիրներ առած էր, ձեռնարկը յա հումայները համար կաչկանդած է ուսաներ հանար կաչկանդած է ուսանեն հանանելու համար Լամեն մեկուն դերբերը ձշղելե հերով նախ կաչկանդած է ուսանանակն ին թունային կարի կաչկանդած է ուսանանակի համար կանանակի հանարանայի կեր . կարմաւորը գուրս հա գամաւով տարած է Աիէն գատմած է Թէ իր ծիա-հում էական կայորա

Առջի օր տեղական ԹերԹէ մր առնելով գրած էինք Թէ Թղթադրամներու փոխանակու Թիւնբ պիտի հար Թէ Թղթադրամներու փոխանակու Թիւնբ պիտի սկսի ժօտերս, — Ֆրանքի տեղ Ֆրանք, առանց արժեղրկելու կամ վար դնելու։ Երէկ իրիկուան ԹերԹերը գարժանազան մանրաժամու Թիւններ կր հրան առաք դիչնով դրաժաղու Թեան մասին, մինւնան անան ձեր հեր այս պործողու Թեան մասին, հին լուրը, այս առանուան ԹերԹերը կարձ կապեր էին լուրը, այս առանուան ԹերԹերը կարձ կապեր էին լուրը, այս առանա մեկ դեկոյցը, որ կ՛րսէր Թէ կարգ մր ԹերԹերու կողմե հրատարակուան տեղեկու Թիւնները պաշտօնական հիմ չունին։ «Ինչպես յայտարար ուեցաւ խորհրդակցական ժողովին մէն, ելմտա այոյցի ջննու Թեան ատեն, նախարարը կը խորհի պատեն ժամուն, ֆրանսի Միւնսերու փոխանակու Թիւնս կապրե ժամանական հայուրեր հայուրեր անհրաներու և հախարարը յարմար ժամանակին պիտի հաղորդե ըոլոր անհրաժեշտ ցուցմունջները»։ *Ները*»

Ֆիկառօ կը գրէ Եէ երկու օրուան ընքացքին հրատարակուած լուրերու վրայ, չփոքունեան մատնուեցան մանր առեւտրականները, եւ չարաչահունիւններ հղան 50 ֆրանքին վար եղած Երդ-Մադրաններու վրայ, որոնց համար 4 առ հարիւր կը պահանկուէր...

FULL UC SALAY

ԱԱԵՄ ՏՈՂՈՎ

ԱԱԵՆ անդլիական իշխանու Թեանց յան ձնուեցաւ սպանիական կառավարու Թեան կողմէ, Ֆը րանսա բերուելու Համար՝ մարտանաւով մը ։
Երբ ցամաջ ելլէ, ֆրանսական ոստիկանու Թեան կողմէ պիտի փոխադրուի Ֆրէնի բանար, ուր օդանաւով փոխարրուած են արդէն Վիշիի Փարիդեան դեսպանը՝ տր Գրինօն եւ ուրիշ 24 ամբաս տանհալներ։ Նավալ ամէն Հաղորդակցու Թենէ պիտի զրկուի միւս բանտարկեալներուն հետ։
«ԱԳՈՆԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ օդանաւային անգակոծու Թիւնը կը շարունակուի։ Առջի օր 3500 Թոն ռումբ եւս ձգուեցաւ։ Անպ։ մարտանաւհը անցան Մալաջջայի նեղուցը եւ արդեն կը դործեն Սինկափութի չրջանին մէլ։
ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ ՎԵՐՋԱՅԱՒ Լիոնի շրջանին մէլ։ Մասնաւոր պատուիրակներ եկած են բանակցելու Համար։ Միւս կողմէ գործաղուլ ծադեցաւ

Փարիզի մէջ, ընկերային ապահովադրութեան սնսուկներու պաչոοնեաներուն կողմէ։ Գալով սրորոլը սեչ, ըսկարայրս ապատուլագրութասա սրտուկներու պաչուշնեաներուն կողմե։ Գալով հրւսկուային շրջանի ածրահանգնրու դործադու - լին, կացունին իստոնան է տակաւին։ Արտա որ լին, կացունին իստոնակ է տակաւին։ Արտա որ լին, կացունին հանգարողծները զարկ տալ արտարունեան։ Այս առնիւ ըստուն նէ երկանուգիներու ընկերունիւնը միայն վեց օրուան ածուխ ունի, ինչ որ կը սպառնայ չլատել այդրին կեանգրեն և խանգարել դաչնակից զօրջին փոխադրունիւնը եւ խանգարել դաչնակից զօրջին փոխադրունիւնը եւ խանգարել դաչնակից որջին փոխադրունիւնը տուս նէ չէ կրցած պաչար ամբարել, ժողովուր- սաջցնելու համար այններ։

դը տաքցնելու համար այր ձմեռ։
ԿԵՌԱՍԸ Փարիզի մեջ կը ծախուի քիլու 120
Փրանքի, մինչ գիւղացին կը ծախչ 30 ֆրանքի։
Փորթերը կը պահանչեն վերցնել միջնորդները,
ջանի որ պոուղի եւ փանչարեղենի վաճառումը ազատ է անցեալ երկուչարթիկեն ի վեր։
ԱԼԺԵՐԻՈՑ կացութեւնը ծանր է տակաւին եւ
նոր խոսվութերւններէ կը վախցուի։
ԻՏԱԼՍԿԱՆ ՍԱՀՐԱՆԱԳԼՈՒՈՒՆ ՎՐԱՑ, Թե-

թուլաստ ընկալով 1860ին։ թեւ որըագրութիւն մր պիտի պահանջուի Ֆրան-սայի կողմէ, կարդ մր ֆրանսական դիւդեր Ռտա-իոյ ձգուած ըկալով 1860ին։

լիոյ ձգուած ըլլալով 1860ին։
200.000 ԳԵՐՄԱՆ ԳԵՐԻՆԵՐ յանձնուհցան իտալական կառավարուժեան, իբրեւ բանուոր աշխատելու Համար վերաչինուժեան գործերու մէջ։—
Մ. Նահանդները փոխադրուած գերժան գերքները
պարտաւոր են ներկայ ըլլալ այն չարժանկարին որ
կը ներկայացնէ Գերժանիոյ արդելարան.տանջա բաններուն մէջ գործուած վայրադուժիւնները ։
ԼԻԲԱՆԱՆԻ կառավարուժեան հետ բանակցուժիւններ պիտի սկսին յառաջիկայ չարժու , կարգաղրելու Համար Ֆրանսայի հետ եղած վիճելի
ինդիրները ։

արժինրբնն: Համե

VULL LANCER ZUBYUYUL YEULFL

ԼԻԲԱՆԱՆԻ Ազգ . Առաջնորդարանին կողմ է պատրաստուած վիճակագրութեան մը համաձայն, 1944ի ընթացջին Լիբանանի Թեմին մէջ պատահած են 366 մահեր, 196ը այր, 170ը կին : Ծնունդներու թիւն է 1055, մանչ 567, աղջիկ 488: Պսակներու Թիւր հղած է 347:

Թիւն է 1003, դան 2001, աղլող 1001 հանալա Թիւն է 1044—45 տարեւըջանի Լիրանանի ազգային զարոցներու ընդ. պատկերը հետեւեալն է ... 33 դպրոց, 223 ուսսայիչ-ուսուցչուհի։ Նախակրթարաններու աչակերաներու ընդ. Թիւն է 3290, ուրնց 1643ը ժանչ եւ 1647ը աղքիկ։ Մանկապարուկ կի աչակերաներուն թնուր 2970, որոնց 1576ը մանչ եւ 1394, աղջիկ։ Նախակրթարանի եւ մանկապարտեցի աչակերաներուն ընդ. Թիւն է 6260։ Դրպ որցներու պիւտճէն է 244165 , ռակի։ «ԱՍԳԱՐԷՋ»ի (Ֆրերնօ, Քալիֆոոնիա) մեջենաներ նորոգելու համար ձեռնարկուած է 10000 տուար հանդանակութեան մբ։ Հ. В. Դ. Ամերի կայի կեղը. Կոմիաէն 1500 տոլար փոխանցած է Թերթին, Համաձայն 54րդ պատգմ. ժողովի որոշման։ Քալիֆոոնիոյ շրջանը դրկուած է ընկեր կուպեոնիկ Թանարծեան, Թէհնագանակութեւնրգլուխ հանկու եւ Թէ կուսակցական գործերով դրագելա հանդի հարի է հեր, իրրեւ չարախաթերի, առանցընդժիչումի։ Ասինադին ՄիՋ (Մ. Նահանդներ) Հահանդանի Հա

ՈՒՈՇԻՆԿԵՐՆԻ ՄԷՋ (Մ. Նահանգներ) Հայերը 30ի մոտ պանդոկներ ունին։ Մեծ մասով Բա լուցիներ են որ այս դործով կը գրաղին։ Կառա - վարական հաստաութեանց մէջ կո գործեն 130ի մոտ հայուհիներ։ Գաղութեն Թիւն է մոտաւորապես 1200 անձ, որոնց 150ր ընտանիքի տեր։ Բա - նակին տուած են 30 գինուորներ, որոնց մէջ կան հարիւրապետներ։ Հայերէն չատերը ունին տեփական տուներ եւ բարեկեցիկ են։ Անկարելի է ծախու կան վարձու տուն դանել։ Վեց տենեակնոց տան մը համար կը պահանջեն 10.000 տոլար։

1939-1945Ի ՀԱՑ ՌԱԶՄԻԿՆԻՐՈՒՆ

Ֆրանս - Բանակի Հայ-Նախկին Կամաշոր Ռազ ժիկներու Միուժիւնը ընդառաջ երթալով՝ ապա-տագրուած հայ դերիներու կողժք յայտնուած փա-փաջին, իր 25 Նոյեմբերի եւ 30 Ապրիլի ընդՀ․ժորուքներով աւելցուց Համապատասխան յօդուած-ներ իր ծրագրին մէջ, եւ այժմ վասերացուած է։ (Préfecture de Police, No. 160719): 1939 — 1945 Հայ ռաղմիկները, ինչպէս

1939 — 1945 Հայ ռաղժիկները , ինչպես նաեւ աղատագրուժեն առաջ ֆրանս իշխանու - թիւններեն Տանչցուտծ եւ Ռեգիստանսի եւ F. F. I.ի ժասը կաղմող Հայրենակիցները կրնան անդամակցել իրևան անդամակցել իրևան անդամակցել իրևան անդամակցել իրևեւ գործօն անդամ :

Դիմել անդամադրուժեան Համար, ինջնու - թեան եւ դինուորական Թուղթերով, իր կեդրոնատեղին Paris (9), 31 Rue St. Lazare, ամեն օր ժամը 15 — 18:

Միութիւնը իր մէջ առևելով նոր ռազմիկ Հայ-րենակիցները, կը ձգտի միայն ի սպաս դնել իր 30տմեալ անչահախնդիր փորձառութիւնը եւ Հերոսապրցարը, դր ձգտր սրայս ը սպաս դոսլ րր 30տժեայ անչահախնդիր փորձառուժիւնը եւ հե-դինակուժիւնը, պաշտպանելու հաժար անոնց եւ իրենց ընտանիջներու օրինական իրաւունջները։ Ծանօթ.— Գաւառի ընկերներու պարազան ալ նկատի առնուած է։ Սպասել հրահանգներուն։

ՁԱՑՆԵՐ ԳԱՒԱՌԷՆ

ዕቦብትԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

ՏԷՍԻՆ — Կիրակի, 6 Մայիս, տեղի ումեցաւ գնդախաղի մրցում մբ Լիոնի եւ Ռոմանի խում բերուն միջեւ, 8 երինի դաջանն վրայ։ 6 աղթա - նակը նորչն Լիոնի խում բր տարաւ, 1—3: Այսպես յանրդաբար պարտութեան մատնեց ՍԷՆԲ Էթիեւնի, Վիչնի եւ Ռոմանի խումբերը։ Այս առթիւ չանի, Վիչնի եւ Ռոմանի խումբերը։ Այս առթիւ չերանում և հային հարուման և հային հարուման և Հանաև Հային և Հանաև հային հային և տարականաչ Հերանուն

յայրորդարար պարտությատ սատոսաց օշտը շրկչնի, Վիչնի եւ Ռոմանի խումբերը։ Այս առենել էտենջ որ Լիոնի խումբը կը բաղկանայ Տէսինցի
մարդիկներէ։

Ազատագրու Թենչն ի վեր Տէսինի մէջ բարե նչան եռուզես մր կը նչմարուի։ Հանդէս - ներկայացումներ, մրցումներ իրար կր հրմչուկեն։ Եւ ինչ
որ դովելի է, մեր դաղունեն կեանջը կ՛րննանայ
կատարեալ համերաչխունեամբ։ Ազդ. Ճակատը էր
մէջ ունի ներկայացուցիչներ բոլոր հոսանջներէն։
Վստահ ենջ որ նոյն ձեւով ալ պիտի չարունակ ուի։ 1940էն ի վեր, ըլբայ ազատագրունեան ըննացջին Թէ անկէ վերջ ոչ մէկ անախորժ դէպջ
պատահած է մեր դաղունեն մէջ։
Շե ահա մեր սիրևի դերիներու վերադարձը։
Հետգհուկ վերադարձուներ հերու պարտարիաշխատանքով ղրկուածներ վերադարձան, մեծ ուաշխատանքով ղրկուածներ վերադարձան, մեծ ուաշխատանքով ղրկուածներ վերադարձան, մեծ ուաշխատանքուն կերառանին հեր հեր ընտանիջներուն
եւ բոլորիս։

եւ բոլորիս։
Այս պատերազմին Տէսինի դաղութը եւս արԱյս պատերազմին Տէսինի դաղութը եւս արաւ իր արեան տուրըը...։ 1940, Յունիս 16ին
պատուոյ դաչտին վրայ հերոսաբար ինկաւ տա բաբախտ Կարապետ Տէր Գօղոսեան (Մալաթիացի), մեր յանդումն ու կայտառ Կարպիսը, միչտ
դուարն ու լաւատես։ Մարմինը այժմ կը հանդչի
Լուառէ նահանդին Սէրտոն ջաղաջի դինուորական
դերեղմանատունը, ֆրանսացի դոհերու կողջին։
Ցարդա՞նջ իր յիչատակին։ Գ. Պօյանեան

ՄԱՐՁԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՄԱՐՍԵՅԼ — Համբարձման տօնին առնիւ «Լա Մարսէյէզ» օրաներնը կազմակերպած էր մեծ մարզահանդես մը ի նպաստ դերիներուն։ Մեծ բազմունիւն մը փունացած էր դետելու այս նգա կի մարզահանդես մը է նպաստ դերիներուն։ Մեծ բազմունիւն մը փունացած էր դետելու այս նգա կի մարզահանդէս փունադահուած էր Հ. Մ. է Մ. ի կումերն, մրցելով՝ 15րդ Հրջանի բանակներեն ընտրեալ իաղացողներեն կազմուած խումերն դէմ։ Հակառակ խորակուսական ծափերուն, մեր տղաքը չկրցան համեր իրենց նախորդ մրցում ներուն մակարդակին։ Թերեւս դաչոին մեծու թիննն ու քսան հաղարդն իրենց նախորն միծուն հերկայունիւնը չուարեցուց գիրենք։ Խաղը վեր Հայաս 1—1: Հակառակորդը դեղեցիկ իաղարկունինն մի ունեցաւ Հ. Մ. Ը. Մ. ի լաւագոյն իաղարդուն է վերջապահ Օհանեանը, լաւ էին Վարդանեանը, Մարձոյեանը, Ցովհաննեսեանը, Մարձոյեանը, Ցովհաննեսեանը, Մարձոյեանը, թայց առելին կրնային ընել։

դարհանն ու Քէչիչեանը, բայց աւելին կրնային ընհէ։

«** Հ. Մ. Ը. Մ. Էն դատ գնդախաղի փայլուն եղանակ մր ունեցաւ «Նորջ» մարզական միութերւնը որ առանց սկզբնական ջանի մը պզտիկ անյաջողութիւններու իր վերջին րազմաթիւ յաղթա նակներով կրնար Հ. Մ. Ը. Մ. ին պէս, ախոյհան հանդեսանալ։

Բազմաթիւ հայ մարզիկներ ալ անդամ են ֆրանսական մարզական միութիւններու գանա դան ճիւղերուն, եւ չատերը պատուոյ տեղը կր

86P64A8P ባሀՐԱՀԱՆԴԷՍ ՍԻՓԱՆ - ԿՈՄԻ 36/154/164 ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ ՍԻՓԱՆ - ԿՈՍԻ - ՏԱՍ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ, ղեկավարու Թեամբ՝ Գ. Ա. Էեմշահի, երկուլաբթի, 21 Մայիս, ժամը 3էն 11, Horticultureի սրահներուն մէջ, 84 rue de Grenelle, (métro du Bac): Գեղարուեստական բաժին, պար եւ անակնկալներ, ժամը 7էն 9։ Հոր պիւֆէ, Orchestre Tango և Swing: Մուտը 100 ֆրանջ:

Nuit des Arméniens de France. Salle Pleyelle ulto ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Institut Arméniene կողմէ, Հովանաւորութեամբ կրթական նախարարութեան, Մայիս 26ին, ժամը 10էն մինչեւ առաւսու

ՓԱՐԻՋԻ Ս․ ՅովՀ․ Մկրտիչ նկեղեցիին մէջ յառաջիկայ կիրակի, 20 Մայիո, դոՀարանական ժառնաւոր աղօԹջ պիտի կարդացուի, դաչնակից րանակներու յաղժանակին առԹիւ։

ՀՈԴԵՀԱՆԳԻՍՏ — Այս կիրակի , 20 Մայիս , Փարիզի Հայոց նկեղեցիին մէջ , հոգեհանգստեսն պաշտոն պիտի կատարուի հոգելոյս Տ. Վարդան Ա. ընս , Պաղտատլեանի համար ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՍԳԱՏՕՆ ՇԱՎԻԼԻ ՄԻՋ, կապ-ժակերպուած եկեղեցական վարչութեան եւ Ազգ. ժակատի ժամաձիւդին կողժէ, այս կիրակի, 20 ժայիս, ժամը 14.30ին Salle des Fêtesի որահին մեջ, Rue des Ecoles. Cmaville: Մուտրո արտա է Rue des Ecoles, Cmaville: Uning wquin \$

Le Gérant : H. AGONEYAN
Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesmo . 13

orna.kra.

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme — PARIS (13°) Tél. : GOB. 15-70 - C. C. P. Paris 1678-63

Dimanche 20 Mai

1945

կիրակի 20 Մայիս

49. SUPh - 16º Année Nº 4407- Նոր շրջան թիւ 36

ամբագիր՝ Շ․ ՄԻՍԱՔԵԱՆ -

Գեն՝ 3 Ֆր

ՁԱՅՆ ՄԸ, ՎԵՐՋԱՊԷՄ

Երէկ առաղ։ Ազդ. Ճակատի դիւանեն ստա »
ցանք պատճենը Երեւանեն հասած նաժակի ժնդ,
զոր արդեն կարդացեր էինք իր օրկանին ժճէ։
Ոչի՞նչ։ Քանի որ ձայնը հայրենիչեն կուդայ,
ժանրաժամառեժիւններով չենք զրագիր։
Նաժակեն կիժանանք որ, անցեալ տարուան
վերջերը, Երեւանի ժեն կազմուած է նոր օրկան
մը, «Արտասահժանի հետ Կուլտուրական Կապի
Հայկական Ընկերութիւն» ։ Ցետոյ ընտրուած է նու
կիրութեան վարչութիւն» ։ Ցետոյ ընտրուած է ընկիրութեան վարչութիւն» ։ Ցետոյ ընտրուա ուղովի
ժը ժէջ, ժամակցութեամբ դետնականանըու , գըողներու, ժամակավարժներու, նկարիչներու , դերասաններու եւ բժիչկներու։

Նպատա^օկը, — «կուլտուրական կանոնալոր յապի հաստատումն արտասահմանհան հայ առա-յադիմական ընկերութիւնների հետ, որոնք անջադրսական բովերու⊭րւսարի աստ, -ր կեղծօրէն իրենց բաբեկամական զգացմունքներն են տածում Սովետական Հայաստանի նկատմամբ»։

ուստուս որդասական Հայաստան դատանայ եղեր Արտասածմանի դանադան վայրերեն — ՄՆածանդներ, Սուրիա, Լիրանան, Եգիպտոս, Պադեստին, Կիպրոս, Իրան։ Եւ ուրախ են որ «իսկական Հայրենասեր Հայերը» չերմապես կը հետա գրգրուին երկրի յաջողութեւններով, ազգային
մշակոյթով, ստեղծաղործական աշխատանգով.
— «Մեր Սովետական Հայաստանն ապրում է
հայ ազգային Սուստուսան, հսնանան ապրում է

հայ ազգային կուլտուրայի իսկական ծաղկման դարաշրջան։ Մենք ձեզ հետ միասին ունենք ընդ-հանուր կուլտուրական շահեր․ մեզ համար թանգ հանուր կուլտուրական շահեր մեզ համար թանգ է մեր հնադարեան կուլտուրան, մեզ շաղկապում է իրպը նրա աւելի խոշոր անի եւ հարստացման մեր

ընդհանուր վառ ձգտումը»։ Յաջորդով ամբողջունենամբ կր հրատարակեն, համակը, որ իրրեւ առաչին ողջոյն Արտասահմանի

նամակը, որ իրրեւ առաչին ողքոյն Արտասանմանի ժատւորականուհեան, չատ բան չի պարունակեր ընկերուժեան առաջաբուժեանց ժասին։
Ուրեն՝ մեր կարդին ողջունելով ընկերուժեան կազմուժիւնը, կը սպասենջ յաջորդ նամակներուն, հիմանալու համար կատարուած դործնական աշխատանչներուն բովանդակուժիւնը։

Անչույտ ջատ բան կարելի չէ սպասել, ներկայ պարապանհրուն մէջ, հրր ամեն ինչ ստորադասուժ է գինտւորական պահանջներուն եւ ժղժատարը համ րանջնով կը հաշուէ կապոցներու ծանրու - ժինը, լայնչը ու երկայնչը։

հայու, մորհանալ պետի ըլայննը, եժե կա-

թիւնը, լայնքն ու երկայրջը։

հայց, չնորհակալ պիտի բլլայինք, հեկ կարենային դոնկ Երեւանի օրաթերթը, «Սովետական Հայաստան»ն ու գրական պարբերականները հասցնել, որջան Թոյլ կուտան իրենց միքոցները։

Պատերազմէն առաջ, երբ «Սովետական (այն ատեն խորհրդային) Հայաստան»ը կը ստանայինք նախ բաժանորդագրութեսամբ, յեսող փոխանակութեամբ, «Ցառաջ»ը օրը օրին կը ջամէր դայն, անդեակ պահելու համար իր ընթերցողները։

Աւեւի դաս խոսելով, պարդապես կր Թարգմա-

Աւելի բաց խոսելով , պարդապես կը Թարգմա-նէինք պիտանի տեղեկութիւնները , որպէսզի մատ-չելի դառնան լայն Հասարակութեանց։

Ազատոսան լայն Հասարավությանը չի վար և Ազատագրումեն ի վեր , կարելի չնվաւ ճարհյ ոչ օրաթերթը, ոչ ալ որ եւ է պարրերական ։ Եւ ինչ որ կրցանք աալ ժինչեւ հիմա (ատելի առաջ՝ «Արածանի»ով) , քաղիր էինք Արտասահմանի , մասնաւորապես Ամերիկայի հայ թերթերեն ։
Ուրիչ պարագայ մը , ամրապնդելու համար մշակոյթի կապերը ։

Երկար ատենկ ի վեր չատ մը Հայերէն ԹերԹե-րու մէկ կերեւան անԹել Հեռադիրներ եւ ԹղԹակ-ցուԹիւններ Երեւանէն եւ Մոսկուայէն, գանազան

ցունիւններ Երեւանեն եւ Մոսկուայէն, գանապան ստորադրունիւններով։ Թերեւս կառավարունիւնն է կազմակերպած այս նիզնակցունիւնները, որպեսզի Հայկական Արտասահմանը կարենայ հետեւիլ հայրենիջի ան-ցուղարձին։ Ամէն պարազայի մէջ, լաւ սկզբնա-ւորունինն մին է, որուն անհամրեր կը սպասէինջ

եորություն որն է, որուն անհանդեր կը սպաներով տարիներէ ի վեր ։
Հաւստան եր Թէ մենք ալ սլիտի կրնանք օգ տուիլ այդ նորութեննեն, աւնլի չատ եւ աւնլի լայնօրէն ծանօթեանալու համար հայրենիջի, կովկասի եւ հարեւան երկիրներու ամենօրեայ կնանքին եւ գործունէութեան ։

ջին եւ գործունչութեան։ Երբ այս երկու տարրական պահանջներուն գո-հացում արուի, առանց վերապահութեան, առա-Չին ջայլը առնուած կ'րլայ, վերահաստատելու համար մչակոյթի կապերը։

ՕՐՀՆՈՒԱԾ ԸԼԼԱՑ...

Կը վաղէ կննոայորը հռանդով։ Գա՛ մփոր։ Կը փնտռէ նետուած ջարը, եւ, հպարտ՝ կամար ափնտռէ նետուած ջարը, եւ, հպարտ՝ կամար ափնտռէ նետուած ջարը, եւ, հպարտ՝ կամար արողը։ Այս անգամ փայտի կտոր մը, գնդանը, յետոյը նայտակինը ուժերը կը գեղուն, խույանալով այդերակա՝ անգամ իրի մր հահւէն, փնտուհլով գայն ոգեւորուն, եւ վերադարձնելով՝ ինջնադոհ ու յարժական։ Ահա՛ վան րոպեն։ Իր անդեղու կութնան ակողում զորւ Թիւնը, անհո՛ւն, արտակերև ջ կեղորնացում ով ակնարկին մէջ, կը հահւև տիրութի կունիան ով արարարհան եր դեմքին։ Եւ վոհունակու Թևան մակուր որ յեղակաթծ կը դան է հոն՝ կը փոխանցէ իր անաս եր հունիան՝ սակարարուն հան կր փոխանցէ իր անաս եր հունիան՝ սակարարդար, ինչպես պոռեխը սա անծանօծ՝ բռնած Թուփէ Թուփ խոլարան արհերան ան անհան հունի հունի ան կարհանան հունի կր հունի հունի հունի կր հունի հու

ԱՀա Հոսեր է շարքը անվերադարձ տարինե -րուն՝ նաեւ ի՛մ կեանչիս ։ Բայց , սի՛րտ ի՛մ , առար-կաները որոնց ետեւէն երքանկախայտ , ինչնակո րոյս , կը վաղէի՛ր , կը վարդէի՛ր՝ Թանկադի՞ն էին

կաները որոնց ծաեւէծ արբաղարապա, թարագրարայա, կը վագեի՛ր, կը վարդեի՛ր՝ Թանկադի՞ն եին առելի։

Աւելի կարեւո՞ր էին պատճառները որոնց հատար կծկուեցա՛ր, ջամուեցա՛ր... Ու ինչպես դուտրը վերջեն ուժորքին, արտադրեցիր այն տարօրինակ, այն խորհրդաւոր կաքիլները՝ հեղուկ դուտրներու ու դուարներու անտհանակիլի.

Ձէ՛, չէ՛, սի՛րտ իմ, ո՛լ քեկ սարջանը։ Յիչէ՛ իրիկունները «Հարներու և ընտերը ծովուն յուլօրեն կր հերի Հորոները և ընտերը ծովուն յուլօրեն կր հապապասիե՛ւո համորդին հէչ։

Այն ժամանակ, ինչպես առադասար ջարափին կծկուած, յիչէ՛, երարտերուն ու խորհուններուն դերկուն ուրին հեչ։

Ո՛լ ժեկ սարջանը, սի՛րտ իմ։ Օրհնուա՛ծ ըրայ աժենայետինը առերուն հեչ կր մնայիր հիպնոսացած։ Ու պակուցիչ, ու գրերական լիուներուն ու խորհուններուն ու ինչակը, կր մնայիր հիպնոսացած։ Ու պակուցիչ, ու դիրնային անայնական և ինչ իր ծոցին, յաւերժական լիունեամը։

Ո՛լ ժեկ սուրջանը, սի՛րտ իմ։ Օրհնուա՛ծ ըրայ աժենայետինը անալրածի չարջին ժեջ կեանջիր րուր, ենէ, անծայրածիր չարջին ժեջ կեանջիդ րուրին դեներուն, երկվայրկեան մր, սի՛րտ իմ, դադրականերուն, երկվայրկեան մր, սի՛րտ իմ, դադրականերուն, երկվայրկեան մր, սի՛րտ իմ, դադրարային հերուն հերուն, երկվայրկեան մր, սի՛րտ իմ, դադրարային հերուն հ

ZPILO QUEPTURBUS

ԱԾՈՒԽԻ ԲԱՑԸ 300.000 Թօն կը հաչուէ ար տագրուԹեանց նախարարը, իրրեւ հետեւանք վեր-չին գործադուլներու եւնւ։ Նոր սեղմումներ պիտի

Հաստատուին։ ՀԱԿԱՀԻՍԿԱՆ ՑՈՑՑԵՐ տեղի ունեցած ըլլալով Գ. եւ Գ. Թաղամասերուն մէջ, ի5 հոդի ձերբակալուեցան։ «Ֆրան-Թիռէօր» այս լուրը հաղորդելով, կր պահանքէ լուծել երկու կազմակերպուժիւններ, «Վերածնունդ ֆրանսական տունի» եւ
«Ուղղամիտ վարձակալներ»։
ԿԱՐԳ ՄԸ ՆԱԽՄԱՐՆԵՐՈՒ փոփոխուժիւնը

այլեւս անվառւապեսի կը գտնեն իրագեկ թերթեր։ Կրսուի թե արտաջին նախարար պիտի բլլայ Պ Էռիս։ Պիտի փոխուին կամ փոխանակուին նաեւ ներջին, դատական, տեղեկատու, դաղթային եւն։

նախարարները։

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼՆԵՐԸ-տեղ մը կը դադրին, ուրիչ տեղ մը կդ վերսկսին։ Հիւսիսային շրջանի հրկաԹուդիներու պաչտոնհետներուն մէկ մասը դործադուլ Հոչակեց։ Մարսէյյի հանրակառջերու պաչտոնհաներն ալ ոլոշեցին դործադուլ Հոչակել յառաչիկայ երեջչաբնի օրէն սկսնալ։
ԳԵՐԱԳՈՑՆ ԱՏԵԱՆԸ պիտի դատէ չորս ծովակալներ, Օֆան, Ապրիալ, Մարջի եւ Լապորտ,
իրրեւ պատասխանատու Թուլոնի նաւստորմին
խորտակման։— Ձերբակալուեցան գերիներուՀոր վկայունիւներէ կը Հասկցուի նէ մառէչալ
ՓԵՈԷն Լավալի Հետ դաւնը կո լարէր 1940ի սկիդ
դեն ի վեր։ րկն ի վեր:

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐ (Հոգեդալուստ) Նաժակա-տունը եւ կրպակները փակ ըլլալով, «Յառաջ»ի յաջորդ Թիւը լոյս կը տեսնկ ՉորեջջարԹի օր։

MARIE UPUCUSEL

Ողքո՛յն ջեղ՝ Վեհափառ Արարատ։ Հիացում ջեզ՝ Աստուածաչունչ Արաբատ։ Յարդանջ ջեզ՝ բազմավաստակ եւ մշոնչենական Արարատ։

բաղմավաստակ եւ մշտնջենական Արարատ։

Աստուածաչունչ գիրքը քեզ կր յիչատակչ իր
դեւ ապաստան եւ փրկիչ Ջրքեղեղեն կլանուած

մարդկային ցեղին բեկորներուն։ Դուն ուրեմն

մեծազոյն պաչտպանն ես եւ աղատարարը մարդ
կունեան։ Փա՛ռջ քեզ։

Ստորոտէդ անցնող եւ դարձող բազմանիւ ժո
դավուրդներ եւ վեճապետներ քայքայուեցան, փր
հայան եւ փոչիի վերածուեցան։ Սակայն, դուն

կանդուն ե՛ս միչտ, եւ կանդուն է քու հարապատ

դաւակդ՝ Հայկական ցեղը, հակառակ անլուր տա
ռապանըներու։ ոտոնորերբեսու

դաւարը Հայկական ցեղը, Հակառակ անլուր տաուսասնաններու։

Մոյն առանձնաշնորՀուած ցեղը, այոօր վայբավատին՝ երկրագունդիս չորո ծաղերուն մէջ,
բեզ կր սեւեռէ իր տավնապակոծ աչքերը, իրրեւ
իրկարար նաւի մի որի օդնուԹեան կր փուԹայ փոԹորկայուղ ուղեւորներու։
\ Դուն կանդնած ես աշխարհչի սիրաին վրայ՝
մեծաչուջ եւ անվեհեր, ու կ՝արհամարհես ժամանակին ու միջոցին բոլոր հնարջները։
Պատկաուիլի Մասիս, կր սիրենջ բեզ ու կր
փառաւորենջ։ Որովհետեւ, դիտակցուԹիւնս ու
նինջ ին՝ ի դէպ նոր ջրհեղեղի մը, վերսաին պիտի
փրկես մե՛ղ եւ համօրէն մարդկուԹիւնը։
Լռակեաց Մասիս, ղուն որ աներեւոյԹ ոսկի
«Հասանով մը կր հաղորդակցիս, Տաւրոսին, Արպարհի, Հերժակ երան (Մոն Պլան) եւ Հիմալակայի հեռաւոր եւ երկնավոարձ կատարներուն
հետ, խօսէ, արձակէ՝ մեր վրայ ջու պատդամ ները։

Աշջերս գոց՝ կը տեսնեմ, ջու Թիկունջիդ առընԹեր՝ Մեծն Տիգրանը եւ իր ժեծ բանակը, որ ջու չուջովդ ժեկնեցաւ կատարելու իր հիանա-լի`արշաւները, եւ դրաւելու համար Մերծաւոր Ա-

հեր հանոն երկիրները։

հեր հանոն երկիրները։

հեր հայասրուան իրականունեան մր պէս կր տես ներ հայկական սուրերու , դէն քերու եւ սազաւարաներու չողչողիւնը, որոնց փայլը կ՝ աճեր ջու անժահական չունչից եւ հզօր օրհնունեանը ներքաւ նայն փառապանծ արարջը չարունակեցին հիգրանին մեծագոր յաքորդները, ինչպէս Լեւոն Մեծադոն որ իր ուժն ու հմայքը կր ստանար Տաւրոսի եւ Արգէսսի հոլակապ հոդիկն։

Պաչտելի Արարատ, ջու գլունով՝ պատոտելով գլած անցած է ամպերբ եւ ալեհեր եւ անժկանդ ճակատո կր հանուն արեւուն մօտ։ Իսկ անհիրնան արելուն արերգ կը թրջին Միջերկրականի անդրն շրայց եւ հսկայ աւացանին մէջ։ Վեհ ե՛ս դուն եւ կն պատկերայնես՝ բնութեան մեծազոյն ուժն ու դեղիցիութիւնը։

դր դատղերացում ըսութեան մեծավոր ոյժ մ ու դեղեցկունիւնը։ Ափոո՞ս, այսօր ի՞նչ կը տեսնեմ։ Կը մերժեմ Հաւատալ աչջերուս։ Արարատ, անհարապատ ա նուններու ենթակայ։ Հայութեան խորհրդանիչը՝ թրքական հողերու բաժին։ Ի՞նչ ժամանակա վրէպ, ի՞նչ սրրապղծութիւն։

եայց այդ սրբապղծութիւն։

Բայց այդ սրբապղծութիւն։

Բայց այդ սրբապան իրաւունջը նոյն ինըն բնութեան կողմէ չնորձուած է հայութեան, եւ բնութեան կողմէ չնորձուած է հայութեան, եւ բնութեան կողմէ չնորձուած է հայութեան են, բիւթուոր բիւն անվերապահօրէն։ Սոյն իրաւունջը կր կազմէ մարդկային պատմութեան նուիրական եւ անվան մեկ իրողութիւնը։

Եւ եթէ մէկ օր, տինդերասասան աղէտքի մը հետեւանջով՝ կործանի մեր հրկրապունսը, Արարաա կանդուն մնաս պիտի վերատին, փոթորիկեն չնկրմած՝ վիթիարի նաւի մր տիտանեան կայմին պես ցուցադրելով հայկական դրօչը։

Խոբերդայատ Մասիս, անյիչատաև բարերէ ի վեր մարդիկ եւ իրջ կր դրուատեն ջու մեծու թիւնդ։ Քլիօ, պատմութեան դիցուհին, կ՝ իրդէ ջիկ։ Արեւ, լուսին եւ առաղեր կր դարարեր, անիրեն և կր համուրեմ չնորհատու ուտքիր։

Գրիլիծիլ

ՔՍԱՆ ՄԻԼԻՈՆ արժողութեամբ կեղծ սթերլին չինած են Գերժանացիները միայն 1944ին, Համատ Հայն ամերիկեան 7րդ բանակին կատարած բննութեանց, վարկաբեկելու Համար անդլ. դրամը։ Վերջերը կեղծ տոլարի կաղապարներ ալ չինած են եղեր, չաբաթը մէկ միլիոն տպելու Համար, բայց ժամանակ չեն ունեցած։

200° ՏԸ ԿՕԼ մերժեց ընդունիլ Հիթլերի փառատուս հետնասոժ և որ որը։ Լոբլեսի գինուոր-

ռաւոր ինջնաչարժը, որ դօր Լոբյեսի գինուոր-ներուն ձեռջը անցած էր Պէրիթեսկատընի մէջ։ Կառջը գինուորական Թանգարան փոխադրուեցաւ։ ՀԱՄՊՈՒՐԿԻ ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ԲՆԱԿԻՉՆԵՐՔ Հր-

ՀԱՄՊՈՒՐԿԻ ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ԲԵՍԿԻՋՆԵՐԸ Հրրաժան ստացան ճարել հետեւեալ նիւթերը — 100 հազար ձեռը հարուոտ, 100 դաշնակ, 100 անթելի կազժած, 2000 ծրար իսազի Թուզթ, 10.000 գիրը եւրոպական բոլոր լեղուներով, 100 ֆութալի դնդակ, 1000 հարալիկ եւ պուպրիկ, այն բազմաթերւ ստրուկ բանուորներուն համար որ երկար ատեն ծառայած էին խճողեալ հիւղակներուն ժէջ, ջաղացին ժշտ։ Այս թշուստները, Թիւով 100,000 հոգի, թիամուտծ էին աւելի ջան 400 կայաններու ժէջ։ Գործողութիւնը դրուր պիտի հանկ անգլիական գօրջը։ Միեւնոյն ատեն յրագիրներ կը հրատարակունն վեց լեղուներով, այս օտար բանուորներուն համար։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

750.000 **LUSPUE** պի**ջի վե**բայինեն Եւբոպա**ն**

Դաչնակիցները հետգհետէ աւելի կը սեղժեն օղակները, պարտուած Գերմանիոյ գլխուն։ Խիստ ժիջոցներ ձեռը առնուած են, օր առաջ դատելու համար պատերազմի ոճրադործները։ Միւս կող- մէ, ծրադիր մը կազմուած է, որպեսզի հարիւր Հաղարաւոր Գերմաններ անմիջապէս դործի ձեռ- նարկեն, վերաչիներու համար քանդուած ջա

ւպարաւոր բերմահուր աստիրապես դործի ձեռ-տարևերը եւ դեւղերը։

Այսպես, անպլիական Բ. բանակին կողմէ գե-թի թունուած 750,000 գերման գինուորներ, նաւագ-ներ եւ օգաչուներ Ֆրանսա, Պելժիա եւ Հոլանոա պիտի ղրկուին, վերաչինուհեանց օգնելու համար։ Անպլիացի գինուորները խստօրէն կը փնտունն կէս-ժարի անդամները իրևնց դրաւած չոքաններուն մէջ եւ չատեր ձերբապարտ Գերմաններուն հան-գեպ եւ արդէն 10—12 մահավճիռներ արձակած են։ Երբ վերոյիչեալ 750,000 Գերմանները վերջա-ցնեն իրենց դործը Ֆրանսայի, Պելժիոյ եւ Հոլան-ապի մէջ, միայն այն ատեն պիտի սկսին Գերմա-նիոյ վերաչինութնեան դործը, որ կրնայ տարիներ տեւհլ։ Գերման սովորական դերիները առժամա-պես պիտի տեղաւորուին Շլեզվիկ-Հոլչիայնի մէջ. հան կայերերը պիտի արդերափակունի ծովուն դա-ցերը, ամայի կղզիներու մէջ։ Բոլոյն ալ պիտի ստանան նուազագոյն օրապահիկ։

Ֆրանսայի պամանջները whsh annuglitili

Արտաջին նախարար Պ. Պիտօ, որ Սան ՖրանՀիսկօ կը գտնուի, տոքի օր Ուույինկերնի մեք ընշ
դունուհցաւ Մ. Նահանդներու նախադահին կողմե
եւ հրկարօրեն խօսեցաւ Ֆրանսայի տեսակետներու
մասին։ Այս առժիւ հրատարակուած դեկոյցին
համաձայն, նախադահը ըսած է Թէ կը փափաջի
համահամայն, նախադահը ըսած է Թէ կը փափաջի
համարիպում մը ունենալ գօր. տը Կօլի հետ։ Աւելցուցած է Թէ Մ. Նահանդներու կառավարուժիւնը
լիովին կը գնահառե այն դերը գոր Ֆրանսա կրընայ եւ պարտի կատարել համալիարհային եւ եւբոպական խնդիրներու կարդադրուժեան մեն։
Ձօրաւոր Ֆրանսա մը առուելուժիւն մին է աշրարհի համար։ Ուստի, ամերիկայի ժողովուրդը
հաւտնած է կրճատել իր պահանչները կարգ մը
ուտեստներու մասին, որպեսզի կարելի ըլլայ աձե հաւանած է կրճատել իր պահանջները կարգ մի ուտեսաներու մասին, որպեսզի կարելի բլլայ աշե-լի մեծ առաջումներ կատարիլ Եւրոպայի ազա -տաքրուած երկիրները, մէջն ըլլալով Ֆրանսան։ Հակառակ արտադրութեան եւ փոխադրութեան դժուարութեանց, արտակարգ միջոցներ ձեռը առ-նուած են, կարեւոր արտածումներ կատարելու համար դէպի Ֆրանսա։

համար դէպի Ֆրանսա։

Նախադահը լետոլ հաստատած է ԵԷ Մ. Նահանդներու կառավարութիւնը ամբողջովին պատբաստ է Ֆրանսայի ձգելու Գերմանիոլ մէջ Աժերիկայի դրաւած շրջանին մէկ մասը։ (Այս առթիւ
կարդ մը թերքծեր կը դրեն ԵԼ Ռուրի աւաղանն ալ
ֆրանսական շրջան պիտի ըլլայ, յետոլ Ձորս
Ջոջերը պիտի բաժնեն այդ հողամասը եւ միջադդային վարչութեան մը պիտի ենթարկեն)։

«հղօր եւ մահացու բեշնանի մը» — յայտնած է ԵԷ
դոհունակութեան պիտի ընդունուի Ֆրանսայի
եւ ուրիշ Դաչնակիցներու աջակցութիւնը։

Պ. Պիտօ չատ դոհ կ՝ երեւայ իր տեսակցութե
ներուն ։

» «արհուն հասթութեց մամուլի ներկայացուցիչհերուն ։

Ճափոն նալ**չո**ւթի^ււն խնդ**բած** ե

Առջի օր դրոյց տարածուած էր Թէ Ճափոն պայմանաւոր Հաչտութիւն ինդոպծ է խորՀրդային պայմանաւոր Հաշառւնեւն ինոլրած է խորշուային իլխանունեան միջոցաւ, բայց Դաշնակիցները մերժած են, անալայման անձնատրունիւն պաշան-բնլով։ Թոջիոյի աննելը Հերբեց այս լուրը։ Մ. Նա-գաններու պատհրազմական նախարարունեան հարձրդականն ալ ըստւ նե ալսորիսի զրոյցներ միջա պիտի ծաղին, բայց ինջ չի հաւտաար։ Դր կարծիջով Ճափոն պիտի չարունակէ դիմադրել յամառօրէն։ Հաշառւնեան առաջարկը Դիւների կողմե Հրատարակուած ըլլալով, շատեր կը կարծեն նե զրոյցը անդլիական փորձ մըն է, հասկնաւրու հանդեպ։ Թոջիոյի անները կրտումները. Ճափոն արելով իր կապերը պ։ թառւած Գերմանիոյ հետ, «կատարելապես բար կամական արեր ներ հանդեն կանուն են ու հասանար և Մինչայս կամական» յարարերունիւններ հասատատ է և Դրանունեան հետ։

Հաստատած է Ու Իշխանութեան հետ։

Մինչ այս մինչ այն, կորեւները կատաղօրէն կր
թարունակուին Խաղաղականի մէջ։ Անգլիական
Թորփիլահայածներ զիչերային հակատամարտի մբ
յունկունեյին հափոնական մեծ յածանաւ մբ,
10.000 Թոն տարողութեամբ։
Գերժանիոյ պարտութեննէն ի վեր, Եւրոպան
դարձած է դինարան Ծայր։ Արնենլքի համար ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՕՐԱԳԻՐԸ

9.

Գ.

1944, Յունուա, — Ռուսերը կը խուժեն դէպի լեհական սահմանը։ Դաչնակիցները յենարան մր կր հասասանն Անցիոյի մէք (Իսալիա)։
Մարտ — Ամերիկեան օղանաւնը կը զարնեն Գերլինը առաջին անդամ ըլլալով։ Գերմանները կր դրաւեն Հունդարիան եւ Ռումանիան։ Կարմիր դահակը Ռումանիա կը մանէ։

ակը Ռումանիա կը մանկ։ Ապրկ — Կարմիր բանակը կը գրաւկ Օտէսան։ Մայիս — Ռուսերը հա կ՚առնեն Սեւաստավո-լբ։ Դաչնակիցները կը գրաւեն Քասինօն (Իտա -լիա)։ Ամենամեծ օգարչաւը Գերմանիոյ վրայ 29

լիա)։ Ամենամեծ օդարչաւր Գերմանիոյ վրայ 29 օր անընդՀատ։

Ցունիս.— Հռոժ կ'իյնայ։ Դաչնակիցները Եւըոպայի վրայ կը յարձակին Յունիս 6ին, հրամանատարուժեամը դօր. Այգընհաուրրի։ Զինուոր կը
հանեն Նորմանաիոյ ափը եւ յառաջ կը խաղան
Շէրպուրկի Թերակղզիէն, պատմուժեան ամենամեծ դործողուժիւնը կատարելով ծովէն եւ ցամաջեն։ Գերմանները մէջաեղ կը հանեն առաջին
դաղանի կենջը, Թոչուն ռուժրեր տեղացնելով
Հոնտոնի եւ հարաւային Անգլիոյ վրայ։ Կարժիր
րանակը կը ձեռնարկէ ամառնային յարձակողականին, ուժդնօրէն ժափանցելով դէպի Լեհաստան եւ
Պալժիկ։

Պալժիկ։

Ցուլիս — Դաշնակիցները գետին կը չահին Նորժանտիս եւ Իտալիսյ մէջ ։ Յուլիս 20ին անյանորի ժաշնակորները դեմ ։ Բազմաժիւ դօրավարներ կր կախուին։

Օգոստոս — Աժերիկացիները կը յառաջանան Նորժանտիսյ մէջ ։ Փարիզ կ՝ազատի (Օգոստ. 19—25), երը ամերիկեան եւ ֆրանսական դինուորներ ցամաջ ելլելով հարաւէն, յառաջ կր խաղան դէպի հիւսիս։ Ռուժանիա պատերազմ վր յայտարարէ հերժանիս դէմ, Պուրրէչի եւ Փլօէչժեի անկու - մէն վերջ։ Պուկարիա անպայժան անձնատուր կ՛րլայ Դաշնակիցներուն։

Սեպտեմիեր — Դաշնակիցները Պելժիա, Հո - լանտա եւ Լիւբսէնարուրը կ ը ժանեն։ Ջինաղադար Ռուսիսյ եւ Ֆինլանտայի ժեղեւ։
Հոկտեմինի — Աժերիկիան գօրաժասեր Գեր-

ամատա եւ Լիւջաչնայուրկ կր ժամանա։ Զինադադար
Ռուսիոյ եւ Ֆինյանտայի ժիջեւ։
Հոկտեմբեր. — Աժերիկեան գօրաժասեր Գերժանիա արչաւելով կր դրաւեն Ահընը (Էջս-լա Շափէլ)։ Կարժիր բանակները կր դրաւեն Պելկրատր (Եուկոսլաւիա)։ Պուլկարիա, գինադադար կր
կնչ է, երը Անդիացիները ԱԹՀնջ կր ժանեն։ Ջրրչիլ կո տեսակցի ՍԹալինի հետ Մոսկուայի մեջ։
Նայեմբեր. — Գերժան Բ. դադանի պէնջը Անդլիոյ վրայ։ Մէց եւ ՍԹրապաւրկ կր փրկուին երբ
հայակիցները դերժանական սահժանը կ՝ անցնին
ջանի մա կէտերէ։ Ռուսերը կր կոուին հիւսիսային
Նորվեկիոյ մէջ։
Դեկանանրեր — Նացիները յարձակողականի
կր ձեռնարկեն Արաչնի չրջանին մէջ, նորէն Պելժիա եւ Լիւջաչնայուրկ ժամելով։ Ջինակցուժեան
եւ փոխադարձ աջակցուժեան էւ վորադարան աջակցութեան և Միութենան եւ Ֆրանսայի միջեւ։ Քաղաջացիական հեծ պատերացմ
ԱԹՀնջի մէջ, երը Անդլիացիները կր փորձեն դինաթափ ընել դիմադրական Հակատին ձախ Թեւ(Էլաս)։ Մառէչալ Թիթо կը ծանուցանէ Ալպանիոյ
ապատադրումը։

Զինուսըներէն դատ, ամէն օր աշաղին քանակու -Թեամբ ռազմանիւԹ, զէնք եւ պաչար կը փոխա -

500,000 qtrh huy

Լոնտոնի Թերթերր կր դրեն Թէ ֆրանսական կառավարութիւնը ստիպողարար պիտի խնդրէ Դաչնակիցներէն որ փութացնեն դերիներու եւ աջսորականներու փոխարութիւնը։ Դաչնակից սպարապետութիւնը հաշնակից սպարապետութիւնը խոստացած է օդանաւհր դնել ֆրանսական իչիանութիանց տրաժադրութեան տակ, օրական 5000 հոդի փոխաղրելու համար, բայց առ նուազն կէս միլիոն դերիներ եւ աջսորականներ ցրուած կր մնան անդլիական, ամերիկեան եւ ռուսական դրաւման դօտիներուն ժէջ։ Ամեն օր սրտակորեր պատմութիւններ կր հասնին Տաչաուի, Պուխընվարտի եւ ուրիչ արդելարաններու մէջ մնացած դերիներեն։ Կրսուի թէ տակաւին հարեւրաւտը մահեր կր պատահին ամէն օր, իրրեւ հետեւանջ հետնդութեանց եւ անօթութեանը, հան հաղարաուր մեն մեջ կան հաղարաւոր մտաւորականներ եւ Դիմադրական Ճակատի ան դամենը: Լոնտոնի թերթերը կր գրեն թէ ֆրանսական

դաժներ ։ Մինչեւ հիմա վերադարձած են 650.000 գերի-

2.500.000 *โมค์บก้าบ*.4นใ

2.500.000 ԱՔՍՈՐԱԿԱՆ

Դաչնակիցները մինչեւ հիմա 2.500.000 տեղահան կամ աջաորական օտարականներ երեւան հա
նած են Գերմանիոյ մէջ։ Ասոնջ տեղաւորուած են
200 կայաններու մէջ։ Ասոնց 40 առ հարիւրը ռուս
են, 25 առ հարիւրը ֆրանսացի, 14 առ հարիւրը
լեհ, մնացեայները իտալացի, հոլանտացի, պել
- ժիացի, դանիացի, Թուկոսլաւ, չեխ, յոյն, հայ
եւն .։ Անցհալ տարի 4—4.500.000 կը հաչուէին այս
տեղահան բանուորներուն Եիւը։ Կը Եռւի Եէ կամ
սիալ հաշուած են եւ կամ դեռ շատերը երևուն
չեն հանուած ։ Մանաւանը որ չատերը երկրին խորերը, ադարակներու մէջ կաշրատերն էն

FULL UL SALAL

80.000 ԱՐԱԲՆԵՐ ֆրանսացի քաղաքացիներու բոլոր իրաւունքները պիտի վայելեն Ալժեի, Օրանի եւ Բոնսթանցինի մեն (Ալժերիա), Համաձայն 1944 Մարտ 7ին Հրատարակուած օրենքի մել։ Կա-ռավարութիւնը վճռապես պիտի գործե, եթե որոշ տարրեր փորձեն խափանել այս գործողութիւնը։ ՀԱՐԻԻՐԱԻՈՐ ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ գերիներ ցոյց մը կատարեյին նախարարութեան առնեւ եւ Շան գ՝ չե-

աստաւոր կչտերը եւ կօլիկի առմար։
ՈՒԺԳԻՆ ՊԱՅԹԻՒՆ ՄԸ տեղի ունեցաւ առջի
օր Կսօմ - է - Ռոն դործարանին մէջ (Ժընրվիլիէ)
որ ազգայնացուած էր տասը օր առաջ։ Ամբողջ
Թաղը ցնցուեցաւ։ Վնասները չատ ծանր են, այնջան որջան պիտի պատճառէր հաղար ջիլոնոց
ռումը մը։ Երկու հոդի մեռան, վեց հոգի վերաւորուեցան։ Պատճառները չեն ձշղուած տակաւին։
«ՈՐՍՅՍԱՆԵՆԵՄԻ ԵՐ ՀՈՌԵՌԵՍԻ Զ

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ մասին Հրատարակուած պաշտօնական տեղեկագրին Հա-մաձայն, Համայնավարները շահած են 171 թաղամաձայն, Համայնավարները շահած են 17) քաղա-քապետունիւններ, ընկերվարականները եւ Համայ-նավարները միացեալ՝ 134, ընկերվարականները առանձին՝ 153։ Ջանազան ձախ հոսանջներ՝ 164, Դիմադրական ձակատի գանազան խմբակցունիւն-ներ՝ 137։ Արմատական - ընկերվարական կուսակ ցունիւնը յաքողած է միայն 55 համայնդիներու մէջ։

ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾ ԳԵՐԻՆԵՐ

Փարիզեն — Ասատուրեան Ֆիլիփ (Մշեցի), Արսեմակ Գենագեան (Մշեցի), Յով-աննես Գե արկեան (Պիթլիսցի), Արաժ Տոնլեան եւ Գասպար Մոայենն (Կրերւեն այի Պուա Քոլոժպեն), Կար պես Նշանեան (Պոլսեցի) : "
Մարսեյլեն — Անխիջանեան Արսեն (Կիւրին): Նանսիեն — Յովսեփ Թաշնեան (Մալաթիացի) եւ Մարդարեան Առաջեկ (Տեզրանակերացի): Լիոնեն — Մարտի Պետանեան (Վիլֆրանչ), Յարութիւն Գալուստեան, Գրիգոր Խախաժեան, Գրիգոր Հեջիժեան (Նեօվել), Լեւոն Ղարիպեան, Կարպիս Գարաօգլանեան, Տեստերենեան և Արսերեն և կարվեր հայուստեան, Գրիգոր Խախաժեան (Գրիգոր Հեջիժեան (Նեօվել), Լեւոն Ղարիպեան, Կարպիս Գարաօգլանեան, Տեստերենեան նղջայր-

ቀԱՐԻՉԱՀԱՑ ԵՐԻՏ․ ԸՆԴՀ․ ՄԻՈՒԹԵԱՆ Կաւաքոյնը հինդլարնի, 24 Մայիս, Ժամը 20.30ին, 19 Rue Caumarin (Ժենիս՝ Մատըլեն կան Օփերա)։ Կը բանախօսե Փրօֆ. Մ. Մայումեան, Մարմնա-կրնունեան մասին։ Մուտքը ազատ է։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ .- Вшрпւթիւն Ճամպուլեան oom գտուելը... Մերը Էջիեր):

ուսը առանիւ։ (Ուրե դարագարբը և արկագայի դաւսինը առանիկան պարագանը և հեռապերըներում կայանեցին իրենց սիրելը գաւկին՝ աարաբանում ԱՐԱՅԻ վաղահաս եւ արկածալի մահարագանում առարաբանում ԱՐԱՅԻ վաղահաս եւ արկածալի մահարագան առանիչ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՍԳԱՏՕՆԸ Պահեկօ Քաչանի մէջ այսօր՝, կիրակի , ժամը 15ին , քաղաքապետա-բանի սրահին մէջ։

8ԵՐԵԿՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱԵՐԷՍ ՄՐՓԱԵ - ԿՈՄՐ - ՏԱՍ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ, ղեկավարուԹեամբ՝ Գ. Ա. լեմջահի, հրկուշարթի, 21 Մայիս, ժամը 3էն 11, Horticultureի սրահներուն մէջ, 84 rue de Greneile, (métro du Bac): Գեղարուեստական բաժին, պարեւ անակնկալներ, ժամը 7էն 9։ Ճոխ պիւֆէ, Orchestre Tango եւ Swing: Մուտջ 100 ֆրանջ։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ երկու բանուորներ (première main et seconde main) դերձակ Մուրատեանի տան մէջ աչխատելու համար։ Հասցէ՝ 13 Rue Saulnier, Tél. PRO. 41-29։ Métro Cadet:

ST. ETIENNEF & & & & Bunney 40 Superf A. Bancelf & om, Kiosque à Journaux du Marché au Fleurs, Place du Peuple:

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 13**

ortobero

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fonds en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme - PARIS (13°) C. C. P. Paris 1678-63 Tál. - GOB. 15-76

Չորեքշարթի 23 Մայիս Mercredi 23 Mai

49. SUPh - 16 Année Nº 4408- Նոր շրջան թիւ 3%

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր

ՄԷԿ ԱՆԵԼԷՆ ՄԻՒՍԸ Tunkous Phospical stall sug orhkupkh hurghli dkg

. Մէկը միւսէն ծանրակչիռ խնդերններ կը դրա դեցննն Դաչնակիցները։ որան չրջանակները։

ուսիան Դաշնակիցներու զինուորական եւ ջաղա
որանն Դաշնակիցներու զինուորական եւ ջաղա
բական շրջանակները։

Մառեչալ Թիթոլի դօրջը գրաւած բլլալու
Թրիքսթեն եւ իտալական ուրիշ հողամասեր, Անվ
իրայիները եւ Աժերիկացիներն ալ գօրջ զրկեցին եւ
անել կայութիւն մր ստեղծուեցաւ։ Թիթօ կր ժեջ։

ժե իր գօրջը ետ ջաւնլ, Եռւկոսլաւիոյ մաս համա
բելով իր գրաւած հոգերը։ Մեհւնոյն ատեն «ինջ
ժե իր գորչ թել և առաքանադիր ժողով մր կապ
մուեցաւ, իսկ անոլիայի հրաժանատարը, մառե
չալ Ալեջսանիլ ժանակաւոր դիր մր ուղղեց Միների

ուժով։ «Մենջ առարկութիւն այս հուվ» Միջերի

ուժով։ «Մենջ առարկութիւն այսներ որ մառեչիլ

Թիթօ այս հանջներ ներկայացնե այս հուկորու ժա
ուժով։ «Մենջ առարկութիւն այս հուրի և և

հինջ որահանջներ ներկայացնե այս հուրիը և

հուրիա կարդարութն օրինապես եւ անվողմակային
հինակ , հաշաութեան ժողովին մէջ նելը այնայա

կնակարութեւնի իր կառանարութենն և իրարդայան

հրային փոփոխութիւնները պետք է կատարուն

հրային փոփոխութիւնները պետք է կատարուն

հրային փոփոխութիւնները արա է հինչ այն է

հուրին կարդարի արարուհնանց մինչը կուսութե

դրային փոփոխութիւնները ուրաքան եւ այնալես

դրայալանել դենթի ուժով եւ դինուշական դրաւա
ուրի չեն առեչալ Թիթո կուսե իր արարաներ

արարաները իսափանելու համար է որ մենջ այս

պատին աշխական սկորութեների չատ ավետի կրենին

հրա հիններ ըրին, որայեսիներ չար ուրիշ կապանին

հատարարան և գերու ժողովուրդները առայարութեւնեւ

Մատեշալ Ալեջսանդր ուրիշ կարկին փորձեցինը թատ

հատարարան և համանակրերն և բրինի կառուս

հատարարան և համանակութենն արարարեններ

հատելալ Մ- Նահանայնունենն արարարան են

հատելալ Մ- Նահանայները և և բրիտանական

հատարարան ա է է «հեր կարիկին փորձեցինը ատարարական

հատելալ Մ- Նահանայները և և բրիտանական

հատելալ Մ- Նահանայները և և բրիտանական

հերու խաղաղ կարդական ին

հատարարան ա է ինքոյի հետ և որերային կարուա

հերու խաղաղ կարդակութենան հատանար, իչ պիտի

փորձե բուն հատաան լանանը»։

Մառելալ Թիթոյի հետ և

հարդանարարանարի հատարին այս յայնարուա

հերու հաղարա հարդանինը և

հերու համան արանանարին

հատելալ Մուրին ին

հատաարանան

հատելան և

հարդանանան

հատելան

հատաարան

հատելան

հատելան

հատելան

Մառելալ Թիթոյի պատասանը

Անգլիացի հրաժանատարին այս յայտարարու.
Եննեն անմիկապես վերկը, Պեկիրատի աննեկը
հետեւեալ գեկոյցը հաղորդեց.

- « Եուկոսլաւ բանակներուն հետ՝ մնալու բանակներեն, հաւտաար իրաւուներ ունի միւս դայնակից րանակներուն հետ՝ մնալու իր գրաւած հողևրուն մէկ։ Մնաց որ, այր չրջաներու ընակմունիւն երևրուն հետ՝ մնալու հետաանութեամբ։ Մեր երկրին եւ բանակնուին մետարեր կը պահանիկ որ Եուկոսլաւ գանակը մնայ Ինսթիոյ, Թրիեսթեի եւ Սլովենիոյ ծովափին վրայ»։

Խ քերիոլ, Թրիեսքեի հե Սլովենիոլ ծովափին վրայ»։

Ցաջորդ օրը նոյն անքելը, որ կը խօսի մառէ
ար քիքոյի բերնով, յայտարարեց Եէ ճուկոսլա
հան որ գալու Համար Դաչնակիցներուն Հետ։

Եռեկոսլա-իս չուվեր միակոզմանի կիրպով կցել
Երեկոսլա-իս չուվեր միակոզմանի կիրպով կցել
Երեկոսլա-իս չուվեր միակոզմանի կիրպով կցել
Երեկոսլա-իս չուվեր միակոզմանի կիրպով կցել
Երեկոնեն եւ Իսքրիան, Հաչառ Շեան ժողովեն ա
ռով , թայց կրնայ անվէ առաջ ինոլերը կարգարեն
մառէչալ Ալեջսանդրի, իր ցաւը եւ դարժաներ
մառեչալ Ալեջսանդրի, իր ցաւր եւ դարժաներ
սրյանեց այն ակնարկին համար որով եռւկոսլա
գործին ներկայութեւնր կը նմանցներ Հինկերի,
Մուսոլինին եւ ձափոնի աշխարհակայութեան մե
Քոսներուն։ «Այդպիսի մեղադրանջ կարելի է ուղ
դել միայն Եչնամիի մը, րայց ոչ չարչարուած եւ
արիւնաբամ ժողովուրդի մը որ մինչեւ հիմա ամ
հետսութեան եւ դուորութեան, ապատագրութեան
ձեծ պատերազմին մեջ։

Անգլիական եւ ամերիկեան կառավարութեան
ձեծ պատերազմին մէջ։

Անգլիական եւ ամերիկեան կառավարութեւն
ները այժմ կը ջննեն այս նոր ապանապը, տեղեակ
պահելով խորհրդային իչկանութեւնը, որ առ
այժմ կարծիջ էի յայտներ։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

ինչպես գրած էինք, Երեւանի մէծ ընկերութիւն մը կազմուած է, մշակոյթի կապեր հաստատելու համար Արտասահմանի հետ։ Ահաւասիկ վարչութեան առաջին նամակը.—
ՀԱՅԿԱԿԱՆ՝ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ՝ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ
ՌԵՍՊՈՒԲԼԻԿԱ — Արտասահմանի հետ կուլտութական կապի Հայկական Ընկերութիւն, Երեւան
20 Յունուար 1945

20 Ցունուար 1945

Մոցեալ տարուան վերջերին Սովետական Հայաստանի մայրաքաղաք Երևւանում վարմակեր արութակեր պուեց Արտասահմանի Հետ Կուլաուրական Կապի Հայկական Ընկերութեւն։

Սովետական Հայաստանի կուլաուրայի, դի տուքիան եւ արուեստի նշանաւոր գործիչների —
մեր դիտնականների, դրողների, մանկավարժեն րի, բիչկների, նկարիչուրի, դերասանների բաղ
մամարդ ժողովում ընտրուած է Ընկերութեան Վարչութիւն։ Pheli

Վարչու ժիւն։

Ընկհրու ժեւան նպատակն է Հանդիսանում կուլտուրական կանոնաւոր կապի հաստատումն արտասահմեանն հայ առաջադիմական ընկհրութ ժիւնների հետ, որոնը անկեղծորի հետ, որոնը անկեղծորի նկատմական գորական արտանի նկատմական Հայաստանի նկատմամը։

Մենը կանոնաւորապէս նամակներ ենը ստանում արտասահմենի դանոնաւորապես նայանակներ իր ուր ապետում արտասահմանի դանագան վայրերից, ուր ապետում արտասահմանի դանագան վայրերից, ուր ապետում

անկեղծօրեն իրենց բարնկան ական դդացնունցարն են տածում Սովետական Հայաստանի նկատմամբ։ Սենջ կանոնաւորապես նամակներ ենջ ատարում են Հայեր (Մ. Նահանդներ, Սուրիա, Լիբանան, Երիպտոս, Պազեստին, Կիպրոս, Իրան) եւ միչա էլ ուրախանում ենջ իսկական հայրենասեր Հայերի այն կենդանի հետաջրջրութեան հատր, մեր ապրութենասեր Հայերի այն կենդանի հետաջրջրութեան հատր որ ցուցաթերում են նրանջ ղէպի մեր երկիրը, մեր յաջողութիւնները եւ մեր ապղային կուլաուրայի հարցերը, դէպի այն մեծ ստեղծադործական աշխատանը, որ աարւում է մեղ մօտ։

11 եր Սույետական Հայաստանն ապրոմական արատանը, որ աարւում է մեղ մօտ։

11 եր Սույետական Հայաստանն ապրում կարարերինան Մենջ ձեզ հետ միասին ունենը ինդհանուր կուլաուրայի կակական ծաղկնան դարարերնան։ Մենջ ձեզ հետ միասին ունենը ինդհանուր կուլաուրական չահուր ենակարարեան կուլաուրան, մեզ չապկապում է իրար նրա առելի խոչոր անի եւ հարատացման մեր ընդհանուր վառ ձպտումը։

11 ենջ առանձնապես Հրջում ենջ ձեր Տշմարիտ Հայրենասիրութեան արտայայոութեանը, մեր հանուր վար ձպտումը։

12 ենի առանձնապես էր դալիս որպես հայ ժողուկան եւ պատասխանատու պահն այդջան հատնուրայի եւ դրանով իսկ Հանայն մարդվութեան կուլաուրական չահրի պաշտպաններ։

13 եր երկիրը պատչան յարդանչ է մատուցում այն փաստին, որ հիտլերեան հարարանչ է մատուցում այն փաստին, որ հրակերենան Գերանանիայի դեն մուող Սովետական Միութեան հայրենական պատերով Հայերը կանգնեցին Սովետական Միութեան եւ ամեն մեզ մեր պայջարում էին եւ օմանդակում և այն արդարացի, պրատարական պատերով մեկ այն արդարացի, ազատարական Միութեան ժաղում են Սովետական Միութեան հունին և ոն մեզ մեր այն արդարանում էն մարութեան հայն արդարացի, ազատարական Միութեան հունին հում և և Մուքեն և Միութեան հում հայն արդարարի են Սովետական Միութեան հայն արդարարայի, արտաաարական արտահրով մեր այն արդարացի և և Սովետական Միութեան հայն արդարացիում և Միութեան հողում հայն արդարարութեւն և Առանաական և Արաերեն և Արաերի հայն հայներ և Արաերի հայներին և Արաերի հայների և Արաերի հայների և Արաերի հայն հայների և Արաերի հայների և հայների և Արաերի հայների և և Արաերի հայներին և Արաերի հայների և և Արաերի հայների և Արաերի հայնե դաս բորասորայը, դրասող ըսդ սպամաոլող ` և հղ այն արդարացի, ազատադրական պատերազմում , որ մղում են Սովետական ՄիուԹեան ժողովուրդ։ ները միացեալ ազգերի լադերում յանուն ֆաչիզմի լրիւ եւ վերքնական ջախքախման , յանուն ամբողջ աչխարհում երկարատեւ , կայուն խաղաղուԹեան եւ անվտանդուԹեան Հաստատման ։

եւ ապտապության Հայրենակիցնե՛ր, Արտասահմանի Հետ Կուլտուբական Կապե Հայրեպական Ընկերութեան Վարջուեթեւնն անցնելով իր դործնական աչխատանջներին, վստահ լինելով, որ մեր կուլտուրական կապերն առաջիկայում կ՝ընդարձակուեն, կ՝անեն եւ կ՝անրանան, ողջունում է ձեղ Սովետաեն և Հայաստահեն հանական հանական հատարական հանական դ աշեն եւ դասրասան, ողջուսուն է ձեղ Յողծուս կան Հայաստանի մամշորականութեան անունից։ Արտասահմանի Հետ Կուլտուրական Կապ

որտասաստար Հատ Կուրտուրական Կապի Հայկական Ընկերութեան վարչութեան նախագահ , Փիլիսոփայանն գիտութիւնների թեկնածու ՄԱ-ուս արգրություն

ครั้น จะรถบอนร

ԻՒԱ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ։

Վարչութեան անդաժներ.— Հ. Ս. Ս. Ռ. Գիտութիւնների Ակադեմիայի վիցե-պրիզիդենտ, ակադեմիկոս՝ ՎԻԿՏՈՐ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵՍՆ։ Ս. Ս.
Ռ. Մ. Ժողովրդական դերասանուհի ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ
ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ։ Երեւանի Պետական Համալսարանի
պրոֆէսէօր ՁԱՔԱՐ ԲԱՇԻՆՋԱՂԵԱՆ։ Թժշկական
գիտութիւնների դոկտոր, պրոֆէսէօր ԱՐՏԱՇԵՍ
ՄԵԼԻՔ-ԱԴԱՄԵԱՆ։ Երեւանի Պետական Համալսարանի Ծ Մլիդ-Այն Ծ ԱՄ-Երուասը հրապաս Հասական թանի դոցենտ ԽՈՐԷՆ ԳԻՒՎԲԷԿԵԱՆ։ Երեւանի Մանկավարժական ինստիտուտի պրոֆէսէօր ԱՐ-ՇԱՒԻՐ ՇԱՒԱՐՇԵԱՆ։ Ֆիլոլոգիական գիտութիւն-ների թեկնածու ԵՐՈՒԱՐԴ ԹՈՓՁԵԱՆ։ Գրակա ների թեկնածու ԵՐՈՒԱՐԴ ԹՈժ նագէտ ՀՐԱՁԵԱՑ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Ա. ՄԻԿՈՑԵԱՆ ԿԸ ՆԿԱՐԱԳՐԷ Պեոլինի ցաւմուրելի վիճակը

Անօթութիւն եւ մաժամառակ

Պ. Անաստաս Միկոյեան, Խ. Միութեան փոխ վարչապետը, որ վերջերս Պերլին եւ Տրեգաէն այ-ցորած էր, ուսումնասիրելու համար Ռուսերու արողքեր արօխութերը: Որ հետանավանի կանե դե արողքեր արօխութերը: Որ հետանավանի կանե դե հետևոր հայասարութերը ու այս հետարա հետևոր հայասարութերը ու այս հետարա հետևոր հայասարութերը ու այս հետարանակարութերը հետարանական հայասարութերը հայասարակարութերը հետանանական հայասարութերը հայասարակարութերը հետանանական հայասարութերը հետարանակարութերը հետարանակարութերը հայասարութերը հայասարութերը հետարանանակարութերը հետարանակարութերը հետարանակարութերի հե րույրե անօխուխենն։ Սայրաջազաջի կարդ լոււյր անօխուխենն։ Սայրաջազաջի կարդ *թաղարուն մեջ*, գացութրան այսքաս ծասր սուցորդսերը սատված ձրերու վրայ կը խուժէրն եւ կտոր կտոր կ՚ընէրն, երբեմն հում հում կ՚ուտէին։ Միկոյեան կը Միկոյեան կը բացատրէ Թէ այս կացութիւմը կրը-նար վտանդաւոր դատնալ նոյնիսկ խորհրդային գրնուորներուն համար, դուռ լանալով համաձա-բնկներու։ Նոյն կացութիւմը Տրէզաէնի մէկ, Թէ-կայո ջաղաթը այնթան ջանդուած էէ որջան Գեր-ընը։ «Մեր խորհրդային բարոյականը եւ աւսա-գութիւնները կը Թելադրէին մոզ մարդասիրաբար գութեան հետ։ Ուստի ամենէն առակ ձեռնարկե -ցկնը կազմակերպել սովահար բնակչութեանց պաարդիլուած էր արաանառե իրենց ուսութին արկատարրութիւն եւ սերժնարուն արանարարերեն եւ արաարարել և հարաարարեր եւ արանանար իրենց ընտանարարան արարձր էր արաարարեն է Հասաստասարան եր արանարան արարձր չէ արանանին է Հասաստասարան է հերեն արանարան և արանարան եր արանարան արարձր չէ արանանին է Հասաստասարան է հերեն արանարան արարձրութեան հեծ մասը կը գանուի արանարան և արանաներ հանարան եր արանաներ արարձրութեան կարժարուծուած է որ և արանարաներ արարձրութեան կարժարուծուած է որ և արանարան և արանարաներ մեջ նարարարիները և արանարան և որ և արանարան և արանարաներն ին արառանարան և արանարաներն իրենը արարձրիները և արանարաներն իրենը արարձրիները և արանարանուներն է հերանարանուն և արանարանուներն էր հերաանարանարան և արանարանուներն և արանարանուներն և արանարանուն և արանարանուն արարձրիուած էր չունային հրանարանարարերեն հատարարեր արանարանուն և արանարանարարարերեն և արանարանարան արանարարարարեր արանարանությեն և արանարանարարարան և արանարարարաններն և արանարանարարութենան արարձրին արարձրին արանարարանին արարձրին երանանարարութենան արարձրին արարացներն և արանարան իրենին և և արանարարարաններն և արանարանարարաններն և արանարանարարութենան և արանարարարաններն և արանարարարաններն և արանանարարութենան արարձրին արարացներն և արանարանարարաններն և արանարարաններն և և արանարարաններն և և արանարանարարին իներներն և և երանանարարարաններն և և արանարանարան իրենը իրենը ուրանարան իրենը իրենը հրանանարան իներին իրենը իրենն իր և հրանանարան իրենն իրենն իրանարարանն իներին իրանարարաններն և և արանարանարան իներին իրանարանարան իներին իրենն իրեննին երև և արանանանարարաններն և և արանանանարանարան իրենն իրենն իրենն իրենն իրենն իրենն իրենն իրեն հրանարանարան իրենն իրեն հրանարան իրեննը իրենն իրենն իրենն հրանարանարան իրենն իրենն իրենն իրեն հրանարան իրենն իրենն իրենն հրանարան հրանարան հրանարան իրենն հրանարան հրանարանարան հրանարան հրանարանարան հրանարան երրուսնուցն։ Լոպրր Հափ (ստոնօր) Հարատասա։ Հայրոն իտնդակենակ և ավաղահ հրարքչունբարն տետ-Հայրուս Հորու Աւսան այուղու

թե հերողավաունեան արժանի էին, այլ պատինիչ։

արժիչ։

Ֆերլինի խորհրդային հրամանաատրութիւնը արտոնեց դերման քաղաքապետութիւն մբ
հաստատել, նախադահութեամբ հարտարապետ
Արթեւր Վէրնէրի, որ երկար ատեն հալածուած էր
Վէրհափոյին կողմէ։ Իր առաջին օդնականն է մետաղանործական բանուր մը։ Պերլինի քաղաքապետ
պետարանը հիմնովին կործանած ըլլալով, նոր քադաքապետուժեան առաջին ժողովը տեղի ունեցաւ
ապահովադրական ընկերութեան մը չներին մէջ,
մասնակցութեամբ 400 անձերու։

ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ ՊԻՏԻ ՉԱՆԴԱՄԱՏՈՒԻ, այլ պի-4610 ԱԵՐԱՆ ԿԻՏԻ ՀԱԵՐԵՍ ԱՏՈՐՔ, այլ պիտի կառավարուի ապակեդրոնացեալ վարչու Թեամբ, առանց մայրաջաղաջի, համաձայն պաչտոնական գեկոյցի մը։
ՊԵԼԺԻՈՑ կառավարունիւնը արգիլեց գործադուլները երեջ ամոուան համար, միեւնոյն ատեն
պարտաւորիչ աչիաատանջի ենԹարկելով բոլոր ջա-

ղաքացիները։ 4500 ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒԱԾՆԵՐՈՒ յիչատակին

4500 ԳԵԴԱԿԱՀԱՐՈՒԱԾԵԵՐՈՒ յիչատակին Հանդիսաւոր պատարագ եւ ուիտագնացութիւն կատարունցաւ երկուչարթի օր, Մոն Վալդոինի մեք։ Հարիւրաւոր ընտանիջներ կ'ողբային իրենց Հոգեհատորները։
ԿՆՕՄ - Է ՌՕՆԻ օգանաւային գործարանին պայ-թումը կը վերագրուի ղաւադրական գործունկութեամ մը։ Իրրեւ պատասխան, տոնական արձա կուրդեն դրկունլով, դործարանին բանուորները որոչեցին աչխատիլ կիրակի եւ երկուչարթի օր , աշերակները մաջրելու Համար։

Tulir nkuftr Lhpuibulih bi Unirhni ilke

Կիրակի եւ երկուլաբթի օր արիւնալի դէպջեր պատահեցան Պէյրութի եւ Դաժասկոսի ժէջ։ Ֆը-բանսական նոր ուժեր հասած ըլլալով այդ երկիր-ները, բողոջներ եղան եւ երկու կառավարութիւն-ները որոշեցին խզել Ֆրանսայի պատուիրակին՝ գոր. Պէյնէի հետ կատարուած բանակցութիրւն -

Հուսոսնի ֆրանսական շրջանակները դիտել կուտան ին դրկուած նոր գօրջին իրեր այնքան անշան եր դրկուած նոր գօրջին իրեր այնքան անշան է որ չի կրնար ճնչում նկատուհը բանակցու - ինանց վրայ։ Յետոյ, անընդունելի կր գտնեն այն առաջումը սպառնալիք մրն է Սուրիոյ եւ Լիբանանի գերիչիանուժիւնը ին ֆրանսական նոր գօրջին առաջումը սպառնալիք մրն է Սուրիոյ եւ Լիբանանի բերիչիանուժեան դէմ, ջանի որ Ֆրանսա լիովին բնդունած է անոնց գերիչիանուհեան ակղբունջը ևւ միաջ չունի վիձելի դարձնելու դայն։ Պեյրուժեն հասած հեռագրի մր համաձայն, ջանի մը հոգի սպաննուեցան և ուրիչներ վիրա շարուեցան, երբ ցուցարարները յարձակեցան կառարուեցան, երբ ցուցարարները յարձակեցան կառեն հեռագրի սպաննուած (չորար ֆրանսացի), եւ Հ5 հոգի վիրաւորուած են։ Լոնտոնի ֆրանսական շրջանակները դիտել

վերաւորուած են ։

Սուրիո վարչապետը, ձէժիլ Մերաս՝ յուչադիր ժը յանձնեց ֆրանսական պատուերակին ։

Ցետոյ ընդունելով օտար դեսպանները համարու
թեց Թէ երկու կառավարուԹիւնները համակոր
հուրը որոչեցին չչարունակել բանակցուԹիւնները

ֆրանսական պատուերակին հետ ։

Լոնսոնի ֆրանսական դեսպանը, որ այս մասին երկար տեսակցուԹիւն մը ունեցած էր Անդլիոյ
արտաջին նախարարին հետ , Փարեղ նկաւ , իորհրդակցելու հաժար ։ «Ֆրանս-Սուառ» կը գրէ Թէ
Լիրանան պահանված էր ետ ջաչել ֆրանսական
դօրջը, եւ Անդլիա ուժ կուտայ այս պահանին , ՄՆահանգներուն հետ ։

Ֆրանսական կառավարուԹիւնր վերջերս յու-

Նա-անգներուն հետ։

Ֆրանսական կառավարութիւնը վերչերս յուագիր մը յանձնած էր Սուրիոյ եւ Լիբանանի կառավարութեանց, պահանչելով որ իրեն վերապահուհն «ռազմագիտական դիրը մը, տնտեսական
դիրջ մը, եւ վերջապէս Հոգեկան եւ մտաւոր դիրչ
մը, համապատասխան այն դերին պոր Ֆրանսա
կատարած է եւ այն դիրջին դոր ունեցած է դարերէ
հ ժետ»:

կատարած է եւ այն ղերջին վոր ունեցած է ղարերէ ի վեր»:

Մուրիան այ կր պահանվէ ետ ջաչել բոլոր օւտաթ դինուորները, ջանի որ պատերապվը դադրած է եւ ինջ ազգային բանակ ունի։ Մուրիական յու չագիրը կր յայտարարէ Թէ ֆրանսական կառավարութիւնը պատասկանատու պիտի մնայ կացու է ծեան ապագայ հետեւանջներուն։

Ծուցարարները որոշեր էին ընդհ. գործադուլ հռչակել, բողոջելու համար ֆրանսական նոր ուժերու ժամանումին դէմ, բայց վարչապետը պահանվեց սպասել, որպեսգի Սուրիոյ խորհրդարանը կարենայ ինդիրեր ջննել հանդրարա մինոլորոր մր մէջ։ Բոլոր դպրոցները փոնդարա մինոլորոր մր մեջ։ Բոլոր դպրոցները փորարարութիւն մի արերորարներ մինուրիոյին որի դդարարարութիւն մի պիտի ինչի խորհրդարանին մէջ։

Ծանթ այսունում Անուհութունին ու արանարարութիւն մի պիտի

Telir suglimy Uliquen the

Upun Alih shuwliken յեմական մաrgh **մ**ասին

Մոսկուայի աննելը Հաղորդեց Սնալինի յայ-տարարունիւնը «Թայմղ»ի նղնակցին , իրրեւ պա-տարանս լեՀական տագնապի մասին եղած Հար -ցումի մը: Սնալին կ՝րսէ նէ լեՀական խնդիրը պէտը է կարդադրուի Համաձայն նալնայի մէջ տրուած որոշումներուն։ ԼեՀաստանի առժամեայ պետք է կարդադրուի համաձայն ծայթայի մէջ որուած որոշումներուն։ Լեհաստանի առժանեայ կառավարութիւնը պէտք է հանչցուի իրրեւ կորիզր ապադայ կառավարութեան, բարհկանական ջա դաջականութիւն մի վարելով Խ Միութեան հետ։ Այս խնդիրը պէտք է ջննուի այն լեհ անձնաւորութեանց հետ որ Լեհաստան կը դանուին այժմ։ Գաւլով ձերբակալուած 16 լեհ երեւելիներուն, Մթալին կը կրկնէ թէ անոնջ որ եւ է կապ չունին լեհական կառավարութեան հարցին հետ եւ հրաւիրուած չէին բանակցելու Խ Միութեան հետ, այլ ամրաստանուած են իրրեւ դաւարիր եւ պիտի դատուին։ Անդրական եւ ամերիկեան կառավարութեւն և Մ հութեան հետ, այլ ամրաստանուած են իրրեւ դաւարիր եւ պիտի դատուխը։ Քուջորքի եւ Մ Նահանդներու նախադահը հինները չեն ընդուներ այս տեսակէտը։ *** Ձրրչի եւ Մ Նահանդներու համար հայտութեան մէջ։ Այս մտա-թեան ժողովը, անոր ձեղուացնելու համար հայտպայի ներկայ կացութեան մէջ։ Այս մտա-հողութեանուր, ինդրած են Մ այլինչն որ անյապայ ժողով մի դումարին Երեջ Մեծերը։ Ջօր տր կօլ եւ Մ Նահանդներու նախադահը մտերս տեսակյութեն Երեջ Մեծերը։

U. Juwswifh swaliwup

Անցհալ չաբթուան դործադուլներուն եւ նոր տագնապներու տութիւ, կառավարութիւնը անընդ-հատ կը խորհրդակցի, ելջ մը դանելու համար ։ Ալիատաներ եւ Ադդ. Տնտեսութեան նախարար և ները ինդիրը ջննեցին Աչխատանջի ընդհ. Դաշ նակցութեան ջարտուղարին հետ։ Սորհրդակցութեան ջարտուղարին հետ։ Սորհրդակցութեան ջեր նակց էր նաևւ գօր. որ Կոր կր կերադառնար Շթութկարահն եւ Ալզասէն ։ Մտահորւթիւնը ծանր է հանաւանդ անոր համար որ եթե տաղնապը չարունակուի, կրնայ վնասել երկրիս տնտեսական վերակաղմութեան ։ Գլխաւոր դժուտրութիւնը այն է որ բանուորները նուապա դժուտրութիւնը այն է որ դահանինն ամսական 4000 ֆրանջ, իսկ կառավարութիւնը կ՝առաջարկէ 3470 ։ Ֆետոյ ժամական աշխատանթի համար կր պահանին գերական հրականակ 20ի, կր պահանջեն դեղեն 23 ֆրանջ փոխանակ 20ի, կր պահանջեն դեղեն 14 հայան տարրերութիւնը եւն ։ Երէկ նոր տեսակացութիւն մի տեղի ունեցաւ Աչխատանին Դաչնակ ցութեան հետ ։ Ընկերային ապահովադրութեան Ընկերային ապահովադրութեան պաշտոնեաներուն գործադուլը կը չարունակուի։

«ՓԻԼԻՍՈՓԱՆ» ԱԼ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՒ

Ռողէնայերկ, արիական վարդապետութեան փերիսոփան եւ Գերմանիով Արեւելեան գրաւեալ չրդրաններու նախարար, ձերբակալուեցաւ Անդլիացիներուն կողմե, Ֆլենսպուրկի հեւանդանորին ձէչ։ Այս բաղաջը ծովակալ Տեօնիցի կեղբոնատե դեն չեր պարտութ անոր պահուսծ ըլլալը, ուրեմն խախտած է դինադարարի պայմանները։ Ռողենայերի ծնունդով ուս է, ծնած՝ 1893ին, Դեվալի մէջ (Էսթեռակա) հեր անոր պահուսծ ըլլալը, ուրեմն խախտած է դինադարարի պայմանները։ Ռողենալի մէջ (Էսթեռակա) հուս է, ծնած՝ 1893ին, Դեվալի մէջ (Էսթեռակա) հուս է, ծնած՝ 1893ին, Դեվալի մեջ Տարտարապետութիւն սորվելէ վերջ, ֆուիրուեցաւ գրականութեան, փիլիսոփայութեան եւ պատմութեան եւ մասնադետ մը կը համարուեր քաղաքան ինդիրներու մանասանը Ռուսիոյ եւ Պայթեան երկիրներու վերաբերեալ հարցերու։ 1921ին խմբագրապե արև էր հինչերական օրկանին։ Գրած է չորս նչա հատոր դիրջեր որոնը ներշնչարան դարձան հինչերական վարդապետութեան, «Արատ - Որմնադիրներու հետջը ժամանակի ընկացին», «Արատ - Որմնադիրներու հետրոպելի» էն «Արիւն եւ Պային դիրջը Գերմանացիներ իրներ իրն իս կերցուցին հրատես են հորական եր իրնած են «Արահեր հատուների հրանացիի» և հատոնակի ընկարուներ և հատորելին իր կերցուցին հրատարակեն, հրատուն անու հատորեն են «Արահեր հեն առածելի հրատակին հիրաբ հեն առածել են հատորելին եր արև հենածեր հեն առածել են հատորելին հորական եր հերահեր հեն առածել են հատորելին հատորել հերահեր հերահաներ հերատեր հեն հատորել հերական հատորելին հերական ները իրենք իսկ վերցուցին հրապարակէն, հրր աուն - տեղ եզած էին Փարիզի մէջ...

առւն - տեղ եղած էին Փարիզի մէջ...

Ուոգծոպերկ միեւնոյն ատեն անպամ էր Գերմանիոյ խորհրդարնին 1930էն ի վեր, վարիչը՝
մանիոյ խորհրդարանին 1930էն ի վեր, վարիչը՝
մանիոյ խորհրդարանին 1930էն ի վեր, վարիչը՝
հրեայ, այլեւ Թչնամի փոթր ազգերու եւ մասնաՀրեայ, այլեւ Թչնամի փոթր ազգերու եւ մասնաՀրեայ, այլեւ Թչնամի փոթր ազգերու եւ մասնաՀրեայ, այլեւ Թչնամի փոր ապահանց։ Մէկ խոսթով
ներչնչողը ցեղային ատելու Թեանց։ Մգի խոսթով
եւր Հարցումներ կ՝ուղղէր դերման արդելարաննելոււ մէջ կատարուած խժղժութեանց մասին, Ռոգչնալիվ այդ բանհրման միւսներուն պէս — «Ես

ևոր Հունիմ այդ բանհրկչն»։ Դր տեսուԹիւնները
տասապես դործաղրուհյան Լեչաստանի, Ուկրայ
նայի եւ ուրիչ դրանակուն միչ ևաոր
համի եւ ուրիչ դրանակում կեր արանախի հնկը։ Թրզժանար է որ Լեհերը մահու չակ կ՝ատեն դայն,
իսկ Ռուսերը անոր անունը արձանակում ենչ։ Ատոր
համից մր կը գրէ ինէ վախչն կը դողար բանայեն
մեյն։

մէջ։ 23 ԹՈՆ ՈՍԿԻ դանունցաւ Իտալիոյ մէջ, ա մերիկացի գինուռըներու կողմէ եւ դրուեցաւ Դաչ-նակից իչխանուԹհանց արամադրուԹհան տակ։

LULUL 4'NHAFF ZUUNAFF FUHOP

Նախկին վարչապետ Էռիօ որ 31 ամիսէ ի վեր արդելափակուած էր Գերմաններու կողմէ, Լիոն հանևլով, ընդունուհցաւ արտակարդ խանդավառուժետանր է Լիոնի, պաշտոն վո դոր կր վարեր բառաստուն արտահարդ իր վարերն հանդիպում է Լիոնի, պաշտոն վո դոր կր վարեր բառաստուն տարիկ ի վեր։ Յիչնլով իր վերբեր հանդիպումը Լավալի հետ, ըսաւ Թէ «կհանջիս անկքնչն խոր ցնցումը կրեցի, երբ Գերժանկոյ արդելարանին դուռը բայուեցաւ եւ Լավալ ներս մրտաւ Վիդս փախժուեցաւ, իրբեւ Թէ ինչ չըլլար դիս Գերժաններուն յանմնողը եւ ըսաւ — աւետին անդի ապատուտ՝ ծ ես»։ Երբ Փարիզ էինչ, Լավալ ուղեց դործիչ դարձնել դիս։ Չայժան դրի որ ես անաին պաշտոնի գլուխ իրբեւ նախագահ երեսփ ժողովին եւ Փէ Բէն եւ ինչ հեռանան։ Լավալ լաւյ առումին հե Փէ Բէն և և ինչ հեռանան։ Լավալ լաւյ արանին պաշտոնի գլուխ դորձել փորձութը և արանանչի դուրս ելինլու համար»։ Պատասխաների, — «Դուն ինծի խորձութը Հնորցուցի՞ր այս դործին մէջ ժտած ատեն։ Հիմա դլիսուդ հարը նայէ»։ Լավալ փլաւ, ձեփ-ձերմակ դարձաւ, աւելի ձերժակ ջան իր փողկապը եւ պահ մար»։ Պատասխանեցի,— «Դուն ինձի խորհուրդհնդրուցի՞ր այս դործին մէջ մտած ատեն։ Հիմա
դլիսուդ ճարը նայէ»։ Լավալ փլաւ, ճեփ-ձերմակ
դլիսուդ ճարը նայէ»։ Լավալ փլաւ, ճեփ-ձերմակ
դարձաւ, աւելի ձերմակ ջան իր փողկապը եւ պաժ
մը ակարացաւ, յետոյ ինջգինչը գտնելով, առաջարկեց,— «Կուղե՞ս Ջուիցերիա երթալ։ Ես կր
կարդադրեմ դործը։ Աւելի ջան մէկ միլիոն ֆրանջ
ունիմ հոն, երկուջիս ալ կը բաւէ։ Բայց պէտջ է
հոն մնաս եւ չէհոանաս»։ Յաքորդ օրը Գերմաննեբը առին տարին երիոն։ «Լավալ ինձմէ բաժնուեցաւ առանց նոյնիսկ մնաջ ըարով ըսելու։ Իր վերջին իազը խաղացած էր»։

Լիոնի մէջ խօսած ատեն, իւհօ ըսաւ որ եթէ
Ֆրանսա պահած ըլլար Խ Միուժեան հետ կնջած
դինակցութիւնը, պատերապմ չէր ծաղեր։ Այս առԹիւ փառարանեց կարմիր բանակը,— Սջանչելի՛
է. ի՞նչ կարդապահութիւն, ի՛նչ դիտակցութիւնը»։

«** Պ. Էռիօ Փարիդ դայոմ տեսակութիւնը»։

«** Պ. Էռիօ Փարիդ դայոմ տեսակութիւն ու
նեցաւ գօր. որ Կօլի հետ, Կլսուե թէ ման
Ֆրանչիսկօ պիտի երժալ, մասնակցելու Համար
միջաղդային խորհրդաժողովին։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱԻ ժառէլալ ՓԷԹԷՆի ժառ -
Նաւոր թժ իչկն ու ժահրիժ խորհրդականը, ՄԷՆԷԹրԷլ: — Մառէլալը վճռապես ուրացաւ ԹԷ ինջ
մաս կը կազմէր «փիլոնաւորներու» դաղանի կաղ
մակերպուԹեան։ Աւստրիոյ մեջ ձերթակալուեցաւ
Ֆէրտոնէ, «ՇԹուԹկարաի դաւաճանը», որ Գերանհիան կը փառաբանէր անթեկով եւ որ մահուան
դատապարտուած էր պատհրագմին սկիզբը: — Եբուսազէմի հռչակաւոր միւֆԹին, որ ՀիԹլէրի
դլիսաոր դործակալը կը համարուէր Մօտաւոր Ալեւելջի մէջ, Փարիզ փոխաղրուեցաւ եւ Անդլիացիներուն պիտի յանձնուի։ — Եր Պրինսն, Վիչիի
դեպանը Փարիզի մէջ, Ֆրէնի դանտին մէջ հարգատնունլով, յայտարարեց Թէ պատրարա է ջաուլու իր յանցանջը։ Ինջ եւ կինը 15 պայուսակ ունէին, որոնց մէկուն մէջ տեղաւորուան է իր անձնական դրամը եւ «Սիկմարինկնի կառավարու
Թեան» գանձը։ — Ամերիկացիները Աւստրիոյ մէջ
ձերլակալեցին անդլիացի Ֆէրտոնչն, «Լորտ Հաու
Հաու կամ Հավ - Հավ: ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՒ մառէլալ ՓԷթէնի մաս -

ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾ ԳԵՐԻՆԵՐ

ՎԵՐԱԳԱՐՁԱԾ ԳԵՐԻՆԵՐ

Մակտէպուրկէն (Գերմանիա) վերադարձած են — Սրապ Սողիկեան (Տարօնցի), Ռուրէն Մանուկեան (Վանեցի), Մարսէյլ, Կարպիս Վարդանեան (Վանեցի), Մարսէյլ, Կարդիկ Ալթունեան (Լիոն), Մերել հրակաչեան (Լիոն), Միչէլ Տեյիրն էնեան (Վալանս), Գասպար Ղուկասեան (Խուռ), Գեղամ Փազարձեան (Խոր լէ Մուլինօ), Օննիկ Վարժապետեան (Փարիզ), Գարթիել Փարատեան (Փարիզ), Գարթիել Փարատեան (Փարիզ), Հուպար Շաջարեան (Լիոն), Ճալարանական Անկի որդին (Փարիզ), Գեղաժ Տ. ՕՀանեան (Վլիիլ), Լազար Տ. ՕՀանեան (Վլիինիլ), Լազար Տ. ՕՀանեան (Վլիինիլ), Լազար Ֆ. Ուրանան Այրանսահայացանան հայարանան հայարանանան հայարանան հայարանան հայարանան հայարանանան հայարանան հայարանան հայարանանա

ՏԵՐ ԵՐ ՏԻԿԻԵ ՎԱՂԱՐՅԱԳ ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ 2000 ֆրանջ կը նուիրեն Ֆրանսահայ Կապոյտ Խա-չին, ողբացեալ ՍԵԴԱ ՎԱՐՊԵՏԵԱՆի եղերական մահուան տարելիցին առիթով (զոհ ռմբակոծու -թեան): Ստանալ «Յառաջ»չեն։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ.— Քէպապձեան, Ձէյթուն հան, Պայեան, Հարուստեան, Գույուժձեան, ըն «
տանիըները իրենց խորին չնորհակալութիւնը կր
յայոնեն աժէն անոնց որոնը իրենց ներկայու թեամր, ծաղկեպսակով, հեռագրով, եւ նաժակով
ցաւակցութիւն յայտնած էին Պ. ՁԱՐԵՀ ՔԷՊՍՊձԵԱՆի ժահուան առթիւ։ Նոյնպէս Սէվրանի հայ
դաղութեն՝ որ փոխան ծաղկեպսակի դրկած էր
4630 ֆրանը, որ յանձնուեցաւ Պ. Սարաֆեանի ժիջոցաւ նախկին Ռազմիկներու Միութեան, յատ
կացուելու համար Սէվրանի հայ դերիներուն։

Le Gérant : H. AGONEYAN imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 13

Orto-kre-

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme --- PARIS (13°) Tél.: GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Հինգշաբթի 24 Մայիս

ԺԶ. ՏԱՐԻ --- 16° Année № 4409-Նոր շրջան թիս 38

Խմրագիր՝_«Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ-

9-h6' 3 9-p

ՍՈՒՐԻԱ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆ ԿԸ ՊՆԴԵՆ

Fning Uruplibre dhulud

Բոլոր Արաբները Սիական
Վերջին լուրերու Հաժաձայն, Ղիրանան ալ
ինդրած է որ ֆրանսական զօրջը նա ջաչուի։ Սուրիոյ խորհրդարանը առջի օր փոթսրկայի նիստ մը
դումարեց որ տեւեց ութ ժամ։ Այս առթիւ վար
չապետը, ՃՀմիլ Մէրտան պէյ ճառ մը խսսելով,
յայսարար թէ Ֆրանսա ռաղմադիոական, մրակութային եւ անտեսական պահանջներ դրած
է։
Այսպես, Ֆրանսա Է՛ուղէ նաւակայաններ Վրած
Հէ, պահպանելու համար իր հաղորդակցունիւնները։ Յետոյ կը պահանջէ աժենչն նպաստաւորեալ
աղզի իրաւունչները տնտեսակայաններ՝ Սուրիոյ
մէջ, դատերական խնդերներուն, Ֆրանսա չու
դեր հրաժարիլ դօրջին ընդհ. հրանահատարութ
անչն, դիտել տալով թէ այդ պարագային Սուրիոյ
անկարուժիւնը կր վտանդուն։ Այս յայսարարարու
դենա դրայ չատ մի հրաման նոր դօրջ դրկած է, ուժ տայու համար իր պահանջներուն։ Այս յայսարարարու
թեան դրայ չատ մը երեսիոխաններ պահանջերին
դանական այն եր պոժն Մուրիացիները սուրիական
ոստիկանութնեան միացնել։
Գահրիկ մէջ, Արաբական Դաչնակցութեան

ոստիկանութեան միացնել։

Գահիրէի մէջ, Արաբական Դաչնակցութեան ընդւ. ջարտուղարը, Աղախլ Րահման Ազվամ, յայսարարեց թե Ֆրանսա իրաւունք չուներ նոր կօրը դրկելու Սուրիա եւ Լիբանան, թե երկու երականաչ են բատեկարդութեւնը եւ օրենքը, եւ թե այրևս ուաղմադաչա միացած բոլլալով, անհրա ժեչու չէ օտար գինուորներ պահել կամ նորհր

որկել :
Իր յայտարարու Թեան Համաձայն , արարական
հոնքը պետու Թեւններ վճռած են ընդդիմանալ ֆյբան սական ճնչում ին եւ մեծ պետու Թեանց յանձնել
ինդերը , ենէ կացու Թիւնթ ծանրանայ : Իրաջի կառավարու Թիւնը բացէ ի բաց կը պայապանէ Սութիոյ եւ Լիրանանի տեսակէտը :

Bruliu. shumpken be nerhy merter

Ֆրանսական կառավարութիննը ղեկոյցով մր բացատրեց Թէ առաջարկած էր կարդ մր համա - ձայնութիւններ կնջել մշակութային, տնտեսական եւ ռազմադիտական գետնի վրայ, առանա վնասելու Սուրիոյ անկախութեան։ Ֆրանսայի ընդ հարտական դերակարական էր, դահլիճին հրատատանները ստանալով վերադարձաւ Մայիս 12ին։ Այդ հրահանդները ստանալով վերադարձաւ Մայիս 12ին։ Այդ հրահանդները կը հաստատեն Ֆրանսայի յանձնառութիւնները Սուրիոյ անկախութեան եւ դերիչիանութեան մասին։ Ֆրանսական առաջարկանկար զուդադիպեցան մաս մր զինուորներու ժամառուժին հետ եւ կարգ մը շրջանակներ առիժչն օդտուայի անարդ ջարողութիւններ կատարեցին, որոնց հետեւանջով խուովութիւններ կատարեցին, որոնց հետեւանջով խուովութիւններ մարեցան շարաթերի հակուպար է այժմ, սուրիական կառավարութիւեր աւերի հանդարտ է այժմ, սուրիական կառավարութիւ հակուրութիւնը։ Ֆրանսական զօրջին իկստ հրահանդարուած է որ պաշտպանողականի վրայ մնայ։ Հակառակ դացայայա դրդուութեանը, ֆրանսական Ֆրանսական կառավարութերւնը ղեկոյցով մր

արուած է որ պաշապանողականի վրայ մնայ։ Հակառակ րացայայա գորդուռներանց, ֆրանսական
գորջը մինչեւ հիմա ամենամեծ հանդարուներն
ցոյց տուած է եւ երբեջ գէնջ չէ գործածած։
Լոնտոնի մէջ լարուած ույադրունամա կր
հետեւին այս անցուղարձին։ Որովհետեւ Միջին
Արևւելջը խարիսխ մր պիտի դառնայ ճափոնական
պատերաղմին համար, անդլիական կառավարուերևնր կը վախնայ որ ենէ կացուներն ծանրանայ, կրնայ վտանդել զօրջի եւ գենջի փոխադրուերևնը Սուէզի ճամրով։ Այս մտահողունամը,
անալ, կառավարունի և աստահողունանը,
անալ, կառավարունի և աստահուն է Փարիզ,
Վեյրուն եւ Դամասկոս նել պատրաստ է ի հարկին
որ եւ է ձեւով օգնելու։ Ար սպասուհ որ Լոնտոն ույրութ ու թամասկոս Թէ պատրաստ է ի հարկին որ եւ է ձեւով օգնելու։ Կր սպասուի որ Լոնտոն դայոարարութիւն մը հրատարակէ այս օրերս, ձշղելու համար իր դիրչը։ Կոմս ՕսԹրորսկ, Ֆր-թանսայի դեսպանը, ԳէյրուԹէն ճամբայ ելաւ Փա-րիզ դալու եւ զեկուցում տալու համար կացուԹեան մասին։

ԹՐԻԷՍԹԷ Հասաւ մառէլալ Ալէքսանդր, Մի wifith of the control of the contro

ԿԻԼԻԿԻՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ

Գարեգին արք - Ցովսեփեան , Կիլիկիոյ կաթո-ղիկոսը , հետեւեալ յայտարարութիւններն ըրած է

երթան հեռաւոր դաղութները։

երթեսն հեռաւոր դաղութները։

Երկրորդ ձեռնարկը պիտի ըլլայ վանջին մէջ Տպարանի մբ հաստատումը, մշակութնային նպատակով, ոչ Թէ առեւտրական։ Հորկ է Հասկը ընդարակակ, թերեւս դիտական բանասիրական նոր Հասկ մըն ալ հիմնելով, կամ այլ պարրերական մը, ժողովրդականը պահելով ։ Հրատարակելի չատ դործեր կան դիտեմ Բէ կան ձեռադիր բազմութեն երկասիրութիւններ, որոնք հրատարակութեան կր ապանն։ Գարելի է մրցանակ հաստատել, բայց այնպէս ընել, որ դործը տպուի, դիրջերու կէսը հոլիաններուն տալով։

Այս ամ էրը ընհլու Համար, արդիական, լա -ւապես կողմակերպուած տպարանի մը պէտը ու-նինք։ Ամերիկայի մէի տպարանատեր ընտանիը մը, որ զաւակ չունի, խոստացած է էր տպարանով Անթիլիաս փոխաղրուիլ եւ «Հոդեւոր զաւակ» նկա-տելով ամրողջ տպարանը՝ Հոն աշխատիլ ու ապտելով ամրողջ տղարանը՝ Հոն աշխատիլ ու ապահլով ամրողջ տղարանը՝ Հոն աշխատիլ ու ապբույե։ Քաբանարեր, երկերը, հարերը։ ժանաբանց, չենկրայ է։ Քաբանաները, երկերը։ ժանաբանց, չենկրայ է։ Քաբանաները, երկերը։ ժանաբանց, չենկրայ է։ Քաբանաները, երկերը։ ժանաբանցը, գտելու,
մաջրելու, Հարագատ գարձնելու եւ ձայնագրելու,
մաջրելու, Հարագատ գարձնելու եւ ձայնագրելու,
մաջրելու, Հարագատ գարձնելու եւ ձայնագրելու,
մայ առնելով՝ փրկելու Համար։ ԱմերիկաՀայ
մայ եւ յարակի իրեղէններ տրամարրել մեկի
այս շատ կենսական ձեռնարկը իրագործելու Համար։ Գարագատներ, փրկելու Համար
հեկութական եւ ազային երգը,— աՀա՛ իմ
նպատակներէս մէկ ուրիչն ալ։ նպատակներես մեկ ուրիչն ալ։

նպատակներէս մէկ ուրիչն ալ։

Առ այժմ այս նպատակներուն Համար տրամադրելի ունիմ 45.000 տոլար, որ իմ յիսնամեայ գործունէու Թեան Յորելեանին Համար Հաւաջունցաւ։
Ես մերժեցի անձնական գումարը, բայց պայման
կապեսի առաքուրնէ, որ Հաւաջուած գումարս տրտի տրամարրուի Անթիլիասի, այսինըն Հայ արդին եւ մշակոյթին։ Այս դումարէն 10.000թ արդէն
դրկուած է, իսկ մնացեալը տրամադրելի։ Հոն ալ
յնդունուած է սան պահելու դրութիւնը, դիչերօԹիկ ուսանողներ, որոնը կրծնաւոր, ուսուցիչ,
դրոլ դառնան։ Ուսանողներ՝ որոնցմէ՝ մէկ ջանի
ընդունակները կրնան Եւրոպա ալ դողարկուիլ,
մասնադիտանայու Համար։ մասնագիտանալու համար։

մասնադիտանալու Համար ւ

... Կ'ուղեմ մասնակից թլլալ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի ընտրութեան արդէն դրած եմ ։ Պիտի ուղէի ամրասիսել Էջմիածնի կոսը, արտասահմանի հետ . Ֆիեղեցիի միութեան Համար աչխա տիլ . 1650 տարուան Հաստատութի և է Հայոց կար
մակերգեալ եկեղեցին եւ դաթերով անոր կապուածենը մեր Հոդիովը ։ Սիրելով մեր Հայրենիջը , մեր
կառավարութեան յառաջղիմութիւնները , կը սի թենը նաեւ մեր եկեղեցին ։ Մնաց որ տարիներէ ի
պեր մեր սիրելի Հայրենիչը չեն տեսեր եւ կ'ուղէի
անձամր ալ տեսնել խորհրդային Հայաստանի մէջ
եղած յառաջղիմութիւնները և Հրձուիլ անանցմով ։

ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻԻՆԸ մասնա ւոր յայտարարութեամբ մը կը հրաւիրէ «համա իսմրել բոլոր ուժերը, հայրենիջին վերածնութեան
համար, ժողովրդապետութեան եւ յառաքդիմու թեան դրօշին տակչ։ Կր դահանքէ ոչնչացնել ֆաշականութեան հետրջերը Ֆրանսայի մէք, անինայ
պատժել դաւաձանները Ֆրանսայի մէջ, անինայ
Ճակատին ծրադիրը եւն -։ Այս առթեւ պատրաս
տակամութեւն կը յայտնէ աւելի լայն պատասխանատուութեւն մր տաանձնելու առժամեայ կառակարութեան մէջ, նախադահութեամբ գօր. տր ՀԱՄԱՑՆԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ մասնա

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

SEPSPL SPUBURGENY UNP AUGLAN UR AASA GURUF

Երևափ. ժողովա կը յուծուի

Անգլիոյ խառն դահլինը այլևւս գոյութիւն չունի, իրրեւ հետեւանը աչխատաւոթական կու սակցութեան եւ վարչապետին միջեւ բացուած

սակցուխծան եւ վարչապետին միջեւ բացուած Ինչպես գրած էինը երէկ, Ձրրչիլ կ՝ուպեր որ ներկայ դահլինը չարունակէ դործել մինչեւ նա-փոնական պատերազմին վախճանը, այլապես պի-տի ստիպուեր լուծել երհուփ, ժողովը եւ նոր ընտ-բուխեան ձեռնարկել Յուլիսին։ Իսկ աչխատաւո-բականները կը պահանջեն ջաչջչել մինչեւ աչուն եւ նոր ընտրութիւն կատարել հոկտեմբերին։ Հա-ժամանանուհերի ու պատած հուսատ Զուբեւ ակտե մաձայնուխիւն գոյացած չըլյալով, Ղբըչիլ պիտի Հրաժարի, եւ տղովճետեւ մեծամասնութիւն՝ կր վայելէ ներկայ եղեսփ, ժողովին մէջ, նորէն պիտի վայրը, անրկայ եղեսոր, ժողովրև մեջ, հողեն պիտի տաանձել վարչապետութիւնը, աշխատաւորական Նախարարներուն տեղ հրաւիրելով պահպանողա -կաններ։ Մինւնոյն ատեն պիտի լուծուի երևաի -ժողովը եւ նոր ընտրուքնիւններ պիտի կատարուին

ժողովը եւ հոր ընտրութիւններ պիտի կատարուին

Յուլիսի սկիզդը։
Վարչապետը նոր նամակ մը ուղղելով աշխատաւորական կուսակցունեան վարիչին (Եքեր փոխ վարչչին (Եքեր կուսակցունեան վարիչին (Եքեր փոխ վարչապետ), իր դառնութիւնը լայտնեց եւ ընաշ քէ այլեւս տանելի պայմաններ չկան միասին դործելու։ Միեւնոլն ատեն դիտել տուաւ քէ չի կինար ջուշջչել մինչեւ աշուն։ «Այդպիսի ընթացջ ձր վայելուչ պիտի չոլլար բրիտանական կառավարունեան մը համար»։ Այս պատասխանը հեռաձայնով հաղորդունցաւ Պ. Էքլիի եւ յետոյ նամակը ամրողչունեամբ հրատարակունցաւ մամուլին մին, ինչպէս հղած էր առաջինը։

Ընտրական պայթորը սկսած է արդէն, նախա

ուս ինչպես հղած էր առաջինը։
ՄԵՏՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐ, ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԽՆԴԻՐ ԵՒՆ.

Մարական պայտարը սկսած է արդեր, նախաժերնու Թեան բ աչրատուու որական կուսակցութնան։
Պերին ընտրու թեւնը կատարուած էր 1935ին)։
Պերիսըն, ներջին նախարարը, յայտարարեց Թե Աչրատաւորական կուսակցութեան հաստանութեան արարարայն հերջին փոխագրութեւնները, երկաթե եւ պողպատի արտադրութեւնը, հսկողութեան տակ առնել ժենաչնոր հնարև և տնտեսական հեծ հաստատութեւները (ՔարԹել), առեւարական գիները հենար և հաստատութեւները հարտարարութծութեւնը խեղդել կարսի կարսիր ժապաւհնով մը, այլ գարկ պետի տայ անոր, պետի վերակացե է հողադործութեւնը։ Նահորն հաստատութեւն արտարարութեւն և անորհայան հենահածում է աչրատասորական դանին ալ իստերան Ձերինածում է աչրատասորական դանին և իս են է։ Պեներին չատ մը ինարիրն հասարարութենան Թեկնածում է աչրատասորական կուրարին ծանրանալով Պաղեստինի հարցին վրայ , ուժ մորեն ինը կերնը ու արտարարական հուակարութեւնը արտարարական հատարեն արտաջականութեւնը։ «Աշիատասորական կուսակցութեւնը բանալով հարաատին Հարաարարական հուակարութեւնը արտարարական տեսակերում ինարասանին երթալունները և հենար հարաարարական տեսակերով անյարմար կը դաները Պարեստին երթալ ու ուր և է Հրեայի առչեւ դուոները փակուեն։ Պեմե երաք և Երաք կարարուն, եւ Մենք կուսեն եւ Մենք կուսեն եւ Մենք կուսերարուն և Մենք հրա համար հորարուն եւ ազատ հրվական պետուն եւ ազատ հրվական անտութ եր արարուն եւ ազատ հրվական արտարեն արտարութեան և Մինն Բրիտանիլ, դարգսումն եւ ազատ հրվական արտարեն անարա հարարութեան և Մենե Բրիտանիլ, դարգսումն եւ ազատ հրվանին արտարեն արտարարութեան և Մինն Բրիտանիլ, դարգսումն եւ ազատ հրվական ակտութեան և Մենն Բրիտանիլ, դարգսումն եւ ազատ հրվանին արտարեն անատարարարար հրարարար և իրարարուն եր առջեւ արարութեան և և արտարեն և արարութեան և և արտարեն և արտարեն և արտարեն և Մենն հրանին և Մենն հրանիկ, դարգսումն եւ արտարարարութեան և արտարեն և արտարարին և արարութեան և և արտարեն և արտարեն և արտարին և արարութեան և և արտարան և և արտարան և և արտարան և արտան և և արտան և արտարան և և արտարարան և և արտարան և և արտարան և և արտարա քարար ուժ տալու համար հրջանիկ, րարգաւան եւ ազատ հրէական պետութեան մբ Պաղեստինի մէջ»։

ազատ հրէական պետութեան մր Պաղեստինի մեջ»։
Մողքեւուս յարարերուժեանց մասին ալ իսսելով, Պ. Տէլթերն ըստւ թէ աչխատաւորական կա
ռավարուժիւն մր աւելի լաւ պիտի կրնար փարատել կասկածամտուժիւնը Լոնտոնի եւ Մոսկուայի
միջեւ, ինչպէս եւ Լոնտոնի եւ շատ մը աղատա
դրուած երկիրներու միջեւ ջան ուրիչ որ եւ է կառավարուժիւն։

ռավարութիւն։
Երէկ կը սպասուէր հրհսփ․ ժողովի լուծման առաջին գործողութեանց։ Երբ խառն դահիձր հրաժարի, Ջրրչիլի առաջին գործը պիտիւրլյայ իր հրաժարականը ներկայացնել Թագաւորին, որ անկասկած դարձեսլ իրեն սիտի յանձնե հար դահին կատարութեւնը, իրրեւ վարիչը մեծամասնութեան։ Օրինապէս նոր ընտրութիւները պիտի կատարուին երեսփ․ ժողովին լուծումէն 38 օր վերչի։ Ջրրչի այժմէն ձեռնարկած է ընտրելու իր նոր նախարարերի արժմէն ձեռնարկած է ընտրելու իր արտ նախարարերը կային արհաւուրման նախարարերը յայտարարեց Թէ նոր կրձատումներ պիտի կատար

*** Անգլիոյ պարենաւորժան նախարարը յայ-տարարեց Թէ նոր կրճատումներ պիտի կատար -ուքն։ Այսպես, միսի րաժինը պիտի կրճատուի 8 առ հարիւր, խոզի միսը՝ 25, ճարպեղենը՝ 50, օ-ճառը՝ 12 առ հարիւր։ Գիտի կրճատուի նաևւ կա-Թը, իսկ բրինձ տիտի էրաժնուի այս տարի։ Հան-դերձեղենն ալ պիտի՝ կրճատուի 17 առ հարիւր, բացի մանուկներէն եւ արձակուած զինուորներէն։ Իրբեւ միվիարութիւն, պարենաւորման նախա-ուտծ օրապահիկն ալ չատ բարձր ըլլալով, պիտի կրճատուի,

2000 ባԱՏԵՐԱԶՄԻ በՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐ 2000 ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՈՃՐԱԴՈՐԾՆԵՐ կը գրտ-նուին Ֆրանսայի մէջ պատրաստուած ցանկին

Thulify Umrukyh ukg

ՄԱՐՍԷՑԼ, 22 Մայիս.— Պատերազմէն ի վեր, առաջին անգամը ըլլալով, Ապրիլ 29ին եւ Մայիս 13ին, ինչպես ամբողջ Ֆրանսայի, նոյնպես Մար-սէյլի մէջ տեղի ունեցան ջաղաջապետական ընտ -

13ին, ինչպես ամբողջ Ֆրանսայի, նոյնպես Մարակյի մեջ տեղի ուննցան քաղաքապետական ընտ ունիւնները։
Ագատադրուժենեն ասդին, ֆրանսական ընտ ուավարական շրջանակներու մեջ, այս ընտրու ժեւններու մասին կային որոշ մտահողուժիւններ։
Գրաւժան շրջանին եւ Վիշիի կառավարուժեան օթով, երկուքն ալ ջանք չինայեցին հանրային
կարծիքը մոլորեցնելու եւ հանրապետական կարգու սարջը դատապարտելու համար։ Կը կարծուեր
ժէ այս քարողուժիւնները որոշ հետքեր կրնան
ձգած ըլլալ հանրային ակործիչին վրավ, մանա ուան ընտրուժիւններուն կը մասնակցեին նանն
ուտներ որ, առաջին անպամը ըլլալով, այս անդամուան ընտրուժիւններուն կը մասնակցեին նանն
հրանսացի կիները։ Բայց կատարուած ընտրու
ժեւնները եւ անոնց արդեւնքը եկան վճռապես
հերքել այդ մտավախուժիւններու։
Սարրել 29ին, ուրիշ քաղաքներու կարդին,
Մարսեյլի չափահաս երկանու իրենց կամքը, իրաիրուած էին արտայայտելու իրենց կամքը, իրակարները, որոնք այսուհետեւ ալետի վաղեն քա
դաքային դործերը եւ մատակարարհն անոր երեւմուտքը։
Անչուլտ, նկատի առնելով միջադրային կա

մուտջը։

Անչուլա, նկատի առնելով միջազդային կաԱնչուլա, նկատի առնելով միջազդային կացութիւնը, թոյլատրելի չէր առաջուան ձեւով
ընտրական աղժկալար պայջար վարել ։ Բայց եւ
այնպէս, դէմ առ դէմ կային ջոնի մր հակառու
կորդ ցանկեր, որոնջ աղատօրէն իրենց ընտրական
ժողովները կը սարջէին, մասնաւոր որահներու
կամ հրապարակներու վրայ, իւրաջանչիւրը պարդելով իր ահսակէտը եւ տանելով իր պրոպա-

կանտը։
Ընտրութեան օրը, արդեւնքը ջախջախիչ յաղ
Բանակ մը հղաւ Դիմադրական ճակատին Համար,
որովհետեւ, առաջին քուկարկութեամբ իսկ, մեծամասնութեամբ ընտրուեցան Դիմադրական Ճակատին բոլոր թեհինածուները, գլխաւորութեամբ
ընկերվարական Gaston Déffereh որ դաւադրական
շրջանին, աղատագրական շարժումներու մղիչ ուծրն ու հեղինակաւոր պետր հղած է միաժամանակ։
Դիմադր հանահանական մաս կազմող կազմակերպութիչակարին մաս կազմող կազմակերկուսակցութիչները, Աշխատանքի Դաշնակցու թիլոր, ֆրանսական «Ադդ. Ճակատ»ը, «Ադդային

Ազատագրական չարժում»ը եւ ֆրանսացի կիներու կաղմակերպու թիւնները նախապես Համաձայնե - լով, Համերաչիսաբաթ ներկայացուցած էին ընդ - Հանուր ցանկ մը։ — Ընկերվարականներ 16, Համայնավար 8, Ս. Ժ. Թ. (С. Շ. Շ.) 5, Ազգ և Ազատագրական Շարժում 3, Ազգ և Համագումար 8, Ս. Ժ. Թ. (С. Շ. Շ.) 5, Ազգ և Ազատագրական Շարժում 3, Ազգ և Համագումար 36 ։ Ուրեմն, Համաձայն այս բաժանում ին եւ Թեկնաժուներու քաղաքական համադումներուն, Մարսէյ-լը ի՛ունենայ ընկերվարական մեծամասնութեամբ ջաղաքապետական խորհուրդ մը։ Քաղաքական արդեղութեր իր առաջին նիստին մէջ, միաձայնութեամբ դարական Հիշանարեց հեր բարեկամ Gaston Détfercu, իսկ փոխ-նակա - դահերն են Համայնավար երեսփոխան Cristofol եւ Պույ - ահե - Ռոնի ընկերվարական կուսակցու - Թեան ընդ և քարտուգարը, Բ. Bernard: Ի սրաէ յանդուժեւն կր մաղժենք բոլորին, իրենց պատասխանատու պալտոնին մէջ։ Անմիջապես անսահման իսանդավարարհը չարտուրդը և Անմիջապես որ չչակները աշետագի օր»ը Հոս ալ տոնուեցաւ անսահման իսանդավարարեր Հաղորդեցին, ժուղորդուրդ դրեժե ամաոցունեան և սկսու ժողոր

անսահման խանդավառութեան մէջ։ Անժիջապես որ շչակները աւեստաբեր լուրը հաղորդեցին, ժողովուրդը գրեթե ամբողջութեամբ, սկսաւ փողոց բափիլ եւ յաղթանակը տոնել հրագենի պայքիւներով, արուեստական հրավառութերններով եւ ժողովրդական խանդատութեան չափ ու սահման չկար, որովհետեւ ահաւոր մղձաւանի մը — պատերազմը — այլեւս կ՝անցնէր պատմութեան։

S. UPUTILL

. Գրաժանատարութեևան անդաժները պիտի արդելա-ժահունն հոսի, տատիսասժական դերի ։ Հետևւպփակուին իրրեւ պատերազմական դերի։ Հետե բար լուծուած է գերման կառավարութերւնը։

ԾՈՎԱԿԱԼ ՄԸ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ Կ'ԸԼԼԱՑ

Յայտարարութիւնը անանական Վ ենեան
թարարարութիւնը անանր չնապես պերմաներկնի
թարդմանուհցաւ, յհտող գօր. Րուջս Հարցուց
իր ռուս պաշտոնակցին թե ըստելիջ մը ունի՝ ։ Ջօր։
Տրուգով պատասխանոց — Ոչ ։ Նոյն Հարցումը հորաւ Գերմաններուն ։ Ծովակալ Տէօնից պատաս հրանեց ըարձր, ամուր ձայնով մը.
— Այս պահուն իմ կողմէ որ եւ է րառ աւեւրոր պիտի դառնար։

Ջօր · Եստլ, սպայակոյտին պետը, տեղէն չշարժեցաւ եւ րառ չարտասանեց։ Ցետոյ անգ - լիացի հրաժանատարը հրաժեշտ առնելով մեկ - նեցաւ։ Գերմաններն ալ դուրս ելան, սրտարեկ։ Սորհրդային դօրավարը այս պարադան դիտելով հարցուփորձ ըրաւ հասկնալու համաար Ժէ միջոցևեր առնուա՞ծ են, որպէսդի կալանաւորները անձնասպան չըլլան։ Երէկ ամերիկեան անժեւը հաղորդեց Ժէ ծովակալ Ֆրայտէպուրկ, որ անձնատրու Թեան բանակցուժիւնները վաարած էր Մայիս Դին, անձնասպան եղաւ, Թոյն առնելով իր ձերջակալուժենին վերը։

ձերթակալութենկն վերը։

Վերջապես կալանաւորները կառջերու մէջ տեղաւորուելով առաջնորդուեցան որոշուած արդելարանները։ Այն սպաները որ կրնան օդնեի գինաթափութեան դործողութեանց, դերի պահ ուելով հանդերձ պիտի օդտադործուին։ Միւս կողմե պիտի գտուին անոնջ որ պատերապեի ոճրա դործ իր հանդարարործուին։ Միւս կողմե կատի կատարուին անոնջ որ պատերապեի ոճրա դործ իր հանարուին։

*** Շարլրոռւայի (Պելժիա) ժողովուրդը ջիչ մնաց որ րզիկ բրիկ ընէր դերման մատէչալ Ռունաչերը — նախկին հրամանատար արեւմա, ճակատի — երը չոդեկառջի մը մեջ նառած էր մառելալ Քայթիլի հետ։ Այժմ բոլորն ալ արդելա փակուած են միւմերուն հետ։

*** Նոր պատմութիւն մա Հիթիլերի մահուան մասին, — իր անձնական թիչիը յայտնը է թեչ Մայիս հին դեղ մր ներարկեց եւ առաջնորդը մեռաւ։ Ցետոյ մարմինը հրարիկց իւ առաջնորդը մեռաւ հետոյ մարմինը հրարիկց իւ որպէսպի Ռուսերուն ձեռջը չանցնի, համաձայն իր փափաջին։

50 ՏԱՐԵԿԱՆԵՆ ՎԵՐ գերման դերիները հե ուրիչ դասակարգեր եւ կիները պիտի արձակուին, աչխատանչի լծուելու Համար։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՒՐԻԱ-ԼԻԲԱՆևՆԻ ՄԷՋ

դաղեստինի Արաբները գործադուլ յայտարա-րեցին չորեջչարնի օր, իրբեւ համակրանը Սու -րիոյ եւ Լիբանանի հայրենասերներուն։ Ուրիչ դործադուլ մին ալ տեղի ունեցաւ ապրուստի սղունեան առնիւ։ ** Սան Ֆրանչիսկոյի սուրիական եւ լիրա-նանեան պատուիրակները գանգատեցան թե ձիր-սանեան Մենեկալցի գինուորներ կը դրկէ, ճնչում սանեցնելու համար։

բանեցնելու համար։

· 医克里氏征 医克里氏 医克里氏 医克里氏 医克里氏 医克里氏 医克里氏试验 医克里氏试验 医克里氏试验 医克里氏试验 医克里氏试验 医克里氏试验 医克里氏试验

ՀԱՅ ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ Ալֆորվիլի մասնաՏիւղի ընդՀ․ ժողովը 26 Մայիս, Շարաթ օր, ժամը Գին, ընկերուՀի Սաթ․ Ետիգարտաչեանի բնակարանը , Rue Emile Zola։

ՀԱՑ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ընդհ. ՀԱՑ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ընդհ. ժողովը Մայիս 26իս, Շարաթ օրը, ժամը 16իս, Պ․ Զ․ Մութաֆեանի աչիսատատենեակին մէջ, ۱۱, Ռիւ Նավարէն։ Գլիսուորարակարդ՝ Ընտրութիւն նոր վարչութեան։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ — Այս կիրակի , Մայիս 27 , Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէք հոգեհանդիսա կր կատարուի Գ. ՀԱՐԵՀ ՔԷՊԱՊՃԵԱՆի մահուան ջառասունջին առԹիւ ,

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՃՇՄԱՐԻՏ «ԳՈՂԻԱԹ» ՀՐԱ -UUSI UC, np 4p publ numbond, — quyte mbute Exposition de la Première Division Française Libre, 42 Ave. des Champs - Elysées

FUEL UL SALAL

ԹՂΡԱԴՐԱՄՆԵՐԸ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԱԾ ԱՏԵՆ, գրաժատումներու ձևտ եղած դործատմութիւննեւ որ բալորոսին ապատ պիտի ըլլան։ Անոնք որ հաշիւներ ունին, պիտի կրնան դրաժ քաչել, չէքեր հանել, փոխանցուժներ կատարել եւն ։ (Լը ՓԷյի)։ ՄԱՌԷՇԱԼ ԿԷՕՐԻՆԿ Լոնտոն փոխադրուելով

տանը, փորսակցումներ կատարել եւնւ:(Լը ՓԷյի) ։
ՄԱԻԷՇԱԼ ԿԵՕՐԻՆԿ Լոնտոն փոխադրուելով
արդելափակունցաւ, առանաց ժողովուրդեն նոչ
ժարուելու։ Ամերիկեան ծրդ բանակին հրաժանատարը գայտարարեց Թէ Կէօրինկ եւ Քէսէլրիննկ
պէտը է դնդակահարուին անողորմարար։— Լա
վայի համար կ՚ըսեն Թէ Գեիմանիա պիտի վերաբացձուի սպանիական կառավարուԹեան կողմէ,
որնվհետեւ Անելիա Հուղեր միջնորդի դեր կատաբել՝, նախկին վարչապետը Սպանիայեն առնելով
եւծիսանապի յանձնելով։
ՊՈՒՔԻԵՐ մէջ մահուսն դատապարտուեցան
29 պատերապմի ոճրադործներ, ժողովրդային
ատեանին կողմէ։ Ուրիչ ուն հոդի ալ բանտարկուԾեան դատապարտուեցան , իսկ մէկ հոդի անպարտ
արձակուեցան ։ Մահապորոներեն մէկն է դօրԿոստանոլին Թբիեսնիրանու , որ ամբասաանուած
էր Եէ բաղաքացիներ Հարդել տուած է Օտէսայի
մէջ. ուրիչ մը՝ գօր Կորնէլ Քալոնէսըու Պուբովինայի նախորդ կառավարիչը, ամբաստանուած
էր Եէ դեանոց մը (ԿԷԹԵՕ) հաստատած է Ձեր նովիչի Հէջ.
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՏԱԳԱԱՐԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

undpyl sig. Ushusured surrunc inductor zubur հայիցը մեջ՝
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՏԱԳՆԱՊԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
բանակցու թիւնները կր չարունակուին կառավա բութեան եւ սենտիջաներուն միկեւ։ Վերջին յուբերը նպաստաւոր ենրեւան։ Սենտիջաները մա սամբ դոհացում ստացած են։ Պաչտոնեաներու
սենտիջան, որ ընդհ - դործադուլ որոչած էր, հըբահանդը ետ առաւ վերջին պահուն։ Այս դրասենհակի պաչտոնեաները ամսական առ նուազն 4000
կթ պահանչեին - կառավարութիներ է՝ առաջարկեր
3990։ Ի վերջոյ ընդունուեցաւ առաջին սակը ։
Թատրոններու եւ սինեմաներու պործադուլը կարձ
տեւնց, ինչպես որոչուած էր։ Գատնըչորս ժամ ուան համար դործադուլ հռչակուեցաւ Լուառի եւ
Իզերի նահանդներուն մեջ, իրբեւ բողոջ։ Աշխաատմեջի Դաչնակցութիւնը վճարջի յաւելումեն
զմատ, կը պահանչէ բարւոջել պարենաւորումը եւ
հավաննել սեւ չուկան։
20ՐԲԱԿԱՈՒԵՑԱՆ (Իտալիոյ մեջ) ժան Լիւչեռ, «Լէ նումօ Թանչի խմրադրապետը, իր աղ-

ՀԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱՆ (Իտալիոյ մէջ) Ժան Լիւ
չեռ, «Լէ Նուվօ Թան»ի իսմբագրապեսոը, իր աղ
չիկը՝ Քորին, չարժանկարի ծանօԹ աստղերէն, եւ

Մարոել Դիւջառ, նախագահը «Ֆրանսիսջ» կոչ
ուած Ֆաչական կազմակերպուժեան:— Ձերբա

կալման հրամանագիր հանուեցաւ նախկին վար
չապետՇօժանի դէմ, որՓԷԺԷնի կառավարուժեան

փոխ-վարչապետը եզած էր 1940 Յունիս 17էն Յու
լիս 12 եւ յետոյ Ամերիկա դրկուած մասնաւոր

պաշտոնով եւ որ Ֆրանսա կը հասնարար տեղի ունե
նայ Յուլիսի սկիդըը։

Մառէչալ Փէիքերի դատը հաւանաբար տեղի ունեւնայ Յուլիսի ակիզբը։

ԹՐԻԵՍԹԷԻ ԽՆԴԻՐԸ կարդադրելու հաժար, ժառէչալ Թիթօ հետեւեալ առաջարկները ներկայացուց.— 1. Իր գօրջը կը դնէ ժառէչալ Ալէջ - սանդրի հրաժանին տակ.— 2. Եուկոսլաւիոյ բանակեն ներկայացուցիչներ պէտջ է դանուին դաչանակեն ներկայացութիչներ պէտջ է դանուին դաչանակից դինուորական կառավարութեան ժէջ.— 3. Ա.ա. ժետնենը աերու է որոշեն իսն հասապատ Այս վերջինը պէտը է դորժէ արդեն իսկ Հաստատ ուտծ ջաղաջային (Ծուկոսլաւ) իշիսանութեանց միջոցաւ։ Կը կարծուի թե վերջին առաջարկը պի-տր ժերժուի։ Անդլիա եւ Ամերիկա կը չարունա նոր զինուորներ ղրկել: ԱՆԳԼԵԻՖՐԱՆՍԱԿԱՆ 20ՐԱՀԱՆԳԷՍ

ԱԵՐԸԵՐա ԱԵՍԱՐԱԵ ՀՕՐԱՀԱԵՐԸ ահղի պիտի ունենայ այսօր, ուրբաթ, Շան գ՚Էլի-գէի վրայ, մառէչալ Մոնթկոմբրիի այցելութեան առթիւ : Այս առթիւ պիտի բացուի բրիտանական բանակին ցուցահանդէսը Կռան Փալէիի մէջ։

ՖՐԱՆՍԱՀԱՑ ՆԱԽԿԻՆ ՄԱՐՏԻԿՆԵՐՈՒ Մ_Ի . ՝ ՖԻԱՆՍԱՀԱԾ ԵԱՄԿԻՆ ՄԱՐՏԻԿԵՍՐՈՐ Մր-ութեան Լիոնի չրջանի վարչութիւնը կը հրաւիրէ իր բոլոր անդաժ եւ ոչ անդաժ նախկին մարտիկ-ները ներկայ ըլլալ ընդհ. ժողովին, այս կիրակի, 27 Մայիս, կէսօրէ վերջ ժամը հիչոբ Հին, 78 Rue Rabelais, Lyon: Կարեւոր օրակարգ։ Ջինուորական բոլոր Թուղթերը միասին բերել։

2 · Ա · Ճ · Ի ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԸ Կազ-Հ. Ա. Ֆ. Մ ՄՈՐՀՐԵՈՒՅԻ Մ ԱՄԵԱՖՐԵՐԼԷ դրոր-մակերպած է դինեձօն մր ի պատիւ Գերժանիայեն վերադարձող Հայ գերիներու, 26 Մայիս, չարախ իրիկուն ժամը 8.30ին, 45 Rue de la Défense, կր հրաւիրուին Մուլինոյի, Քլամատի, Մէտոնի եւ Պիյանջուռի վերադարձող Հայ գերիները։ Մուտջը ստոստ է։

41 ՓՆՏՈւՈՒԻՆ աչխատաւոր եւ աչխատաւո թուհիներ (première et seconde main) դերձակ Մու-բատեանի տան մէջ աչխատելու Համար։ Հասցե՝ 13 rue Saulnier, Tél. Pro. 41-29: Métro Cadet:

Le Gérant : H. AGONEYAN

orem-bro

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE"

HARATCH Fondé en 1925 R.C.S. 376,286

Directeur-Propriétaire : SCH, MISSAKIAN 17, Rue Damesme - PARIS (13°) Tél.: GOB. 15-70 - C. C. P. Paris 1678-63

Samedi 26 Mai

1945 . . . Tupup 26 Umjhu

անթագրը 6. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր

ԿԱՐԵՒՈՐ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄՆԵՐ

42. 8117h -16 Année Nº 4411-bap 2pque pp 40

Ugguntingned woneful ելեկուականութեան եւ վարկի

20ը...... Կօլ առջի օր ձայնասփիւռ հառ և իսսելով, յայտնեց Եէ կառավարութիւնը որուս է է
դլուն հանել չարը մը բարենորողումներ, 945
ուրին հետեւեալ երեջ բարեփոխումները, Ագայնացում ածուխի արտադրութեան, ելեկտրական
ուժի եւ վարկի բաշխումի։ Ցետոլ, դիները եւ աւներու վրայ եւ լայնօրէն դարկ պիտի տրուի ար տարրում ածուրի

Առժաժետյ կառավարութեան ճախագահը, որ ժինչեւ հիմա գլխաւորարար կը ծանրանար արտասինչեւ հիմա գլխաւորարար կը ծանրանար արտահին թաղաջականութեան վբայ, այս անդան այքհին աւելի դրադեցաւ ներջին իներիներով։ Փառաբանելէ վերջ պատերազմի մեծ յադժանակը,
բանախօսը չեչաեց Թէ չատ մեծ եւ դժուարին դծր
հան աչջի առչեւ։ Նախ պէտջ է կազմակերպել
հակաղութիւնը։ Պէտջ է աչխարհը կազմակերպել
հակարութիւնը։ Այս դործին մէջ Ֆրանսան իր
դերը պիտի կատարէ Համաձայն իր ժիշոցներուն։
«Ամին մէկուն ձայներ կը լրուի համաձայն իր ծանբութեան»։ Ուստի Ֆրանսան պարտաւոր է աչխատի եւ արտադրել։ Երէկ աղգային պարտականութ Առժամեայ կառավարու թեան հախագահը, եւ արտադրել։ Երէկ աղզային պարտականու րրեն ու տիտակերը, նել դանդայիս արևասավարգրեր իչ Արևան արհատաներ չիր գույարութը։ Ռիսօն վա Արևան ուրաաներ։ Որու գույարություն ու որ չ Արևան արհատեր որ չիր գույարը արևանակության որ չ Արևան արտաները և չ Արևան արտանարության արտանարության և չ Արևան արտանարության արտա ներու վրայ պահել դիները, ա խատավարձերը և Թոչակները, այլապես ԹղԹաղրամի չրջարերու Երջակները, այլապես Եղժաղրամի չրջարերու և երկրին ելեւմումը կր կործան իր կրկրին ելեւմումը կր կրի մու արձեն բոլուջ Երևարու հետև ևր վատնուկն։ Կառավարու թիւնը այս մասին դրոշումներ տուամ է կառարակարու թիւնը այս մասին դրոշումներ տուամ է կառարակարութեան մէջ, արտարութեան հետ ակրայ և ուրոշում այս մասին ծունը հետ արտարութեան մէջ, արտարութենան մէջ, արտարութենան մեջ հատասան իր կրայ «Մեր այսօրուան կայութեան մէջ, արտարութենան մեջ հատասան չեն կրնար ունենան եւ թե ու աւելի ծանրացնել արտարութենան ունենան եւ թե իր ասանակարութենան մեջ հատասարութենան արտարութեւնան ունենան եւ թե հատասարութեւն անանցմէ որ կուրութենան ունենան համար»։

Ըսելե վերջ Եե հատավարութեւնս իր հարեւ

գործունչութեան համար»։

Ըսելէ վերջ թէ կառավարութիւնը իր կարեւ

լին պիտի փորձէ պարհնաւորումը բարւուջելու հա
հար, գօրավարը չեչտեց թէ հրբ Ֆրանսայի վե
բակառույյման մասին կր խոսին — ջաղաչական ,

մարչական, անտեսական, ընկերային թէ ընտա
հեկան դետնի վրայ, այդ չի նչանակեր վերադառ
հալ նախապատերապենան պայմաններու : Կառա
կապութիւնը ինչ անհրաժեչտ կը դոճե անյապաղ

հրադործել խոր բարենորողումներ:

~ «Հիմա որ Տակատամարտները չահուած են և կարվակերպունենան դլխաւոր ծիդը կրնայ կեղըսնանալ ուրիչ նպատակներու վրայ, կրնամ հա ղորդեր Թէ 1945 տարին պետի չվերջանայ առանց
դյուն հանելու երեց նոր եւ կարևւոր բարևնորո դումներ ~ Այսպես, միջոցներ ձևուջ պետի առ
ռանց դրկաների, ավլ միջոցներ հայար, անչուշա առանց դրկանգի, ավլ միջիայն ի ապաս աղդին,
երկու էական ընակներ, ածունսի և եկեկտրակա
նունեան արտադրունիւնը որնե հահում «Հիմա որ ճակատամարտները չահուած են սրկու էական լծակներ, ածուխի եւ ելեկտրակա և նութեան արտադրութիւնը որմէ կախում ունի մեծ մասով երկրին եւ կայսրութեան անտեսական դարդացումը, եւ վարկի բաշխումը, որուն չնոր - Հիւ կարելի պիտի ըլլայ կեղրոնացնել եւ վարել ազգային գործունէութեան ամբողջութիւնը։ Ցե տոյ ժիջոցներ ձեռը պիտի առնուին երկրին ժո դովուրդը աւելցնելու Համար, երաչխաւորութիւնը եւ հեր տալով ընտանիջներուն եւ բանաւոր կանոններ հատարելով ներգաղթի մասին»։

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆԵՐԸ ան -խուսասինքի կը ճամարուին այլիւս։ Կ՚ըսուի ԹԷ Գ. Էռիս անպաչասն նախարար պիտի ըլլայ։ Համայ -նավարձերը պիտի ունենան երկու աԹոռ, ինչպէս հիմա, ընկերվարականները՝ Հորս, բայց ներջինը եւ Թոլ Թեյնս առ. այժմ չեն ուպեր մասնակցիլ

ԵՐԵՔ ՄԵԾԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԸ փութացնելու Համար, Մ. Նահանդներու նախադահը պատուիրակ-ներ ղրկեց Մոսկուա եւ Լոնտոն։

U. 200 ԱԲԱԺՆԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ

Շան ղ՚Էլիպէի 42 Թիւր կը լողայ լոյսերու մէջ։ Ֆրանասկան հուագույնը կը ծաժանք լչերի երկայնըին եւ յայնըին։ Ծովային հրադանակիրերու դանասի մը բարեւի կեցած է, իսկ դինուորական նըւտղը իրեն դատկացուած տեղը բունած է։

Ճոյց կուտամ «Ցառաջ»ի դրկուած մասնաւոր
հրաւիրադիրը, ևւ կ՛անցեին ոստիկանական չըդ
Թայէն ներս, ուր փորբաժիւ բախտաւորներու Թիւ

մը, դրան առչեւ, պաչաշնական բացումեն առաջ
արդ կր բռնէ։

մը, դրան առքեւ, պաչաօնական բացումեն առաջ
արչ կը բռնե։
Համաղդեստ չորս կողմը եւ կիներ՝ դիչերային
արդուդարդով։ Մեծ Թեւ մը կը կազմեն ծաեւ
հաչմանդամները եւ վիրաւորները։ Մասնաւոր
հետաքրդրութիւն կը ստեղծեն օտար բարձրաստե-
հան սպաները, ռուս, անդլիացի, ամերիկացի եւն
կտրուկ հրաման մը բարեւի ու կը համեր զօր-
Քեշնիկը, Փարիդի դինուորական մարդու դեմ-
բող։ Կը սպասենք Ջինուորական մարդու դեմ-
բուլ։ Կը սպասենք Ջինուորական Նախարարին
որ կռւմնայ։ Այն գերեն - վար, ապակի եւ Թափանցիկ
չենչեն ներս։
Հատուածներ գօր- տր Կօլի հառերեն.

Հատուածներ գօր. ար Կօլի ճառերէն.

— «Մայրեր, տեսէջ ձեր զաւակները որ այն-ջա՜ս կոուեցան»։ Մէջրերում սպաննուած բանաս-տեղծ Փէկիէն։

տեղծ ՓԷկիչն։
Ուրիչ մը ..... «Նպատակս, միակ նպատակս, այնպես մը ընել, որ պահ մը լքումեն վերջ, ֆը - րանսական ուժերը չձգեն կռիւր, որպեսդի ներկայ ըլլան յաղքանակի օրը»։ 1940 Օգոստոս։
Նախարարը պիտի չգայ, եւ կարձ նուազե մը վերջ, գօրավարը րացուած կը յայտարարե ցու - ցահանդեսը։

արտամրկաը։

Ջօրարաժնի դամապան դրօշակներուն շուկ
թարանիկի դրաւածները։ Աշա փուրր, սեւ դրօշ մբ,
վրան «Հո՛ գս»...» դրուած։ Դապլական ... ռապքիկ
խուրձի մբ պատկանած. է։ Բիչ անդեն դերժանական մբ։ Ահաւասիկ պարհի բարձրախոս մբ, ուրկե տարածուած են Մուսոլինիի բոլոր հոտերը ։
Նմոլչ մբ՝ դերմանական Թզուկ հրասայլեն, «Գոդիանծը, որ հեռուէն հլեկտրական Թելերով կրբանի։ Սուտ մարդ մբ՝ վարիչը Մարդ-Թորփիլին։
Թուտնչաններ ամեն տեղ ։ Ձորս տարուան ընհացջին, գօրարաժինը պեսի բռնած է 103 հազար
հուլի, դրենք ամբողջ բանակ մբ, բայց անքիւ են
իր դերենք ամրողջ բանակ մբ, այց անքիւ հն
իր դերենք անրողջ բանական վարկեր ամեն հորի
գնով անինան ափունջեն մինչեւ Ափրիկեի խորհերը։
Հերոսական զօրարանինը, իր արիւնին դնով
գնել տակ, սակայն իր ամենափայլուն էնը դրաԷ Պիր-Հաջենի մէջ, որուն դլիսաւոր հերոսը՝
նոյն ինչն գօր. Քեշննին է։

Արեք հարար վեց հարիւր հոդի կը պաչարուին

նոյն ինչն գօր Քեննիկն է։

Երեն Հագար վեց Հարիւր Հոդի կը պաչարուին
Պիր-Հաչէմի մէջ, իտալական Առիէնք, Թրիէսնք,

եւ դերմանական 90րդ մեջենաչարժ գօրաբաժին ներէն։ Հակառակ օդանաւային բուռն ոմ բակոծուԹիւններուն եւ երեջչաբանեայ կատաղի կռիւնե ըուն, երեջ դօրաբաժինները չեն կզնար դլուի ելել, իրենցվէ տամն անդամ ջիչ ուժերուն հետ ,
որոնջ, կռուհլով կը Հեղջեն չղնան եւ կը յաջողին
միանալ դլխաւոր ուժերուն:

«Սա որսարաժինս ապոտունիւն կոսծ չէ»,

«Այս զօրաբաժինը պարտունիւն կրած չէ», դրուած է պատին վրայ։ Լուսանկարներու պերձախօս լեզուն, կենդանի վկաներն են ատորչ

». ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԳԻՐՔԸ մեծ մտանոգութիւն ատանառէ Սան Ֆրանչիսկոյի մէք։ У. Նա ի. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԻՐԻՐ և ոսն կը պատճառէ Սան Ֆրանչիսկոյի մէջ։ Մ. Նա կը պատճառէ Սան Ֆրանչիսկոյի մէջ։ Մ և հա Հանդներու արտաքին հախաթարը Ուուինկիրի գնաց, ճախագահին հետ խորհրդակցելու համար ։ «Տէյլի Մէյլ» կը գրէ Թէ Ու Միութեան ինդնա գլուխ կարգադրութիւնները արհւելհան Եւրոպա-յի մէջ կընան ազդել Մ . Նահանդներու բարեկա -մական թաղաջականութեան վրայ։ Առաջին անդամ ըլլալում Մ . Նահանդներու պահպանողական Թեր խերը բացէ ի բաց կը ջննադատեն խորհրդային ու-ժերու ցուցադրական դործունկութիւնը։

հԱՐԱՑՆԱՍՈՒ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ Կեգը.

2000 08200400 ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵՍՆ Կեդր. 2000 ԱԳԱՐԱԳԱԱՐ ԿՈՒՍԱԿՅՈՒԵՄԵՆ Կերը. Կոմիտեն իր վերջին նիստին մեջ իրստ բանաձեւ մր ըուեարկեց ֆալստկան եւ Հակահրեսկան իսրըրսումներու դեմ, որ վերջերս յայոնուած էին Փարիզի մեջ, եւ որոշեց ուժ տալ բանուորական պահանջներուն։ Միեւնոյն ատեն պիտի կրկնա պատկե ջանջերը, բանուորական մեծ կուսակցու - Երևն մը կաղմելու Համար ընկերվարականներուն.

վ ԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

*Թ*Վ*ԹԱԳՐԱՄՆԵՐՈ*Ւ **ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՐ**

Ելմտական նախարարու Թիւնը Հետեւեալ պայիլի - առագառ սախարարութիւնը Հետեւեալ պաշ-աշական գեկուցը Հրատարակեց թղթաղիաննե աշական արևութեան մասին շրջած լուրերու առ-

Արիմար ժամուն բոլոր էրահանդները պիտի հաղորդուին հանրութեան մամուլով եւ անհերոն լու որորդուին այն հեր փոխանակութի հեր հերական թերթերը կը դրեն թե փոխանակութի տեղի պիտի ունենայ 12 օրուան մեջ։ Այս պայմանածամեն վերջ անարժեք պիտի դառունաի չիսիանական այն հերանի նոր թղթադարանները։ Անանինաի անձնուի 6000 ֆրըսներն ար թղթադայանն է համար, երբ հին թղթա գաները անչափահասի համար, երբ հին թղթա գաները անդապացնեն։ Դրաժատուններեն նոր թղթադայան պիտի կրնաք առնել միչտ, չեքերով հեւ սովորական ձեւակորպուհեան բւ Հին թղթա գաները արժեք պիտի ունենան ուն օր եւս, ուրամները արժեչ պիտի ունենան լուրնիու հրապա բանանիչ, դակար են երկանը։ Փոխանակութեան լուրնիու հրապա բանաներ հեր այս հանար և համար։ Փոխանակութեան լուրնիու հրապա բանանակեն ի վեր, չատեր մեծ դումարներ կը քանար են համար։ Փոխանակութեան լուրնիու հրապա բանան այնար չունենան ընթացիկ ծախախու և այս դրամ այնար չունենան ընթացիկ ծախախու և այս իրադարարան ին աւելորը է այս գաւշութիւնը, քանար արհանարական ար հերարանար ինարելու Հերթը։ հերիներ այս հանար արտենան հերարական հերա անական են անարիներ եւ հետապադարան կը դեղեն եր հերանականակունը։ Պաշասնական չունակութերում են այս մասանակունը։ Պաշասնական չունակորում հերա արտենակունին այս աւելորը կարանակունին այս աւելորը հայանական արերիններ անականակունին և այս աւելորը հայանակունին այս աւելորը հայանակուն հեն տոսականում հերա անանակուն հեն տոսականում հերա անանակուն հերա անանակուն հերա անանակուն հերա անանակունին այս աւելորը հեր հայանակուն հերա անանակուն հերա անանակուն հերա անանակունին այս աւելորը հեր հերանակուներ հեր տոսանակուն հերա անանանուն հերա անանակունին այս աւելորը հեր հերանակունին հերա անանակունին այս աւելորը հեր հերանակունին հերա անանակունին հերա անանակունին հերա անանակունին այս աւելորը հեր հերանակուներն հերա անանակունին և հերա անանակունին հերա անանանանանակունին հերա անանակունին հերա անանակութերին հերա անանանանանակունին հերա անանակութերին հերա անանակութերին հերա հերանանակութերին հերա անանակութերին հերա անանակութերին հերանակութերուն հերանակութերուն հերանակութերին հերանակութերուն հերանակութերուն հերանակութերում հերանակութերում հերանակութերում հերանակուն անանակութերո

գր դասոս։

Էլ կարծուի Թէ փոխանակուԹիւնը պիտի սկըսի Յունիսի սկիդրը։ Մինչեւ տասը հազար ֆրանը
ունեցողները պիտի կրնան անժիչապէս փոխանա
կել գանոնը։ Աւևլի ժեծ պուժարներ, 50.000էն
Ժինչեւ 5 ժիլիոն դրաժատուն պիտի յանձնուին
փոխան ընկալագոր եւ փոխանակուԹիւնը պիտի
կատարուի աստիճանարար:

Հիմյեւ անձնասպան ևդաւ սrուակ վր կոցrելով բեrնին մեջ

Հայնրին Հիմլէր, Գերմանիոյ ներջին նանաբարը եւ Կէոթափոյին աշարկու վարիչը, անժնատպան եղաւ ըրհասնական Բ. բանանի սպայակոյտի
լէնջին մէջ, Հակառակ բոլոր՝ զգույութեանց
Հիմլէր, «գերժանական տանջարաններու Հարտաբապետը եւ ամէնչն ատելի մարդը Հիթլէրչն
վերջ», իր փնտռուէր երկար ատենե է վեր եւ ծովակալ Տէշնիցի ձերբակալութեան ատեն երը Հարցուցին, ծովակալը եւ դօր - Ծշող պատասխանեցին
թել չեն կրնար որ եւ է անուն յայտնել.
Պայտշնական դեկոյցին Համաձայն, Հիմլեո

ցույին, ծովակալը եւ գօր « Շօոլ պատասխանեցին ին չեն կրնար որ եւ է անուն յայոնել:

Պալտօնական գեկոյցին համաձայն, Հիմլեր ձերբակալուած էր Մայիս Հինս, անդլիացի դին - ուորներու կողմէ եւ ապահով արդելարան մը փոխադրուած Մայիս Հինս։ Փախստականը կը պորտեր Հիցինկեր անունով, սեւ ջօց մը դրած աջ աչթին վրայ եւ պետերը ածիլած։ Դրեն հետ էին երարն ըն կրայեւ ակերերը ածիլած։ Դրեն հետ էին երարն ըն կրայեւ արերերը ածիլած։ Դրեն հետ էին երարն ըն կրայեւ ուրեն իր անունով, ուղեց տեսնուիլ հրամատարան հետ արտանական Բ. բանակին սպայակոյաի կեղբոներ հանակով, ուղեց տեսնուիլ հրամանատարին հետ։ Երբ ներկայացուցին, ամբաստանեալը յայսպրա բեց — «Ես Հայնրին Հիմլերն եմ»։ Դր ինչնու - Թինլերերինապես հաստատուել անժիշապես և աջ, Հիմլեր բանտարկուեցաւ եւ դինհալ պահակներ հարարահաները հանեցին, ստուղելու համար Թէ հուր պահան է։ Վերջին պահուն, երբ բժիչնը փորձեց ջննել կալանաւորին բերանը, Հիմլեր դրուսել որ արագօրեն չարժելով հածաւ փոջը սրուակ որ արագօրեն չարժելով հածաւ փոջը արուակ որ արականին մէջ պահած էր։ Եւ այսպես Թունաւուելով մեռաւ 15 վայրկեանելն, Մայիս 23ին։

Հաղուսաները հանավիական պետաներ հունաւուակով ձեռաւ 15 վայրկեանելն, Մայիս 23ին։

իհ սոքացն մտարձ ար գտմաշ ։ Ծրևտականոմ միր -ճաց էև՝ հանձ րևև արմքիտիտը մերոայրը ասշիր՝ Համուրայունը դարագ արար, "Հնանչև համու

Ugusolin Aulikkoh uke

Թաղապետու թեան որանը փոջը եկաւ, նանատակներու յի ատակին իրենց յարդանքի տուրջը բերելու փութացրող Հայրենակիցներուն առքեւ։
Նախագան Գ. Լ. Տշնիկեան, ի պատիւ ֆրանսացի հիւրերուն եւ մասնաւորաբար հրեսփոխանս բաղաքական հրանսարում եւ մասնաւորաբար հրեսփոխանս բաղաքապետ Գ. Ալպէռ Փըթիի, ֆրանսերեն կարճ ճառով մը, քանի մը տեղեկութիւններ տուաւ Ադրային իղատոնի մասին, եւ չնորճակալութիւն դայոնելով Հայերու մանդեպ ցոյց տրուած հո դամութեան համար, թարդմանը եղաւ հայ դա դութին հերան սհրոյն դէպի ֆրանսացի ավնիւ ժաշորքին իրան սհրոյն դէպի ֆրանսացի ավնիւ ժաշորվուրդը։ Ներկաները մէկ վայրկեան լռու Հատակը։

Յետոլ, խօսը առաւ Գ. Հրաչ Սարդիսեան, որ Ֆրանսերկն դեղեցիկ բանախօսունեամբ մբ, չիւ-չեց Ֆրանսացիներու եւ Հայերու դարաւոր բարե-կաժունի, Մեծ Պատերազմի հայկական քար դերը եւ այն դոհողունիւնները զոր յանձն առին Ֆրանսաբնակ կամ Սուրիոյ Լիբանանի Հայերը , ֆրանսաբնակ կամ Սուրիոյ Լիբանանի Հայերը փրանսական բանակին մէջ Թէ դիմադրական չար-ժումի ըննացցին։ Տուաւ Թուանչանները դինուո-բաղրուած, մեռան, դերի, դնդակահարուած մեր հայրենակիցներուն, որոնք իր մեծունիւնը վե բաղանող Ֆրանսան միչա կը նկատեն իրենց երկ-բորդ հայրենիչը։ առյ, խօսը առաւ Գ. Հրաչ Սարդիսհան, րորդ հայրենիջը։

Ծափերու մէջ բեմ ելաւ Պ. Այպէո Փըթի

Ծափերու մէջ բեմ ելաւ Պ. Ալպէս Փընքի և Նախ քանի հր իսսք իր եւ իր ընկերներու կրած հախ քանի մասին։ «Իրրեւ մարդ եւ համայնահար, ինծի համար բոլորը հաւասար են, առանց ցեղի կամ կրծեր խարունեան։ Մենք դոհ ենք Հայերեն, որ մեծ աշխատանք աարին մենք դոհ ենք Հայերեն, որ մեծ աշխատանք աարին մենք դոհ ենք Հայերեն, որ մեծ աշխատան ապարձ ունենայ իրենց»։ Վերջին խստողն էր Պ. Հրանդ Ակոնայեան որ, նաև պարդեց հայկական շարդերու չարժա ուիները, անցեալ չրջաններէն մինչեւ մեր օրևրը, եւ Թուրքերու հահւողական աշխատանքը՝ հայ կական Հարցեն հիմականապես ապատելու հա ժար։ «Թուրքերու հետևողական աշխատանքը՝ հայ հարանան Հարցեն հիմականապես ապատելու հա գեր հանականապես ապատելու հա բեր հանականապես արտանը։ Հարցեն հին իրենց ունեինք, որով, ուղեցին բեանչնումով լուծել կընդին հարատանը Հարցեն հեն իրենց նպատակին Հարհեր հինե կորան մարտել հուրել հեներ կորնել հայ առանինը՝ հայ ունենը՝ հեներ կորներ հանականապես հասել իրենց նպատակին Հայ ժողթակերնականապես հասել իրենց նպատակին Հայ ժողթակուրը հետևար կենսական այս իներերը»։

Մէջ ընդ մէջ եղան յաջող արտասանունիւններ

ՄԷջ ընդ մէջ հղան յաջող արտասանութիւններ եւ երգեր, խմրերգ Ալագհազ երդչախումրէն՝ դե-կավարութեամը Պ․ Առաջելճանի։

ՍԳԱՏՕՆԸ ՇԱՎԻԼԻ ՄԻՋ

Շավիլ.— Մեր գաղութեր այս տարի եւս, ինչ-աժէն տարի անխարի, տոնեց իր անհամար տարի

րամասնութիւն է։ րաժամունիւն է։

Այս առնիւ ցաւալի պարադայ մը — Այս տա
րի ժատուռը չկրցաւ ՀոգհՀանդիստի պաչաշնակատարադ ժատուցանել, ժեր ժեծ ժեռերներու յիչատակին, որովհետեւ Փարիդի եկեղեցիի վարչու ժիւնը, Հակառակ գրաւոր Թէ բերանացի այա օրուան առնիւ ջահանայ մը տրաժադրել։ Պատճառի ժասին չեմ իսօսիր։ Որ եւ է պատճառ արդարալի չէ, ժանաւանը, որ հարցը կը վերարերի ժէկ
ժիլիոն դոհերու։

ոն ղոհերու ։ Մեր դերիներն ալ ամէն օր հատիկ հատիկ կու սեր գրրոսրս ալ աս էս օր ռատրդ ռատրդ դու գան, ուրախացնելով իրենց պարագաները։ Դեռ գանի մը Հոգիներ ալ կր սպասուին։ Մադիենգ որ անոնջ ալ չուտով վերադառնան եւ ուրախացնեն ի-րենց սիրելիները։— Թղթակից

Սդահանդէսը փակելէ առաջ, նախագահը վեր հանեց դաղութին հաժերաչի ոդին, եւ կոչ ըրաւ, որ դուրսը մնացած հայրենակիցներն ալ միա -նան, ձեռը - ձեռքի աչխատելու համար։ Թորայիից

Թղթակից

ուորները ճամ դան ուչադրութիւն րրած էին որ դան մը չդնե բերանը, թեեւ ընկերացող դնդապետը դիտած էր որ հունդները կր կրծէ եւ այտերը կր չփէ։ Վերքին գնութեան պահուն, բժիչկը պատուհանին առջեւ տարաւ կայանաւորը, եւ երբ մատը անոր բերանը կր դնէր, Հիմլէր հածաւ սրուակին գլունը, յանկարծ ուչաթափ հղաւ եւ գետին փուուհանաւ։ Ամէն բան

իր մասին տեղեկունիւններ՝ յաքորդով։ Այս-տյես բոլոր հինվերական քրջերը անհետացան կաժ ձերբակալուեցան, եւ այժմ կը փնտռուի արտա-քին նախարարը, Ռիապեննրոփ։ Հիմլերի ձերբա-կալունեան եւ ջննունեա։ կայ էին երեք ռուս սպաներ:

en manamarka an manamarka kaka kaka kaka ar kaka ar kaka ar k *የԱՆԻ ՄԸ ՏՈ*ՂՈՎ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

26 ՐՉԻԼԻ ԴԱՀԼԻՃԻՆ աշխատաւորական ան դամները յանձն առին շարունակել իրենց պաշտօնը, մինչեւ որ իրենց յանորդները նշանակուին ։
Վարչապետը ստիպուած է առելի ջան 100 նոր նախարարներ, օդնականներ եւ պաշտօնատարներ
դանել:— Աշխատաւորականները կր չարունակեն
իրենց ընտրական պայքարը։ Որոշած են աստիճանաբար աղգայնացնել Անդլիոյ բոլոր հոլերը։ Գալով Լորտերու ժողովին, Մորիսըն յայտարարեց «ԵԹԷ անոնջ որ եւ է ծանր յիժարութիւն դործեն,
աւելի ծանր հետեւանջներ պիտի ստանան մեզմէ»։
Ուրիչ ժը ըսաւ — «Մենջ այս պայքարին մէջ կր
ժաններ ոչ ԹԷ պարզապէս ժեծամասնութիւն չահելու հաժար պահպանուրական կուսակցութիւնը։
ԱՒՍՏՐՈՑ այն մասերուն մէջ որ անդլիական

ԱԻՍՏՐԻՈՅ այն մասերուն մէջ որ անգլիական ԱԻՍՏՐԻՈՑ այն մասերուն մէջ որ անդլիական գրաւման տակ են, դինուորական իշխանունիւն հաստատուեցաւ մասերության իշկրանունիւն հաստատուեցաւ մառելալ Ալերանիրի կողմէ, օրենայիր, գործադիր եւ դատական բոլոր իրա ւասուհիւններով։ Յետոյ ամբողջ երկիրը պիտի կառավարուի միջարդային յանձնաժողովի մբ կողմէ, մասնակունեամբ Անգլիոր, Խ. Միու - հիանա, Մ. Նահանդներու եւ Ֆրանսայի, մինչեւ որ անկախ կառավարունիւն մա հաստատուի։ — Թրիեսնեի խնդիրը միջա առկախ կը մնայ։ Փինենի դատը հաշանարար պիտի սկսի Յունակ Անկէ առաջ ի բացակայունեան աիտի դատուի Մարսել Տէա, Վիչիի կառավարունեան աշխատանըի նախարարը։

or: Ի. ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆԻ ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Մայիս 15ի կիրակի օրը, Սալ Կավոյի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ մեր համակրելի երգչուհի Օր։ Ի. Պիւլպիւլեանի տարեկան երգտումներ։ Ար - ռեստասեր բազմունին մա լեցուցած էր արահըն ճայտադիրը կը բաղկանար հինդ մասերէ տուաջին երերը նուիրուած էին օտար հեղինակներու (Մոցարտ, Սատերօ, Կապոիչ Ֆուէ եւ Տոնիցէ ԹԹի), իսկ վերջին երկու բաժիններն ալ հայ երդահան հերու (Կոմիտաս, Պաոժեւեան, Վ. Սարդիսեան, Այեմչահ, Արա Սեւանեան, Բարխուղարեան եւ Սանդիայիան։

Մար հրդվուհիներուն իւրաքանչիւրը իր յատկանչական կողժերը ունի է Թորոսեանը հայրենի կարօտի արտայայտիչն է, Տիկին Արղուժեանը
օտար պատուաստներու, ռուսական կլիժային, հետեւաբար ռուսական ոճին ներկայացուցիչը «հեր
մեք։ Օր - Ալպանը, հեռու միկավայրերու այս իադերէն, իր ձայնը փոխորկ է, ապրու վապը մը,
իսկ Օր - Պիւլպելեանինն ալ՝ թէքնիք կատարելուժեան մը բարձրացած ձայնուկան ելեւէներու,
ձայնական խաղերու հրապուրիչ համադրուժիւն
մը։ Երդահանդէսին մէջ բացառիկ յարողուժիան
տուաւ Տոնիցէժժիի Air de la Folieի կոկորդային
րազմերանդ և չատ դժուարին ձայնական հմայջները։

հերը։

Երդահանդէսին մասնաւոր փայլ մը կուտար
օտար ուժերէ կազմուած ջառեակ մը։ Ասիկա իր
կախարդիչ ջօղը տարածեց մեծ Թախծանուչ ե
դանակներուն վրայ ու յափչտակուժեամը լսեցինջ
հարխուդարեանի եւ Սպենդիարեանի, Սայան
Նովայի րանաստեղծունեանց վրայ կերտած արեւելավառ դոյներու չլջանակէ մը դիտուած իրենց
ծեղինակունիւնները։ Երդահանդէսը իր ընդհա
նուր հանդամանքով նուրը էր եւ յայտադիրը կիրն
հաչակով մը կավմուած .— Հ. հ.

ՖՐԱՆՍ - ԲԱՆԱԿԻ ՀԱՑ ՆԱԽԿԻՆ ԿԱՄԱԻՈՐ ՃԻՆԵՍ - ԲԱՆԱԳՐ ՀԱՑ ԵԱՈԳՐԵ ԳԱՍԱՐՈՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ կը ծանուցանք ԹԵ բացած ընդունելուԹեան դրասենեակ ժը (Bureau d'Accueil) ուր պիտի դանեն աժեն աջակցուԹեւն, աղատագրուած հայ դերիները։ Հասցէ — 3! Rue St. Lazare, Paris (9): Բաց է առքեն օր ժամը 14.30—19: Métro: Notre Dame de Loreite, Trinité կամ Cadet: Կը ինդրուի հայրենակիցներէ այս ազդը տարածել իրենց չրջանակներուն ժէջ։

Ընկեր ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՈՒԶՈՒՆԵԱՆ Եւ ՕՐ . ՎԱՐ-ԴՈՒՀԻ ՄԻՐԶԱՅԵԱՆ, ամուսնացած, 19 Մայիս, 1945, Իսի - լէ - Մուլինօ։ Պսակադրութիւնը տեղի ունեցաւ Փարիզի Հայոց եկեղեցին։

«ՍԻՓԱՆ ԿՈՄԻՍԱՍ»Ի ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

«ՍԻՓԱՆ ԿՈՍԻՍԱՍՖԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Φարիզահայ կեանաք մէջ, հաղուադեւտ է հանդերդել ջասնամեայ կաղմ պերալունեան մը որ այնթան հռանդով կատարէ իր ստանձնած պարտականուները։

«Սիփան - Կոմիտատ» երդչակոում քր կր դորժունեունեանը։

«Սիփան - Կոմիտատ» երդչակոում քր իր դորժունեունեան ապարեկ քատրածել եւ վառ պահել հայ հրգը, նոյնիան տապարեկ քատրածել եւ վառ պահել հայ հրգը, նոյնիան տապը շերախանակներու մէջ։ «Ես ռաջի այժմու ծաւալը դժ բախտարաը հետրաւտ լունիւն չի տար, նոյնիան համատոտակի պարդեւու երդչակում գին կ դորժուներւնիւնը։

Գրծաւման շրջանին իսն, Երդչակումգին կէնարեն երհրատարդ հղահան՝ Գ Գուրդեն Այեմանի հետաարդ հորահան՝ Գ Գուրդեն Այեմանի հետաարդ արահան հրահանային դորժուներւնիւնը։

Պատհրագմի ընհացանատարան հետանանան և Այեմանի հետաարդ հրահանաի հրահասարդ հրահանաի հրահանանան և Այեմանի հետաարդ հրահանաի հրահանարունեան և Հեր ունարունեան կուներայեն այս ատենեւ։

Պատհրագմի ընհացանն այս ատենեւ։ Այս տարի, փեարուարին կաժանակը ինարաարդունելու։ Այս տարի, փեարուարին կրաա դումարել այր դորուարին կրաա դումարել այր դորուար են իրարարդաները։ Այստարդ փետարուարին կրաա դումարել այր դորուար հրահատարդ հրահարաարին համաանայն ընտրելու։ Այստարի, փեարուարին կրաա դումարել այր դորունել հրահարարին համաանայն ինչնակումերու։ Արստարդ փետարունել աեկի երկանա հրիարաարդունինան առաջեն դրենը հանարուներունել հրախարաններում հարաարդուները հրանար հրանար հրապանարի հրանարին հանարաները համար համարի հանարաններում հրանար իր արասանակուներ հանարանները հրանար իր հրարանաների հրանար իր հրարանարի հրանար հրանար հրանար հրանաներում հրանար ին հրանար իր հրարանարի հրանար հրանաի հրանար հրանար հանարի հրարանների հրանար ու մեկ մենը հրանայ յորնեցումերը հրանա արանների հրանար ին հրանանին հրանար ին հրանաի հրանար հրանաի հետարանների հրանար հանարի հանարումերի հրանարումերի հրանարումերի հրանարում հանի հրանարում հարարունեան հրանարում հրանան հրանարում հրանանի հետարանանի հրանանի հրանանի հրանանի հրանանի հրանանարում հրանանի հետարանար հրանարում հրանարում հրանանի հրանարում հրանարում հրանարում հրանարում հրանարում հրանարում հրա

իզբակից ատերը չարունակունցան մինչեւ դիչերը ուչ ատեն։ Ուրախալի էր որ խանդավառ եւ ընկերա-կան մԹնոլորար չարունակուեցաւ մինչեւ վերջը։ իզբակից

ՄԱՌԷՇԱԼ ՄՈՆԹԿՈՄԸՐԻ — Հռջակաւող «Մոնթի»ն — առջի օր Փարիզ Հասնելով , ընդունուհցաւ մեծ խանդավառութեամբ։ Երէկ Էնվալիտ
այցիեց եւ այս առթիւ զօր . ար Կօլ Կատուոյ Լէգէոնի Մեծ Խաչը յանձնեց իրեն։ Իրիկուան դէմ
շանդիսաւորապես բացաւ բրիտանական պատե բազմի ցուցահանդեսը Կռան Փալէի մէջ։ 200 ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ բացունցան Փարիզի մէջ,
պտուղ եւ բանչարիզեն ծախնվու Համար մատչելի
գինհրով։ Այս խանութները ուղղակի արտադրողներեն կը ստանան իրենց ապրանջը։
ԹՈԳԻՕՆ կը վառի ջանի մը օրէ ի վեր , իրրեւ
Հետեւանջ 550 վիթիարի օղանաւերու ոմ բակոծուբեան։ 4500 Թոն ռումբ ձղունցաւ քաղաջին կեղ բոնը։ Ռժբակոծուժիւնը, որ ամէնեն դաբժուբիկին
կը Համարուի , տեւնց մէկ ժամ 45 վայրկեսն։
2.500.000 ԳԵՐԻՆԵՐ ԵՒ ԱԶՍՈՐԱԿԱՆԵՐ , ո-ՄԱՌԷՇԱԼ ՄՈՆԹԿՈՄԸՐԻ

2.500.000 ԳԵՐԻՆԵՐ ԵՒ ԱԿՍՈՐԱԿԱՆԵՐ, ոըրնը ռուսական գրաւման տակ են (Գերմանիա եւ
այլուր), իրենց տեղերը փոխադրելու համար, համաձայնութիւն մր կնջունցաւ արեւմտեան Դայնակիցներուն եւ Խորհրդային Իլխանութեանց միջեւ։
3ԿԵՍՆՍ ԹԻԱՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ դատապարտուհցաւ Ռոպէս Սիւէլ, որ 431 միլիոն ֆրանը չահած
էր, առեւտուր ընելով Գերմաններուն հետ։

Nuit des Arméniens de France. Salle Pleyelh ute 9U.PU.ZU.T.LU

Կարժակերպուաց. Institut Arméniene կողմել, Հովանաւորութեանը կրթական նախարարաբենանը, Մայիս 26ին, ժամը 10էն մինչեւ առաւշու

Le Gérant: H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damanne. 13

orum-bra-

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

17, Rue Damesme - PARIS (13°)

Dimanche 27 Mai

1945

49. 8110h - 160 Année Nº 4412-ban promi phi 41

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր

ԾՆՈՒՆԴ ԵՒ ԿՆՈՒՆՔ

- Նորե՞ն Մայիս 28։ Աշխարհադղորդ պատե թազմ , ջախջախիչ յազժանակ Դաչնակիցներու և մասնաւորապես Խորհրդային Միուժեան , անհեսո րին դոհողունիւններով ...

ተከተ ሥህተራ

րին գոհողութիւններով...

ձիչը ատոր համար։ Ողջո՛յն յազժանակին և մինւհոյն ատեն Մայիս 28ի։

Ի վերջոյ, ի՞նչ է այս տարեղարձը, եթե ու ոգեկոչումը օրհասական պայջարի մը, որ յանդեցաւ ափ մը հող ձարելու անտեր ժողովուրդին։

Բանգէտ մարդիկ ինչ հնարջ ալ փորձեն ան տեսելու, հեփնելու կամ տեղծվութու համար Հայաստանի հանրապետուժենն հիմնարկեջը, բան մը չեն չահիր։ Պարզապես պորեն պղտորած կ՚ըլլան,

տանի հանրապետու թեան հիմնարկերը, բան հրչեն չահիր։ Պարզապես արիւն պզտորած կ՛րլլան,
եւ ուրիչ ոչինչ։
Մեզի համար կողմնակի մանրամասնութիւններ են «պատահմունըը», «դեպքերու դասաւորումը», այս կամ այն անցուղարձն ու պարադան։
Նորեն կարդացեր, պրոսեցեր, ուսումնասի-

մը», այս կամ այն անցուղարձն ու պարադան։ Նորեն կարդացեր, պրպտեցեր, ուսումնասի բեցեր, ուսումնասի բեցեր, ուսումնասի ու կերեր փոխացերի, ուսումնասի ուսկերիծ փոխացին,— պիտի չկրնար շերբել ան վիճելի, թրաինրով եւ արիւնով նուիրադործուած քրականութիւնը.—

1918 Մայիսին, եւ մասնաւորապես 22—26, այս ժողովուրդին դաւակներ կունական շրջանի մի մեջ, եւ կրցան կեցնել թեշնանին Երեւանի դուռ և ներուն առջեւ.

« իսկայնել հեշնասնին երեւանի կորուն և իսկայան առջեւ.

աստուր ու անտեղ հարազատություլ, պարեսաւոր -ման դժոխային կացութիւն, հաղորդակցութեան ողբալի միջոցներ, ոչ մի տեղից ոչ մի միսիթարա-կան, յուսատու ձայն․․․ բոլոր դուռները գոց եւ "Ո՞ր ուժերով, այս ամեհի դոլամարաը։

. Որ ուժերով, այս ասեւ դեր դուասարուը։

Իրագեկներ, ականատես վկաներ եւ ռաղմիկհեր հայկական բանակին Թիւր կր հաշուհն 10.200

—12.000 հողի, 16 Թնդանօբներով եւ դարմանա
դան գէնչերով . իսկ Թրչական բանակը՝ 35.000,

արհեստով գինուոր, օժտուած կանոնաւոր բանակի մր հզօր սպառարինութիւններով է։

սարտակոչը, --- ՀԾ առ կատ ազատաւթյուն --դորդեր պալաշանապես
--- « Թուրքերը հրեք օրուան կռիւներից յետոյ
ջարդուած են եւ նահանջում են հապնհարում են նրրանց։ Ոգեւորութիւնը անհրեւակայելի է»։

Ի՞նչպես կազմուած էր այս յաղծական բանակը։ Բոլորն ալ ֆէտայինե՞ր էին, կամ մաջնակցական «մավզէրիստծնե՞ր։

Սխափեցե՛ջ, ա՛յ մարդիկ, եւ այս ժողովուրդին պատիւը մի չփոժէջ ձեր մետասաներորը ժաձու հնաստունիան հետ։

Այդ 10—12.000 ուժը կը բաղկանար ժողովուրդին բոլոր խաւերէն։ Հոն էին դաշնակցականը,
Հնչպետնը հորութուրը ինչն էր որ կը կոուէր,
յարպանը հրաւիրելով Թչնաժին անպան։

Ձեր մէջին ո՞վ պիտի համարձակեր գլանալ
այդ յարդանը։ Կծկուիլ, ծամծմել, խեղաժիւրել
բոցավառ, արիւնապանը վաստակը — ափ մը Հող։

այդ դարդասը։ Գովուրլ, սասոսել, րավաթրերով եղյախ չող մը՝ համատահա վաստակը — ափ մը հող։ մը։ Յենակէտ։ Խարիսխ։ Եւ, ինչո՞ւ չէ, մեկնա-կէտ — չուկէտ — նոյնիսկ այս օրուան համար...

կետ — չուկետ — Նոյնիսկ այս օրուան համար...
Շատ ու չատ դարեւ անոնց որ չեն գիտեր կամ
անդիտանալ կը ձեւացնեն...
Հայաստան - երական ծնաւ 1918 Մայիս
28ին, մսուրի մը մէջ, անօնի ծարաւ, նշուատ ու
անտեր, բայց խիղախ եւ տոկուն։
Հացիւ երևուն ամսու, հախան 1920 Դեկտ.
2ին յանձնունցաւ նոր դայհակի մը, եւ այսօր 24
տարևկան երիտասարդ մըն է, յեղափոխական, առոյգ եւ խողարմնալից։ ուսյգ եւ խոստոննալից:

:Ո°ւր է տեսնուած փառաբանել կնունքը եւ ուրանալ ծնունդը։ Ծափահարել 24 տարեկան պա-տանին եւ մոռնալ անոր երեսուն ամոռան տաժանելի երկունքը։

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

- C. C. P. Paris 1678-63 Tél. : GOB. 15-70 -

կիրակի 27 Մայիս

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

... 18-60 SUPBHUTTEPL ՁԻՆՈՒՈՐ ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԷՎ

Դամասկոսէն կր հեռագրեն Մայիս 25 թուա-Դամասկոսեն կր հեռագրեն Մային 25 թուականով — Երեսփ - Ժողովը այսօր օրչնք մը ջուէարկեց որուն համաձայն պիտի դինուորագրուին
18էն 60 տարեկան Սուրիացիները։ Ժողովը ջուէարկեց նաև 13 միլիոն ֆրանչի վարկ մը, 5000
նոր ոստիկան գինուորներ հաւաջելու համար։ Ժողովը նիստերը յեսաձգեց մինչեւ Մայիս 31։

Դարձևալ Դամասկոսէն հասած հեռադրի մը

Հարասալ բասասպրույս շատած Հառադիքը հերենց ընտանիչիները հրաւիրունցան հեռանալ իրենց տուներէն եւ առժամապէս տեղաւմրուիլ գօրանոց-

Elipar 152:

արուներեր եւ առժամապես տեղաւորությ գօրասոցներու մէջ։

ՁՀնք բռնելու ընդունակ բոլոր Սուգիացիները
պարտաւոր են արձանագրուել ոստիկանութեան
տոսարներուն մէջ, իբրեւ աղդային պաշակ։ Սուբիա վճռած է ամէն դնով պաշտպանել իր անկախութիւնը։ Սուբիացիները անձկութեաժեր կը սպասեն Միացեալ Ազգերու պատասխանին, Լիբանան այ
ձեռնարկած է աղդային բանակ մբ կազմելու։
Մօտաւոր Արևւելջի անդլիացի կուսակայը,
զօր. ՓԷյՏէթ Սուբիա - Լիբանան գնաց, տեղին
վրայ ուսումնասիրելու համար կայութիւնը։
Լոնտոնի թերթերը լարուած ուշադրութեամ ա
կը հետևւին անդուգարձին, թեկարիլով որ ելջ
մբ գանուի եւ արագ համաձայնութեւն մբ կնչուի
հրանացի եւ Սուբիա-Լիբանան կութեան որ
անուտարում է Ազգերյ են պատահացի ու
Մինչ այս մինչ այն, բանաձայնութենները կը
պարունակուին։ Նոր դէպջեր չեն պատահան, դայց
տնտեսական կեանջը խանդարուած է Պէյրութե,
Հայեպի, Դամասկոսի եւ ուրիչ ջաղաջներու մէջ։
Ուսանողները կը չարունակեն ցոյցեր կատարել։

8500 թոն ռումբ Թոքիոյի վrայ

Ինչպէս կ՝երեւայ, Թոջիօն ալ Պերլինի Հակա-տագիր պիտի ունենայ։ Երկու օրուան մէջ 8500 Թոն ռումը ձգուեցաւ Ճափոնի մայրաջաղաջին Լրայ, կրակ եւ աւեր ցանելով Ճափոնի մայրա -ջաղաջին մէջ որ ունի եօթքը միլիոն ընակիչ։

արտանին մեն որ ունի հօնը միլիոն ընակին։
Հարիւր Հազարարուոր հրձիդ ռումիսի հետովհետե կարև
այր արտանին ջաղաքին կերորնը եւ ուրիչ կարեոր մասեր։ Այսքան ահարկու օղարշաւ տեսնուած
չեր Ծայր. Արհւելքի մեն։ Ուրրան օր 500 մին հարի օգանաւեր, առյի օրն ալ 550 «Թուրւն բերդեր» կրակ տեղացին։ Թոջիօ չունենալով Պերլինի
տարի օգանաւեր հային։ Թոջիօ չունենալով Պերլինի
տորբերկրեայ Թաքստոցները եւ ուրիչ պատասար
ըսններ, այս ոմ բակոծունիւնները տւելի ահաւոր հետեւանքներ կունենան։ Բոցեր տես նուած են երևք - չորս ջառակուսի մղոն տարածուԹեան վրայ, կայս. պայատեն մինչեւ հարտարապործական կեղուններ։ Արդեն իսն վառած ոչընչացած է 40 ջառ. մղոն տարածու-Թեն։ Ճափոնական զեկոյցն ալ կը խոստովանի Թե Թչնաժին
դերակչոււնիւն կը վայնել իր անսպառ ուժերով։
Կիսուն է Մոսկուա, ապահովութիւն առանալու
Հաժար Թե և. Միունիւնը պիտի պահէ իր չեզոջունիւնը։ Չինանասան ալ պատուիրակ մը դրկելով
օգնուԹիւն պիտի խնդրէ։

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԻ ԵՒ ՀԱՐՍՏԱՑՄԱՆ ՏՈՒՐՔԸ

Տրուած տեղեկութեանց համաձայն, տուրջի պիտի ենթարկուի 300.000 ֆրանջեն վեր հղած դրամազլուկը, 100.000 ֆրանջ ըեղչելով իւրա - ջանչիւր դաւկի համար։ Հաշիւները պիտի դլլան համաձայն ժառանդութեան տուրջի կանոններուն։ Այր եւ կին առանձին պիտի վճարեն, համաձայն իրենց բաժնին։ Սակը պիտի ըլլայ 5 առ հարիւր, 300.000—500.000 ֆրանջի համար, 7 առ հարիւր, 500.000չն մէկ միլիոնի համար, 10 առ հարիւր՝ 1—2 միլիոնի, 12 առ հարիւր 2—5 միլիոնի, 15 առ հարիւր 5—10 միլիոնի, 18 առ հարիւր 10—20 միլիոնի, 25 առ հարիւր 20—50 միլիոնի և 30 առ հարիւր առև հարիւր 5—10 միլիոնի, 14 առ հարիւր 10—20 միլիոնի, 25 առ հարիւր 20—50 միլիոնի և 30 առ հարիւր առևի մեծ դումարներու համար։

ሁሉ Կበተብተሆ **ትተ**ህቶ… ' (Zmaneud Sp. (Twimbuhuh Unmuntipta)

... Կոիւն սկուհց — անողոք ու գոո։ Մծնք դաշտումն էինք։ Ձիւնոտ լեռներէն Ցարձավւում էին նրանք — բիքրաւոր, Մերթ լետ նահանջում մեր խիստ գրոհից , Մեր նուսջ անցնում վոհմակներով նոր — Ու դախչում էին, ու գալիս նորից։

Եւ ընկնում էին նրանք շարէ շար,
Մոնչում էին գազանների պէս ։
Բայց խիտ, անոստնում շարքերով վարար
Շարժըւում էին նրանք դէպ ի մեզ։
Ամեն ինչ յանկարծ խառնւեց իրար,
Եւ աուինամարտն ահա սկսւեց ։

Մենք գրկում էինք եւ զանգւում իրար, Սուինի զարկով գլորում գհտին, վագրերի նման խորամանկ ու չար, Ապրոլու հսկայ ծարաւով յհտին՝ Մեոցնում էինք — ապրելու համար, — Եւ կսւում էինք, եւ կուում էին:

Եւ չ բնք յիջում այլիւս ոչինչ, Եւ չ բիտերեք ի՛նչ եինք անում։ Եւ շատերն էին ընկնում մեզանից Եւ տոքերի տակ մեր անշնչանում։ Չէինք տարբերւում վայրի գազանից Ահի եւ արեան այդ խառնարանում տորու արգա այգ ի կախոտում էինք ընկերների դին, Հնկերների դին դիրք էինք անում։ Ու վատնում էինք նիգերս յետին Անհասկնալի տագնապով անհուն։ Եւ չգիտեինք, հե. չգիտեին

ԹԷ յորձանքը սեւ մեզ ո՞ւր է տանում:

ԵՂԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑ

Հայաստանի մոգատաբութիւնը...

երար մի անցնիջ. պարզապէս պատմունիւն։ «Նիանորջ Հէրբլա», որ ամէն օր կ՝արտատպէ 25 և 50 տարի առաջ իր եւրոպական ապադրունեան ու չդ տարր առաչ ըր ուրոպացաս տպարբության մել արձանագրուած կարհւոր դեպքերը, երեկ-ուան Թիւին մեն հրատարակած էր հետևոհալ պատմական իրողութերւնները... 1920 Մայիս 25...- Նախադահ Ուիլորն ինդրեց իսորհրդարանեն լիազորել Մ. Նահանրերը որ ըն-

իսորքիդարանչև լրազօրոլ () - Շառասկարը որ ըր-դունին Հայաստանի հոգատարութիւնը։ --- Մեծ միթինկներ տեղի կ՚ունենան Թուրջիոյ մէք, հայտութեան դաչնագրին դէմ որ Յոյներուն կը ձղէ Թրակիան , խորբնեն եւ Ռզմիրը։ make management and the second

-րդե-ի դէժ ապա-ովադրունեան վաւերադրին վրայ։ Պիտի գեղչուին դրաւադրունեան պարտջե-րը (իփոթէք)։

բալով պատերազմի ատեն դիզուած Հարս տութեանց, տուրջի պիտի ենթարկուին բոլորը ,
անհատ թե ընկերութեւն կամ բարոյական անձնաւորութեւն։ Հարստացումը պիտի հայուեն դանելով տարրերութեւնը բուն ընտանեկան ստաց ուտծջին եւ պատերազմեն ի վեր դիզուած հարրստութեան։ Սկղբնական ստացուածչին մէջ պիտի
Հաջուեն պատերազմեն առացուածչին մեջ պիտի Հաաչունն պատորացան ատես ըրկան առեջը դաս ժառաանգութիւն տոնուած գուժարները։ Տուրջը կրինապես յառաջատուական պիտի ըլլայ, հիմ - նուհրով թե չահուն վրայ եւ այդ չահուն եւ սկրդբեական հարստութնան հետ նդած առ հարիւր հաժեմատութնան վրայ։ Այսպես, 100.000—200.000 ֆրանջի հարստացման տուրջը պիտի ըլլայ 4 առ հարիւր, եթե չահը 100 առ հարիւր է, իսկ 25 առ հարիւր, եթե չահը 100 առ հարիւր է եւն.:

« ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԷՆԷՆ ԱՏԵԼԻ ՄԱՐԴԸ »

Լոնտոնի ԹերԹերը այսպէս կը կոչեն Հիմլէ-րը, որուն յանդուգն անձնասպանուԹիւնը հաղոր-դեր էինջ երէկ։

Հիմլեր Հիթլերի, Կեօրինկի եւ Կեօպելսի հետ Հրույթը Հրթույթը, Վջորրայը ու Վջոլյար հատ կազմած էր հռապիտութնիւն մը որ Նացի Գերմա-նիոյ վրայ կ'իշիչը 1933էն ի վեր։ Հագիւ 45 տա-րհկան, սահմանուած էր ազարակապան ըլլալու , Միւնիիի համալսարանը աւարտելէ վերջ։ Երբ Նացի կուսակցութնեան միացաւ 1945ին, իր Տակա-տադիրն ալ փոխուեցաւ։ Շաջորդ տարին նշանակտագիրն ալ փոխունցաւ։ Ցաջորդ տարին նչանակունցաւ ջարոզուժեանց տնօրէն եւ այդ պաշտօնը
վարեց չորս տարի։ Նոյն տարին ընտրունցաւ իորհրդարանի անդամ։ Երբ Հիթլեր իշխանուժեան
դլուի անցաւ, այլեւս համգան բացուած էր իր առչեւ։ Շուտով դարձաւ վարիչը դերման գաղտնի
ոստիկանուժեան,— ԿէսԹափոյին, որ աշխարհի
ոստիկանուժեան,— ԿէսԹափոյին, որ աշխարհի
կը համարուի։ 1936ին նրանակուհցաւ դերադոյն
պետը այդ հաստատուժեան, դոր արադօրէն վերածեց Նացի կազմակնորութեան ամենն հրա ենց իար ներջին նախարար նշանակուհցաւ 1943
օգոստոս Հիին, իր ափին մէջ կեդրոնացուց ոստի
կանուժիւնը, բատնել կեչթոնացուց ոստի
կարակիրպուժիւնը և Լեպիոյ դարձաւհրանանարար
սարդութեւնը ևւ ի վերջոյ դարձաւհրամանարար
այնջան զօրացաւ որ արտաջին աշխարհին կողմե

(Շարունակութիւնը կարդալ Դ․ էջ)

ուրթ թուրորը

Անհաշատնելու բնազգեն մգուած։

Անհաշատ կան բանակեր կարմակերպուած, պետական բանակեր եւ արկյացիով կարմուսծ անկանոն գրահուած անկանոն արտական բանական կարական կարակ կ՝ իչխեր ամէն կողմ : Կուկկասեան Տակատի ռուս դինուորներն ալ իրենց կարգին կր փուժային«դէպի տուն»՝ օր առաջ համնելու եւ հողերու ազդայնացումէն իրենց բաժինն ստանալու համար։ Մեր կովկասեան հարեւաններէն մէկը, Թուրջերուն ցեղակից, բացե ի բաց ժշնամական դիրջ բռնած էր ժնգի դէմ, միւսը տիրալիր կապեր հաստատած՝ գեր ժշնամինն եւ անոր տեւտոն դաշնակիցին հա, իր բախտին ձգած էր ժրջական Տակատը, որուն դէմ յանդիման կր իրիղախեր հայկական բռունցջը, միս մինակ։

միս միսակ։
ԱՏա՝ այդ պայմաններուն տակ է որ 1918ի մայիսեան բախտորոշ օրերուն հայկական դերցաբե հերգուներն րականագրեց հաջ Արարանի, Ղարաքիլիսէի եւ Սարդարսպատի հերթոսամարտները, որոնց մէջ Թափուած հայկական սուրբ արինչն ծնաւ Մայիս 28ը։ Ծնունդ՝ ահաւոր եւ անպատմեր երկունչ հարկանական կրիչ։

եւ անպատժելի երկունքե ժր վերք։

Մեծ Եղեռնով ոչնչացժան դուռը հասած չայութիւնը Հայաստանի Հանրապետութեան հռչափուժով վերածնաւ, նոր չունչ ու կենդանութեան հռչափուժով վերածնաւ, նոր չունչ ու կենդանութեւն ատացաւ։ Յուսարեկ սրտերը յոյսով լեցունցան անար անակնկայօրէն նոր անպարէզ բացուեցաւ։
Սահմանկն ասդին՝ անտպատներու եւ տարագրութեան համ բաներու սրտերուն վեջ լոյսի հրաչադեղ ճառա գայթենի ծաղեցան։ Այդջան արիւնի եւ տուրագրուժենին հողոպրած Հայաստան հում հայ հայ և կրան դրել «Հայաստանի Հանրապետութեւն»։ Այդ հոգաման է որ մինչնւ ապաօր — ա՛յնջան ներ սահժաններով — կը կացներ կորիգը ապաղայ մեծ Հայաստանի, որ անպայման կորիգը ապարանան, իր մեջ ընդունելու համար չորս հովերուն տարադնուած հայութեւնը։ Լ

արիտի իրականանայ, իր մէջ ընդունելու Հայար բորս Հովերուն ամառան պետական անկախ կետնը։ Լ

Երեսուն ամառան պետական անկախ կետնը,
պետունեան կանաչ սեղաններուն ասշիւ Հայասատի յատկացուած անուր, Հայաստանի Հայասատաի յատկացուած անուր, Հայաստանի Հայասատաի յատկացուած անուր, Հայաստանի Հայասատաի յատկացուած անուր, Հայաստանի Հանրա
արտանի յատիացուած անուր, Հայաստանի հանրա
արտանի յատիաւան եւ հիշտ օտար
բուսականերու առնեւ վիդ ծռած Հայունեան Հաչակել տուին աղատունեան անրաւ բարիջները ։
Ծնորհիւ Մայիս 28ով ստեղծուած և և հիշտ օտար
յունին դատապարտուած ըլրայու մոայնունիւնը։
Հայաստանի կորիզը՝ որ ստեղծուած էր արդեն այդ նրա
ատնի կորիզը՝ որ ստեղծուած էր արդեն այդ նրա
ատնի կորիզը՝ որ ստեղծուած էր արդեն այդ նրա
նատնաչափ մը Հող չաւելցուցին Դաչնակցական
կառավարունեան նողած ժառանդին վրայ։ Ուրախալի է սակայն տեսնել խաղաղ վերևլըը ևրկրի
Հայ ժողովուրդին ևւ վերաչինունիւնը իր աւհրուած Հայրինիցի մեծ մասին խորհրդային վար Ապատունեան եւ անկախունեան դաղափարը,

Ապատունեան եւ անկախունեան դաղափարը,

չաձեւին տակ։ Ազատութեան եւ անկախութեան գաղափարը, որ Հեռաւոր հրազ մը կը թուէր 1918էն առաջ,

กุกลุษก ธกุกภุคษบุษษ

իՄԲ .... Պուէնոս Այրեսի «Արարատ»ը, որ կը հրատարակուի խմրագրութեամր Գարեգին արք Խաչատրծանի, իրրեւ օրկան Հարաւ Ամերիկայի առաջնորդութեան, «Մայիսհան Յուշք եւ Խոհք» խորագրին տակ, հետեւհալ խորհրդածութիւնները կ՝ընէ Մայիս 28ի մասին։ Լեզուն եւ ոճը այնքան օսուն են որ, աւելորդ պիտի ըլլար հարցնել հե -

ՄԱՅԻՍ Հ8.— Պոստո°ւմ մը յօնջերու.— այդ՝ ուրացումն ու անարգանջը պիտի ըլլար Հայաս -տանեայց Ոգիին՝ մարտիրոսական եւ դիւյադնա-կան միանգամայն։ Անպարտելի Ոդին ազատու -

կան միանդամայն։ Անպարտելի Ողին ազատուԹեան ։

Ուրանալ պատմուԹի՞ւնը, մեր պատմուԹեան ՝
Հենջ վարանիր ըսել՝ փառաւոր մեկ էր՞ջը։ Ո՞ր յանդուգն ձեռջ կարող է սրրել զայն։ Վեցդարհան դերուԹեն մը եւ սահմանագրական վրիպած փորգ ձէ մր յետոյ մեր աղատապրական արևականը էլ՞ այն պարծանջը Ազդին լրութեան։ Ի՞նչ փոյթ թէ ի՞նչ կերորվ եւ որու ձեռջով չահուած։ Բայց այր կերպը, մերջապէս, կամ անոր արդեւնջը արդարուԹեանը Հէ՞ր, եւ այդ ձեռջով չահուած։ Բայց այդ կարութեւնը՝ բունաբարուած, որ ահա կը վեր դառացուի հայութեան հաւաբական անձնաւորու Թեան, Հայաստանեայց Ողւոյն յաղթանակով։ Ո՞ղ չվկայեց այս պատմական հրողութեւնւ Ո՞ր Հայկի որդի եւ Վարդանանց սերունդ իածաւ երեջ իր չրթեները խանձող մաղձի մը ներհոսումով, երբ նշանակն այդ յաղթանակին, նռագոյնը, ծածանեցաւ բռնաւոր մայրաջաղաջին իսկ պողոտած և իրչ մանդամ, իր հռանդին մէջ անդուսա՝ որ ապա ուական մականն անող ուսիդին մէջ անդուսա՝ որ ապա ուսիչ մանդամ, իր հռանդին մէջ անդուսա՝ որ ապա ուական մականն անով։ Ո՞ր Արմէնեան սիրտ չուսեցան անոր դուարթ հովթիրումներով, եւ ո՞ր Հայկադեան հոգի չդինովյաւ անոր մեկանոյչ մեղինիրով։

ՄԱՅԻՍ 28.— որ բեթաւ մեղի նորաստեղծ Հայ-

Հայկադեան Հոդի չպրուդցա.

ՄԱՑԻՍ 28.— որ բերաւ մեղի նորաստեղծ Հայրենիք մը՝ մեր Հինաւուրց երիցս «Թչուառ ու անտեր Հայրենիք մը՝ մեր Հիութիմ։ Հայրենիջ մը իր խորհրդանիչով՝ որ Եռագոյնն եղաւ Ազգին նուիրա գործող կամ չով՝ այն հերաւանիչը բարոյական յաղ-Թանակի մը՝ գոր վեցգարեան չղթայական արժուհ «ՄՈՒՆՋԸ» տարաւ առիւծի մոնչիւնով եւ արժուհ են հերու ԹափաՀարումով:

45Stpnr

Մայիս 28, մեր Մայիսը ծիծղուն եւ աւև Սայիս ՀՕ, սեր՝ Սայիսի օրօղուն եւ աւտա-հեր , հիմնաջարն է անխախա եւ անխորտակելի , որուն վրայ կառուցուած է եւ կր կառուցուն՝ Հը րաչալի յարունեսանբ մը՝ մեր նոր հայրենկեը , ներկայ Հայաստանը, Նոյեմբերեան խորհրդայ -նարոմէն առաջ եւ յնտոյ։ Կառուցում՝ մինւնոյն առեղծագործ ու չինարար ողևով՝ որ Հայունն է իր օրօրոցէն սկսած

մարմին առաւ Մայիս 28ին եւ մինչեւ այսօր այ հարմին առաւ Մայիս 28ին եւ մինչեւ այսօր այ հարսիուած կր մնայ բոլոր ազատատենչ ու Հայ-բենաբազմ Հայերու սրաին խորը։ Այսօր, Անկախութեան տարեղարձին առթեւ այն Հազարաւոր անծանօթ մարտիկներն ու Հե-րոսները, որոնք իրենց կետևքը գոհեցին եւ գիւ-ցաղնօրէն նահատակուհցան Ազատութեան աուրբ սեղանին վրայ, որպեսզի այս ժողովուրդը դվուխը դնելիք չերա մր Հոր ունենայ այս անցաւոր աչ -խարհի երեսին։ Անոնց արիւնր ի դուր չհոսեցաւ։ Վկայ՝ Մա-

դնելին չերա մը հոգ ուսեսայ այս ասցարեին երեսին։
Անոնց արիւնը ի դուց չհոսեցաւ ։ Վկայ՝ Մայիս 28ի չնորհիւ կերտուած ներկայ Հայաստանը,
որում կը յառին ի սփիւռս աշխարհի ցրուած տարադիր հայունեսան աչջերը, այն հաստատ հաւատըուն կր յառին անչջերը, այն հաստատ հաւատըուն կր դաղքականի տառապանջները։
Մեր հաւատըը աժուր է մանաւանդ անոր համար որ, հարիւր հաղարաւոր հայ դինուորներու
արիւնն ալ իառնուեցաւ Մեծ Յաղքանակի կուիւներուն մէջ, բոլոր ճակատներուն վրայ, ի ինորիր
արդարունեան եւ աղատունեսա՝ ՀԻԱՆՏ » ՍԱՍՈՒԷԼ

RUPPHHAME

Արեւ կուգայ մեր լեռներէն, մեր գետերէն, Եւ անոր սուրբ ճառագայթին մէջէն ոսկի Աշխարհն Հայոց կը տեսլանայ աստուածօրէն, Ու հայկական եկեղեցին կը բռընկի։ ար հայդական օգողծցրա գը բոլադր։ Անյիշատակ ու բազմաթիւ մեր սուրբերուն , Լուսահըրաշ Առաւօտին ճամբուն վբրայ Ծարականի մը կը ծաղկին վարդերն անհուն ... Արեւ կուզայ թռչուններէն․ արեւ կուզայ Ծաղիկներէն․ արե՛ւ սրպէն Շնորհալիի, Եւ ցորենին որաներէն, որոնց ոսկեայ Օրհնութեան մեջ Հայոց աշխարհը կ'երեւի... եւ հայկական Եկեղեցին իր խորանով Շուշանաթոյր ոսկի պարտեզ մրն է կարծես, Եւ հայկական հկեղեցին սիրտն է գինով, Աստուծոյ սիրտը համօրէն լուսահանդէս ... Ամէն քարէ կը բխի լոյսն արհգակին, Եւ այդ լոյսին կ^հորթայ հղնիկը ծարաւի Նաւի մր պէս խաղաղ ծովի մը ափունքին Անիի ջինջ կաթողիկեն կը յայտնւի․․․․ եւ այդ ծովին կ'հրթան գհահրը մբրրկոտ, Որոնց պոտոր ջուրերուն մէջ հեծեծագին, Որոնց լացող ուռիներուն այնքա՛ն կարօտ՝ Արտասուած է անմահաշունչ Նարեկացին ... Արհ'ւ կուգայ սօսիներէն, կուգայ արհ'ւ Եղեգներէն, արհ'ւ սրտեն այծհամներուն, Որոնց կուրծքին մէջ ահա' նետն է ակներեւ, Ու ճշմարիտ է, ամէն ինչ է շողշողուն ... Եւ ճշմարիտն է խորհուրդով յաւհրժական Արհ՜ւ կուզայ հողին գաղտնի հրակներէն, Եւ ամէն խօսք իր աղօթքո՜վ է շարական Լուսադրի՜ւր է Աստուծոյ սիրտը համօրէն... Արհ՛ւ կուգայ մեր լեռներէն, մեր գետերեն, Եւ անոր սուրբ նառագայթին մէջէն ոսկի Հայոց երկիրը, յարուցեալ աստուածօրէն, Խորհրդավառ ջահի մը պէս կը բռընկի ...

ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹ

ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՀԱՆՋԸ

Կետները կոիւ է, գոյունեան կոիւ ոչ միայն անհամներու, այլ եւ ամբողջ աղդերու համար։ Այնպես ինչպես անհատը ցանկանում է ունենալ իր առունն ու օջանը, իր սեփական ընտանիքն ու յարկը, նոյնպես եւ աղդերը կամենում են ունենայ երենց սեփական տունն ու հայրենկքը։ Սա առած է, անվենելի, անժիսոելի երեւոյն։ Քանի գոյունիւն որևն կունենան աղդեր առանց հայրենկքը, աչ խարհիս վրայ իսկական խաղաղունիւն դոյունիւն ունենալ չէ կարող ։
Հայրենաղուրի ժողովուրդներից մէկն է Թըրգահայր։

உய பெர் ந

գահայը։
Պատմում են իրրեւ եղելութիւն հետեւհայ
ղեպքը — 1918ի վերջերն երբ հայ պատգամաւո բութիւնը Հայաստանից գնացել էր Գ. Պոլիս հաչտութեան դաչինը կռելու Թուրքեի հետ Սարդաբապատի նչանաւոր յաղթութիւնից յետոյ — Էնվեր պեյը բոլոր աղգերի, Վրացիներու, Անդրբե Հանցիների ներկայացուցիչների առջեւ յայպարաում է . porcel to

« Ես պէտք է ստանայի իմ կառավարու — « Ես պէտք է ստանայի իմ կառավարու - թիւնից ամենամեծ շքանշանը, սակայն այդ ինձ չյաջողուեց, որովհետեւ ինձ վրայ դրած պարտականութիւնը ես լիովին կատարել՝ չկարողացայ։ Ես ոչնչացրի Տանկահայութիւնը, ջնջեցի աշխարհի երևսից Տանկա- Հայաստանի խնդիրը, բայց ոչընչացնել կովկասահայութիւնը ինձ չյաջողուեց, որպեսզի Հայութեան անունն էլ և սպառ ջնջուած լիներ ազգերի ցուցակից... Ահա թէ ինչու ես չստացայ ինձ խոստացուած շքանշանը»։

Տեսնում էր հնչական սահու եւ անտասահառ

Տեսնում էջ ինչպիսի լպիրը եւ անպատկառ յայտարարութիւն եւ այն էլ իապապութեան դա -չինջը կռելու ժամին Հայ պատդամաւորների ներ-

շինջը կռևլու ժամին Հայ պատդամաւորների ներ-կայութեամը ...
Ենվեր պեյր ձիչղ է, չստացաւ իր կառավարու-թեւնից պատուոյ նչանն իր կուրծքը զարդարելու Համար, ստկայն ստացաւ Հայ ժողովուրդի ազնիւ զաւակներից մէկի դաչոյնը իր անարգ կրծջին , որի հարուածով վերջ տրուեց նրա դարչելի կեան-ջին։ Եւ հեռու Բուխարայի անապատներում այն Հայակեր դազանը սատակեցաւ եւ նրա դերեցմա -նի տեղն անդամ չկայ, ու նրա դարչելի մարմինը, նրա դէչը մարդագայլերին կերակուղ եղլաւ։ Սա Հայոց արդարադատ Աստուծոլ, Հայոց Նեմեդի -ռայի արդար Հատուցումն էր..,

Հայոց արդարադատ Աստուծոյ, Հայոց Նեմեգիդայի արդար հատուցումն էր...
Եւ Թող նրա հայակեր ու ստոր հողին աւելի
դայարուի ու տառապի դժոխքի կրակներում ,
նա Տաձկահայունիւնն եւս չկարողաաւ ոչնչացնել, ինչպես եւ Ընքել Տաձկա-Հայաստանի խնդիբը։ Այդ խնդիրը դորութիւն ունէ 1915 թուից, Եդեռնի օրերից, որ կախուած է երկնջից, որպես մի
կանթեղ միչա վառ ու անչէջ, եւ կորեւ ՀայուԹեան խիդձը իր ցոլջով յիլիցնում է աշխարհի
հղօրներուն, Թէ Տաձկահայաստանի ինդիրը դեռ
Հէ լուծուած, եւ Տաձկահայը դեռ չէ մեռած ...

ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԱՆԿԻՒՆԱԴԱՐԸ

Պողպատէ չիդ, աննկուն Հոդեկան կորով կ'ու-գէր այդ սե՛ւ օրերուն, Հանրային աշխատանը եւ Ժողովուրդի ժը գոյութեան լեռնանման ծանրու -քեւնը ուսերուն վրայ տանելու Համար։ Ի պատիւ մեր երէց սերունդին, կարելի է ըսել, թէ, աստնջ ունեցան երկութն այ։

Ոստում մը ըրկը մօտաւորապես երեք տաս -նեակ տարիներ ետ եւ ապրեցեք այդ օրերը։ Բառ դտէը կացուԹիւնը պատկերացնելու։

դահը կացութիւնը պատկերացնելու։
Հայութեան կկոր անապատներու փուռին ակկ
մոխիր դառնալու վրայ։ Դամոկլեան սուրին պես
մեր գլխին կախուտծ, Հին կտակարանի տարիջը
ուննցող ընակավայրէ մը վերջնականակես արժատախիլ ըլլալու վաանդը, որովհետեւ, ծայրարոյն
Ասիոյ տափաստաններեն եկած ռազմիկ, մոնկոլածին ցեղ մը հաւննը էր Փոքր Ասիոյ յուռթի դաչտերուն եւ կ՛ուզեր տուն տեղ ըլլալ։
Հեռաւող սահմաններու վոա սուրի

տերուն եւ կ'ուզեր տուն տեղ ըլլալ։
Հեռաւոր սաժաններու վրայ սուրի ուծ վ
տեկուած յաղժական մահիկը, նահանջած Հր
հետզհետե եւ հպատակ ջրիստոննայ արդերը կարդով ԹօԹափած էին բոնուԹեան լուծը։ Մնացնր
էինը մենը՝ Հայերս, որ — աններելի՛ մեզջ —
փոխանակ սովորական համբերուԹեամբ երկարելու մեր վիզը դանակին, սկսեր էինջ ջրթմանել եւ,
երբենն ձեռը բարձրացնել դահիճին վրայ։

երբեմն ձեռը բարձրացնել դահինին վրայ։
Հազար պատճառ փնտոնցէը, բացատրելու մեր
եւ Թուրջերու յարաբերու Թետնց լարումբ։ Բորո
դին խորջը նոյնն է, եւ պարզ։ Մեր հողերուն վր
բայ, կամ մենք պէտք է մնայինք, կամ իրենք։
Ուրեմն, տեսնելով որ, մինչ այդ եղած քար

դերը չէին կրցած արժատական լուծում մբ բերել,
Թուրջերը չարմար ժամանակին կը սպասէին,

վերջնական հաշուեյարդարո տեսնելու։

Սէրայէվոյի մէջ արձակուած դնդակով

այդ առինը ներկայացաւ։ Իրենցն էր ուժն ու պե
աունիւնը, իսկ մենը անդէն եւ պառակաուած,

վեց պար ստրվունիան ժանակը։

Մեր պատմունիան կէ նման հարուած ստո-

Ու, ջաչեցին դանակը։
Մեր պատմունեան մէք նման Հարուած ստացած չէնսը։ Թուրջիան փրկունցաւ Հայերէի, բայց, որպեսզի յադնանակը կատարեալ ըլյաց, ռուսական բանակներու հաեւ սպաստանած Հայութեան մնացորը մասը հւս Հող Ինցնելու էր։ Դէպերու դժրախա դասաւորումով, ռուսական վինիարի բանակը կը լջէր կովկասեան Հակատը, տուն վերադառնալու, ներջին վեծերը կարդադրեն հաճար, առանց մոահոգունլու նել սահմանի հետեւարար ռազմադաչոին - վրայ, փոջը ժողովուրդ մը դերեզման ինչելու վտանակն ասկ էր։

վուրդ մը գերեզման իչնիլու վորանգին տակ էր։

Թչնամին, յաղժանակով գինովցած, ուրա խուժեան կանչերու «էք յառաք կը ջայէր։ Փաստ
է, այդ ճակատակոական օրնրուն, դրացիներու
փերարհրժունջն ալ բարեացակամ չէր։ Միս-մի նակ, դաղժականներով խճողուած, մերկ, անօժեծարաւ, մահր մեր աչջին առջնւ, ստիպուած էինջ
ամէն կերպով դէմ դննել, ու ինր ամիս, ափ մր ջաջեր, դարնելով՝ դարուելով, բաշունելով՝ զարնն
լով, անպատմելի հերոսական դրուազներով դան
անդն հարցուցին թնամին յառակարումը, մինչեւ
անոնջ մօտեցան Էջմիածնի պատերուն։ Վերջին
ժամը հնչած էր։ Վա՛լ մեղի, եթէ Թուրջիրը հասներն Բադու եւ առելի վեր, մեր վրայէն անցնելով,
ճզմելով։ Ապրիլեան Եղևոնի չրջադիծը փակուած
կ՛ն Բադու եւ առելի վեր, մեր վրայէն անցնելով,

Ցանկարծ , դանակը ոսկորին հասաւ ։ Յահկարծ, դանակը ոսկորին հասաւ։ Ցաւին ազդեցունեան տակ ցեցուեցաւ հայ ժողովուրդը։ Վիրաւոր, արիւնաջան, դերժարդկային ճիդով ուրդը։ Վիրաւոր, արիւնաջան, դերժարդկային ճիդով մր ոտքի կանդնեցաւ անդողջունեամբ, առանց տա - բիջի, սեռի, դաւանանքի խողունեան, եւ Սար դարապատի, Ղարաջիլիսեի մէջ, դարկաւ ու դար նուհցաւ, իւրաջանչիւր կողմը դիմացինը ոչնչա - ցանդաւ գարհուրիի վճռականունեամբ։ Թուրջ հրամանատարունիւնը այս յամառ եւ յանդուգը դիմադրունենն ապչած, որոչեց ստորադրել դիմադրունենին ապչած, որոչեց ստորադրել Ղաքումի դաչնադիրը։ Հայաստանը կը ճանչցուհը իրթեւ պետունիւն, տարածու -

Իսկ այնտեղ կովկասում դոյունիւն ունի Խորհրր-դային Հայաստանը իր Լուկչս միլիոն հայու -ճեամը, իր մշակունային բազմանիւ հաստատու-թիւններով, իր ունի չափ բարձրագոյն դպրոցներ լով, գիտունեանց Ակադեմիայով, Ծաորոններ ով, ճանդարաններով եւ մի ջանի հարիւր դոր-ծարաններով Այնտեղ, Թուրջը, Գուրըը ևւ Հայր միասին են ապրում, սիրով — եղբայրաբար, Եւ Թուրջ ու Քուրզ մանուկներ- հայերէն են խսսում, հայիրին սովորում ... Հայերէն սովորում ...

Հայերէն սովորում ...
Եւ Հեռու չէ Թերեւս այն օրը երը այդ Հա յաստանին պիտի կցուին Թրջահայաստանի դա ւառները եւ Թրջահայը պիտի ունենայ իր սեփադան հայրենիջը .. ԱՀա այդ ժամանակ է , որ ԱրդավուԲիւնը եւ խաղաղուԹիւնը միմիանց հետ
կը Համբուրուին եւ խաղաղուԹեան Հրեշտակը իր
Թեռերը կը տարածէ աչխարհի վրայ։
ԱՐՄԷՆ ՔԱՀԱՆԱՑ

ՄԱՅԻՍ 28՝

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԻՄՆԱՔԱՐ

Ազդերու մէջ, կարեւոր ղէպքեր եւ Թուական ներ կան, որոնք իրենց պատմուխետն մէջ կ՝տր -ձանագրուին ոսկեսառ։ Մայիս 28ն ալ մեր պատմութեան մէջ կը մնայ այդ արձանագրութիւնը։

այդ արձանադրունիւնը։

Ե՛՛ հւղէինը Մայիս 28ի վերլուծումը ընևլ,

մասոր --«՝ արևի իր անհայինին հայ ժողո
վուրդը կրցաւ իր չանբերով, սահղծել՝ Թէեւ սահ
մասար --«՝ արևի իր ծանբերով, սահղծել՝ Թէեւ սահ
մասար --«՝ արևի իր ծանբերով, սահղծել՝ Թէեւ սահ
վուրդը կրցաւ իր չանբերով, սահղծել այդ կը մնար

նպատակ մը, այդ Թոշականին էր միայն որ կը

դաներ իր վերջնական լուծումը։ Ժողովուրդի մր

ապրելու ամենակենական այսյանններն են ան
Հույա՝ հայրենիչը մը»։

Ունէինը այդ ժեծասըանչ լեղուն եւ անոր չը

նորհիւ իր արձեն եւ ամենասուրը դասատունեան եւ

հայրենիչի բարձե եւ ամենասուրը

հայրենիչի արդ ժեծասըանչ լեղուն եւ անոր

հայրենիչի բարձե եւ ամենասութը

հայրենիչի արդ ժեծասըանչ լեղուն եւ

հայրենիչի բարձե եւ ամենասութը

հայրենիչի արդ ժեծասըանչ լեղուն և

հայրենիչի արդ ժեծասըանչ լեղուն և

հայրենիչի բարձե եւ ամենասութը

հայրենիչի արդ ժեծասըանչ լեղուն և

հայրենիչի բարձե եւ ամենասութը

հայրենիչի արդ ժեծասըանչ լեղուն և

հայրենիչի բարձե եւ ամենասութը

հայրենիչի եր ծողովութըին։

հայրենիչի եր ծողովութըին։

դործումը;

Շենքի մը կառուցման Համար ինչ դեր որ կը կատարէ հիմքը՝ նոյնն է Մայիս 28ը, մեր հայրեւնիքի ստեղծման համար։ Այդ Թուականը հիմնա-ջարն եղաւ Հայրենիքին։ Ոչ ոք կրնայ ուրանալ կամ անտեսել այդ պատմական փաստը։ Հայրե - նիքի դադափարին մարմնացումն է այդ անջնջելի արուակարը:

նւ Հայ ժողովուրդը կրցաւ դնահատել այդ-դէպքը։ Ոչ միայն մենք այլ նոյնիսկ օտար պե -տու խիւններ։ Այդ Թուականին էր մեր անկահու-Թեան հանաչումը առաջին իսկ առնիւ Թուրքին կողմէ։ Առաջին անդամն էր Հայ ժողովուրդի դա-րաւոր պատմունիան մէջ, անկախունեան, Հայ բանիքի, պետականունեան իրադործումը։ նրբ այժմ՝ քանիրերնը տարի վերջ, կ՝ուգենք հսպատակներու, անկարելի է չլիչնել այդ աղգային նայատակներու, անկարելի է չլիչնել այդ աղգային մեծ տօնը որ ոչ մէկ հոսանքի մենաչնորհե է, այկ բուն իսկ հայ ժողովուրդին սեփականունիւնը ։ « Ցառաջ »ի մէջ անդեայներս (Թիւ 28) կար-դացինը՝ «Ադղու պատդամ մը», ամփոփումը Հ. 3. Դ. նդիպտոսի Շրջ, ժողովին որոչումներու : Հեռելում մատերուն։ Ի՞նչ կ՝րսէր այդ պատդամը.

- «Կազմակերպու Թենր պահած է իր ընդհա-նուր գիծը եւ կր չարունակէ պահել: Հեռու վար-դապետական մտահոգութիւններէ, դերագոյն մր-տահոգութիւն ունենալ՝ հայրենիրի կարօրութիւ-նը միայն, հաւատարին՝ ոգիով եւ աջակից՝ կա-թելի բոլոր միջոցներով, նիւթական եւ բարոյա-կան :

« ... Եւ այդ բոլորը՝ այն խորին հաւատքով, Եկ պիտի հնչէ վերջապես արդարունեան ժամը եւ հնարաւորունիւն պիտի տրուի հայրենագրվուած հայունեան, իր հայրենիքը համախմիուհում, բրու նաղրաւուած իրաւունըներու վերականդնումով եւ Հայր՝ իր հայրենիքին վերադարձնելով, ինչպես հայրնի հողը՝ Հայուն»:

Բոլորիս ալ մտահողութիւնը նոյնն է եւ կը մնայ։ Աժէն մէկս կ'ուզենք ըտժնել այդ մտահո -ղութիւնը եւ բերել մեր աջակցութիւնը, միչա նր-կատելով ժողովուրդի եւ հայրենիքի չահը իբը մեր երևաժովը ըահատարն։

րսթագոյս սպատակը։
Այսօր աւելի քա՛ն երբեք, անհրաժեչտունիւ-Նը կր զգանք բոլորուելու նոյն նպատակին չուրք, առաջնորդուելով մեր ժողովուրդի գերաբոյն չա-հերէն, ի խնդիր ազգային դատի մը վերջնական լուժման։

£60000

թեամբ, եւ <mark>Փարիզի մ</mark>օտիկ արուարձանի մը վայել երկաթուղիով ։

Անգամ մը, Թուրանի դասական ճամրան բաարդան որ , թուրասի դասական ծանրան բար հային, եւ պատերաղմը ուրքիչ ելջ առներ, Թուր -ջերը այսջանն ալ պիտի չքնոչյատրեին։ Բարե -րախտաբար, մէկ անդամուան Համար ժամանակը օգնուննեան Հասաւ մեղի։

Ընտնու ու քննանու խրահին քն:

Առանց Մայիս 28ին, առանց այս փառաւո՛ր
Առանց Մայիս 28ին, առանց այս փառաւո՛ր
անկիւնագարձին, չեմ գիտնը, ինչպէս պիտի լուծուէր այդ խնդիրը։ Եւ ինչպէ՛ս, ո՛ւը պիտի չի նէինը ներկայ Խորհրդային Հայաստանը։
Մայիս 28ը անհատի մը, կուսակցութեան մր
դործը չէ, այլ, հայ ժողովուրդի հաւաքական գոհարերութեան արդիւնչն է։ Յիչեցէջ այդ օրերու
րոլորիս անխառն, խենդեցնող ուրախութեւնը։
Խօ՞սջ չէր։ Վեց դարու ստրկութենչի վերջ, կրկին
պետութեիւն կ՚ունենայինը, փոխարէնը արիւնի ծով
ժո տալով:

մը տալով։ Ո՛ր անկիւնէն ալ դիտենը, Մայիս 28ը արժա-նի է համազդային յարդանըի։ Եւ բան մըն ալ ա-

ՀՐԱՆՏ ԱԿՈՆԱӨЬԱՆ

b- ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՁԱՆ ԱԲՈՎԵԱՆԻՆ

Երբ նայում եմ մեր աշխարհի Մասիս սարին, Ամեն անգամ երբ հայում եմ մեր աշխարհին, Քմզ եմ յիշում, քո կարօտն եմ ես հեկեկում, Քն կորուստն է սիրտս սգում :

Ամեն անգամ, երբ հայեացքս Մասիս սարին՝ Քեզ որոնում ու չի գտնում սուրբ կատարին, Թաւմ է թէ այն վարդացոյն ամպն հս որ դհո Բարձրանում է լանջերն ի վեր։

ենքեն անգամ, երբ այն պայծառ ամպն է կորչում, երբ Արագն է նայում լերանն եւ հառաչում, Իրձ թ-ում է թէ սուրր լերան անդունդն ու ձոր Քո մեծ սրտի խոցերն են խոր։

At hupowind with wagund,— pugg ghougha— lose august bu abe wedupiha, bunda umpha, mand t pt bunda bua t the wedupihand bunta upawa dhe pupapugana :

8042 . 6hru2

ՄԱՅԻՍ 28 ԵՒ ԹՈՒՐԱՆ

ՄԱԶԻՍ 28 ԵՒ ԹՈՒՐԱՆ

... Համաթուրանական չարժում իր Լու թեամա հակառուսական չարժում մրն էր եւ այդպէս ալ կր մեալ։ Մասամբ մրն ալ Պարսկաստանի
դէմ է, նկատի առնելով հիւսիսային Պարսկաստանի
դէմ է, նկատի առնելով հիւսիսային Պարսկաս
տանի աղգարնակչութեան կազմը։ Ու ամէնե
փուր չափով հակահայկական է՝ Թուսկան հանեմատութեամբ։ Սակայն Հայաստանը աշխարհա
գական բերումով՝ համաթուրանական աշխարհա
բական բերումով՝ համաթուրանական աշխարհա
հարաը՝ հնթակայ առաջին դուռն է, ու հետեաշտաը՝ հնթակայ առաջին հարուածին։
Այսօր 1944ի մայիսին, Թուրջիոյ մայրաջա դաջը նորդեն յուրման մատնուած է համաթուրա
հական չարժման հետեւանջով։ Այսօր, նորէն Դերմանիան կեցած է այդ շարժման ետեւ, եւ հար
ուածը ուղղուած է Խորհ. Միութեան դէմ։ Մէկ
տարբերութեամբ սակայն։ Այսօր թուրջ կառա վարութելում արժման դեկավարները կը բանտար
կէ, կը հալածէ, եւ նախադահ Իսմէթի բերնով կը
յտարարէ թէ թուրանականութեւնը չարիջ մըն
է Թուրջիոյ համար, թէ ուրիչ երկիրներ դրաւելու ձպումը Թուրջիոյ բաժանման պատճառ պիտի
դառնայ, թէ Թուրջիան Խորհ. Միութեան բարեկամն է, եւ հետեւաբար Թոյլ չպիտի տայ որ ցեուպա, թաղաջականութերև մը որդեկրուի։
Խորհ Միութեան յացիական ուժի ներկայութենը ջազաջական չատ ուժեղ հարկադրանջ մըն
է, որպէսըի մեր օրերու Թուրջիան այս լեղուն
է, որպեսըի մեր օրերու Թուրջիան այս լեղուն

Յիւնը ջաղաջական չատ ուժեղ հարկադրանը մին է, որպէսզի մեր օրերու Թուրջիան այս լեղուն

գործածէ։

1918ի քաղաքական մեծ Տգնաժամի օրերուն,
երր պրտիկ ազդերը կը հզմուէին կայսերապաչա
բանակներու անողոք հարուածներուն տակ, երբ
մեծ Ռուսաստանի ծայրագաւառները անտէր էին
եւ գուրկ զօրարանակներէ, Թրքական ուժերը Երդրումն ու Վանը, Մուչն ու Մնուսը, Բասենն ու
Ալաչկերար վերագրաւելէ յեսում՝ հասած էին Աբաբսի ափին, Արադածի ստորոտները եւ Լուիի
հորերը։ Հայ ժողովուրդն իր հայրենական պատեբայմ Ռուսաստանը քաղաքացիական պատերաղնե
Թուսաստանը րաղմեն մեջ մենակ էր Երջական բանական պատերագմե Ռուսաստանը ջաղաջացիական պատերաղմե Եատերաբուն մր դարձած էր։ Ռուսաստանի Հայաստանին միջեւ կային Վրաստան, Ադրբեյջան, Հիւսիսային Կովկասը եւ Ուկրանիոյ մեկ մասը, որանը ուրիչ Հոսանջով եւ ջաղաջական կեանջով կրնեսնային, ու հայ ժողովուրդը կամփոփուեր Մասիսի եւ Արագածի լանջերուն տակ, բոլորովին կարրուած դաչնակից պետունիւններու օժանդա հունենեն

Այս դաժան օրերուն համաքուրանական ալի-Եր իր առաջին թափով կը խուժէր հայկական գա-ւասներէն ներս ու կ՚ուղէր փչրել, վերջնականա -պէս մէջտեղէն վերցնել հայկական երկիրը, որ սեպի պէս ցցուած էր Թուրանական ճանապարհին

ձեպի պէս ցցուած էր Թուրանական Տանապարհին գրայ։

Պատմական այդ օրերուն Մերձաւոր Արևւելջի բախտը կ՝որոշուէր։ Ու հայուԹիւնը, Թէևւ արկար ու արիւնլուայ, ջաջուԹհամբ իր Տակատա զրին տէրբ հանդիացաւ, ժահւ նախընտրեց ջան ստրկուԹիւնը եւ գերագոյն հիգով ժը նետուեցաւ Հայոց ազատաղրական ժեծագոյն հակատամարտ հերուն ժէջ։ 1918ի ժայիս ՀԺ — ժայիս ՀԴ Սարտարապատի, Ղարաջիլիսէի եւ Արարանի փոքորդ կալի Տակատամարտներով հրդեհուած էր Հայոց աշխարհը, իսկ հայ ժողովուրդը ազգովին հայրենական պատերազմի ժէջ էր։

ՊատմուԹիւնը, կ՝րսեն, իր Տակատագրին աէր կանդողները չի տրորեր։ Այդպէս ալ հղաւ։ Ապրելու երկաթե կամ ջով հայ բանակները յարծակու երկաթե կամ ջով հայ բանակները յարծակու հրդակե ալ հղաւ։ Ապրելու երկաթե կամ ջով հայ բանակները յարծա

կան դուրս կուդային Սարտարապատի եւ Ղարաջի լիսկի արիւնահեղ կռիւկն, ժայիս 26ին եւ 27ին , Թուրանական ալիջը իր ճաժդան կր չեղկր ու հա-յութիւնը Մասիսի ու Արադածի չուջին տակ, Ա-րարատեան աշխարհին ժէջ, երկար դարերէ վերջ հիժ օր կր դնկր առաջին Հայկական Հանրապետու-թեան, որոլկս յաւիտենական ժեծադործութիւն Հայոց ազգի ջաղաջական կենսունակութեեան։ (1944)

ՈՂՋՈՅն ՄԱՑԻՍ 28ԻՆ

ձիջը 27 տարի առաջ, Հայ ժողովուրդը մօտ 600 տարուան տաժաններ կերուննել մր վերջ, փչրեց ջղնաները, սկսաւ դարմանել իր վերջիրը ու լծուիլ չինարար ու ստեղծադործ աչխատանքի։ Անրողջ ոերունդներ երազած ու պայջարած երն դարերով ու զոհաբերած այդ սուրբ իտեալին յաղնանակին Համար։ Ու Մայիսի դեղեցիկ ու պայծառ օր մը, Հայր կրկին կը վերադտներ իր ազատունիւնն ու անկախունիւնը, կր հրճուեր եւ կը հայաս անեն տեղ։

1918 Մայիս 28ին, հայ ժողովուրդի աշևև դրուած էին դանդուածային բնաջնվումը իրթեւ աղդ, կամ ապրիլու վճռականունիւնը։ Հայ ժողովուրդի իր թոլոր խաւերով անրարիր, կանողիկ ու մինչեւ յեսին դանդուրը ու գիւղացին, ձևռջանոլի, համերական չատ աւսի մինչեւ կանի հունի անանական ուրուի նարացաւ նրջական չատ աւսի մին ուժերուն դեմ, և տեղի դարապահ նարարանի, Ղարաջիլիսէի ու Սարդարավան իաչ-Ապարանի, Ղարաջիլիսէի ու Սարդարավան արիւնալի, բայց յաղնական չակաչ տամարոները։

1.— Վեց հարիււր տարուան դերութենկ մր վերջ հոծ հայութեւն մը տեղաւորուեցաւ հայրենի հողին վրայ։

Պետականութեան դազափարը ներս մտաւ

Հ.— Կետականութեան դաղափարը ներս մտաւ Հայ կեանջին մէջ ։ 3.— Ունեցանջ մեր բանակը ։ 4.— Գիտակցութիւնը ազատ ջաղաջացիի մր բոլոր իրաւունջներուն ու պարտականութեանց ։

բոլոր իրաւուսջսորութ ու պարտապատությատց։
5.— Սկոանք վարժուիլ կարգապահութեան։
6.— Ունեցանք մեծ վերելքներ։ Մշակու Թային
ու տնտեսական։
7.— Մայիս 28ով հայ ժողովուրդը ցուցուց
աչխարհին Թէ ինչն ալ քաջ ու ռազմունակ աղգ
մին է ու գիտէ կռուիլ ու արիւն Թափել իր հայրենիջին ու իր բոլոր ազատուժեանց համար, Թէ
դատապարտուած չէ միչտ կեր դառնալու գազան-

Մայիս 28ը պիտի մնայ մեծագոյն Թուականը մեր Ազատադրութեան պատմութեան, ու ներչընչ-ման ու խանդավառութեան աղթիւրը ապադայ սե-

LAPPU FUFULBULGO

կը համարուեր իրական դլուիը հինլերական Գնր-մանրոյ, մանաւանդ Հինլերի դեմ սարջուած մա-հանրոյ, մանաւանդ Հինլերի դեմ սարջուած մա-հանրոյձեն կերջ (1944 Bուլիս 20)։

Ամեն իշխանունիւն ձևութն առնելով, երը հասկցաւ ԵԼ Գերմանիա կորսնցուցած է պատե -բաղմը, անցեալ ապրիլին փորձեց լեզու դոնել Անդլիացիներուն եւ Ամերիկացինելուն հետ, վեր-ջին պահուն պառակտում ձդհլու համար Երեջ Մեծերու դինակցունեան միջեւ։ Երբ այս խաղը ձախողեցաւ, Հիմլեր յանկարծ անհետացաւ, իր տեղը տալով ծովակալ Տեսնիցի որ Հինլերի մահր հաղորդեց եւ ինչոլինչը անոր յաջորդ հռչակեց ։ Այդ օրեն ի վեր լուր չկար Հիմլերեն, մինչեւ եր անձնասպանունիւնը ։

ՍԹԱԼԻՆ ընդունելութեւն մը սարջելով ի պատիւ կարմեր բանակի հրամանասարներուն, մամնաւոր բաժակ մը պարպեց Մոլոթովի կենացը, չելանլով — «Մի ժոռնաջ թե արտաջին լաւ ջաղաջականութեւն մը երդեմն աւելի կը կլոէ ջան երկու երեջ բանակ ճակատին վրայ»։ Ցետոյ բաժակաճառ մը արտասանեց, իսելով «խորհրդային ժականառ մե արմենն աւաջ ռուս ժողովուրդի հենասը, որովուրդի հենասը, որովերութերի աներան առաջ որովուրդի հենասը, որովերութերի աներան առաջ որովուրդի հենասը, որովերութերի հենասը, որովերութերի աներան աներները հենասան արտն է ժականառ մը պրտասանեց, իմելով «խորհրդային ժողովուրդի եւ ամենեն առան ռուս ժողովուրդի կենացը, որովենտեւ ան ամենեն էիանալի արդն է Խ Մեու Թեան թուրս արդերուն մեն։ Կր խմեն ռուս ժողովուրդին կենացը, որմ հիանն անոր համար որ ան վարիչ ժողովուրդն կենացը, ոչ միայն անոր համար որ ան վարիչ ժողովուրդն է, այլեւ որովենտեւ ունի պայծառ իմացականու Թիւնւ մը, հաստատ նկարակին եւ համերութիւն։ Մեր կառավարութիւնն ալ դակաս սիալներ չդործեց։ Եղան վայրենաններ ուր կացու Թիւնը յուսահատական էր, կրին եւ 1942ին, երբ մեր բանակը կը նահաներ, երբ կը հեռանար Ուկրայնայի, Սաիտակ Ռուսենդ, Մորտավիոյ, Լենինկրատի չրջանի, Պալժեան երեկրիներու եւ Բարդիր կառակարութեան , Պալժեան հրակրիներ, եւ Բարդիր կառավարութեան ,— «Դուջ չարդարացուցիջ մեր սպասումը, ջաչունցե՛ջ ժուրը մի կրնար բանի կառավարուհեսն վրու վարու ժողովուրդը այդայեն չրրաւ ուրիչ կառավարու ժում կրուրը այդայեն չրրաւ որով հետեւ հատարաներ և հարապարութեան ջաղաջականուն արա հերման արայան հետ առաժողվելու համար Գերմանիոյ Հարաակարութեիւն եր իսաավարութեան արդաչական ուներ հանարակարութեան արարաջականութեան համար Գերմանիոյ չարմակու համար Գերմանիոյ չարմակու հայա վատահութեան համարան համարաները չարաչակարութեան համար Գերմանիոյ չարմաները համար հետանութեան համար հետանութեան համար հետանութեան համար հետանութեան համար հետանութեան համար հայասիան համարները չարանութեան համար հետանութեան համար հայասիան համարները չարանութեան համար հետանութեան համար հետանութեան համար հայասիան համարները չարանութեան համար հետանութեան համար հայասիան համար հայասիանութեան համար հետանութեան համար հայասիանութեան հայասիանութեան հայասիանութեան հայասիանութեան հայասիանութեան հայասիանութեան հայասիանութեան հետ հայասիանութեան համար հետանութեան հայասիան հայասիանութեան հ

200 ՏԸ ԿՕԼ Ուոչինկթոն ալիտի երթայ մօ-տերս, տեսակցելու համար Մ. Նահանդներու նա-խաղահին հետ։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ

« ՅՈՒՍԱԲԵՐ », Գահիրէի մեր պաշտմակի -ցը, հող մը գնած է 8000 սթերլինի։ Դիտի չինուի մեծ չէնք մը, իբրեւ խմբադրաստուն, տպարան եւ ովասրահ, բոլոր յարմարութիւններով։ ԿԷՍ ՄԻԼԻՈՆ ՏՈԼԱՐԻ նոր Հանդանակութեան

ԿԵՍ ՄԻԼԻՈՆ ՅՈԼԱՐԻ նոր Հանդանակութեան մր ձեռնարկած է Բարեդործականի Աժերիկայի շրջանը։ Հայ Կ. Խաչն ալ, կեղորնը Կապոյտ Խաչի, 150.000 տոլար կը Հաւաջէ, ի նպաստ պատերազմի աղէտհալներու։ Արդէն իսկ մեծ դուժարներ կը Հասնին Մ. Նահանդներու բոլոր ջաղաջներէն, — 5000 տոլար Փրովիտենս, 1500 Պոսթերն, 1500 Պոլար Փրովիտենս, 22 Հանդանակուած եր 67.664 տուսա։ 67.664 *տոլար*։ ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՀԱՄԱՐ

եր 61.664 տոլար։

ԷՋՄԻՍԾՆԻ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՀԱՄԱՐ
Մ. Նահանդներու երեստի, ժողովը հետեւեալ պատդաժաւորները ընտրած է.— Սիոն Ծ. Վ. Մանուկեան, Ցարութեւն ջահանայ Թուժայեան, ՏոջԹ.
Յովհ. Ծովիկեան, Պ. Գ. Հայկ Գավուջձեան եւ
Տիդրան Պօլաձեան։ Ի պաշտօնէ պիտի ժամակցի
նաեւ առաջնորդը, Տիրան Ծ Վ. Ներսոյեան։ Ինչպես յայտնի է, Աժերիկայի Թեժը երկուջի բաժնուած է 1933էն ի վեր, եւ «օրինաւոր»Հաժարուած
ժամ է որ հրաւնը ստացեր է։
ԿԵԱՆՔ ԵՒ ԳԻՐ անունով պարբերական մը կը
հրատարակուի Եղիպտոսի մէջ, աշխատակցու.—
Թեաժը երիտասարդ եւ տարէց դրողներու,— Արսէն Երկաթ, Հժ. Շէժս, Հ. Ժամկոչեան, Ս. Պալըջձեան, Արչաժ Տատրեան։ Կան չարջ ժը թարգժանութիւններ օտար եւ ժամառորակը ֆրանսական դրականութենչ, դրախօսականներ, ժարդական
փունջ (Ա. Գրիսեան), նշմարներ օրուան կեան ջի
ժասին եւն»։
«ԱՐՄԵՆԻՍԱ», Պուէնոս Այրէսի (Հարաշ Ա-

« ԱՐՄԵՆԻԱ », Պուկնոս Այրեսի (Հարաշ. Ամերիկա) մեր պաչաշնակիցը փառաւոր չէնք մբ դնած է, իրրեւ խմբագրատուն։ Ամէն տեղ դպրոց ներ եւ եկեղեցիներ կը չինուին, կը դրէ Թղժա

4/19 8/1:

FULL UL SAZAL

ՄԱՌԷՇԱԼ ՄՈՆԿՈՄԸՐԻ Փաբիզի անգլ. զին -ՄԱՍԻԵՇԱԼ ՄՈՆԿՈՄԸՐԻ Փարիզի անգլ. գին ուորական ցուցահանդերին բացման առքիեւ՝ ճառ.
մը խօսելով, չեչտեց Թէ Եւրոպա պէտք ունի Ֆըբանսայի։ «Այս պատերազմին առաջին օրերուն
անգլիական եւ Ֆրանսական կայսրուԹիւնները
ծանր վէրջեր կրեցին, եւ մեր Թչնամիներէն չաաերուն համար մահացու կը համարուէին այդվէրջերը։ Բրիտանական կայսրուԹիւնը երերաց
այդ հարուածներէն, բայց ի վերջոյ յաջողեցաւ
գլուխ ելլել։ Ֆրանսա ծանր հարուած մը կրեց եւ
պահ մր մայր երկիրը ինկաւ յարձակողի կրունեին պյդ Հարուածներէն, բայց ի վերքոյ յաքողեցաւ պյու հելել։ Ֆրանսա ծանր Հարուած նր կրեց եւ պահ ք ց այր երկիրը ինկաւ յարձակողի կրունկին տում։ Բայց, կարելի է դրաւել երկիր մր, կարելի է մարել ուրմակողի կրունկին տում։ Բայց, կարելի է դրաւել երկիր մր, կարելի է մարել ուրմունակ ցեղի մր ոդին»։ Մերլ. Հրաժանատարը յետոյ փառարանեց Ֆրանսայի Դիմադրական Ճակատին կալջարը, որ ժեծապէս օդնեց Դաչնակիցներու յաղժանակին։— Ցուցահանդե սին բացման խոր հունակիցներու յաղժանակին։— Ցուցահանդե սումարական ծարանայի հրանսացի եւ անդլիացի ոսաիկաներու չդժան, մառեչալը տեսնելու Համար։ հումերու չդժան, մառեչալը տեսնելու համար։ յանձնաժողովը առքի օր նիստ զումարելով, միաժայնուժեամեր գուէարկեց րանաձեւ մր Ֆրանսաի խունելա արաջին յանձնաժողովը առքի օր նիստ զումարելով, միաժայնուժեամեր կունակիցներուն որ Հրաւիրեն Սպաւիյներուն եր հանաձեւ կր հրանաձեւ կր կառավարուժենեն առաջարկել Դաչնակեցներուն որ Հրաւիրեն Սպա դիմումը չյանորի, բանաձեւը կր պահանչի իրգել դիմումա վրդավար կառավարութենան մը։ Եժել այս դիմումա չյանորի, բանաձեւը կր պահանչի իրգել դիմումը չյանորի, բանաձեւը կր պահանչի իրգել դիմումա չյանորի, բանաձեւը կր պահանչի իրգել դիմունարիանական տեսական հումերը Եւ մասնադրական հարարութեներ է ասաաական առական աեսակետները եւ մասնադրաների եւ «Եր Սիւի Փառթութեմեի, օր» Մանժանական տեսական հերընի մաշապարտը իր ամբուածներ հրատական երկերն ասաակարարիրու ձէջ եւ կր կարծեր թէ Անդլիա պիտի չյարարան է ֆրանսական հորևը։ Հավարարան է ֆրանաական հորևը։ Հավարանին ապա-միարու հետն պաշտոննաները։ Հործաղուրը վերջացաւ ։

ՓԷԹԷՆ Նամակ մր գրած է Վիչիի ամերիկեան Նախկին դեսպանին, ծովակալ Լիհիի, անոր բարե-խոսութեւնը խնդրելու համար։ Ծովակալը տրա -ժադիր չէ դոհայում տալու։

ապիր չէ դոհացում տալու։ ՁԸՐՁԻԼ վերակազմելով իր դահլինը, ձեռնար-կեց ընտրական պայքարին։ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ ՈՍԿԻ ՊԱՀԵՍՏԸ, ինչպէս եւ ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ ՈՍԿԻ ՊԱՀԵՍՏԸ, ինչպես եւ 130 միլիոն տոլար արժողութեամբ Թղթադրամ , փոթր ջանակուժեամբ օտար դրամ, վեց մնտուկ արժ էջաւոր դեղաքուեստական առարկաներ եւ 20 սնտուկ արթունական դուարեան Ալպեսններու մէկ լեռնակատարին վրայ, Հունդարածին ամերիկացի յիսնապետի մր կողմէ։ Այս դանձերը Փէջթայէն աեղափոխուած էին կարմեր րանակին գրաւումէն առաջ եւ կր պահպանուէին 200 ոստիկան դինուորևուն եւ 500 պայտոնեսներու կողմէ։ Երկու ծայրայիրութիւններ — մինչ Հունդարները լերան կատարը փոխադրած են իրենց պետական դանձը ,

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՕՐԱԳԻՐԸ 1

(Գ. եւ վերջին մաս)

(Գ. Եւ վերջին մաս)

1945, Յունուար — Դաշնակիցները հակայարձակումով կ՚ոչնչացնեն դերման յառաջնաղացու Թիւնը Արտենի մեջ։ Ռուսերը մեծ յարձակողականով մր կ՚ապատեն Վարչաւան եւ Քրաքովիան եւ
լեհական սահմանը անցնելով կը մտնեն Գերմա նիա։ Արեւելեան Փրուսիա կը պաշարուի։ Հուն
գարիա դինադադար կը կնջէ Դաշնակիցներուն
հետ։ Կոիւները կը դաղթին Յունաստանի մեջ։
Φետրուար — Րողվելթ, Ջրրչիլ եւ Մեալին
ժողով կը դումարեն Եալթայի մեջ (Խրիմ), ժշակելու համար յաղթանակի վերջնական ծրադրիներ
թե և կ կրկնեն անպայման անձնատրուծեան պահանը։ Գաշնակիցները միծ յարձակողականի մը
կը ձեռնարկեն արեւմտեան Տակատին վրալ։ Կարմիր բանակի կր դրաւէ Փեշիան։ Թուրջիա պատերայմ կը յայտարարէ Գերմանիոյ դեմ։ Ամերիկայիներ։

Մարտ — Դաշնակիցները Հոենոս կը հասնին,

դիննը):

«Մարտ — Դալնակիցները Հռենոս կը հասնին, կը դրասեն Քեշիր։ Աժերիկացիները Հռենոսը կ՝ անցնին Ռեքակենի մեջ։ Թոգիշ կը ուժրակոծուի ուժդնօրեն։ Ռուսնրը կը դրասեն Քուսնրինը։ Ամերիկանն Գ. և. և. և. բանակները կը պալարին Գեր - մանները Սարի մեջ։ Գ. բանակը կը պալարին Գեր - ենցը, Մայնցը, Վորմսը, Լուտվիկսհաֆենը։ Անդեւ և ամերիկեան բանակները Ռուր կը մանեն, կսորասկելով Գերմանիս, արեւմահան դլխաւոր ամրունիւնները։ Ֆրանսֆորն կ՝ լյնայ։
Աստես — Նահասան Բողվեյն կս մեռնի։ Իր

ամրունիւնները։ Ֆրանջֆորթ կ'իյնայ։
Ապրիլ — Նախազած Բողվելի կր մեռնի։ Իր
յայութիւնները։ Ֆրանջֆորթ կեր կր մեռնի։ Իր
յայուրը կր յայուարարե թե պիտի չարունակե անոր ջազաջականութիւնը։ Դաչնակից բանակները
յառուջ հաղարով Գերժանիոյ մէջ 316,330 դերիներ
կր բռնեն միայն Ռուրի չրջանին մէջ եւ կր մեանան
ռուսական ուժերուն Թորկաուի մէջ։ Ուրիչ կար
միր զօրամաներ յառաջ կր խաղան դէպի Պերլին։
Երեւան կր հանուին արգելարաններու սարսակներր, երր արեւմահան ճակատի բանակները կ'ազատեն հաղարաւոր դերիներ, աջուղրականներ եւ
բանուորներ։ Գերմանիոյ ոսկի պահեստին դլիա ւոր մատը, 200 թեռն 200 միլիոն սուլար արժողու
թեռամ է, կր բռնուի աղահանչի մր մէջ։ Ֆոն Փափեն դերի կր բռնուի ուրիչ նացի երեւելիներու
հետ։ Հինլերի դղեակ - ամլոցը կը ռնալակոծուի։
Դաչնակից 5րդ եւ Ցրդ բանակները կը ճեղջեն դերման ճակատը Իտալիոյ մէջ։ Մուսոլինի կը դնդակահարուի հայրննասերներու կողմե, բապմաթնե կուսակիցներու հետ։
Մայիս — Հինլեր կը մեռնի, համաձայն ծո-

Մայիս. — Հիթլեր կը մեռնի, համաձայն ծուկակալ Տեծնիցի որ կը յաջորդե անոր († Մայիս)։ հատաքից դերժան բանակները անձնատուր կ՝ըլլան։ Նացիները անձնատուր կ՝ըլլան։ Նացիները անձնատուր կ՝րլյան Տանրմարայի, Հոլանտայի եւ հիւս. Գերժանիոյ մեջ։ Անդլ. ևւ ռուսական բանակները կը միանան Պալթիկի ափերուն վրայ։ Գերժանիա ամրողջովին անձնատուր կ՛ըլլայ (7 Մայիս)։

ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾ ԳԵՐԻՆԵՐ

Մակտէպուրկի չրջանկի վերադարձած է Արժենակ Ներսկսեան (Մչեցի)։ Նաեւ Վարդան Ստեփանան։ Համպուրկեն՝ մեր աչհատակից Փայլակ Սանասարի որդին, Հրվարդ (Մարսէյլ)։ Նիսի դերիներեն՝ Պարոյր Միսջձեան։

Դերժանները իրենց նոյն Հարստութիւնը թաղեր էին աղաչանջի մր խորը։ Գանուած սնտուկներուն մէն կան 29.000 ջիլծ ոսկի, արժէջը՝ մծա 30 միլիոն տոլար, ուրիչ դրամներ՝ ինչպէս եւ ԺԲ. դարու ձեռադիրներ որոնչ Հունդարիոյ նախկին թատաւորներուն կր պատկանէին։

26 ԲԵԱԿԱԼՈՒԵՑԱՒ Փարիզի Կեսթակոյին վարիչը, դօր. Օպէրկ, որ ծանօթ էր իրրեւ «Փարիզի մապործը կամ Հարդարարը»։ Հիմլէրէն վերջ Կեսթափոյին ամէնին դօրաւոր դէմջն էր գորանայր ևւ երկու տարի վարած է պայքարը Ֆըրանայի Դիմադրական ձակատին դէմ։

ΦԻԷԹՐՕ ՆԷՆՆԻ, Իտայիոյ ընկերվարական

ՖՐ. ԲԱՆԱԿԻ Հայ Նարկին Կամաւոր Ռապ ժիկներու Միութիւնը չնորհակալութիւն կը յայտնէ Սէկռանի հայ գաղութին որ ընկեր Ջարևհ Քէմրապճեանի ժահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի, 4630 ֆրանջի դուժարը ընկեր Հարուստեանի
ձեռջով իրեն յանձնած էր, յատկացնելու համար
ֆրանսահայ գերիներու օգնութեան սնաուկին։

ՓՈՔՐԻԿՆ ՅԱԿՈՐԻԿ Արըձհան հռաժոհոյ «Յառաք» կը նուիրէ Ֆոնթէնէպլոյի հիշանդանո -ցչն Պը․ Գէորդ Սընրջձհանի և Սուրէն Գէորդ-հոնի ։ եռամսեայ

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerio DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 13

orno-kra-

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fonds en 1925 R.C.S. 376.256

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN 17, Rue Damesme — PARIS (13°) Tél.: GOB. 15-70 - C. C. P. Paris 1678-63

Mardi 29 Mai

Երևքշարթի 29 Մայիս

ԺՉ. ՏԱՐԻ — 16 Année № 4413-Նոր շրջան թիւ 42

խմրագիր՝ **Շ**. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր

ሆቴቦ Խዐሀዳር

Այսպէս- կը վոչուի մեր երկիրը, — Հայկա -կան Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուրլիդա։ Իսկ Խ Միու Թիւնն ալ՝ Ա Ս Ռ Ռ Մ - — Սովետա-կան Սոցիալիստական Ռեսպուրլիդաների Միու -Թիւն («Մորչողյին Հայաստան» Թերթն ալ՝ «Սովետական Հայաստան») ։

- Հ. Ս. Ս. ՌԵՍՊՈՒԲԼԻԳԱ

վետական Հայաստան»)։

Այնպես որ , երբ կր գրենք Խ . (Խորերդային)
Միուժիւն կան Խ . Հայաստան , չի համապատասիտներ պաշտոնական բանաձեւին։ Կա՛մ պիտի բսենց Մ . Միուժիւն , Ս . Հայաստան , համառոտագրելով , եւ կամ պարզապես Հայաստան , ինչպես
կ՛րսենք Ֆրանսա , Անգլիա (պաշտոնականը՝ Մեծն
Բրիտանիա , աւելի երչը՝ Միացեալ Թաղաւորու-

Երիտանիա, աւնլի ճիչը՝ Միացնալ Թաղաւորութիւն) հւն.։
Եթե չննա սրալիր, 1941ին էր որ Երեւանի Ակառեմիան (կամ Լեղուագիտական յանձնաժողո «
վր) որոշեց 20—25 Հայերէն բառերու փոխարէն գործածել անտնց միջազգային կամ լատիներէն ար
ժատրչ— ռեսպուրիգա, ոչ Եք հանրապետու
թիւն, պարտիա (կուսակցութիւն), սովետական
(խորհրդային), դեմակրաանի Հորովրդապետու
Երևն), ռէակցիա (յետաշրքում, յետադիմական
շարժում), ռէվուլիւցիա (յեղափոխութիւն) հւն.
(Օր մը ամբողջութեամբ կը ներկայացնենը այց
պարտադրուած բառեթուն ցանկը):

Միջանկեալ ըսենը որ, «իչքիանին» աժատալիր
ալ — Մայր Աժոռի պայտոնաներնը — աշատա
պես կը Հետեւի այս Հրահանդին, իր բոլոր էջե
թուն մէջ։ Օրինակ մը։

— Ֆաշիզմը ծրագրել է վերահաստասել մեր
երկրում ցարիզմը։ Նա սպառնում է ինչպես Սովետական Միութեան բոլոր ռեսպուրիգային՝ առա
բերել ռէակցիա եւ ստրկացնել։ (իշմիածին, իմ ը
Հայերական և ռեսկուար, Երե-۱)։ Phili) texti.

դուսակցութիւն) եւն...

Դժբակատարար ատոյգ տեղեկունիւններ կր
պակսին ուրիշ փոփոխունիւններու մասին, բացի
պատահական յուրերէ, հերհեւ խորհրդային հրա
տարակունիւն, միայն «Էինիածին»ի քանի մը նիւերն ունինք աչքի առջևւ, եւ անոնցնէ, ինչպէս եւ
Արտասահմանի չարք մը ներներէն օգտուեցանը,
«Արածանի»ն իմ բարդած եւ «Ցառաջ»ը վերսկսած

ատեն։ Գիտենը որ Ադգ . Ճակատի կեղը . վարչունիւ-նը կարդ մր Թերներ ստացած է պաչտօնատան մր միջոցաւ , սայց մենը անոնց երևսը տեսած չենը ։ Ուրեմն «Ցտոաջ»ի ըններցողները ստիպուած են Համահրել , մինչեւ որ կարենանը ապահովել մեր բաժինը՝ Երեւանի եւ Թրիլիսիի (Թիֆլիս) Հրա-տարակունիւններչն։ Կր յուսանը նչ այս դործին մչջ աջակից մր պիտի դառնայ Երեւանի նորական մասի Հայկական ընկերունիւն»։ Իսկ երը Թղքա-տարը վերահաստատուի , անչուշա դործը ինջնին կր կարգաղրուի։

տաքը վերահաստատուհ, անչուշա գործը ինքնին կը կարգադրուի։

Մինչ այդ, մեղի կր մնայ օգտուիլ Սուրիա - Լիբանանի եւ Աժերիկայի այն ԹերԹերեն որոնք տորմեր կան ԹդԹակցուԹիւններ կր տանանան։ Կր հետեւինք նաեւ օտար ԹերԹերու, որոնք չահեկան տեղեկուԹիւններ կը հրատարա - կեն, պատահարար։
Այս աղբիւրներեն դուրս ինչ որ դիտենք, տու-կօսեներ են կամ դերիներու պատմուԹիւններ, ասելի կամ պակաս վաւհրական։ Եւ մեծ մասով հերած ։

հինցած ։

Այդ պատմութիւնններուն մէջ, ամէնեն նչա նակալից իրողութիւնն այն է որ, Հայաստանի զօբաչարծը ճ'ընդդրեքը 16-18են մինչեւ 55 տարեկանները, եւ բաղմաթիւ կիներ ու աղջիկներ։
Անշութա բոլորն այն ճակատ զրկուած չեն։ Տաբեցները, կիներն ու աղջիկները ծառայած են թիկունքի աշխատանջներու մէջ, որոնք նոյնքան գոհողութիւն կը պահանջերն ։

Հողութիւն կը պահանջերն ։

Նակեն մէջ կը գտնուէին, իրրեւ լրացուցիչ մաս
կամ առանձին զօրարաժին՝ 250.000-300.000 հայ
դինուորներ։

ղինաւորներ:

PPPUHUE ZUPBE

«Նիւ Եորք Ուրոլտ Թէլէկրամ»ի մարտ 26ի թիւին մէջ իր Ուաշինկթընի թղթակիցը, Ուիլ-հըմ Ֆիլիպ Սիմս ստորագրած է հետեւեալ կարե-

երմ Ֆիլիպ Սիմես առարագրած է հետեւեալ կարեւոր յօդուածը, վերի խորագրով —

Ուոշինկելնի մէք մեծ մտահոգուեիւն կը տիւրչ այն անակնկայ ծանույադրին առեիւ ,գոր Ռուրինաց հետահուտ է թուրջին առեիւ ,գոր Ռուրինաց ոչ - յարձակման դայինչը վերջ պիտի դանեւ ինը (Ռուսիա) կ՝ուղէ որ իրենց յարարհրու - ենանց մէջ տեղի ունենայ կարեւոր բարևլաւում մը։ Ռուսիա իր այս ծանուցադրով իրապէս կ՝ուղե այժմ ըսել Թուրջիոյ — «Քսան տարի առաջ երը ես տկար էի, խոստացայ ջեղի չղարնել, այժմ նւրապոյի մէջ ես ամէնչն գօրաւոր աղմն եմ կայ հին հայիւ մը եւ ես կ՝ուղեմ կարդադրել ատիկա ջեղի հա, եւ ուստի ետ կ՝առնեմ ջեղի տուրծ խոստում »։

տումս» «
Անչուչտ ասիկա ըսևլ էէ Թէ այստեղ՝ Միացհայ Ազդերու ներկայացուցիչները կը սպասեն որ
հայ Ազդերու ներկայացուցիչները կը սպասեն որ
հայ։ Ոչ, անոնջ այդ չեն սպասեր։ Ռուսաստան
կրնայ դիւրութեաժը կլլել ամբողջ Թուրջիան, եւ
Թուրջիա դետէ ատիկա։ Ոչ ալ Ուոչինկթըն եւ
Լոնտոն Ռուսաստանին դժուարութիւններ պիտի
յարուցանեն, ամէն պարաղայի մէջ ոչ աւելի դրժուարութիւնն, ջան յարուցին Լեհաստանի եւ ուրիչ
փոջր պետութեանց խնդերներուն առքեւ։ Բայց
ասկա չի նչանակեր Թէ այս առքիւ լոնտոն եւ
Ուոչինկթըն չեն անւանզստացած։ Ոչ ալ ասիկա
կը նչանակէ Թէ Թուրջիա չէ ահարևկուած։
Թուրջիա մինակը պիտի դիմագրաւէ մեծ պե-

կը նշանակե իկ Թուրբիա չէ ահարևկուած։

Թուրբիա մինակը պիտի դիմադրաւէ մեծ պետութեան մը։ Ան՝ Թուրբիա, չէ մոոցած հինդ տարի առաջուան իր լարուած յարարերութիւնները հուսիոյ հետ, երը Գերմանիա սանձարձակ կը լարձակեր, եսկ Ռուսիա կր դեպես այն ատեն, ան կը վախնայ այժմ ալ, որ Ռուսաստան կրնայ պահանի որ իրեն ղարձուի կարող եւ թերեւս Հայաստանի մնացած մասը, դորս Լենին անկախ յայտաթարեց, բայց Թուրբիա դայն ետ առաւ Գրկսթե

երթովագի մէջ:

Կացութիւնը բարելաւուած էր 1941 թուեն ի
վեր, երբ ծացիները յարձակեցան Ռուսատանի
վրայ։ Այդ օրերուն Թուրքիա կարեւորութիւն ըսաացաւ Դաւնակիցներուն Համար՝ պաՀպանած բլլով իր չէղոջութիւնը։ Ժամանակ մը այնպէս
Թուեցաւ որ Գերմաններ եւ Ճափոններ պիտի կըրնային իրար միանալ տեղ մը՝ Միջին Արնւելջի
մէջ. Թուրջիա պաշապանեց այդ շրջանին մէջ
անպեռուսական ամէներ խոցելի կողմը։

ատղիուռուսական անչներ կողմի։
Բայց այն պատհրազմի ընքացքին, ինչպես
Մոսկուա յիչեցուց Թուրջիոյ, Եւրոպայի եւ աչ
իարհի մեջ տեղի ուննցած են մեծ փոփոխուժիւններ, ուստի, այդ փոփոխուժեանը լսյսին տակ
Ռուսիա այժմ կ՚ուզէ նոր Հաչուհյարդար մբ։
200 տարիներէ ի վեց Ռուսիա եւ Թուրջիա —
առանց յիչելու Անգլիան, Ֆրանսան եւ Եւրոպայի
միացեայ մասո — ասողերարար Հականարդու

առանց յիչելու Անդլիան, Ֆրանսան եւ Եւրոպայի մնացեալ մասը,— պարբերաբար Հակամարտու - Թեան մէ եղած են Հնեղուցներու ինդրի» պատճառով : Տարտանելի հակակչիոր ձեռը բերելու հա և մար տեղի ունեցած են ջանի մր պատերազմներ։ Ռուսիա աշխատած է Սեւ Ծովէն դէպի Միջերկրականի տար ջուրերը ապատ ելը մր ունենալ, եւ այդ ձիղը տեղի ունեցած է Թէ՝ պատերազմի եւ Թէ խաղաղութեան ժամանակ, իրկ այժմ Ռուսիա կ՝ուղէ ստանալ ատիալ ստանալ ատիկա ։

ստատ ապրու Առուինկիքընն ալ չահագրգռուած
Է՝ րայց ոչ այնչափով ինչպէս Լոնտոնը։ Հարցը
առնչունիւն ունի աշխարհի խաղաղունիան ապագային հետ։ Անգլիա եւ Ֆրանսա կռուեցան Ռուսիո, դէմ այս խնդրի պատճառով, եւ գլխաւորապէս դերման Քայդէրեն Պերլին-Պաղասան հղատակի

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ህብኮናኮԱ-ԼኮԲԱՆԱՆԻ ԿՆՃԻՌԸ

Մարլեւաժերիկեան լուրերու Համաձայն, Թեևւ Գերութ Հանդարոած է եւ հանութները բացուած են բայց կացութիւնը լաթուած կը մնայ Սուրիոյ եւ Լիրանանի ժողովութգներուն եւ ֆրանսական դժերին միջեւ։ Գրգռութնան պատճառներեն մեկը այն է որ ցամաջ Հանուած դօրջին մէջ Սենեկալ - ցիներ կը դանուին։ Ձօր. Վենէ, ֆրանսայի ընդեւ ներկայացուցիչը, յայտարարեց Թէ ջանի որ Սուրին եւ Լիրանան չեն ուղեր բանակցիլ, Ֆրանսայի չիյնար առաքին ջայլն առնել ։ Ձօրակարը անհասկնալի կը դանե այլն առնել ։ Ձօրակարը առանիան գայլն առնել ։ Ձօրակարը առանրան եւ անոնը անգլիական Հրամահարուն թերւջ չե առնելած եւ անոնը անգլիական Հրամանաարու - Թեան տակ են ։

Թեան տակ են:

Պեյրութի ժարոնի (ոչ թե մարոնիթե) պատթիարջը, դերապայծառ Մուպարեջ, հատ մը խօսելով Լիրանանի Ազդ. ժողովին ժեջ, պարզեց կառավարութեան տեսակետը,— 1. Լիրանան չուդեր,
որ կը նչանակե ժխան կեղատարութեւնը — 2.
Լիրանան յանձն կհառնե բանակցութեւններ կատաթել միայն հաւասարութեւնն երան կոմն միայի— 3.
Լիրանան կր պահանէ պարպել բոլոր օտար դօրամասերը, Ծայր. Արևւելթի պատերազմին դաղաթումեն անմիջապես վերջը.— 4. Վերջապես կր
պահանջէ ֆրանաակա դօրջին բոլոր չարժուժները
են թանել (ժինչըեռ նոյն պայմանը չի դներ բրիտանական գօրջին համար):

Թուհոն գորութեւը ուժունը

Mntholi canguidum nonfuto

Վերքին լուրերու Համաձայն, Թոջիօ, աշխարհի հրրորդ բազմամարդ քաղաքը, որ ունի 7 միլիոն բնակիչ, բոցավառ աւերակներու կոյա մր
դարձած է, ամերիկեան վիճիարի օգանաներու
անցելը կը ծանուցանք 6է մինչ ճոնօներով ռումբ
կը տեղար քաղաքին բանուկ եւ բազմամերակ ճադամասերուն վրայ, փոճորիկ մըն ալ պայթեցաւ
ժամը 70 մղոն արադունեամբ, բոցավառ դժոնջի
ին որ կրնային կառջերու, սայլերու, յոպնակներ
ու (ձեռնակառջ) են «է «է Թիևլով կը փախ
բեր քարագին, շույունիա, թոցանան կր փախ
բեր բարագան կրար գարանած հետ ուրիչ Հաժայսարին, շույունիա, կայս եւ ուրիչ Հաժայսարաններ ժոքիր դարձած են։ Ուուինկանի րիկեան դեսպանատունները, կայս եւ ուրիչ էաժայսարաններ ժոխիր դարձած են։ Ուուինկերնի
մեջ ի՛րսեն թե այս օղարչաւը — ամենեն աձար
կուն — դեռ նախարանն է ծրագրուած ուրակո ծութեան։ Ձօր Մարչըլ, Մ Նահանդներու սպայակոյտին պետը, յայսարարած է խորհրդարանի
դաղանի նիստին մեջ — «Աւելի ջան երկուջուկես
դաղանի նրափուհ մեջ — «Աւելի ջան երկուջուկես
դառաջիկայ 12 աժիմներու ընթացքին, որջան
հայնակիցները նետեցին եւրոպայի մեջ, Գերմա ներյ դեժ մղուած պատերազմի վերջին շրջանին»
Ձօր Տուլիքլ, աժերիկեան Ցրդ օղատորժիրն
հրամանատարը որ նախապես կը դործեր Անդլիոյ
մեջ եւ որ դեկավարեց Թոջիոյի առաջին ոմ բակոծուժիւր, Ուոչինկերն դծաց, նոր հրաձադներ
ստանայու համար։ Վերջին օդանանին ատեն կորսուեցան 19 վիթիարի օդանաւեր կամ դեր-ամրոցներ, ինչպես կը կոչեն։ Աննածանր կորուստն էր
այս, նոյն չարջի օդանաւերուն համար, թայց արդիւնջը հղաւ դարհուրելի, հրր 8500 ժոն հրձկոռուժըն տեղացին Թոջիոյ վրայ 48 ժամուան մէջ։

Ճափոնդիները կը չարունակեն յուսահատուի չն

ռումբեր տեղացին Թոջիոյ վրայ 48 ժամուան մէջ։

Ճափոնցիները կր չարունակին յուսահատօրէն
կռուիլ իրենց անձնասպանունեան խումբերով։
Անցեալ օր 18 ժամ անընդհատ յարձակեցան մաբտանաւերու եւ օդանաւերու վրայ, մարդկային
Թորփիլներով եւ փոջր սաւտանակներով, որոնց
մէջ նոյնպես դինսուրներ լեցուած էին միասին
պայթելու համար։ Երբ փոջր օդանաւերը վար իջան լուսնի լոյսով, դինուորներ դուրս ցատկերին,
տեղն ու տեղբ հեմունյու համար չորս կողմեն տեդացող ռումբերիչն, մինչ նուկակներով (ձեռնա ռումբ) կրակի կուտային իրենց օդանաւերը։ Շատ
մը աժերիկեան նաւեր ֆորսուեցան կամ վնատ ուհցան։

ուսյաս։

Մասնագէտներ ձափոնը աւհլի խոցելի կը նը-կատեն չան Գերմանիան, օգանաւային ոմբակո -ծութեան տեսակէտով։

հայց ան չյաքողեցաւ իր նպատակի մէջ, որով-հ-տեւ Բրիասնիա եւ Ֆրանսա Սրիմի մէջ զայն պար-տուժեան մտանեցին։ Այսօր սակայն մարաքախա Սթային իր կատարհալ Հակակչռին տակ կը պահէ Ռումանիան, Պուլկարիան եւ Ծուկոսլաւիան, եւ եթէ Յունաստան ժամանակաւորապես դուրս կր մնայ խորհրգային ազդեցութեան չրջանակէն, ա-տիկա ալ հղած է Մարաջախտին հաժաձայնու -

թոստու։
Հիմա վերջապէս, կարգը հկած է Թուրջիոյ եւ Տարտանկքի Նեղուցներուն։ Հաւանաբար երեջ Մեծերը այս խնդրի մասին ունեցան խօսակցու -Թիւն ԾալԹայի մէջ, կամ Թերեւս մաթաջակա ՄԲալին եւ վարչապետ Չրրչիլ ունեցան։

Safp. Ն S. U. Թայնևան

Քանի մը չարաԹ առաջ խորին ցաւով Հաղոր-դած էինջ ընկեր Նչան Թաչնեանի մահը ՉոսԹընի րիրդ՝ 1881 Յունիս 10ին։

Նախնական կրթութիւնը ստացած է Սարբեր-դի մէջ: 1900ին մեկնած է իրդրում եւ աչակերտած է Սանասարհան վարժարանին, որուն ընթացջը աւարտած է յաջողութեսմբ։ Եղած է անդամ Խարանախատած է յայրորությատար։ Մղած է անդամ հնարերութի Հ. 8 . Դ . Կեղբ . Կոմ խաէին ։ Ժամանակ ժ ըն ալ ուսուցիչ՝ հնարբերգի ժէջ ։ 1904ին գացած է Արժերիկա եւ առաջին անգաժ անդաժակցած է Նիւ Եորջի կոմիուքին ։ 1907—1908 , ընկ . Վռաժեանի ժեկնուժ էն վերջ , իսնրադրած է «Հայրենիջ»ը ։

1909ին մտած է Հարվրրտ եւ սորված է տ -տամնաբուժունիւն։ Համալսարանը աւարտելէ վերջ, եղած է ուսուցիչ Հարվրրաի ատամնաբու-ժական վարժարանին մէջ։ Նաեւ Հօմէօփէթիկ հիւանդանոցի ատամնաբուժական բաժնի պետ

նչանակուած է, պաչաօն մը գոր վարած է երկար

Երկու անդամ մասնակցած է Հ․ 6․ Դաչնակ-ցութեան ԸնդՀ․ ժողովներուն, առաջին անդամ

ցունեան Ընդ- ժողովներուն, առաքին անդամ Պոլիս՝ 1911ին, երկրորդ անդամ Փարիդ՝ 1929ին։ Երկար տարիներ եղած է անդամ Հ. Յ. Դ. Ա- ձերիկայի Կ. Կոժիտելնւ։ 1919ի ամրան երբ Ամերիկայի Կ. Կոժիտելնւ։ 1919ի ամրան երբ Ամերիկայի մէջ ընտրունիւն տեղի ուննցաւ Փարիդ դումարուած Արեւմաստա Համագումարին այս դաղունին կողմէ չորս ներկայացուցիչներ ուղարեկվու, ժողովրդական ջուէարկունեամբ 4 ընտ - բուած պատգամաւորներեն մէկն ալ ընկեր Տոջի . Թաչնեանն էր։ Սակայն, դանադան դժուարու - նիններու հետեւանըով, չկրցաւ մեկնի։

Րնկեր Տոջք․ Թալձեան դրած է երկու դրջեր․ 1․ «Միութեան եւ Համերաշխութեան խնդիրը Հայ Յեղափոխական կուսակցութեանց Միջեւ», 2․ «Ատամնարուժական Առողջապահութիւն», *վերջինը՝* Հայերէն եւ անդլերէն։

տայորդս եւ անելերէն։

Տարինսերու ընԹացջին, մեր ընկերը «Հայ բենիջի մէջ ստորագրած է բազմանիւ յօդուած ներ։ Մինչեւ իր մահը բերած է նաեւ իր մասնակցունիւնը մեր բանաւոր պրոպագանդին։ Բացի իր
մայրենի լեղուէն, Տոջն Թաչձեան գիտէր նաեւ
անգլերէն, ֆրանսերէն, դերմաներէն եւ Թուր ջերչն։

ՉԱՅՆԵՐ ԳԱՒԱՌԻՆ

ሆԵՐ ԿԵԱՆՔԷՆ

ՄԵՐ ԿԵՄՆՔԷՆ

ՄԷՆԹ ԷԹԻԷՆ — Անցեալ անդամ դրած էինք մեր գաղուհի կացուհեան մասին։ Քանի մել լրացուցիչ անդեկուհիւններ եւս —

1942ին կազմուհցաւ աւելի քան 25 երիտա սարդներէ քաղկացած «պոսքէի պօյ»ի մարզական խումբ մբ որ կը մարզուի Պ.Կարապետ Եղիահանի դեկավարուհեամբ։ Գրաւման չրջանին աղժական խումբ մբ որ էր մերայացումներու չարք մել։ 1944 Մայիս 26ին Ամերիկացիներուն կողմէ ումբակոծուեցաւ մեր քաղաքը։ Բազմահիւ աուներ եւ Հոլակապ եկերիցի մբ հիմայասակ կործանելով աւելի քան 3000 քաղաքայիներ մեռան։ Մենք հուս ունեցանը արդուր օրերուն կազմուհցաւ Ազգուհան յանրորող օրերուն իւ հապաս օգնել 13 ռուսաչայ անոց դինուորներու և ստանձնեց Հուսաաար, որ կը հաշույ 86 անդամներ։ Հ. Ա. ձակատի առաջին դործը եղաւ նիւհապես օգնել 13 ռուսաչայ անոց դինուորներու և ստանձնեց հուսաչայ անոց դինուորներու և ստանձնեց հուսաչայ անոց դինուորներու և առանձնեց հուսաալ ինին է դումար 30է աւելի հոքախատումը ռուսանայ դինուորներու։ Այս առնիւ հույացուցած էր 96.000 ֆրանքի դուժար մբ որուն 86.000 ֆրանջի արդան և ին արդան անգ իւ մեալ 10.000 ֆրանջ։ Կիմանում իէ կարական կարանի կարնունին կարնունիներ և մերիներ է Ազգ. Հակատի վարչութեան, ինպասան և Վարդան արիսի հին կերն կարն Հակարի հան և հարունիներ, լաւագոյն Հաներաչիուհեան արդաններ է Վար - ութիւնը կարականայ հարանեան, հոգրան Ձէջեան, Արլակ Պօդիկեան, Կարապետ Պականն և Վարդան Խրինեան։
Yesingeaux (Haute Loire) բնակող ընկեր Ճաժ-

*Մրիմեա*ն։

Արչակ Կօդիկեան, Կարապետ Կալհան և Վարդան Խրիմեան։

Yssingeaux (Haute - Loire) բնակող ընկեր Ճամպուլիանի 21 տարեկան դժբախտ Արան, ձկնորսութեան պահուն հաւասարակչռութիւնը կորսընցնհլով, ոտքը կր սահի ու 30 ժեթը բարձրութենչ
ո՞ր վար իլնալով խեղդամահ կ՛րլլայ։ Բազմաթերընկերներ եւ բարեկամներ, հակառակ դժուարին
համրորդութեան, փուբացինք Իսինկо երթալ,
ժիրթարելու համար անմիրթարը։ Հարիւրաւորներ հետևւեցան մինչեւ գերեզման։ Տարաբախտ Ագան կը պատկաներ 44ի գօրադասին։ Իր ամրողջ
դասակիցները հրամանատարով, նուսաախումրով
ու դին պատկաներ հանատանարով, նուսաախումրով
արդացին ֆրանսնայի դասընկերներեն երիտա
տարը մը եւ Սէնթ իթիկնեն ընկեր Սնդրանին Շատարգ մը և։ Սէնթ իթիկնենը ինկեր Սնդրանին Շատարեւհան (ֆրանսնորեն)։ Մեր խորհը վշտակցութիւն Համաղուլեանին եւ իր ընտանեկան պարա
գաներուն :— Հարգանցի

Piniunniphilip Upklifh the

<u>ሆէԿ ՁեՌ</u>Ք ՀԱԳՈՒՍՏԸ 500 Ս**ԲԵՐ**ԼԻՆ

ՄԷԿ ՁԵՌՔ ՀԱԳՈՒՍՏԸ 500 ՍԹԵՐԼԻՆ

Լոնտոնի ԹերԹերը կը դրևն Թէ ժաջսանենդներ փոքր նաւերով նդիպաոսի ծովեդիրջները կ'երթան եւ ոսկիի ծանրութեսամբ ռարանջ լեցնելով Յու - նաստան կը փակոցնեն։ Անոնջ այս վտանդաւոր դործը յանձն կ'առձեն ձետեւեալ պատճառներով.

1. ԱԹԷնջի մէջ մէկ ձեռջ Հագուսարն դինն է 500 սԹերլին.— 3. Շապիկը՝ 30 սԹերլին.— 4. Անդլ. ոսկին կը ծախուի Հատը 150 սԹերլին է Այս դործառնութիւնները ընականարար կ'ադրեն նդիպատուսի ևնները ընականակի օրէն ի վեր, ուրբաթ օր հասաւ 615 եջ. դահեկանի, ժինչ առնի չար ժուն 550 էր։ Միւս կողմէ ձոյլ ոսկին դինը կ'իր նայ։ Եդիպապիսն կառավարութիւնը կրկսապատ կած է հարդութիւնը կողմէ ձոյլ ոսկին դինը կ'իր նայ։ Եդիպապիան կառավարութիւնը կրկսապատ կած է հարդութիւնը նաւահանդիսներուն վրայ։ Աթենը կառավարները նաւահանդիսներուն վրայ ։ Աթենը կառավարները չկրնալով դուլայայ եւ հիշին չարել, իրենց պաշտօնը կը կատարեն ըւլորուին արևի։ Ա՛լ կրնաջ երեւակայել րուն ժողո սիուրին կիչակը և Ալ կրնաջ երեւակայել ըուն ժողո սիուրդին վիծակը։

ՆՈՐ ՊԱՅԹԻԻՆ ՄԸ տեղի ունեցաւ Կնօմ - է -Ռոսի պործարաններուն մէջ, Պուլվառ Քէլէրման։ Երկու Հոդի մեռան, 13 Հոդի վիրաւորունցան։ (Քանի մը ԹերԹեր 9 կամ 7 կը Հաչուեն մեռեալներուն Թիւր)։ Այս անդամ արկածի կը վերադրուի պայԹիւնը։

արայնիւնը։ Այս ասպաս արկածի կը վերագրուի պայնիւնը։
ԶՈՒԻՉԼԻՆԿ, Նորվեկիոյ հինվէրական վարչապետը, որ ժամանակին Հայաստան դացած է Նանակն հատ, իրատ հարցաջն և նունեան մը հննարկունցաւ ։ Անրաստանեայր նունեան մը հննարկունցաւ ։ Անրաստանեայր նորվեկիոյ քիւ 1 դաւանանը կը համարուի, հետներուն .— 2. Խախտած է Նորվեկիոյ թաղաջա դին օրէնջները .— 3. Բոնարարած է պատժական օրէնջը. — 4. Փորձած է Նորվեկիացիները ոտջի հանել Անդլիոյ, Աժերիկայի եւ Ռուսիոյ դէմ կրուսեր, Համար .— 5. Մեղասկից նղած է տպանունիանց։ Քուիղլիկի ինչօրինչը յանցաւոր չի նկատեր, ըսելով քէ ինչ միայն եր պարտականունիներ կատարեց եւ ենչ ինչ չրլլար, ուրիչ ու է էնչեր պատական մէջ։ Երբ հարցուցին քէ ուրիչ ըսելիջ ուժին, ամբաստաներ կատասխանեց Վորվե և հանար և հենչ ենչ արատասխանեց և հորվե համար աանանեն հանարան հենչեն և և հենչեն և հարարուցին քէ ուրիչ ըսելիջ ուժին համար ամօն է այն ընթացջը դոր բռնած են հենի հանարի արահան են հետուած։ Դաւ ապարունիւնը տեղի պետի հանարի արաչարիցայի ին երկրիս համար և հինդ տարի պայջարկցայ ին երկրիս համար հե հինդ տարի ան նեսուած։ Դաւ ապարունիւնը տեղի պիտի ունենայ Օդոստոս 25ին։

ԱՆԳԼԵՒԽՈՐՀՐԴԱՑԻՆ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ եր

ԱՆԳԼԵՒԽՈՐՀՐԿԱՅԻՆ ՋԻՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ Եր «

բորդ տարեդարձին առթիւ, սիրայիը հեռագիրներ
փոխանակեցին երվու երկիրներով։ Այս վերքինը իր
հեռագրին մէջ վստահութիւն կր յայոներ թէ ա-
ենի պիտի զօրանան երկու երկիրներուն յարաբեւ
ենի պիտի զօրանան երկու երկիրներուն յարաբեւ
եւ բոլոր անոնց որ կ'աչխատին տեւական խաղա «

գութիւնները, «յօդուտ երկու ժողովուրդներուն
եւ բոլոր անոնց որ կ'աչխատին տեւական խաղա «

գութիւն եւ ապահովութիւն հաստատել»։
ՀՆՏՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԸ հետահան չրջանն այցե
լելով, խօսեցաւ ութ ժողովներու վրայ։ Աժեն տեղ
ալ վստահութիւն յայոնեց թէ պիտի յաղթեն ըո
լոր դժուարութեանց եւ ճափոնական պատերազվը
պիտի վերջացնեն «սերտ գործակցութեամբ աժե
բիկան ժեծ դինակցին։ Մենջ ժեր խօսջը պիտի
Հղրժենջ կան հա պիտի չղառնանջ ժեր աշատ
հաժեչն։ Մեծ յաղթանակ մը չահուեցաւ Եւրոպա-

յի մէջ։ Աշաղին խնդրիրներ կան մեր առջեւ։ Ջար-դուփչուծ ներոպա մը, բաժան - բաժան եղած կիր-դուփչուծ ներոպա մը, բաժան - բաժան եղած կիր-դուփչուծ ներոպա մը, բաժան - բաժան եղա հագ-ուաղէպ է պատմու Թեան մէջ»։ Վարչապետը արդելջ մը չէ նրեջ Մեծերու տեսակցուԹեան։ Կը կարծուի Թէ տեսակցուԹիւնը կրնայ տեղի ունենալ յունիս 15էն յուլիս 5։ Ուրիչ ծառի մը մէջ, Գ Զրրչիլ Հա-ւաստեց Թէ միջազգային նոր կազմակերպուհիւն մը դյուկ պիտի հանձն, խափանելու Համար ապա-դայ պատերազմները։ Այս ասԹեւ աւեյցուց Թէ երբ ինջ չկարենայ իր ընտրական չըջանակը դալ, Տիկին Զրրչիլ պիտի բռնէ իր տեղը, ջան վար-ժուտծ ըլլալով Հանրային կեսնջի։ (Տիկին Զրրչիլ ջանի մը միլիոն սԹերլին ժողված է Խ. Միու Թեան արդասիրական դործերուն Համար)։

որություն հայաստան իշխանութեանց պէտքերը Հո-դալու Հաժար (մասնաւորապես քիմիական նիւ -Թեր)։ Ածուխի արտագրութիւնն ալ կ'ասելնայ։ . . 40 ԿԵՂԾ ՈՍՏԻԿԱՆԵԵՐ յանդումը ցանց մր սարջելով, յաջողեր էին 200 միլիոն ֆրանք շոր-Թել Փարիզի սեւ չուկացիներէն։ Ոստիկանութիւնել Փարիզի սեւ չուկացիներէն։ Ոստիկանուներւնը յաջողեցաւ ձերբակալել խարերաները, որոնջ երեջ շրջանի բաժնուելով, կանոնաւորապես աչջէ կ'անցընէին Փարիզ փոխաղթուած սեւ չուկայի ապրանջները։ Բոլորն ալ ունկեն ոստիկանական երադայի զարդանիչը եւ կատարելապէս կեղծեր էին խուղարկունեան Թուղները։ Բոլոր գրաւուած ապրանջները կը կնջուէին եւ կանոնաւոր ընկալա գիրներ կը տրուէին։ Օրինաւոր ոստիկանունիւնը դիարած էր որ հարերաները ձշղապահունեան կուղարերաները ձշղապահունեան հարակալուեցան 12 Հոգի, յետոյ կծիկը ջակուեցաւ

100 4PUU Why which pudinch min zuiefine

դաւ։
100 ԿՐԱՄ ՄԻՍ պիտի բաժնուի այս չարթու
ոսկորով — (3նհրու Համար 100 կրամ աւելի)։
14.848.000 ՖՐԱՆՔ ՏՈՒԳԱՆՔԻ դատապար տուեցաւ պանդոկատէր մր Պարպիդոնի մէջ։ Կա
ուսվարութիւնը միեւնոյն ատեն դրաւեց իր ապօրէն չահը, 3.712.000 ֆրանջ։
2ԵՐԲԱԿԱԼՈՒԵՑԱԻ, Նիւ Եորջի մէջ, ֆրանսացի օդաչու սպայ մը, Փօյ Քավայյէզ, որ իրրեւ
լրտես ամ բաստանուած էր ուրիչ հռչակաւորֆրանսացի օդաչուի մը, Քօսխի կողմէ։ Այս փերջինը
դերման լրտեսական բաժնին մէջ մտած էր 1942ին
եւ այն տարին Սպանիա բաժանուեր, երբ յարաբերու
Թեան մէջ մտաւ Քավայյէզի հետ, որ Գերմաններէն պաշտոն ստացած էր անթելի կայան մը հասաստերու Ամերրիկայի մէջ։ Քավայյէզ էր դիտեր
թէ Քօսթ կապ ունի ամերիկայի անոր։ Ի վերջոյ
յանուրացաւ անթելի կայան մը հաստատել Նիւ Եորթի մէջ, տուանց դիտնալու որ հսկողութեան տակ
չ ։ Քոսժ ամէն դաղանիջ պարդեց անոր։ Ի վերջոյ
յանուրացաւ անթելի կայան մը հաստատել Նիւ Եորթի մէջ, տուանց դիտնալու որ հսկողութեան տակ
չ ։ Քոսժ ամէն դաղանիջ դարդեց մերակայել
տուան է։ *

ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾ ԳԵՐԻՆԵՐ

ՍԷՆԹ ԷԹԻԷՆ — Գերուքեն է վերադարձած են,— Տիրան Գարատայհան, Ցարուքիւն Գարա տայհան, Ցարուքիւն Գարա տայհան, Տիդան Մարդարհան, Ցովհաննես Սա բանհան, Ցակոր Սերայտարհան, Սոատուր Սէ բայտարհան, Առատուր Սէ բայտարհան, Առատուր Սէ բայտարհան, Ցակոր Փիլիկհան (բռնի աշխատա - ւոր), Հայկ Հարիկհան, Գեարոս Ճէլլանհան, Բարսեղ Ներսէսեան, Աւետիս Կորկոտհան (Սիւրի Քոնքալ), Սարդիս Ցակորհան, Մանուկ Նորհատեւն (Սիւրի Քոնքալ)։

Լուր չկայ Գուրդեն Սարդ-Քեչիչհանե, Վահրան Սարաֆիանէ, Էմժանուել Արրահանեան եւ Գալուստ Ձուլնհանէ։— Վ. Խ.

ՄԱՐՁԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՓՈՆ ՏԷ ՇԷՐԻԻԻ — Ափ մր անձնուէր երիտասարդներ կաղմեցինչ Հ. Մ. Ը. Մ. ի ժասնահիւղ
մը, որուն չուրջ բոլորուած են 35 նորահաս անդամներ եւ անդամուհիներ։ Ղեկավարուժիւնը
յանձնուեցաւ հայ եւ ֆրանսական մարդական չրըջանակի ջաջածանօժ ժարդիկ Ադատ Պայեանի։
Ներկայիս պասջենի եւ ֆութալի դաշտերը ապահովուած ըլլալով, սկսանջ գործնական ջայլի։
Մեծ ջան կո թափենջ բոլորին դուջերը ապահովելով, պատրաստուելու համար Ligue Lyonnaise de
Foot-ballի ախոյենական չարջի մրցումները եւ անդամուհիները կրնան պարծենալ որ Ֆրանսայի մեկ

Մարուլա Հ. Մ. Ը. Մ.ի անդամները եւ անդաժուհիները կրնան պարծենալ որ Ֆրանսայի ժէկ անկիւնը ունին ժամնահիւդ ժը որ աժէն պարադայի տակ կր ջանայ վառ պահել իրենց անունը, ժարադայի տակ կր ջանայ վառ պահել իրենց անունը, ժարադարական ուրեն եւ ժանաւանդ հայ անունը։ Եւ եք հպարտ ենջ ժենջ, յաջուղութեան պատճառը այն չէ որ հապարներ կը ստանանջ բարերարներէ կամ դաչտահանդէսներէ, այլ որով հետեւ Հ. Մ. Ը. Մ. ականները ժեր բանուռըական վաստակեն ինայելով ժեր զորաներ կր հուրենը հայ անունը ժեր բանուռըական վաստակեն ինայելով ժեր հարարով ժրցումներու ժասին:— Ազատ ՎԱԼԱՆՍ — Վայանաի հատահան անորական հետ եւ եւ Հ.

ՎԱԼԱՆՍ — Վալանսի մարզական միութեան ֆութարի խումեր ու-ֆութարի խումեր, երկու յաքող մրցումներ ու-նեցաւ Առաքինը 6 Մայիսին , Սէն Շամոնի «Մա-սիս» մարզականին դէմ , դժուար խաղարկութե -նէ մը վերջ, մեր մարզիկները ճկուն խաղով յաղ-թանակը տարին 3—2ով :

». Իսկ երկրորդ մրցումը տեղի ունեցաւ միչտ Փոլիկոնի մարզադաչտին վրայ, Մայիս ۱3ին , Վիէնի Հայ մարզականներուն դէմ։ Խաղի սկիդբէն Վրէրի -այ սարգադասարուս դ-յս -սադր սկրդբեր մեր մեր մարզիկները խիստ ճարպիկ վայրէջով մեր նշահակեցին առաջին կերը։ Աժարդը խադի բն - Թացջին Վալանսի մարզիկներուն խաղարկութեան գերակչոութիւնը դգալի էր եւ խաղը վերջացաւ 3.—0, Վալանսի յաղթանակով ։
Թովմաս Եղիկիան

ore. a.kra-

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCHL MISSAKIAN 17. Rue Damesme - PARIS (13°)

Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Mercredi 30 Mai 1945 2npbf2mpph 30 Umjhu

42. SHCb - 16 Année Nº 4414- Unp 2pqui p pt 43

խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

9h6' 3 9p

Մասկուա կը պաշջպանե Phonih www.ulightrp

նոր տագնապ մրն այ՝ Եւրոպայի սրտին վր-րայ։ Մառէչալ Թիթօ առջի օր ճառ մր խոսելով, յայտարարեց թե Շուկոպաւիա հաստատ կր մնա։ իր պահանջներուն վրայ։ Ան կր պահանջե ոչ մի-այն Թրիէոթեն, այլեւ Քարինթիան։ Թիթօ յայ-տարարեր.

այն Թրիկսնեն, այլեւ Քարիննիան։ Թինօ յայ-տարարեց.

— « Իսխրիոյ եւ Սլովենիոյ ծրվեղերջի մեր եղբայրնները փրկուեցան, բայց Քարիննիոյ մեր եղբայրները տակաւին իրենց ազատունեան կր-ապասեն եւ ես յանուն գաշնակցային Եուկոսլա-ւիոյ կ'ապահովեմ Թէ մենջ երբեջ լջած չենջ Քա-բիննիան։ Կոչ կ'ընեմ Դաշնակիցներուն որպէպի պաշտպանեն մեր ազգակիցները այն միեւնոյն հարստահարիչներէն որոնջ դարերով հալածեցին դանոնջ, եւ մամասորապէս վերչին ջանի մը տա-հներու ըն Թագոհն»: րիներու ընթացքին» ։

րիներու ընխացքին»։

Երիտանական Ցրդ բանակին ընկերացող Երդ
Եակիցները կը Հեռադրեն ԵԷ Ուսնաչիները (Խը
շանիոյ յեղափոխականները) վայրադունիւներ

դործած են Մուկոսլաւիսյ մէջ։ Լուրի մը Համա,

Հուրի ողջ մնացած են։ Թղնակից մը որ Սլուա
Երդ արդելարանները այցելած էր, կը պատմէ Եէ

Ուսնաչիները 700.000էն 800.000 Հոգի Հարդած են։

Մատէչագ Թինծ իր Տառին մէջ մասնաւորա
պէս չելաից.

«Ես վճռապես կը հերջեն թե մենջ կ'ուղենջ — «Ես կռապես կը երկրո թե ու արականի ։
Սարսափորի կացութիւն մը պիտի ստեղծուեր, հ-թե ստիպուեինք նորեն կռուիլ այն բաներուն հա-մար զոր արդեն շահած ենք այս պատերազմին

Want paujes dudacie, ap dette the inte Խորերդային մամուլը, որ ժիմչեւ երմա լութիւն կր պահեր այս հարցհրու մասին, առչի շա
յօդուած մը երատարակեց Վիջթորովի ստորա
դրութեամը։ Ցօդուածաբիրը կ՛րսե թե մառեչաւ
Թիթօ բարոյական իրաւունը ուհի Թրիէսթեի ժէջ
պահելու իր դօրջը, ջաղաջին փրկութենեն վերջ։
Ցետոյ կը բացատրե թե ճուկոսյաւիոյ պօրջը
Թրիեսթեի եռանկիւնին մեջ եւ Սյովենիոյ ծովե քանդար դասիր։ գոմովիր ատքին սհսչուդե, տեմ չեչարրբեսւ հոտ-մբեն դրաքով իտիտոպ ծբր նքքան չանասշերար

brbf Ջոջեrուն նանդիպումը

Մ. Նահանգներու հախագահին երկու մասնա ւոր պատուկրակները կաշխատին փուժացնել Ե թեջ Մեծերուն հանդիպումը, նկատի առնելով միջազդային կացուժեան ծանրացումը։ Մոսկուա մերջազգային կացութեան ծանրացումը։ Մոսկուա դրկուած պատուիրակը, Հափջինս, հրկու անդամ տեսակցեցաւ Սժայինի հետ։ Առաջին տեսակցու-Թիւնը տեւեց մէկուկէս ժամ։ Իսկ Լոնտոնի պատ-ուիրակը, Տէյվիս, երկարօրէն խործրդակցեցաւ Ջրբիրի հետ։ Խոսակցութեան նիւթերէն մէկն ա։ Գերմանիոյ վարչական կաղմակերպութեան ինըն-դիրն էր։ Կասուի թէ մառէչալ Մոնթիոմրթի, միջ-դաչնակցային վարչութեան անդլիացի հրամանա-տարը, պատրաստութիւններ կը տեսնկ օր առաջ Պերլին երթայու։ Ամերիկացիներն այ կը փութա-ցնեն իրենց պատրաստութիւնները։ Թէեւ Հարև-բաւոր դաչնակից օդանաւհը Ծայր Արեւելը կր դրկուին, բայց հղօր օդատորմից մը պիտի պահ-ուի Գերմանիոյ մէջ։ Նաեւ մեծ բանակ մը, ամէն տեսակ սպառազինութի և ններիով։ : իող ժայու այ հանդիրարարար փաստա

Հաւանական չի պանուիը որ Երեջ Մեծերու ժողովը տեղի ունենայ Լոնտոնի մէջ։ Թերեւս Մոս-կուայի մէջ դումարուի կամ Ռուսիոյ մօտ ջա -

դաջ մը : Մ. Նահանգներու արտաջին նախարարը մայ Մ Նահանգներու արտաջին նախարարը ձայ-նասփիւռ ձառ մը խօսելով, իր երկրին միջնոր -դութիննը առաջարկեց եւ խնդրեց Անդլիայեն, Ֆրանսայեն, Խ. Միութենեն եւ Չինաստանեն հա-մաձայնութեան մը յանգիլ օրուան , ծանրակչիռ ինդիրներու մասին:

Z. 3. Դ. ՀԵՌԱԳԻՐԸ ՏԻԿԻՆ ՐՈԶՎԷԼԹԻ

Հ. B. Դ. Ամերիկայի Կեղը. Կոմիակն հետևւ-եալ ցաւակցական հեռագիրը ուղղած է Տիկին Բոզվէլնի.— «Աժերիկեան ամբողջ ժողովուրդեն հետ միասին Հ. B. Դաշնակցունեան կեղը. Կոմի-անծ իր բոլոր ժասնանեւգերով իր խորունկ ցաւր կը յայտնէ այն մեծ եւ անփոխարինելի կորուստին համար, դոր կրեցին այս մեծ հանրապետունիւնը եւ բոլոր Միացիալ Ազգերը յանձին իրենց մեծ ա-ռաջնորդ Ֆրէնջլին Տ. Րողվէլնի»։ 2. B. 7. Udbphywjh 4bap. 4nd funto 4bube-

Bulinch hadbrazhnephali

(Բաց նամակ հին ընկերներուս)

Uhheneh sugreptub dtg huntbrugherphuli, արգեւց ու արդերանաչ հրարի ու չասատարի, աւբ-որների անանանայան և չարարան ու չասատարի, աւբլի գան երբել:

Այս աշխարհաստում պատերազմի աշերներուն

Այս աշխարգանասան պատեղապեր աշարներուն

Սակայն համերաշկունեան չենքը հաստա
առւն, ամուր դաներաշկունեան չենքը հաստա
առւն, ամուր եւ անկորտակելի հիմերու վրայ
դնելու համար, նախ անհրաժեչա է լրքուներւն։
Ոչ մէկը իրաւունը ունի գրչի մէկ հարուաժով
լուծուած ու անհետացած համարին կէս դարե ա
ւելի կազմակերպուած ու գործած ըաղաքական , լազմակերպուած ու գործած ջազաջական գաղմակերպուած Hewith P. P.

Ապա պէտք է մեր հոգիները մաքրենք, թօխափելով անցեալի կանիակալ կարծիջները եւ նա-իսպաչարումները։ Մենք աւհրիչ եւ վտանգաւոր կը գտնենք անհատական ու խմրական փոփսուք-

Ունինը հանգանակ մր, ցեղին մարտիրոսու թեանց իստացումը՝ իր արգար արիւնով, կանան, հրիտասարդութեան ողջակիզումով, փափկասուն օրիորդներու դեռ պալուկ՝ կուսութեան բոնաբահանագ, խաչրա ի ան խաչրանիր վիջավն էր ծառ-ան իհե գիչիր որևուրմ այն մամակրդը չե հանգ-հուղով, վրևհամիր մասինի ի վրև աղեսմերքանը հուսանի արևուր այն անաչություն էր հաս-անիապարհիւթյարը անկաչում վեջային արևությար անկաչում կարությար արևորադրերությար

կնար։

Այդ արբութիւն արբոց դարձած Հանդանակը,,
ցեղին հանդանակը պարապանի մը կը ապասի։ Մերը
արդար ժառանդուրը ժենջ ենջ, ժանաւանդ ժենջ,
կանդենջ ձակատարաց, անվերապահ ու վճռա կան։ Դետջ է պահանջենջ ու ստանանջ ժեր արդար
իրառունջը։ Խորհրդային Հայաստանը չահերն այ
այս կը պահանջեն։ Մէկ Հայաստան, չահանդլյընդարձակ, եղբայրացած Խորհրդային Միութեան
հետ, միչա հաշատարին ու առանկեղծ

Հետ, միչա Հաւատարին ու ասկաց :

Հատուցման այս վճիտ եւ արդաց դատով ժիայն կարելի է արեւորել ու ուրեւորուիլ: Այդ է Աթեւմտահայտւժեան միակ ապաւհը եւ մեր սիրելի
հայրենիջին բարելուման միջոցը։ Այս յորձանջին
ահաւորուժեան առջեւ աժենաժեծ ջաղաջարէան
ու բանդէար պիտի լուեն ու անհատական ինքրական
փոփոռջներն աւ պիտի լուեն, կամ իրենջ իրենց
ջաչուին հրապարակէն...

Արես ակար է ժեռք տանը հարդանըներու,

նորեւ հրապարակեն ...

Այլեւս պետը է վերը տունը իմոդրանընհրու, լալուրին պարտանաներու։ Պահանը ունինը, եւ մուրհակ մոն է ստորադրուած հու չէ ին առկախ մնացած րլլալ։ Ծովէ ծով Հայաստանի հրադները չունինը մենը։ Կր բաւէ ամփոփուիլ Ուիլարնիգծած սահաններով։ Այդ պահանքը չի ճանչնաը ոչ կար-միր, ոչ ճերմակ ոչ է հանչ

ինչպէս միւս գաղութները ձեռնարկներ կ'ը

եւ անոր իշխանութեան: եւ անոր իչխանութեան։

Ուրիչ Շամբայ չկայ։ Առարկել՝ կը նչանակէ
Հայկական ապգային պահանջներեն հրաժարիլ ։
Մենջ անցեալ սերունգը ջննադատեցինջ ու կր
ջննադատենջ, սակայն ստիպուած ենջ չարունա-կել անոր գորը, գիտակցօրէն, առանց արկաժա-ինդրութեանց։

Այսօր իրը միջին սերունգ կը ջննադատենք է Երբ մենք անոնց գործը չարունակենք, ինդրեն ը-սէք, կա⁶յնոր սերունդ մը մեզ ջննադատող։ Մենք հանդարտ սրտով, սակայն խղճի խային մեր հո-գիներուն մէն՝ հետոչետէ կը հեռանանք, մեր հետ

գրհերուն մեջ հետգետը կր Հեռասասը, սար հետ տանելով ցեղին անեծ ըր. Անչուչտ Մհիւուրի հայութեան պահանջը բաղ-ձանջեծ անդին չի կրնար անցնիլ: Այդ գիտակցու-թեամբ է որ կը գրեմ այս բանի մը տողերը , սա-կայն պետր չէ թեմրած , մուցած ներկայանալ պա-

un gles

Ընկերնե՛ր, այս տողերը ձեղի կը գլեեք տուանց հերև է։ յետին մաջի, առանց դիւանագէտի, բանգէտի յա-ւակնութեան, այլ ի խորոց որտի, որ կը մորմոջի

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՆՈՐԻՆ ԾԱՆՐ ԴԻՊՔԵՐ ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԻՋ

Migghu he Adarhym dswing

ձեմիլ Մերտան պեյ, Սուրիոյ վարչապետը, Մայիո 28ին հետեւեալ յայտարարութիւնն՝ ըրաւ

խորհրդարանին մէջ.

ծագիտական բանակցութիւնները։
Հեռագիրները կ՝ ըսեն Բէ երկուչարթի առառւ
կանուխ ցիրուցան Հրացանաձգութիւններ տեղի
ունեցան Դամասկուր ժէջ, եւ լսուհցան Հրաժանգի
կաժ Ծնդանօթի ձայներ։ Փողոցները ամայացան,
եւ միայն չրջուն պահակախումբեր կ՝ երեւային։
Բայց պատուհաններու յոյսը կ՝ ապացուցանէր Բէ
չատեր արթուն էին ամբողջ գիչերը։

մասկոսի մէջ։ 350.000 ՍՈՒՐԻԱՑԻՆԵՐ ԶԻՆՈՒԱԾ

350.000 ՍՈՒՐԻՍՑԻՆԵՐ ՉԻՆՈՒԱԾ
« Նիւ Եռթը Հէրըլա»ի տեղեկունեանց Հա ձամայն, Ֆրանսացիները Հարիւ 2000 արաժադրելի
դինուոր ունին։ Բացի 800էն, Սուրիացի ժամնաւոր
դինուորները ասկէ անկէ Հաւաքուաան են եւ Հաւանարար դասալիք բլլայով մուրիական ուժերուն
պիտի ժիանան։ Ֆրանսացիները ունին նաեւ դնդացիրներ, հրատանդներ, երկու Հրետանի Եենեւ
ԹնդանօԹներ, տասը Եննեւ Հրասայլեր եւ տասր
դրահապատ կառջեր։ Սուրիացիները ունին 1200
ոստիկան եւ ոստիկան դինուոր, դինուած՝ հրացաններով, ատրճանակներով, ջանի եր դնդացիր
եւ Հրասանդներ, թայց նաեւ 350.000 Հոդինոց
սպառաղեն թաղմունիւն մը։ Անոնը օդանաւհը։
Ֆրանսացիները երկուշարնի օր դրաւեցին 50 ամերիկեան բեսնակառքեր եւ դանոնը իշտապոր
ծեն դինուոր փոխադրելու Համար Հալէպի չթնանի։ Ուրիչ տասը բեռնակառքեր ալ Թունաւոր նեփեր կը փոխադրնն Եփրատի չթնանը, ուր մարախները կը սպառնան հունձջերուն։

Նախագահ Թումրն whsh shelinryk

Լոնտոնեն կր հեռագրեն թե հաւանական է որ Մ . Նահանգներու նախագահյա իր հանապահ է հր գել, լուծելու համար Ֆրանսայի եւ Մուրիա-Լի-բանանի միկեւ ծավար վէջը։ Այս միքնորդութիւնը աներաժեչա կը համարուի անոր համար որ լուրի մտահոգունիւն կը տիրէ գիւանագիտական չրջա

նակներու մ է է։ Սան Ֆրանչիսկոյի սուրիական պատուիրակու-««Հայանապատանականականապատարապատ

top he speed wighwith - unsupolat subplant պառակարտմանրը: Ցանուն Համերաչիութնան պետք է, առանց կրջի մօտենանք բորորին։ Արև-մաահայութիւնը եղբայրացաւ սպանորի, Զարդի եւ աստապանքի մէն: Աւ օր չի համերաչինը Արեւ-

ատանայ հանգանակին շուրը հագրերու վատն է։

Սուսնց Արնունաակին շուրը հարագերու վատն է։

Սուսնց Արնունաահայ ար արդարիություն արան անարուստ գործ ստեղծել։

Առանց իտէայի հաժերաբիութ իւնդ աշատանա-

BILLIAR APPUBBUL

Գեrմանիայեն դաrձող Հայեrու hrwinilifliarn

Կ՝ իմանանք ԹԷ Հայ Գաղթականաց Կեդը. 0-Փիսը ապրիլ 23-ին դրաւոր դիմում մը կատարած է պատկան իշխանութեանց մօտ՝ պարտադիր աշխա-տանքի ծանօթ օրէնքի է իման վրայ Գերժանիա դրկուած եւ հետգհետէ վերադարձող հայ բան -ուորներու եւ քաղաք. ատրադրեայներու իրա -շունքներուն պայապանութեան համար։

եռենըներուն պաշտպանութեան Համար։

Այդ դիմումին մեկ կ՝ըսուի թե նոյն օրենքով
Գերժանիա դրկուած ֆրանսացի աշխատաւորնե թը այժմ երբ կը վերադառնան՝ կը ստանան միանուագ դումար մը՝ իրենց անժիչական կարիջները
հոդալու համար, ինչպես նաեւ 15 օրուան վճարոգերն ալ կր փոխուին մարջը 15 ֆր ի հաչուով։

արի ալ կր փոխուին մարջը 10 Ֆր.ի հայուով:
Երյն պայմաններուն մեն դանուող օտար աչիստաւորները այս առաւելութիւններեն չեն օգ.տուիր եւ կր դրկուին իրենց հիւպատոսարանները,
որոնջ անհրաժելա օգնութիւնը կրնեն իրենց հպատակներուն: Հայերն ալ օտար կր նկատուին եւ կր
դրկուին Սիթե Մարթինեաջի Կեղը Օֆիսը, ՛որ
նիւթական ո եւ է աջակցութիւն չի կրնար ընձեռել

անոնց։ Վիչիի կառավարութիւնը կարդ մը չիքարերա-կաններով Հայերը կ'ենթարկէր պարտադիր աչխա-

տանջի, հոյնիսկ 1944 մարտ 24ի շրջաբերականով , կը յանձնարարէր Ֆրանսացիներէն առաջ նաիա -պատուութիւն տալ գաղթական Հայերուն՝ զանոնջ Գերմանիա կամ Թոտի աշխատավայրերը գրկելու

համար:

հր ժամանակին Օֆիսը բաւական լուրջ դիմադրութիւն ցոյց տուաւ Վիչիի այս կարդադերուն՝
բեանց եւ շնորհիւ իր տուած Վկայադրերուն՝
բեանց եւ շնորհիւ իր տուած Վկայադրերուն՝
բացմաթիւ Հայեր փրկուհյան։ Սակայն 1943 ապթիլ 17ին Վիչիի արտաքին դործերու նախարարութիւնը վերջ տուաւ այդ դիմադրական փորձերուն,
բացորոշապես Հայերն ու Ֆրանսացիները նոյն դիծին վրայ դնևլով՝ պարտարիր աշխատանքի հա
մար։ Այս օրենքին են Ծակայ չէին չէզոք կամ պատերազմիկ երկիրներու հպատակները, նոյնիսկ
Սուրիոլ, Լիբանանի Թէ պարտաղիր աշխատանջի ինդրին մեջ հայ դաղծականները ֆրանսացի
աչիստաւուրներու հետ հաւսսար աստիճանի վրայ աչիսատաւորներու հետ հաւսասար աստիճանի վրայ գրուած էին՝ ձիչդ ինչպէս 1928 մարտ 31ի օրէն-աղի նոյն այդ դաղթականները ենթակայ էին պարտաղիր զինուորական ծառայութեան

իր դինուորապաս օ..... Քանի որ Հայերն ու Ֆրանսացիները պետա -Դանը որ Հայրըս ու Ֆրանսացիները պետա -կան օրէնչով նոյն զոհողութիւններուն հնար-կուած էին՝ դրաւող պետութեան կողմ է, արդար է որ ներկայիս Գերմանիայէն վերադարձող Հայերն ալ իրենց ֆրանսացի ընկերներուն նման նոյն առա-ւելութիւնները վայելեն , կ'եզրակացնէ Հայ Գաղթ . Կեդրոնական Օֆիսը իր խնդրադրով:

թեան անդամներէն երեջը Ուոշինկթերն պիտի եր-№ ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Թևան անդամեն բեն երեջը Ուոշինկնին պիտի եր-քան ջանի մը օրեն, խորհրդակցելու համար նա-հան ջանի մը օրեն, խորհրդակցելու համար նա-հարատե նարումընի հետ։ Կր կարծուի Թէ այս աո-հեւ պիտի խնդրեն որ `նախադահը միջնորդէ։ Կ'ըսուի նաեւ Թէ Սուրիա եւ Լիրանան այնջան ա-ուր կեցած են իրենց դիրջերուն ուժ տալու «իրենց այսոր հե իրենց պահանջներով»։ Լիրանանի կառավարունիւնը երկուչաբնի օր հաղորդեց աղդ. բանակի մի կազմունիւնը, իսկ Սուրիոյ կառավարունիւնը դրօչի տակ հրաւիրած է 10-00 տարեկան ջաղաջացիները, ինչպէս դր-րած էինջ կիրակի օր։ Իրենց պահանջներուն ուժ տալու համար, երկու կառավարունիւններուն ուժ տալու համար, երկու կառավարունիւնները հե լե ուրմել չեն համապատասիաներ ֆրանսական ջաղաջականունեան։ Սուրիա եւ Լիրանան Ամերի-կայի միջնորդունեան կր սպասեն անոր համար որ, գաղաքականունեան։ Սուրիա եւ Լիլաման Ամերի-կայի միչնորդունեան կր սպասեն անոր համաք օր, Մ. Նահանգները, բաց ի Արարիոլ ջարիւզարեր չրջաններեն, ուղղակի չահեր չունին Միջիս Արն-ւեյքի մեջ։ Պարագան նոյնը չէ Անգլիոյ համար, որ կենսական չահեր ունենալով, կ՝ուղէ ամեն դնով հանդարտունիւնը պահպանել արարական երկիրներու մեջ։ ԵՍԷ նախադահ Թրումըն միջ -նորգէ, սազմապը կէս առ կէս լուծուած կը հա -մարուի։

ՖՐԱՆՍԱ ԿԸ ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԱՆԳԼԻՈՑ

Անգլիոյ արտաջին նախարտրութիւնը յայս Ապլիոյ արտաջին նախարարութիւնը յայտաբարութիւն մր հրատարակեց որ կրով ին և Վեհափառութիան կառավարութիւնը կլբյուն կացութիան լրջութիւնը՝ Սուրիոյ և Լիբանանի ,
բայց մանտւանը Սուրիոյ մէջ «Կառավարութիւնը
կը ցուի որ մենոլորաը, որ Թեթեւցած էր, պլոտորած է կարը մր ֆրանսական նոր դօրջերու առաջումով եւ ասիկա պատհառ եղած է կորելու բանակցութիւնները որ կը կատարուհին, ընդհանուր
կարդադրութեան մը յանդելու համար Միջին Աթեւելթի պետութեան միջ չու իրանսական կառավա բութեան միջեւ»:

րունեան միջեւ»։

Ֆրանսական կառավարունեւնն ալ իր կարգեն դեղոց մը հրատարակեց, այս առնեւ։ Ջեկոյցը կիրեց մը հրատարակեց, այս առնեւ։ Ջեկոյցը կիրեց նէ կառավարունիւնը ամենամեծ ուշադրունեամը կը հետեւի այն միջադէպերուն որ ծադած են, ջանի մը շաբանէ ի վեր, Սուրիոյ գանպան գաղաջներուն եւ նոյնիսկ Լիրանանի մէջ եւ որոնց հորնակները իրթեւ պատրուակ բռնած են հրանական իրխա սահմանական դինուորներու ջանի մը շարժումները։ Բրիտանական կոնած են միեւնուն ալ այդպիսի շարժումները և բռանական կորուն մէջ, անչուշա միեւնույն պատունարև չրջաններուն մէջ, անչուշա միեւնույն պատունարև չրջաններուն մէջ, անչուշա միեւնույն պատունարև կարարեկարդունեանց աև այունայ Սուրիոյ եւ Լիբանական իշխանունենանց հետ որոնց վրայ կիրնա դանարել կարարեներուն մեջ արանական կառավարունեւնը կը գարմանայ Սուրիոյ եւ Լիբանանի կառավարունեւնը եւ այժմ կ՝առաջարկէ կարդարել կայժանանի կարունիւնը եւ այժմ կ՝առաջարկէ կարդարել կայժանանի հետեւ Ֆրանսական մասնակը հետեւ Ֆրանսական մասնակ հետեւ Ֆրանսական հետեւ Արանսանի մասնական մասնակներում այսերի հետեւ Արանսան հետեւ հիրանան մասնական համարական հետեւ Արանսան հետեւ հրանսան մաստաներում այսերին հետեւ Արանսան հետեւ հրանսական համականերում այսերին հետեւ Արանսանական մասնակցնեն համարանչնական և հետես հետեւ հրանսան մասնական մասնակցներում հետեւ Արաեսին հետեւ հետեւ հրանսական համականերում հետեւ Ֆրանսիսի հետեւ հրանսան մասնակցներում հետեւ հրանսիսի հետեւ հետեւ հրանսան հետեւ հետեւ համական հետեւ հրանսական համականերում հետեւ հետեւ հրանսական հետեւ համարակին համարակին հետեւ հետեւ հետեւ հրանսական հետեւ հետեւ հրանսական հետես համարական հետեւ հետեւ հրանսական հետեւ հետեւ հետեւ հետես հետեւ հետես հետես

21-16 42 ՏԵՂԱՐ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԵՋ, չարաթ օրա Յույար այնքան սաստկացած էր որ յետածրդ-ունցան բացօթեայ թատրոնին բացումը եւ ուրիչ Հանգեններ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ԴԱՏԸ պիտի , ԿԱՏԵՐԱԶՄԻ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ԴԱՏԸ պիտի սկսի ժշտերս։ Մ. Նահանգներու դատակատըը, Ճէջոնս, որ Փարիդ եկած էր, երեջ կեդրոններ պիտի հաստատէ, մէկը՝ Փարիդի, երկրորդը՝ Լոնտոնսի, երրորդը՝ Գերմանիոյ ամերիկեան չըրջանին մէչ։ Դատավարութեան դլխաւոր սկզրուն- ըը պիտի ըլլայ ոճիրներուն արմատը դանել, ուղղակի գարնելով այն դլուխներն ու կեդրոնը որ կը վարէին գանոնը։

ԴԵՐՄԱՆԻՈՑ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՈՒՏԵԼԻՔԸ Հագիւ պիտի բաւէ մինչեւ Յունիսի վերջը, Համա-ձայն ամերիկեան 15րգ բանակին Հրամանատարու-ժեան տեղեկութեանց։ Արևւմտեան Ռուրի, Հրեթեան տեղեկութեանց։ Արեւմտեան Ռուբի, Հռյ նոսի եւ Սարի շրջաններու Գերմաններուն յատ կացուած է օրական՝ 1200 քալօրի։

հոսի եւ Սարի շրջաններու Ինրսաններուն յան կացուած է օրական՝ 1200 քալօրի։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ յանախադեպ դարձած ըլյալով գերժան գերիներուն եւ մանաւանող
երեւելներուն մէջ, դաշնակից իշխանուԹիւնները
երբ նացի մը կը ձերբակալեն, անմիջապես կր
խուդարկեն, Թոյն դանելու Համար։ Առջի օր անձնասպան հղան մառէչալ Ֆօն Քրայմ, Կէօրինկի
յախորդը, Հուկօ Եարրի, Սոորին Աւսարիոյ շրրջանապետը, Ատօլֆ Միւլլէր, հիԹլերական օրկանին՝ «Ֆուջիչեր ՊէօպախԹըր»ի անօրենը եւն. ։
Ձերբակալուեցան ՀիԹլերի երկու բոլթերը, Հիմլէրի եղբայրը, Տանցիկի շրջանապետը, դօր ՎիԹինկծօֆ՝ Իտալիոյ գերման բանակերուն հրամանատարը որ անձնատրուԹիւնը կարդադրած էր
եւն ։ — Ծովակալ Տեմնից պետի դատուի իրրեւ
պատասիանատու 15.000 դաշնակից հաւացներու
մահուան (ընդծովեայ պատերազմ) ։ Կէօրինկ ար
պատերազմի առաջին ունրադործներեն մեկը կա համարուի ։ Կ՛րսուի Թէ ՀիԹլեր ևւս ի բացակայու Թեան պիտի դատուի, ողջ ըլլայ Թէ ձեռած ։

1000 ԹՆԻԱՆՕԹ ՊԻՏԻ ԱՐՋԱԿՈՒԻ Յունիս

1000 PERULOP APSP UPQUANTE BALLEN 18ին, — տարեդարձը գօր, տը Կօլի առաջին մար-տակոչին (1940) ։ Այս առեքիւ գօրահանդես մը պե-տի սարջուի Քոնջորտի հրապարակին վրայ ։ ՀԱՐԻԻՐ ՀԱԶԱՐԱՒՈՐ ջաղաջացիներ կիրակի

ՀԱՐԻՐ ՀԱԶԱՐԱԻՈՐ թաղաքացիներ կիրակի
օր Փէռ Լաչէգ երթալով, այցելեցին 1871ին չար
դուտծ Հազարաւոր լեղափոխականներու դերեց -
ժանը (Միւռ տէ Ֆէտէռէ)։ Թափորը տեւեց եօքի
ժան։ Յուցարարները կը պահանչէին «ժահ Փէթէ-
նի», պատիժ դաւաճաններուն, ժաքրադործում ,
պարենաւորժան բարելաւում, փութացնել երեսփ,
ընտրութիւնները եւն.։

ԿՐԻՏԵՒ ՄԻՆ

ԿՐԵՏԷԻ ՄԷՋ Հազար անգլիացի զինուորներ ընդունելով 12.000 դերման զինուորներու անձնա-արութիւնը, արտօնեցին որ անոնջ պահեն իրենց դէնջը, «յոյն ըմբոստներու պատճառաւ». (Իւ -մանիթէ):

ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ շաբաթ օր ԿՈՐՆԵՐՈՒ ՀԵԿԵՐԱԿԾՈՒԹԻՐԵՐ Հարան օր երրորդ անդամ ընտչ ժողով դումարելով վերջաւպես ընտրեց նոր վարչուԹիւնը,— Պ. Պ. Արչակ Ձօպանեան, Մկրտիչ Պարսամեան, Հրաչ Սարդիսեան, Հրան Արչաւեր հանչ արանեան եւ Լ. Մօգեան : Նորընտիր վարչուԹեան իրաւունը արուած է երկու հոդի եւս հրաւիրելու, իր հայեցողուԹեամը:

ФИГР 20.208 ԵՐԻ SUUUL ТЪԵՐՈՒ ՐՆԴ Հ.
ՄԻՈՒԹԵԱՆ Հաւաքոյթը՝ Հինդ ւարքի 31 Մայիս,
ժամը 20.30ին, «Սքիւտիս Այէմ ւահ»ի մէջ, 19 rue
Caumartin, մէ թրս Մատլէն կամ Օփէրա : կր
բանախոսէ Պ. Ձիթունի, —«Սասունցի Դաւիքիդ իւցաղներդու թիւնը» Նիւ թին երկրորդ մասը : Մուտբը ապատ է ;

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱՒԱՌԻՆ

LULUSUP AUTUPE, PPYPLUA

ՎԱԼԱՆՍ -- Ծանօք է ինծի, մեր մեծառջանչ մայրենիչնին (գրաբար եւ աչխապետրար), մեր մչակոյնին ու անոր արժէջաւոր մչակներուն Հանդէրկ իր խանդազատանչով։ Մեր եկեղեցական անցեալ փառջերուն, արժէջներուն եւ «Հայկական ձայնագրուննեան խորսպէս Հմուտ կղերական մըն է Վալահոի Հովիշը, ՄաՀակ քահանայ Պապիկեան — Տէր հայր, «Յառաջջին համար, կր խընդ-րեմ ինձի Հաղորդել ձեր կատարած մարդահամա

րին արդիւնքը։

րրը իրությունը և արաս ինչո՞ւ չէ։ Եւ որպեսգի համոզուիմ Թէ իր աշխատանը բուրք է եւ վստահելի, կ աւնկցնէ — Լման մէկ ամիս փողոցէ փողոց, տուն այցելեցի։ Վստահ եմ, պակասաւոր չէ։ Ոչ մէկ Հայ չմուցայ։ Ցետոյ դղրոցէն աճարակ մի հանկով սկսաւ Թունլ — Ունինը 452 ընտանիլ, 97 տանուտէր, 59ը հողատեր, ինսինի 452 ընտանիլ, 97 տանուտէր, 59ը հողատեր, ինսինի 452 ընտանիլ, 97 տանուտէր, 15ն մինչեւ ջոան տարիկան 582 մանչ եւ 464 աղքիկ, 17 հայ երիտասարդներ ամուսնացած են Ֆրանստուհինրու հետ։ Երիտասարդներ ամուսնացած են Ֆրանստուհիներու հետ, երեջ Հայուհինի Ֆրանստցիներու հետ։ Սեփական դործի տէր են 31 չթքուն վաճառորդ, 9 կօչկակար, 7 սափրիչ, 7 նպարավաճառ, 6 մավաճառ, 5 դերժակ։ Կան նաեւ երեջ «Թրիջ»ի դործապերներ։ Անուն, մականուն, ծննդավայր, արհեստ եւ տարիջ մանրամասնորին արձանադրած եմ , ստուդելէ վերջ։ hit, umnentelt fang:

եմ , ստուդելէ վերչ։
— Ձեր աշխատանջը անտարակոյս եղակի է եւ
արժէջաւոր։ Երանի՞ Թէ ուրիչներ ալ Հետեւէին
ձեր օրինակին, որպէսզի երբ խօսինջ դաղԹահայուԹեան անունով , ստիպուած չըլլանջ դուչակուԹիւններ ընելու եւ «կ'ըսեն»ներով ձշղելու մեր
Թիւը։

4. U. C. U.C LPATH ULD

Հ. Մ. Ը. Մ. Ը ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

ԼԻՈՆ — Իրբեւ երիտասարդական չարժուժ կարելի է բաել Թէ Հ. Մ. Ը. Մ. ը առաջին տեղը կը դրաւէ Լիոնի մէջ։ Կը դործեն ժրաջան, առանց արժումչի եւ խանդավառու - Թեաժ բ. Ունին 80 անդամներ , ըաժնուած երեջ խումբերու։ Ունին նաեւ իրենց մասնաւոր սրահը ուր չարաթը մէկ անդամ հաւաջոյթ կունենան , իսկ չարաթը մէկ անդամ դասաւանդութիւն։ Աշաբին խումբով կը դրաղի Պ. Մեթուան Գագան Մերտիչեան։ Ռումբում իսումբում է հերորդ կումբերով՝ Պ. Ժօրժ Մերտիչեան։ Իսկ աթիչերեցի եւ ընդհանուր մարական դասարարարդաներու մարական դրարդանը իր անաձրան դրարի հւ ընդհանուր մարականան դասարաթակութեան է հարարական կը դրաղի Պ. Մանուկ Ղագարեան։ Գ. Գառնիկ Դոււիթեան թարեն նախագահ իր անխոնվ դործունչութեանիա տարիներե ի վեր նուիրուած է հայ երիտասարդներու մարզական կրթութեան, հաւաջելով ողջամիա մարզիկ երիտասարդութիւն մը։ Հ. Մ. Ը. Մ. ը ապատագրումեն ի վեր ունե - ցած է 18 մրցումներ, հայկական եւ ֆրանսական գանարունիւն դրաւի հեր արարական կումբերութիւն կրայ կրայի հայութական և Հիրանի Հ. Մ. Ը. Մ. ը աղանաի Մարդականը եւ Թէ Լիոնի Հ. Մ. Ը. Մ. ը աղանի Մարդականը եւ Թէ Լիոնի Հ. Մ. Ը. Մ. ը աղանաի Մարդականը եւ Թէ Լիոնի Հ. Մ. Ը. Մ. ը աղանի Մարդականը եւ Թէ Լիոնի Հ. Մ. Ը. Մ. ը աղթան են Վիչնի, Մ. Ծաժոնի եւ Ռոմանի խումբերուն, ուրենն երկու կարեւար խումբերն իր հետարարարկութիւն մը ցոյց առւին մինչեւ վերջ է ատուար բաղմութիւն մը ցոյց առւին մինչեւ վերջ է Առաջին կարարկութիւն մը ցոյց առւին մինչեւ վերջ է Արաջին կարարկութիւն մը ցոյց առւին մինչեւ վերջ է Արաջին կարարկութիւն մը ցոյց առւին մինչեւ վերջ է Արաջին կարարկութիւն մը ցոյց առւին մինչեւ վերջ է Արատինն կարարկութիւն մի արացականին ուրոր աղաջ կարան անականին ուր արաքանանին իր հարարին արանանին ու արաքանանին է արորաին արանանին ու հարարին հեր հարարին հեր հարարին հեր արաքանանին ու հարարին արարանանն ու հարարին արանանին հեր հարարին անարումին ու հարարանանին հեր հարարին հերն և և հրինին և Արարան հերին և և հրինին և Արարան հերին և և հրինին և Արարանան հերին և հուարին հերն արարանան հերին հերն արարանան հերին և հուարին հերնան արարանանան հերն արարանանան հերին հերն արարանանան հերին հերին հերն հերն հերն հերն հերին հերն արանանան հերն հերն հերն հերին հերն հերին հե

յաղթելով Վալանսի Մարզականին Օի դէմ Հով։

Ցաջողութիւն եւ նոր յալթանանակներ։

*** Ինչպէս դրած էի անցեալ թղթակցութեանըս մէջ, Հ. Ա. Հ. Լիոնի Շրջ. Պատդան ժողովը
տեղի ունեցաւ Մայիս 13ին։ Կը մասնակցէին 39
պատդամաւորներ, որոնց 12ը շրջաններէն։ Ընտթուեցան 17 անդամներ, 11ը Լիոնէն, վեցը չըրջաններէն,— Կրընոպլը, Վալանս, Ս. Էթիէն, Տէսին, Թարար եւ Վիէն։— Թղթակից

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ Փարիզի ժասնաձիւդի ընդ հ ժողովը՝ Շարան 2 Ցունիս , կէս օրէ վերջ , ժամը 3ին , Salle des Sociétés Savantes , «Էթրօ՝ Օտէօն։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ.— Տիկին Սաթենիկ Թանա -ձեան կը ծանուցանէ թէ ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԻՆԱՍԵԱՆի ժահուան տարելիցինառիկ Հողեհանդստեան պաչ-տոն պիտի կատարուի այս կիրակի , 3 Յունիս , Փարիզի Հայոց նկեղեցին։

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 13

orno-kro-

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925

Directeur-Propriétaire : SCH. MISSAKIAN

17, Rue Damesme - PARIS (13°) Tél. : GOB. 15-70 — C. C. P. Paris 1678-63

Jendi 31 Mai

1945

Հինգշաբթի 31 Մայիս

49 - SUPh - 16 Année Nº 4415- Նոր շրջան թիւ 44

Խմբագիր՝ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Գին՝ 3 Ֆր

Ansuhu les Pourfhu կր բանակցին

Մոսկուայի Թուրջ գեսպանը իր պաչաօնատերին վերադարձաւ, վեց չարած Անգարա «Նալէ վերք։ Դեսպանը բանակցուժիւններ պիտի վարէ, նոր համաձայնութիւն մր կնջելու համար 1925ի դաշնագրին անդ որ չեղեալ հռչակունցաւ Մոս

Lucust Lungst:

կուայի կողմէ։

Թայմեր ԹդԹակիցը կը դրէ Թէ երբ Սան Ֆրբանչիսկոյի խորհրդաժողովը բացուհցաւ, կր
կարծուէր Թէ երկու պետուհեանց արտարին նաիտարարները առևի պիտի ունենան խոսելու այս
մասին։ Սակայն Եւրոպայի պատերազմին դադաթուժը եւ ուրիչ անմիջական ինդիրներ այնջան դրապատրութ առերը անակայի պատահրապային դադադրումը եւ ուրիչ անակինական ինդիրներ այնջան
դրադեցուցին պատուիրակները որ, ժամանակ
դնաց ուրիչ ինդիրներ ջններու։ Այնպես որ, երբ
ծուրք դեսպանը այցելէ Գ. Մոլոքովի, պիտի
տեսնք որ երկու երկիրներուն յարաբեղութիւնները կը գտնուին ձիչդ այն վիճակին մէջ ուր էին
երբ ինջ մեկնեցաւ Մոսկուայեն, բարեկամունենան
ու չէրո ջուները, նոր դաչնադրին խորումէն վերջ։ Չի
դիոցուիր իէ ի՛նչ ձեւով պիտի սկսին բանակցուծիւնները, նոր դաչնադիր մի կնջելու. Համար
ծուրջերը այն կարծիջն ունին իէ նոր առաջարկները պետք է դան Ռուսիայէն, որ պատասխանատուն է էին դաչնադրին իզման և իսկ Ռուսիսը կր
ծուր իէ կր սպասեն որ Թուրջերը առաջարկեներիայացնեն, արամադրութիւնները չօչափե «

լու Համար։ Այս ձեւական խնդիրը չի փոխեր այն
իրողութիւնները, թէ և ուղղակի կապ չունին ներուցունիւնները, թէ և ուղղակի կապ չունին ներուցունիւնները, թէ և ուղղակի կապ չունին ներուցունիւնները, թէ և հագագային ըւնժան ձետ, սակայն եւ այնպէս պիտի ազդուլն անոնցնէ։ Անդարայի դիւանապիտական չըջանակներուն մէջ կր
կատծեն թէ երկու խնդիրները կրնան ջննուկ եւ
վճռուիլ դրենէ միաժամանակ։

Մոնքորեյի պայմանարի և եւ հաւանական է որ
դինուի նրեք Մեծերու յառաչիկայ ժողովին մէջ։
Վերջնական կարդադրութիւնոր ակտի ըլլայ առևլի
վերջի, մասնակցութեամբ Թուրջիւուաւ բանակցութելնները՝ նոր դաչնագիր ժի կնջելու Համար հրկուները՝ նոր դաչնագիր ժողեցեւռուս բանակցութելնները՝ նոր դաչնագիր ժողեցեւռուս բանակցութելնները՝ նոր դաչնագիր ժի կնջելու Համար հրկու երկիրներուն ժիչեւ։

ՔԾԱԻՈՐ ԺԱՆՏԱՏԵՆԴԻ (Թիֆիւս) 66 դէպթեր երեւան Հանսուեցան Փարիզի մէջ, ԱռողջապաՀական նախարարութեան կողմէ։ Վարակեալներէն
64թ դերմանական արդելարաններէն արձակուած
թաղաթական տարադիրներ են։ Նախարարութեւնր յաննարարեց Թոյլ Հաալ որ կամաւորներ աջխատին ընդունելութեան կեղբոններու մէջ, որովհետեւ չատերը կը մերժեն ենքարկուիլ Հակաթի
ֆիւս ներարկում ի։ Ամէն կարելի միջոց ձեռը առնուած է, Հիւանդութեան ծաւալումը խափանելու
Հաժար։

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ այսօրուան վազուան խնդիր կը համարուի։ Նախարարնե -թուն Թիւր պիտի կրճատուի, եւ աւելի հեղինակա-ւոր դեմ բեր պիտի մանեն դահլիճին մեջ։ ՄԱՀՈՒԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԵՑԱՒ Ժան Ռաս -

ՍԱՀՈՒԱՆ ԻԱՏԱԿԱՐՏՈՒԵՅԱՐ Ժան Ռաս -Թելլի , որ իբրեւ լրաես կը ծառայեր ոստիկանա -կան տեսուչ Պայյեի ։ Մահապարոր 15,000 ֆրանջի համար հինդ հայրենասերներ ժատնած էր ։ Իսկ Պայյե հիւանդացած ըլլալով , դատը յհտաձգուհ -

դան ։

ԿԱԹԸ 6 ֆրանսի պիտի ծախուի Յունիս \Լն
սկսեալ, փոխանակ 5.60ի։
ՎԻԷՆՆԱՆ ԱՆՕԹԻ Է, բոլոր ուտելիընհրը գը-ըենէ սպառած ըլլալով։ Կէս Հաց Հագիւ կը հար-ուի մէկ չարնուան Համար։ Փոխադրունիւններն ալ դադրած են, ինչ որ աւելի կը ծանրացնէ կա-ցութիւնը:

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ խնդիրը պիայի չննուի այսօր, Լոնաոնի մէջ։ Միայն Ֆրանսա 2000 Թղեածրար պատրաստած է։ Բոլոր դաշնա-կից կառավարու Թիւնները ներկայացուցիչներ պի-տի ունենան, բացի Խ. Միու Թենկն որ առանձին կազմակերպու Թիւն մը ստեղծած է, պատերապմի ոճիրները դատելու Համար։

աները դատելու համար։ ԼՈՒՐԵՐՈՒ ԳՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ պիտի ջնջուի Հարգեստել, քանի որ պատերազմը վերջացաւ Եւ-ըսպայի մէջ։ Բայց նկատի առնելով Ծայր. Արե-ւևլքի պատերազմը, անգրաժեչա գրագանդները պիտի տրուին Թերթերուն, զինուսրական լուրե-րու մասին։ Մօտերս Հրամանադիր մը պիտի հրա-ապակուի այս մասին։

ZOSUDSULL brea be usuor

buf - Այս յօդուածը գրած է Ամերիկացի մը, «Սովիէթ Բըչիա» (Խորհրդային Ռուսաստան) պարրհրականին մէջ, «Փոքր կովկասի մէջ» խո

րագրով — Հայաստանի խորհրդային Ընկերվարական Հայաստանի խորհրդային Ընկերվարական Հանապատունիւնը կր դանուի լևոնկորվ ու լևունարայահրով չրջապատուած Փոքր Կովկասի եւ Վրաստանի հարաւ - արեւելքը։ Ան Ու Հանրապետութեանց ամենեն փոքրն է, դրեթե Պելճիջայի մեծութեանց ։ Բնակչութեան թիւն է 1.300.000, բաղկացած գլխաւորապես Հայերէ եւ Յարէթա - կաններէ, բայց ասկէ դատ մէկ միլիոն ուրիչ Հայեր ալ կ՝ապրին այս հանրապետութենեն դուրս, մեծ մասով Վրաստանի եւ Ադրրեջանի մէջ։ Հայաստանի մայրաջազացն է Երեւան, որ

մեծ մասով Վրաստանի եւ Ազրրեջանի մէջ։
Հայաստանի մայրաջաղաջն է Երեւան, որ
ծովի մակերեսէն 3200 ռաջ բարձր է եւ կը դանուի
վիպական հմայջ ունեցով, յարատեւօրէն ձիւնապատ, բարձրարհիրձ ու բաղմերանել Արարատ լեբան ստորոտը, թիչական սահմանագլիւէն միայն
37 մղդն հեռու։
Այս հսկայ սարը կը տեսնուի Հայաստանի
դրեթե բոլոր մասերէն. ան այնջան կատարեայ
կերպով մասը կը կարժէ հայ ինչնարիտակցու Թեան, որ անոր նկարը դարձած է փերրոնական
մասը Հայերու աղդային դինանչանին։

Ուոլ թեր Տիւրան թեր, «Նիւ Եորը Թայմդ»ի եր-բեմնի թղթակիցը Ռուսնոյ մեջ, պատմած է իր մէկ խօսակցութիւնը — Թերեւս են թադրական — որ թուրջ դեսպանը խորհրդային արտաջին դործավար Ձիչերինին ըստծ է.

- «Ո'րջան տարօրինակ է որ ձեր Հայկական — «Ո րջան տարօրիսակ է որ օսր չայդակաո
հանրապետութիւնը իր խորհրդանչանը կ'առնելեունե մր, որ կը դանուի Հայաստանի սահմաններեն
դուրս»։ Ձիչերին պարասիանած է .-- «Ես տակաշին պէտք ունիմ սորվելու Թէ դուք նուանած էջ
Թրջական խորհրդանչանը՝ կիսալուսինը կամ

երբական խորհրդանչանը՝ կիսալուսինը կան տարագրած էջ գայն»:

Հայաստան ունի երկար եւ ազմկալի պատ մունիւն մը՝ որ կր սկսի Քրիստոսէ առնուազն
1500 տարի առաք, երը Հիթինեան չառաւիղ մը կր
բնակէր հոն հետագային Հայերը խառնուեցան
Մարերու, Գարսիկներու, Յոյներու եւ ուրիչ հենանան ակորու հետ եւ կազմեցին հայունեան
հետանան տեսասու

գտանու ցեղերու Հետ եւ կազմեցին Հայութեան Հիմնական տիպարը։
 Քտենեֆոն եւ իր Տասնեակ Հազարները իրենց արչաւանքը կատարեցին Հայաստանի մէկեն Քրրիստոսէ 401 տարի առաջ։ Յունաց Մեծն Աղեքաանդրը Հայաստան ներմուծեց արեւմտեան մչակոյթը՝ երբ գայն Պարսիկներէն դրաւեց Քրիստուս 131 տարի առաջ։ կոյքեր՝ երբ զայն Պա սէ 331 տարի առաջ։

Առաջին դարէն սկսեալ (Ն. Ք.) Հռովմէական աչխարմակալ կայսրեր կնդմատարար տիրեցին Հայաստանին։ Ադատասեր Հայեր իրենց գօրու -Թեան դագաժնակէտի օրերուն կրցած են պամել անկան Թագուորութիւն մը, որուն սամմաններն

անկախ թեագաւորութիւն մր, որուն սահմաններն էին Սեւ Ծով էն մինչեւ Կասպից Ծով ։
 Քրիստոսի 303 Թուականին Հայաստան ան ցուց ճղատժամային օրեր, երբ եղաւ պատմութեան մէջ առաջին ապւը, որ ընդունեց ջրիստո նէութիւնը իրրեւ պետական կրոն: Հռովմէական կայսրութիւնը կարճ ատենչն հետեւեցաւ անոր .
րայց այդ նոյն դարու վերջերը Հայնկերիցին իզեց
իր կապեր Օրթոտոըս եկեղեցիին հետ եւ մինչեւ
այսօր կը մնայ ինջնավար ջրիստոն էական եկեղեգե մո ։

այսօր դր Քրիստոներու Թեան չրջանին դարեր չարունակ տառապած Հայերը դիմ ագրաւեցին իրար յաջորդող արչաւանջներու, որոնջ կատարուեցան Արաբնե րու, Պարսիկներու, Քիւրտերու, Մոնկոլներու եւ Գուդեու հողմէ:

Ցաջախ եւ հերոսարար իրենցնէ շատ աւելի գերազանց ուժերու դէմ կռուելով, Հայերը արդա-րացուցին իրենց մէկ հին ասացուածջը Թէ՝ իւրա-

1828ին ցարական Ռուսիա Պարսկաստանեն ետ 1020թի ցարական Ռուսիա Վարսկաստանի հա
առու ներկայ Հայաստանի ժեծագոյն ժատր, իսկ
1878ին երբ յազեեց Թուրջիոյ, աւելի ժեծ Թուով
Հայեր հննարկուեցան ռուսական արրապետու
- Թեան: Հայերու ժեծաժասնունիւնը սակայն ժնաց
Թրջական տիրապետունեան տակ եւ եննարկուեցաւ ցեղային, կրօնական եւ տնտեսական ահաւոր
Տնչուժներու, Թեև անոնը՝ Հայերը, հերոսարար
կոուեցան Սուլնանին դեմ:

19 ու դարը, ժերի հայաստանաներ ործ օտ-

19թդ դարու վերջին տասնամեակին ողջ ջա-ղաջակիրն աչխարեր ցնցուեցաւ, երբ Թուրջերը ծրագրեցին լուծել հայկական հարցը սիսնենա -

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹՂԹԱԴՐԱՄԸ ՊԻՑԻ ՓՈԽՈՒԻ BANTU 4FT 16

ማትՏԻ ቀበխበሖԻՆ ԲՈԼՈՐԸ՝ ՄԻՆՉԵՒ 50 ՖՐԱՆՔ

Վերջին տեղեկութեանց Համաձայն, Թդթա-դրաժներու փոխանակութեւնը պիտի սկսի երկու-չարթի, 4 Ցունիս, եւ պիտի վերջանայ 12 օրէն,

ճունիս 16ին։

Փոխանակունիւնը պիտի կատարուի դրանաառւններու եւ Թերեւս նաժակատուններու մինոցաւ։ Առաջին վեց օրերու ընքացջին դեղարաննեըը, նպարեղենի խանունները եւ հրկանուղիներու
դրասենեակները արտօնուած են ընդունելու հին
թվեադրամները, բացի 5000նոցներեն։
Հին նղենադրանները, անին անները արտուները, 5000են մինչեւ 50 ֆըսանանոր, այլ հարաժեր անին արներան աննան Ցունես

րանջնոց, այլ եւս արժէջ պիտի չունենան Յունիս 16էն անդին : Ցիսուննոցներ եւ աւնլի մանր գրամ-ները հաւանարար պիտի փոխանակուին աշելի

ւները հասանապրար ալիափ փոխանակուին առելի փերը հաւանարար ալիափ փոխանակուին առելի վերըը։ Անչուչա ասոր համար է որ հրապարակէն գրենէ անհետայած են մանր դրամները։

Փոխանակունիւնը փունացնելու համար դրաժմասունները բաց պիտի մնան չաբան, 9 Ցունիս եւ կիրակի, 10 Ցունիս։ Առաքին առնիւ միայն փաջր ջանակու Թհամ բ ԹղԹադրամներ պիտի փո իսանակուին,— 6000 ֆրանջ իւրաջանչիւր ընտա-նիջի Համար, 3000ական ֆրանջ ալ անոր անդամների համար, 3000ական ֆրանը ալ անոր անդրաք-ներուն համար դայց անոնը որ ընթացիկ հաշիւներ ունին, կրնան բանաւոր քանակութեամբ նոր թրող-քաղբամ քաշել չէջերով։ Մնացհալը պիտի պահ-ուխ դրամատուններու մէք, մինչեւ որ բաւարար քանակութեամբ թղթաղբամ հասնի։ Նկատի առ-նելով 12 օրուան պայմանաժամի ընթացքին տեղի ուննալիք խնողումը, կը յանձնարարուի թրող -թաղբամները դրամատուն յանձնել երկուչարթիկն

unr hunniniphelilitr Varrhny dkg

ՖՐԱՆՍԱ, ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ **4**ይ Խበቦጀቦታዚկ8ኑՆ

Երևջչարնի օր աշելի ծանր դէպջեր պատա-հեցան Սուրիոյ մէջ։ Հայէպէն Համա երկանուղի մր օդր հանուեցաւ ուժանակով եւ երնեւեկը դարրեցաւ։ Տրուած լուրերուն համաձայն, երեջ հոգի մեռած, 14 հոգի վերաւորուած են, որոնց Հոգի մեռած, 14 Հոբի վիրաւորուած են, որոնչ մէկը անգլիացի ոպայ մր եւ երեքը Սուրիացի ե րեսփոխաններ։ Սուրիոյ փոխ վարչապետը յայ

թեսվուրաններ։ Սուրիոյ փոխ-վարչապետը յայ
Թիկօրէն կադժակերպուած սառնարիւն ջարդերով։
1895—1896ին Թուրջերը ջարդեցին աւելի ջան
100.000 Հայեր (ծառաջ — 300.000), րայց Հայկական սպաներ իր գագածնակերին հայաս առաջին
համաշխարհային պատերազմի ընհացջին, երբ
ժուրջ կառավարուժիւնը սկսու կասկած ունենայ
Հայերու մասին։ Համաձայն դեր-կոժս Պրայսի
կապոյա Գրջին, մէկ միլիսն Հայեր կորոնցուցին
իրենց կեանջերը 1915—1916ի ահաւոր օրերուն։
«Մուսա Տարի Քառասուն Օրերը» գոջին մեջ,
հրանց Վէրֆել տուած է պատժուժինւնը անվեհեր
դիմադրուժեան հայ փոջը խմբակի մը, որ կրոունյաւ Թուրջերու կողմե ի դործ դրուած ամարդի
հարթընհրու դէմ։ 1920ին Թուրջերը դարձեալ
Հաւրով ու սուրով յարձակեցան Հայերու վրայ։
Վերջին 30 տարիներուն, 1890—1920 այնջան Հայեր փճացան եւ կամ փախան ուրիչ երկերներ,
դլիաւորարար Ռուսաստան, որ այժմ բաղդատաբաց չատ ըիչ Հայեր մացած են Թուրջերյ մէջ։
Կը Թուի Թէ հանրային կարծիջը այսօր սկսած
է մոռնալ գարուս նորագոյն բարերան և Հիժիչը
հատելոր դրուապը, որ այնջան նման է Հիժիչը
հատելոր դրուապը, որ այնջան նման ունիան ուսի
հատելոր դրուապը, որ այնջան նման ուսի ուսի
հատելում ուսի ուսին հատելոր հուրջերը
հատելում «Ռուրջերը»
հատելում «Հայեր հարագոյն» հարագոյն և
հատելոր դրուապը, որ այնջան մած «Հայեր ին ինչ ին
հատելում «Հայեր հարագոյն» հարած որուսի ուսի
հատելում «Հիժիչը
հատելում «Հայես» հարած որուսի ուսի
հատելում «Հիժիչը
հատելում «Հիժիչը
հատելում» «Հայես» հարած որուսի ուսի
հատելում «Հիժիչը»
հատելում «Հայես» հարած որուսի ուսին ուսին ուսին ուսին
հատելում «Հիժիչը»
հատելում «Հերիչը
հատելում» «Հայես» հարած որուսին ուսին ուսին ուսին
հատելում «Հիժիչը»
հատելում «Հայես»
հատելում «Հերիչը»
հատելում «Հայես»
հատ

է մոռնալ դարուս Նորագոյն բարբարոսութեան այս ահաւոր դրուագը, որ այնքան նման է Հիթլէրի կոզմէ Հրհաներու հանդէպ ի դործ դրուած բարրարոսու Թեանց ։

(Remarmed Imsubbund)

Durhah unughli huj quipuljulin — Llunli b

Մայիս 27 , Կիրակի առաւստ։ Օդը ամիսին աշ Նունը չարդարացներ։ Անձրեւ , քամի եւ խոնաւ դո-վունիւն ։

վունիւն։ Հակառակ օդին եւ փոխադրութեանց դժուա-րութեան, բաւական սաուար բազժութիւն մբ Հայ եւ ֆրանսացի, Սէն - Տրնիի Մայր-եկեղեցիին մէջ, ուր տեղի կ`ունենայ Հայկական ծէսով Հանդիսա-ւոր պատարաղ Լեւոն Ե․ Լուսինեանի եւ Հայ նա-Հատակներուն ՀոգեՀանդիստին Համար։

Պատմադիտութեան պակաս, կարգ մը Հայեր կը չփոթեն Լեւոններուն անունները։ Ցահախ հան-

կը փութեն Լեւոններուն անունները։ Յանախ հան-դիպած եմ հայրենակիցներու, որոնք (երբ կը խօ-սիմ Լեւոն Մեծադործի մասին) կ'աւելցնեն — Այն որ եկած եւ վախճանած է Փարիղ, այն որուն դամ-բանը կր գանուի Սէն-Տրնիի տանարին մէջ։ Տարբերութիւնը չատ մեծ է։ Նախ Լեւոն Մե-ծադործ (Ա) չուրք երկու հարիւր տարի աւելի հին է քան Լուսինեան։ Այս վերքինը (Լիւբինան) ծա-դումով Ֆրանսացի է, մինչդեռ Լեւոն Մեծադործ՝ հարարաա Հայ է։ Լուսինեան հաղիւ մէկ տարի իչխանութիւն վարած է "(1374-1375), մինչ Լեւոն Մեծագործ, 33 տարի թագաւորութիւն կատարած է (1186-1219) եւ ու և արտութիւն չէ կրած, այլ ընդհակառակն բոլոր Սուլթաններն տակ պայի իշխանները իր փառապանծ մականին տակ

նած է։ Լեւոն Ե. Լուսինեան՝ Թէեւ կարող՝ ըարեմոյն ու ջան մարդ, ապիկար էր զգացումի եւ դիւանա-դիտութեան մարդերուն մէն։ Իր մեծագոյն սխալն

ու յանցանքը հղած է՝ իր նախ՝ լատինական ու յե-տոյ Հայկական ծէսով ԹազադրուԹիւնը, ինչ որ ազգը պառակտեց եւ հետեւանքը եզաւ աղհատլի։ Ա՛ս՝ երբ դերուԹենէն Եղիպոսուին հասաւ Եւ-ըսպա, Իտալիա, Սպանիա, Ֆրանսա եւ Անգլիա արքական մեծ պատիւներ եւ նուէրներ ընծայե-ցին իրեն։ Այն ժամանակՖրանսայի եւ Մուլիրյժէջ տեսի և ունենաո Հասեւսանետ , պատեսառմ . 14

արբայապաս ոս պատրասերում ու ոււջրոր բոսայեցին իրեն։ Այն ժամանակներանսայի եւ Անպլերյայեն տեղի կունենար Հարեւրանեայ պատերազմը։ Լեւում՝ միջնորգի դեր կատարեց երկու Հակամարտիկ աղդերու մէջ ու տառապանջն սպառած բլլալով, մա՛Հկանացուն կնջեց Փարիզ, 1393 Նոյեմը. 29ին։ Եր դամրանը՝ ինչպէս եւ ուրիչ Փրանսացի Թադաւորիներու եւ իշխաններու յիչատակարանները փոխադաւորներու եւ իշխաններու յիչատակարանները փոխադաւորներու հե իշխաններ է, ներած ու մոռցած անարդանքը (Թերեւս անդետակայօրէն)։ Ապացոյց՝ Հայարանանը, մարժարեայ դամրանիր մէջ։ Անշույտ դուն առաջին Հայ դարժականն ես որ Փարիզ հիար Հայրենի Հողերէն։ Այսօր, 552 տարի վերջ, րապմաժիւ Հայեր կը դանուինջ միեւնոյն կացուժեան մէջ։

կը մաղնենչը, ապերչանիկ արջայ, որ ջու րացան ժառանդորդներուդ վիճակն ըլլայ աւելի միրթարական։

8ԱՌՍՋ .— Կիրակի օրուան պատարագին առ-թիւ , որ նուիրուած էր հաժօրէն հայ նահատակնե-րուն , հայրենասիրական քարող մը խօսեցաւ Հ , Միջայէլ Վ . Մոմեեան , յիչելով հայ ժողովուրդին անյուր պատապաններն ու անհնարին դոհողու անլուր տառապանջներն ու անենարին դոեղու -Յիւնները եւ յոյս յայտնելով Թէ դոնէ այս անդամ ան պիտի ստանայ իր արդար հատուցումը։

տարարեց Թէ տակաւին անյայտ կը մնայ այս ա-ղէտին պատասիանատուն։ Յետոյ աւելցուց Թէ բանակցուԹեանց խանդարումէն ի վեր, տասը օր-ուսն ընԹացքին 80—100 Հոդի սպաննուած եւ իրը

րանակցութեանց խանդարումէն ի վեր, տասը օրուսն ընթացջին 80—100 Հոդի սպաննուտն եւ իրր
300 Հոդի վիրաւորուան են։
Ծանր դէպջեր պատահեցան նաեւ Հօմսի մէջ։
Ֆրանսական լուրերու Համաձայն, ժողովուրդը
պատնէլներ լինած էր փողոցներուն մէջ եւ գօրջը
ստիպունցաւ միջոցներ ձևուջ առնել ամբոխին դէժ
որ յարձակում կը դործէր ֆրանսական պատուիրակութեան կեդրոնին վրայ։
Անդլիոյ երեսի ժողովին մէջ, արտաջին նախարարը, Պ. Իտըն յայտարարեց Թէ կառավարութեւնը դետել աուած է Ֆրանսայի թէ նոր դին ուորներու առաջումը, որջան այ փոջրածիւ ըրլայ, կրնայ «ցաւալի անդրագարձումներ» ունե նալ։ Ֆետոյ ըսաւ Թէ ինդրած է Ֆրանսայէն եւ
Սուրիա-Լիրանանի կառավարութեւններին ամե նակեծ իոշենութեամբ շարժիլ, որովհետեւ «անպեսի Հանդամանը մը առնե որ իանդաբէ պատեթավական դործողութեւները ձափոնի դէմ։
Անդլիական կառավարութեւնը սերո յարարերու թեան մէջ է Ֆրանսայի եւ Մ. Նահանգներուն հետ։ Բոլորն ալ մաահող են, որովհետեւ ենէ կացութեւնը ծանդանայ Միջին Արեւելջի մէջ, կրնայ
խանդարել Հաղորդակցութեւնները Ծայր. Արեւելջի հետ։

Մ. Նահանգներու արտաջին նախարարորին օգ
հականը այստարարեց Թէ Ֆրանթեւսութիական վէ

ւելջի հետ։

Մ. Նահանգներու արտաջին նախարարին օգնականը յայտարարեց Թէ Ֆրանջեւսուրիական վէձը վնասակար է Սան Ֆրանչիսկոյի խորհրդա
ժողովին համար եւ Թէ դժջախտութիւն է որ
Միացեալ Ազդերու ժիջեւ ծադած անհամաձայնուԹիւններ կեանջի կորուստ կը պատճառեն այնպիրի
ատեն մը երբ անոնջ կը ջանան համաչխարհային
կաղմակերպութիւն մը դլուխ հանել, խաղաղու Թիւնը ապահովելու համար

Ֆrանսայի stuակեsը ԵՒ ԱՐԱՔԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԴԻՐՔԸ

Նախարարական խորհուրդի առքի օրուան նիստին մէջ, արտաջին նախարար Պ. Պիտօ տեղե-կութիւններ Հաղորդեց կացութեան մասին։ Ըստւ Թէ կառավարութիւնը կ՚ուզէ Սուրիոյ եւ Լիրանանի Հետ կարգարությունը դուզչ Մուրրոյ եւ Լրբանա-նի Հետ կարգադրել կարգ մը խնդիրներ,— նախ՝ մշակութային, յետոյ անտեսական, մասնաւորա-պես Մուսուլի ջարիւդի Հարցը։ (Քարիւդը ծովե-գերջ կը փոխագրուի նաւնուդիով (փայփ-լայն) որ կ՝անցիի Սուրիայեն։ Ֆրանաս միեւնոյն ատեն ու-են պատկարությունը առանանա միեւնոյն ատեն ունի ռադմադիտական պահանջներ, ջանի որ Ծայր Արեւելքի հաղորդակցուժեանց դիծերը կ՝անցնին Սուրիա-Լիրանանէն։ Ուրեմն անհրաժեչտ են օդա-

Սուրիա-Լիբանանեն։ Ուրեմն անհրաժեչտ են օդա-կայաններ եւ նաւակայաններ։ Ֆրանսա կ'ուզե որ այս ինդիրները կարգադրուին, իր դօրջը հա ջա-չելէ առաք։ Արդ, Սուրիա եւ Լիբանան մինչեւ հի-ժա կը մերժեն բանակցիլ այս պայմաններով։ Պ. Պիտօ ժողովեն վերջը ընդունելով մամուլի ներկայացուցիչները, բացատրեց Թէ Ֆրանսան էր որ 1943ին յայտարարեց Սուրիոյ եւ Լիբանանի անկախութիւնը, այն բացորը վերապահութնանր որ յարդուին իր դարաւոր իրաւունըները.— Մչա-կութային, անաեսական եւ գինուորական։ Յոր-չափ չեն ճանչցուիր այս իրաւունքները, Սուրիա չափ չեն ճանչցուիր այս իրաւունքնները, Սուրիա եւ Լիբանան իրաւապէս կը մնան Ֆրանսայի հոգա-

տարութեան տակ, համաձայն Ազգերու Դաշնակ-ցութեան որոշման: Միայն ուրիչ միջազգային կազմակերպունիւն մը կրնայ ետ առնել այդ Հո-դատարունինք այդ հրկու երկիրներուն մէջ։ Մեր բարոյական եւ նիւնական չահերը այնքան կարե-ւոր են որ չէինք կրնար անտեսել դանոնք, առանց մեստելու Ֆրանսայի վարկին։ Իրադեկներ կը հաշատոեն Թէ Ֆրանսա միայն 500 նոր գինուոր դրկած է վերջերս։ Հեռագրի մր Համաձայն, իրաքի արար եւ ու-

Հեռագրի մը համաձայն, իրաքի արար եւ ու-րիչ ցեղերու 16 վարիչներ ժողով դումարելով Պաղտատի մէջ, պատրաստակամունիւն յայտնած «Հեծորչերու Սուրիոյ եւ Լիբանանի, իրենց բոլոր

մ իջոցներով:

Եգիպտասի վարչապետը, Մահմուտ Նէջրասի փաչա, հետեւեալ յայտարարունիւնն ըրաւ.—
«Եգիպտական կառավարունիւնը իր բոլոր կարոզունեամբ ուժ պիտի տայ Սուրիոյ եւ Լիբանանի կառավարունեան, ապահովելու
համար անոնց անկակունիւնը եւ դերիչիանու
համար անոնց անկակունիւնը եւ դերիչիանու
համար անոնց անկակունիւն ունիմ Համարաբական
հայակցունեան վրայ, որպեսզի անհրաժեչտ միջոցները ձեռը առնեն, դիմադրելու համար որ եւ է
նախայարձակման իրենց այս կամ այն անդանի
դէմ»։ Եղիպոսոս իորհրդարանը յետաձղեց իր
նիստերը, սպասելով Համարաբական Դաչնակցու
հետն խորհուրդին դումարման, որ տեղի պիտի
ունենայ յունիս հին։
Եղիպասսի հաղաւորը իր միջնորդունիւնը Եգիպաոսի վարչապետը, Մահմուտ Նեջրասի

ունենայ յունիս 4ին։

Ծղիպաոսի Թաղաւորը իր միջնորդունիւնը առաջարկեց, վէնը կարդադրեյու Համար։ Քաղաջական չրջանակներու մէջ անհամբեր կը սպասուի Մ. Նահանդներու միջնորդունինան։ Էմեր Ֆայսալ, Արաբեղ արտաջին նախարարը, որ Սան
Ֆրանչիսկս կը դանուի, յայտարարց Թէ բոլոր
արաբական պետունիւնները և Հարկին պիտի գործակցին, օգնելու Համար Սուրիս ժեծ պետուննելու համար Սուրիս
Հակակչոին են Թարկուի, ան պիտի ընդունի Անդ
լիոյ կամ Մ. Նահանդներու Հակակչիռը. ժողո
վուրբին աննչան մէկ փուրամասնունիւնը միայն
Համամայն է Ֆրանսայի»։

Լիբանանի մէջ ժեծ ջանդեր կր Թափուին, որ-

Լիբանանի մէջ մեծ ջանջեր կը թափուին, պէսզի խաղաղութիւնը վերահաստատուի, Քլ տոնեայ հասարակութեանց հոգեւոր պետերը ղով դումարեցին Մարոնիներու պատրիարջարա-նին մէջ, այս մտահոգութեամբ։ Բոլորն ալ պա տասխանած էին հրաւէրին, բացի Յոյն օրթոտոջա-

տասիանած էին հրաւէրին, րացի Յոյն օրթոտոջուներէն։ Լիբանանի կառավարութեւնն ալ կ'աչխատի հանդարությանը միաջներ։
«Լր Մօնտ», Փարիզի կիսապաշտօնական օր կանը, երէկուան իսքրագրականին մէք այս իւնորիրը չօչափելով, դիտել կուտայ թէ տարնապրենանան է ոչ միայն Ֆրանսայի եւ Սուրիա - Լիբանանի միջեւ ծաղած անհամաձայնութեանց, այլեւ Ֆրանսայի եւ Մեծն Բրիտանիոյ միջեւ տի բող անհասկացողութեանց։ Թերթին կարծիջով, չատ Ֆրանսացիներ տակաւին կը կասկածին - արանանուր նպատակներ կո հետանին չինին Արևելին կրանանին կանականին կրանանին կարձանուն հեր ապատակներ կր հետավնդէ Միջին Արևելի չի մէջ, թէ Անդլիա պէտք եղածին չափ ընդունած չէ Ֆրանսայի առաջնակարգ դիրջը հւն :

Le Gérant : H. AGONEYAN Imprimerie DER-AGOPIAN, 17, Rue Damesme . 19

furd ue sulua

ՄԱՌԷՇԱԼ ՓԷԹԷՆ պիտի դատուի Վերսայլի պալատին կամ երեսփ. ժողովին մեծ սրահին մէջ, նկատելով որ Փարիսի Գերագոյն Ատեանը չատ փոջր կուգայ։ Թուականը որոշուած չէ տակաւին են ԱԿԲ ՎԱՌԻ — Թոջիայէն վերջ, ամերիկեան 450 վիթիարի օդանաւհր դարկին Ճափոնի երկրորդ մեծ ջաղաջը, Եռջո համա, 3200 Թոն ռումբ տեղացնելով։ Հակայ բոցեր եւ ծուխեր կը բարձրանային ջապաջին վրայ, երբ օդանաւհրը հեռացան։ Եռջոհամա, որ 18 մղոն հեռու է Թոջիոյէն, մեծ նաւակայան մը եւ հարարագրծական կեղթոն մըն է Ճափոնի համար և և նաւահանդիար մայրաջաղաջին։ Կր կարծուի Թէ ջաղաջին կեղբոնը աւերակոյտի մր վերածուրի Թէ ջաղաջին կեղբոնը աւերակոյտի մր

3000 ԳԵՐԻՆԵՐ ԵՒ ԱՔՍՈՐԱԿԱՆՆԵՐ իրենց մաշած պատոտած հագուստներով ցոյց մը կատարեցին Փարիզի փողոցներուն մէք եւ պահանջեցին ծրաժարեցին Գերիներու եւ Աջարականներու Մէկ չաբնուան մէք եր պահանջեցին հրարդիս հետ կարարարահաններու ինչպէս եւ պարենաւորման նախարարաները։ Մէկ չաբնուան մէք երկրորդ անգամ ըլլալով 300 աղատուած գերիներ բռնի մաան Փարիզի մեծ վահատատուններէն մէկը եւ ստիպեցին պարտոնեա հները 250 ձեռը նոր Հապուստ յանմնել իրենց կերը Հալին մէք, գերիները, որոնք երկու անպամ աւելի պարէն կը ստանան, պահանջեցին ուրիչ ուտելիջներ տալ իրենց, յետոյ պահանջեցին ուրիչ ուտելիջներ տալ իրենց, յետոյ պահանջեցին դեղ-չել կիները, «անկցի՝ սեւ չուկան» աղաղակելով ։ Ամերիկեան դեսպանին կինը գերիներս հասած և աջսորականներուն բաժնեց վերչերս հասած հաղուստներուն մէկ մասը։ 3000 ዓեዮԻՆԵՐ ԵՒ ԱՔՍՈՐԱԿԱՆՆԵՐ զուսաներուն մէկ մասը։ ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՊԻՏԻ ԿՈՐՍՆՑՆԷ իր Հանդածու-

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՈՒՏԻ ԿՈՐՍՆԵՆԵ իր Հանրաժուիր արտադրութեան 90 առ Հարրւրը, Հաժաձայն
ամերիկեան ծրագրի մր որ կր արամադրէ անվաանլ Ռուրը, Հռենոսի, Սարի եւ վերին Շլեգիոյ
շրջանները Աժերիկեան կառավարութեւնը միեւնոյն ատեն կր Լանայ փութացնել չորս մեծ պե աութեունց ներկայացուցիչներէն կազմուած վերստուպել յունձնաժողովներու Հաստատումը Պերլինի եւ Վիէննայի մէջ:— Հոլանտա 25.000 թառթիլ Հող կր պահանչէ Գերմանիայէն, մէկուկէս
միլիոն բնակիչ տեղաւորելու Համար։ Բոլոր Գերմանները պետը է Հեռանան նշանարև Հողերչև,
որ կը պարունակեն Հանջածուխ, անտառներ եւ
բարերեր դաշտեր։
ՀՈՒԵՈՍԻ ՇՐՋԱՆՐ Ֆոանսասի հերասահեր

երեր դաչահը։ ՀՌԵՆՈՍԻ ՇՐՋԱՆԸ Ֆրանսայի վերապահելու ՀՈՒՆՈՍԻ ՇՐՋԱՆԸ Ֆրանսայի վերապահելու համար, ծախարարական խորհուրդը միջոցներ կր մատծէ։ Կրսուի Եէ Ֆրանսայի սահմանուած չրը-ջանն է նեղ Հերա մը Հռենսոսի հրկու ափերուն վր-րայ, Քեզնի հարաւակողմէն (ջաղաջը դուրս մը-նալով) մինչեւ ՔոնսԹանցայի լիճը, րայլ առանց Շխուժկարտի։ Ֆրանսա կը պահանջէ որ Քեզնը կամ Էջս-լա-Շափէլն ալ (Արըն) իրևնց չրջանին մէջ մանէ։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ. — Գերութեան մէջ մեռած Գ. ՕՆԵԻԿ ՖԷՐՄԱՆԵՍՆԵ (Սարսէլէն) յիշատակին հոդեհանորստեսն պաշտոն պետի կատարուի, այս կիրակի, 3 Ցունիս, Փարիզի Հայոց եկեղեցին։ Այս առնիւ Տէր եւ Տիկին Միհրդատ Ալիջսանեպն հռամսեայ «Յառաջ» կը նուիրեն իրենց ողբացեայ գարմիկին հօրը՝ Գ. Յակոր Ֆէրմանեանի։

ԿՐԸՆՕՊԼԻ Հայ Ազգային Ճակատի նախաձեռծուքի համը , 3 Յունիս կերակի կէս օրէ վերք, ժամը 3ին, կը ներկայացուի «Ուշ լինի նուշ լինի»։ Գեղարուեստական նոխ բաժին։ 1 rue Jean - Macé, Dacré Coeurh արահին մեջ։ 民族形式支援原因技術首成所在民族的首性制度政策使用其關鍵的問題與實施與實施

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՆԴԷՍ ԴԵԼԱՐՈՐ ՄԵՍ ԱԿԱԵ ՄԵՄ ՀԱԵՐԸ Կիր . 17 Յունիո ,ժամը 17ին , Salle Pleyelի մէջ ,կազմակերպուած Փարիզահայ Երիտ . Ընդե - Միու Թեան եւ Հայ Հայրենասեր Երիտասարգներու միութեան կողմէ - Հայկական Թաորոն , հայկական
սէնֆոնիը նուագ , երգ , պար ։ Երիտասարգական
նոր յայտնութիւններով ։

ԻՍԻ ԼԷ ՄՈՒԼԻՆՈՅԻ Խրիմեան Դպրոցի Կրթաւրը ևր ս աւլրենի արրանան բարոցը գրթա-կան Մարժինը ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ծնողը-ները, Յունիս Հին, չարաք իրիկուն ժամը 8ին, իր դպրոցի սրահին մեջ, 2 rue de la Défence: Օրա-կարդ — Արձակուրդի օրերուն դպրոցը ամենօր -հայ դարձնելու հարց։

ՄԱՀԱԿ ԽԱՆԼԱՐԵԱՆ որ կը փնտատեր Վիէ -նեն, կր գանուի Պուոժ եւ կը գրադի «մառչէ»ի դորժով։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՃԱՇԱՐԱՆ

Տնօրէններ՝ ԳԼԷՄԱՆ Եւ ԳՕՓԱՐԱՆԵԱՆ
6, Rue Maubeuge, Paris (9), Métro: Cadet et N. D.
de Lorette : Հեռամայն 85.47
Կը խնդերուի մեր լարդոյ Հայրենակիցներեն
անդամ մը այցելել Տաշարանս, ուր պիտի դանեն
աժ չն տեսակ տոաջնակարդ ուտելիջներ եւ իսնե
լիջներ։ Ամէն երեկոյ արեւելեան նուադ՝ ժամը
7էն սկսեալ։ Գոց է Գլ. օրերը։